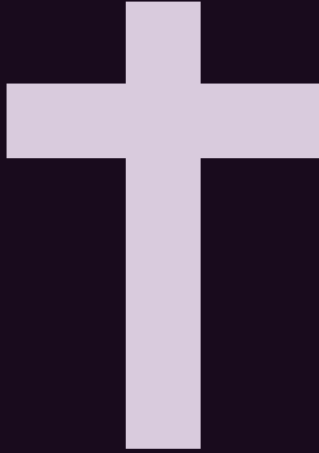

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka,
Southwestern)

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55

Contents

Matheo	1
Marko	42
Luka	68
Joon	111
Luoi Atuuç	142
Kəç pan Roma	185
1 Korinth	204
2 Korinth	222
Galatia	234
Epethuth	241
Pilipi	248
Kolothia	253
1 Thethalonika	258
2 Thethalonika	262
1 Timothï	265
2 Timothï	270
Tito	274
Pilemon	277
Athör cï gät kəç Itharel cï gam	279
Jemith	294
1 Pïter	299
2 Pïter	305
1 Joon	309
2 Joon	315
3 Joon	316
Jut	317
Nyuuth tēnē Joon	319

Wël Jethu cï Matheo göt Wët nom

Athör Matheo ë jam Wët Puøth Yam ye Jethu raan cï lueel, yen bi kœc waar yiëth kœrac yiic, raan yen cï kœŋ kenhüim tiεεŋ thïn, kœk cï Nhialic thœn kacke. Kœkkœ, aa yeku yœk athœr thœer wël Nhialic yiic. Wët Puøth Yam kœnë acie tœnë kœc Itharel kepœc, kœc kek ke dhiëeth Jethu thïn ku dïit kamken, ee wët puøth lœk thœi œbœn pinyhom.

Athör Matheo acï ŋiεc guiir. Ee rot jœœk dhiœnh Jethu, ku teet miœc nom ë Jethu ku tœ cï jœŋrac ye thœm thïn. Ku wœetden yen kœc lœk tœ bi kœc pïr thïn akœldœ, ku piœœcde ku tœ yen kœc kuœny thïn Galilia. Ku ë kœkkœ cœk ciœœn, Matheo acï tœwœœr jiël Jethu Galilia bi la Jeruthalem gœt aya, cimœn kœk cï rœt looi tœnë ye wœœr bi ye guœ nœk, ci bœn la thœk piœœt cï ye bœn piœœt tim cï rïiu kœu. Ku jœl aa jœn cï yen rot bœn jœt.

Athör Matheo ë Jethu nyuœøth ke yen raan piœœc ril ŋiεc kœŋ apeï, ke la riœl yen lœŋ Nhialic teet yic bi lœœny kœc puøth apath, ku ë piœœc kœk Bœœny Nhialic aya. Aboŋdit piœœcde yic acï Matheo tek yic dhiœc ku gœt kœlœ,

Piœœcde gœt nom rin ŋiεc ciεεŋ ku tœ bi kœc ye Bœœny pan Nhialic kœden la thïn akœldœ. (cœkdït 5-7)

Lœk tœnë atuuc kathiœœr ku rou ë luœiden bik looi. (cœkdït 10)

Kœŋ rin Bœœny pan Nhialic. (cœkdït 13)

Piœœc rin atuuc. (cœkdït 18)

Piœœc rin thœk piny, ku Bœœny pan Nhialic bi bœn. (cœkdït 24-25)

Kœk tœ thïn

Kuat Jethu ku dhiœnhde 1:1–2:23
Piœœc Jœon raan kœc muœœc nhïim
3:1-12

Miœc nom Jethu ku tœ cï jœŋrac ye thœm thïn. 3:13–4:11

Piœœc Jethu Galilia 4:12–18:35

Jœl Jethu Galilia bi la Jeruthalem
19:1–20:34

Nïn ciœœn kadhorou thuœnde
nom tuœŋ 21:1–27:66

Jœn rot ku nyœøth rot ë Bœnyda
28:1-20

*Kuat Jethu raan cï lœc ku dœc
(Lk 3:23-38)*

¹ Kœkkœ aa rin kuat kœc ke dhiëeth Jethu thïn, kuat Bœnyŋaknom Debit bœ cœk tœnë Abaram.

² Abaram ë ye wun Ithœk.

Ithœk ë ye wun Jakop.

Yen cï Juda bœn dhiëeth kek wœmœthakœn kœk.

³ Juda ë ye wun pandiœœt, Peredh ku Dhara ku manden ë cœl Tamar,

Peredh ë ye wun Ÿedhron

ku Ÿedhron ë ye wun Ram.

⁴ Ram ë ye wun Aminadap, ku Aminadap ë ye wun Nacon, ku Nacon ë ye wun Thalmon.

⁵ Thalmon ë ye wun Boath, ku man ë cœl Rayœp.

Boath ë ye wun Obet,

ku man ë cœl Ruth,

ku Obet ë ye wun Jethe.

⁶ Ku Jethe ë wun Bœnyŋaknom Debit,

ku Debit ë ye wun Tholomon, ku man œci kœŋ aa tiŋ Uria.

⁷ Tholomon ë ye wun Raboam,

ku Raboam ë ye wun Abija,

ku Abija ë ye wun Atha.

⁸ Atha ë ye wun Jœapat,

Jœapat ë ye wun Jœoram,

ku Jœoram ë ye wun Udhia.

⁹ Udhia ë ye wun Jœotham,

Jœotham ë ye wun AŸath,

ku AŸath ë ye wun Ÿedhekia.

¹⁰ Ÿedhekia ë ye wun Manathe,

Manathe ë ye wun Amon,

ku Amon ë ye wun Jœothia.

¹¹ Jœothia ë ye wun Jœekonia, ku wœmœthakœn kœk, ku jœl ke peec ku Ÿœth ke Babilonia.

12 Wën cī ke Ƴäth Babilonia aaci
la dhiëth këlä, Jekonia aci
Cealtiel la dhiëëth.

Cealtiel ë ye wun Dherubabel.

13 Dherubabel ë ye wun Abiöt
ku Abiöt ë ye wun Eliakim.

Ku Eliakim ë ye wun Adhor.

14 Adhor ë ye wun Dhadok.

Dhadok ë ye wun Acim,

ku Acim ë ye wun Eliöt.

15 Eliöt ë ye wun Aliadhër

ku Aliadhër ë ye wun Mathan.

Ku Mathan ë ye wun Jakop.

16 Ku Jakop ë ye wun Jothep mony
Maria,

ku ë yen aci Jethu cöl Raan cī lóc ku
dóc bën dhiëëth.

17 Këya, kuat Jethu ë kith, ee ye yic
thiäär ku nuan jöök Abaram yeet
Debit, ku ben yic aa thiäär ku nuan
yeet tēwäär cī ke pεεC Babilonia, ku
ben yic aa thiäär ku nuan jöök kóc cī
dhiëëth Babilonia Ƴet dhiënh Jethu
raan cī lóc ku dóc.

Maria aci meth yök ke cīn moc

(Lk 2:1-7)

18 Dhiënh Jethu ë loi rot këlä.
Maria ë wīc Jothep bī thiaak.
Tēwën kēc ye gam, ke yök ke cī
liēc ë manh yök tēnē Wēi Nhialic.
19 Jothep, raan awën wīc ye bī
thiaak ë ye raan path, ku akēc wīc
bī Maria yöör guöp, go wīc bī puöl
ke cīn raan piŋ ye.

20 Tēwën wīc yen kēnē bī looi, ka
atuny Nhialic nyuth rot ye nyuëth
yic ku lueel, “Jothep, manh Debit,
duk riöc ba Maria cīi thiak, rin ë
riel Wēi Nhialic yen ayök yen manh
tö yeyäc. 21 Yeen abī menh moc
dhiëëth, ku aba cāk ke cöl Jethu
rin yen ë raan bī kóc wēër bei ad-
umuösmken yiic.”

22 Kēnē aci rot looi këya, bī wēt
Nhialic cī raan kākke tiŋ lueel yen-
hom tiεεŋ. Ku wēt kēnē ëcī lueel ëlä,
23 “Nyan bīm abī liēc, ku abī manh
moc dhiëëth ku abī cöl Emanuel.
Ku wētde yic, Nhialic atö kek Ƴook.”

24 Këya, Jothep aci kē cī atuny
Nhialic lēk ye gam, ku Ƴëth Maria
baai. 25 Ku aa kēc rēër cimēn tik ke
moc Ƴet tē dhiëëth Maria wēnde, ku
ciěk Jothep ke cöl Jethu.

2

Jethu aci nyuëth kóc thäi

1 Tēwën cī Jethu dhiëëth gen
Bethalem pan Judia, wäär ye Ƴërot
Bēny. Ke bāny kök ŋic kāk Nhialic
bö piny ciēen ku Ƴëëtkē Jeruthalem,
2 ku thiëckē, “Tö Bēnyŋaknhom kóc
Itharel puoc dhiëëth tēno? Ciëerde
acuk tiŋ piny ciēen, yen abī Ƴok buk
bën door.”

3 Nawën piŋ Bēny Ƴërot ë wēt
kēnē, ke jieth pušu, agut kōcdit
kāk Nhialic Jeruthalem aya. 4 Go
bānydit kāk Nhialic, ku kóc piöc
lööŋ cöl ëbën ku thiëëc ke, “Ye
tēnen bī Raan cī lóc ku dóc dhiëëth
thīn?”

5 Gokē lueel, “Abī dhiëëth gen
Bethalem pan Judia, cīt wēt cī raan
kāk Nhialic tiŋ göt ëlä,

6 ‘Yīn Bethalem pan Judia,
na cök alon koor yīn kam gεethdit
pan Judia,

ke yīn abī bēny mεc
thändiēn Itharel tuöl thīn.’ ”

7 Go Ƴërot bāny wën bö ciēen cöl
ë röt, ku thiëëc ke aköl tiŋ kek ciëer
panden. 8 Ku cöl ke aa bεr Bethalem
ku thōn ke ëlä, “Lak wiëckē meth
apei ku na yökkē, ke we dhuk bāk
bën lēk Ƴa, ba la aya, ba la door.”

9 Nawën cik wēt Bēny Ƴërot piŋ ë
ke lööny dhöl, ku tiŋkē ciëer wäär
cik tiŋ ciēen panden ke wat ken-
hīim, ku ler ku kēc Ƴöt nhom, Ƴōn
tö meth thīn, 10 ku mitkē puëth
apei. 11 Ku lek Ƴöt ku yökkē meth
kek man, ku gutkē kenhiöl piny ku
dorkē, ku liepkē jöögoken thook ku
juërkē milöŋthith, ku adōŋ nīr mit
tuölde ku adōŋ kec.

¹² Nawën ke nyuõth ku lëk ke bïk cïi dhuk tënë Yërot, gokë dhuk panden dhël dët.

Meth aci riëñ Ijip

¹³ Wën cï kek jäl ka atuny ë Nhialic nyuth rot Jothep ku nyuëëth ëlä, “Jõt rot ku luõc rot wei kek meth ku man ku lak Ijip, ku rëërkë thïn yet aköl bi yën we lëk bäk dhuk, rin Yërot awic meth bi nök.”

¹⁴ Go Jothep rot jõt ku nyëei meth kek man ë wëër kënë, ku lek Ijip.

¹⁵ Ku rëërkë thïn yet aköl thou Yërot, rin bi wët raan käk Nhialic tïñ, cï lueel thëer ëlä yenhom tiëñ, “Yën abi Wëndië cöl Ijip.”

¹⁶ Nawën tïñ Yërot lön cï bány ke bö ciëen ye ruëëny, ke riääk puõu. Ku cöl mith rööer aa nëk ëbën Bethalem, ku bëëi kök thiääk kek ye, mith ye ruönken rou, ayi mith kök këc run karou dööt, cït të ye tåk ye tëwäär piñ yen wët tënë bány ciëen.

¹⁷ Ku käk ke cï Jeremia raan käk Nhialic tïñ lueel thëer, aaci kenhüim tiëñ thïn. Ku ëcï lueel ëlä,

¹⁸ “Dhiëëu ëcï piñ gen Rama,

dhiëëu ku kiëëu ë dit apëi.

Koc Itharel aake dhur miëthken,

Ku aacii wëc ë puõu ye gam,

rin cï kek thou ëbën.”

Meth aci dhuk

¹⁹ Nawën cï Yërot thou, ka atuny Nhialic ben rot nyuõth Jothep pan Ijip, ²⁰ ku lueel ëlä, “Jõt rot, ku dhuök meth kek man pan Itharel, rin koc wäär wïc ye bïk nök aaci thou.” ²¹ Go Jothep rot jõt, ku jiël kek meth ku man, ku dhuk pan Itharel.

²² Nawën piñ lön ye Arkelao bëny Judia nyin wun, go riõc bi la Judia, ku ben nyuääth, go muöl la Judia ku ler Galilia, ²³ ku ler ku rëer gen cöl Nadharet. Këya, wël ke cï raan käk Nhialic tïñ lueel aaci kenhüim

tiëñ thïn, “Lön bi Jethu aa raan Nadharet.”

3

Piöoc Joon raan koc muõc nhüim (Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

¹ Ye ninkä, Joon raan koc muõc nhüim ëcï piõcde jöök pan Judia, roor të cïi ceñ, ku lëk koc ëlä, ² “Pälkë luoi kãrac rin Bääny Nhialic aci thiök.”

³ Mony kënë, yen ëcï Ithaya raan käk Nhialic tïñ jam rienke thëer wäär lueel yen ye ëlä,

“Raan kãkkië tïñ abi piñ röl ke jam roor të cïi ceñ,

‘Guiërkë dhël ë Bëny, luoiëkë dhölke bïk la cök.’ ”

⁴ Joon ë ye ceñ alëth cï looi nhiëm thöröl, ku ceñ gõp ye anum, ku müth ke ye cam, aa koryom ku kiëc.

⁵ Koc Jeruthalem ku koc juëc pan Judia, ku lön Jordan ëbën aaci wet tënë ye, ⁶ ku lekkë adumuõmken, ku jöl Joon ke muõc nhüim wär Jordan.

⁷ Wën tïñ Joon koc juëc akut Parathi ku Thaduthi ke bö tënë ye bi ke bën muõc nhüim, ke lëk ke, “Awek dhiënh kãpieny! Yenja lëk we bäk kat këreec bö? ⁸ Luoiëkë käk ye nyooth lön cï wek muöl kãrac yakë ke looi. ⁹ Ku duökkë wepuõth tön ku luelkë yok aa mith Abaram. Alëk we, lön alëu Nhialic bi aleelkä cöl aaye mith Abaram. ¹⁰ Ku ëmën yëp aci ther bi ke tiim yep, rin na ye tim cie luok mith path, ka yep ku cuet ë mëec. ¹¹ Wek aa ya muõc nhüim ë piü bäk luoi kãrac puöl, ku raan bö ciëen yacök abi we muõc nhüim ë Wëi Nhialic ku mac. Yeen adit apëi tënë ya, ku yën acii path na cök a warke ka cä lëu ba ke dök. ¹² Yeen acit raan muk lok ë kãm, ye rap kõöm bi rap tek thook ke miël. Ku wiiu rap ku tõõu ke. Ku yõot miël many cie thou.”

*Jethu aci muɔc nhom**(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)*

¹³ Nawën ke Jethu jiël Galilia bi la Jordan bi Joon la muɔc nhom. ¹⁴ Go Joon them bi Jethu yenhom waar ku lëk ye, “Awiëc bi ya yin muɔc ɣanhom. Yeŋö bii yin tēnē ɣa?”

¹⁵ Go Jethu dhuşk ye, “Cɔl aloi rot këya. Ee tēde bi rot looi këlä rin bi ɣok kë wic Nhialic tiεεŋ nhom.” Go Joon gam.

¹⁶ Kaam wën cī Jethu muɔc nhom, ke bō bei wīir ku tīŋ nhial ke liep rot, ku tīŋ Wēi Nhialic ke bō yenhom keciit kuur ē dit. ¹⁷ Ku piŋ röl Nhialic nhial ke lueel, “Kēnē ē manhdiën nhiaar, ɣen amit puşu tēnē ye.”

4*Jethu aci jɔŋrac them**(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)*

¹ Kaam wën ke Wēi Nhialic la Jethu guşp, ku ɣēth roor tē cīi ceŋ bi jɔŋrac la them. ² Ku jɔl miēth theek nin thiārŋuan, aköl ku wēer go cök nök. ³ Go jɔŋrac rot cuşt ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic, ke lëk aleelkä bik röt wel bik ya ayuşp.” ⁴ Go Jethu bēer, “Acī göt theer ëlä, ‘Raan acie pir ayup ē rot, ee pir wël bēn bei ëbēn Nhialic thok.’ ”

⁵ Go jɔŋrac ɣäth gendit ku tēşu luanj Nhialic nhom, ⁶ ku lueel tēnē ye,

“Na ye wën Nhialic, ke yi cuet rot piny, rin ëci göt ëlä,
‘Nhialic abä atuşöcke lëk bik yi muk kecin, ba yiçök cīi deeny alēl.’ ”

⁷ Go Jethu lëk ye, “Acī göt ëlä aya, ‘Duk Nhialic Bánydu them ē path.’ ”

⁸ Go jɔŋrac bēn ɣäth gən bār apei nhom, ku nyuth bēi pinyinhom ëbēn ke diekden. ⁹ Ku lueel tēnē ye, “Käkkä ëbēn aba yiëk yi tē cuet yin rot piny ku door ɣa.” ¹⁰ Go Jethu

lëk ye, “Jälë, Jəŋ ater, rin aci göt ëlä, ‘Yin abī Nhialic Bánydu door ku loi wētde yetök!’ ”

¹¹ Go jɔŋrac nyäaŋ piny, ku bō atuuc nhial ku konykë.

*Jethu aci luəide jɔək Galilia**(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)*

¹² Nawën piŋ Jethu lən cī Joon dəm, ke dhuk Galilia. ¹³ Ku jiël Nadharet genden ku le rēer Kaper-naum, gen thiäak kek wär Galilia, ləŋ Dhebulun ku Naptalī. ¹⁴ Kēnē ëci rot looi, bi wēt cī Ithaya raan käk Nhialic tīŋ lueel yenhom tiεεŋ,

¹⁵ “Piny ē Dhebulun ku piny Nap-talī,

tē la wīir, wär Jordan aləŋtui,
Galilia, wun thāi juëc kuc Nhialic!

¹⁶ Kəc ke rēer muşöth yic

aaci rueldit ape tīŋ.

Ku kəc ciēŋ piiny muşöth yic tēn thou,

ruel aci bēn.”

¹⁷ Ku ē ninkä, Jethu aci pişöcde jɔək, ku lëk kəc ëlä, “Pälkë luəi kārac, rin Bääny Nhialic aci thişk.”

*Jethu acä amēi kaŋuan cəəl**(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)*

¹⁸ Tēwën kueny Jethu wär Galilia ɣəu, ke tīŋ amēi karou, Thaimon, ku ē cəl Piter aya, kek Andria wämēnh ke dəm rec buəi. ¹⁹ Go lëk ke, “Biathkë ɣa ku wek aaba pişöc bāk kəc aa dəm.” ²⁰ Gokë biaiken nyäaŋ piny nyin yic ku buəthkë Jethu.

²¹ Wën jiël yen ē tēn, ke tīŋ Jemith ku Joon kek wunden Dhubedi riäi yic, ke guir biaiken. Go Jethu ke cəəl. ²² Gokë lööny dhöl nyin yic kek ye, ku nyiëŋkë wunden piny riäi yic.

*Jethu ē piöoc ku kony kəc tuany**(Lk 6:17-19)*

²³ Ku jɔl Jethu pan Galilia kuany yic, ke ye piöoc ɣön amat yiic, ku lëk kəc Wēt Puəth Yam ē Bääny Nhialic,

ku kony kɔc kuat tuaany ëbën bik pial. ²⁴ Go lecde thiëi piny pan Thiria ëbën, go kɔc ke tuany tueny juëc, kɔc ke rem gup apeï, ku kɔc cï jakrɛc dɔm, ku kɔc la gup nok ku kɔc cï ruai, bëïi tënë ye. Goke kony bik pial. ²⁵ Go kɔc juëc apeï pan Galilia, ku gɛeth kathiaär yiic, ku Jeruthalem ku Judia ku bëïi kɔk lɔj Jordan, buəoth.

5

*Kɛj miët ë puəu cï Jethu piəöc
(Lk 6:20-23)*

¹ Wën tɨj Jethu kɔc juëc apeï, go la tɛthöny gɔt nhom. Ku nyuuc ku mët kɔcken ye buəoth röt ye, ² go jam ku piöoc ke ëlä,

³ “Kɔc mit gup aa kɔc ë lɛj kepuəth, rin ye Bääny pan Nhialic këden!

⁴ Kɔc mit gup aa kɔc dhuəöör rin bi Nhialic ke waac puəth!

⁵ Kɔc mit gup aa kɔc lir puəth, rin bi kek kë cï Nhialic than yök!

⁶ Kɔc mit gup aa kɔc nɛk tuil puən la cök,

ku aabi kueth yeen!

⁷ Kɔc mit gup aa kɔc abiökruel, rin bi keek kony aya!

⁸ Kɔc mit gup aa kɔc yer puəth, rin bi kek Nhialic tɨj!

⁹ Kɔc mit gup aa kɔc ë kɔc döör, rin bi keek aa cɔl mith Nhialic!

¹⁰ Kɔc mit gup aa kɔc ye jöör rin wët path, rin ye pan Nhialic këden!

¹¹ “Wek aa mit gup tɛ lɛët we ku näk we, ku tör kɔc kɔk wegup wël lueth ë rienkië. ¹² Yakë puəth miët ku dalkë wepuəth, rin bi ariöpdun dit apeï pan Nhialic. Yen ë tɛwäär jöör kek kɔc kɔk Nhialic tɨj thïn aya.

¹³ “Wek aa cit awai pinynhom. Ku na thöök kəu alëi, ke ben dhuök thïn këdë? Awan cit kënë acie bən piath. Aye puök wei bi ya dum kɔc cök. ¹⁴ Wek aa mermer pinynhom ëbën. Gen cï buth gɔt nhom acie

thiaan. ¹⁵ Acïn raan mermer dɛëp ku kum nyin, aye təöu tən ë yen yöt mer yic thïn tənë kɔc tə yööt ëbën. ¹⁶ Këya, mermer adhil tɨj kɔc ëbën, rin na tɨjkë luəidun path la cök ka lec Wuurdun tə nhial.

Piöoc Jethu rin ë lönj

¹⁷ “Yakë tak lɔn cï yɛn bən, ba lönj Mothith ayi kɔk ye kɔc kɔk Nhialic tɨj piöoc bən rac? Acie tɛde, yɛn akëc bən ba ke bən rac, yɛn aci bən ba ke bən thääp. ¹⁸ Alëk we alanden, agut tɛ bi nhial ku piny liu, acïn wët koor ayi këthiin tə lönj yic, bi kanj määär ke këc guët nhom.

¹⁹ Këya, raan dhoj lönj tök kəu, cök a lönj thin koor, ku piöoc kɔc kɔk bik lönj dhoj kəu aya, acïn tɛpeth bi yök pan Nhialic. Ku raan thek ke, ku ye ke piöoc abi ya raandit apeï pan Nhialic. ²⁰ Alëk we, na cüi piathdun ku luəidun la cök, abi luəi kɔc piöoc lööj Nhialic ku luəi Parathï waan thok, ke wek aaci la pan Nhialic alanaɣon.

Lönj yam awär lönj theer

²¹ “Acäk piñ lɔn cï ye lɛk wärkuan dit theer ëlä, ‘Duk raandä näk, ku na ye raan näk raan dɛt ka bi luök wei.’ ²² Ku wek aa lɛk wët kënë, raan la puəu agöth tənë raandä, abi luök wei aya. Ku na ye raan lat wämënh, ‘Yin acïn nhom!’ Ka tɛm thou, ku na ye raan lat raan dɛt, ‘Yin acïn puəu,’ Ka bi yäth pan mac. ²³ Na lɔ juar ariäk nhom, ku lɔ tak lɔn cï wämuuth puəu riääk tənë yï, ²⁴ ke yï nyiëëj këdu ariäk lööm ku ləör bāk kanj la döör wek wämuuth, ku jol dhuk ba Nhialic la juër.

²⁵ “Lɔc wët waar yic ku döörkë wek raan yëth yï luk yic. Na cüi lɔc looi këlä, ka yëth yï luk yic tənë bëny. Ku bëny abi yï la thön apuruuk, ku mac yï. ²⁶ Yin alëk yic, yin aci bi kanj lony yet tɛ bi yin këthiin këny tənë yï kanj cool.

Jethu ajai ë kär

²⁷ “Acäk piñ lön cï ye lueel theer ëlä, ‘Duk tiñ raandä kär.’ ²⁸ Ku alëk we, raan döt tik ku tuuil ye, kacit raan cï tik kør aya rin tō yen yepušu. ²⁹ Këya, na ye nyindun cuëc yï cöl aloi awuöc, ke nuët bei ku cuat wei! Anuëën ba cör nyien tök, tënë lön bï yï cuat pan mac ëbën. ³⁰ Ku na ye cindun cuëc yï cöl aloi awuöc, ke tøm wei. Anuëën ba la ciëen tök, tënë lön bï yin la pan mac.

Jethu ajai ë liösi

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹ “Acï lueel aya ëlä theer, ‘Raan päl tiende adhil athör ë liösi göt tënë tik.’ ³² Ku alëk we, na ye raan cï tiende liösi ke këc wïc mony dët, ka bï ye cöl aloi adumuööm, ku raan thiak tiñ cï liösi ka cä akör looi.

Jethu ajai ë kuëñ

³³ “Acäk piñ aya lön cï ye lëk köckun theer ëlä, ‘Duk mël kuëñ ë lueth, muk kuëëndun ca looi tënë Bëny.’ ³⁴ Ku alëk we, duökkë mël kuëñ, tädë rin pan Nhialic tädë rin ë Bäányde, ³⁵ tädë rin piny, rin yen ë tē mec Nhialic ku duk kuëëñ Jeruthalem rin ë gen Bënydit. ³⁶ Duk kuëëñ ë cöökdu rin acie yin yï cak ye. ³⁷ Jamdu ë lön bï yin ye lueel amääth ë path, ‘Ee këya’ ku, ‘Acie këya,’ Kë ye juak thün, ee bën tënë jöñrac.

Jethu ajai ë guur

(Lk 6:29-30)

³⁸ “Acäk piñ aya ke cï lueel ëlä, ‘Na yup raan yï nyin ke yup nyin aya, na dhoñ yilëc ke dhoñ lëc.’ ³⁹ Ku wek alëk këne, duk kërac col kërec dët. Na gut raan gëmdun cuëc ke wël gëm dët aya. ⁴⁰ Na wïc raan dët bï këdun path tuöör nyin, ke mät këdun dët puoth nhiar aya. ⁴¹ Na cöl

raan yï ba këthiek muk tënë ye, ke ruac ba yäth tømec. ⁴² Muöc raan lim yï, ku na wïc raan këdän tënë yï, ke gäm ye.

Nhiar kəc man yün

(Lk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Acäk piñ ke cï lueel ëlä, ‘Nhiar kəc määth kek yï ku man kəc ater.’ ⁴⁴ Ku alëk we, nhiarkë kəc aterdun ku röökkë rin kəc jör we, ⁴⁵ rin bï wek jäl ciët mith Wuurdun tō nhial, rin ë piny cöl abak tënë kəc path ku kəc rəc kedhie, ku cöl deñ atueny tënë kəc ë luui kápath ku kəc luui kárac aya. ⁴⁶ Na nhiar ke ë kəc nhiar yï kepëc, ke ye rin nõ bï Nhialic yï kony? Cïi kəc kut ajuër ye looi këlä aya? ⁴⁷ Na yeke muösth ë kəc määth kek yï ë röt, ke la këpeth ca looi wër yin kəc kək? Cïi kəc cie kəc Itharel këcüt këne ye looi aya? ⁴⁸ Yin adhil piath cimën puoth Wuur tō nhial!

6*Duk nhiam ë kuöony ca gam*

¹ “Tietkë röt bäk kápath cïi ye looi ë kəc nhüim rin bï we tiñ. Na luoi kë këya, ka cïn ariöp bäk yök tënë Wuurdun tō nhial.

² “Na le raan nõñ ca kony, ke yï duk nhiam ba ya cath ke luel cimën kəc alueth, ye looi tén amat ku dhäl yiic, rin bï ke leec. Detkë apath, kek ë köckä acin ariöp dët benkë yök. ³ Ku na gäm raan nõñ këdän, ku cök a mäthdu ke duk cöl añic. ⁴ Rin bï këdun cï yin raandä kony cïi ñic. Na loi këya, ke yin abï Nhialic cuööt, raan yen këriëc ëbën ñic, agut kë cï moony.

Jethu anyuth yo tē bï yok ya röök thün

(Lk 11:2-4)

⁵ “Ku tē röök yin, duk kəc alueth kiüt, anhiarkë bïk röök ke kääc tén

5:27 B.bei 20:14; L.rou 5:18 5:29 Mt 18:9; Mk 9:47 5:30 Mt 18:8; Mk 9:43 5:31 L.rou 24:1-4; Mt 19:7; Mk 10:4 5:32 Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18; 1Kor 7:10-11 5:33 Leb 19:12; Kn 30:2; L.rou 23:21 5:34 Jem 5:12; Ith 66:1; Mt 23:22 5:35 Ith 66:1; Wk 48:2 5:38 B.bei 21:24; Leb 24:20; L.rou 19:21 5:43 Leb 19:18 5:48 Leb 19:2; L.rou 18:13 6:1 Mt 23:5 6:5 Lk 18:10-14

amat ku dhäl yöth, rin bi ke tiñ. Ku alék we, keek aacä ariöpden yök.

⁶ “Të röök yin, ke yi la tēdu ē rot, ku röök tēnē Wuur Nhialic cie tiñ, rēēr ē tēnē, ku yen Wuur daai yi, yen abī cušöt.

⁷ “Ku tē röök yin, duk wēl ye ber yiic ē path cimēn kōc kuc wēt Nhialic, kōc ye tak lōn na luellkē wēl juēc, ke yen bi Nhialic röökken piñ?

⁸ Duk rot loi ba ciēt ke, rin Nhialic ē kē tō yīpušu guō njic ke kēc cak thiēc.

⁹ Kēya, yin adhīl röök elä,

“Wādan tō nhial, bi riēnku aleec,

¹⁰ bi bāānydu bēn yoyiic,

bi wētdu alooi piiny cimēn nhial.

¹¹ Muōc yook miēth yakōl.

¹² Pāl wēt piny tēnē yook, cimēn ye yok ye pušl tēnē kōc rac yook.

¹³ Ku duk yook cōl athem kērac, ku ba yook lac waar kērac yic.’

¹⁴ “Rin na ye wēt pāl piny tēnē kōc kōk, ke Nhialic abī wēt pāl piny tēnē yi aya. ¹⁵ Ku na cii wēt ye pāl piny tēnē kōc kōk, ke Nhialic acii wēt pāl piny tēnē yi.

Duk nyooth lōn thēk yin

¹⁶ “Të thēk yin, duk rēēr yi nōñ nyin cimēn ye kōc ruēēny ye looi. Aake nyin looi njarar bik nyuōth lōn thēk kek. Alék we, keek aacä ariöpden yök. ¹⁷ Të thēk yin, rēēr ē path ku duk nyooth lōn nēk cōk yi, ¹⁸ bi ciēn raan njic ye lōn thēk yin, ku Nhialic Acieñ yen kē ye njek looi ē rot njic, yen abī yiēk ariöpdu.

Jiēc cie riääk atō pan Nhialic (Lk 12:33-34)

¹⁹ “Duškkē jak kāk tō pinynhom rin ye aruōp ku keth ke rac, ku aaye cuēr kual aya. ²⁰ Kēya, apath bi ya jiēc pan Nhialic yen wic, yen acin kē bi ye rac. ²¹ Rin piāndu abī ya rēēr akōlakōl tē tō jaakdu thīn.

²² “Kēya, pušn path acit nyin path, raan path nyin ee daai apath, acii thōñ kek raan ci cōr. Raan la

pušn yer acit raan path nyin, ²³ ku raan ye njic kēde ē rot, ee raan col pušu cit cōr cie piny ē tiñ!

Nhialic ku jiēc

(Lk 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Acin raan bāny karou lušši ē tōk, tēdē ka man bāny tōk ku nhiēer bēny dēētē, tēdē ka thek raan tōk ku dhēl raan dēt. Acii raan lēu bi Nhialic ku jiēc nhiaar kedhie.

²⁵ “Kēya, alék we bāk cii ye diēer kē bāk cam, ku kē bāk dek, rin bi wek rēer we pir, tēdē ke we diēer kāk bāk ceñ. Wēi anuēēn tēnē miēth. Ku guōp raan cii nuēēn tēnē alēth?

²⁶ Daaikē diet ē pār nhial, aa cie pur, ku aa cin müth yekē ke tōōu, ee Wuur tō nhial yen ē diēer ē ke! Na week cāk ye kādīt apeī tēnē ke?

²⁷ Yeñja kamkun na diir piērde, ke juak ruōnke?

²⁸ “Ku yeñō ye wek diēer kāk bāk ceñ? Tiēñkē yōk peth ē cil roor, aa cie luui ku aa cie alēth ē kōōc ē rienken. ²⁹ Ku adhiel lēk we na cōk a Bēnyñaknhom Tholomon wāar ē jaakde yic, ee cii cit ke. ³⁰ Ku na ye Nhialic wēl tō roor cōl adhēñ kēya, wēl tō thīn emēn, ku na nhiäk nīn lik ke ril wei ku took ke mac, ke yeen cii we bi kuēec nhīim? Ye gam thiin koor nō be rēer kek we kēya!

³¹ “Duškkē ye diēer ku luellkē, ‘Yeñō buk cam? Yeñō buk dek? Buk kē ceñku yōk tēno?’ ³² (Aa kōc kuc wēt Nhialic kek aa kepuōth yiēk ē kākā.) Ku anic Wuurdun tō nhial lōn wic wek kākā ebēn. ³³ Yakē wepuōth wēl bāānyde kek kāk wic ke tēnē we, kājuēc wiēcckē ke aabi yiēk we. ³⁴ Kēya duškkē ye diēer ē nhiäk, nhiäk abī bēn kek kākke. Akōl ebēn ala yic kēraacde ē rot.

7

Kōñ kākku guiir ba raan dēt jāl wēēt
(Lk 6:37-38, 41-42)

¹ “Duk kɔc kɔk ye nyieeny kārāc cīk looi kāk ye ke looi aya, rin bī yī cīi gut nyin, ² rin tē ye luək kɔc kɔk, yen ē tē bī Nhialic yī luək thīn aya. ³ Yeŋö, ye yīn kēɛɛc dīt ye looi kuc, ku ye tīŋ kēɛɛc koor ye wāmuuth looi? ⁴ Ye kēdē bī yīn ke manhkui dək kārāc ye looi, ku keek aaye looi aya? ⁵ Awēēŋkui! Kaŋkē kārāc yakē ke looi puəl, yen abī wek ye lēu bāk miēthakun jāl wēt.

⁶ “Duk jōk gēm kēnē Nhialic, ku duk rot gōu ba wēt lēk kɔc cīi ye bī gam, tēdē aabī kuc ku nākkē yīn.

Rōök yen wic Nhialic
(Lk 11:9-13)

⁷ “Thiēc, ku abī gām yī, wic ku aba yōk, gut yōt thok ku abī ŋaany thok tēnē yī. ⁸ Raan ē thiēc, aye gām kēdāŋ, ku raan wic kēdāŋ, ee kē wic yōk, ku raan yōt tōŋ thok aye ŋāny thok ye akōlakōl. ⁹ Nadē le raan kamkun gēm manhde dōōt tō wic yen miēth? ¹⁰ Nadē, ke gēm kēpiny, tē cī yen ye thiēc ē rēc? ¹¹ Na yakē ŋic wek kɔc cīi path bāk miēthkun aa gām kāpath wickē ke, ke Wuur tō nhial cīi kajuēc path bī gām kɔc ye thiēc!

Lōŋ la cōk

¹² “Loi kāpath tēnē kɔc kɔk, cīmēn nhiēer yīn ye bīk kāpath looi tēnē yī aya, kākā kek aacī lueel theer athōr Nhialic yic.

Kuany dhēl la pan Nhialic yic
(Lk 13:24)

¹³ “Kuany dhēl ye kɔc gum thīn yic, rin dhēl cīi kɔc ye gum thīn, ee kɔc yāth pan mac, ku ē yen aye kɔc juēc mēr thīn.” ¹⁴ Ku dhēl ye kɔc gum thīn yen ē la pan Nhialic, ku aa kɔc lik kek aaye kuany yic.

Tietkē rōt bī week cīi wēŋ
(Lk 6:43-44)

¹⁵ “Tietkē rōt kɔc piōōc wēl ē lueth, kɔc bēn tēnē we ku lueelkē wēl puōth cī la lāilāi, ku kāk rēēr keyāc

arac apēi. ¹⁶ Aa bāk ŋic tēden ye kek luui thīn. Acīn mīth tim ye cam, ye bet tim dēt cie ye nhom. ¹⁷ Kēya, tim ye miēthke cam ē luək mīth path, ku tim rac cīi miēthke ye cam, acīn kē ye yōk tēnē ye. ¹⁸ Tim pēth ye miēthke cam acīi lēu bī dhiēth mīth rēc, ku tim cīi miēthke ye cam acie kaŋ luək mīth ye cam. ¹⁹ Ku kuat tim cīn kē ye kuany tēnē ye aye yep ku tok. ²⁰ Abēn lēk we, kɔc aa lueth, aa bāk ŋic tēden ye kek luui thīn.

Wek aa kēc kaŋ ŋic
(Lk 13:25-27)

²¹ “Acie kuat raan ya cōl, ‘Bēny, Bēny,’ Yen bī la pan Nhialic, aa kɔc kē wic Wā tō nhial looi kek aabī Bāāny Nhialic yōk. ²² Tē le akōl kēnē bēn, abī kɔc juēc lueel tēnē ya, ‘Bēny, Bēny! Yōk aacī wēt Nhialic piōōc ē rienku. Ku yōk aacī jakrēc cuōp wei ē rienku, ku loiku kajuēc kɔc gōi!’ ²³ Ku aba lēk ke, ‘Wek aa kēc kaŋ ŋic. Jālkē yalōōm, kɔc ē luui kārāc!’

Kāāŋ rin kɔc karou cī bēi keer
(Lk 6:47-49)

²⁴ “Kēya, kuat raan wēlkiēn kā piŋ, ku luui ē wēlkā, abī ciēt raan ŋic kāŋ cī paande looi tēthōny. ²⁵ Go deŋ tueny ku bō aboor ku yomdīt apēi. Ku paande akēc wīik rin cī ye buth tēthōny. ²⁶ Ku kuat raan wēlkiēn kā piŋ ku cīi lui ē ke, abī ciēt raan abēl cī paande looi tēthuth. ²⁷ Go deŋ tueny apēi ku bō aboor ku yomdīt, go baai wīik ēbēn abī ciēn yōn tōŋ dōŋ!”

Thān awēn tō thīn acī gāi

²⁸ Wēn cī Jethu wēl ke wic bī keek lueel thōl, go thān awēn tō thīn gāi tē cī yen ke piōōc thīn, ²⁹ rin Jethu acīi cīt kōcken piōōc ē lōōŋ, rin acī piōōc ke la riel Nhialic.

8

Jethu acā atuet col apuəl
(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

¹ Wën cī yen bën piny gət nhom, eci kəc juēc apɛi buəθh. ² Go raan cī tuet bën tēnē ye ku gut yenhiaal piny yenhom ku lueel, “Bëny, na wïc ke yin cəl ẽ tuen kënë adem.”

³ Go Jethu yekök riny ku gəət, ku lueel, “Ee yic awiēc, Piaalé!” Go tuet guə dem nyin yic. ⁴ Ku lək Jethu ye, “Muk yinhom apath duk kënë lək raan dēt, ləər ku nyuəθh rot raan kək Nhialic bī caath, ku juar kəŋ cīt tē ye lōŋ Mothith ye luəel thīn, bī kəc ẽbën ŋic lən cī yin pial.”

Jethu aci raan lui pan bëny apuruuk kony

(Lk 7:1-10)

⁵ Wën cī yen yet Kapernaum, ke bëny məc apuruuk juēc bō tēnē ye ku ləŋ, ⁶ “Bëny, raan lui paandiē atō baai ke tuany, acin tē ye yen rot cak jət, adhəl apɛi.”

⁷ Go Jethu lueel. “Yen abī la ba kony bī pial.”

⁸ Go bëny apuruuk bëër, “Bëny, duk rot nək cāth, rin yen acie raan path nadē ke yī bō atiēmdiē yic, toc wētdu ẽ path ku yeen abī pial. ⁹ Rin yen aya, yen arëër bānydīt cök, ku yen ala apuruuk rëër yacök. Ku aya lək ŋek. ‘Ləər!’ Ka la, ku lək ŋek, ‘Bäär tēn!’ Ka bō. Ku lək raan lui paandiē, ‘Loi kënë!’ Ka looi.”

¹⁰ Kaam wën piŋ Jethu wël raan kënë ke gəi, ku lək kəc awën buəθh ye, “Alək we ayic, acin raan tōŋ ca kəŋ yök Itharel ke la gamdīt cīt kënë. ¹¹ Muəkkē kënë nhom, kəc juēc aabī bën pinynhom ẽbën ku nyuuckē ẽ tək kek Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yai yic bääny yic pan Nhialic. ¹² Ku kəc ke bī rëër bääny yic aabī ciēc ayeer muəθh yic, tē bī kek rëër thīn ke dhiau bīk kethook aa kac, ke cī nhīim la cöt.” ¹³ Ku wël yethok bëny apuruuk ku lueel, “Ləər, dhuək baai, yin aci gam, ku kënë abī looi tēnē yī.”

Ku raanden luoi aci guə pial ẽ tēn awën.

Jethu aci kəc tuany kony
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Tëwën le Jethu pan Piter, ke yök man tiŋ Piter piiny biöök yic ke cī juäi göök. ¹⁵ Go gəət, go juäi jäl, ku jət rot ku looi miēth tēnē ke.

¹⁶ Naŋon thëei, ke kəc juēc la gup jakrəc bīi tēnē ye. Go jakrəc cuəp wei kegup wēt thok ẽ path, ku kony kəc tuany bik pial. ¹⁷ Kënë aci rot looi rin bī wēt cī Ithaya lueel thëer yenhom tiēŋ, “Acī kuat arɛem ku tuaany ẽbën jat yeyeth.”

Raan buəθh Jethu adhil puəu riəl
(Lk 9:57-62)

¹⁸ Nawën tiŋ Jethu thändīt apɛi yeləəm, ke lək kacke bik teem wär aləŋtui. ¹⁹ Go raan piöök lööŋ bën tēnē ye ku lueel, “Bānydiē, yin aba biaath kuat tē ler yin thīn.” ²⁰ Go Jethu bëër, “Luəny roor aala yöötken yekē ke wuut, ku diet pār aala yöötken, ku Manh Raan acin nhom baai pinynhom tēn.”

²¹ Go raan dēt kam kəc ye buəθh lueel tēnē ye, “Bëny, cəl ya akəŋ wä la thišk.” ²² Go Jethu bëër, “Buəθh ya, ku päl kəc cīt kəc cī thou bik kacken thišk.”

Jethu aci yom cəl akäac
(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Go Jethu la riäi yic, ku buəθh kacken ye buəθh. ²⁴ Kaam awën, ke yomdīt ril apɛi jət rot, ku loi atiaktiak rot bī riäi duër puk yic, ku Jethu ẽ nin. ²⁵ Go kacken ye buəθh la tēnē ye ku pučkē ke dhiau, “Luäk yo, Bëny, yok aa diir!” ²⁶ Go lək ke, “Wek kəc koor gamdun, yeŋö ye wek rišöc kələ?” Ku jət rot ku rël yom ku atiaktiak, gokē la dil. ²⁷ Go kəc awën gäi ku thiëckē röt, “Ye raan la guəp ŋö kënë? Na cək a yom ku atiaktiak ẽ ke piŋ wētde!”

Kəc pan Gadara la gup jakrɛc
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-29)

²⁸ Wən cī Jethu yet pan Gadara tō wār aləntui, ke rām kek rōör karou ke bō bei rəŋ nhüim. Ku rōörkä aake la gup jakrɛc ɛ ke riir nhüim apei, abī kəc aa rišöc ke, abī ciən raan tēēk ɛ dhəl kənē. ²⁹ Gokē duəət looi wən tɪŋ kek Jethu, “Yenjö wic tənē ɣo Wən Nhialic? Ca bən ba ɣo bən tēm awušc ke tən awušc ŋoot?”

³⁰ Ku duut dir baai ɛ nyuäth tēthišk. ³¹ Go jakrɛc Jethu ləŋ, “Na wic ba ɣo cuəp wei ɛ rōörkä gup, ke yī cop ɣo ɛ dirkä gup.” ³² Go lək ke, “Lak,” Gokē bən bei kulək ɛ dir gup, ku tən awən, ke duut diēer riŋ agör yic ku thootkē wiir ku moukē ɛbən. ³³ Go rōör ke biöök dir kat ku riŋkē geeu, ku lek kē cī rot looi tənē dir ku tənē rōör awən karou la gup jakrɛc tət kəc. ³⁴ Go kəc juēc apei geeu la bik röm kek Jethu. Nawən tɪŋkē, ke ləŋkē bī jal panden.

9

Jethu aci raan cī ruai kony
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

¹ Go Jethu dhuk riäi yic, ku teem wār, ku ler genden Kapernaum. ² Go kəc kək mony cī ruai bēi tənē ye ke ketkē, ke cī təc biöök alom yic. Tēwən tɪŋ Jethu gamdit tō ke ke, ke lueel tənē mony aduany, “Dɛet yipušu manhdiē! Adumušömku aaci päl piny.”

³ Tēwən piŋ kəc piöoc ɛ lööŋ ɛ wēt kənē, gokē jam kamken ɛlä, “Mony kənē adhəl Nhialic!”

⁴ Go Jethu lək ke wən ŋic yen kē yekē tak, “Yenjö ye wek tak kārəc cīt kəkä? ⁵ Ɛmən ye kēnen puəl yic kəkä yic, ba lueel, ‘Adumušömku aaci päl piny,’ Tēdē ke luɛɛl, ‘Jot rot ku cathē?’ ⁶ Ku aba nyuəth we lən le Manh Raan riel pinyinhom ba adumušömku päl piny.” Ku lək mony aduany, “Jot rot ku kuany biŋdu ku ləər baai!”

⁷ Go mony kənē rot jot ku dhuk baai. ⁸ Go thän awən rišöc wən tɪŋ kek mony kənē, ku leckē Nhialic rin cī yen riöldiit cīt kənē gām raan ɛ path.

Jethu aci Matheo cəəl
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹ Tēwən jiəl Jethu tən awən, ke tɪŋ mony ajuēr kut cəl Matheo ke rēer tēden luai, go lək ye, “Buəth ɣa.” Go Matheo rot jot ku buəth.

¹⁰ Tēwən mīth Jethu pan Matheo kek kəcken ye buəth, ke kəc ajuēr kut, ku kəc kək la gup anyon, mēt röt ke bik mīth ɛ tök. ¹¹ Nawən tɪŋ Parathī ɛ kənē, ke thiēc kəcken ye buəth, “Yenjö ye raandun piöoc mīth kek kəc ajuēr kut ku kəc kək la gup adumušömk?”

¹² Go Jethu wəlken piŋ ku bēer, “Aacie kəc puəl kek la tənē akiim, aa kəc tuany. ¹³ Lak bək wəlka la deet yic, kē wiēc ɛ ɣer pušu, acä wic bī ɣa näk ɣök. ɣen akēc bən ba kəc path bən cəəl, aa kəc la gup adumušömk.”

Wēt löŋ thek ɛ mieth
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴ Go kəc Joon raan kəc muəoc nhüim bən tənē Jethu ku thiēc kē, “ɣook, ku kəc Parathī ɣok aa thek buk cī mīth, ku kəckun yī buəth aacie thek, yenjö?”

¹⁵ Go Jethu löŋden bēer ɛlä, “Yakē tak lən bī kəc cī bən ruäi yic rēer ke cī mīth, ku ɣen athiēc nhom ɣa rēer ke ke? Acie tēde! Aköl bī athiēc dəm ku nyɛi keyiic, yen aköl bī kek thek.

¹⁶ “ɣen aci bən ba we bən lək, lən nadē acin raan bī aban alanh rɛt wei alanh yam kəu bī la buəp ɛ dhiäth alath kəu. ¹⁷ Ku acin raan bī mušn abiēc ɛ yam puək tony theer yic, na looi kəya, ke tony abī yic pät ku puək məu wei, ku riēc kē kedhie. Mušn yam adhil puək tony ɛ yam yic. Ku na ye mušn abiēc ɛ yam, ka ye tääu tony ɛ yam yic, ku keek ɛbən aaci bī riäk.”

Jethu aci tik kony ku cöl meth aben pïr

(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸ Tëwën lëk Jethu ke è wëlkä, ke bëny tën amat kəc Itharel bõ tënë ye ku gut yenhiöl piny yenhom ku lëŋ, “Nyaandië apuəc thou ëmën thiin, bäär ba yicin la tääu yenhom bi ben pïr.”

¹⁹ Go Jethu rot jət kek kacken ye buəəth ku buəəthkë.

²⁰ Nawën ke tiŋ tuany, cïi thëkde kəu ye tēm ruəön thiäär ku rou, bõ Jethu kəu ciëən ku gəot alanhde. ²¹ Rin ëci jam yepuəu ëlä, “Na gaat alanhde ke ɣen abi pial.”

²² Go Jethu yenhom wel, ku tiŋ ku lueel tënë ye, “Dëet yïpuəu nyaandië, gamdu aci cöl apuəl.” Ku kaam awën ke riem kääc.

²³ Tëwën ci Jethu yet pan bëny tën amat kəc Itharel, ke yök kəc ke näk röt ke dhiau apei, go lëk ke, ²⁴ “Jälkë tən! Nyanthiin kënë akəc thou, anin!” Gokë döl guəp. ²⁵ Go la ɣöt wën ci kəc la ayeer ëbën, ku dəm nyanthiin cin. Go rot jət. ²⁶ Ku thiëi thoŋ kënë piny pan awën.

Jethu aci cöör karou kony bik daai

²⁷ Wën ci Jethu jäl pan mony awën ke ber tuen, go cöör karou buəəth cök ke dhiau. “Yin anəəthku, kony ɣo Wën Debit.”

²⁸ Nawën le yet ɣöt, ke buəəthkë thiin, goke thiëc, “Yakë gam wepuəəth lən bi ɣen kënë looi?”

Gokë rek yic, “Bëny, ayeku gam!”

²⁹ Goke gəot nyin ku lueel, “Abi rot looi këya, cimën ci wek ye gam!”

³⁰ Gokë guə daai nyin yic, ku thən ke ëlä, “Duəkkë è kënë lëk raan dët!”

³¹ Nawën lek jäl tënë Jethu, ke la jam riənke baai yic ëbën.

Jethu aci mony cie jam kony bi jam

³² Kaam wën puəc kəc awën karou jäl, ke mony la guəp jəŋrac

cie jam bi tënë ye. ³³ Ku kam thin ci Jethu jəŋrac cuəp wei yeguəp, go guə jam, go kəc gäi ëbën ku luelkë, “Yök aa kəc këc kënë kan tiŋ Itharel è tən!”

³⁴ Go Parathi yöŋ yic ku luelkë, “Ee bëny jakrəc yen è ye yiëk riel bi ke aa cuəp wei kəc gup.”

Rap tem ajuëc ku kəc tem ke aa lik

³⁵ Ku jöl Jethu gëeth ku baai kuany yiic ke ye piöc tən amat kəc Itharel. Ku lëk kəc Wët Puəth Yam rin bääny Nhialic, ku kony kəc è tueny yiic ëbën. ³⁶ Nawën tiŋ thändiit guëer tënë ye, ke ŋeər yic tënë ke, rin aaci tiŋ ke cïn raan piöc ke, këcüt amël pap cïn nhüim abiöök. ³⁷ Ku lueel tënë kacken ye buəəth, “Käk tem ajuëc ku kəc luai aa lik. ³⁸ Këya, röökkë Bëny la nhom käk tem, bi kəc luai cöl ajuak röt.”

10

Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

¹ Go Jethu kacken ye buəəth kathiäär ku rou cöl, ku yik ke riel bi kek jakrəc aa cuəp wei, ku konykë kəc tuany bik pial. ² Rin kəc ke ci kuany aa kik. Thaimon, ci Jethu bën cäk ke cöl Piter. Ku wämënh Andria ku wëət Dhubedi, Jemith ku Joon. ³ Pilipo ku Bartholomeo. Thomath ku Matheo raan ajuër kut. Jemith Alpawuth, Thadawuth, ⁴ Thaimon (raan la puə ater) ku jöl a Judath Ithkariöt raan wäär ci Jethu bën luəm bi dəm.

Luai Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ Keek kathiäär ku rou aake ci Jethu tooc ku yöök ke ëlä, “Duəkkë bëi kəc cie kəc Itharel këc yiic, ku duəkkë la gëeth Thamaria yiic. ⁶ Lakkë tënë kəc Itharel kuc Wët Puəth Yam Nhialic. ⁷ Të le wek ke lëkkë ke, ‘Lən ci bääny Nhialic thiök!’ ⁸ Kuanykë kəc tuany bik

pial, ku calkë kəc cı thou aa ben pır, ku calkë kəc la gup tuet aa dem, ku cuəpkë jakrəc wei kəc gup. Duəkkë röt cəl aye riəp tē looi wek kakkä, rin riel ye wek ke looi ē cäk γəc. ⁹ Duəkkë muk wēü ku duəkkë muk jəkγə ye wek lim müith dhəl yic. ¹⁰ Muəkkë alēth ku war cəŋkë kepəc, ku wai tək ē path. Rin raan ē luəi aye gäm kēden cı yen luui.

¹¹ “Kuat gəu, ayı pan ye wek la thin, yakë thiēc raan puəth bi we lor, ku rērkë kek ye yet aköl bi wek jäl. ¹² Tē ye wek la bēēi yiic, yakë kəc kaŋ tiŋ lən bi kek we lor ku nyuuckë we. ¹³ Ku na lor kəc baai we, ke we rēer ku nyuəthkë ke Wēt Puəth Yam, ku na cık nyin la we, ka cın wēt ləkkë ke. ¹⁴ Ku na cıi kəc baai, ayı kəc gəu we lor ku piŋkë wēt cieth wek, ke we jiəl ku təŋkë wecök. ¹⁵ Ku wek aa lək kēnē! Aköl luŋdüt, Nhialic abi kəc rəc pan Thodom ku Gomora ŋuään tēnē ē kəkä!

Acı Jethu lək atuəöcke lən bi kek gum

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ “Piəŋkë kēnē! Wek aa tuəc bēēi yiic cımən aməl la gal yiic. Kēya, cəkë wepuəth ku luəikë röt bək aa kəc path ŋic kaŋ, ŋic luui. ¹⁷ Ku alək we aya bək ŋic lən bi we aa dəm ku yēth we luk yic, ku thatkë we tēden amat. ¹⁸ Ku wek aabi kəc bəny nhım ē rienkiē, bək Wēt Puəth Yam lək ke ku kəc cie kəc Itharel. ¹⁹ Ku tē yēth kek we luk yic, duəkkë diēer tē bi wek la jiēm thin, rin wēt bək lueel abi guə bən wenhım tē jiēm wek. ²⁰ Rin wəl bək lueel aacie wəlkun, aabi bən tēnē Wēi Nhialic yen bi jam wegup.

²¹ “Raan kek wämēnh aabi röt gaany bik röt cəl aa nək, ku wärken müth aabi miēthken luəm, ku müth aabi kəc ke dhiēth ke luəm bik ke cəl aa nək. ²² Kəc ēbēn aabi we maan

rienkiē. Ku raan bi yepuəu dēet yet tē bi yen thou, abi pır akölriēc ēbēn. ²³ Na wickë bik we nək gen cı wek la thin, ke we riŋ gen dēt. Ku na nakkë we ē gen kēnē aya, ke we riŋ gen dēētē. Alək we ayic, wek aci luəidun bi thöl pan Itharel, ke Manh Raan kəc bən.

²⁴ “Acın manh piöc wär raan piöc ye, ku acın alony dıt tēnē bənyde. ²⁵ Kēya, apath bi raan biöth ciēt raanden ē piöc, ku alony kecıt bənyde. Na ye wun baai cəl ke Beldhebul bəny jakrəc, ke kacke bi cəl rin yındē!

*Duəkkë riəc
(Lk 12:2-7)*

²⁶ “Kēya, duəkkë riəc ke. Rin kək ye moony emən aa ŋot ke bi ŋic aköldä, rin acın kē ye thiaan bi cıi ŋic. ²⁷ Yakë kək ya lək we ē röt lueel kəc nhım ēbēn ke cın riöc, ku luəlkë kək ye ŋäai weyith, bi kəc kək ke piŋ aya. ²⁸ Duəkkë riəc kəc we nək, wēikun aa liu kecin. Anuēen bək riöc ē Nhialic, yen la riel we cəl apır pinynhom ku kony wēiku ē pan mac aköldä. ²⁹ Acın kēthiin koor lēu bi määar ke kuc Wuur tō nhial. Na cək aŋinh thin koor tō baai ka ŋic. ³⁰ Ku week aya, na cək a kēthiin tō wegup cımən nhım tō wenhım, ka ŋic Wuur tō nhial. ³¹ Kēya, duəkkë riəc, wek aa wär kakkä ēbēn!

³² “Na ye raan wētdiē piöc ku cıi guəp riəc, ke yen acıi guəp riəc ye ē Wä nhom nhial. ³³ Ku na ye raan jei ya kəc nhım lən cıi yen ye raandiē, ka ba jai aya ē Wä nhom nhial.

³⁴ “Duəkkë ye tak lən cı yen bən ba dšör bən looi pinynhom. Yen akēc bən ba kaŋ bən cəl aa puəl yiic, ee gum bi raan ēbēn gum. ³⁵ Rin yen aci bən ba meth kek wun, ku nya kek man cəl aman röt, ku man athiēc kek tiŋ wēnde aabi röt

maan aya, ³⁶ kɔc bī raan aa maan aa kocken rēēr kek ye baai.

³⁷ “Raan ye nhiaar bī aa kɔc ke dhiēth ye kek nhieer apeī tēnē ɣa, ka cie raandiē, ku na ye raan miēthke nhiaar apeī tēnē ɣa, ka cie raandiē aya. ³⁸ Raan cie kārac ye guum wētdiē ku looi wētdiē acie raandiē. ³⁹ Raan ye wīc bī wēike njec muk pinynhom ē tēn, acī pīr aköldā bī yök, ku raan bī gum ē wētdiē, abī pīr akölrīēec ēbēn yök.

⁴⁰ “Raan we lor ē ɣen aye lor, ku kɔc ɣa lor, ee Wā raan toc ɣa yen aye kē lor. ⁴¹ Raan atušnydiē lor rin njic yen ye lɔn ē yen atušnydiē, abī la abak ariöp bī yiēk atuuc yiic. ⁴² Muškkē kēnē na gēm raan piu col nyin ē path tēnē raan thiin koor kam kɔc ɣa buəθh, rin ye yen raan ɣa buəθh, ka bā ariöpde dhiel yök.”

11

Joon aci kɔc tuəc tēnē Jethu
(Lk 7:18-35)

¹ Wēn cī Jethu wēlkā jal lēk kocken ye buəθh kathiäär ku rou, ke jiēl ē tēn bī la piöc ku le kɔc lēk gēeth Galilia yiic.

² Ee nīnkā, tēwēn tō Joon raan kɔc muəc nīim ɣööt ke mac, ke piŋ kāk looi Jethu. Go kɔc abēk, kocken ye buəθh tuəc tēnē ye bīk la thiēec wēt kēnē. ³ “Ye yin raan yi bī bēn, aye raan dēt yen buk tiit?”

⁴ Go Jethu bēēr, “Dhuškkē ku lēkkē Joon, kāk cāk piŋ ku kāk cāk tiŋ. ⁵ Cɔr aci bēn daai ku aduany aci ya cath. Ku kɔc cī tuet aaci tuet jal kegup. Ku miŋ aci ya piŋ ku kɔc cī thou aaci röt jot. Ku Wēt Puəθh Yam Nhialic alēk kɔc nšŋ nyin. ⁶ Raan mit gušp ē raan cie pušu ē rou wētdiē yiic!”

⁷ Kaam wēn jiēl atuuc Joon, ke Jethu jam ku tēt kɔc Joon, “Ye raan yindē yen cī wek la ror cī ceŋ bāk la

tiŋ? Ye raan puəl yic ye wel nhom ē path cimēn ye yom arušör wel nhom? Acie tēde, acie yen kēnē ler wek. ⁸ Ye raan yindē yen lak tiŋ? Ye mony ceŋ alēth path? Aŋot cie tēde, kɔc ceŋ alēth dhēŋ aa kɔc tō bēēi bāny yiic! ⁹ Na cie kēya, ke yeŋō yen ler wek? Ye raan kāk Nhialic tiŋ? Ee yic, ku alēk we, yeen adit tēnē raan kāk Nhialic tiŋ. ¹⁰ Yen Joon, yen ē raan cī wēl gōt ē rienke thēer ēlä, ‘ɣen abā atušnydiē tuəc yinhom tueŋ, ku yeen abī dhēl la guir tēnē yi.’

¹¹ “Ku wek aba lēk yiny kēnē, Joon raan kɔc muəc nīim aril, acin raan kuat kɔc cī dhiēth pinynhom dit tēnē Joon. Ku raan koor bāāny Nhialic yic adit tēnē ye. ¹² Tēwäär piöc Joon raan kɔc muəc nīim agut cit akölē, bāāny Nhialic ala tueŋ, ku aye kɔc rēc kōk la riel them bīk dhušc ciēen. ¹³ Rin löŋ Mothith, ku kɔc ke kāk Nhialic tiŋ ēbēn agut tē yēet yen Joon, aake ye jam rin bāāny Nhialic, ¹⁴ ku na tšu wepuəθh bāk wētdiē gam, ke yen Joon yen ē Elija wäär cī bēnde lēk thāi. ¹⁵ Piēŋkē tē le wek yith!

¹⁶ “Yeŋō ba thšŋ kek riēec akölē? Aa cit mīth cī kenhīim mat laar yic leŋ kegup, ye lueel ēlä,

¹⁷ ‘ɣok aaci waak pēth ye keek ket tē looi ruāai ket,

ku wek aa kēc dier!

Ku ɣok aaci kāk ye keek looi thuəcu yic thššŋ,

ku wek aa kēc dhiau!’

¹⁸ “Rin Joon aci tuəl ku ēcie bēēi kuany yiic ke mīth ku dēk, go raan ēbēn lueel, ‘Joon ala gušp jŋŋrac!’

¹⁹ Nawēn bō Manh Raan ku ye mīth ke kɔc ku dēk ke ke, gokē lueel, ‘Tiēŋkē mony kēnē! Yeen akok ku a dēk māāu, ku amāāth kek kɔc ajuēr kut ku kɔc la gup adumuššm!’ Ku luoi puəθh Nhialic ē rot nyuəθh kāk ya looi yiic.”

Gεεth kēc luoi käreç pušl thïn

(Lk 10:13-15)

²⁰ Tëwën, go Jethu pušu dak ku nyieeny kəc gεεth ci yen kajuēc jāj gōi looi thïn, rin kēc kek luoi käreç pušl. ²¹ “Wek kəc gen Koradhin! Ku Bethaida! Wek aa tiit käreç apeli, rin kajuēc jāj gōi cāk tīj ci looi gεεthkun yiic, ku ke ci looi Tire ku Thidon gεεth wäär cej kəc rεç, ηušt kəc ē gεεthkā aaci kepuōth dhuōk ciēn thēr ku pālķe luoi käreç!” ²² Ku wek aa lēk kēnē, akōl luñdīt, Nhialic abi kəc Tire ku Thidon ηuāān! ²³ Ku wek kəc gen Kapernaum! Yakē tak lōn bi we jat nhial? Wek abi cuat pan mac. Rin kāk jāj gōi ci looi wenyin cāk ke tīj, ku ke ci looi Thodom, ηušt acin kē cie rac agut emēn! ²⁴ Ku aben lēk we, kāj aaci yiic bi riel apeli tēnē ke akōl luñdīt, cimēn tē bi kek yiic ril thïn tēnē we!”

Bāk tēnē ya bāk bēn lōj

(Lk 10:21-22)

²⁵ Ku ē tēn awēn ke lueel Jethu, “Wā, Bēny nhial ku piny! Yin alεεç rin ci yin kāk ca thiaan tēnē kəc ηic kāj ci piōç, nyuōth kəc kor kēc piōç. ²⁶ Ee yic Wā, yen ē kēn yī yuum pušu.

²⁷ “Kēriēēc ēbēn aci Wā gām ya. Ku acin raan ηic Wēnde, ee Wun ē rot, cimēn cin yen raan ηic Wun, ee Wēnde ku kəc ci Wēnde lōc bīk ηic.

²⁸ “Bāk tēnē ya ēbēn, wek kəc ci jōt yiēth kāthiek bāk ke yāac, wek aba col alōj. ²⁹ Gamkē piōçdiē bāk yith ηic, rin yēn aci la ruathruath, yēn alir pušu, ku wek aabi wēikun pīr. ³⁰ Rin piōçdiē aci ril, apuəl yic.”

12

Jethu aci kuec lōj akōl lōj kəc Itharel

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

¹ Nayoç akāl tōk ē nīnkā, Jethu ē cath kek kōcken ye buōth, ke

kuany dhēl yic kam dum akōl lōj. Ku kōcken ye buōth aake nēk cək, gokē rap lek cam dhoj. ² Nawēn tīj kəc akut Parathī, gokē Jethu thiēc, “Tīj, kōckun yī buōth aa loi kē cie looi akōl lōj!”

³ Go bēer ku lueel, “Kēckē kē ci Debit looi thēr kan kueen, wäär nēk cək ye ke kōcken cath kek ye?”

⁴ Acī bēn la luaj Nhialic, ku ciem ayum yath ci tōšu tēnē Nhialic, kek kacke. Ayum kēnē ēcī Debit lēu bi cam kek kacke, aa kəc kāk Nhialic looi kek aake ye cam ē rōt. ⁵ Dēt aya, kēckē kueen lōj Mothith yic lōn akōl lōj thok ēbēn, kəc kāk Nhialic looi luaj Nhialic aa lōj akōl lōj dhoj kōu, ku aaci ke ye nyieeny?

⁶ Ku Manh Raan jam kek we, adit tēnē luaj Nhialic. ⁷ Na we ci wēl ci gōt thēr deet yiic, lōn kē wic Nhialic ē nhiēr ye kəc rōt nhiaar, aacie yōk ye nāk ye, ηušt wek aa kēc kəc cin awuōc cik looi nyieeny, ⁸ rin Manh Raan adit tēnē akōl lōj.”

Jethu aci mony ci cin ruai kony

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Nayoç akōl dēt ke Jethu jiēl tēnē awēn ku ler tēn amat kəc Itharel, ¹⁰ ku mony ci cin ruai ē tō thïn. Ku kəc kōk ke wic Jethu bīk gaany kē ci wuōç, aake tō tēn amat aya, gokē Jethu thiēc. “Ye lōnda pēen bi raan kony akōl lōj?”

¹¹ Go Jethu bēer, “Na la raan tōk kamkun ē tēn amāl tōk, ku lōony yiith akōl lōj, ke cī biī bei yiith?”

¹² Raan adit apeli tēnē lēi! Kēya, lōnda acie yo ye pēen buk raan cī kony akōl lōj.” ¹³ Ku lēk mony wēn ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth, go cin piath abi ciēt ciin kēc ruai. ¹⁴ Go Parathī jāl tēn amat, ku lek mat tē bi kek Jethu nāk thïn.

Jethu alony ci Nhialic lōc

11:21 Ith 23:1-18; Edhe 26:1–28:26; Juel 3:4-8; Amo 1:9-10; Dhāk 9:2-4 **11:23** Ith 14:13-15; Cāk 19:24-28 **11:24** Mt 10:15; Lk 10:12 **11:27** Jn 3:35; 1:18; 10:15 **11:29** Jer 6:16 **12:1** L.rou 23:25 **12:3** 1Tha 21:1-6 **12:4** Leb 24:9 **12:5** Kn 28:9-10 **12:7** Mt 9:13; Yōth 6:6 **12:11** Lk 14:5

15 Go Jethu kë loikë njic, ku jiël tən awën, go kəc juęc buoath. Ku kony kəc tuany bik pial, 16 ku thon ke apej bik cii la lek kəc kək, bi cii njic. 17 Rin bi kë ci Ithaya lueel watheer elä e rienke yenhom tiēn,

18 “Yen akın yen alonydiēn ca loc, raan tōn yen nhiaar, mit yen pušu tēnē yeen.

Yen abi Wēikiē cəl alōony yeguōp, ku abi gam ē yic lek thāi ēbēn.

19 Acii bi ya gōth ku rēēm kəc nhūim wēl cie yith,

acii bi ya piŋ rōl ē dhəl yiic.

20 Acin kēthiin bi kaŋ tuōōr nyin, cak ayiny kəc kor ka cii dhāl.

Acii bi kaŋ dhār yet tē bi yienyde njic,

21 ku abi wuōōt ēbēn njōōth.”

Jethu aye yōōk lon le yen guōp jōnrac

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

22 Nawēn ke kəc kək bii mony ci cor tēnē Jethu, ku ēcie jam aya rin tō jōnrac yeguōp. Go Jethu kony, yet bi jam ku dēi. 23 Go kəc awēn tō thin gāi ēbēn ku thiēckē rōt. “Nadē ke bi ya Manh Debit?” 24 Nawēn piŋ Parathī ē wēt kēnē, ke luelkē, “Yeen ē jakrēc cuōp wei kəc gup, rin ye bēny jakrēc, cəl Beldhebul ye yiēk riel.”

25 Go Jethu kë takkē njic ku lueel, “Pan yeyic tek ku thār kəc ē kamken, ē lac riāāk. Ku na tek gen tōk yeyic, ayi dhiēnh tōk ku tuumkē kenhūim ku thērkkē, ka puōk. 26 Na ye jōnrac jōnrēc dēt cuōp wei, ka ci keyiic tek. Kēya, lēu panden bi kōōc kēdē! 27 Ku na ye riel Beldhebul yen ye yen jakrēc cuōp wei, ke ye riel ŋa yen ye kōckun yakē buoath ke cuōp wei? Calkē ke aa lek we yic. 28 Ku na ye riel Wēi Nhialic yen ye yen jakrēc cuōp wei, ke njieckē lon ci bāāny Nhialic bēn tēnē we.

29 “Acin raan lēu ye bi yōn raan ril dhoŋ ku nyēēi kākke, akōŋ raan ril

kēnē dōm ku der, ku jol kāk tō baai nyaai.

30 “Raan kēc rot māt ya acie raandiē, ku raan cii ya kony bi kəc lek wēt Nhialic, ee kəc thiōi. 31 Kēya, wek aa lek yic lon nadē adumuōōm ē kəc, ku kārəc yekē ke lueel, aa lēu bi ke pāl piny. Ku kuat raan kārēc lueel Wēi Nhialic guōp, acii bi pāl piny tēnē ye. 32 Ku na ye raan lueel wēt rac Manh Raan guōp, ka pēl piny. Ku raan ye lueel lon ye Wēi Nhialic jōnrac, ka cii kōŋ pāl piny acin ēmēn agut akōlriēēc ēbēn.

33 “Com tim tēpath bi miēthke piath. Tēdē ke com tērac bi miēthke rēēc. Kēya, tim aye njic miēthke.

34 Wek miŋ kapieny, miŋ kəc cie yith ye gam, lēukē bāk kēpath lueel, ke we ye jakrēc ēmēndun? Rin kë ye thok lueel ē bēn bei raan puōu. 35 Raan path ē luui kēpath, rin kēpuōth tē yepuōu. Ku raan rac ē luui kārəc rin kārēc tō yepuōu.

36 “Alēk we, raan ēbēn abi thiēēc akōl luŋdit ē wēl rēc ci lueel. 37 Rin wēlku kek aabi yāth tēpath, ku aa kek aabi cəl atēm awuōc akōl luŋdit.”

Jethu aci kuec bi kēnē jāŋ gōi looi (Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

38 Go kəc kək piōōc lōōŋ ku Parathī lueel tēnē ye, “Raan piōōc awīcku ba kēnē jāŋ gōi looi buk tiŋ.”

39 Go Jethu bēēr, “Aa kəc la gup anyon ku gam koor kek aa thiēc kāk tiŋkē! Acin kēn jāŋ gōi bi nyuōth we, ee kēwāār ci rot looi tēnē Jona, raan kāk Nhialic tiŋ yen abi rot looi.

40 Cimēn wāār ci Jona rēēr akōōl kadiāk ku wēr kadiāk rēcdit apej yic, ke Manh Raan aya abi rēēr nin kadiāk ē raŋ yic. 41 Akōl luŋdit kəc gen Ninibe, aabi we gōk rin ci kek kepuōth waar ku pālkkē luoi kārəc wāār ci Jona ke lek. Ku alēk we, yen jam kēnē, yen adit tēnē Jona!

42 Tinjdüt ë bëny wäär jiël pan Athia bi la Jeruthalem, abi we gök aköl lunjdüt rin ci yen jal tèmec apeï bi wël puøth bënyñaknhom Tholomon la piñ, ku yen jam, yen adüt tènë Tholomon!

43 “Të ci jøñrac jal raan guöp, ee piny yööp tädët bi yen løj thïn. Na cii yök, 44 ke lueel, ‘Yen abi dhuk tēwäär jiël yen thïn.’ Këya, ke dhuk ku yök tēn bi yen rēer thïn ke cïn raan tō thïn, ku aci guuir. 45 Ku dhuk, ku le bēn kek jakrɛc apeï kōk kadhoro u wār ye, bik bēn ceñ baai. Ku pir ë raan kēnë ë jal rēec apeï tēnë pirden tuenj. Yen ë tēn ben rot luøi thïn aya tēnë kuat akölë.”

Man Jethu ku wämāthakēn aaci Jethu nyaai

(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)

46 Jethu ee ñot jam kek kōc tēwēn yēēt man kek wämāthakēn. Ku kēeckë ayeer, ku thiëckë bik jam kek ye. 47 Go raan tōk kam kōc awēn lēk ye, “Moor ku wämāthakui aa kääc ayeer, ku awickë bik jam kek yi.”

48 Go Jethu bēer, “Yeña ë ma? Ku ye yija paan ë ma?” 49 Ku nyooth kōcken ye buøth ku lueel, “Kōckä! Kek aa ma ku wämāthakäi! 50 Kuat raan ë wēt Wä tō nhial looi yen ë wämāath, ku nyankäi, ku ma.”

13

Kääñ dom path ku dom rac

(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)

1 Ku aköl tøj awēn, ke Jethu jiël baai ku ler wār Galilia yōu ku nyuuc, ku piöoc. 2 Ku gööm kōc juēc apeï, go la riäi yic ku nyuuc thïn, ku kääc thän awēn ë piu thook ayeer. 3 Ku jøl Jethu kēñ aa lueel bi yen kōc piöoc käjuēc.

Ku lēk ke, “Raan puør ëci la dom bi la pur. 4 Tēwēn yen rap wæer dom, ke kōth abëk lööny dhël yic. Go diet bēn ku tetkë ke. 5 Ku lööny kōth kōk aləl nhom, tē koor tiøp

thïn. Gokë guø cil rin tiøp ëcii dit thïn. 6 Nawēn la aköl ruel apeï ke rap awēn yuøm, ku riεεukë rin kēc mēiken yet piny. 7 Ku lööny kōth abëk tē ye yuøöt lac dit thïn, nawēn la yuøöt dit ke nāk rap. 8 Ku lööny kōth kōk ë tiøm path yic, ku lokkë apath, kōk ke dit nhüim ku kōk ke thöøj röt ku kōk ke thoi nhüim!”

9 Ku wit Jethu wētde ëlä, “Piεñkë tē le wek yith!”

Wēt thöøth ë kääñ

(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)

10 Nawēn ke kōcken ye buøth bö tēnë ye ku thiëckë, “Yenjö ye yin jam ë waal tēnë ke?”

11 Go dhuk nhom ku lueel, “Njēec kāk bääny Nhialic aci gām we ku akēc gām ke. 12 Rin raan la kēdäj abi bēn muøoc bi kākke juēc apeï, ku raan cïn kēdäj, ke kēthiin ye tak lon tō yen tēnë ye, abi nyaai aya. 13 Kēnë ye yen jam waal tēnë ke, rin keek aa daai ku acin kē yekë tñ, aa piñ ku aa cïn kē yekë piñ, tēdë ke detkë yic. 14 Këya, wēt ci Ithaya raan kāk Nhialic tñ lueel wathæer ë rienken ëlä atiñ yenhom,

‘Na cøk aløn ye kōckä wēt piñ ku benkë piñ, ka cik bi deet yic, na cøk aløn ye kōckä daai, ku cockë keek ka cii käj bi tñ,

15 rin ci kek kepuøth wël wei, ku aaci keyith cuøk bik cii ye piñ ku niinkë kenyin.

Na kēckë looi këya, ñuøt aa daai ku piñkë, ku detkë käj yiic, ku ñuøt aaci röt thøn Nhialic, ku kony keek.’

16 “Ku wekkä, wek aa mit gup, rin wek aa daai ku piēñkë. 17 Ku alēk we, aci kōc juēc kāk Nhialic tñ, ku kōc path ñic Nhialic wic bik tñ kāk yakë tñ, ku aa kēckë tñ, acik wic bik piñ kāk yakë piñ, ku aa kēckë piñ.”

Jethu aci kääñ raan ë puør teet yüic

(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)

¹⁸ Go Jethu lueel, “Ëmën piëñkë tē teet yēn kääñ kēnē yic thīn. ¹⁹ Kōc ë wēt bääny Nhialic piñ ku cīk det yic, aa cīt kōth cī lōōny dhēl yic. Jōñrac ë bēn ku nyēei wēt awēn kepuōth. ²⁰ Kōth cī lōōny alēl nhom aa cīt kōc wēt Nhialic gam nyin yic ku mitkē puōth. ²¹ Ku aacie kepuōth ye dēet, aa lōñ Nhialic guō wai wei tē looi aliääp rot, ku tē nēk ke rin wēt Nhialic. ²² Kōth cī lōōny tē ye yuōōt lac dīt thīn, aa cīt kōc ë wēt Nhialic piñ, ku kājuēc ke diir rin pīr pinyinhom, ku nhiēr jīēek aa bēn thīn, ku rēckē lōñ Nhialic kepuōth. ²³ Ku kōth cī puur tiōm path yic, aa cīt kōc ë wēt Nhialic piñ ku detkē yic apath, ku kājuēc aye yōk tēnē ke, cīmēn rap cī ñīec luōk ke dīt nhīim, ku rap kōk thōōñ kenhīim ku kōk ke thoi nhīim.”

Kääñ yuōōt cī cil dom yic

²⁴ Ku ben Jethu ke lēk kääñ dēt, “Bääny Nhialic acīt raan cī kōth path com duōmde. ²⁵ Naγōn akōu ke raan ëbēn nin, ke raan aterde bō ku weer abaar rap cōk ku jiēl. ²⁶ Nawēn la rap cil ke abaar cil aya. ²⁷ Go raan lui dom yic bēn tēnē wun dom ku lueel, ‘Bēny, wäär pur yīn, cie rap path kek ca wēer dom yic? Na ye këya ka abaar kēnē cil kēdē dom yic?’ ²⁸ Go bēēr, ‘Ee raan man ya yen aci kēnē looi,’ Go raan ë luoi lueel, ‘Wīc buk abaar nyuän wei dom yic?’ ²⁹ Go wun dom bēēr, acie tēde, ‘Rin tē nyuēn yīn abaar, ke yīn amēt rap wei ke ke. ³⁰ Cōl rap ku abaar aa dīt kedhie agut tē bī kek luōk, ku aba lēk kōc tēm ëlä, kanjë abaar nyuōn ku duōtkē ke bī ke yōōt, ku jalkē rap tem ku täaukē ke kändiē yic.’ ”

Kääñ käu koor nyin ye tiēmde dīt apēi

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

³¹ Ku benke lēk kääñ dēt ëlä, “Bääny Nhialic acīt käu koor nyin cī raan com duōmde. ³² Yēen akoor nyin apēi kam kōth ëbēn. Ku na le dīt ka wār tiim ëbēn, ee la nhial ke loi kērdīt apēi abī diēt yōōtken aa yīk thīn.”

³³ Ku ben lueel, “Bääny Nhialic acīt luōu cī tik puør ayumdīt tet yic, na lä ke piääär ëbēn.” ³⁴ Kēya, Jethu ë ye këñ lueel ku bī yen kōc lēk wēlke ëbēn, acīn kë ye lueel ke cīi kääñ thāth. ³⁵ Ee ye looi këya rin bī wēt cī raan kāk Nhialic tiñ lueel thēer yenhom tiēēñ,

“Yēn abī jam këñ tēnē week, bī yēn ke kāk kuc tēwäär ciēk nhial ku piny teet yüic.”

Jethu aci kääñ yuōōt teet yic

³⁶ Go Jethu kōc nyääñ aγeer ku ler yōt, go kōcken ye buōōth bēn tēnē ye ku luelkē, “Tēt yo kääñ abaar yic.”

³⁷ Go bēēr, “Raan ë puør cī kōth path wēer dom, ee Manh Raan. ³⁸ Dom ë pinyinhom, ku kōth path aa kōc ñīc Nhialic, ye bääny Nhialic kēden, ku abaar aa kōc ë jakrēc, ³⁹ ku raan cā abaar mat dom yic ë jōñrac. Ku tēmtēm ë thōk ë piny, ku kōc tēm atuuc Nhialic. ⁴⁰ Kēya, cīmēn ye abaar nyuän wei dom yic ku yōt, yen abī ya tēde akōl thōōk piny. ⁴¹ Manh Raan abā atuuc Nhialic tooc, ku aabī kōc rēc ë kōc yāth kārāc yüic, ku kōc luui kārēc tēt bei kōc path yüic, ⁴² ku cuet ke many dēp cī löklök apēi, bī kek aa dhiau thīn ke ñeny lelec akōlriēc ëbēn. ⁴³ Ku kōc path aabī ruēl cīmēn akōl bääny Wunden yic nhial.”

Ku wit lōñde ëlä, “Piēñkë tē le wēk yīth!”

Kääñ ë jīēek cī thiaan dom yic

⁴⁴ Ku thōth Jethu kääñ dēt ëlä, “Bääny Nhialic acīt jīēek cī wēc piny dom yic. Go raandā yōk ku nyēei ku ben thiaan ku jiēl ke cī puōu miēt apēi, ku le kākke yaac ëbēn, ku yōōc

dom wën, rin nhiεεr yen jιεεk kënë apei.”

⁴⁵ Ku ben Jethu lueel, “Bääny Nhialic acit raan yöc, wïc käpath apei, ⁴⁶ nawën yök këtööh path apei ke la kække yaac wei ebën ku yöc kënë awën.”

Kääñ buən ë rec däm ebën

⁴⁷ “Bääny Nhialic aya, acit buən cï cuat wiir ku däm kuat ë rëc ebën. ⁴⁸ Të cï yen thiän, ke miit amëi agör nom ku nyuuckë bik rec kuany yiic, ku tëyukë rec path gäc yic, ku cuetkë rec cïi path wei. ⁴⁹ Kënë, yen ë të bï yen rot luöoi thïn aköldä thöök piny. Atuuc Nhialic aabi tuöl ku kuënykë kəc rëc bei ë kəc yiic, ⁵⁰ ku cuetkë ke pan mac të bï kek dhiau thïn ke ηeny kelec akölrïëc ebën.”

Wët thöök wël

⁵¹ Ku thiëc Jethu ke, “Cäk wëlkä deet yiic apath?” Gokë gam. ⁵² Go lëk ke, “Na ye këya, ke raan piöoc ë lööh cï piöc käk bääny Nhialic, acit raan baai kækken yam ku käthεεr bëëi ayeer ebën paande.”

Kəc Nadharet aa këc Jethu gam
(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³ Wën cï Jethu thök luel ë këñkä, ke jiël, ⁵⁴ ku dhuk genden. Ku piöoc kəc tën amat, piöoc cï kəc ke tō thïn bën göi ebën ku luelkë, “Cï mony kënë këñ bën aa ηic nən, ku yök riel ë yen käk jäh göi looi tënëñ?” ⁵⁵ Kënë, cie wën raan dhie ë guan? Ku man cie tiñ dhie cöl Maria, ku yeen cie mënh ë Jemith ku Jothep ku Thaimon ku Judath? ⁵⁶ Ku nyiërakën aya, cik tōu ë tën kek yö? Yök käckä ebën tënëñ?” ⁵⁷ Ku kueeckë ë ye.

Go Jethu lueel tënë ke, “Raan cï Nhialic lööny yeguöp aye baai ebën theek, ka kəc genden ku kəc ruääi kek ye, kek aacie ye ye theek.” ⁵⁸ Ku akëc käjuëc jäh göi looi tënë rin cïn kek gam.

14

Nääk ë Joon raan kəc muöc nhüim
(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

¹ Tëwën ke bënyñaknhom Antipäth Yërot, bëny Galilia ëcï wët cï Jethu ηic apei piñ. ² Go lëk bënyken luk, “Kënë ë Joon raan kəc muöc nhüim guöp, yen aci bën pir. Ee yen le yen riel yen käckä looi.”

³ Antipäth Yërot ëcï Joon cöl adäm ku rek ku mac, rin wët Yërodia tiñ Pilipo wämënh cï rum bi ya tiëñde. ⁴ Rin cï Joon ye lëk ye ëlä, “Acii path ba tiñ wämuuth rum ke pir!” ⁵ Go Antipäth Yërot wïc bï Joon nöc, ku ë riöc kəc Itharel, rin ηic kek Joon ke ye raan käk Nhialic tiñ.

⁶ Nawën aköl yan dhiëeth Antipäth Yërot, ke nyan Yërodia diër kəc nhüim, abi Antipäth Yërot puöu miët apei, ⁷ ku kuëëñ lön bi yen ye gäm kuat këden bi wïc!

⁸ Go lëk ye të cit të cï man ye than thïn, “Yiëk ya nom Joon ëmën ke cï tääu aduök yic!”

⁹ Kënë ëcï bëny rac puöu, ku rin cï yen kuëëñ ë jööl nhüim, aci gam bi nom Joon gäm ye. ¹⁰ Ku cöl Joon ala tök yeth tëwën mac yen thïn. ¹¹ Ku bëi nom ke cï tääu aduök yic, ku gëm nya ku le gäm man. ¹² Go kəc Joon buöoth bën ku nyεεikë guäpde, ku lek tōöu, ku lek lëk Jethu.

Jethu aci miëth koor juak bi kəc juëc cam

(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Wën piñ Jethu kë cï rot looi, go jäl ë riäi bi la tède ë rot. Ku tëwën piñ kəc ë kënë, ke jiël gεεthken yiic kecök ku buöthkë. ¹⁴ Nawën kεεc Jethu piny ë riäi yic, ke tiñ kəc juëc apei, go yic ηεεr ë ke, ku kony kacken tuany.

¹⁵ Nawën col piny, ke kacken ye buöoth bō tënë ye ku luelkë, “Piny aci cuöl, ku tën ë ror cïn kë kuany

thïn. Cəl kəc aa thiëi bïk la bëëi yiic ku bïk röt la yəc miëthden.”

16 Go Jethu bëër, “Acïn tē bï kek jäl, na le miëth ke gämke ke!”

17 Gokë bëër, “Käk mukku ëbën, aa ayuöp kadhiëc ku rec karou.”

18 Go Jethu lueel, “Bëëikë ke tēn tēnë ya.” 19 Ku yööc kəc bïk nyuc ë noon nom, ku lööm ayuöp awën kadhiëc ku rec karou, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku bëny ayuöp yiic, ku gëm ke kacken ye buoöth bïk ke tek agut rec, tēnë thän awën. 20 Ku mithkë ëbën abï miëth ke göök, ku jəl kacken ye buoöth awuthueei ayuöp ku rec cï döŋ piny, kuany gäac kathiäär ku rou. 21 Kəc ke cï mith ëbën, röör röt aake ye tiim kadhiëc.

Jethu acath piü nhïim
(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

22 Ku kaam awën ke Jethu yööc kacken ye buoöth bïk la riäi yic, ku lek tueŋ yenhom agör alonŋtui, ku cəl thëi ajiël. 23 Wën cï yen kəc cəl athiëi, ke la gət nom ë rot bï la röök. Nawën la thëi bën, ke Jethu ë rëër ë tēn yetök, 24 ku riäi ke cï yet tēmec, ke cïi cath apath rin lor yen yom nom.

25 Nawën bëëk piny ke Jethu bö tēnë ke ke cath piü nhïim. 26 Nawën tiŋ kacken ye buoöth ke cath piü nhïim gokë riöc apëi, ku luelkë, “Atim raan cï thou,” ku dhiëcukë rin cï kek riöc.

27 Ku kaam awën ke lëk Jethu ke, “Dëetkë wepuöth, ee ŷen Jethu, Duäkkë riöc!”

28 Go Pïter lueel, “Bëny, na ye yi ayic, ke yi yïk ya riel ba la tēnë yi, ya cath piü nhïim.”

29 Go Jethu lueel, “Bäär!” Go Pïter bën bei riäi yic, ku ciëth piü nhïim ke la tēnë Jethu. 30 Ku wën tiŋ yen yom ke biök apëi, go riöc ku duër dïr, go dhiau, “Luäk ya Bëny!”

31 Go Jethu döm nyin yic ku lueel, “Yïn raan la gam koor, yenö diiu yïn?”

32 Ku wën le kek riäi yic, ke yom kääc. 33 Go atuuc ke tō riäi yic Jethu door ku luelkë, “Yïn ë Manh Nhialic alanden.”

Jethu aci kəc tuany Jenetharet kony

(Mk 6:53-56)

34 Gokë wär teem ku lek Jenetharet. 35 Nawën njic kəc Jenetharet Jethu, gokë kəc thiäak ke ke lëk, ku ŷëthkë kəc tuany ëbën tēnë ye. 36 Ku länkë bïk goot, cək alanhde thok ë path, ku kuat raan cï ye goot ëbën ee pial.

15

Jethu aci ciëŋ kək wärkuan düt dhäl yic

(Mk 7:1-13)

1 Go Parathï ku kəc piöoc ë ciëŋ kəc Itharel bö Jeruthalem la tēnë Jethu ku thiëckë, 2 “Yenö ye kockun yi buoöth ciëŋ theer wärkuan düt dhäl yic? Keek aacie kecin ë lək tueŋ tē mith kek!”

3 Go Jethu bëër, “Ku yenö ye wek kuc löŋ ë Nhialic, ku yakë buoöth yic ë ciëŋdun theer? 4 Rin aci Nhialic lueel, ‘Thek wuur ku moor, ku raan wun ku man jääm guöp kärëc ka dhil nök bï thou.’ 5 Ku ayakë lueel aya lön na la raan kën bï yen wun ku man kony, ku lueel, ‘Acïn tē kuöny we, rin kë muök kënë ë kën ë Nhialic,’ 6 ka këc wun ku man theek. Yen ë tē ye wek wët Nhialic dhäl yic thïn, ku ye ciëŋdun theer yen biathkë yic. 7 Awëëŋ kui, Ithaya aci yic lueel ë rienkun wäär lueel yen wët ëlä!

8 ‘Kockä, aa ya leec kethook ku aliu kepuöth.

9 Keek aa ya door ku acie duöör ë yic, rin keek aa kəc piöoc lööŋ ciëŋ raan ciët ke ye löŋkië!’ ”

¹⁰ Go Jethu kɔc juëc bɛn cɔl ku lëk ke, “Piɛŋkë wëtdië wedhie ku dɛtkë yic. ¹¹ Acie kë ye raan cam, yen ye cɔl aye raan rac, aa kãk ye tak ku kãk ye lueel, ku kãk ye looi kek aaye cɔl aye raan rac.”

¹² Nawën ke kɔcken ye buɔθh bɔ tɛnë ye ku luelkë, “Nɪc lɔn cɪ Parathɪ puθh riããk wën piŋ kek kë ca lueel?”

¹³ Go bëër, “Kuat raan cɪi wët Wã tɔ nhial loi, acɪi pɪr akɔlriëëc ëbën bɪ yök. ¹⁴ Duðkkë diɛɛr ë ke! Aa cɪt cöör thel röt, ku na thel cɔr, cɔr dët, ka lööny adhuəm yic kedhie.”

¹⁵ Nawën cɪ lönde wit, ke thiëëc Piter, “Tët yo kããŋ kënë yic.”

¹⁶ Go Jethu lëk ke, “Cãk kãŋ ye deet yiic aya? ¹⁷ Cãk ye tiŋ lɔn kë ye raan cam acie la yepuðu, ee la yeyãc ku le bën bei? ¹⁸ Ku kãk ye raan lueel aa bën bei yepuðu, ku aa kek raan cɔl ala guöp adumuðm. ¹⁹ Rin puðu yen aye kãrɛc ye raan looi bën bei thɪn, cimën bal ku nãk raan ë path ku kør ë diããr, ku cuëër ku jam lueth. ²⁰ Kãkkã kek aa raan cɔl aloi kãrɛc. Ku miëth ye raan mɪth ke këc yecin lɔk acie adumuðm.”

Tiŋ cɪ gam lɔn bɪ Jethu nyaande kony

(Mk 7:24-30)

²¹ Ku jɔl Jethu jãl ku ler wun dët tɛthiããk kek Tire ku Thidon. ²² Go tiŋ wun Kanaan ciɛŋ ë tɛnë bën tɛnë ye ku lɛŋ, “Bëny, wën Debit, kony ya! Nyaandië acɪ jɔnrac la yeguöp, ku yeen adhël apɛi.”

²³ Go Jethu wëtde cɪi bëër. Go atuðscke bën tɛnë ye ku lãŋkë, “Gãm kë wïc ku cɔl ajiël! Abuθh yo ke rëëm yonhɪim tɛthɛɛr awën!”

²⁴ Go Jethu bëër, “Yɛn acɪ tuðc tɛnë kɔc Itharel kuc Nhialic kepɛc.”

²⁵ Kaam wën ke tik bɔ ku cuet rot piny yecök ku lɛŋ, “Kony ya Bëny.”

²⁶ Go Jethu bëër, “Acɪi path bɪ miëth ë mɪth gãm jök.”

²⁷ Go bëër, “Ee yic Bëny, ku jök rëër tɛ mɪth kɔc thɪn awuthueei cɪ lööny piny kuany aya.”

²⁸ Go Jethu lëk ye. “Yɪn ee tiŋ la gam dɪt apɛi. Kë wïc abɪ looi tɛnë yɪ.” Ku kaam thiin awën ke nyaande pël kédãŋ piny.

Jethu acɪ kɔc juëc tuany kony

²⁹ Go Jethu jãl ë tɛnë ke kuany wãr Galilia kɔu. Nawën ke la gɔt nhom ku nyuuc. ³⁰ Go kɔc juëc kɔcken tuany bëëi tɛnë ye, kɔc cɪ ŋɔl ku cöör ku kɔc cɪ ruai ë rɔc piiny, ku miŋ cie jam ku kɔc juëc kök. Ku nyuuckë ke yelðm, goke kony bik pial. ³¹ Go thãn awën gãi wën tiŋ kek miŋ ke jam, ku aduany ke cɪ la cök, ku ŋɔl ke cath path ku cɔr ke daai, ku leckë Nhialic Itharel.

Jethu acɪ raan tiim kaŋuan cɔl aa kueth

(Mk 8:1-10)

³² Ku cɔl Jethu kɔcken ye buɔθh ku lueel, “Yɛn acɪ guöp ŋɔŋ, rin kɔckã aacɪ rëër kek yɛn nɪn kadiãk ëmën, ku acɪn kë camkë. Ku acã wïc ba ke cɔl ajiël ke nêk cɔk, tɛdë ka la wɪik dhël yic.”

³³ Go kɔcken ye buɔθh lëk ye, “Ye tɛnɛn bɪ yök miëth yök thɪn roor ë tɛn bɪ kɔc juëckã cam?” ³⁴ Go Jethu ke thiëëc, “Lak ayuöp kadë?” Gokë lueel, “Aa dhorou ku rec thii lik.”

³⁵ Go lëk thãn awën bik nyuc piny. ³⁶ Ku lööm ayuöp awën kadhorou ku rec thii awën, ku röök Nhialic ku bɛny keyiic, ku gãm ke kɔcken ye buɔθh bik ke tɛk kɔc. ³⁷ Ku jɔlkë mɪth ëbën bik kueth. Ku kuany kɔc Jethu buɔθh awuthueei ayuöp cɪ döŋ piny gããc kadhorou. ³⁸ Kɔc ke cɪ mɪth, röör ë röt aake ye tiim kaŋuan, ke diããr ku mɪth këc mat thɪn. ³⁹ Ku jɔl Jethu kɔc cɔl ajiël, ku ler riãi yic ku ler wun cɔl Magadan.

16

Jethu aci kucē bī kēnē jāḡ gōi looi
(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

¹ Tēwēn ke Parathī ku Thaduthī bō tēnē Jethu, ku wickē bik deep ē wēt, ku yōökkē bī kēnē jāḡ gōi looi, bī nyuōth ke lōn ye Nhialic wēlke gam. ² Go Jethu bēēr, “Ayakē lueel tē lōōny akōl piny. Abā aliir path bēēi, akōl aci nyaany looi.” ³ Ku na ye nhiāknhiāk ka luēkē, Abi tueny akōlē, rin aci piny dōm bi la dīl ku looi luāāt. Wek aa kē bī rot looi ḡic tē tīḡ wek kākkā nhial, ku wek aacie kāk loi rōt ēmēn ye ḡic! ⁴ Aa kōc la gup anyon ku gam koor kek aa thiēc kē tīḡkē. Acin kēn jāḡ gōi bī nyuōth we, ee kēwāār cī rot looi tēnē Jona. Ku nyiēēḡ ke piny ku jiēl.

Duōkkē ye tak cimēn Parathī ku Thaduthī
(Mk 8:14-21)

⁵ Kaam wēn yeet kek wār alōḡtui, ke tek kōcken ye buōth lōn cī kek nhīim mār bik miēth cī muk. ⁶ Go Jethu lēk ke, “Tiēēr kē nhīim, ku tietkē rōt bāk cī nhiam cimēn Parathī ku Thaduthī, nhiaamden ke cōl ago puōōr cimēn ayum cī yiēk yic luōu.”

⁷ Gokē jam ē kamken, “Ee ḡo yōōk kēlā, rin cīn yen ayuōp cuk bēēi.”

⁸ Go Jethu kē takkē guō ḡic ku lēk ke, “Wek kōc koor gamdun! Yeḡō ye wek diēer lōn cīn wek miēth? ḡot we cie kāḡ ye deet?” ⁹ Cāk lēu ku bāk tak yen tēwāār kueth ayuōp kadhiēc, ku gāācdit cī bēn thiāḡ awuthueei cī dōḡ piny? ¹⁰ Ku jōl aa yuōp kadhōru wāār cī rōōr tiim kaḡuan cam bik kueth, ku gāac thiāḡ awuthueei cāk bēn kuany? ¹¹ Yeḡō kēc wek ye deet yic, lōn ḡen a ḡa cī jam tēnē we rin ayuōp? Kē ca lueel akīn, abēn ber yic, tietkē rōt bāk cī nhiam cimēn Parathī ku Thaduthī!”

¹² Go atuōōcke jāl deet yic, lōn aci Jethu lēk ke bik rōt tiit lōn dhie ye tāāu ayup yic bī puōōr, ee lōn bī kek rōt tiit piōōc rēec Parathī ku Thaduthī.

Pīter aci Jethu ḡic
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Wēn cī Jethu ḡet Cetharia tō Pilipi, ke thiēc kōcken ye buōth ēlā, “Ye jāḡ tak ye Manh Raan ḡa?”

¹⁴ Gokē bēēr, “Ayekē lueel lōn ye yen Joon raan kōc muōoc nhīim, ku lueel kōc kōk lōn ye yen Elija, ku aye kōc kōk lueel lōn ye yen Jeremia, tēdē ke ye raan tōḡ kam kōc kāk Nhialic tīḡ.”

¹⁵ Goke thiēēc, “Na week, yakē tak lōn ye ḡen ḡa?” ¹⁶ Go Pīter bēēr, “Yīn ē Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic pīr.”

¹⁷ Go Jethu lueel, “Yīn aci Nhialic dōoc wēn Jona, rin yic kēnē ēcī tak ē rot, ee Wā tō nhial yen anyuth ye yi ba lueel kēya. ¹⁸ Ku alēk yi ēmēn. Yīn acōl Pīter, ku wētde yic, alēl, ku alēl kēnē nhom ḡen bī luāḡdiē buth thīn, ku aci riel ē jōḡrac bī lēu bī thuōr piny. ¹⁹ Ku yīn aba gām riel bāāny pan Nhialic, kē cī bī pāl piny pinyhom aci bī puōl nhial, ku kē ba puōl pinyhom abi puōl nhial aya.”

²⁰ Ku yōōk kōcken ye buōth bik cī lēk raan dēt, lōn ye yen Raan cī lōc ku dōc.

Jethu ē jam Arēemde ku Thuōnde
(Mk 8:31-9:1; Lk 9:22-27)

²¹ Ku jōl Jethu wēt agai yic tēnē kōcken ye buōth, “ḡen abi dhiel la Jeruthalem. Ku ḡen abi gum apei kōcdit ē baai cīn, ku kōc kāk Nhialic, ku kōc piōōc lōōḡ cīn aya. Ku ḡen abi nōk ba thou, ku na ye akōl ye nīn diāk ke ḡen abi bēn pīr.”

²² Go Pīter miēet wei kōc yiic, ku dōk bī cī ye jam kēlā, ku lueel, “Bēny, aci Nhialic bī puōl bī rot

looi. Kënë aciï rot bi dhiel looi tënë yi!”

²³ Go Jethu yenhom wel ku lëk Piter, “Jäl yalööm jönrac! Wic ba kë ci Nhialic guir rienkië waar yic. Käk ye tak aacie käk Nhialic aa wël raan ë path.”

²⁴ Ku jöl Jethu lëk kacken ye buoath, “Na ye raan wic bä buoath, ka dhil nhom määär kápuath bi yök ë piërde yic pinyinhom ë tën. Ku dhil puöu riel ku buoath ya, cak alon wic kác kák ye bik nök ë rienkië. ²⁵ Rin raan wic ye bi wëike ë rot njec muk pinyinhom ë tën, ka cii pir aköldä bi yök, ku na ye raan mår wëike ë rienkië, ku rin ë piööcdië ka bi wëike muk akölrüëc ëbën. ²⁶ Yenjö bi raan yök thün, tã jiaek yen apeï pinyinhom ë tën ku mår wëike? Tëdë, ye këpiath njö bi yök bi yen wëike waar? ²⁷ Rin aköl bi Manh Raan bën kek duaar ë Wun kek atuuc nhial, ke yeen abi raan ëbën yiëk ariöp thöj kek këden ci looi. ²⁸ Ku le tuen ku lueel, wek aa lëk yic, ala kác kák rëër ë tën aaciï bi thou agut tã bi kek Manh Raan tün ke bö ke ye Bënyjaknhom.”

17

Jethu aci guäpde rot waan (Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

¹ Nawën nin kadätem cök, ke Jethu cöl Piter ku Jemith kek wämënh Joon, ku lek gön bår apeï nhom kepëc. ² Tëwën rëër kek, ke Jethu wan rot, ku yer nyin cimën aköl, ku jöl aläthke yer apeï bik la diardiar. ³ Kaam awën ke Mothith ku Elija tul, ku jiaemkë kek Jethu. ⁴ Go Piter lëk Jethu, “Bëny, apath buk rëër ë tën. Na wic ke yen aloi duël kadiäk ë tën, tök kek yi, ku tök kek Mothith ku töj dët kek Elija.”

⁵ Kaam wën njot jiaem yen, ke këcüt rur pat piny abi ciën tã yekë tün, ku pinjë Nhialic ke jam ëlä,

“Kënë ë Wëndiën nhiaar, mit yen puöu tënë ye pinjë wëtde.”

⁶ Nawën pinj kác Jethu buoath wët këne, gokë riöc apeï ku wikkë.

⁷ Go Jethu bën tënë ke ku göt ke ku lueel, “Jatkë röt. Duökkë riöc.”

⁸ Nawën jatkë kényin, ke cín raan dët tünjë, ke ye Jethu ë rot.

⁹ Tëwën dhuk kek piny ë göt nhom, ke lëk Jethu ke, “Duökkë käk cak tün lëk raan dët yet aköl bi Manh Raan jöt ranj yic.”

¹⁰ Go kacken ye buoath thiëc, “Yenjö ye kác piööc lööj kác Itharel ye lueel, lön ë yen Elija yen bi kan bën tuen?”

¹¹ Go bëër ëlä, “Ee yic Elija akön bën rin bi yen dhël bën guir. ¹² Ku alëk we lön ci Elija bën thær, ku akëc käckä bën njic ku luikë këden nhiarkë. Cit ëmën aya, Manh Raan abik cöl arem apeï.”

¹³ Go kacken ye buoath deet yic lön nadë ka jam tënë ke rin Joon raan kác muöc nhüm.

Jethu aci dhöj la guöp jönrac kony (Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)

¹⁴ Nawën lek dhuk piny göt nhom, ke yök kác juëc ke tit ke. Go raan tök bën ku gut yenhiäl piny Jethu nhom, ¹⁵ ku lueel, “Bëny, kony manhdië. Ala guöp nok ku aci ye göök apeï. Aye lac wiet mæec, tãdë ke le wiet wüir. ¹⁶ Ku ë ca bëï tënë käckun yi buoath ku akëckë lëu bi pial.”

¹⁷ Go Jethu lëk ke, “Wek kác cie lac gam, yakë tak ba rëër kek we yet nen? Bëï dhöj këne tënë ya.”

¹⁸ Nawën lek bëï, ke Jethu rël jönrac, go jäl meth guöp, ku go pial nyin yic.

¹⁹ Nawën ke kác Jethu buoath bö tënë ye ë rot ku thiëckë, “Yenjö këc yok ye lëu buk jöj këne cuöp wei?”

²⁰⁻²¹ Go lëk ke, “Ee rin koor gam-dun,” Ku le tuen ku lueel, “Na we

la gam cək kuur cīmēn manh ŋaap koor nyin, ka lëkkē ē gən kēnē, ‘Jälē ē tēn!’ Ka lēu bī jāl. Acīn kē dhal we bāk cīi loi.” Ku lēk ke, “Jəŋ cīt kēnē ē ɣen alēu ye ba cuəp wei, rin ye ɣen cool ē rōök!”

Jethu aci bən jam ē Thuənde
(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²² Nəyon akāl tōk, wēn ŋoot kek Galilia, ke lēk Jethu ke, “Manh Raan abī thōn kəc, ²³ ku abīk nōk, ku na akōl ye nīn diāk, ka bī jət raŋ yic.” Gokē puəth dak apei.

Ajuēr luanj Nhialic

²⁴ Nawēn cī Jethu kek atušōcke ɣet Kapernaum, ke kəc ē kut ajuēr luanj Nhialic bō tēnē Pīter ku thiēckē, “Ye raandun piōōc ajuēr luanj Nhialic tāau piny?”

²⁵ Go Pīter bēēr, “Aye tāau piny.” Ku le ɣöt bī la lēk Jethu. Go Jethu guə kaan wei ku thiēc, “Ye tak kēdē Pīter? Yeŋa bāny pinynhom juēr? Ye kocken baai aye kəc thāi kək?”

²⁶ Go Pīter bēēr, “Aa kəc ē thāi.” Go Jethu lueel, “Na ye kēya ke kəc baai aacie ajuēr ē tāau piny. ²⁷ Ku yen acuk wīc buk kōckā rac puəth. Lər wūr ku cuat bīdho, ku mūt rēc ba dōm tuenj bei ku ŋam thok, ku yīn abī wēu lēu ajuerdīē ku ajuerdu yōk thīn. ɸāth ke tēnē ke ke ya ajuērda ɣodhie.”

18

Kəc Jethu buəth aaci wēt tēer
(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

¹ Kaam wēn ke kəc Jethu buəth bō tēnē ye ku thiēckē ēlā, “Yeŋa yen dīt apei kam kəc tō bāāny pan Nhialic yic?”

² Go Jethu meth cəl, ku cəl akāāc kenhīm, ³ ku lueel, “Wek alēk yic, na cək rōt war bāk ciēt mīth kor, ke wek aaci bāāny Nhialic bī kaŋ yōk. ⁴ Kēya raan rot dhušk piny bī ciēt ē manh kēnē yen adit apei pan

Nhialic. ⁵ Ku raan manh koor cīt manh kēnē lor riēnkīē, acā lor.

Ba raan dēt thōc kērac yic
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)

⁶ “Na ye raan wēj menh tōk kam ē mīthkā, ku bā maan ka ŋuēēn tēnē ē raan cīt kēnē diēt cī rušk yeth aleldīt tet, ku pik wūr bī mou. ⁷ Ye kēreec yīndē pinynhom ye kəc kōk kəc wēj kēreec yīc. Kākkā aabi rōt dhiel aa looi akōlakōl, ku bī yīēn dē tēnē kəc kākkā looi!

⁸ “Ku na ye ciēendu ayī cōōkdu yī cəl aloi awušc, ka tēem bei ku cuat ke wei. Rin aŋuēēn ba pīr pīr path ke yī ye ŋəl, tēnē tē bī yīn la cin karou ku cōk karou ku cuet yī many dēp yic akōlriēc ēbēn. ⁹ Ku na ye nyiēndu yī cəl aloi adumušōm, ke ŋuēt bei ku cuat wei. Rin aŋuēēn ba pīr yōk ke yī la nyien tōk, tēn tē bī yīn la nyin karou, ku bī yī la cuat pan mac.

Kāān amēl cī mār

¹⁰ “Duškkē them bāk mīth thiikā bui. Alēk we bāk ŋic lōn atušōcken nhial aa rēer Wā lōōm akōlakōl pan Nhialic. ¹¹ Ku ɣen Manh Raan ɣen aci bēn ba kəc cī mār bēn gām pīr.

¹² “Lēk ɣa yic. Na raan ala amāāl buəot ku mār amāl tōk ke cīi thiārdhoŋuan ku dhoŋuan nyiēēn piny, ku le amāl kēnē wīc? ¹³ Ku na le yōk ka mit pušu apei, miēt pušu wār miēt pušu wār tō amēl kək thīn. ¹⁴ Kēlā aya, aci Wuurdun tō nhial nhiar, bī menh tōk kam ee mīth thiikā mār.

Tē looi wāmuuth awušc tēnē yī

¹⁵ “Na loi wāmuuth awušc tēnē yī, ke yī la tēnē ye ku lēk kē cī wušc tēdun wepēc. Na piŋ wētdu, ke wek aaci dōr. ¹⁶ Na cīi wētdu piŋ, ke yī cəl raan tōk ayī kəc karou ku dhuškkē tēnē ye, ‘Rin bī awušc cī looi tēnē yī ŋic kəc karou ayī diāk.’ ¹⁷ Na ŋot kuc bī wētden cīi piŋ, ke lēk akut, ku na kueec bī wēt akut cīi

piŋ aya, ke päl bī ciēt raan thāi ku raan ajuēr kut, kōc kuc wēt Nhialic.

¹⁸ “Ku wek aa lēk kēnē, awuōc cāk bī päl piny pinyhom, aciī bī päl piny nhial, ku awuōc bāk päl piny ē tēn abī päl piny nhial.

¹⁹ “Ku aben lēk we, na māt kōc karou kamkun pinyhom ē tēn, ku thiēckē kē wickē ka gēm Wā tō nhial ke. ²⁰ Rin tē ye kōc karou ayī diāk kenhiim mat ē wētdiē ke ʒen abī rēer kamken.”

Kääŋ aluaŋ cie wēt ye päl piny

²¹ Nawēn ke Pīter bō tēnē Jethu ku thiēc, “Bēny, ya arak dē lēu bī ʒen wēt päl piny tēnē wāmāāth cā awuōc looi tēnē ʒa? Ye arak dhorou?”

²² Go Jethu bēer, “Alēk yī, aca arak dhorou, ee thiārdhorou arak dhorou, ²³ rin bāāny Nhialic aciī bēnyjakhom wic ye bī kākke kuēn nyin kek aluakke. ²⁴ Kaam wēn kuēn kek kār nyin, ka aluaŋ tōk ci wēu juēc apeidit muōr bī tēnē ye. ²⁵ Ku yen ē cīn wēu cool yen wēu ci muōr, go bānyde lueel bī ʒaac wei kek tieŋde ku miēthke ku kākke ebēn bī kāny cool. ²⁶ Nawēn piŋ ē wēt kēnē ke lāŋ bānyde apeī ku lueel ēlā, ‘Päl ʒa kaam thin koor, ku ʒen abī kākka cool bēny.’ ²⁷ Go bēnyjakhom tē mēem yen thin tiŋ, ku päl kānyde tēnē ye ku cōl ajiēl.

²⁸ “Kaam wēn le aluaŋ kēnē aʒeer, ke rām kek aluaŋ dēt rēer kek baai kōny wēu reen lik. Go pac yeth ku yōök bī wēūke cool nyin yic. ²⁹ Go lōŋ apeī ku lueel, ‘Päl ʒa kaam ku ʒen abī wēūku cool!’ ³⁰ Go cī gam, ku cōl amac ʒet tē bī yen wēūke cool. ³¹ Nawēn tiŋ aluēk kōk kē ci rot looi, ke riāāk puōth apeī ku lek tēnē bānyden ku lēkkē kēriēc ebēn cī rot looi. ³² Go bēnyjakhom aluaŋ kēnē cōl ku lueel, ‘Yin acin puōu, ʒen aci wēu juēc kääny ke tēnē yī päl piny rin

ci yin ʒa lōŋ. ³³ Cī lēu ba kāny päl piny tēnē raandun rēer wek, cīmēn kēwāār ca luōi yī?” ³⁴ Ku wēn ci yen puōu riāāk apeī, ke cōl amac ʒet tē bī yen kāny cool ebēn.” ³⁵ Ku wit Jethu wētde ēlā, “Yen ē tē bī Wā tō nhial luōi we, tē ci wek awuōc ye päl piny kamkun puōu ebēn.”

19

Jethu apiōc wēt ē liōsi (Mk 10:1-12)

¹ Wēn ci Jethu wēt wic bī lueel thōl, go jāl Galilia ku ler Judia ku teem wār Jordan. ² Go kōc juēc apeī buōth, goke kony.

³ Go Parathī kāk bēn tēnē ye, ku wickē bik deep ē wēt ku thiēckē ēlā, “Ye lōŋda raan puōl bī tieŋde liōsi ē path?”

⁴ Go Jethu bēer, “Kēckē kaŋ kueen athōor yic lōn wār cieŋ Aciēk kōc wāthēer, aaci cak moc ku tik. ⁵ Ku lueel, ‘Rin ē wēt kēnē yen abī raan wun ku man nyāāŋ piny ku le ker kek tieŋde, ku keek karou aabi ya many tōk.’ ⁶ Kēya, aaci ŋot ke ben aa rou, ee tōk. Ku kēya, na cī Nhialic ke puōl bī ya moc ku tik, ka cīn raan päl ŋek ē kamken.”

⁷ Go Parathī bēn thiēc, “Na ye kēya, yeŋō päl Mothith ye bī raan athōr liōsi gōt ku päl tik?”

⁸ Go Jethu bēer, “Mothith aci wārkuan dīt puōl bik diāārken aa liōsi rin aake cie yith ye lac gam. Ku ēcie kēya wāthēer cieŋ kōc. ⁹ Ku aba lēk we emēn, na ye mony liōi tieŋde, ke kēc wic mony dēt, ka cī kērac looi.”

¹⁰ Go kōcken ye buōth lēk ye ēlā, “Na ye yen tēn ye kār rōt luoi thin kam moc ku tik akan, ka ŋuēn bī raan cī thiēk.”

¹¹ Go dhuōk ke ku lueel, “Acie raan ebēn yen bī kē ca lueel gam, aa kōc ye Nhialic kuony. ¹² Raan dēt aye dhiēeth ke ya aboi, na cōk

thiëek tē le yen dīt ka cīi dhiēth, ku kōc kōk aaye roc bīk cīi dhiēth tē cōk kek thiëek. Ku kōc kōk aacie thiëek rin wīc kek ye bīk wēt Nhialic yāth tuenj. Kēya, na ye raan gam ē wēt kēnē, ke gem ku piōoc.”

Jethu adoc mīth

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³ Kōc kōk aake cī mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōoc, go kōc Jethu buōoth kōc lāāt. ¹⁴ Go Jethu lueel tēnē ke, “Calkē mīth aabō tēnē ya, duōkkē ke pēn. Raan wīc ye bī la pan Nhialic adhīl gam cīmēn ee mīth thiikā.”

¹⁵ Ku cōl mīth yelōōm ku tēēu yecin kenhīim, ku dōoc ke ku jiēl.

Raan ajak

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶ Go mony dēt kaanj nhom ku thiëec ēlā, “Raan piōoc ye kēpiath njō ba looi ba pīr akōlriēec ēbēn yōk?”

¹⁷ Go Jethu bēēr, “Yenjō ye yīn ya thiëec kēpath ba looi? Ee Nhialic rot yen apath. Na wīc ba pīr akōlriēec ēbēn yōk, ke yī thek lōōnje.”

¹⁸ Go mony kēnē Jethu bēn thiëec ēlā, “Ye lōōnj nēn?” Go Jethu bēēr, “Duk raan nāk, duk tinj raan dēt kōr, duk cuēēr, duk kuēēnj wēt ē lueth. ¹⁹ Thek wuur ku moor, ku nhiar raan dēt cīmēn nhiēer yīn rot.”

²⁰ Go riēnythii awēn dhuōk ye ku lueel ēlā, “Lōōnkā aaca muk nhīim ēbēn. Ye kē nēn ba bēn looi?”

²¹ Go Jethu bēēr, “Na wīc ba la cōk tēnē Nhialic, ke yī la ba kākku la yaac ēbēn, ku gam wēēu tēnē kōc njōnj, yīn abī jīēk la yōk pan Nhialic, ku bāār buōoth ya.”

²² Nawēn piñj ē wēlkā ke mēen, ku jiēl ke cī puōu dak rin ē la kājuēc apēi.

²³ Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buōoth ku lēk ke, “Abī riēl tēnē raan ajak bī la pan Nhialic. ²⁴ Ku abēn lēk we, apuōl yic bī thōrōl bak

with cōk, tēnē lōn bī raan ajak la pan Nhialic.”

²⁵ Nawēn piñj kōcken ye buōoth ē kēnē, ke gēi apēi ku luelkē, “Na ye kēya, ke yenja bī la pan Nhialic.”

²⁶ Go Jethu ke dōt ku bēēr, “Acīi raan bī lēu ē rot, bī gam tē kēc Nhialic ye kony, rin Nhialic ē kēriēec ēbēn lēu, acīn kē dhal ye.”

²⁷ Go Pīter rot jōt ku lueel, “Na yook, yōk kōc cī kākkuā ēbēn nyāānj piny ku buōothku yī, yenjō bī ya kēda?”

²⁸ Go Jethu bēēr, “Wek alēk kēnē, tē le kānj rōt waar, ke Manh Raan abī nyuc thōnyde nhom ē diik yic pan Nhialic, ku week wathiāār ku rou, wek aabī nyuc thōc nhīim aya bāk lunj kuat Ítharel kathiāār ku rou looi. ²⁹ Ku kuat raan cī paande nyāānj wei kek paan ē man ku nyiērakēn, ku wun ku man ku miēthke ku dum ē riēnkīē, abī kājuēc yōk arak buōot, ku abī pīr akōlriēec ēbēn yōk aya. ³⁰ Ku kōc juēc tō tuenj ēmēn aabī dōnj ciēēn, ku kōc kōk juēc tō ciēēn aabī la tuenj.”

20

Kāānj kōc lui dom yic

¹ Ku ben Jethu bāāny Nhialic thōōnj ēlā, “Raan dom ēcī rial bī la wīc kōc bī duōmde bēn tem. ² Ku ciēk ariōp bī ya gām ke akāl tōk, ku tooc ke dom. ³ Nawēn tēcīt luny-luny ē yōk, ke la tē ye kōc yōoc thīn, go kōc kōk tinj thīn ke kāac ke cīn kē loikē, ⁴ go lēk ke ēlā, ‘Lak dom yic aya bāk la tem, ku wek aaba yiēk ariōp thōnj ke luōidun.’ ⁵ Gokē la. Nawēn akōl ciēl yic, ku tāānj akōl aya, ke la ayeer ku le bēn ke kōc kōk. ⁶ Nayōn thēēi ke la ayeer ku yōk kōc kōk ke kāac ē path go lēk ke, ‘Yenjō rēēr wek tēwēn akōl ke cīn kē luōikē?’ ⁷ Gokē lēk ye ēlā, ‘Acīn raan cī yō cōl buk la luui.’ Go lēk ke bīk la luui aya.

8 “Nayon theëi ke wun dom col raanden koc döm ku lueel, ‘Col koc luai, ba ke döm wëuken, ku jok koc ë ke bö ciëen, bi jal la thök koc wën anhiäk jok luai ë rial.’ 9 Go koc ke bö luai yic ciëen bën ku gëm ke wëuken. 10 Nawën la koc ke jok luai ë rial bën bi ke bën riop, ke takkë lön bi ke gäm wëeu juëc, ku keek aci bën riop wëeu cit wëeu ci gäm koc ke lök bën luai yic ciëen.

11 “Gokë wëeu döm ke dak puöth, ku jiëmkë wun dom guöp ëlä, 12 ‘Koc ke lök bën ciëen, cïn luai diit cik looi, aaca thööh nhïim kek yo, yok koc ci luui aköl yic tëwën anhiäk agut të col piny cit ëmën!’

13 “Go wët raan tök bëër ëlä, ‘Mäthdië, yin acä jör, ciët yo ci të bi yen yi riap thïn akäl tök cäk. 14 Döm ariöpdu ku jalë. Aca tak ba raan lök bën ciëen gäm ariöp cit ariöpdu. 15 Cä la yic ba wëuukië gam tëcit të wiëc ye? Yenö ye tiel yi döm të muöc yen koc?’ ”

16 Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Këya, koc tö ciëen aabi tö tuen ku koc tö tuen aabi tö ciëen.”

*Jethu ajam ë Thuönde kënyic diäk
(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)*

17 Nayon aköl dët ke Jethu cath kek kocken ye buöth ke la Jeruthalem, ke cöl ke teden ë röt ku lëk ke, 18 “Emën yok aala Jeruthalem, ku Manh Raan abi la döm ku yëth koc käk Nhialic nhïim, ku koc piöoc ë lööh. Ku abik tëm thou, 19 ku thönkë bány koc cie koc Itharel bik läät ku thatkë ku piëtkë tim ci rïu köu. Ku na ye nin kadiäk cök ka bi pïr ku jöt bei ë ran yic.”

*Man wëët Dhubedi aci Jethu thiëc këden wïc
(Mk 10:35-45)*

20 Nawën ke man wëët Dhubedi bö tënë Jethu kek wätke, ku gut yenhiaal piny ku thiëc bi luai kë wïc.

21 Go Jethu thiëc, “Yenö wïc?” Go bëër ëlä, “Të nyuuc yïn thönydu nhom bäany Nhialic yic aköldä, ke yi tøj yipuöu lön bi yïn wëtkiën ke karou col aa nyuc yilööm, raan tök köh cuëc ku raan dët köh ë cam.” 22 Go Jethu dhuök ke ëlä, “Wek aakuc kë thiëckë, yen abi ban apai ë ninkä ku yen abi nöc. Lëukë bäk gum cimëndië?” Gokë bëër, “Alëuku.”

23 Go Jethu lëk ke, “Na cökke we nöc ayic ka lëukë bäk gum, ku acie yen la riel ba raan bi nyuc köhdiën cuëc ku köhdiën cam kuany. Thöckä aa käk koc ci Wä guiër ke.”

24 Nawën le atuuc kök kathiaär piñ, ke riäk puöth tënë wëët Dhubedi. 25 Go Jethu ke cöl ku lëk ke, “Anjäckë lön koc ci gam bik aa bány koc cie koc Itharel aala riel koc nhïim, ku aci path bäk ciët ke. 26 Ku këne aci rot bi looi kamkun. Raan wïc ye bi ya raandit kamkun, adhil rot dhuök piny bi ya luui rin koc kök, 27 ku na ye raan wïc ye bi ya bëny wenhïim, ka dhil ya aluanjun. 28 Cimën Manh Raan aya akëc bën bi koc bën loony, aci bën bi koc bën kony, ku gëm wëike bi koc juëc waar thou yic.”

Jethu akony cöör karou bik daai

29 Tëwën jiël Jethu Jeriko kek kocken ye buöth, ke buöth koc juëc apai. 30 Ku koc ci cor karou aake rëër ë dhël këc. Nawën piñkë lön ci Jethu yëët, ke cöt röldit, “Bëny, Wën Debit, kony yo!” 31 Go koc kök ke rël ku yöökkë ke bik biet. Gokë not ke kiu apai, “Wën Debit! Kony yo.” 32 Go Jethu köc ku cöl ke, ku thiëc ke, “Yenö wiëckë ba looi tënë we?” 33 Gokë lëk ye, “Bëny awicku buk bën daai.” 34 Go Jethu gam, ku goot kenyin, gokë daai nyin yic ku buöthkë.

21

Jethu aci la Jeruthalem ke ciem yai

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Tëwën cî kek thişk kek Jeruthalem, ke bõ Bethpeec tēthiääk kek gøn Olip, ke Jethu ëci kacken ye buoõth karou tuooc tuen, ² ku lëk ke, “Lak bëëi tō tuen yuic, ku wek aabä akaja yök ke mac ku manhde yelööm. Luonykë ke ku bëëikë ke tënë ya. ³ Na le raan thiëc we ke luëlkë, keek aa wïc Bëny ku aabi dhuk ëmën.” ⁴ Kënë aci rot looi këya rin bi wët ci lueel ëlä theer raan käk Nhialic tîj yenhom tiëeñ, ⁵ “Lëk kóc Itharel, ëmën bënyjaknhom dun abõ tënë week! Alir puõu ee cath akaja, manh akaja.”

⁶ Go kóc Jethu buoõth la ku loikë cimën cî Jethu ye lëk ke, ⁷ ku bëikë akaja ke manhde ku kumkë kekõth aläthken, ku nyuc Jethu manh akaja köu. ⁸ Kóc juëc aacä aläthken thieth dhël yic, ku kóc kök aacä ayör tiim dhoñ ku thiethkë ke dhël yic aya.

⁹ Go kóc ke tō tuen yenhom ku kóc ke buoõth ye, yai looi ku yekë wak ëlä, “Lecku wën Debit! Bëny döc raan bö rienku lecku Nhialic Madhöl!”

¹⁰ Nawën yeet geeu Jeruthalem, ke kóc gëi apei ku yekë thiëc ëlä, “Yeña kënë?”

¹¹ Ke bëer kóc ñic ye ku luelkë, “Yen ë raan käk Nhialic tîj cöl Jethu pan Nadharet, wun Galilia.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mk 11:15-19; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹² Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic, ku cop kóc kãñ yaac ku kóc yööc ayeer kal luanj Nhialic yic. Ku wel agen kóc wëëu

waar yuic piny, ku thöc kóc yoooc wei ë kuör. ¹³ Ku lëk ke, “Aci gõt ëlä athör theer wël Nhialic yuic,

‘Kal luanjdië aci looi bi ya tën ye kóc wuõt ëbën röök thîn,’ ku yen acäk wel bi ya tën cuër.”

¹⁴ Kóc cî cör ku kóc cî duany aake cî bën tënë ye kal yic luanj Nhialic, goke kony. ¹⁵ Kóc düt käk Nhialic ku kóc gët lööñ aake cî puõth dak tëwën tîj kek kãpuõth cî Jethu looi, ku wën ye mîth ket kal yic luanj Nhialic ëlä, “Lecku Wën Debit.”

¹⁶ Ku luelkë tënë Jethu, “Ye kë lueel ë mîthkã piñ?” Go bëer, “Aya piñ. Ku këckë kënë kan kueen, ‘Yin aci mîth agut mîth thii kor piöoc bik lec la cök aa lueel.’”

¹⁷ Kaam wën cî Jethu wëlkã lueel, ke jiël geeu ku ler Bethani tē cî yen bën anin thîn.

Jethu aci tim wak bi riau

(Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Nayon nhiäk, tëwën dhuk kek geeu, Jethu ë næk cök. ¹⁹ Nawën tîj tim cit ñaap dhël ya, go la cöl bi yök ke cî luok, go yök ke ayör kepëc. Go Jethu lueel, “Yin aci mîth kãñ ben tîj athëer!” Ku nyin yic tëwën ke tim riau.

²⁰ Tëwën tîj kacken ye buoõth ë kënë, ke gëi apei, ku thiëckë rot, “Yeñö cî tim kënë guo riau?”

²¹ Go Jethu bëer, “Na gamkë ke cîn diu, ka cie kë ca looi tënë ë tim kënë yen luokë ë rot, na cök a gøn kënë yen yöökkë ëlä, ‘Jot rot ku cuat rot wüir,’ ka loi rot. ²² Ku na lak gam, ke këriëc ëbën yakë ke thiëc tē röök wek, aa yökkë.”

Bäny Itharel aa riel Jethu yöñ yic
(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³ Go Jethu ben dhuk kal yic luanj Nhialic, ku tëwën piöoc yen, ke bánydüt käk Nhialic ku kóc baai bö tënë ye ku thiëckë ëlä, “Ee yin, ye riel ñö tō yigüop ye yin luui këlã? Ku yeña yik yi ë riel kënë?”

²⁴ Go Jethu bēēr, “Wek aba thiëc wēt tōk aya, na bēērkē apath, ke wek aba lēk raan cā gām riel ye ʁen kākā looi. ²⁵ Lēkkē ʁa, Joon yōk riel yen kōc gām lōkwēi tēnen, ye tēnē Nhialic aye rielde ē rot?”

Gokē guēek yic kamken ku luelkē, “Na luelku, ke yōk tēnē Nhialic, ka thiëc, ‘Aye nō kēc wek wētde gam?’ ²⁶ Ku na luelku, ‘Ke rielde ē rot,’ ke yōk aa jōny ke rin cī raan ēbēn ye gam.” ²⁷ Gokē dhuōk Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lēk ke, “Na ye kēya, ke wek aacā lēk riel ye ʁen kākā looi.”

Kāān cī Jethu lueel rin mīth karou

²⁸ Ku ben Jethu ke thiëc, “Yeñō yakē tak wēt kēnē yic? Monytui ē la dhāk karou. Go la tēnē wēndit ku lēk ye, ‘Manhdiē lōr lui dom yic ya akōl.’ ²⁹ Go bēēr, ‘ʁen aciī la,’ nawēn ke ben yenhom waar ku ler. ³⁰ Go ben la tēnē wēnden koor ku lēk wēt awēn cī kañ lēk wēndit. Go gam ku cīī la. ³¹ Yeña kamken karou cī kē wīc wun looi?”

Gokē bēēr, “Ee wēndit.”

Go Jethu lēk ke, “Kōc ajuēr kut ku adējōk ē tōc kek kuat moc ē path, aa kek aabi rōt kan mat ē bāāny Nhialic yic tēnē we. ³² Rin Joon raan wāār kōc muōc nīim ēcī bēn tēnē we bī we nyuōth dhēl ē yic, ku wek aa kēc wētde gam. Nawēn ke ye kōc ajuēr kut ku adējōk kek gam ye. Ku na cōk awēn cī wek kākā tīñ ke loi rōt, ke wek aa kēc wepuōth waar ku pālke luoi kārēc ku gamkē wētde.”

Jethu aci jam ē waal bī rēec bāny nyuōth

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Ku ben Jethu jam waal ku lueel tēnē kōc man ye ēlā, “Monytui ēcī dom looi ku cum yic tiim luak ku rōk. Ku wec tē ye mīth tiim guār thīn bīk ya miōk, ku looi kāt. Ku jōl dom riōp yic kōc kōk, ku le keny wun dēt. ³⁴ Nawēn le tē cī tiim

luak thōōñ, ke tooc aluōnyke tēnē ke bīk la gām abākke. ³⁵ Go kōc awēn cī riōp dom yic aloony dōm, ku thatkē aluōny tōk, ku nākkē alony dēt ku biōōkkē alony ye kek diāk aleel. ³⁶ Go aloony juēc tēnē aloony tuēñ ben tooc, ku nōt ke looikē ke tēwāār. ³⁷ Nawēn ciēēn ke wun dom jōl wēnde tooc, ku tek lōn bī kek ye theek. ³⁸ Go kōc awēn cī riōp dom yic lueel kamken wēn tīñ kek ye, ‘Kēnē ee manh raan la dom, bī kāñ lōk thōn akōldā. Bāk nākku ku kākke aabi dōñ ke ʁo.’ ³⁹ Gokē dōm ku thelkē ayeer dom yic ku nākkē.”

⁴⁰ Ku jōl Jethu ke thiëc, “Na bō raan la dom ke loi nō tēnē ke?”

⁴¹ Gokē bēēr, “Abī kōckā nōk, ku riōp dom yic wei tēnē kōc bī ye ayiēk abākke tē cī kāñ luak.”

⁴² Ku lēk Jethu ke, “Kēckē wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, kañ kueen?

‘Mēn wāār yen cī atēēt kuec yen aci bēn a mēn ril apēi, kēnē ē ye luoi Bēny, ayeku tīñ ke path ku dhēēñ yonyin!’

⁴³ Ku la Jethu tuēñ ku lueel, “Kēya alēk we, bāāny Nhialic abī nyaai tēnē we ku gēm kōc wuōt kōk bī wētēdiē piñ ku loikē. ⁴⁴ Ku raan bī lōny alel kēnē nhom, ka duōny bī ruōth, ku raan bī alel kēnē lōōny yenhom ka niōon yic.” ⁴⁵ Nawēn piñ kōcdit kāk Nhialic ku kōc gēt lōōñ ē jam kēnē, ke nīckē lōn jīēm Jethu rienken, ⁴⁶ ku na cōk alōn wīc kek ye bīk dōm, ka ke cī riōc kōc juēc tō thīn ē Jethu tīñ ke ye raan kāk Nhialic tīñ.

22

Jethu aci bāāny Nhialic thōñ yan thiëk

(Lk 14:15-24)

¹ Go Jethu ben jam tēnē ke ē waal ku lueel. ² “Bāāny Nhialic ē duēr thōñ kek yan thiëk cī

bēnyñaknhom looi tēnē wēnde. ³ Ku tooc aluənyke bī kəc cī cəol la lək bīk bēn yai yic. Gokē kuc ku cik bō yēi. ⁴ Go aloony juēc bēn tooc ku thənke əlä, ‘Lak, lēkkē kəc cī cəol lən mūth aaci thök ē guiēr, muəər ku nyök cuai aaci nək, kəriēec ēbēn aci guir. Bāk yai yic!’ ⁵ Ku keek aake liu puəth thīn, ku puəkkē bī ŋək ala duəmdē, ku la raandā luaide yic. ⁶ Ku dəm kəc kək aloony bēnyñaknhom, ku banke ke ku nakkē ke. ⁷ Go bēnyñaknhom puəu riāak apēi, ku tooc apuruəökke ku lek kəc awēn nək aluənyke nək, ku cuānykē genden. ⁸ Ku cəol aluənyke ku lək ke, ‘Yai aci thök ē guiēr, ku kəc ke cī cəol aa kēc aa kəc path, aaci kuc ē bēn. ⁹ Lak geeu ku calkē kuat kəc bāk yök dhəl yiic bīk bēn yai yic.’ ¹⁰ Go aloony la dhəl yiic ku calkē kuat raan cik yök ēbēn, abī yai thiəŋ apēi.

¹¹ “Nawēn bō bēnyñaknhom bī thān cī guēer yēi bēn tīŋ, ke tīŋ raan tək ke kēc alēth yai ruək. ¹² Go bēnyñaknhom lueel, ‘Māthdiē, yī bō tēn kēdē ke yī cīi alēth yai ceŋ?’ Go mony awēn biet ku cīi wēt bēer. ¹³ Go bēnyñaknhom lək aluənyke, ‘Derkē cin ku cök ku cuatkē muəəth yic ayeer, tē bī yen dhiau thīn ke ŋeny yelec.’”

¹⁴ Ku wit Jethu wētde əlä, “Rin kəc juēc aaye cəol, ku aa kəc lik kek aaye loc.”

*Jethu awic bī wēēŋ wēt ajuēr
(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)*

¹⁵ Go Parathī la tēden ē röt bīk tē bī kek Jethu dam thīn, wētden bī lueel, la mat. ¹⁶ Ku toockē kəcken abək ke buəth tēnē ye, ku kəc Antipāth Yērot bīk la wēēŋ bī wēt rac lueel kegup bī ye dəm. Ku bīk ku luelkē əlä, “Raan piöoc, anjicku yīn ē raan la cök jam ē yith. Yīn ē kəc piöoc bīk kək wic Nhialic looi dhəl la cök, ke yī cīi diēer kək ye kəc kək tak. Ku yīn acie diēden ye kuēec nhom.

¹⁷ Lək yo na ye tāktäku, buk ajuēr aa gam yök kəc Itharel tēnē Cithēr Bēnyñaknhom, tēdē ke cuk bī ya gām ye?”

¹⁸ Ku Jethu ēci ruēnyden ŋic, ku bēer, “Yenō wic wek ye bāk ya deep wēt? ¹⁹ Calkē ya atīŋ wēnh yakē tāau piny ajuēr!” Gokē yiək wēeth. ²⁰ Goke thiēec, “Ye nhom ŋa, ku ye rin ŋa kakkā cī giēet wēeth kou?”

²¹ Gokē bēer, “Aa kək Cithēr Bēnyñaknhom.” Go Jethu lək ke, “Na ŋieckē kēya, gämke Cithēr Bēnyñaknhom kēde, ku gämke Nhialic kēde.”

²² Gokē gai, tē cī Jethu wēt bēer thīn, ku nyiēēŋkē piny ku jielkē.

Nhialic abī kəc cī thou cəl aa ben pūr

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³ Aköl tōŋ awēn ke kəc kək akut Thaduthī, akut cīi ye ye gam lən bī Nhialic kəc cī thou bēn cəl apir, bō tēnē Jethu ku thiēckē əlä, ²⁴ “Raan piöoc, aci Mothith lək yo əlä, Na thou raan ku nyiēēŋ tik piny ke cīn mīth, ke wämēnh koor ala yöt tik bī mīth dhiēeth yōn mēnhē. ²⁵ Na thōōŋku lən tō mīth tik thīn kadhorou, ku thiēk wēndit ku thou ke cīn mīth, ku dōŋ tiende ke wämēnh buəth ye, ²⁶ ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēeth. Ku looi röt kēya tēnē raan ye kek diäk, agut wämēnh kun ye kek dhorou. ²⁷ Nawēn ke tik thou aya.” ²⁸ Ku lek tueŋ ku thiēckē, “Tē le kəc cī thou röt jət aköldā, bī ya tīŋ ŋa, rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

²⁹ Go Jethu bēer, “Wek aa kəc ril nhūim cīn kē ŋieckē, rin cīi wek athör thēer wēl Nhialic cī gōt ye gam. Ku acäk ye gam aya lən bī Nhialic kē ye lueel ke bī looi, lēu bī looi. ³⁰ Rin tē le kəc cī thou röt jət, aaci bī thiēek ku aaci bī thiaak, aabi rēer kecīt atuuc nhial. ³¹ Ku na ye rin wēt bī kəc cī thou röt jət, ke we kēc wēt cī Nhialic lək we thēer kuen? Aci lueel, ³² ‘Yēn ē Nhialic

Abaram ku Ithäk ku Jakop.' Kac ci thou ke njic Nhialic, aa pïr alanden. Yeen ë Nhialic kac pïr, ku kac ci thou aya."

³³ Nawën piñ thän tō thïn wët kënë, ke gëi ë piöcde.

*Löñ ril lëu bi theek kam ë lööñ
(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)*

³⁴ Nawën piñ Parathï lön ci Jethu Thaduthï thöl nhïim, ke mat ken-hïim bik Jethu thiëc aya, ³⁵ ku jöl raan tök kamken, ³⁶ raan piöc lööñ, Jethu thiëc, "Ye löñ nen yen ril kam ë lööñ?"

³⁷ Go Jethu bëër, "Yïn adhil Bánydu Nhialic nhiaar piändu ëbën, ku wëiku ëbën, ku nhiamdu ëbën."

³⁸ Kënë, yen ë löñ ril tuel. ³⁹ Löñ dët ril ye kek rou thöñ kek ë löñ kënë akïn, yïn adhil raan dët nhiaar cimën nhiëer yïn rot. ⁴⁰ Lööñkä karou kek aa ye lööñ Mothith ëbën, ku lööñ ye kac käk Nhialic tiñ piöc, kër bei thïn.

*Jethu aci kac piöc lön yen raan ë
tooc Nhialic*

(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹ Kaam wën ci Parathï kenhïim kut Jethu lïöm ke thiëc ke wët kënë, ⁴² "Yakë tak Raan ci lac ku dac yeña? Ye wën ña?" Gokë lëk ye, "Ee wën Debit?"

⁴³ Go dhušk ke ku lueel, "Na ye këya, yeñö ye Wëi Nhialic Debit yöök bi cöl Bánydië. Rin ëci Debit lueel ëlä,

⁴⁴ 'Acï Nhialic lueel tënë Bánydië, "Nyuc ë tën köñdiën cuëc, yet të bi yen kac aterdu dhušk ciëen yicök." '

⁴⁵ "Na ye Debit cöl, 'Bánydië,' Ke lëu bi ya wënde kädë?" ⁴⁶ Go ciën mën raan tön bëër wëtde, ku wën akölë yet tuel acïn raan tön cï yethok ben kuek bi thiëc.

23

*Duökkë nhiam cimën Parathï ku
Thaduthï*

(Mk 12:38-39; Lk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Ku jöl Jethu lueel tënë kac juëc awën ku kacken ye buoath. ² "Kac piöc lööñ ku Parathï kek aatö nyin Mothith. ³ Këya, aa dhiëlkë ke theek ku luäkë kë yekë lëk we, ku piënkë kë yekë lëk we, ku duökkë käkken yekë ke looi ye kiëët, rin aacie käk yekë lëk kac kek yekë ke looi. ⁴ Aa kac piöc këril yiic bi ke looi, ku aacie kac ë kony bik ke looi. ⁵ Këriëc ëbën yekë ke looi, ayekë ke looi rin bi kek kac wëñ. Aa cath ke muk athör theer wël Nhialic. Ku rukkë alëth path, ku mukkë athör kecin bik nyuoath lön ye kek kac path thek löñ Mothith. ⁶ Ayekë nhiaar bik nyuc tuel thöc kacdit tënë amat, ku yön path aköl yai. ⁷ Ayekë nhiaar bi ke aa muöth athëëk yön yac yiic, ku yeke cöl, 'Kac piöc.'

⁸ "Duökkë röt cöl aye cöl, 'Kac piöc,' Rin wek aa nek ke wämënhë, ku wek aa la raan piöc tök. ⁹ Ku acïn raan dhiëlkë cöl pinyinhom tën, 'Wä,' Rin ë Nhialic tō nhial yen ee Wuurdun yetök. ¹⁰ Ku duökkë röt cöl aye cöl, 'Kac piöc,' Rin wek aa la raan piöc tök, 'Raan ci lac ku dac.' ¹¹ Raandit apëi kamkun adhil rot dhušk piny bi luui rienkun. ¹² Kuat raan rot yäth tuel ë rot abi dhušk ciëen, ku raan lir puö rot tööu ciëen, abi yäth tuel.

*Jethu aci rëec Parathï ku kac gät
lööñ nyuoath*

(Mk 12:40; Lk 11:39-42, 44, 52; 20:47)

¹³ "Kac piöc lööñ ku wek Parathï, Awëñkui! Ee kërac apëi yen ayakë looi, rin ye wek kac piöc dhël cï kek bi met bäany Nhialic yic. Rin wek acï bi met thïn aya. Na cök kac käk wic bik met thïn, ka yakë

ke wel nhïim ë piööcdun cïi la cök!
¹⁴ Koc piöoc lööŋ ku wek Parathï,
 Awëëŋkui! Wek aa cath we röök
 apëi dhäl yiic bäk koc wëŋ lön ye
 wek koc path, ku wek aa bëi lër
 tuöör nyïn bik aa kakkun. Wek aabi
 tëm awuöcdit tet apëi rin käreç yakë
 looikä!

¹⁵ “Koc piöoc ku wek Parathï,
 Awëëŋkui! Wek aa piny kuany yic
 rin bi la raan töŋ yökkë bi piööcdun
 gam. Na yökkë, ke të ye wek ye
 piöoc thïn, ee ye çal aye raan pan
 mac, abi we duër waan thook!

¹⁶ “Awëëŋkui, wek koc ë koc kök
 wat nhïim ke we ye cöör aya, ku
 luëlke, raan mël kuëëŋ rin luanŋ
 Nhialic, ke rot mac wëtde. ¹⁷ Wek
 aa muööl ku cöör! Yeŋö dit? Ye
 milän thith aye luak? ¹⁸ Ku benke
 lueel ëlä, raan mël kuëëŋ rin yik ka
 cïn wëtde yic, ku na kuëëŋ mël rin
 ajuër ci tääu yenhom, ke rot mac
 wëtde. ¹⁹ Wek koc ci çar wepuöth!
 Yeŋö dit? Ye ajuër ci tääu yik nhom
 aye yik guöp ë loi bi ajuër ci tääu
 yenhom ya kën ë Nhialic? ²⁰ Këya,
 të kuëëŋ raan yik, ka kuëëŋ ye, ku
 käk ci juaar yenhom. ²¹ Ku të kuëëŋ
 raan luanŋ Nhialic ka kuëëŋ ye ku
 Nhialic yen rëër thïn, ²² ku të kuëëŋ
 raan pan Nhialic, ka kuëëŋ mäacde,
 ku yenhom guöp.

²³ “Koc piöoc lööŋ ku wek
 Parathï! Awëëŋkui! Wek aa kälük
 kakkun çäk puur yiic juër Nhialic,
 ku wek aacie kãril ye löŋ lueel ye
 kuëëc nhïim, cïmën bi raan dhiel la
 cök ku lir puöu, ku kony koc kök ku
 cïi koc ye ruëeny. Wek aa dhil kakkä
 muk nhïim, ke we cïi mäl ë juër kãŋ
 aya tënë Nhialic. ²⁴ Koc mär koc,
 wek aacie käk wïc Nhialic ye looi,
 ku aa käk puäl yiic kek aa yakë ke
 kuëëc nhïim.

²⁵ “Koc piöoc lööŋ ku wek
 Parathï! Awëëŋkui! Wek aaci
 puöth la cök, wek aa cit bëiny ku
 aduuk ye löök köth, ku aa thiänŋ

müith ye rum riel ku müith ye ke
 tuöör nyïn. ²⁶ Wek koc Parathï ci çar
 wepuöth! Kanjë bëiny ku aduuk
 löök yiic, yen aabi kek köth la wic
 aya!

²⁷ “Koc piöoc lööŋ ku wek
 Parathï! Awëëŋkui! Wek aa thöŋ
 kek rëŋ ci buth, na tiŋ keköth ke
 dhëŋ apëi, ku keyiic alönthïn aaci
 thiänŋ yom koc ci thou ku käreç kök.

²⁸ Këya, wek aa cit rëŋkä aya. Wek
 aaye raan ëbën tiŋ we path gup
 ayeer, ku piäthkun alönthïn aaci
 thiänŋ ruëeny ku käreç kök ëbën.

²⁹ “Koc piöoc lööŋ ku wek
 Parathï! Awëëŋkui! Wek aa rëŋ
 buth tënë koc käk Nhialic tiŋ. Ku
 giëtkë rëŋ koc path bik dhëŋ apëi,
³⁰ ku luëlke ëlä, na yo tö thïn wäär
 nek wärkuan dit koc käk Nhialic tiŋ,
 ŋuöt yok aa këc röt mat ë näakden
 yic. ³¹ Këya, ayakë gam ayic lön
 ye wek müith koc wäär näk koc käk
 Nhialic tiŋ! ³² Ku cit mënë ye wek
 koc ril nhïim, cïn kë yakë gam,
 këriëc ëbën atö wecin, thääpkë
 käreç wäär ci wärkuön dit jök!

³³ Müith kãpieny! Yakë tak bäk poth
 la pan mac këdë? ³⁴ Ku rin ë wët
 këne yen aci Wä we tuöc koc käk
 Nhialic tiŋ. Ku ë köckä yiic, koc kök
 aa bäk nök, ku piätkë koc kök tim ci
 riïu köu, ku thatkë koc kök yönkuön
 amat yiic, ku yakë ke yööp gëeth yiic
 ëbën. ³⁵ Ku tädun ye wek luui thïn
 këne, abi awuöc bi teem rin koc ci
 nök lööny weyiëth, jök nääk wäär
 nek Abel yet nääk Dhäkaria wën
 Barakia wäär näkkë luanŋ Nhialic.

³⁶ Ku lëk Jethu ke, awuöc bi gam rin
 ë kakkä ëbën abi bën ë riëc këne
 yeth.

*Jethu ee koc gen Jeruthalem lëk
 (Lk 13:34-35)*

³⁷ “Wek koc gen Jeruthalem, wek
 aa koc käk Nhialic tiŋ nök, ku
 biöökkë koc ci Nhialic tuöc we aleel.
 Aca wïc arak juëc, ba we kony

cimën dhie ye ajïth miëthke kušm piny yewuk bi ke kony bi ke cii gop, ku wek aaci keuc. ³⁸ Emën abäk tïj ke Nhialic ci yecin mieët bei, ku nyiëñ pandun we. ³⁹ Ku emën alëk we, ‘Wek acii ya bi ben tïj yet aköl bi wek röt guir bäk ya lor tē ben yen dhuk.’ ”

24

Luan Nhialic Jeruthalem abi thuər piny

(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Tēwën jiël Jethu kal luan Nhialic yic, ke kacken ye buəth bō tēnē ye ku luelkē, “Raan piöc, tïj, ye luanđiit dhēñ nō kēnē!” ² Go Jethu bēer, “Alëk we, yōöt dit yakē tïjkā aabi thuər piny ebën ka cïn alēl tōñ bi kōc alēl dēt nhom.”

Acī Jethu lëk atušöcke lön bi ke maan

(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

³ Tēwën rēer Jethu gən Olip nhom ē rot, ke kacken ye buəth bō tēnē ye ku thiëckē, “Lëk yo ye nen bi kakkā röt looi, ku yenō bi tē bi yin dhuk pinynhom ku thök piny, nyuəth?”

⁴ Go Jethu lëk ke, “Duškkē röt cöl aduəñ. ⁵ Rin kōc juëc aabi bēn rienkië, ku ye ñek luel, ‘Ke yen Raan ci lōc ku dōc.’ Ku aabi kōc juëc dušöñ. ⁶ Duškkē diëer tē tïj wek tōñ ke loi röt, ku tē piñ wek tōñ kōk wušt mec yiic. Kakkā aa dhil röt looi, ku acie yen bēn thök ē piny. ⁷ Rin wušt aabi thər kamken ku pan bēnyñaknhom kek pan bēnyñaknhom dēt aabi thōr aya. Cəñdit apeī abi tō thīn, ku ayiëkyiëk piny abi rot looi bēi juëc yiic. ⁸ Kakkā kek aa kāk tuen.

⁹ “Ku dēt, wek aabi dām ku yēth we luk yic, ku wek aabi nōk. Ku wušt ebën aabi we maan rienkië. ¹⁰ Ku ē tēñ, kōc juëc ci wētdië gam aabi röt waar, ku kōc kōk aabi ñek raandā aluəm ku man raandā ñek.

¹¹ Ku awēñ juëc aabi tuəl aya, ku aabi kōc juëc rac nhīm. ¹² Ku luoi kārēc abi rot juak apeī, kōc juëc aabi gamden wai wei. ¹³ Ku raan bi yepuə dēet yet tē bi yen thou, abi piñ akölrēec ebën. ¹⁴ Ku Wēt Puəth Yam kēnē rin bāāny Nhialic, abi kañ lëk kōc ebën pinynhom bik piñ, ku jəl thök piny bēn.

Kēreec bi rot looi tēnē kōc Jeruthalem

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵ “Ala aköl bi wek kērac apeī tïj, kēwäär ci Daniel raan kāk Nhialic tïj jam ē ye.” (Raan kuēn adhil kēnē deet yic!) ¹⁶ “Kōc rēer Judia, ku tïjkē ē kēnē, ka dhil riñ gat nhīm roor bik la thiaan. ¹⁷ Ku na rēer raan ayeer, ka cii ben la yōt bi la guik kē muk. ¹⁸ Ku na tō raan dom yic, ka cii ben dhuk baai bā alan-hde la lööm. ¹⁹ Diäär liec ku diäär muk mīthkor aabi gum apeidit ye nīnkā. ²⁰ Rōkkē bi rot cii loi wiir yic rut, tēdē aköl cii kōc ye luui. ²¹ Kōc aabi gum apeī ye nīnkā, gum kēckē kañ yōk tēwäär ciek Nhialic kōc agut cīt emën. Ku acii rot bi ben looi. ²² Na kēc Nhialic looi bi nīnkā cöl alik, ñuət acin raan ci piñ. Ku rin kacken ci lōc, aci nin cöl alik.

²³ “Wek aa lëk, na le raan yōök we, ‘Tiëñkē Raan ci lōc ku dōc kīn, tēdē ke luel, tiëñkē yen akan!’ Ke duškkē gam. ²⁴ Rin kōc juëc aabi bēn ku luel ñek, ee yen Raan ci lōc ku dōc, ku luel raan dēt, ee yen raan kāk Nhialic tïj, ku loikē kārīl kōc gōi, na lēukē, ke mār kōc ci Nhialic kuany. ²⁵ Tietkē röt, kēriëc ebën alëk we emën bāk nhīm tir kē bi bēn.

²⁶ “Kēya, na le raan lëk yi elā, ‘Yen akan atō roor tēñ!’ Ke yi duk la, tēdē, ‘Yen akīn aci thiaan tēñ,’ Ke duk gam. ²⁷ Rin tē dhuk Manh Raan ka guəkē ñic. Abäk tïj cimën bir deñ dhie yen nhial reet yic, ku tïj lōñ ku lōñē.

28 “Dët aya, abì ciët mën dhie na cì cuər kenhïim kut, ka la kē njetkē.

*Aköl bî Manh Raan bën
(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)*

29 “Awięc ku bāk n̄ic aya, ye n̄inkä, tē cì kōc jāl gum apeì, aköl abì kum nyin bî piny cuəl, ku p̄ei aciï bî ruel. Ku kuəl aabì röt yääk ku löönykē. 30 Kē bî bën Manh Raan cəl an̄ic abì t̄ij nhial, ku kōc eb̄en pinynhom aabì yiic n̄eer kākken rec c̄ik looi. Ku keek aabì Manh Raan t̄ij ke b̄ō pial yiic nhial ke diik ku riældit apeì. 31 Ku abā atušōcke tooc bik kēc̄it lās̄r yup yic, bî kek kōcken cì lōc kušōt yiic pinynhom eb̄en.

32 “N̄ieckē ē kēnē tim c̄it n̄aap, tē looi yen yōšk ku looi ȳith, ke k̄er aci thišk. 33 Kēya, tē t̄ij wek kākka ke loì röt aya, ke n̄ieckē lōn cì yen thišk apeì. 34 Alēk we, wek aaciï bî mäǟr tē c̄ok kākka röt looi. 35 Nhial ku piny aabì liu, ku wētdiē aciï bî kañ mäǟr.

*Rēer yì cì rot guir
(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36)*

36 “Ac̄in raan n̄ic aköl bî kākka röt looi. Na c̄ok atuuc nhial, ayì Wēnde, ka c̄ik n̄ic. Ee Wā ē rot yen an̄ic ye. 37 Bën Manh Raan abì ciët kēwāār loì rot wāār p̄iir Noa. 38 Ee n̄inkä, aboordit n̄hom tuen̄, kōc aake rēer ke mit pušth, ke ye luui ruēi ku yēi yet aköl le Noa riäi yic, 39 ku ē c̄in kēn n̄ic yet tē b̄i aboor. Ku mušu kōc eb̄en. Yen abì ciët bën Manh Raan aya. 40 Tēēn na c̄ok kōc karou luui dom yic, ke raan tōk yen abì nyaai ku nyiēēn raan dēt piny. 41 Ku diäär karou lui tētōk aabì ke t̄ieñ tōk nyaai, ku nyiēēn t̄ij dēt piny.

42 “Kēya, guierkē röt ku tiēerkē nhïim, rin wek aa kuc aköl bî Bānydun bën. 43 Yen ac̄it kēn na raan la baai n̄ic tē bî cuār bën th̄in wakšu, ka rēer ke yiēn, ku c̄i cuār pāl bî kākke nyaai. 44 Ke week aya,

wek aa dhil rēer we t̄it, rin ac̄ak n̄ic ye nen bî Manh Raan bën.

*N̄ic Bāny ku loì luōide akōlaköl
(Lk 12:41-48)*

45 “Na ye kēya, yen a alony path ku n̄ic k̄aņ apeì, bî bēny nyāāñ paande, bî kacke aa gām miēth akōlaköl? 46 Alony mit gušp, alony bî bēny yōk ke loì luōide apath tē dhuk yen! 47 Alēk we, abì alony kēnē tāāu kākke yiic eb̄en. 48 Ku alony c̄i luōide bî n̄ieç looi, rin yen ye tak lōn c̄i bānyde bî lac dhuk, 49 ku kuc kōc pan bēny ciēēn, ku ye cool wiēet kek kōc dek ē mäǟu, 50 ke bānyde abì la luāt yegušp aköl c̄i ye tak lōn yen aköl bî yen bën. 51 Ku yeen abì bēny tēm awušcdit, ku met tē rēer kōc r̄eç th̄in, ē tēēn kōc aa rēer ke dhiau ke n̄eny kelec.”

25

Kāāñ nyiir kathiäär

1 Ku ben Jethu k̄aāñ dēt thōšth, ku thōōñ bāāny Nhialic elä, “N̄yiir kathiäär aake cì kākken ye kek mer lööm ku lek yan thiēk yic. 2 Kam ē nyiirkä, nyiir kadhiēc aake pel nyin, ku nyiir kadhiēc aa c̄i nyin pel. 3 Nyiir aa bēlkä aake cì mermerken lööm ku c̄ik miök d̄it muk. 4 Ku nyiir n̄ic k̄aņ aake muk mermerken ku miök d̄it tet aya. 5 Nawēn ka athiēek gāau bî c̄i lōc bën, gokē tōc bik nin.

6 “Nawēn wēer ciel yic, ke piñ dušot, ‘Athiēek abō, bāk ayeer ku luərke!’ 7 Go nyiir awēn kathiäär röt j̄ot kedhie ku dēēpkē mermerken. 8 Go mermer nyiir aabēl c̄i dēp apath rin c̄in kek yiic miök. Gokē nyiir kōkkä lim, ‘Miackē yo ē miök, mermerkua aaciï dēp.’ 9 Gokē bēer, ‘Miök aciï yo thōñ, lak tē ye miök yaac th̄in bāk la yōc miškdun.’ 10 Go nyiir aabēl la bik la yōc miök, ku go athiēek guš lōk bën kecōk. Go nyiir awēn cì röt

guiir la kal yic kek athiëek tēwēn dieer yai thīn, ku thiök kal thok.

¹¹ “Nawēn la nyīir awēn cī la ɣəɔc miök dhuk ke cōt, ‘Bēny, Bēny, nāny ɣo kal thok!’ ¹² Go athiëek bēēr, ‘Ye wek yīŋa?’ Wek aacā nīc!”

¹³ Ku wit Jethu wētde ēlä, “Rēēr kē we cī rōt guiir, rin wek aa kuc akōl bī ɣen bēn.”

¹⁴ Ku ben Jethu kāñ dēt ben thōōth ku lueel, “Bāāny Nhialic abī thōŋ ke mony la keny wun dēt, cā aluənyke cōl ku gēm ke wēū bī kek lōk luui. ¹⁵ Ku yīk aluəny tōk tim buəōt. Ku gēm alony dēt tim thiārdhiēc, ku gēm alony ye kek diäk tim thiāär. Acī wēū tek kēya cīt tē nīc nēk luui thīn, ku jiēl bī la keny. ¹⁶ Go alony cī yiēk tim buəōt, wēūke la luəi ku yök tim buəōt dēt. ¹⁷ Ku lui alony cī gām tim thiārdhiēc cīmēn alony wēn aya, ku yök tim thiārdhiēc dēt. ¹⁸ Ku la alony cī gām tim thiāär wēū bānyde la wuəōt piny ēbēn.

¹⁹ “Nawēn ke bānyden jōl dhuk, ku cōl aluənyke bī wēūke bēn kuēēn nyīn. ²⁰ Go alony wāär cī gām tim buəōt bēn ku lueel, ‘Bēny, wāär yīn acā gām tim buəōt, ku ēmēn tīŋ, ɣen acī tim buəōt dēt juak thīn.’ ²¹ Go bānyde leec luəiden peth cī looi ku lueel, ‘Yīn acī wēū lik nīc muk apath ku juak keyiic, kēya ēmēn yīn aba tāāu kājuēc yiic ba ke muk. Bāär rēērku ɣo mit puōth yodhie.’

²² “Ku ben alony cī gām tim thiārdhiēc bēn ku lueel, ‘Bēny yīn acā yiēk tim thiārdhiēc wāär le yīn keny, ku ɣen acī lōk luui ku juak tim thiārdhiēc dēt thīn.’ ²³ Go bēny leec luəiden cī nīc looi ku lueel, ‘Yīn alony puōth kāñ tiit apath. Yīn acī kälīk tiit apath, ku ēmēn yīn abī tāāu kājuēc nhūm, bāär miēt puōu ē bāāny bāānydu yic.’

²⁴ “Go raan cī tim thiāär lööm bēn ku lueel, ‘Bēny, aca pīŋ lōn ye yīn raan col puōu rap kēc puur tem, ku kuany kāk ke kēc ke wēer piny. ²⁵ Kēya, ɣen acī rišōc ku la wēūku wēc piny. Nō! Wēū wāär ca kuēi ɣa aa kīk.’ ²⁶ Go bēny lēk ye ēlä, ‘Alony rac, ku ye adak rot aya. Na nīc lōn ye ɣen rap tem, rap kēc puur, ku lōn ye ɣen kāñ kuany, ku aa kēc pok. ²⁷ Nuōt yīn acī wēūkiē dhiel gām raan nīc luoi wēū, na la dhuk ciēn, ke ɣa yök wēūkiē ke cī keyiic juak. ²⁸ Nyaai kē wēū tēnē ye ku gām kē ke raan la tim buəōt. ²⁹ Rin raan kälīk nīc muk abī kākke juak yiic, ku raan cī kāñ ye nīc muk, abī kēden tō thīn nyaai. ³⁰ Ku cuat kē alony rēec kēnē mušōth yic aɣeer, ku tēēn dhiēū abī tō thīn, ke kac yelec.’

Lurjdīt

³¹ “Akōl bī Manh Raan bēn ke du-aar, ku atuuc nhial ēbēn ke cath ke ye, abī nyuc thōnyde nhom ke du-aar pan Nhialic, ³² ku thāi ēbēn aabī guēer yenhom. Ku aabī tek yiic akuut karou, cīmēn raan la thōk, yen amēl ku apīyeem tek thook. ³³ Ku tēū amēl kōŋden cuēc ku apīyeem kōŋ cam. ³⁴ Ku Bēny abī kōc kāk lōŋ cuēc lēk, ‘Bāk, kōc cī Wā dōc ku lömkē bāāny cī guiir tēnē we tēwāär ciēk piny. ³⁵ Wēn cī cōk ɣa nōk, wek aacā muəoc kēcam. Ku wēn cī rou ɣa nōk wek aacā muəoc kēdek, ku wēn ye ɣen jāl, wek aacā lor pandun, ³⁶ ku wēn cīn ɣen lubo wek aacā rušk kōu, ku wēn tuēny ɣa wek aacā la neem, ku wēn cī ɣa mac, wek aacā bēn tīŋ.’

³⁷ “Ku kōc wēn aabī wētde dhuk nhom ēlä, ‘Bēny, yī cuk tīŋ nēn yī nēk cōk buk yī muəoc kēcam? Ku nēk rou yī buk yī muəoc kēdek, ³⁸ ku cuk yī tīŋ nēn ke yī bō keny yic buk yī lor? Ku yīn acīn lubo goku yī rušk kōu? ³⁹ Yī cuk tīŋ nēn ke yī tuany,

ke yī cī mac buk yī la neem?’⁴⁰ Ku abī Bēnyāknhom lēk ke, wēt yic alēk we, ‘Kēriēc ēbēn cāk luōi raan tōk kam wāmāthkiē thiikā, aa cāk luōi ya aya.’

⁴¹ “Ku abī lēk kōc lōŋ cam, ‘Aa wek kōc cī cieen, jālkē ē tēn bāk la many dēp yic akōlriēc ēbēn, many cī guuir tēnē jōŋrac ku atuōōcke ēbēn.⁴² Rin wāār nēk cōk ya, wek aa kēc ya muōōc kēcām, ku nēk rou ya ku wek aa kēc ya muōōc kēdek.⁴³ Ku wāār ŷen ē jāl ku wek aa kēc ya gōōŋ pandun, ku ŷen ya cīn kōu alath, wek aa kēc ya ruōk kōu, ku ŷen a ya cī tuaany, ku mac ya ku wek aa kēc bēn bāk ya neem.’⁴⁴ Ku kōckui aya aabī thiēc, ‘Bēny, yī cuk tiŋ nēn ke yī nēk cōk ku rou, ku ye nēn yī bō keny yic, ku cīn alanh ceŋ, ku tuany yī ku mac yī ku yīn akēcku kony?’⁴⁵ Ku abī bēēr, tēnē ke, ‘Wēt yic alēk we, kēriēc ēbēn kēckē luōi wāmāthkiē thiikā, ka kēckē luōi ŷen aya.’⁴⁶ Ku keek aabī la tē bī ke reem thīn akōlriēc ēbēn, ku kōc path aabī la tē bī kek pīr thīn akōlriēc ēbēn.”

26

Amat nēk Jethu

(*Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53*)

¹ Nawēn cī Jethu thōk jam kek kōcken ye buōōth, ke lēk ke,² “Cīmēn ŋic wek ye, Yan Ayum cīn yic luōu abī yecōk jōk nīn karou bī bēn. Ku Manh Raan abī luōm tēnē kōc rēc bīk piāāt tim cī rīu kōu.”

³ Kaam awēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai Itharel, aake mēt pan raandīt kāk Nhialic cōl Kaipa,⁴ ku guirkē tē bī kek Jethu dām thīn ke cīi ŋic ku nāk.⁵ Ku luelkē, “Acuk dām akōl yai. Ÿok aabī tiīt bī kōc kaŋ jāl, rin na dōmkū, ke kōc ŋoot yai yic, tēdē ke kōc juēc aa thār kek ŷo.”

Maria aci tē theek yen Jethu thīn nyuōōth

(*Mk 14:3-9; Jn 12:1-8*)

⁶ Tēwēn rēēr Jethu Bethanī pan raan atuēt cōl Thaimon,⁷ ke tik bō tēwēn mīth yen, ke muk tōny koor cī cuēc tiōm ril la yic miōk ŋīr ye ŷōōc wēū juēc apēi, ku kuem thok ku luuŋ miōk Jethu nhom ēbēn.⁸ Go kōc Jethu buōōth puōōth dak wēn tiŋ kek kēnē, ku jīēm kē kamken, “Yeŋō tuuk yen miōk ŋīr?”⁹ “Miōk ŋīr kēnē ŋuōt aci ŷaac wēū juēc ku gēm wēū kōc ŋōŋ.”

¹⁰ Go Jethu kē luelkē ŋic, ku lueel tēnē ke, “Pālkē, yeŋō nyieeny wek ye? Kē cī looi tēnē ya yen tiŋ, ee kēpath apēi.¹¹ Kōc ŋōŋ aabī rēēr kamkun akōlakōl, ku ŷen aci bī rēēr kek we akōlakōl.¹² Wēn luuŋ tiŋ kēnē miōk ŷaguōp, ee looi kēya bā tōc bī guāpdīē guuir bī jal thiōk.¹³ Wek alēk yic, kuat tē bī Wēt Puath Yam piōōc thīn pinynhom, kē cī tiŋ kēnē looi, abī ya lueel bī ye atak.”

Judath aci Jethu ŷaac

(*Mk 14:10-11; Lk 22:3-6*)

¹⁴ Nawēn ke raan tōk kam atuuc kathīāār ku rou, cōl Judath Ithkariōt la tēnē kōcdīt kāk Nhialic¹⁵ ku lueel, “Yeŋō bāk yiēk ya tē thōn ŷen we Jethu?”¹⁶ Gokē gām wēū juēc. Ku jōl tē bī yen Jethu dām thīn wīc.

Jethu aci miēth yai cam kek atuōōcke

(*Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30*)

¹⁷ Nawēn akōl tueŋ Yandīt Ayum cīn yic luōu, ke kōc Jethu buōōth bō tēnē ye, ku thiēc kē, “Ye tēnen wīc bī ŷok miēth yai guuir thīn tēnē yī?”

¹⁸ Go bēēr, “Lak geeu tēnē ŋekdīt ku lēkkē ye, ‘Aye Bānyda lueel, akōl bī luōidiē thōk aci bēn. Ee paandu yen abī ŷen Yan Ayum cīn yic luōu cam thīn kek kōckīēn ya buōōth.’ ”

¹⁹ Go kōc ē biōōth kē cī Jethu lēk ke looi, ku guirkē miēth yai.

²⁰ Nawën la thëi bën ke Jethu nyuc kek kacken ye buoath kathiaär ku rou bik mith. ²¹ Tëwën mith kek ke lueel Jethu, “Wek alëk yic, raan tök kamkun abä luom.”

²² Gokë puöth riääk apej ku gëikë, ku thiëkkë tök-tök, “Makei! Ye yic? Ye yen Bëny?” ²³ Go Jethu bëer, “Ee raan tök kamkun lut yecin kek ya aduök yic, yen ë raan bi ya gaany. ²⁴ Ee yic, Manh Raan abi nök cit të ci gät ye rienke athör theer yiic. Ku raan bi ye luom abi gum apej! Ku anuëen tënë ye diët këc kan dhiëeth.”

²⁵ Ku Judath aya, eci Jethu thiëc, “Raan piöoc, ye ya?” Go Jethu bëer, “Ee yi.”

Guirku röt apath buk guöp Bëny rom

²⁶ Tëwën mith kek, ke Jethu löm ayup ku döc ku beny yic, ku gëm kacken ye buoath ku lueel, “Lömkë kënë, ku camkë, kënë ee guäpdie.”

²⁷ Ku lööm aduñ ci thiäh muön abiëc, ku leec Nhialic ku gëm ke ku lueel, “Dëkkë thïn ëbën.” ²⁸ “Kënë ë riemdië, riem döör kek Nhialic, bi kuër rin bi adumuööm koc ëbën päl piny. ²⁹ Alëk we, yen acii bi ben dek muön abiëc pinynhom tën kek we, yet aköl bi yok ye dek yodhie pan Nhialic.”

Jethu aci kë bi Piter ye jai lueel

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰ Nawën cik jäl thök ke ket waak ku lek gon Olip cök.

³¹ Ku lueel Jethu tënë ke, “Wek kackië, wek aabi kat ya ë wëer kënë cimën këwäär ci göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Yen abä abiöök col anak ku amël aabi wëer.” ³² Ku të ci yen rot jot ran yic, ke yen abi kan la Galilia ba we la tiit thïn.”

³³ Go Piter lueel tënë Jethu, “Yen acii bi kat të cök koc ëbën kat yi!” ³⁴ Go Jethu bëer, “Alëk yi, ee wëer kënë, ke thon ajith këc kiu, yin abä

jai arak diäk.” ³⁵ Go Piter dhuök ye, “Na cök ya nök kek yi, ke yin acä bi kan jai.” Ku lueel kacken kök ye buoath ëbën këya.

Jethu aröök ke ñic lon bi ye nök

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ Kaam wën ke Jethu kek kacken ye buoath la të col Jethemani, ku lueel tënë ke, “Nyuöckë tën, ku yiënkë, yen ala tëen ba la rööc.”

³⁷ Ku col Piter ku wëet Dhubedi karou, ku jal rëer ke nek atiëel, ku dhiëu apej yepuöu. ³⁸ Ku lueel tënë ke, “Yen adhiau puöu apej, ee thou guöp. Rëerkë tën ku yiënkë.”

³⁹ Ku le tuen tethin-nyoot, ku rëeny rot piny ke gut yenhom piny ku rööc ëlä, “Wä, na lëu rot ke yi col kërec tit ya acii bö. Ku acie wët piändië, ee wët piändu.”

⁴⁰ Nawën ke dhuk tënë ke kadiäk ku yök ke ke nin. Go lueel tënë Piter, “Niënkë! Cäk yiën tethin-nyoot? Yenö ye wek nin këlä? ⁴¹ Yiënkë ku röökkë bi we cii them jakrec. Puöu ë gam ku guöp acin riël.”

⁴² Ku ben jal ku le rööc ëlä, “Wä, na cii kërec kënë jiël, ke wët piändu abi rot looi.” ⁴³ Ku ben dhuk tënë ke, ku ben ke yök ke nin, rin ci nin ke göök apej.

⁴⁴ Goke nyääh piny ku ben jal, ku ben la rööc cimën awën, kën ye kek diäk. ⁴⁵ Ku dhuk tënë kacken ye buoath ku lueel, “Nöt we nin! Lääjkë? Tën nin aci thök, tiënkë Manh Raan aci luöm koc rec. Emën të bi ya jal thön koc rec aci yëët. ⁴⁶ Raan cä luom aci bën. Jatkë röt, lokku buk röm!”

Jethu aci döm

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷ Tëwën not jiem yen, ku Judath raan töñ koc atuuc kathiaär ku rou yëët. Ku yeen ë cath kek koc juëc muk paal ku atuel, ke ci kocdit käk Nhialic ku kocdit baai tooc. ⁴⁸ Ku Judath aci koc awën cath kek ye, lëk

të bī kek raan wickē bīk bēn dām njic thīn, ēlā, “Raan ba mušōth ku ciεem yen ē raan wiεckē. Damkē ku kuathkē.”

⁴⁹ Kaam wēn yēēt Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Bēny,” ku mušōth ku ciim. ⁵⁰ Go Jethu bēēr, “Māthdiē, loi kēnē bī yīn ē tēn.” Go kōc awēn bēn ku dōmkē Jethu ku derkē. ⁵¹ Go raan tōk kam kōc awēn rēēr kek Jethu palde miēēt bei, ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic yic, abī tεem yic wei. ⁵² Go Jethu lēk ye, “Dhuōk paldu tēden awēn, kōc ye wic bīk kōc nōk, aabī thou aya kēya. ⁵³ Cāk ē tak lōn nadē, ka lēu ba Wā thiēc bī ya tuōc atuuc nhial juēc apeī bīk ya bēn kony? ⁵⁴ Ku na ye kēya, ke wēl athōr thεer Nhialic bī rōt tiεēŋ, wēl ye lueel ka dhil rot looi kēlā?”

⁵⁵ Ku kaam wēn ke lueel Jethu tēnē ke ēlā, “Cāk bēn we muk atuel ku paal bāk ya bēn dām, ciēt ya ye raan kōc rum? Yēn ee rēēr kek we akōlakōl ya piōoc kōc luanj Nhialic, ku wek aa kēc ya dām. ⁵⁶ Ku kēnē acī rot looi bī kē cī gōt athōr thεer wēl Nhialic yic yenhom tiεēŋ.” Ku jōl kōcken ye buōoth ēbēn nyāāŋ piny ku kētkē.

Jethu acī yāth luj bāny Itharelyic
(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Ku jōl kōc awēn cī Jethu dām, Jethu yāth pan Kaipa luk yic, cī bāny kāk Nhialic Itharel, ku kōc piōoc lōōŋ kenhīim mat thīn. ⁵⁸ Ku Pīter ē biōth, ke mec kōc cōk ciēēn agut tē yēēt yen pan bēny luk yic. Ku nyuuc kek kōc bēny tiit, ku jōl rēēr bī kē lui Jethu tiŋ. ⁵⁹ Bāny luk ku kōcdit kāk Nhialic aake cī nyuc bīk Jethu wic guōp awuōc cī looi, rin bī kek ye tēm thou. ⁶⁰ Ku acīn awuōc cī bēn yōk, cōk alōn ye kōc juēc ye luōm lueth, ke wēlken akēc rōm. Nawēn ke kōc karou jōt rōt, ⁶¹ ku luelkē, “Acuk piŋ ke lueel, Yēn abī

luanj Nhialic kēnē thušr piny, ku na ye akōl ye nīn diāk ke yēn abī dēt buth nyiende.’ ”

⁶² Go Kaipa raandit kāk Nhialic rot jōt ku thiēc Jethu, “Cīn wēt dhuk nhom ē wēl cī lueel yiguōpkā yīic?” ⁶³ Go Jethu biet. Go Kaipa bēn lēk ye, “Yīn athiēc rin Nhialic ba lēk yō lōn ye yīn Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic.”

⁶⁴ Go Jethu lēk ye, “Ee yic, cit tē ca luēl ye. Ku aŋot lēk we ēbēn lōn ēmēn yēt tuēŋ, wek aabī Manh Raan jāl tiŋ ke cī nyuc cuēny Nhialic njic kāŋ looi ēbēn, ku bī puōl nhīim nhial.”

⁶⁵ Go Kaipa alāthke rēt yīic yekōu ku lueel, “Acī Nhialic tōōn guōp. Yēŋō ŋot wīcku kōc kōk bī bēn jam kāk cī looi ēmēn? Ku wek aacī tē tōōn yen Nhialic thīn piŋ. ⁶⁶ Yēŋō yen wētduŋ?” Gokē bēēr, “Ala guōp awuōc, adhil nōk.”

⁶⁷ Ku jōl kōc kōk aa ŋuōt nyin ku guutkē kecin. Ku lēk kōc kōk ye tēwēn ye kek ye gut, ⁶⁸ “Raan cī lōc ku dōc, mēek raan yī gut?”

Pīter ajei Jethu

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kaam wēn ŋot rēēr Pīter piiny kal yic pan bēny, ke nyēn lui pan Kaipa bō tēnē ye ku lueel, “Yīin aya, yīn yī rēēr kek Jethu raan Galilia.”

⁷⁰ Go jai kenhīim ēbēn ku lueel ēlā, “Yēn acī raandun ye lueel njic diēn. Ku kē ye lueel acā cak deet yic aya.” ⁷¹ Ku ler ayeer. Go nyēn dēt alony bēn ku lēk kōc awēn kāāc thīn, “Mony kēnē ē ye rēēr kek Jethu raan Nadharet.”

⁷² Go Pīter bēn jai ku kuēēŋ ku lueel, “Yēn akuc mony kēnē.”

⁷³ Ku kaam awēn, ke lueel kōc kāāc thīn tēnē Pīter, “Ee yic, yīn ē raanden rin yīn ē raan Galilia, yīn ē jam cīmēnden.”

⁷⁴ Go Pīter rot bēn kuēēŋ, “Nhialic abā nōk tē cī yēn yic luel! Yēn akuc

raan jiem wek rienke!” Nyin yic tēwēn ke thōn ajith kiu. ⁷⁵ Go Piter kēwāār cī Jethu lēk ye tak. “Tuen ke thōn ajith kēc kiu, ke yin abā jai arak diāk.” Ku ler ayeer ke cī guōp yār ku dhiεu.

27

Koc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

¹ Nawēn nhiāk rial yic, ke bānydit kāk Nhialic, ku kōcdit baai mēt tē bik luōi Jethu ku bik nōk. ² Gokē rek ku kuεthkē tēnē bēnydit Pilato, raan Roma.

Judath aci thou

(Luo 1:18-19)

³ Nawēn le Judath, raan wāār gōony Jethu tīn, lōn cī Jethu tēm thou, ke riāāk puōu apēi ku dhuk wēū ke cī ye riōp ciēn tēnē bāny luk. ⁴ Ku lueel, “Yēn aci kērac looi rin cī yēn raan cīn guōp awuōc luōm ē lueth.” Gokē bēēr, “Ee wētdu, acin kēda thīn.”

⁵ Go Judath wēū cuat kal luan Nhialic yic, ku le rot nōok.

⁶ Go bāny kāk Nhialic wēū kuany ku luelkē, “Acīi path buk wēūkā mat wēū ye juaar yiic yōn Nhialic, rin ye kek wēū ē riēm.”

⁷ Ku jōlkē tē bī kek wēū luōi thīn guēek yic. Nawēn ke matkē yic bik piny ye ke tiōp wec thīn kōc cuēc ē tōny, yōc ē wēūkā, ku bī ya tē ye kōc thāi cī thou Jeruthalem thiōk thīn. ⁸ Ku ē yēn kē ye dom kēnē cōl, ke cōl, “Tiōm Riēm,” agut ya akōlē.

⁹ Ku kēnē cī Jeremia, raan kāk Nhialic tīn, lueel ēlā thēer aci yēn-hom tiēn,

“Acīi wēū löōm, wēū kek ke cī kōc Itharel gam bī ya kek yōc yēn,

¹⁰ ku yōc kek piny raan cuēc ē tōny cimēn cī Bēny ye lēk yēn.”

Pilato aci Jethu thiēc

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38)

¹¹ Ku Jethu ē kāac Pilato nhom. Go Pilato thiēc, “Ye yin Bēnyjakhom kōc Itharel?”

Go Jethu bēēr, “Ee yēn, cīt tē ca luēl ye.” ¹² Ku acin wēt cī bēēr wēl juēc ke ye bāny Itharel luēl yeguōp. ¹³ Go Pilato thiēc, “Cīi kajuēc cī yī gaanykā ye pin?”

¹⁴ Go Jethu biēt ke cī wēt Pilato bēer. Go Pilato gāi apēi.

Jethu aci tēm thou

(Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39–19:16)

¹⁵ Ruōōn ēbēn, akōl Yan Ayum cīn yic luōu, bēnyjakhom ee raan tōk kam kōc cī mac lony, tē wic kōc baai ye bī lony. ¹⁶ Ku ē ruōōn kēnē raan cī kārēc apēi looi cōl Barabath ē mac. ¹⁷ Nawēn cī kōc kēnhīim kut, ke thiēc Pilato ēlā, “Yēnā wiēc kē ba lony tēnē we, ye Barabath aye Jethu, ye cōl Raan cī lōc ku dōc?” ¹⁸ Rin ee njic Pilato lōn ē yēn tiēl yēn ē thōn kek Jethu ye.

¹⁹ Tēwēn cī Pilato nyuc thōnyde nhom luk yic, ke tuc tiēnde wēt, “Duk them ba yithok mat raan cīn kē cī wuōc kēnē guōp, kēde ē bēn yanhom kecīt nyuōth wēn akōu bā pēn nīn.”

²⁰ Ku kōc ater Jethu aake kōc kuōōt thook bik lēk Pilato bī ya Barabath yēn lony, ku cōl Jethu anāk. ²¹ Nawēn thiēc Pilato ke, “Yēnā kamken karou wiēc kē ba lony tēnē we?” Gokē lueel, “Ee Barabath.”

²² Go Pilato ke thiēc, “Yēnō ba looi tēnē Jethu raan ye lueel ka cī lōc ku dōc?”

Gokē rek yic ēbēn, “Apiēt tim cī rīū kōu.”

²³ Go Pilato ke bēn thiēc, “Yēnō? Ye awāc njō cī looi?” Gokē bēn rek yic rōldit apēi, “Apiēt tim cī rīū kōu.”

24 Nawën tñj Pilato ke cii bi lëu, ku tñj aya ka aliäap bi rot looi, ke cöl piu ku look yecin kenhüim ke dëei kek ebën ku lueel, “Thon ë raan këne aliu yacin! Arëer wecin.”

25 Gokë dhuşk ye ebën ke ke ci puöth dak, “Riemde abi täu yocin ku miëthkua cin aya.” 26 Go Pilato Barabath lony. Ku wën ci yen apuruuk yöök bik that ku ñakkë nhom kuöth, ke gëm ke bik la piäät tim ci rüü köu.

Apuruuk aaci Jethu bui
(Mk 15:16-20; Jn 19:2-3)

27 Go apuruuk Pilato, Jethu kuaath pan bënyñaknhom. Ku jöl apuruuk ebën gööm piny. 28 Ku dëkkë aläthke bei ku rukkë alanh thith lual yeköu. 29 Ku cuëckë kou ku ñek kek yenhom, ku tëükë wai ciinden cuëc. Ku gutkë kenhial piny yenhom bik nyuöth ciët leckë ku buikë, “Mädho Bënyñaknhom, Bëny Itharel.” 30 Ku ñuutkë guöp ku yuupkë nhom wai. 31 Wën ci kek ye jal bui këlä, ke dëk alanh wën bei, ku dhukkë aläthke yeköu. Ku kuathkë bik la piäät tim ci rüü köu.

Jethu aci piäät tim ci rüü köu
(Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

32 Tëwën le kek të ye koc la nök thïn, ke räm kek mony cöl Thaimon raan pan Thirene, gokë dam riël bi tim ci rüü ket. 33 Ku yeetkë të cöl Golgotha. (Ku wëtde yic, gön la guen-ñen cit apen nhom raan.) 34 Ku gëmke Jethu muön abiëc ci liäap wäl kec cöl gal bi dek, nawën thiëp ke kuc ye.

35 Gokë piäät tim ci rüü köu, ku cuëtkë gëk bik aläthke tek kamken. 36 Ku jölkë rëer bik tiit. 37 Ku jölkë awuöc yekë tak ke ci Jethu looi göt yenhom nhial tim ci rüü köu ëlä, “KËNË Ë JETHU BËNYÑAKNHOM ITHAREL.” 38 Ku piëëtkë cuër karou

kek Jethu tiim ci rüü kööth aya, raan tök löñ cuëc ku raan tök löñ cam.

39 Ku jöl koc ke ye tëek tëwën, Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, 40 “Cie yïn wäär ye lueel löñ bi yïn luanj Nhialic thuör piny ku buth nïn kadiäk! Kony rot të ye yïn Manh Nhialic! Bäär piny tim ci rüü köu!”

41 Ku bui koc käk Nhialic, ku koc gät lööñ ku kocdit baai. 42 “Ee koc kök kony ku cii rot kony! Cie yen Bënyñaknhom Itharel? Cöl abö piny tim ci rüü köu ëmën, ku abuk jäl gam! 43 Yeen ë Nhialic ñööth, cöl ajöl Nhialic kony ëmën të wïc yen ye. Rin aye lueel ëlä, ñen ë Manh Nhialic.”

44 Agut cuër awën ci piäät tiim kööth kek ye, ee yekë töön guöp aya.

Jethu aci thou ayic
(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

45 Nawën aköl ciel yic ke muööth loi rot yet tään aköl pan awën. 46 Nawën tään aköl ke Jethu cöt röldit, “Eli, Eli, lama thabakthani?” Ku wëtde yic, “Nhialicdië, Nhialicdië, yenö pël yïn ya wei.”

47 Nawën piñ koc kök ke kääc ë tënë, ke luelkë, “Mony këne acöl Elija.” 48 Go raan tök kat ku lut alath muön wac yic, ku tëü wai thok ku yök Jethu thok.

49 Ku lueel koc kök, “Titku buk tñj löñ bi Elija bën bi bën kony!”

50 Ku jöl Jethu keñ apei ku thou.

51 Kaam wën ka alanh ye gëëñ bi luanj Nhialic tek yic löñ thïn rëet yic rou, jök nhial yeet piny. Ku loi ayiëkyiëk dit rot ku yer piny yic. 52 Ku ñany rën kenhüim, ku gup koc juëc, koc path wäär ci thou aaci bën pür ku jötkë röt. 53 Ku wën ci Jethu rot jöt, ke jiël rën nhüim ku lek Jeruthalem ku nyuthkë röt koc juëc.

54 Nawën tñj bëny apuruuk ku apuruukken ke tit Jethu,

ayiëkyiëk piny ku kæk cī röt looi ebën ke riöc apeī, ku luelkë, “Yeen ë Manh Nhialic guöp alanden.”

⁵⁵ Diäär juëc aake tō thīn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rëër Jethu Galilia, ë ye diäärkã buöth bik miëth aa looi tēnë ye. ⁵⁶ Kam ë diäärkã, Maria Magdalena ku Maria man Jemith ku Jothep, ku jol a man wëët Dhubedi aake tō thīn aya.

Jethu aci thiök

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁵⁷ Wën col piny, ke mony ajak gen Arimatheo col Jothep cī wët Jethu gam bö. ⁵⁸ Ku ler tēnë Pilato ku thiëc guöp Jethu bi la thiök. Go Pilato lëk apuruuk bik gäm ye. ⁵⁹ Go Jothep guöp Jethu bëi piny tim köu ku der alanh yer, ⁶⁰ ku tēu ran cī wec kuur yic. Ku löör kuur dített ran thok ku jiël. ⁶¹ Maria Magdalena ku Maria dëëtë aake cī nyuc ke cī kenhīm wël ran.

Koc tit ran

⁶² Nawën aköl Dätēm aköl bö aköl Dhiëc cök, ke kacdīt kæk Nhialic ku koc akut Parathī la tēnë Pilato, ⁶³ ku luelkë, “Bëny, acuk tak, wäär pīr aluenh kënë ëcī lueel ëlä, ‘Yen abi ben pīr nīn kadiäk cök.’” ⁶⁴ Këya, lëk apuruuk bik ran tiit apath yet aköl ye nīn diäk, rin bi kacken ye buöth guäpde cīi kual ku törkë tēnë koc lön cī ye jöt thou yic. Ku luenh ciëen abi dīt apeī tēnë luenh tuen.

⁶⁵ Go Pilato lëk ke, “Calkë apuruuk bik ran la tiit apath cīt tē wic wek ye thīn.”

⁶⁶ Gokë la ku buthkë ran thok ku thanykë thok ë kienden ku tēükë apuruuk ran nhom bik tiit.

28

Jethu aci rot jöt ran yic

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Nayon nhiäk rial aköl Nhialic ke Maria Magdalena ku Maria dëëtë, la bik ran la neem. ² Ku kaam awën ka ayiëkyiëk piny dīt apeī loi rot, ku bö atuny Nhialic ku löör aläl wei ran thok, ku nyuuc yenhom, ³ ke cej alëth yer apeī la toptop, ku dëp nyin cīt ye den bier. ⁴ Go apuruuk puöth jeth ku riöckë apeī abik ril wei ciët koc cī thou.

⁵ Go atuny Nhialic jam tēnë diäär ku lueel, “Duökkë riöc, anjæc wek aa wic Jethu wäär cī piäät tim cī rīu.

⁶ Aliu tēn, aci rot jöt cīt tēwäär cī luël ye. Bäk, tiënkë tēwäär cī ye täu thīn. ⁷ Lackë la bæk la lëk kacken ye buöth, ‘Lön cī yen rot jöt ran yic ku ala Galilia bik la röm thīn.’ Lak lëkkë ke këya.”

⁸ Go diäär jäl ran nhom ke ban keköth ke cī riöc, ku keek ke mit puöth aya, bik thok riëen tēnë kacken ye buöth.

⁹ Kaam awën ke Jethu räm ke ke ku lueel, “Bi döör arëer kek we.” Gokë bën tēnë ye ku cuëtkë röt piny yenhom ku dömkë cök ku dorkë.

¹⁰ Go Jethu lëk ke, “Duökkë riöc,” “Lak lëkkë wämäthkië bik lac la Galilia tē bi yok la röm thīn.”

Apuruuk aaci kë cī rot looi la lueel

¹¹ Tëwën noot diäär dhël yic ke la geeu, ka apuruuk abëk, apuruuk ke tit ran yiic, la geeu ku lek bāny lëk kæk cī röt looi ebën. ¹² Go bāny Itharel amat cööl. Nawën cik kë cī rot looi jāam yic, ke matkë yic bik apuruuk gäm wëu juëc apeī, ¹³ ku bik lueel, “Lön ë niin kek nawën ke koc Jethu buöth bö waköu ku kualkë guäpde yo nin. ¹⁴ Ku na piñ Bënyjaknhom ë wët kënë, ke yok aabi jam ke ye bi ciën këreec yok we.”

¹⁵ Go apuruuk wëu döm ku jölkë wët awën cī bāny ke kuööt thook aa lueel. Ku jol wät den thiëi koc Itharel yīth. Ku ë yen kë yekë lueel agut ya aköl.

Jethu aci rot nyuäth kacken ye buoöth

¹⁶ Nawën ke kacken ye buoöth kathiäär ku tök lööny dhöl bik la Galilia. Ku lek gət nhom tē cī Jethu lək ke bī kek la röm thīn. ¹⁷ Tēwën tīj kek ye ke dorkē, ku kəc kək keyiic aake diu ciēt cie Jethu ayic. ¹⁸ Go Jethu rot cušt ke ku lueel, “γen aci yiək riel nhial ku piny. ¹⁹ Lak pinynhom ebën ku lëkkē kəc wētdië. Ku miackē kenhūim Rin Wun, ku Wēnde ku Wēi Nhialic, ²⁰ ku piöckē ke bik kajuēc ca lək we gam. Ku muökkē wenhūim lən γen abi rēer kek we akölaköl yet thök ë piny.”

Wël Jethu cï Marko göt Wët nhom

Wël path kəc cöl amit puõth, kek ye kəc cï gam piõc rin Jethu cï Marko göt, aaye jæk wët cï yen ye lueel ëlä, “Wët Puõth Yam rin Jethu raan cï ləc ku dəc, Wën Nhialic.” Jethu acï nyuõath lön ye yen raan ë luui ku ala riël. Riëlde aye tñj piõcde yic, ku rielden yen jakrəc cuəp wei kəc gup, ku lön yen adumuõm cï looi päl piny. Jethu ë ye jam rienke lön yen ke Manh Nhialic cï bën, ku bï rot gam bï nõk, bï kəc poth la pan mac.

Marko acï wël Jethu göt dhël la cök, cïn yic lueth. Ku acï kæk cï Jethu looi teet yiic apath, ku aacie wël cï lueel ku kæk cï piõc kek cï göt kepəc. Yeen aya, acï wël kæk cit maany kañ göt rin Joon raan kəc muõc nhïim, ku lön cï Jethu them ë jəŋrac. Ku gët kæk cï Jethu looi, cïmën piõc ku kë ye yen kəc tuany kony bik pial. Tëwën cï Jethu kəc piõc, ke kəc cï wëtde gam, aake cï kæk ke ye looi ya deet yiic, ku kəc ke man Jethu aaci puõth bën riääk apeï. Wël abək cï Marko göt athör yic ciëen, aa kañ karou cï röt looi tənë Jethu wäär pinynhom nïn kadhorou thuõnde nhom tuelj, kë cï kəc man ye ye dəm ku piëet tim cï rïiu kəu bï thou, ku kë cï yen bən pïr ku jət rot rañ yic.

Ala kañ karou, wël Jethu cï Marko göt thïk kecök, aye tak kəc juəc ciët ye raan dët yen met ke thïn.

Käk tš thïn

Jæk cök Wël Puõth Yam 1:1-13

Piõc ë Jethu Galilia 1:14-9:50

Jäl Jethu Galilia bï la Jeruthalem 10:1-52

Nïn ciëen kadhorou thuõnde nhom tuelj 11:1-15:47

Jethu acï rot jət thou yic 16:1-8

Jethu acï rot nyuõath ku jət nhial
16:9-20

*Piõc Joon raan kəc muõc nhïim
(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)*

¹ Wët kënë ë Wët Puõth Yam rin Jethu raan cï ləc ku dəc Wën Nhialic.

²⁻⁴ Wäär kəc Jethu piõcde guo jæk Joon raan kəc muõc nhïim ëci piõcde jæk roor tē cïi ceñ. Ku wëet kəc ëlä, “Pälkë luoi käreç, ku calkë röt aa muõc nhïim rin bï adumuõmkun päl piny tənë we.”

Ku tuelj ëci Ithaya raan kæk Nhialic tñj göt ku lueel ëlä, “Të ler yïn, ŷen abi raan tøk kam kəc kækkië lueel cöl alək kəc, bik yïin tiit.”

Ku ben Nhialic lueel aköl dët ëlä, “Raan kækkië tñj abi kē cit löör gut yic bï yen kəc caal tēde ë rot, ku lək keek ëlä, ‘Guierkë dhël ë Bëny, luoikë dhölke bik la cök.’”

Tëen, go Joon kəc aa piõc tēde ë rot.

Nawën gamkë wëtde ke muõc nhïim, ku ye lək ke ëlä, “Pälkë luoi adumuõm ku calkë röt aa muõc nhïim, yen abi Nhialic adumuõmkun päl piny.”

⁵ Kəc juəc pan Judia ku gen Jeruthalem aaci wet tənë ye, ku lekkë adumuõmken, ku jəl Joon ke muõc nhïim wär Jordan.

⁶ Joon ë ye ceñ alëth cï looi nhiëm thöröl, ku ceñ gəp yen anum, ku müith ke ye cam aa koryəm ku kięc.

⁷ Ku ë ye lək kəc, “Raan bï bën ë nïn thiëkkä adit ku aril tənë ŷa apeï. ŷen acï thöñ kek ye, nadë ke ŷa cək guñ ba warke dək. ⁸ Wek aaya muõc nhïim pïu, ku yeen abi we muõc nhïim Wëi Nhialic.”

Jethu acï muõc nhom ku acï jəŋrac them

(Mt 3:13-4:11; Lk 3:21-22; 4:1-13)

9 Ye ninkä yiic ke Jethu bö gen Nadharet tō pan Galilia tēnē Joon, ku muəc Joon nhom wār Jordan. 10 Tēwēn bī Jethu bei wūr, ke tīj nhial ke liep rot ku tīj Wēi Nhialic ke bö yenhom ke cīt kuur ē dit. 11 Ku piñ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yīn ē manhdiēn nhiaar, ɣen amit puəu ke yī.”

12 Kaam awēn ke Wēi Nhialic la yeguəp ku ɣēth roor tē cīi ceñ. 13 Ku jəl Jethu rēer roor tē cīi ceñ nīn thiārɲuan kek lāāi, ku ē ye jəŋrac them. Ku atuuc nhial aaci bēn ku konykē.

Jethu acä amēi kaŋuan cəol
(Mt 4:12-22; Lk 4:14-15; 5:1-11)

14 Wēn cī Joon dām, ke Jethu dhuk pan Galilia ku le kəc pišöc Wēt Puəth Yam. 15 Ke ye lueel, “Aköl la cök aci bēn, bāāny Nhialic athiök! Pälkē luoi käreç ku gamkē Wēt Puəth Yam.”

16 Tēwēn kueny Jethu wār Galilia ɣəu, ke tīj amēi karou, Thaimon kek Andria wämēnh ke dām rec buəi. 17 Go Jethu lək ke, “Biathkē ɣa ku wek aba pišöc bāk kəc aa dām.” 18 Gokē biaiken nyāāŋ piny nyin yic ku buəthkē Jethu.

19 Wēn le Jethu tuenɲ tēthin-nyəot, ke tīj Jemith wēn Dhubedi ku Joon wämēnh ke tō riāi yic ke guir bi-aiken. 20 Go Jethu ke cəol bīk jəl ke ye. Gokē wunden Dhubedi nyāāŋ piny riāi yic kek kəc cik riəp, ku buəthkē Jethu.

Jethu ala riel yen jəŋrac cuəp wei
(Lk 4:31-37)

21 Gokē la Kapernaum. Nawēn aköl cīi kəc Itharel ye luui, ke Jethu la tē ye kəc Itharel kenhūim mat thīn ku piöc. 22 Go kəc gāi ē pišöcde, rin aaci pišöc apath ke la riel Nhialic, cīi thōŋ kek kəcken piöc ē lööŋ.

23 Kaam thiin awēn, ke raan tō kam kəc tēn amat kəc Itharel, ke la guəp jəŋrac, jam ke cī yeröl jət apei

älä, 24 “Yeŋö wīc tēnē ɣo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba ɣo bēn rac? Yīn aŋieç, yīn ē raan puəth la cök bö tēnē Nhialic.”

25 Go Jethu jəŋrac duəm thok piny, “Biət, ku bāär bei yeguəp!”

26 Go jəŋrac mony awēn lath ku wit piny, ku bīi bei yeguəp ke dhiau. 27 Go kəc gāi apei ku thiäckē röt, “Yeŋö kēnē? Ye piöc yam kek riel Nhialic. Mony kēnē ala riel ye yen jak yöök ku gamkē wētde aya!”

28 Kēya, læç ku piathde aaci guə thiēi piny pan Galilia ebēn.

Jethu aci kəc tuany kony
(Mt 8:14-17; Lk 4:32-41)

29 Kaam awēn jiël kek tēn amat kəc Itharel, ke Jethu ku Jemith ku Joon la pan yī Thaimon kek Andria. 30 Nawēn yeetkē baai ke yök man tīj Thaimon piiny ke cī tōc, ke cī juāi göök. Gokē lək Jethu. 31 Go Jethu la tēnē ye ku dām cin ku dəc ku kony bī rot jət. Go juāi guə päl piny, ku bīi mieth tēnē ke.

32 Wēn cī aköl löony piny, ke kəc guēer tēnē Jethu kek kəc tuany, ku kəc la gup jakreç. 33 Ku jəl kəc juēc geeu kenhūim kut ɣöt thok. 34 Go Jethu kəc juēc awēn la gup tueny juēc cī bēi tēnē ye kony bīk pial. Ku cop jakreç juēc wei kəc gup. Ku cīi jakreç päl bīk jam rin ɲic kek ye.

Jethu ē kəc Galilia lək wēt Nhialic
(Lk 4:42-44)

35 Nawəŋ nhiäk riel, akēc piny bak, ke Jethu jət rot ku jiël baai. Ku le tēde ē rot bī la röök. 36 Go Thaimon kek kəc kək Jethu buəth bīk la wīc. 37 Nawēn lek yök, ke luelkē, “Raan ebēn awīc yī.”

38 Go Jethu bēer, “Lokku bēi kək tō tuenɲ yiic, ku ba la piöc thīn aya, yen ee kēn bīi ɣen.”

39 Ku jəl Jethu pan Galilia kuany yic ke pišöc ɣönken amat yiic, ku cop jakreç wei.

*Jethu acä atuet cäl apuäl**(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)*

⁴⁰ Tëwën kueny Jethu bëëi yiic ke piöc, ke raan ci tuet bō tēnē ye, ku gut yenhial piny ku lēŋ, “Aŋiēc alēu ba ɣa kony bëny, ba pial. Kony ɣa.”

⁴¹ Go Jethu ŋääŋ nyinde tiŋ ku wic bi kony. Ku jot yecin ku gōt ku lueel, “Awiēc, piaalē!” ⁴² Kaam thiin awën, ke tuet jiël. ⁴³ Ku jöl Jethu cal alōc jäl ku thōn apēi ēlä, ⁴⁴ “Duk kēnē la lēk raan dēt. Lōr ku nyuōth rot raan kāk Nhialic bi caath, ku juar kāŋ cit tē ye lōŋ Mothith ye luēel thiin, bi kōc ēbēn ŋic lōn ci yin pial.”

⁴⁵ Go jäl ku ŋot la kē ci rot looi lēk raan ēbēn. Ku thiēi wēt piny abi Jethu cii bēn la geeu ke ŋic. Ku ye rēer tēde ē rot tē cīn yic kōc ē rēer thiin. Go kōc juēc ŋot ke ye bēn tēnē ye baai yic ēbēn.

2*Jethu aci raan ci ruai kony**(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)*

¹ Nin juēc cōk, ke Jethu ben dhuk Kapernaum. Go guō piŋ lōn ci yen dhuk baai. ² Go kōc juēc wēt tēnē ye abi ciēn tē lääu, ye cōk cak la piny yōt agut yōt thok ayeer. Ku Jethu ē piöc kōc Wēl Puōth Yam ē Nhialic. ³ Tëwën ke raan aduany ke ket kōc kaŋuan bii tēnē Jethu. ⁴ Nawën cīn tē yēth kek ye tēnē Jethu, rin ci yōt thok thiāŋ kōc, gokē la ku ŋanykē yōt nhom lōŋ awën rēer Jethu thiin. Ku luēckē raan aduany piny yenhom. ⁵ Tëwën tiŋ Jethu gamdit tō ke ke, ke lueel tēnē mony aduany, “Manhdiē, adumuōōmku aaci päl piny.”

⁶ Go kōc piöc löōŋ kōc Itharel ke tō thiin, jäl tak ku luelkē kepuōth, ⁷ “Yeŋō ye mony kēnē jam kēlä. Adhāl Nhialic! Yeŋa adumuōōm päl piny? Ciēt ē Nhialic ē rot.”

⁸ Go Jethu kāk yekē tak guō ŋic ku lueel, “Yeŋō ye wek ye tak lōn

luel ɣen lueth? ⁹ Ye kēnēn ril yic ē kākka yiic ba lueel tēnē raan aduany, ‘Adumuōōmku aaci päl piny,’ Tēdē ke luēel, ‘Jot rot ku lōm biōŋdu ku cathē?’ ¹⁰ Aba nyuōth we emēn lōn Manh Raan ala riel pinynhom ba adumuōōm päl piny.” Ku lueel tēnē mony aduany, ¹¹ “Alēk yi, jot rot ku kuany biōŋdu ku lōr baai.”

¹² Go rot jot ku kueny biōŋde ke dēi kek ēbēn. Kēnē aci raan ēbēn gōi. Ku leckē Nhialic ku luelkē, “Yok aakēc kēcīt kēnē kaŋ tiŋ.”

*Jethu aci Lebī cōl**(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)*

¹³ Nawën ke Jethu ben dhuk wär Galilia yōu. Go kōc juēc apēi bēn tēnē ye. Goke piöc. ¹⁴ Wën ben yen la tuēŋ ke dhuk geeu, ke tiŋ raan ajuēr kut cäl Lebī Alpawuth ke rēer tēden luoi. Go Jethu lēk ye, “Buōth ɣa.” Go rot jot ku buōth.

¹⁵ Tëwën miŋh Jethu pan Lebī, kek kōc juēc ajuēr kut, ku kōc kōk la gup anyon, ke kōcken ye buōth ku kōc juēc kōk ye buōth aya, aake miŋh kek ye ē tōk.* ¹⁶ Wën tiŋ kōc piöc löōŋ, kōc akut Parathī ye, ke miŋh kek kōc la gup adumuōōm ku kōc ajuēr kut, gokē kōcken ye buōth thiēēc, “Yeŋō ye bānydun miŋh kek kōc ajuēr kut ku kōc kōk la gup adumuōōm?”

¹⁷ Wën piŋ Jethu wēt kēnē, go lēk ke, “Acie kōc puōl kek akīm wic, aa kōc tuany. ɣen akēc bēn ba kōc path bēn cōl, aa kōc la gup adumuōōm.”

*Wēt löŋ thēk ē miēth**(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)*

¹⁸ Ye ninkā, kōc Joon raan kōc muōc nhūim buōth ku jöl aa Parathī, aake la nin ye kek thek bik cii miŋh. Go kōc kōk bēn tēnē Jethu ku thiēckē, “Yok kōc abiōth Parathī ku abiōth Joon yok aa thek, ku yiin ku kacku wek acie thek, yeŋō?”

¹⁹ Go Jethu bëer ku lueel, “Yakē wic bi kōc ci bēn ruāāi yic rēer ke cii miŋh? Acie tēde! Na rēer raan

thiëk ke ke, ka cik loi këya. ²⁰ Aköl bi athiëk däm ku nyεεi keyiic, yen aköl bi kek thek.

²¹ “Acin raan alanh thiin ë yam buöpp alanh theer kōu, rin alanh thiin yam abi rot rōt ku abi aban alanh theer rēt bei. ²² Ku acin raan mušn abiëc ë yam pušk tōny theer yic, rin mušn abiëc abi tōny pušt yic, ku riääk mušn abiëc kek tōny kedhie. Ku acii bi ya këya, mušn abiëc ë yam adhil pušk tōny yam yic.”

Jethu aci kuc löñ aköl löñ kōc Itharel

(Mt 12:18; Lk 6:1-5)

²³ Naγon aköl cii kōc Itharel ye luui, ke Jethu kek kōcken ye buöth aake cath ke kuany dhël yic kam ë dum. Go kōc Jethu buöth rap lek cam dhoñ. ²⁴ Go Parathi ke cath ke ke Jethu thiëc, “Yenö ye kacku luui aköl ci löñdan Itharel pëen bi kōc cii ye luui thïn?”

²⁵ Go Jethu bëer, “Këckë kë ci Debit looi wätheer kañ kuen? Wäär nëk cōk ye kek kōcken ke cath ke ye, ku wickë miëth camkë, ²⁶ go la luaj Nhialic ku ciem ayum ë yath ci tōzu tēnë Nhialic, kēnë aloi rot wäär ye Abiathär raandit kāk Nhialic. Ayum kēnë ee raan kāk Nhialic ë rot yen ë ye cam. Ku yeen aci Debit bēn cam, ku gēm abak tēnë kōcken awēn cath kek ye. Këya, acin kēreεc ci kackië looi aya.”

²⁷ Ku jol Jethu lëk ke, “Aköl löñ aci looi ke ye aköl löñ path tēnë raan. Akëc looi bi kōc rōt aa ban thïn. ²⁸ Këya, Manh Raan ë bëny këriëc ëbën agut aköl ë löñ.”

3

Jethu aci mony ci cin ruai kony
(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

¹ Naγon aköl dēt, aköl cii kōc Itharel ye luui, ke Jethu la tēn amat kōc Itharel, ku mony ci cin ruai ë tō thïn. ² Ku kōc kōk aake tō thïn, ku ë

wickë bik tñ lōn bi Jethu mony kēnë kony bik la luom, rin ci yen ye kony aköl cii kōc ye luui. ³ Wēn ηic Jethu kë tō kepuōth, ke lëk mony awēn ci cin ruai, “Jot rot ku bäär tuen tēn kōc nhüim.” ⁴ Ku lëk Jethu Parathi ëlä, “Wek kōc ηoot nhüim lööñ theer yic, ye kēnen yic lēu bi looi aköl cii kōc ye luui, ye këpath aye kērac, bi raan kony bi pir, kua pël wei bi thou?”

Gokë biet ëbën. ⁵ Go Jethu ke dōt ke ci pušu riääk ape, rin ηic kek yic ku cik luel. Ku lëk mony awēn ci cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciεnde piath. ⁶ Go Parathi, kōc wic ye bi Jethu nōk jäl tēn amat ku lek tēnë kōc Yērot. Ku lek mat ke ke tē bi kek Jethu nāk thïn.

Jethu ee jakreεc cuap wei kōc gup

⁷ Go Jethu jäl kek kōcken ye buöth ku lek wär Galilia kōu. Go kōc juëc pan Galilia ke buöth. ⁸ Wēn piñ kek kajuëc ye Jethu looi, ke kōc juëc ape bō tēnë ye pan Judia, ku gen Jeruthalem ku Idumie, ku jol aa bëi tō wär Jordan kōu, ayi gen Tire ku Thidon. ⁹ Go Jethu lëk kōcken ye buöth bik riäi guir tēnë ye bi yen la thïn, bik cii ber piny, ¹⁰ rin Jethu ëci kōc juëc tuany kony. Go kōc juëc kōk tuany wic bik la tēnë ye bik la gōt. ¹¹ Na tñ kōc la gup jakreεc ë ke cuet rōt piny yenhom ku dhiεukë, “Yin ee Manh Nhialic.”

¹² Go Jethu jakreεc yōök bik cii nyooth.

Jethu acä atuuc kathiäär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

¹³ Go Jethu kōcken wic cōl ku jiël ke ke, ku lek gat nhüim tē cii cen. Wēn ci kek yet tēn awēn, ¹⁴ ke kuēny raan thiäär ku rou bei kōc yiic. Ku ciëk ke ke cōl atuuc ku lëk ke, “Wek aca kuany bāk rēer ke ya. Ku wek aba ya tuōc ayeer bāk wētidië aa la

piöc. ¹⁵ Ku wek aabi la riel bäk jakrɛc aa cuəp wei kɔc gup.”

¹⁶ Kɔc ke cī Jethu kuany bīk ya atuöccke aayi, Thaimon (cī Jethu bēn cāk ke cɔl Pīter.) ¹⁷ Jemith Dhubedi kek wämēnh koor cɔl Joon (kek aaci Jethu cāk ke cɔl Boanergeth, ku wētde yic kɔc ē mär der.)*

¹⁸ Ku Andria, Pilipo, Bartholomeo, Matheo, (cɔl Lebī) Thomath, Jemith wēn Alpawuth, Thadawuth, Thaimon, ¹⁹ ku jɔl a Judath Ithkariöt, raan wäär cī Jethu bēn luom bi dɔm.

Jethu aye yöök lɔn le yen guöp jɔnrac

(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nawēn ke Jethu dhuk Kapernaum. Go kɔc juēc apei bēn buöth abī ciēn tē cɔk yen nhom lääu kek kacke bīk mīth. ²¹ Nawēn piŋ kɔc ruäai kek Jethu lɔn ye kɔc rēēr kek ye ye lueel, lɔn cīi yen nhom path, gokē la nyaai.

²² Ku ēcī kɔc kɔk piöc lööŋ Itharel bö Jeruthalem lueel, “Ala guöp riel Beldhebul. Ee yen bēny jakrɛc, yen ye yiäk riel bī ke aa cuəp wei.”

²³ Go Jethu ke yöök, ku thöön wēt älä, “Ye jɔnrac jɔn rɛc dēt cuəp wei kädē. ²⁴ Na tek kɔc paan tök keyiic ku thērke kamken, ke pan kēnē abī riääk. ²⁵ Na tuum dhiēnh tök yenhom aya ku thērke kamken ē röt, ke dhiēnh kēnē abī wɛr aya. ²⁶ Kēya, na tek jakrɛc keyiic ku thērke kamken, ka thök.

²⁷ “Acīn raan lēu ye bī yōn raan ril dhoŋ ku nyēei kākke, akōŋ raan ril kēnē dɔm ku der, ku jɔl kāk tō baai nyaai.

²⁸ “Wek aa lək yic lɔn nadē adumuööm, ku kārɛc yekē ke looi, ku kāk yekē lueel, aa lēu bī ke päl piny ēbēn tēnē kɔc. ²⁹ Ku na ye raan Wēi Nhialic yöök lɔn ye yen jɔnrac, ka adumuöömke aaci kōŋ päl piny akölrīēc ēbēn.” ³⁰ Ee lueel Jethu

kälä ē rin cī kɔc kɔk ye lueel, “Ka la guöp jakrɛc.”

Man Jethu ku wämāthakēn aaci Jethu nyaai

(Mt 12:46-50; Lk 8:9-21)

³¹ Go man Jethu kek wämāthakēn ē Jethu bēn ku kēēckē ayeer ku tockē raan bī Jethu la cɔl. ³² Go kɔc ke rēēr, ke cī ye gööm lək ye, “Moor ku wämāthakui aatō ayeer, ku aa wīc yī.”

³³ Go Jethu bēēr, “Yeŋa ē ma ku wämāthakāi? ³⁴ Ku kē wiēc bäk ŋic, kɔc rēēr kek ya aa nhiaar, aa cīt paan ē ma. ³⁵ Kuat raan wēt Nhialic looi yen ē wämääth, ku nyankāi ku ma.”

4

Kääŋ dom path ku dom rac

(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Go Jethu bēn piöc wār Galilia yɔu. Nawēn le kɔc juēc apei gööm, ke la riäi yic ē piu thook ku nyuuc thīn, ku jɔl kɔc ēbēn nyuc piiny ē piu thook ayeer. ² Ku jɔl Jethu kēŋ aa lueel bī yen kɔc piöc kājuēc, ku lək ke.

³ “Piēŋkē! Raan puŋr ēcī la dom bī la pur. ⁴ Ke wēn yen rap wɛr dom yic, ke kōth abək lööny dhəl yic. Go diet bēn ku tetkē ke. ⁵ Ku lööny kōth kɔk aləl nhom tē koor tiöp thīn. Gokē guɔ cil. ⁶ Nawēn la aköl ruel apei ke rap awēn go yom, ku riēukē rin kēc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny kōth abək tē ye tiim la kuöth cil thīn, na la tiim juäk ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny kōth kɔk tiöm path yic, ku ciilkē apath ku diitkē ku lokkē apath. Rap abək aake cī luak ke thoi nhīim, ku kɔk ke thöön röt, ku rap kɔk ke dit nhīim.”

⁹ Ku wit Jethu löŋde älä, “Piēŋkē tē le wek yīth.”

Wēt thöth ē kääŋ

(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)

* **3:17** Ee duēr thōŋ kek tuŋc puŋu. **3:22** Mt 9:34; 10:25 **3:29** Lk 12:10 **4:1** Lk 5:1-3

10 Nawën cī kōc juēc jāl, go atušōcke kathiäär ku rou, ku kōc ke cī dōŋ kek ye, thiēc bī kēŋ teet yiic tēnē ke. 11 Go lēk ke, “Wek aaci nyuōth kē cī rot moony ē bääny Nhialic yic, ku kōc kōk kēc gam aabi kāŋ ŋic tē lēk ke kēŋ, 12 kēya, rin na cōk alōn ye kōckā daai, ka cīi kāŋ bī tīŋ. Ku na cōk alōn ye kek wēt piŋ, ka cīk bī deet yic. Na ke bī rōt waar, ŋuōt aa kāŋ tīŋ ku detkē keyiic. Ku ŋuōt aaci rōt thōn Nhialic, ku pēl wēt piny tēnē ke.”

Jethu aci kääŋ raan puōr teet yic
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

13 Go Jethu lēk ke, “Na kēckē kääŋ kēnē deet yic ke wek aaci kēŋ kōk bī deet yiic. 14 Kōth cī com aa cīt wētdiēn ya pišōc tēnē we. 15 Kōc kōk aa cīt kōth cī lōōny dhēl yic, ye diēt ke tet. Tē piŋ kek wēt Nhialic, ke jōŋrac bō ku nyēei wēt awēn kepuōth ku mērkē nhūm wēt ē Nhialic. 16 Kōc kōk aya aa cīt kōth cī lōōny alēl la nhom tīom koor ye rap guō yom thīn, rin kēc mēiken yet piny. Ku kōc kōk aaci kōth cī com alēl nhom, aa lōŋ Nhialic gam nyin yic ke mit puōth. 17 Ku aacie kepuōth ye deēt, aa wēt Nhialic guō wai wei tē looi aliāap rot, ku tē yōŋ ke rin wēt Nhialic. 18 Kōc kōk aya aa cīt kōth cī lōōny tē ye tīim la kuōth cil thīn, keek aa wēt Nhialic piŋ, 19 ku kājuēc ke diir, rin pīr pinynhom ē tēn, nhiēr jīēek, ku kāpuōth yekē wīc aa bēn thīn, ku rēckē lōŋ Nhialic kepuōth. 20 Ku kōc kōk aa cīt kōth cī puur tīom path yic, keek aa lōŋ Nhialic piŋ ku gamkē apeī, ku kājuēc path aaye yōk tēnē ke, cimēn rap cī ŋiēc luok ke thoi nhūm, ku rap kōk ke thōōŋ kēnhūm ku kōk ke dīt nhūm.”

Kääŋ mermer
(Lk 8:16-18)

21 Ku ben ke thiēc, “Le raan cī mermer kaŋ yāth yōt ku kum nyin,

nadē ke tēŋu agen tōc cōk, cie tšōu yōt ciēl yic? 22 Kwat kē cī thiaan, aŋot bī rot nyuōth, ku wēt Nhialic aŋot bīk pišōc. 23 Piēŋkē, tē le wek yiith!”

Kääŋ tē ye kāŋ thōōŋ thīn

24 Ku ben lēk ke ēlā, “Tē ye wek kōc kōk luōoi thīn yen ē tē bī Nhialic we luōoi thīn aya. Detkē kāk yakē ke piŋ! 25 Rin raan la kēdāŋ abī bēn muōc, ku na ye raan cīn kēdāŋ, ke kēthiin ye tak lōn tō yen tēnē ye, abī nyaai aya.”

Jethu aci kääŋ lueel rin wēt Nhialic

26 Ku la Jethu tuēŋ ku lueel, “Bääny Nhialic ē duēr thōŋ kek kēnē. Monytui ēcī kōth wēer dom yic. 27 Ee rēer akōlakōl ku kōth awēn cī com aa la tuēŋ ke cil ē rōt, ke pīr ku dītkē ku akuc kēn ē ke looi kēya. 28 Kōth ēbēn aa cil piiny tiōp yic. Kāu ē kaŋ lou ku bīi yiēny tōk bei, ku jōl la tuēŋ ke dīt agut tē bī yen deer ku yeer ku lok. 29 Ku tē cī kek luok aaye tem rin cī tēn tēmtēm bēn.”

Kääŋ kāu koor nyin ye tīemde dīt apeī

(Mt 13:31-32, 34; Lk 13:18-19)

30 Ku ben lueel, “Yeŋō buk thōŋ bääny Nhialic? Ye kääŋ piath ŋō buk thōŋ ye? 31 Bääny ē Nhialic acīt kāu koor nyin cī raan com duōmde. 32 Ku na le dīt ka la nhial ke loi kēr ku yiith dīt apeī, abī diēt yōōtken aa yīk thīn.”

33 Jethu aci Wēt Puōth Yam piōōc tēnē kōc ē kēŋ cīt kēŋkā. Aake cī lēk kājuēc lēukē bīk ke deet yiic. 34 Ee ye kōc jāam ē kēŋ tē piōōc yen kōc, ku na ye yeen ē rot kek kōcken ye buōth, ka ye tēt kēriēc ēbēn yiic.

Jethu aci yom cōl akāāc

(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)

35 Na akōl dēt yōnthēei, ke lēk Jethu atušōcke, “Lok teemku wār alōŋtui.” 36 Gokē kōc kōk nyāāŋ

piny, ku lek riän awën rëer Jethu thïn yic, ku tēmķē agut Jethu. Ku riēth kōk ke tō thïn aaci tem aya. ³⁷ Kaam thiin awën ke yomdīt apeī jōt rot, ku jōt atiaktiak rot abī riāi duēr thiāņ ē piū. ³⁸ Tēwën looi kēnē rot, Jethu ē nin riāi yic ciēen, ke cī yenhom kan. Gokē puōōc ku luelķē, “Bānyda! Ȳok aa muōu, cīi diēer ē ȳo?”

³⁹ Go Jethu rot jōt ku rēl yom, “Lō dīl!” Ku rēl atiaktiak, “Kāāc!” Go yom kōōc ku le dīl. ⁴⁰ Ku thiēec ke, “Yenō riōōc wek ciēt we bī mou? Cāk ņic lōn bī ȳen we kony?”

⁴¹ Gokē nhīim la cōt riēdīt cīt kēnē ku jīēmķē kamken, “Ye raan yīndē kēnē? Na cōk a yom ku atiaktiak ē ke piņ wētde!”

5

Jethu aci raan la guōp jakrēc kony

(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Gokē wār Galilia teem ku lek tē cōl Jeratha. ² Kaam wën kēec Jethu piny riāi yic, ke tiņ mony la guōp jakrēc, ke bō bei rēņ nhīim. ³ Mony kēnē ē ye rēer rēņ nhīim, ku acīn raan ye lēu bī rēēk. ⁴ Ee ye rēēk cōk ku cin arak juēc, ku ņot ke tueny, ku dhoņ luōņ kōth yecōk. Ee ril apeī, acīn raan ye lēu bī rēēk. ⁵ Akōl ku wēer thok ēbēn, ee ye cool ku ruu kat rēņ nhīim, ke looi duōot ku ye rot deeny aleel bī rot nōk.

⁶ Wën tiņ yen Jethu tēmec, ke lor ku cuet rot piny yenhom, ⁷⁻⁸ ku luel Jethu, “Jōņrac, bāār bei ē mony kēnē guōp.” Go kiēu looi apeī, “Jethu Wën Madhōl, yenō wic ba looi tēnē ȳa? Yīn alāņ ē rin Nhialic duk ȳa tēm awuōc.”

⁹ Go Jethu jāl thiēec, “Cōl yī ņa?” Go bēer, “Ȳen aa kut rin ȳok ajuēc.” ¹⁰ Ku jōl mony kēnē Jethu ya lōņ bī jakrēc cīi cop wei tēden rēer kek thīn.

¹¹ Ku duut dīr baai ē nyuāth gōt cōk ē tēn awën. ¹² Go jakrēc Jethu lōņ, “Tuōōc ȳo ē dīrkā gup, ku cōl ȳo

aa lur keyiic.” ¹³ Goke puōl, ku jōl jakrēc bēn bei mony awën guōp ku lek dīr gup. Go duut diēer, kecīt tiim karou riņ agōr yic, ku thoōtkē wīir ku mouķē ēbēn.

¹⁴ Go rōōr ke biōōk dīr kat, ku lek kē cī rot looi luel tēnē kōc rēer geeu, ku kōc tō bēēi yīic. Go kōc ēbēn jal wēt bīk kē cī rot looi la tiņ. ¹⁵ Nawën lek ȳet tēnē Jethu, ke ȳōk mony wāār la guōp jakrēc ke rēer, ke ceņ alath, ke la nhom cōk. Gokē riōōc. ¹⁶ Go kōc ke cī kēn cī rot looi tēnē mony awën ku dīr tiņ, la lēk kōc kōk. ¹⁷ Ku wën piņ kōc baai ē wēt kēnē ē ke riōc, ku lek tēnē Jethu ku lāņķē bī jāl panden.

¹⁸ Tēwën le Jethu riāi yic, go mony wën cī Jethu jōņrac cōl ajiēl yeguōp bēn tēnē Jethu, ku lēņ bī cath kek ye.

¹⁹ Go Jethu jai, ku lēk ye, “Lōōr baai tēnē kacku ku lēk ke kājuēc cī Bēny looi tēnē yī, ku tēpuōth cī luōi yī.”

²⁰ Go jāl ku le panden Dekapolith la yic geu thiāār. Ku kueny keyiic ēbēn ke ye kōc lēk kāk cī Jethu looi tēnē ye. Go kōc gāi.

Jethu aci tik kony ku cōl nya aben pīr

(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

²¹ Wën cī Jethu bēn tem riāi bī dhuk Kapernaum, ke kōc juēc apeī bō tēnē ye wār ȳou. ²² Kaam wën ke raan cōl Jariōth, bēny tēn amat kōc Itharel bō aya. Nawën tiņ Jethu, ke cuet rot piny yecōk. ²³ Ku lēņ, “Nyandiēn thīn koor aci dhal apeī, athou. Bāār ba yīcin la tāau yenhom bī pial.”

²⁴ Go Jethu gam ku lōōny dhōl kek ye. Ku buōth kōc juēc ke, ke cik kum apeī.

²⁵ Ku tiņ tuany, cīi thēkde kōu ye tēem ruōōn thiāār ku rou, ee tō kōc yīic, ²⁶ ku yeen ēcī wēēu juēc gām akīm rin bī tuaanyde ņuēēn, ku tuaanyde akēc ņuēēn, ēcī rot jal juak. ²⁷ Ku yeen ēcī kāk ye Jethu looi piņ. Go bēn Jethu kōu ku gōot alanhde,

28 rin eci jam e rot yepušu elä, “Na gaat alanhde, ke ɣen abi pial.”

29 Kaam thiin awen ke riem ci ben kuēr, ku yök rot ke ci pial. 30 Go Jethu yök lön ci riel jäl yeguöp. Go yenhom wel ku thiëc kōc, “Yeŋa cä alanhdië gōot?”

31 Go kōcken ye buōth lēk ye, “Yin e kōc juēc tiŋ ke ci yi kum ku ye thiëc, Yeŋa cä gōot?”

32 Go Jethu ŋot dōt kōc bi tiŋ yeŋa ci ye looi. 33 Wēn ŋic tiŋ awen tuany ye ke tuaany ci jäl yeguöp, go bēn tēnē Jethu ke ci riōc, ke lēth, ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. Ku lēk ye lön e yen ci ye gōot. 34 Go Jethu lueel tēnē ye, “Nyaandië, gamdu aci kony ba pial, lōr, kek dōr.”

35 Kaam wēn jiem Jethu, ke kōc riŋ pan Jariōth ku lēkkē ye, “Nyaandu aci yet wei, duk raan piōc ben rāam nhom.”

36 Ku Jethu e kēc kē cik lueel kuēc nhom, ku lēk ye, “Duk riōc, dēt yipušu ku gam wēt yic.” 37 Ku e cin kōc juēc ci pušl bik cath kek ye, ee Piter ku Jemith ku Joon kepēc. 38 Tēwēn yeet kek pan Jariōth ke Jethu yök kōc ke nāk rōt, ke dhiau apei. 39 Ku ler yōt ku lēk ke, “Yeŋō nēk wek rōt? Ye dhiëndiit ŋō kēnē? Meth akēc thou, anin.”

40 Gokē dāl guöp. Go Jethu ke cōl ala ayeer, ku cōl wun meth kek man meth ku kōcken awen kadiäk, ku lek yōt tēwēn ci meth tāac thīn. 41 Ku dōm cin ku lēk ye, “Nyan thiin, alēk yi, jōt rot!”

42 Go rot jōt nyin yic ku cieth. Go kōc awen tō yōot kek Jethu gāi apei wēn tiŋ kek kē ci rot looi (ē ye run thiäär ku rou.) 43 Ku thōn Jethu ke bik ci lēk kōc kōk. Ku lēk ke bik yiēk miēth.

6

*Kōc Nadharet aa kēc Jethu gam
(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)*

1 Go Jethu jäl tēden awen ku ler genden Nadharet, ku buōth kōcken ye buōth. 2 Nawen akōl ē lōŋ, ke piōc tēn amat. Ku kōc juēc aake tō thiin. Nawen piŋkē piōcde ke gēi, ku luelkē, “Ci kāŋ bēn aa ŋic nēn?” “Ku ye kākka looi kēdē? 3 Yen ē raan guēnguēŋ tiim, ku ē wēn Maria, ku ē mēnh ē Jemith, ku Jothep, ku Jut ku Thaimon. Ku cie nyiērakēn kā rēer ē tēn kek yo?” Ku jōlkē jai bik piōcde ci gam.

4 Go Jethu lēk ke, “Raan ci Nhialic löōny yeguöp aye baai ebēn theek, ka kōc genden ku kōc ruāai kek ye, ku paan wun kek paan man kek aaci ye ye theek.”

5-6 Ku akēc lēu bi kāk jāŋ gōi looi, ka kōc tuany lik kek aaci yen yecin tāau kenhūim, ku kony ke bik pial. Ee ci gāi apei rin kēc kek ye gam.

Jethu acā atuōcke kathiäär ku rou tooc

(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)

Go Jethu jäl ku ler bēi kōk yiic ku le kōc piōc thīn. 7 Ku tuum atuōcke ku tooc ke wei, bi kōc karou aa cath ē tōk bik aala piōc Wēt Puoth Yam ē Nhialic, ku yik ke riel bik kek kōc aala kony. 8 Ku lēk ke apei. “Duōkkē muk ē miith yakē cam dhēl yic, muōkkē ke wei kepēc. 9 Cēŋkē war ku duōkkē muk alēth kōk.” 10 Ku lēk ke aya, “Yakē rēer pan ye we lor thīn yet tē bi wek jāl. 11 Ku na lak pan ci we lor thīn, ku pan ci wēlkun ye piŋ thīn, ke we jiēl ku tēŋkē wecōk. Ku abi nyooth lön ci wek kuc ē ke!”

12 Ku jiēlkē ku lek kōc piōc bik luoi adumuōm pušl. 13 Ku copkē jakreç juēc wei, ku tōckē kōc juēc tuany nhūim. Ku rōōkkē bi ke kony bik pial.

*Nāäk ē Joon raan kōc muōc nhūim
(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)*

14 Ku bēny Antipāth Yērot eci wēt piŋ rin ci ke Jethu ŋic apei. Ku ē ye kōc kōk lueel, “Joon raan kōc muōc

nhüim aci ben pir, ee yen ale yen riel yen kakkä looi.”

¹⁵ Ku lueel koc kök, “Mony kënë adhil a Elija raan wäär käk Nhialic tih.” Ku ben koc kök lueel, “Ee raan tök kam koc theer, koc käk Nhialic tih.”

¹⁶ Ku wën pinj Antipäth Yërot ë wët kënë go lueel, “Ee Joon raan koc muöc nhüim wäär ca col atök yeth yen aci jot thou yic.” ¹⁷ Antipäth Yërot ëci Joon col anak kälä, ee ci col adöm ku rek, ku col amac rin wët Yërodia tih Pilipo wämënh ci rum bi ya tienje, ¹⁸ rin ci Joon ye lueel tënë ye ëlä, “Acii path ba tih wämuuth rum ke pir.”

¹⁹ Ku Yërodia ëcii puöu mit tënë Joon rin ë wët kënë. Ku wic diët nek ku cii lëu, ²⁰ rin Yërot ë riöc Joon, rin ye Joon raan puöth wët Nhialic, ku kony bi ciën kë näk ye. Nawën pinj Yërot wët Joon, ke gëi apëi ku jot nhieer bi wël Joon aa pinj.

²¹ Nawën ke Yërodia jol tã bi yen Joon näk thün yök, ku ë ye aköl looi Antipäth Yërot yan akölden dhiëeth ye, tënë kacken dit mec kek baai, ku bëny apuruuk ku jol aa kocdit pan Galilia. ²² Ku nyan Yërodia nhom guöp, ee ci ben yeëi bi ben dier. Go Yërot kek jälke puöth miët apëi tënë ye. Go Antipäth Yërot bëny lëk ë nyan ëlä, “Na le ke wic, ke luel tënë ya ku ba gäm yi.” ²³ Ku kuëëh tënë ye jööl nhüim ku lueel, “Kuat kädun ba thiëc tënë ya aba dhiel yiëk yi, cak alon ë yen abanj ë bäanydië.”

²⁴ Go nya la ayeer ku lëk man, “Yenjö ba thiëc?” Go man lueel, “Lëk ye bi Joon raan koc muöc nhüim tök yeth, ku gëm yi nhiamde ba bëi.”

²⁵ Go nya dhuk tënë bëny nyin yic ku lueel, “Yin awiëc ba gäm nhom Joon raan koc muöc nhüim tën ëmën thiin, ke ci tääu aduök yic!”

²⁶ Kënë aci bëny rac puöu apëi, ku akëc kuc rin ci yen mël kuëëh ë jööl nhüim. ²⁷ Go bëny apuruökde tooc nyin yic, ku lëk ye bi nhom Joon raan koc muöc nhüim bëi. Go apuruk la tëwën mec yen thün ku tök yeth. ²⁸ Ku bi nhom ke ci tääu aduök yic, ku yik nya, ku jol nya gäm man. ²⁹ Nawën pinj koc Joon buöth lon ci ye näk, gokë la ku nyëikë guäpde ku thiäkkë.

Jethu aci miëth koor juak bi koc juëc cam

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰ Koc Jethu buöth aake ye ben yenhom ku lëkkë käk cik looi, ku käk cik piöc ëbën. ³¹ Koc juëc apëi aake ye wääc, koc jiël ku koc bö tënë Jethu bi ke ben kony, abi Jethu kek atuöccke cii lääu bik cak mïth. Go lëk atuöccke, “Jiëlku buk la tã cin yic koc buk la löh.” ³² Gokë jäl ë riäi ë röt bik la tã cii cenj, ku aake këc koc lëk tã ler kek thün.

³³ Go koc juëc ke tih, ku njickë ke. Gokë miööt gëeth yiic ku rinjë tuenj ke kuany wär köu, ke la tëwën ci Jethu kek atuöccke kenhüim wël thün. Ku ye kek käh yet tëwën. ³⁴ Wën keec Jethu piny riäi yic, ke tih koc juëckä. Go wic bi ke kony rin aci tih kecit amël pap cin nhüim abiöök. Ku jolke piöc käjuëc. ³⁵ Nawën col piny, ke kacken ye buöth bö tënë ye ku luelkë, “Piny aci cuöl ku tën ë ror cin kë kuany thün, ³⁶ col koc aa jiël bik la bëi yiic bik la yöc miëth camkë.”

³⁷ Go bëer, “Miackë ke ë miëth.” Gokë lëk ye, “Wic buk ayuöp lëu ë koc kithkä yöc tënë ke bik ke cam? Aa wic wëu juëc apëi.”

³⁸ Go Jethu ke thiëc, “Ye ayuöp kadë tã thün? Lak bäk ke la tih.” Gokë dhuk ku lëkkë ye, “Aa yuöp kadhiëc ku rec karou.”

³⁹ Go lëk ke bik koc col anyuc piny akuut noon töc nhom. ⁴⁰ Gokë

nyuc piiny akuut buot ku akuut thiärthiéc. ⁴¹ Go ayuöp awën kadhiéc ku rec karou lööm, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku beny ayuöp yiic ku gëm ke kacken ye buoath bik ke tek agut rec, tènë kác. ⁴² Ku mïthkë abï miëth ke göök. ⁴³ Ku jal kacken ye buoath awuthueei ayuöp ku rec ci dön piny kuany gääc kathiäär ku rou. ⁴⁴ Kác ke ci mïth ëbën, röör röt aake ye tiim kadhiéc.

Jethu aci cath pïu nhïim
(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)

⁴⁵ Kaam thin awën, ke Jethu yöök kacken ye buoath bik la riäi yic, ku lek tueñ yenhom agör alantui gen cäl Bethaida. Ku cäl thei äjiël. ⁴⁶ Wën ci yen kác töñ, ke jiël bi la gät nhom bi la röök. ⁴⁷ Nawën la thei bën, ke atuöcke aake ñoot ë riäi yic wär ciel yic, ku yeen ë rot agör nhom. ⁴⁸ Goke tiñ ke ci gök gër ë riäi rin ci kek kenhïim wël yom. Nawën bääk ë piny, ke bö tènë ke ke cath pïu nhïim, ku ë wïc bi ke waan thook. ⁴⁹ Ku wën tiñ kek ye ke cath wïr pïu nhïim, ke tiñkë kecit atim raan ci thou, ku dhieukë, ⁵⁰ rin ë cik tiñ kedhie ku riöckë.

Go guo jam tènë ke ku lueel, “Dëtkë wepuöth, ee yen Jethu, duökkë riéc.” ⁵¹ Ku met rot riäi yic tènë ke. Go yom kääc. Gokë gai apeï, ⁵² ë rin këc kek kënë ayuöp wäär ci gäm röör tiim kadhiéc deet yic, rin ril kek nhïim.

Jethu aci kác tuany Jenetharet kony

(Mt 14:34-36)

⁵³ Nawën aköl dët ci kek wär teem, ke yet Jenetharet tö agör nhom ku dämke riäi. ⁵⁴ Nawën bikkë bei ë riäi yic, go Jethu guo ñic kác ëbën. ⁵⁵ Gokë kat ku riñkë bëï yiic ku lek kác tuany kët, ku yethkë ke tã ci kek ye piëñ thin. ⁵⁶ Ku kuat tën ci Jethu la thin ëbën, bëï yiic ku gëeth yiic, kác juéc tuany aake ye täac tènë yäoc ku dhäl yiic, ku lanjkë

bik gäot, cäk alanhde thok ë path. Ku kuat raan ci ye gäot ëbën, ee ye pial.

7

Jethu aci ciëñ käk wärkuan dît dhäl yiic

(Mt 15:1-9)

¹ Wën ci Parathi kek kác piöoc lööñ kác Itharel, ke ci bën Jeruthalem Jethu gööm piny. ² Ke tiñ kác Jethu buoath ke mïth ke këc kecin löök apath, bik ajuëc nyaai kegup cit tã ye kác Itharel ye luöi thin.

³ Köckä aake ci kë ci atuuc Jethu looi rac puöth, rin kác Itharel kek Parathi, aake ciï ye mïth tã këc kek kecin kañ löök kecit ciëñ theer kacken dît. ⁴ Ku na le mïth cik la bëï geeu, ka cik cam ke këckë kañ löök köth. Ku keek aake ye kák ci kacken dît theer lëk ke looi, cimën lak biiny ku töny ku aduuk ë miëth.

⁵ Go Parathi ku kác piöoc ë lööñ Jethu thiëc, “Yenjö ciï käckun yi buoath ye ceñ ë ciëñ wärkuan dît, ku yekë mïth juääk ke këc kecin löök?”

⁶ Go Jethu bëër, “Ithaya aci yic lueel ë rienkun lön ye wek awëñ puöth rou, ku gët ëlä,

‘Köckä aa ya leec kethook ku aliu kepuöth.

⁷ Keek aa ya door ku acie duöör ë yic,

rin keek aa kác piöoc lööñ ciëñ wärkuan dît ciët ke ye löñkië!’

⁸ “Ee yic, wek aacit kác ye Ithaya jam ë rienken. Wek aaci kuc lööñ Nhialic ku ye lööñ ciëñdun kek yakë gam.”

⁹ Ku lëk Jethu ke, “Ayakë tak lön ë yen këpath yen cäk looi ye wek kuc lööñ Nhialic, ku muökkë ciëñdun theer. ¹⁰ Rin aci Mothith lueel, ‘Thek wuur kek moor, ku na ye raan wun kek man jääm gup käreec, ka dhil nök bi thou.’ ¹¹ Ku ayakë lueel aya

lɔn ye yen yic, bī raan wun kek man jāi tē wic kek kēpiir kek tēnē ye, ‘Acin tē kušny we, rin ʔen aci Nhalic gām kēn ba yiēk we.’¹² Ke wek aa kuēc bī kākā cīi loi tēnē wun ku man.¹³ Kēya, tē ye wek kɔc pišɔc thīn aciī thōŋ kek wēl ye Nhalic lueel. Ku wek aa kārɛc juēc kɔk cīt kākā looi aya.”

¹⁴ Go Jethu kɔc juēc bēn cɔl ku lēk ke, “Piɛŋkē wētidiē wedhie ku dɛtkē yic.¹⁵ Acie kē ye raan cam, yen ye cɔl aye raan rac, aa kāk ye tak ku kāk ye lueel, ku kāk ye looi kek aaye cɔl aye raan rac. [¹⁶ Piɛŋkē tē le wek yiŋh.]”

¹⁷ Wēn cī yen kɔc nyāāŋ piny ayeer ku ler ʔōt, ke thiēēc kɔcken ye buɔoth bī wēt awēn cī lueel teet yic tēnē ke.¹⁸ Go lēk ke, “Cāk kāŋ ye deet yiic aya? Acie miēth ye raan cam yen ye cɔl ala gušp adumušm,¹⁹ rin acie la yepušu, ee la yeyāc ku le bēn bei.” Kēya, aci Jethu nyuɔoth lɔn miēth ēbēn apath.

²⁰ Ku ben lēk ke, “Aa kāk ye raan tak ku looi ke, kek aa rɛc.²¹ Rin pušu yen aye kārɛc ye looi bēn bei thīn, cimēn bal ku rušm, ku nāāk raan ē path, ku kār diāār.²² Ku kook ku wēēŋ ku nhiam ku tiēl, ku yīk yepušu kēnē raandā, ku luɔm ku kuat kārɛc ēbēn.²³ Kākā ēbēn aa bēn bei raan pušu, ku looi ke ku rɛckē ye.”

Tiŋ cī gam lɔn bī Jethu nyaande kony

(Mt 15:21-28)

²⁴ Ku jɔl Jethu jāl ku ler wundēt tēthiāāk kek Tire ku Thidon, ku ler ʔōt. Ku cīi wic bī la raan ŋic ye. Ku akēc lēu bī thiaan.²⁵ Go tiŋ la nyanden koor ŋot kēc kuāc cī jɔŋrac la yegušp, Jethu piŋ. Go bēn tēnē ye ku gut yenhiaal piny Jethu nhom.²⁶ Tiŋ kēnē ē ye jam thoŋ Giriik, ku ee nyan pan Ponicia. Go bēn ku lēŋ Jethu ēlā, “Bēny, cɔk a lɔn cī ʔen ye tiŋ pandun ke yī bō ba jɔŋrac cuɔp

wei nyaandiē gušp.”*²⁷ Go Jethu lueel, “ʔen ʔa cīi bō ba miēth miŋh bēn gām jɔk. Acie yic bī miēthden yiēk jɔk, ke kēc kuēth.”

²⁸ Go bēēr, “Ee yic Bēny, ku jɔk rēēr tē miŋh kɔc thīn awuthueei cī lōony piny kuany.”²⁹ Go Jethu lēk ye, “Rin cī yīn ye ŋic bēēr kēya, dhušk baai, yīn abī jɔŋrac yōk ke cī jāl nyaandu gušp!”

³⁰ Go dhuk baai ku yōk nyaande ke cī tɔc biōok yic, ku jɔŋrac ke cī jāl yegušp.

Jethu aci raan miŋ cie jam kony

³¹ Go Jethu jāl Tire ku dhuk wār Galilia ke kuany gēeth kathiāār Dekapolith yiic ku Thidon.³² Tēwēn ke kɔc kɔk bīi raan cī miŋ tēnē Jethu, ku lāŋkē bī gɔot.³³ Go Jethu nyaai kɔc yiic ku ʔēth tēde ē rot, ku tēēu yecin yeyīc, ku ŋuut ku gɔot liep.

³⁴ Ku dōt nhial ku wēēi apei ku lēk ye, “Piēŋē!”³⁵ Kaam thiin awēn, ke ʔōr yiŋh ku jīem.³⁶ Ku yōok Jethu kɔc awēn tō thīn bīk cīi lēk raan dēt. Ku ŋot lek lueel.³⁷ Ku kɔc cī ye piŋ aaci gāi apedit ku luelkē, “Mony cɔl Jethu kēnē aci kēriēec ēbēn lēu. Kɔc cī miŋ aa piŋ emēn, ku kɔc ke cie jam, aaci ya jam aya.”

8

Jethu aci raan tiim kaŋuan cɔl akueth

(Mt 15:32-39)

¹ Ye nīnkā, ke kɔc juēc mat ken-hiim. Nawēn cīn miēth ke Jethu cɔl kɔcken ye buɔoth ku lueel,² “ʔen aci gušp ŋōŋ, rin kɔckā aaci rēēr kek ʔa nīn kadiāk emēn, ku acin kē camkē.³ Na cɔl ke aa dhuk bāāiken yiic, ke cīn kē cik cam, ka la wiik dhēl yic, rin kɔc kɔk aabō tēmec.”

⁴ Go kɔcken ye buɔoth lēk ye, “Ye tēnen roor ē tēn bī raan miēth yōk thīn bī kɔc juēcā cam?”

⁵ Go Jethu ke thiēēc, “Lak ayušp kadē?” Gokē lueel, “Aa dhorou.”

* 7:26 Tiŋ kēnē ee cie nyan Itharel.

6-7 Go lëk thän awën bïk nyuc pi-
iny. Ku lööm ayuöp awën kadhorou
ku rec thiï lik ku röök Nhialic, ku
bëny keyiic, ku gëm ke kacken ye
buoöth bïk ke tæk kóc. Gokë looi
këya. ⁸⁻⁹ Ku jol thän awën, kecit tiim
kañuan mïth bïk kueth. Ku jol kóc
Jethu buoöth awuthueei ayuöp cï
döñ kuany gäac kadhorou. Ku jol
Jethu kóc cöl ajiël, ¹⁰ ku ler riäi yic
kek kacken ye buoöth, ku lek pan cöl
Dalmanutha.

Jethu aci kuc bï kënë jän göi looi
(Mt 16:1-4)

¹¹ Tëwën ke Parathï kök ben bën
tënë Jethu ku teerkë wët kek ye, ku
wickë bïk deep ë wët, gokë yöök bï
kenë jän göi looi, bï nyuöth ke lön
ye Nhialic wëlke gam. ¹² Go Jethu
keñ apeï ku lueel, “Yenö ye riëc
aköl thiëc kënë jän göi. Wek alëk yic.
Acin këcit kënë bï nyuöth ke.” ¹³ Ku
nyieëñ ke piny, ku dhuk riäi yic, bï
teem wär alonñtui.

Duökkë ye tak cimën Parathï ku
Antipäth Yërot
(Mt 16:5-12)

¹⁴ Kóc Jethu buoöth aake cï nhüim
määr bïk ayuöp juëc cïï muk wën ler
kek riäi yic, ku mukkë ayuöm tök
gilin. ¹⁵ Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë
nhüim, ku tietkë röt bäk cïï nhiam
cimën Parathï ku Antipäth Yërot,
nhiaamden ke cöl ago puör cimën
ayum cï yiëk yic luou.”

¹⁶ Gokë jam kamken ëlä, “Ee wët
kenë lueel rin cïn yok ayup.”

¹⁷ Go Jethu kë luelkë guo ñic, ku
thiëc ke, “Yenö ye wek ye tak wek
acin ayup. Cäk käj ye tak lön bï
yen we muöc ayup. Cäk käj ye
tiñ ku detkë keyiic, kua cäk puöth
cör? ¹⁸ Wek aala nyin, cäk ye daai?
Ku wek aala yiñ, cäk ye piñ ku
cäk ye tak? ¹⁹ Ye gäac awuthueei
kadë cäk bën kuan yäär bëny yen
ayuöp kathiëc yiic tënë röör tiim

kadhiëc?” Gokë bëer, “Ee gac thiäär
ku rou.”

²⁰ “Na wäär bëny yen ayuöp kad-
horou yiic tënë raan tiim kañuan,
ye gäac awuthueei ayuöp cï döñ
piny kadë cäk bën kuany?” Gokë
lueel, “Aa dhorou.”

²¹ Go Jethu ke thiëc, “Ku këya
ëmën ñot cäk ye deet lön le yen riël
ba miëth gam we?”

Jethu aci mony cör pan Bethaida
kony

²² Gokë bën Bethaida. Go kóc
kök mony cï cör thel tënë Jethu,
ku länkë bï goot. ²³ Go Jethu cör
dom cin ku thel wei baai. Nawën cï
ñuööt nyin, ke tëu yecin yenyin ku
thiëc, “Le kë ye tiñ?” ²⁴ Go yenhom
jot ku lueel, “Yen acie daai apath,
yen ë kóc tiñ kecit tiim kek cath.”

²⁵ Go Jethu yecin bën täau yenyin,
go daai ku tiñ këriëc ëbën apath.
²⁶ Go Jethu cöl adhuk paande ku
thon bï cïï la lëk kóc kök.

Pïter aci Jethu ñic

(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷ Go Jethu kek kacken ye buoöth
la Cetharia Pilipi. Tëwën cieth kek,
ke thiëc Jethu, “Lëkkë ya, ye jän tak
ye yen ë ña?” ²⁸ Gokë lueel, “Ayekë
lueel lön ye yin Joon raan kóc muöc
nhüim. Ku lueel kuat dët lön ye yin
Elija, ku kóc kök ayekë lueel lön ye
yin raan töñ kam kóc käk Nhialic
tiñ.”

²⁹ Goke thiëc, “Na week yakë
lueel lön ye yen ña?” Go Pïter bëer,
“Yiin nom guöp, yin ë Raan cï loc
ku dac.” ³⁰ “Kë ca lueel ë yic Pïter.”
Ku lëk ke, “Duökkë lëk raan dët.”

Jethu ë jam Arëmde ku Thuonde
(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹ Nawën ke jol Jethu piöc ëlä,
“Manh Raan abi dhiël reem, ku
yeen abi kœdit baai, ku bëny käk
Nhialic ku jol aa kóc piöc löön kóc
Itharel jai, ku näkkë. Ku yeen abi
nin kadiäk nök piiny ë ran yic, ku

ben p̄ir ku j̄ot rot raṅ yic.”³² Ku teet k̄enē yic apath t̄enē ke. Go P̄iter miēt wei k̄oc yiic ku yōök bi c̄ii ye jam k̄eya.³³ Go Jethu yenhom wel ku t̄iṅ k̄ocken ye buōoth ku r̄el P̄iter ku lueel, “J̄äl ṽalōöm j̄oṅrac. W̄ic ba k̄äk c̄i Nhialic guir waar yiic! K̄äk ye tak aacie k̄äk Nhialic, aa w̄el raan ē path.”

³⁴ Ku j̄ol Jethu k̄ocken ye buōoth c̄ol ku l̄ek ke, “Na le raan w̄ic b̄a buōoth, ka dhil n̄hom m̄äär k̄äpuoth bi yök pīerde yic pinynhom ē t̄en. Ku dhil pūsu riel ku buōoth ṽa, c̄ok alon w̄ic k̄oc k̄ök ye bik n̄ök ē rienkiē.³⁵ Rin raan wic ye bi w̄eike kony aabi mūsr, ku na ye raan m̄är w̄eike ē rienkiē ku rin pīöc̄diē, ka bi w̄eike muk akölr̄iēc̄ eb̄en.³⁶ Yeṅö bi raan kuany thin, bi jak apēi pinynhom ku m̄är w̄eike? ³⁷ P̄ir w̄ei akölr̄iēc̄ apath, ac̄in k̄ē l̄eu bi ye waar.³⁸ Na ye raan gūp̄ ȳar ṽa ku pīöc̄diē ē riēc̄ c̄ii ye w̄ic bi w̄ēt Nhialic gam, ke Manh Raan abi gūp̄ ȳar ye aya, aköl dhuk yen kek diik Wun kek atuuc Nhialic.”

9

¹ Ku le tuen ku lueel, “Wek al̄ek yic, ala k̄oc k̄ök r̄ēer ē t̄en, aac̄ii bi thou agut t̄ē bi kek ṽa t̄iṅ kek riel ye nyuōoth l̄on ye ṽen b̄eny c̄i Nhialic loc.”

*Jethu aci gūp̄de rot waan
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)*

² Naw̄en nin kad̄atem c̄ok, ke Jethu c̄ol P̄iter ku Jemith ku j̄ol a Joon, ku lek ḡon b̄är apēi n̄hom kep̄ec̄. Kaam w̄en r̄öök kek, ke t̄iṅ Jethu ke c̄i rot waan,³ ku j̄ol al̄äthke ṽer apēi abik la diardiar.⁴ Naw̄en ē ke t̄iṅ Elija ku Mothith ke jam kek Jethu.⁵ W̄en c̄i kek r̄ēer kaam thin-nyōot, go P̄iter l̄ek Jethu, “Raan pīöc̄, apath buk r̄ēer ē t̄en. ṽok abi dūel kadiäk looi, t̄ök t̄enē ȳi, ku t̄ök kek Mothith, ku t̄oṅ d̄et kek Elija.”⁶ K̄enē j̄iēm yen k̄el̄ä, ee rin kuc yen

w̄ēt peth bi lueel, rin k̄epuoth c̄ik t̄iṅ c̄i ke nyōṅ nh̄iim w̄el.

⁷ Go k̄ec̄it rur piny paat abi cīen t̄ē yek̄ē t̄iṅ, ku piṅk̄ē Nhialic ke jam ēl̄ä, “K̄enē ē W̄endīen nh̄iaar, pīeṅk̄ē w̄ētde.”⁸ Naw̄en t̄iṅk̄ē piny kaam thiin aw̄en, ke ye Jethu yen t̄iṅk̄ē yetök.

⁹ T̄ēw̄en dhuk kek piny ḡot n̄hom, go Jethu l̄ek ke, “Dūökk̄ē k̄äk c̄äk t̄iṅ l̄ek raan d̄et ṽet aköl bi Manh Raan j̄ot raṅ yic.”

¹⁰ Gok̄ē w̄ēt Jethu gam, ku j̄olk̄ē r̄öt aa thiēc̄ ēl̄ä, “Yeṅö w̄ic Jethu bi lueel w̄en ye yen jam j̄on rot ē raṅ yic?”¹¹ Ku thiēc̄k̄ē Jethu, “Yeṅö ye k̄oc pīöc̄ lööṅ ye lueel l̄on ye yen Elija yen bi kaṅ b̄en tuen, ku em̄en ac̄i l̄ök b̄en yicök?”

¹² Go b̄ēr ēl̄ä, “Ee yic, Elija ak̄oṅ b̄en tuen, rin bi yen dh̄el b̄en guir. Ku yeṅö ḡēt ye aya, l̄on Manh Raan abi k̄oc Itharel jai, ku abik c̄ol arem apēi? ¹³ Al̄ek we l̄on c̄i Elija b̄en th̄eer ku ac̄ik lūōi t̄eden nhiark̄ē, c̄it t̄ē c̄i ye ḡät th̄in th̄eer rienke.”

*Jethu aci dh̄oṅ la gūp̄ j̄oṅrac kony
(Mt 17:14-21; Lk 9:39-43)*

¹⁴ Naw̄en dhukk̄ē t̄enē abiöth Jethu k̄äk aw̄en, ke yökk̄ē ke ke c̄i k̄oc jūec̄ apēi gööm, ku k̄oc pīöc̄ lööṅ ke teer w̄el ke ke.¹⁵ T̄ēw̄en t̄iṅ kek Jethu, gok̄ē pūöth miēt apēi ku lork̄ē ku mūöthk̄ē.¹⁶ Naw̄en ȳēt Jethu t̄enē atūöc̄ke ke thiēc̄, “Yeṅö t̄eer k̄ē wek ke?”

¹⁷ Go raan t̄ök th̄än aw̄en yic w̄ēt d̄et t̄ēem th̄in ku lueel, “Raan pīöc̄, ṽen aci manhdīen ca kaṅ b̄ēi t̄enē k̄ockun ȳi buōoth, b̄en b̄ēi t̄enē ȳi, rin k̄ec̄ kek j̄oṅ t̄ö yegūp̄ l̄eu bik cūp̄ wei. Yeen aci j̄oṅrac la yegūp̄ ku ye p̄en jam.¹⁸ T̄ē d̄am ē j̄oṅ k̄enē ye, aye w̄iet piny ku ȳik thok aȳök, ku reem yelec ku riny. ṽen aci k̄ockun ȳi buōoth thiēc̄ bik j̄ok cūp̄ wei, ku ak̄eck̄ē l̄eu.”

19 Go Jethu lək ke, “Wek kəc cie lac gam, yakē tak ba rēer kek we yet nen, bāk jāl gam. Bēēikē dhōj kēnē tēnē yen.” 20 Gokē bēēi tēnē ye.

Kaam wēn tīj jōjrac Jethu, ke leth dhōk ku wit piny ku ləor ku yik thok ayōk. 21 Go Jethu wun thiēc, “Ye nen dām jōj kēnē ye?” Go bēer, “Tēwāār ye yen meth. 22 Aci jōj kēnē duēr nōk, aye wiet mēec, ku le wiet wīr bi duēr mou. Na lēu ke yī kony ɣo.”

23 Go Jethu lək ye, “Yenō ye yin ye lueel, lən na lēu! Ee yic, kēriēc ebēn apuəl yic tēnē raan ci gam.”

24 Go wun meth dhiau, “Yen ala gam ku akoor, kony ɣa bi gamdiē rot juak.”

25 Nawēn tīj Jethu kəc juēc ke bō tēthiāk kek ye, ke rēl jōjrac ku lueel, “Ee yin jōj miŋ cie jam. Yin ayōk, bāār bei dhōk guōp, ku duk ben dhuk yeguōp.”

26 Go jōjrac dhiau yerōl ku wit piny, ku leth, ku biē bei. Ku jōl dhōk anaŋnaŋ piiny abi kəc kōk aa lueel, ka ci thou. 27 Go Jethu dām cin ku kony bi rot jət. Go rot jət ku kēec.

28 Tēwēn rēer Jethu kek kəcken ye buōth ē rōt, ke thiēckē, “Yenō kēc ɣok ye lēu buk jōj kēnē cuōp wei?” 29 Go lək ke, “Jōj cit kēnē acāk lēu bāk cuōp wei. Ee rōök ē rot yen ē ye alēu bi jak cit kākka cuōp wei.”

Jethu aci ben jam ē Thuānde

(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)

30 Go Jethu kek kəcken ye buōth jāl tēwēn ke ke ret pan Galilia yic, ku cīi wic bi la raan njic ye. 31 Rin ē ninkā ē piōoc kəcken ye buōth kē bi rot luši ye, “Manh Raan abi thōn kəc bi ye nōk, ku na akōl ye nin diāk ka bi rot jət raŋ yic.”

32 Ku aa kēc wētde bēn deet yic, ku riōockē bik thiēc.

Kəc Jethu buōth aaci wēt tēer

(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

33 Gokē yet Kapernaum. Nawēn lek yet ɣōt, ke thiēc atuōocke, “Yenō kēnē tēer kē wēn dhēl yic?”

34 Gokē gup riōock ku bitkē, rin wēn cieth kek, aake teer wēt lən, yenja kamken yen dit apēi. 35 Go nyuc ku cōl atuōocke kathiāār ku rou ku lək ke, “Piējkē, na ye raan wic ye bi tōu tuen, ka dhil dhuk ciēen ku luui rin kəc ebēn.” 36 Ku dām meth ku cōl akāac kenhiim ku tēēu yecin yekēt ku lək ke, 37 “Raan manh koor cit manh kēnē lor ē rienkiē, acā lor, ku raan ɣa lor, acie ɣen ye lor, ee Wā Aciēj toc ɣa.”

38 Nawēn akōl dēt ke lək Joon ye, “Raan piōoc, ɣok aaci mony dēt tīj keye jakrēc cuōp wei kəc gup ē rienku ku acuk pēen rin acie raanda.” 39 Go Jethu lueel, “Duōckē ye pēen rin raan kāj looi rienkiē, aciē lēu bi rot guō wel ku lək ɣa kērac. 40 Rin raan cīi ɣo man, ee raanda. 41 Wek alək yic, raan we muōoc piū ē rin ye wek kəc Raan ci ləc ku dōc, abā ariōpde yōk.”

Ba raan dēt thōc kērac yic

(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)

42 Na ye raan wēj menh tōk kam ē mihtkā ku bā maan, ka ŋuēēn tēnē ē raan cit kēnē, diēt ci ruōk yeth alel dit tet, ku pik wīr bi mou. [43 tē cīi kāmde ē thou thīn, ku mac acie thou akōlriēc ebēn.] 44 Ku na ye ciēendu yī cōl aloi awuōc, ke tēem wei, anuēēn ba pīr pīr path kek ciēen tōk, kek tē bi yin la cin karou ku cuet yī pan many cie thou akōlriēc ebēn. [45 tē cīi kāmde ē thou thīn, ku mac acie thou akōlriēc ebēn.] 46 Ku na ye cōckdu yī ɣāth awuōc yic, ke tēem wei, rin anuēēn ba pīr pīr path ke yī ye nōl, kek tē bi yin la cōk karou ku cuet yī pan mac. 47 Ku na ye nyiendu yī cōl aloi awuōc, ke ŋuēt bei. Anuēēn ba rot mat bāāny Nhialic yic kek nyien tōk, kek tē bi yin la nyin karou ku cuet yī pan

mac. ⁴⁸ Ee tēen arēm yekē yök thīn acie thök, ē rin many pan mac acie many ye yor.

⁴⁹ Raan ēbēn abī lōok ē mac cīmēn ye ajuēr lōok awai.

⁵⁰ Awai apath. Ku na thōök kōu alēi ke ben dhušk thīn kēdē? Rēērkkē kek awan määth kamkun ku lakkē dōör kamkun.

10

Jethu apiöoc wēt lišši

(Mt 19:1-12; Lk 16:8)

¹ Go Jethu jāl tēwēn ku ler Judia ku teem wār Jordan. Go kōc juēc apēi ben guēr tēnē ye. Goke pišöc cīmēnden thēer.

² Go Parathī kōk bēn tēnē ye ku wickē bik deep wēt ku thiēckē, “Na pāl raan tiēnde ke cī path?”

³ Go Jethu bēēr, “Yenjö cī Mothith lēk we wāthēer?”

⁴ Gokē lueel, “Acī Mothith pušl bī moc athör lišši gōt, ku pēl tik.”

⁵ Go Jethu dhušk ke, “Mothith acī lōŋ kēnē gāt we ē rin wārkuan dīt aake cie yīth ye lac gam. ⁶ Ku wäär tuenj cēk Nhialic kōc aacī cak moc ku tik. ⁷ ‘Ku rin ē wēt kēnē raan abī wun ku man nyäär piny, ku le ker kek tiēnde, ⁸ ku keek karou aabī ya many tōk.’ Kēya aacī ben ya rou aa tōk. ⁹ Kēya, na cī Nhialic ke pušl bī ya moc ku tik, ka cīn raan pāl ŋek kamken.”

¹⁰ Ku wēn cī kek dhuk baai, ke thiēc kōcken ye buōth ē wēt kēnē. ¹¹ Go lēk ke, “Na ye raan lišši tiēnde ku thiēk tiŋ dēt, ka cī kērac looi tēnē tiŋden tuenj. ¹² Ku na ye tiŋ pāl muonyde ku le mony dēt thiaak, ka cī akōr looi.”

Jethu adōc mīth

¹³ Kōc kōk aake ye mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōoc, go kōc Jethu buōth ke läät. ¹⁴ Nawēn la Jethu kē looi atušöcke tiŋ, ke dak pušu ku lueel tēnē ke, “Calkē mīth aabō tēnē

ya, duškkē ke pēn. Raan wīc ye bī la bääny Nhialic yic adhīl gam cīmēn ē mīth thiikā. ¹⁵ Alēk we, raan wīc ye bī bääny Nhialic yök adhīl wēt Nhialic gam, cīmēn ye manh koor wēt kōc ke dhiēth ye gam.” ¹⁶ Ku cōol mīth yelšōm ku tēēu yecin ken-hīim ku dōoc ke.

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷ Tēwēn jiēl Jethu geeu, ke raan riŋ tēnē ye ku gut yenhial piny ku lueel, “Raan piöoc path yenjö ba looi ba pīr akōlriēc ēbēn yök?”

¹⁸ Go Jethu thiēc, “Yenjö yīn ye lueel lōn ŋen apath? Acīn raan path, ee Nhialic ē rot yen apath. ¹⁹ Yīn aŋic lōōŋ Nhialic, ‘Duk raan nāk, duk tiŋ raan dēt kōr, duk kuēēŋ wēt lueth, duk cuēr, thek wuur ke moor.’”

²⁰ Go bēēr, “Raan piöoc, lōōŋkā aaya thek tēwäär koor ŋen agut cīt ēmēn.” ²¹ Go Jethu dōt apēi, ku nhiēer ku lueel, “Ee tōk yen akēc looi, lōor ŋaac kākku wei ēbēn ku gam wēēu tēnē kōc ŋōŋ, yīn abī jīēk la yök pan Nhialic, ku bäär buōth ŋa.” ²² Wēn piŋ yen wēt kēnē, ke mēen ku jiēl ke cī pušu dak, rin ē la kajuēc apēi.

²³ Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buōth ku lēk ke, “Abī yic riēl tēnē ajiēk bik la bääny Nhialic yic.”

²⁴ Go kōcken ye buōth gāi ē wēlkā. Go Jethu bēn ber yic tēnē ke, “Mīēthkiē, yenjö rin yen kēya bī raan la bääny Nhialic yic! ²⁵ Apuol yic bī thōrōl bak with cōk, tēnē tē bī raan ajak la bääny Nhialic yic.”

²⁶ Gokē ŋot ke gāi apēi, ku thiēckē, “Na ye kēya, ke yeŋa bī la pan Nhialic?”

²⁷ Go Jethu ke dōt ku bēer, “Acīi raan bī lēu ē rot, bī gam tē kēc Nhialic ye kony, rin Nhialic ē kēriēc ēbēn lēu, acīn kē dhal ye.”

9:48 Ith 66:24

9:50 Mt 5:13; Lk 14:34-35

10:8 Cäk 2:24

10:12 Mt 5:32; 1Kor 7:10-11

5:16-20

10:4 L.rou 24:1-4; Mt 5:31

10:6 Cäk 1:27; 5:2

10:15 Mt 18:3

10:19 B.bei 20:12-16; L.rou

28 Go Piter rot jət ku lueel, “Na ɣo, ɣok kəc cī kakkua ebən nyään piny ku buəthku yī?”

29 Go Jethu bēer, “Ee yic, ku alək we, kuat raan cī panden nyään wei kek paan ē man ku nyierakən, ku wun ku man ku miəthke ku kacke ebən ē rienkiē, ku rin wēt Nhialic, 30 cīi kajuēc bī yök pan Nhialic. Abi bēei juēc ku wämāthakən ku nyierakən ku mārakən juēc, ku mith ku dum, ku kuśc ciēēj bī ye kuśc ciēēj aabi yök aya arak buə. Kakkā aabi yök pinynhom ē tən, ku abi pīr akölriēec ebən yök aköldä. 31 Ku kəc juēc tō tuenj emən aabi dən ciēēn, ku kəc kək juēc tō ciēēn aabi la tuenj.”

Jethu ajam ē Thuənde kən yic diäk (Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

32 Naɣon aköl dēt Jethu kek kəcken ye buəth, ku kəc kək aake kuany dhəl yic, ke la Jeruthalem. Ku Jethu ē tō tuenj ku buəth kəcken ye buəth ke cī nhūim mum. Ku kəc awən biöth, ke cī riöc. Go Jethu atuöccke kathiäär ku rou bən caal tēden röt, ku lək ke kē bī rot la looi tənē ye. 33 Ku lək ke, “Emən, ɣok aala Jeruthalem tē bī Manh Raan la dəm ku ɣəth bāny Itharel nhūim, ku kəc piöc ē lööj. Ku abik tēm thou, ku thönkē bēnyjakhnom Roma mac baai bī la nək. 34 Ku abik läät ku buikē, ku njuatkē ku thatkē, ku näkkē, ku na ye nīn kadiäk cök, ka bī pīr ku jət rot raɣ yic.”

Käk wic Jemith ku Joon (Mt 20:2-28)

35 Naɣon thēei ke Jemith ku Joon wēēt Dhubedi bō tənē Jethu, ku luelkē tənē ye, “Raan piöc, awicku ba ɣo luši kē buk thiēec tənē yī.”

36 Go Jethu ke thiēec, “Yenjo wiēcckē ba looi tənē we?” 37 Gokē dhuk elä, “Tē nyuc yīn thönydu nhom diēckdu yic nhial, ke yī cəl ɣo aa nyuc kek yī, raan tök lən cuēc, ku raan dēt lən cam.”

10:31 Mt 20:16; Lk 13:30 10:38 Lk 12:50 Lk 22:26

38 Go Jethu lək ke, “Wek aa kuc kē thiēcckē, ɣen abi baɣ apei ē nīnkā ku ɣen abi nək. Lēukē bāk gum cimēndiē?”

39 Gokē bēer, “Alēuku.” Go Jethu lək ke, “Na cəkkē we nək ayic, ka lēukē bāk gum, 40 ku acie ɣen la riel ba raan nyuc kōndiēn cuēc ku kōndiēn cam kuany, ee Nhialic yen abi ke yiēc kəcken cī guiēr ke.”

41 Nawən le atuuc kək kathiäär piɣ, ke riääk puəth tənē Jemith ku Joon. 42 Go Jethu ke cəl ebən ku lueel, “Anjēckē lən kəc cī gam bik aa bāny kəc cie kək Itharel aala riel kək nhūim, ku acii path bāk ciēt ke. 43 Ku kənē acii rot bī looi kamkun. Raan wic ye bī ya raandit kamkun adhil rot dhušk piny bī ya luui rin kək kək. 44 Ku na ye raan wic ye bī ya bēny kək nhūim, ka dhil ya aluanj kək ebən. 45 Cimēn Manh Raan aya akēc bən bī kək bən loony, aci bən bī kək bən kony, ku gem wēike bī kək juēc waar thou yic.”

Jethu akony cəər bī daai (Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

46 Go Jethu kek kəcken ye buəth, ku kəc juēc kək ɣet gen Jeriko. Kaam wən jiēl kek geeu, ke mony cəər ē kək lim, cəl Timawuth ē rēer dhəl ɣou ke lim. 47 Nawən piɣ lən cī Jethu raan pan Nadharet ɣēēt, ke cöt röl dit, “Bēny Jethu yīn anjāath apei. Yīn ē wən Debit cī Nhialic tooc. Kony ɣa.”

48 Go kək kək rəl ku yöökkē bī biēt, go ɣot kiu apei, “Wən Debit kony ɣa.”

49 Go Jethu kōc ku lueel, “Cöilkē.” Gokē cəl, “Jət rot, yīn aye bēny cəl.”

50 Go rot puur abā alanhden acuat lööny wei yekəu ku riɣ tənē Jethu.

51 Go Jethu thiēec, “Yenjo wic ba looi tənē yī?” Go cəər lueel, “Bānydiē, awiēc ba bən daai.”

10:43 Lk 22:25-26 10:44 Mt 23:11; Mk 9:35;

⁵² Go Jethu læk ye, “Looꝛ, gamdu aci cəl apuəl.” Go daai nyin yic, ku buoꝓth Jethu.

11

Jethu aci la Jeruthalem ke ciem yai

(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Nawën nïn kök cök ciëen, ke Jethu kek kacken ye buoꝓth la Jeruthalem. Ku tēwën cī kek thiäk kek Bethpeec ku Bethanī, tēthiääk kek gøn Olip, ke Jethu tooc kacken ye buoꝓth karou tuen, ² ku læk ke, “Lak bëi tō tuen yiic ku tē yeet wek, ke wek aabi akaja cīn raan cī kan cath ye yök ke mac. Luonykë ku bëiikë. ³ Na le raan thiëc we, ke luelkë, awic Bänyda, ku abi dhuk emën thiin.”

⁴ Gokë la ku yökkë manh akaja ke mac yöt thok, dhël you. Tēwën lony kek ye, ⁵ go kac ke kääc tēthiäk ke thiëc, “Yeñö luwikë, lony wek manh akaja?” ⁶ Gokë læk ke cīt tēwën cī Jethu ke than thīn. Go päl ke ku jielkë. ⁷ Gokë manh akaja yāth tēnë Jethu ku kumkë kōu alāthken, ku nyuc Jethu yekōu. ⁸ Kac juëc aacä alāthken thieth dhël yic, ku kac kök aacä ayör tiim dhoñ dum yiic, ku thiethkë ke dhël yic aya.

⁹ Go kac ke tō yenhom tuen, ku kac ke buoꝓth Jethu, yai looi ku yekë wak ëlä, “Lecku Nhialic! Bëny dōc raan bō ë rienuku,

¹⁰ Nhialic dōc bääny wāda Debit bō! Lecku Nhialic!”

¹¹ Ku jöl la Jeruthalem ku bek luanj Nhialic ku ciëeth keriëec ëbën. Nawën cī piny guo cuəl, ke dhuk Bethanī kek atuöccke kathiäär ku rou.

Jethu aci tim wak bi riau

(Mt 21:18-19)

¹² Nayon nhiäk, tēwën jiël kek Bethanī, Jethu ë nek cök. ¹³ Nawën

ke tiñ tim cīt ñaap ke cī nom thiäj ayör, go la cəl bī yök ke cī luäk. Nawën le yet ke yök ke ayör kepëc, rin tēden ye yen luäk anjoot. ¹⁴ Go Jethu lueel, “Acin raan kōñ miethku ben cam lanayon.” Ku wēt kënë ëci kacken ye buoꝓth piñ.

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48; Jn 2:13-22)

¹⁵ Nawën lek yet Jeruthalem, ke Jethu la luanj Nhialic, ku cop kac kāj yaac ayeer kal luanj Nhialic yic. Ku wel agen kac war wëeu yiic, ku thöc kac yōc wei ë kuör.

¹⁶ Ku cī kuat raan la kë muk päl bi ret luanj Nhialic lōöm.

¹⁷ Ku jöl kac piöc, “Acī gōt ëlä athör theer wël Nhialic yiic, ‘Luanjäc aci looi bi ya tēn ye kac wuöt ëbën rōök thīn, ku yeen acäk wel bi ya luanj cuër.’ ”

¹⁸ Wēt kënë aci kac kāk Nhialic ku kac piöc löön piñ ku wickë dhël nek kek ye. Ku keek aake cī riöc Jethu rin cī kac ëbën puöth miët piöcde yic.

¹⁹ Nawën la thēi bën, ke Jethu kek atuöccke jiël geeu.

Atuuc Jethu aci tim wäär tiñ ke ci riau

(Mt 21:20-22)

²⁰ Nayon nhiäk dëët, tēwën kueny kek dhël yic, ke ke tiñ tim cīt ñaap wäär cī Jethu wak ke cī riau. ²¹ Go Piter këwäär cī Jethu lueel tak ku lueel, “Raan piöc tiñ tim wäär ca wak aci riau.”

²² Go Jethu bëer, “Gamkë Nhialic. ²³ Wek alëk yic, na le raan yöök gøn kënë, cuat rot wiir, ku cī diu ku gem lōn bi kë cī lueel rot looi, ka tiñ rot. ²⁴ Këya, alëk we, kuat kë thiëc tē rōök yīn, gam lōn bi yīn ye yök, ku kë wic aba yök. ²⁵ Ku tē rōök yīn, ke yī pël wēt piny tēnë raan dët, rin bi Nhialic adumuöömku päl piny aya. [²⁶ Na cii wēt ye päl piny

tënë kəc kək, ke Nhialic aci awäcdu pël piny.”]

Bäny Itharel aa riel Jethu yöñyic
(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷ Gokë ben dhuk Jeruthalem, ku tēwēn cieth Jethu kal luan Nhialic yic, ke bānydit kāk Nhialic ku kəc piöc ë löñ ku jəl aa kəcdit baai, bə tēnē ye. ²⁸ Ku thiëckë ëlä, “Ee yin ye riel nō tō yigūp ye yin luu kēlä? Ku yeñja yik yi ë riel kēnē ba keek aa looi?”

²⁹ Go Jethu bëër tēnē ke, “Wek aba thiëc wēt kēnē aya, na bëër kē, ke wek aba lək raan cā yiëk riel ye yen kākka looi.” ³⁰ Lëkkë ya, “Joon raan kəc muəc nhīm, yök riel yen kəc gām ləkwei tēnē Nhialic, aye rielde ë rot?”

³¹ Gokë guëek yic kamken ku luelkë, “Na luelku, ‘Ke yök tēnē Nhialic,’ Ka thiëc, ‘Aye nō kēc wek wētde gam?’” ³² Ku na luelku, ‘Ke rielde ë rot,’ ke yok aa jōny keek rin cī raan ëbēn ye gam.” ³³ Gokë dhuək Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lək ke, “Na ye këya, ke wek aacā lək riel ye yen kākka looi.”

12

Jethu aci jam ë waal bi rëc bāny nyuəth

(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

¹ Nawēn ke Jethu jam waal tēnē kəc man ye ëlä, “Monytui ëci dom looi ku cum yic tiim ë luək ku rək. Ku looi tēn ye mīth tim guör thīn bik ya möu. Ku wec kät piny. Ku jəl dom riöp yic kəc kək, ku le keny wun dēt. ² Nawēn le tē cī tiim luək thōñ, ke tooc aluonyde tēnē ke bik la gām abäkke. ³ Gokë alony dām ku thatkë ku copkë ciëen yecin. ⁴ Go raan la dom alony dēt ben tooc, gokë yup nom, ku banjë apēi. ⁵ Go alony dēt ben tooc, gokë nök, ku jalkë alony kək aa that ku nakkë alony kək. ⁶ Ku ë manhde yen ëci jal döñ bi ben tooc. Go jəl

tooc ku lueel, ‘Anjic abik la theek,’ ⁷ Go kəc awēn cī riöp dom yic lueel ë kamken, ‘Kēnē ë manh raan la dom, bi kāj lək thōn aköldä. Bäk näkku ku kākka aabi döñ kek yo!’ ⁸ Gokë dām ku nakkë ku cuetkë guäpde wei.”

⁹ Ku jəl Jethu ke thiëc, “Yeñö bi raan la dom looi? Abi ben ku nek kəc awēn cī riöp dom yic. Ku riöp dom yic kəc kək. ¹⁰ Këckë wēt cī gət athör theer wël Nhialic yic kēnē kan kuen?”

‘Mēn wäär yen cī atëet kuc, yen aci bēn a mēn ril apēi.

¹¹ Kēnē ë ye luoi Bēny, ayeku tiñ ke path ku dhēñ yonyin!’

¹² Go bāny Itharel puəth dak ku wickë bik dām, rin acik njic lōn jiem Jethu ë rienken. Ku rin riöc kek kəc juëc tō thīn, gokë puəl ku jielkë.

Jethu awic bi wēñ wēt ajuër
(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

¹³ Go kəc ke man Jethu, Parathi kək, ku kəc Antipāth Yërot tuəc tēnē ye bik la wēñ, bi wēt rac lueel. ¹⁴ Ku bik ku luelkë tēnē ye, “Raan piöc, anjicku yin ë jam yith. Yin acie diëer kək ye kəc kək tak. Ku yin acie diëden ye kuëc nom. Ku yin ë kəc piöc bik kāk wic Nhialic looi dhël la cök. Lək yo na ye taktäku, buk ajuër dhiel aa gam, yok kəc Itharel tēnē Cithër Bēnyaknom, kua cuk bi gām ye?”

¹⁵ Ku Jethu ëci ruënyden njic, ku bëer, “Yeñö wic wek ye bäk ya deep ë wēt? Bëikë ë wēnh kēnē ba tiñ.”

¹⁶ Gokë jal yiëk wēeth. Goke thiëc, “Ye nom ña, ku ye rin ña kākka cī giëet wēeth kōu?” Gokë bëer, “Aa kāk Cithër Bēnyaknom.” ¹⁷ Go Jethu lək ke, “Gämke Cithër Bēnyaknom këde, ku gämke Nhialic këde.”

Gokë puəth dak rin cī Jethu ruënyden njic.

Nhialic abī kəc cī thou cəl aa ben pīr

(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

¹⁸ Nawēn ke kəc kək akut Thaduthī. Akut cīi ye ye gam lən bī Nhialic kəc cī thou ben cəl apīr, bə tēnē Jethu ku thiēckē ēlä, ¹⁹ “Raan piöoc, Mothith aci löŋ gət ēlä tēnē ɣo, ‘Na thou wämēnh ē raan, ku nyiēŋ tik piny ke cīn mīth, ke wämēnh koor ala ɣöt tik bī mīth dhiēeth ɣōn mēnhē.’ ²⁰ Na thōōŋku lən tš mīth tik thīn kadhorou. Ku thiēk wēn dīt ku thou ke cīn mīth. ²¹ Go wēn buath ye la ɣöt tik ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēeth. Ku loi kēnē rot aya tēnē mēnh ye kek diäk. ²² Ku looi rot kēya tēnē wämāthakēn kək, keek ēbēn kadhorou acīn mīth cik nyāāŋ piny. ²³ Ku lek tuēŋ ku thiēckē, tē le kəc cī thou röt jət aköldä, bī ya tīŋ ŋa rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

²⁴ Go Jethu bēer, “Wek aa kəc ril nhīim cīn kē ŋiēckē, rin cīi wek wēl cī gət athör thēer wēl Nhialic yic ye gam. Ku acäk ye gam aya lən bī Nhialic kē ye lueel ka bī looi, lēu bī looi. ²⁵ Rin tē le kəc cī thou röt jət, aacīi bī thiēckē ku aacīi bī thiaak, aabī rēer kecīt atuuc nhial. ²⁶ Ku na ye rin wēt bī kəc cī thou röt jət, ke we kēc athör cī Mothith gət kuen rin bun dēp, tēwäär cī Nhialic jam tēnē ye ēlä, ‘ɣen ē Nhialic Abaram, ku Ithäk ku Jakop.’ ²⁷ Kəc cī thou ke ŋic Nhialic aa pīr alanden. Yeen ee Nhialic kəc pīr, ku kəc cī thou aya. Acäk wuöc!”

Löŋ ril lēu bī theek kam ē lööŋ

(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

²⁸ Raan piöoc lööŋ kəc Itharel ē tš thīn tēwēn teer Jethu wēl kek Thaduthī. Na le tīŋ ke Jethu ye wēlken ŋiēc bēer, go bēn tēnē ye ku thiēckē, “Ye löŋ nēn yen ril apēi kam lööŋ?”

²⁹ Go Jethu bēer, löŋ ril akīn, “Piēŋkē kəc Itharel, Bānyda ē

Nhialic ku ee tök. ³⁰ Nhiar Bēny, Nhialicdu pušu ēbēn, ku wēiku ēbēn, ku nhiamdu ēbēn, ku riädu ēbēn. ³¹ Löŋ dēt ril ye kek rouakin, yīn adhīl raan dēt nhiaar cīmēn nhiēer yīn rot. Acīn löŋ dēt ril apēi wār ē lööŋkā karou.”

³² Go raan piöoc ē lööŋ lueel tēnē Jethu, “Ee yic raan piöoc cīt tē ca luēl ye, acīn Nhialic dēt, Nhialic ē tök. ³³ Ku raan adhīl Nhialic nhiaar piānde ēbēn, ku nhiamde ēbēn, ku riēde ēbēn. Ku adhīl raan dēt nhiaar cīmēn nhiēer yen rot. Lööŋkā karou kek adhīl ē theek, tēn tē bī Nhialic nāk ɣök ku dor ē yīik nhīim.”

³⁴ Wēn tīŋ Jethu ye ke cī bēer apath, go lēk ye, “Yīn aci mec kek bāāny Nhialic.” Ku tēen acīn raan kam kəc man Jethu cie ben thiēckē.

Jethu aci kəc piöoc lən yen raan ē tooc Nhialic

(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

³⁵ Tēwēn piöoc Jethu luan Nhialic, ke lueel, “Aniēckē lən ye kəc piöoc ē lööŋ kəc Itharel ye lueel lən Raan cī lac ku dəc, abī ya raan dhiēnh Debit? ³⁶ Debit guöp ēcī Wēi Nhialic ɣöck bī lueel ēlä, ‘Acī Nhialic lueel tēnē Bānydiē, ‘Nyuc ē tēn kōŋdiēn cuēc, yet tē bī ɣen kəc aterdu dhuök ciēen yicök.’”

³⁷ “Ye kēdē ye Raan cī lac ku dəc manh Debit, ku yeen aye Debit cəl ‘Bānydiē?’”

Jethu alēk kəc bīk röt tiit kəc gēt lööŋ Itharel

(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

Ku kəc juēc awēn cī wēt Jethu pīn aacī puöth miēt. ³⁸ Tēwēn piöoc yen ke ke lueel, “Tietkē röt, ku duöckkē kəc piöoc lööŋ kəc Itharel ye kiēēt. Kəc cath kek alēthken dīt bār, röt teem ɣōn ɣöc yīic bī ke aa muööth athēek. ³⁹ Ayekē nhiaar bīk nyuc tuēŋ thöc kəc dīt tēn amat, ku ɣōn path aköl yai, ⁴⁰ ku keek aa kāk lēer

tuöör nyin, ku röökkë apeı bık kəc wëŋ lən puəth kek. Kəčkä, aabi tēm awuəcdit tet apeı!”

*Ajuēr lëer
(Lk 21:1-4)*

⁴¹ Tëwën cı Jethu nyuc tē ye wëüu juaar thın luanŋ Nhialic, ke döt kəc juēc wëüu cuat kënë ajuer yic. Ku kəc juēc ajieek aake cı wëüu juēc ya tääu thın. ⁴² Nawën ke lëer anjan bö ku cuet wëüu reen lik thın. ⁴³ Go Jethu lueel tēnē kacken ye buəth ëlä, “Wek alëk yic, lëer kënë aci Nhialic kēden cı juaar nhiaar tēnē kəc kək ëbën. ⁴⁴ Rin keek aa cik juaar wëüken juēc yiic, ku yen anjanjē, aci kënë bi yen pır dhuəl thın ëbën.”

13

Luanŋ Nhialic Jeruthalem abi thuör piny

(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Tëwën jiël Jethu luanŋ Nhialic, ke lueel raanden tōŋ ye buəth tēnē ye, “Raan piöoc, tıŋ, ye luanŋdit dhëŋ nō kënë!”

² Go Jethu bëer, “Yöötdit dhëŋ ye tıŋkä, aabi thuör piny ëbën, ka cın aləl tōŋ bi kőoc aləl dēt nom.”

Acı Jethu lëk atuöocke lən bi ke maan

(Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)

³ Tëwën rëer Jethu gōn Olip nom, ke cı yenhom wël luanŋ ë Nhialic, ke thiëc Pitēr ku Jemith ku Joon ku Andria wën rëer kek ë röt. ⁴ “Lëk ɣo, ye nen bi kënë rot looi? Ku yenō bi ye nyuəth lən cı tēn bi kăkkä röt looi thiək?”

⁵ Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë nhüm ku duökkë röt cəl aduəŋ. ⁶ Kəc juēc aabi bën ë rienkië, ku ye ŋek lueel, ‘Ke ɣen Raan cı ləc ku dəc,’ ku aabi kəc juēc duəŋ. ⁷ Tē tıŋ wek təŋ ke loi röt aköldä, bi dhiëth ayı kəc wuən tők röt nök, ke duökkë diëer, kăkkä adhıl röt looi. Ku kərəc kək aabi röt looi aya, ku acie lən cı thök

ë piny bën. ⁸ Rin kəc paan tők aabi kenhüm tuööm ku thërkë, ku wuət aabi thər kamken. Ayiëkyiëk piny juēc aabi röt looi bëi juēc yiic. Ku cəŋdit apeı abi tōu thın. Kăkkä kek aa kək tuenŋ.”

⁹⁻¹⁰ Ku lëk Jethu atuöocke, “Wët Nhialic abi kaŋ lëk kəc ë pinynhom ëbën, ke thök ë piny kęc bën. Muökkë wenhüm bāk puəth riel kərəc bi we yök yiic. Wek aabi kőoc bāny nhüm ë rienkië bāk ke lëk Wët Puəth Yam. ¹¹ Ku tē dām we ku ɣəth we luk yic, duökkë diëer tē bi wek la jiem thın. Lak tuen ke we piöoc wëtdië pinynhom ëbën rin acie wek jam, ee Wëi Nhialic.” ¹² Ku ben Jethu lueel, “Raan kek wämēnh aabi röt aa gaany bık röt cəl anäk. Ku wärken mıth aabi miëthken luəm, ku mıth aabi kəc ke dhiëth ke luəm bi ke cəl aa nək aya. ¹³ Kəc ëbën aabi we maan rienkië. Ku raan bi ye puəu deet agut tē bi yen thou, abi pır akölriëc ëbën.”

Kərəc bi rot looi tēnē kəc Jeruthalem

(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

¹⁴ Piënkë alëk we aya, “Ala aköl bi wek kərəc apeı tıŋ. (Raan kuën adhıl wët kënë deet yic.) Na rëer Judia ku tıŋ ë kënë, ke yın adhıl riŋ gat nhüm roor ba la thiaan.

¹⁵⁻¹⁶ “Ku raan tō dom yic acii ben dhuk baai bā alanhde la lööm. Ku raan rëer ayeer, acii ben la yöt bi la guik kē nyiëi. ¹⁷ Diäär liëc ku diäär muk mıthkor aabi gum apeıdit ye nınkä. ¹⁸ Rökkë bi röt cii loi wiir yic rut. ¹⁹ Kəc aabi gum apeı ye nınkä, gum kęc kē kaŋ yök tēwäär cek Nhialic kəc agut cıt emēn. Ku acii rot bi ben looi. ²⁰ Na kęc Bëny looi bi nınkä cəl alik, ŋuət acın raan cı pır. Ku rin kacken cı kuany, aci nın cəl alik.

²¹ “Wek alëk kënë, ‘Na le raan yök we tiënkë Raan cı ləc ku dəc kın,’ tädë ke lueel, ‘Tiënkë yen

akan!' Ke duškkë gam. ²² Rin kəc juëc abí bən ku lueel ɲek, ee ɣen Raan cí ləc ku dəc, ku lueel raan dət è ɣen raan kək Nhialic tɪŋ, ku looi kəril apei kəc gəi. Ku märke kəc kək cí Nhialic kuany, tɛ ləu kek ye. ²³ Tietkë röt, kəriëec ebən alək we emən bək wenhüm tiit kək bī bən!

Aköl bī Manh Raan bən
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)

²⁴ "Awiëc ku bək ɲic aya, ye ninkä, tɛ cí kəc jal gum apei, aköl abí kum nyin bī piny cuəl, ku pɛei acii bī ruəl. ²⁵ Kuəl aabí röt yäak ku löönykë. ²⁶ Ku Manh Raan abí tɪŋ ke bə pial yiic kek diik ku riəldit apei. ²⁷ Ku yeen abä atuuc nhial tooc bik kəcken cí ləc kušöt yiic pinyhom ebən.

²⁸ "Njäckë è kënë tim cit ɲaap, tɛ looi yen yšök ku looi yith, ke kər ací thiök. ²⁹ Kəya, tɛ tɪŋ wek kəkkä ke loi röt, ke ɲjäckë lən cí yen thiök apei. ³⁰ Alək we, wek aacii bī mää r tɛ cək kəkkä röt looi. ³¹ Nhial ku piny aabi liu, ku wətdië acii bī kanj mää r.

Rëer yi cí rot guuir
(Mt 24:36-44)

³² "Acin raan ɲic aköl bī kəkkä röt looi. Na cək atuuc nhial, ayi Wənde, ka cik ɲic, è Wä rot yen anjic ye. ³³ Rëerkë we cí röt guuir rin wek akuc aköl bī kënë rot looi. ³⁴ Kënë, acit kënë rot looi tənə raan la kený, ku nyiëeŋ aluəonyke baai, ɲek ke luəide. Ku lək raan cí nyiääŋ baai thok bī rëer ke tit akölaköl. ³⁵ Kəya, wek adhil rëer we tit aya, rin acäk ɲic yen tɛ bī Bánydun bən thín, lən bī yen bən thëei, ku lən bī yen bən wëer ciel yic, ku lən yen dhiën thən ajith, ku lən yen nhiäknhiäk è rial. ³⁶ Na guə bən, ke we cä yök we nin. ³⁷ Kə ya lək we, alək kəc ebən. Rëerkë we tit, ke we tir nhüim!"

13:24 Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15; Ny 6:12 **13:25** Ith 34:4; Juel 2:10; Ny 6:13
13:26 Dan 7:13; Ny 1:7 **13:32** Mt 24:36 **13:34** Lk 12:36-38 **14:1** B.bei 12:1-27 **14:3**
Lk 7:37-38 **14:7** L.rou 15:11

14

Amat nək Jethu

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nin karou Yan Ayum cín yic luəu nhom tuen, kəcdit kək Nhialic ku kəc piöc lööŋ aake wic tɛ bī kek Jethu dəep thín, bik dəm ke kuc ku näkkë.

² Ku luelkë, "Acuc dəm aköl yai, yok aabi tiit bī kəc juëc kanj jal, rin na dəmku ku näkku, ke kəc ɲoot yai yic, tädë ke kəc juëc aa thär kek yo."

Maria aci tɛ theek yen Jethu thín nyuəəth

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

³ Ku təwən rëer Jethu Bethaní pan raan atuet cəl Thaimon, təwən mith yen, ke tik bə kek tony koor cí cuëc è təm ril la yic miök ɲir cəl naar, ye ɣəc wëeu juëc apei. Ku kuem thok ku luuŋ miök Jethu nhom ebən. ⁴ Go kək kək ke rëer thín puəth dak ku jiemkë kamken. "Yeŋö tuuk yen miök ɲir? ⁵ Miök ɲir kënë ɲuət ací ɣaac wëeu juëc wär wëeu ye dəm raan è rušön tök, ku yik wëeu kəc ɲəŋ." Ku nyienykë tik apei.

⁶ Go Jethu lueel, "Pälkë, yeŋö nyieeny wek ye? Ací kəpath looi tənə ɣa. ⁷ Rin kəc ɲəŋ aabi rëer kek we akölaköl. Ku na wiäckë bək ke kony ka luəikë. Ku ɣen acii bī rëer kek we akölaköl. ⁸ Tɪŋ kënë, ací kə ləu bī looi tənə ɣa looi. Ací bən bə bən tac bī guäpdie guuir bī jal thiök. ⁹ Wek alək yic, kuat tɛ bī Wət Puəth Yam pišöc thín pinyhom, kə cí tɪŋ kënë looi, abí ya lueel bī ye a tak."

Judath aci Jethu ɣaac

(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰ Nawən ke Judath, raan tön atuuc kathiäär ku rou, la tənə kəcdit kək Nhialic bī Jethu la luəm tənə ke. ¹¹ Gokë puəth miet apei wən pinj kek wətdë, ku thänkë lən bī

kek ye gām wēu juēc. Ku jəl tē bī yen Jethu dām thīn wīc.

Jethu aci miēth yai cam kek atuōōcke

(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹² Nawēn akōl tueŋ Yandīt Ayum cīn yic luou, nēk amēl rin yai, ke Jethu thiēec kacken ye buōoth ēlā, “Ye tēnen wīc yīn yo buk miēth yai la guir thīn?”

¹³ Go Jethu kacken ye buōoth tooc karou ku lēk ke, “Lak geeu Jeruthalem, ku wek abī rōm kek raan yēec tōony piū, biaathkē, ¹⁴pan le yen thīn, ku lēkkē raan la baai. Aye Raan piōoc lueel, ‘Ye yōn nēn bī yēn miēth yai cam thīn yok kackiēn ya buōoth?’ ¹⁵Ku abī we nyuōth yōn nhial lāu yic cī guir yic. Guierkē miēthda ē tēēn.”

¹⁶Go kōc ye buōoth jāl ku lek geeu Jeruthalem, ku yōkkē kēriēec ēbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lēk ke thīn. Ku jōlkē miēth yai guir.

¹⁷Nawēn la thēi bēn, ke Jethu bō kek atuōōcke thiāār ku rou. ¹⁸Tēwēn mīth kek, ke lueel Jethu, “Wek alēk yic, raan tōk kamkun abā luom ku ē raan mīth kek ya.”

¹⁹Gokē puōth riāak ku jōlkē gāi ku thiēckē tōk-tōk, “Makei! Ye yic? Ye yēn?” Ku riēēkkē puōth apēi.

²⁰Go Jethu bēer, “Ee raan tōk kamkun wathiāār ku rou, raan yecin rek aduōk yic kek ya. ²¹Ee yic, Manh Raan abī nōk cīt tē cī gāt ye riēnke athōr thēer wēl Nhialic yiic. Ku raan bī ye luom abī gum apēi. Ku anuēēn tēnē ye diēt kēc cak dhiēeth.”

Guirku rōt apath buk guōp Bēny rōm

(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Kor 11:23-25)

²²Tēwēn mīth kek, ke Jethu lōm ayup ku dōoc, ku bēny yic ku gēm ke ku lueel, “Lōmkē kēnē, ku camkē, kēnē ee guāpdiē.”

²³Ku lōom aduŋ cī thiāŋ muōn abiēc, ku leec Nhialic ku gēm ke, ku dēkkē thīn ēbēn, ²⁴ku lueel tēnē ke, “Kēnē ē riēmdiē, riēn ē dōōr kek Nhialic, bī kuēr rin kōc ēbēn. ²⁵Alēk we, yēn aciī bī bēn dek muōn abiēc pinynhom tēn kek we, yet akōl bī yok ye dek yodhie pan Nhialic.”

²⁶Nawēn cīk jal thōk ke ket waak, ku lek gōn Olip cōk.

Jethu aci kē bī Pīter ye jai lueel

(Mt 26:51-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

²⁷Ku lueel Jethu tēnē ke, “Wek kackiē, wek aabī kat ya cīmēn kēwāār cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, ‘Yēn abā abiōok cōl anāk ku amēl abī wēer.’ ²⁸Ku tē cī yēn jōt ran yic, ke yēn abī kanj la Galilia ba we la tiit thīn.”

²⁹Go Pīter lueel tēnē ye, “Yēn aciī bī kat tē cōk kōc ēbēn kat!”

³⁰Go Jethu lueel tēnē ye, “Alēk yī, ē wēer kēnē, ke thōn ajīth kēc kiou rou, yīn abā jai arak diāk.”

³¹Go Pīter dhuōk ye, “Na cōk ya nōk kek yī, ke yīn acā bī kanj jai.” Ku lueel atuuc kōk ēbēn kēya.

Jethu arōōk ke ŋic lōn bī ye nōk

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

³²Nawēn ke Jethu kek kacken ye buōoth la tē ye cōl Jethemani, ku lueel tēnē ke, “Nyuōōckē tēn ku yiēnkē, yēn ala rōōk.” ³³Ku cōol Pīter ku Jemith ku Joon bīk la kek ye. Ku jōl rēer ke nēk atiēēl, ku dhiēeu apēi yepuōu. ³⁴Ku lueel tēnē ke, “Yēn adhiāu puōu apēi, ee thou guōp. Rēērkkē tēn ku yiēnkē.”

³⁵Ku le tueŋ tēthin-nyōot, ku rēēny rot piny ku rōōk ēlā, “Na lēu rot, ke kēreec tit ya aciī bō.” ³⁶Ku lueel, “Wā, yīn ē kēriēec ēbēn lēu, nyaai ē kēreec kēnē tēnē ya. Ku acie wēt piāndiē ē wēt piāndu.”

³⁷Nawēn ke dhuk tēnē ke ku yōkke ke nīn.

Go lueel tēnē Pīter, “Thaimon, nienkē? Cāk yiēn tēthin-nyōot?”

38 Ku lueel tēnē ke, “Yiēnkē ku rōōkkē bi we cūi them jakrɛc. Puōu ē gam ku guōp acin riɛl.”

39 Ku ben jāl ku le rōōk cīmēn awēn. 40 Go bēn dhuk tēnē ke, ku ben ke yōk ke nin, rin cī nīn ke gōōk apɛi. Ku muumkē nīiim kē bik lɛk ye, rin cī kek gup riōōc.

41 Nawēn dhuk tēnē ke kēn ye kek diāk, ke thiēc ke, “Njot we nin! Lāāṅkē? Njɛckē lōn cī tēn nīn thōk, tiēṅkē Manh Raan aci luōm kōc rɛc. Ēmēn, tē bi ye jāl thōn kōc rɛc aci yēēt. 42 Raan cā luōm aci bēn. Jatkē rōt, lokku buk rōm.”

Jethu aci dōm

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

43 Tēwēn njot jīɛem yen, ke Judath raan ye kek thiāār ku rou bō ke cath kek kōc juēc muk paal ku atuel, ke cī kōcdit kāk Nhialic, ku kōc gāt lōōṅ, ku kōcdit baai tooc. 44 Ku Judath ēcī kōc awēn cath kek ye, lɛk tē bi kek raan wickē bik bēn dōm njɛc thīn, ēlā, “Raan ba muōth ku ciɛem yen ē raan wiēcckē, damkē ku kuathkē ku tietkē rōt ē kacke apath.”

45 Kaam wēn yēēt Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Bēny.” Ku muōth ke ciim. 46 Gokē dōm ku derkē. 47 Go raan tōk kam kōc ye buōth wēn kāac thīn palde miēēt bei ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic yic abi tēem wei 48 Go Jethu ke thiēc, “Cāk bēn we muk atuel ku paal bāk ya bēn dōm. Cāk tak lōn ye yēn raan kōc rum? 49 Yēn ē rēer ke we akōlakōl ya piōōc luāṅ Nhialic, ku wek aa kēc ya dōm. Ku kēnē aci rot looi ē rin bi kē cī gāt athōr thɛer wēl Nhialic yiic yenhom tiɛɛṅ.”

50 Ku jōl kōcken ye buōth nyāāṅ piny ku ketkē. 51 Ku riēnythii dēt ceṅ alanh acuat ē buōth Jethu. Nawēn wic kōc awēn kuath Jethu bik dōm, 52 ke nyiēṅ alath kecin ku ket kecin kē ceṅ.

Jethu aci yāth luṅ bāny Itharelyic
(Mt 26:5-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

53 Ku jōlkē Jethu yāth pan Kaipa luk yic, cī bāny kāk Nhialic ku kōc piōōc lōōṅ, ku kōcdit baai kenhūim mat thīn. 54 Ku Pīter ē biōth ke mec kōc cōk ciēēn agut tē yēet yen luk yic. Ku nyuuc bi yōc aya tēwēn yōc kōc bāny tiit thīn. 55 Bāny kāk Nhialic aake cī nyuc bik Jethu wic guōp awuōc cī looi, rin bi kek ye tēm thou, ku acin awuōc cik yōk. 56 Kōc juēc aake cī Jethu luōm ē lueth ku wēlken akēc rōm.

57 Nawēn ke kōc kōk jōt rōt, ku lueelkē luenh kēnē Jethu guōp. 58 Acuk piṅ ke lueel, “Yēn abi luāṅ Nhialic cī raan looi kēnē thuōr piny, ku na ye akōl ye nin diāk, ke yēn abi dēt buth nyiēnde, ke cie kēnē ē looi raan.” 59 Agut ke aya aa kēc wēlken rōm.

60 Go Kaipa rot jōt kenhūim ku thiēc Jethu, “Cin kē dhuk nhom wēl cī lueel yiguōpkā yiic?”

61 Go Jethu biɛt ku cūi jam. Go Kaipa bēn thiēc, “Ye yōk yīpuōu ye yīn Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic yeku door?”

62 Go Jethu bēer, “Ee yēn, ku wek aabi Manh Raan tiṅ ke cī nyuc cuēny Nhialic njic kāṅ looi ēbēn, ku bi ke pial nhial.”

63 Go Kaipa alāthke rɛt yiic yekōu ku lueel, “Yēṅō njot wīcku kōc kōk bi bēn jam kāk cī looi. 64 Wek aci tē tōon yen Nhialic thīn piṅ. Yēṅō yen wētḍun?” Gokē mat yic kedhie bi dhiel nōk.

65 Ku jōl kōc kōk Jethu aa ṅuōōt. Ku derkē nyin ku guatkē kecin ku yōōkkē, “Mēek raan yī gut.” Ku dōm apuruuk ku biēkkē.

Pīter ajɛi Jethu

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

66-67 Tēwēn rēer Pīter piiny ke yōc mac, ke nyan lui pan Kaipa bō.

Ku tēwēn tiŋ yen Pīter, ke dōt apei ku lueel, “Yīn aya, yīn yī rēer kek Jethu raan Nadharet.”

⁶⁸ Go jai, ku lueel, “Yēn acī raandun ye lueel ŋic diēn. Ku kē ye lueel acā cak deet yic aya.” Ku ler ayeer. Ku kaam thiin awēn, ke thōn ajīth kiu.

⁶⁹ Go nyan awēn tiŋ ku ben lēk kōc kāac thīn, “Mony kēnē ē raanden.” ⁷⁰ Go Pīter ben jai. Ku kaam awēn, ke lueel kōc ke kāac thīn tēnē Pīter, “Ee yic, yīn ē raanden, rin yīn ee raan Galilia.”

⁷¹ Go Pīter rot kuēñ, “Nhalic abā nōk tē cī yēn yic luel. Yēn akuc raan jīēm wek ē rienke.”

⁷² Nyin yic, tēwēn ye dhiēn ajīth yic rou bēk piny, ke Pīter tak kēwāār cī Jethu lēk ye, “Tuenj ke thōn ajīth kēc kiu kēnē ye kek rou, ke yīn abā jai arak diāk.” Ku wel yenhom wei kōc yiic ke cī guōp yār ku dhiēu.

15

Kōc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Naḡon nhiäk rial yic, ke kōcdit kāk Nhalic, ku kōcdit baai ku kōc piōoc lōōŋ mēt tē bik luōi Jethu. Gokē rek ku kuēthkē tēnē bēny Pilato.

²⁻³ Kōc luk aake cī Jethu gaany lōn cī yen kāreç apei looi. Go Pilato thiēc, “Ye yīn bēnyaknhom kōc Itharel?” Go Jethu bēer, “Ee yēn, cit tē ca luēl ye.” ⁴ Go Pilato ben thiēc, “Cīi kajuēc cī yī gaanykā ye bēer, piŋ kākkih yeke kuēn yīguōp.”

⁵ Go Jethu biēt ku cīi wēt Pilato bēer. Go Pilato gāi.

Jethu aci tēm thou

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)

⁶ Ruōñn ēbēn, akōl Yan Ayum cīn yic luōu, bēnyaknhom ē raan tōk kam kōc cī mac lony, tē wīc kōc

baai ye bī lony. ⁷ Ke mony cōl Barabath ē mac, kek kōc cī kōc nōk ke thār kek kōc mac baai. ⁸ Go kōc juēc apei la tēnē Pilato, ku thiēckē bī ke luōi kē ye looi akōl yai. ⁹ Go Pilato ke thiēc, “Wiēckē ba Jethu bēnyaknhom Itharel, lony tēnē we?” ¹⁰ Ee ŋic lōn yen tiēl ku mān mēen kōc luk Jethu, yen aabi kek Jethu tēnē ye.

¹¹ Ku kōc ater Jethu aake ye kōc kuōt thook, bik lēk Pilato bī ya Barabath yen lony. ¹² Go Pilato ke thiēc, “Yeñō ba looi tēnē raan yakē cōl ke bēnyaknhom kōc Itharel?”

¹³ Gokē rek yic rōldit, “Apiēēt tim cī rīiu kōu.”

¹⁴ Go Pilato ke ben thiēc, “Yeñō? Ye awāc ŋō cī looi?” Gokē ben rek yic rōldit apei, “Apiēēt tim cī rīiu kōu.”

¹⁵ Go Pilato Barabath lony rin wīc yen kōc bik puōth miēt. Ku wēn cī yen apuruuk yōk bik that ku ŋakkē nhom ē kuōth, ke gēm ke bik la piāāt tim cī rīiu kōu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)

¹⁶ Go apuruuk Jethu kuaath ayeer pan bēny. Ku cōlkē apuruukken kōk bik rōt māt ke. ¹⁷ Ku rukkē alanh mathiāŋ Jethu kōu. Ku jōlkē kēr la kuōth riic yiic ku ŋek kek yenhom. ¹⁸ Ku jōlkē aa cōl, ku muōthkē ku buikē, “Mādho bēnyaknhom Itharel.” ¹⁹ Ku yuupkē nhom wai, ku ŋuutkē guōp, ku gutkē kenhiol piny bik nyuōth ciēt leckē. ²⁰ Wēn cī kek ye jal bui, ke ke bīi alanh mathiāŋ awēn bei, ku dhukkē alāthke yekōu, ku kuathkē bik la piāāt tim cī rīiu kōu.

Jethu aci piāāt tim cī rīiu kōu

(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹ Tēwēn cī tim cī rīiu Jethu göök kētkēt, ke mony cōl Thaimon, raan pan Thirene, wun Alekdhändēr ku Ruputh, ē bō baai ke kuany dhēl

yic ke la geeu. Go apuruuk däm riel bi tim ci riüu ket. ²² Ku yeetkë tē col Golgotha, ku wētde yic, gōn la njeŋ-njeŋ cit apen nom raan. ²³ Ku gēmke Jethu muŋn abiēc ci liäap wäl kec col mir bi dek, go kuc ye. ²⁴ Gokë jäl piäät tim ci riüu kōu. Ku cuetkë gek bik alēth Jethu tek kamken. ²⁵ Ee ye tē cit lunyluny yōk yen ē piēt kek ye tim ci riüu kōu. ²⁶ Ku jōlkë awuōc yekë tak ke ci Jethu looi, gōt nhial tim ci riüu kōu elä, “BENYNAKNHOM ITHAREL.” ²⁷⁻²⁸ Ku piētke cuēr karou kek Jethu tiim ci riüu kōōth aya, raan tōk ləŋ cuēc ku raan tōk ləŋ cam.*

²⁹ Ku jəl kōc ke ye tēek tēwēn Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, “Cie yin wäär ye lueel lōn bi yin luanj Nhialic thuŋr piny ku buth nūn kadiäk. ³⁰ Na ye këya, yeŋō cii yin rot kony ku bär piny tim ci riüu kōu!”

³¹ Këya, ee ye kōcken ater bui ku luelkë kamken. “Ee kōc kōk kony ku cii rot kony. ³² Raan ci lōc ku dōc ci Nhialic nhiaar ku yik riel, ci rot looi bi ya bānyda, jəl bēn piny tim ci riüu kōu emēn, buk jāl tūŋ ku gamku!” Ku aci kōc awēn ci piäät tiim kōōth cimēnde aa bui ku lēētke aya.

Jethu aci thou ayic

(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Nawēn akōl ciel yic ke muōth loi rot yet tääŋ akōl pan awēn, ³⁴ Nawēn tääŋ akōl, ke Jethu cōt rōl dīt, “*Eloi, Eloi, lama thabakthanī?*” Ku wētde yic, “Nhialicdiē, Nhialicdiē, yeŋō pēl yin ya wei?”

³⁵ Nawēn piŋ kōc kōk ke kääc thīn, ke luelkë, “Piēŋkë acōl Elija.” ³⁶ Go raan tōk kat ku lut alath muŋn wac yic. Ku tēūu wai thok ku yōk Jethu thok, ku lueel, “Titku buk tūŋ lōn bi

Elija bēn bi bēn bēēi bei tim ci riüu kōu!”

³⁷ Ku jəl Jethu keŋ apēi, ku thou.

³⁸ Ku kaam wēn ka alanh ye gēēŋ, bi luanj Nhialic tek yic alōŋthīn rēēt yic ē rou, jōk nhial yeet piny. ³⁹ Go bēny apuruuk tō thīn lueel wēn tūŋ yen tē ci Jethu thou thīn, “Mony kēnē ē ye Manh Nhialic alanden!”

⁴⁰⁻⁴¹ Diäär aake tō thīn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rēēr Jethu Galilia, ee ye diäärkă buōth bik miēth aa looi tēnē ye. Ku diäär juēc kōk ke cath kek ye, wäär le yen Jeruthalem aake tō thīn aya. Kam ē diäärkă Maria Magdalena, ku Thalome, ku Maria man Jemith thii kek Jotheŋ aake tō thīn.

Jethu aci thišk

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Wēn col piny, bi akōl cii kōc Itharel ye luui guō bēn, ke Jotheŋ raan gen Arimatheo bō. Ku ē ye raan kōcdīt luŋ Itharel, ku yeen aya ēci Wēt Puōth Yam gam. Nawēn le tūŋ lōn ci Jethu thou, ke riil yenyin ku ler tēnē Pilato, ku thiēc guōp Jethu bi la thišk. ⁴⁴ Go Pilato gāi lōn nadē ke Jethu ci guō thou. Ku cōl bēny apuruuk ku thiēc lōn ci Jethu guō thou ayic. ⁴⁵ Nawēn piŋ tēnē bēny apuruuk lōn ci Jethu thou, go guāpde puōl bi Jotheŋ nyaai. ⁴⁶ Go Jotheŋ kōc tooc bik alanh yer la yōc, ku biŋ guōp Jethu piny tim kōu, ku der alanh awēn. Ku tēūu raŋ ci wec kuur yic. Ku lōr alel dīttet raŋ thok. ⁴⁷ Maria Magdalena ku Maria man Jotheŋ aake daai, ku tūŋkë tē ci ye thišk thīn.

16

Jethu aci rot jət raŋ yic

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

15:24 Wk 22:18 * 15:27-28 Athōr kōk theer wēl Nhialic aa 15:28 mat thīn elä, “Yeen aci nōk cimēn kōc kārēc looi.” Aci yenhom tiēŋ. 15:29 Wk 22:7; 109:25; Mk 14:58; Jn 2:19 15:34 Wk 22:1 15:36 Wk 69:21 15:38 B.bei 26:31-33 15:40-41 Lk 8:2-3

¹ Naʒon theëi aköl cii kɔc Itharel ye luui, ke Maria Magdalena ku Thalome ku Maria man Jemith la miök n̄j̄r ɣɔc bi kek guɔp Jethu la tɔc.

² Naʒon nhiäk rial, aköl Nhialic, abö aköl nyin ke la ran̄ nhom. ³ Wën ɲoot kek dhël yic, aake röt thiëc, “Yeŋa ba aleldit tō ran̄ thok la laar wei?” ⁴ Nawën jotkë kenyin ke tiŋ aləl ke ci laar wei. ⁵ Gokë la ran̄ yic, ku tiŋkë riënythii ë köŋ cuëc ke rëër ke ceŋ alan̄h ɣer. Gokë gai apëi.

⁶ Go lueel, “Duɔkkë gëi, an̄jɛc wek awic Jethu raan̄ gen Nadharet wäär ci piäät tim ci riüu köu. Aliu ë tən, aci rot jot. Tiëŋkë tēwäär ci kek ye tääu th̄in. ⁷ Lakkë ku lëkkë kɔcken ye buɔth ku Piter, lɔn yen Jethu aci la Galilia. Abäk la yök th̄in cimën wäär ci yen ye lëk we.”

⁸ Gokë la ayeer ran̄ yic ku ketkë, ke ləth, ke ci gai. Acin raan̄ cik lëk wët kënë dhël yic, rin ci kek riöc. [

Jethu aci rot nyuöth Maria Magdalena
(Mt 28:9-10; Jn 20:11-18)

⁹ Wën ci Jethu rot jot ë ran̄ yic ɣon nhiäk rial aköl Nhialic, ke kəŋ rot nyuöth Maria Magdalena wäär ci yen jakrɛc kadhrou cuɔp wei yeguɔp. ¹⁰ Go la ku lëk atuuc Jethu ke rëër thuɔu yic ke dhiau, lɔn ci Jethu rot jot. ¹¹ Nawën pin̄kë tēnē ye lɔn ci Jethu ben̄ p̄ir, ku aci tiŋ, gokë cii gam.

Jethu aci rot nyuöth kɔcken ye buɔth karou
(Lk 24:13-35)

¹² Nawën ke Jethu nyuth rot atuöccke karou ke ci rot waan̄, tēwën kueny kek baai yic. Ku cik ɲic lɔn ye yen Jethu. ¹³ Gokë dhuk Jeruthalem nyin yic bik kacken la lëk, ku akëc kacken gam.

Jethu aci rot nyuöth kɔcken ye buɔth thiäär ku tök
(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴ Nawën ke Jethu jɔl rot nyuöth tēnē atuöccke kathiäär ku tök ke ke mith. Ku nyieeny ke rin kēc kek gam, ku rin ci kek nhüim riel bik wët kɔc ci ye tiŋ ke ci p̄ir, cii gam. ¹⁵ Naʒon aköl dēt ke lëk ke, “Lak pinynhom ku lëkkë kɔc ëbën Wët Puoth Yam Nhialic. ¹⁶ Raan̄ bi gam ku yök lökwëi, abi p̄ir akölrüëc ëbën, ku raan̄ bi jai aci bi kony. ¹⁷ Kɔc ci gam abi yiëk riel kënë, aabi jakrɛc aa cuɔp wei ë rian̄kië, ku aabi jam thok kɔk. ¹⁸ Aabi kecin aa tääu kɔc tuany nhüim, ku aabi pial. Na cɔkkë käpieny kuany, ku dekkë kāk ë kɔc luaan̄, kacin kē näk ke th̄in.”

Jethu aci ɣäth pan Nhialic
(Lk 24:50-53; Lk 1:9-11)

¹⁹ Nawën ci Jethu nin̄ nök ke ke, ke ɣëth pan Nhialic ku nyuuc köŋ cuëc ë Nhialic. ²⁰ Ku jɔl atuuc Jethu thiëi pinynhom ke ke lëk kɔc. Ku jɔl kākken jän̄ göi yekë ke looi kenhüim aa tiëŋ, rin tō riel ë Nhialic ke ke.]*

Wël Jethu cì Luka gõt Wët nhom

Wël Jethu cì Luka gõt, aa Jethu nyuöth lön ë yen raan wäär cì Nhialic lueel ka bī tuöc pinynhom, bī kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel bën luäk. Acì Luka gõt lön Jethu acì Wëi Nhialic cöl bi, “Wët Puöth Yam bën nyuöth kəc njon nyin.” Ku wëlkä, aa la yiic käk wic raan ëbën. Käk miät puöth aa rëer wël cì Luka gõt yiic aya, cīmēn bën Jethu pinynhom, acì lueel thīn cök tueṅ yiic, ku tē thöök wël thīn aya, ku wäär ler Jethu nhial. Anyiköl la tueṅ ë wët kënë, ku juēṅ bī gam kəc cī gam rot juak la nhial Jethu cök, aacì raan töṅ kënë gõt aya athör Luoi Atuuc Jethu yic.

Abaṅ 2 ku 6 (tiṅ käk cī gõt athöör yic bō ciēen) aatō käjuēc yeke yök athör kënë yic ë rot. Cīmēn anyikööl diēt atuuc nhial, ku kēwäär cī abiök Jethu la neem wäär dhiēeth ye. Ku la Jethu luanṅ Nhialic wäär ë yen dhök. Ku wël waal raan path pan Thamaría ku manh cī mää. Ee wëlkä yiic, ee rök yen acì ber yic bī tēt kəc puöth. Ku Wëi Nhialic, ku käk cī diäär looi ë luoi Jethu yic, ku päl bī Nhialic adumuööm päl piny.

Käk tō thīn

Wët Nhom 1:1-4

Dhiēth ku mēeth Joon raan kəc muöc nhīm ku jöl a Jethu 1:5–2:52

Luoi Joon raan kəc muöc nhīm 3:1-20

Miēc ë nhom ku thēm Jethu 3:21–4:13

Luoi Jethu ëbën pan Galilia 4:14–9:50

Jäl pan Galilia ku la Jeruthalem 9:51–19:27

Nīn ciēen kadhorou thuönde nhom tueṅ 19:28–23:56

Jön rot ku nyooth rot ku la nhial ë Bēny 24:1-53

¹ Tēnē Thiöpiluth, cīt tē ye piēṅ ye, acì kəc juēc them bik käk cī röt looi kamkua gõt. ² Aacì gēt käk cī kəc cī ke tiṅ, ku kəc lui wët Nhialic lək yo tēwäär jæk käkä röt. ³ Kēya, Bānydiē, wēn cī ṅen käk cī röt looi muk cök tēwäär jæk kek röt, aca tak ba ke gõt apath tēnē yī, ⁴ rin bī yīn käjuēc cī piöc tēnē yī jäl ṅic lön cīi kek ye lueth.

Atuny Nhialic acì dhiēnh Joon lueel

⁵ Wäär ye Ṽerot bēnyṅaknhom pan Judia, raan käk Nhialic cöl Dhäkaria ë tō thīn, ku yeen ë ye raan akut kəc käk Nhialic cöl Abija, ku yeen ë la tiṅden cöl Elithabeth, nyen kuat Aron. ⁶ Dhäkaria ku Elithabeth aake ye kəc path tēnē Nhialic, rin keek aake rëer ke cīn gup awuöc ke thek lööṅ Nhialic. ⁷ Ku keek aake cīn mīth rin Elithabeth ëcī dhiēth, ku keek aake cī dhiöp kedhie aya.

⁸ Naṅon akäl tök, yen ke kuēer kəc akut Dhäkaria bik luui luanṅ Nhialic, ⁹ ke kocken akut cuēt gek, go lööny tēnē ye bī ya yen la adöṅ nīr took ariäk nhom luanṅ Nhialic. Go la lueek. ¹⁰ Ku tēwēn took yen adök lueek, ke kəc juēc awēn cī guēer aake rök aṅeer.

¹¹ Kaam wēn, ka atuny Nhialic nyuth rot ye ke kääc lön cuēc ariäk nhom tēwēn took yen adöṅ nīr thīn. ¹² Tēwēn tiṅ Dhäkaria ye, go riöc apei ku muum nhom. ¹³ Go atuny Nhialic lək ye, “Dhäkaria! Duk riöc, rökdu acì Nhialic piṅ, ku emēn tiēṅdu Elithabeth abī manh moc yök. Na la dhiēeth, ka bī cöl Joon. ¹⁴ Wek aabī puöth miät wedhie wek tiēṅdu tē le ye dhiēeth. Ku kəc juēc aabī puöth miät ke we aya, ¹⁵ rin yeen abī ya raan töṅ ril kam kəc käk Nhialic tiṅ. Ku yeen acī bī ya dek kuat muön la yic luöu. Ku yeen abī Wëi Nhialic la yeguöp ke cök ṅoot man yäc, ¹⁶ ku yeen abī kəc Itharel cöl adhuk Nhialic Bānyden.

17 Abi kanj tuəl tēnē Bēny kek riel thōŋ cimēn riel Nhialic wäär tō tēnē Elija. Ku Joon abi wārken ē mith cəl anhiar miēthken. Ku kəc ril nhūim emēn cie wēt Nhialic ye piŋ, aabi kenhūim waar. Ku kēya, yen ē tē cī Joon kəc cəl aa guuir rōt thīn rin bēn Bānyda.”

18 Go Dhākaria lueel tēnē atuny Nhialic ēlā, “Ba ŋic kēdē lən bi kēnē rot looi? Ÿen aci dhiəp ku tiēŋdiē aci dhiəp aya.”

19 Go atuny Nhialic dhušk ye, “Ee Ÿen Gabriel, rēer Nhialic ləəm ku Ÿen aci tooc ba yi bēn lək wēt puəth kēnē. 20 Rin kēc yīn wēt ca lueel gam, yīn abi rēer yi cie jam, Ÿet tē bi kēnē rot kanj looi akōlden bi yen rot looi ke cīt tēde.”

21 Tēn awēn, kəc aake tit Dhākaria ke cī gāi kē rēer yen luəŋ Nhialic apēi kēlā. 22 Nawēn le bēn bei ke cī jam, gokē ŋic lən le yen kē cī rot nyuəth ye, tēwēn ye yen nyuuth yecin ku cī jam.

23 Nawēn la nīn luui Dhākaria luəŋ Nhialic thōk, ke dhuk paande.

24 Nawēn ke tiēŋde Elithabeth yōk meth, ku jəl rēer baai pēi kadhiēc ke cie la aŸeer. 25 Ku jəl ya lueel, “Nhialic aci kēnē looi tēnē Ÿa bi piathde nyuəth Ÿa, ku aci kē ye Ÿa dhəl guəp rin cī Ÿen rol jal nyaai!”

Atuny Nhialic aci dhiēnh Jethu lueel

26 Tēwēn ye pēi Elithabeth dātem, ke Nhialic tooc atuənyde Gabriel gen Nadharet tō pan Galilia, 27 tēnē nyan bīm cəl Maria, ku ē thieək mony cəl Jothep, raan dhiēnh Bēnyŋaknhom Debit. 28 Go atuny Nhialic bēn tēnē ye ku lueel ēlā, “Madho, yīn athiəŋ dhēēŋ Nhialic. Bānyda atō ke yi!”

29 Go Maria rišöc ku muum nom wēn piŋ yen wēlkā, ku thōōŋ yepuəu kək tō ē wēt kēnē yic. 30 Go atuny Nhialic lueel tēnē ye, “Duk rišc Maria, yīn anhiēer Nhialic.

31 Yīn abi meth yōk, manh moc. Ku na la dhiēēth ka ba cək ke cəl Jethu. 32 Abi ya raandit apēi Nhialic nom. Ku abi cəl Wēn Nhialic Madhəl. Ku Nhialic Bānyda abi bāāny Debit wundit yiēk ye, 33 ku abi ya bēny pan yi Jakop akōlriēc ēbēn, ku bāānyde aci bi thōk alanden!”

34 Go Maria lueel tēnē atuny Nhialic, “Bi rot looi kēdē. Ÿen ē nyen bīm kēc thiaak?”

35 Go atuny Nhialic bēn lək ye, “Wēi Nhialic abi lōōny yīguəp ku rielde abi bēn yīnom. Manh thīn dhēŋ ba dhiēēth abi cəl Wēn Nhialic. 36 Ku dēt akīn aya, molēn Elithabeth cī dhiəp aci meth jəl yōk cək a wäär ye ye tiŋ ke ciēt cī rol. Pāike aa dātem emēn. 37 Rin ŋic Nhialic kəŋ looi ēbēn. Acīn kē gōk ye.”

38 Go Maria lueel, “Ÿen alony Bānyda, abi looi tēnē Ÿa cimēn wētdu.” Go atuny Nhialic jəl.

Maria aci Elithabeth la neem

39 Nawēn nīn lik cōk, ke Maria lōōny dhōl ke cīn gāau bi la pan yi Dhākaria rēer tēthōny pan Judia. 40 Ku ler pan Dhākaria ku muəth Elithabeth. 41 Kaam wēn piŋ Elithabeth Maria ke muəth ye, ke manh liēc yen riəŋ yeyic. Ku go Wēi Nhialic guə lōōny yeguəp. 42 Ku lueel rōldit tēnē Maria, “Yīn aye leec diäär yiic ēbēn, ku lec manh yānydu. 43 Yeŋō thieek Ÿayic abi man Bānydiē Ÿa bēn neem? 44 Kaam wēn piŋ Ÿen yīrōl yi muəth Ÿa, ke manh tō Ÿayic mit puəu ku le nyooŋ-nyooŋ. 45 Yīn amit guəp rin cī yīn wēt Bānyda gam, lən bi wēt cī lək yi rot tiēŋ!”

Waak Maria

46 Go Maria lueel, “Yīn Bānyda yīn apiaany Ÿapuəu, 47 ku Ÿen aci puəu miēt tēnē Nhialic pīr Ÿen,

48 rin cì yen aluonyden cie kuëëc
nhom lieec.

Ku akölè le tueŋ,
riëec ëbën abä leec rin cì Nhialic
yən dɔɔc,

49 rin cì Nhialic Madhəl
kädit looi tənë yən.

Yen aril ku adhëj.

50 Ku yeen alir puşu tənë kuat raan
ëbën,
kuat riöc ë yeen.

51 Nhialic acı kɔc bəŋ nhiam
thiäi pinynhom köŋden ril.

52 Ku acı bäny ril piëk piny thöcken
nhüim,
ku jət kɔc cüi nhiam cie kuëëc nhüim
nhial.

53 Ku ee kɔc ŋöŋ wic kəŋ,
yiëk kajuëc ku nyiëŋ ajjiek.

54 Ku acı wëtden cı thön wärkuan düt
tiëej nom

ku kony aluonyke, kɔc Itharel.

55 Cimën wäär cı yen ye lëk wärkuan
düt,

Abaram ku müth cı lök dhiëëth!”

56 Ku jəl Maria rëer kek Elitha-
beth təcit pëi kadiäk ku dhuk pan-
den.

Joon acı dhiëëth

57 Nawën ke pëi Elithabeth thök,
ku dhiëëth manh moc. 58 Nawën
piŋ kɔc akeu nom ku kɔc ruääi ke
ye lən cı Nhialic ye lieec, ke mit
puşth apei.

59 Nawën aköl ye nin bët, ke kɔc
bö bi meth bën ŋoot. Ku wickë bik
cäk rin wun Dhäkaria. 60 Go man
kuec ku lueel, “Acəl Joon.” 61 Gokë
lueel tənë ye, “Acin raan ruääi ke
we cı cäk ë rinkä.” 62 Ku nieukë
wun nyin, ku thiëckë tē bi yen meth
cäk thin.

63 Go Dhäkaria agen gëtgët cəl ku
gët, “Acəl Joon.” Gokë gäi ëbën.

64 Ku kaam thiin awën ke go ŋic
jam ku leec Nhialic. 65 Go kɔc
thiääk ke ke gäi, ku thiëi wëlkä pan
Judia yic, ku ye kɔc ëbën jam ë
ke. 66 Ku kuat raan cı wëlkä piŋ ë
gäi ku lueel, “Manhë, bi jäl yiëndë

aköldä?” Rin ë yic, riel Bänyda arëër
kek ye.

Waak Dhäkaria

67 Go Wëi Nhialic lööny Dhäkaria
guşp, ku lueel maany cı Nhialic
nyuöth ye ëlä,

68 “Lecku Bëny, Nhialic Itharel! Rin
cı yen bën bi kacke bën luşk.

69 Ku cəl raan pir yo atul yön Debit
aluonyde.

70 Wëtde acı kɔc kärke tıŋ lueel
thëer,

71 lən bi yen yo kony aleikua ku kɔc
man yo.

72 Acı Nhialic lueel lən bi yen
wärkuan düt lieec,

ku muk löŋ ë döör cı yen mäath dəm
ke ke nom.

73-74 Cimën cı yen mël kuëj tənë
Abaram wäditda,

ku thön lən bi yen yo kony aleikua,
yok aabi këde ya looi ke cın diëer,

75 tē yer yok puşth ku lok cök yen-
hom akölaköl tē piir yok.

76 Ku yin manhdie, yin abi ya raan
käk Nhialic tıŋ,

yin abi la tueŋ yenhom ba dhöl la
guiir tənë yeen.

77 Ba lëk kɔc tē bi kek pir akölrüëc
ëbën yşk thin,

tē pël adumuşmken piny.

78 Nhialic alir puşu,

ku yen abi raan cıt ruel cəl abö
pinynhom.

79 Ku yeen abi ruel tənë kɔc tō
muşöth yic,

rëër thou yic, bik dhöl ye kɔc döör ke
Nhialic jäl yok.”

80 Ku Joon acı jäl düt ku yik Wëi
Nhialic riel düt. Ku piir roor tē cüi
ceŋ ë rot yet aköl tul yen Itharel
nom.

2

Jethu acı dhiëëth

(Mk 1:18-25)

1 Bënyŋaknom cəl Cithër ëcï wët
lueel bi kɔc bëgi mec ke kueen. 2 Ku
kën yen ë tē jök kuën ë kɔc rot

tëwäär ye Kuirino bëny pan Thiria.
 3 Go raan ëbën la bî la gôt rin, ñek pan wundit ku ñek pan wundit.

4 Go Jothep jâl Nadharet tō Galilia bî la gen Bënyñaknom Debit, tō pan Judia cəl Bethalem, rin ye yen raan dhiënh Debit. 5 Acî la bik rienken la gôt kek Maria wïc kacken bik gäm ye, ku ë liac. 6 Tëwën rëer kek Bethalem, ke nïn bî Maria dhiëth thök. 7 Ku dhiëth wënde, ku der kōu alath ku tēÿu diaany yic wën liiu tënë aniïn yōn jōl.

8 Ku kōc biōök aake rëer pan wën, ku aake ruu tiët ë thākken. 9 Kaam wën ka atuny Nhialic tul kelōm ku ruel yer Nhialic kekōth bî ke riaal. Gokë riōc apēi. 10 Go atuny Nhialic lëk ke, “Duōkkë riōc, ee wët path yen alëk we, wët bî thāi ëbën puōth miët thïn. 11 Rin akōlë, gen Debit tēn, Bëny Pîr kōc acî dhiëth, ku yen ë Raan cî Nhialic lōc ku dōc. 12 Ku abāk ñic kēlā, wek aabî meth yōk, manh cî der kōu alath, ku acî tōÿu gəl cök.”

13 Kaam awën ka atuuc juëc kōk met rōt thïn ku leckë Nhialic ku luelkë,

14 “Yeku Nhialic door, Acieñ tō nhial,

ku dōr pinynhom tënë kōc nhiëer.”

15 Nawën cî atuuc juëckā dhuk nhial, go kōc awën lueel kamken, “Lok Bethalem buk kāk cî lëk yō la tñ, ku kāk cî Bānyda nyuōth yō.”

16 Gokë la ke ban kekōth, ku yōkkë Jothep kek Maria ku Meth ke cî tāau gəl cök. 17 Nawën tñ abiōk meth, ke lëk kōc ëbën kāwën cî atuny Nhialic lueel ë rienke. 18 Go kōc cî wël kōc abiōk piñ gāi apēi. 19 Go Maria wëlkā ëbën piñ apath, ku muk ke yepuōu. 20 Go kōc abiōk awën dhuk ke lec Nhialic, rin kāk cîk piñ ku tñkë ke, kecit tëwäär cî atuny Nhialic lëk ke.

Jethu acî cāk

21 Nawën akōl ye nïn bët, akōl yen bî ye ñoot, go cāk ke cəl Jethu, rin wäär kek cî atuny Nhialic lueel wäär ñot këc Maria liëc ë ye.

Jethu acî yāth luan Nhialic

22 Nawën cî nïn thiärñuan thök cît lōñ Mothith, ke Jothep kek Maria la luan Nhialic Jeruthalem bik meth la nyuōth, 23 cimën lōñ cî Mothith nyooth thëer ëlā, “Manh moc, ku ye kaai abî juër Nhialic.” 24 Ku keek aya acî kuōr karou juaar cimën lōñ Bëny.

25 Ku mony cəl Thaimon ë ciëñ Jeruthalem, ku ë raan path apēi ku ë riōc Nhialic. Ku ë tit Raan Pîr kōc Itharel, ku Wëi Nhialic ë tō yeguōp. 26 Ku ëcî Wëi Nhialic lëk ye lōn cïi yen bî kanj thou, tē këc yen Raan cî Nhialic lōc ku dōc kanj tñ. 27 Nawën yëth Maria ku Jothep Jethu luan Nhialic, bik kë ye lōñ Mothith lueel la looi, ke tēÿu Wëi Nhialic Thaimon puōu bî la luan Nhialic aya. 28 Go Thaimon Jethu jōt ku leec Nhialic ku lueel,

29 “Ee yïn Bëny, yïn acî wëtdu tiëerñ nom,

jōl aluonydu puōl bî jāl, ke cî la lāñ.

30 Të bî yïn kaku kuony thïn aca tñ nyiënkië,

31 ku aca guir thëi nom

32 ku ee piny mer bî kōc cie kōc Itharel kāj tñ

ku bî Itharel thāndu aleec thïn.”

33 Kaam wën këëc Jothep kek Maria ke cî gāi wël lueel Thaimon rin meth Jethu, 34 go Thaimon ke dōc ku lueel tënë Maria, “Yen manh këne acî Nhialic lōc bî kōc juëc Itharel muōr ku piñ kōc kōk. Ku yeen abî ya raan bî wët Nhialic nyuōth, ku abî kōc juëc wël rëc aa lueel yeguōp. 35 Ku yïn Maria, yïn abî reem puōu ciët yî cî gut pal, bî wët tō kōc juëc puōth jāl ñic thïn.”

36 Ku tñ kāk Nhialic tñ cəl Ana ë tō thïn, ku ë ye nyan mony cəl Panuel, raan dhiënh cəl Acer kuat

Itharel yic. Ana ëci dhiap apei, ku ëci thiaak ku rëer kek muonyde run kadhrou ku thou muonyde. ³⁷ Ku jol Ana lök rëer ke ye lëer ruöön thiärbët ku nuan. Ecie jäl luanj Nhialic, ë ye cool ku ruu ke loi käk Nhialic, ku röök ku theek miëth. ³⁸ Ku akölë guöp aci rot mät kác wën, ku leec Nhialic ku lueel wëtde rin meth, tënë kác ye tiit lön bi Nhialic thänden Itharel wëer bei.

Jethu aci dhuök Nadharet

³⁹ Nawën cik keriëec ëbën jäl looi cimën löj Nhialic, ke Maria ku Jothep dhuk Galilia Nadharet panden. ⁴⁰ Ku jol Jethu dit ku ril apei, ku njic käj ku döc Nhialic.

Jethu ë tó luanj Nhialic

⁴¹ Ruöön ëbën Jothep kek Maria aake ye la Jeruthalem rin Yandit Ayum cïn yic luou. ⁴² Naçon cï run Jethu jäl aa thiäär ku rou, ke cath ke ke bik la yai yic Jeruthalem. ⁴³ Nawën cï yai thök ke dhuk ciëen, ku kuckë lön cï Jethu döj geu, ⁴⁴ ë cik tak lön ciëth yen ke kác kök, ku ciëthkë yet thëi. Nawën ke wickë kam kác ruäai ke ke ku kác njickë. ⁴⁵ Nawën cik yök, gokë dhuk Jeruthalem bik ben la wic thïn. ⁴⁶ Na aköl ye nin diäk, ke jölkë yök luanj Nhialic Jeruthalem, ke cï nyuc kam kác piöoc lööj Nhialic ke piñ wëlken, ku yeke thiëec. ⁴⁷ Go kác ëbën gäi wën piñ kek ye ke jam cimën raan njic käj apei, ku tã bëer yen wëlken aya. ⁴⁸ Nawën tiñkë manhden ke gei ku lueel man, “Yenjö manhdië looi yin kënë tënë yo? Yin acuk wic apei yok wuur.”

⁴⁹ Go lëk ke, “Yenjö wiëckë ya? Kuäckë lön dhil yen käk ë Wä looi?” ⁵⁰ Ku aa këc wët cï lueel deet yic.

⁵¹ Go Jethu jäl ke ke ku dhukkë Nadharet, ku jölkë ceñ ke ye wëlken piñ, ku jol man käckä muk yepuöu. ⁵² Ku jol Jethu dit ku njic käj apei. Ku

Nhialic ë mit puöu tënë ye, ku yen lön kác aya.

3

Piöoc ë Joon raan kác muöc nhüim

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28)

¹ Yon yen ruöön thiäär ku dhiëc ke Tiberiöth ye bëny, ku Pilato ke ye bënydit mac Judia, Antipäth Yërot ë ye bëny Galilia ku Pilipo wämënh ë mac Ituria kek Trakonitith, ku Lithaniath ë ye bëny Abilene, ² ku Anath kek Kaipa aake ye bënydit käk Nhialic. Tëëné, ke Nhialic lëk wët Joon wën Dhäkaria tó roor. ³ Go Joon bëi tó wär Jordan you kueny yiic ke wëet kác, “Pälkë luoi käreec, ku calkë röt aa muöc nhüim, rin bi adumuömkun päl piny tënë we.”

⁴ Cimën cï ye göt athör Ithaya yic raan käk Nhialic tiñ ëlä, “Raan käckie tiñ abi këcit löör gut yic bi yen kác caal tãde ë rot, ku lëk keek ëlä, ‘Guiërkë dhël ë Bëny, luoië dhölke bik la cök.

⁵ Thönykë yon la tiäm piny ku dhuökkë yon thöny nhüim piny, ku cökkë dhël cie yic neer, ku thönykë dhäl la yiic nyony nhüim.

⁶ Ku raan ëbën, abi tã ye Nhialic yook luäk thïn tiñ!”

⁷ Ku lëk kác juëc bö tënë ye bi ke ben muöc nhüim, “Awek dhiënh kapieny! Yenja lëk we bäk kat këreec bö? ⁸ Luoië käk ye nyooth lön cï wek muöl käreec yakë ke looi. Ku duökkë wepuöth tøj ku luëlkë yok aa mïth Abaram. Alëk we lön alëu Nhialic bi aleelkä col aaye mïth Abaram. ⁹ Ku ëmën yëp aci ther bi ke tiim yep, rin na ye tim cie luak, ka yep ku cuet ë mæec.”

¹⁰ Go thän awën Joon thiëec ëlä, “Na ye këya, buk nõ looi?” ¹¹ Go Joon bëer, “Raan la alëth karou, adhil tók yiëk raan cïn alath, ku raan la miëth adhil looi këya.”

12 Go kɔc ajuēr kut bēn tēnē ye aya bī ke bēn muɔc nhūm, ku thiēckē, “Raan piōc buk nō looi?” 13 Go lēk ke, “Duškkē wēu ye lōom ē ruēēny tēnē kɔc.” 14 Go apuruuk bēn ku thiēckē ēlä, “Na ɣook, buk nō looi?” Go lēk ke, “Duškkē kɔc ye rum, ku duškkē kɔc ye gaany wēt ē lueth, ku yakē puōth la yum ariōpdun yic.”

15 Go nāthden jāl dīt, ku yekē tak lɔn nadē ke mony abī dhīel a Raan cī Nhialic lɔc ku dɔc. 16 Go Joon lēk ke ēbēn ēlä, “Wek aa ya muɔc nhūm piū ē path, ku raan dīt ku ril apei tēnē ɣa abō, raan na cɔk aa warke ka cā lēu ba ke dɔk. Ku ē yic ɣen acīi path ba lēu, ba ya aluonyde. Ku yeen abī kɔc kɔk weyiic muɔc nhūm Wēi Nhialic, ku muɔc kɔc kɔk nhūm ē mac. 17 Yeen acīt raan muk lɔk kām ye rap kōm, bī rap tek thook kek miēl. Ku wīu rap ku tōu ke. Ku ɣōt miēl many cie thou.”

18 Wēl kɔk cīt kakkā aaci Joon lēk kɔc apei bī yen Wēt Puōth Yam piōc thīn.

Joon raan kɔc muɔc nhūm aci mac

19 Ku Joon ēcī Antipāth Ƴērot, bēny Galilia jāam guōp kārɛc apei, rin cī yen Ƴērodia tiŋ wāmēnh rum bī ya tiēnde, ku looi kājuēc rɛc kɔk aya. 20 Go Antipāth Ƴērot Joon mac, ku kōnē ē kērɛc dēt cī mat kāracken cī looi yiic.

Jethu aci muɔc nom

(Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Nawēn cī thān awēn muɔc nom ēbēn, ku Jethu ke cī muɔc nom aya. Kaam wēn rōok yen ke nhial liep rot. 22 Ku bō Wēi Nhialic yenhom kecīt kuur ē dit. Ku piŋ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yīn ē manhdiēn nhiaar. Ƴen amit puōu kek yī.”

Kuat Jethu

(Mt 1:1-17)

23 Wäär jɔk Jethu piōcde cök, ke ruōnke aake ye thiārdiäk.

Ku ē ye raan ēbēn tak lɔn ē yen wēn Jothep, wäär wēn Ƴeli,

24 wēn Mathat, wēn Lebī, wēn Melki, wēn Janai, wēn Jothep,

25 wēn Matathia, wēn Amoth, wēn Nayum, wēn Ethli, wēn Nagai,

26 wēn Manth, wēn Matathia, wēn Themein, wēn Jothek, wēn Joda,

27 wēn Joanan, wēn Retha, wēn Dherubabel, wēn Cealtiel, wēn Neri,

28 wēn Melki, wēn Adi, wēn Kotham, wēn Elmadam, wēn Er,

29 wēn Jocua, wēn Eliedher, wēn Jorim, wēn Mathat, wēn Lebī,

30 wēn Thaimon, wēn Juda, wēn Jothep, wēn Jonam, wēn Eliakim,

31 wēn Meliea, wēn Mena, wēn Matatha, wēn Nathan, wēn Debit,

32 wēn Jethe, wēn Obet, wēn Boath, wēn Thalmon, wēn Nacon,

33 wēn Aminadap, wēn Admin, wēn Arni, wēn Ƴedhron, wēn Peredh, wēn Juda,

34 wēn Jakop, wēn Ithäk, wēn Abaram, wēn Tera, wēn Nayör,

35 wēn Theruk, wēn Reu, wēn Pelek, wēn Eber, wēn Cela,

36 wēn Kainan, wēn Arpakcat, wēn Cem, wēn Noa, wēn Lamek,

37 wēn Methuthela, wēn Enok, wēn Jaret, wēn Malaleel, wēn Kennan,

38 wēn Enok, wēn Theth, wēn Adam wēn Nhialic.

4

Jethu aci jɔŋrac them

(Mt 4:1-11)

1 Go Jethu jāl wär Jordan ke cī Wēi Nhialic la yeguōp, ku ɣēth roor tē cīi ceŋ, 2 tē cī jɔŋrac ye bēn la them thīn

nin thiärñuan. Ku ëcie mïth ë ninkä yïic ëbën, nawën cïk thök ke jøl cök nök.

³ Go jöñrac rot cuät ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic ke lëk ael këne bë ya ayup.” ⁴ Go Jethu bëër, “Acï göt theer ëlä, ‘Raan acie pïr ayup ë rot.’”

⁵ Go jöñrac yäth tëthöny, ku nyuth bëëi pinynhom ëbën nyin yic. ⁶ Ku lueel tënë ye, “Käkkä ëbën aaci gäm ya, ku alëu ba ke gäm raan ca tak. ⁷ Këya, na dor ya ka bë ya käkku ëbën.” ⁸ Go Jethu bëër tënë ye, “Acï göt ëlä, ‘Yin abi Nhialic Bänydu door ku loi wëtde yetök!’”

⁹ Go jöñrac yäth Jeruthalem, ku tëëu luan Nhialic nom ku lueel, “Na ye Wën Nhialic ke yï cuet rot piny tëmec këne, ¹⁰ rin ëci göt ëlä Nhialic abä atuöcke lëk bëk yï tiit, ¹¹ ku mukë yï kecin, ba yïcök cïi cök dëeny alë.”

¹² Go Jethu bëër, “Acï lueel theer ëlä, ‘Duk Nhialic Bänydu them ë path.’”

¹³ Nawën cï jöñrac Jethu jäl them ë dhölkä yïic ëbën, ke nyiëñ piny ku pël kaam koor.

*Jethu aci luäide jöök Galilia
(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)*

¹⁴ Go Jethu ke tö Wëi Nhialic yeguöp, dhuk Galilia. Go guo piñ Galilia ëbën, ¹⁵ rin piöcde të ye kóc Itharel kenhïim mat thïn, ee ye leec raan ëbën.

*Kóc Nadharet aa këc Jethu gam
(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)*

¹⁶ Go Jethu jäl teden awën ku ler genden Nadharet tëwäär muk ye thïn. Nawën aköl löñ, ke la tën amat kóc Itharel cit të ye luöi ye aköläköl. Nawën jöt rot bë wët Nhialic kueen, ¹⁷ ke gëm athör Ithaya, raan käk Nhialic tïñ. Go athöör pet yic ku yök të cï ye göt thïn këlä,

¹⁸ “Wëi Nhialic atö ke yën rin acä löc,

ba Wët Puöth Yam lëk kóc nöñ. Bëny acä tooc

ba lëk kóc cï loony ku kóc mac, ku kóc rëër wïn jöñrac yic,

lön bë keek lony, ku lön bë kóc cï cöör ben daal,

ku ba lääu nom tënë kóc gum, bën lëk keek.

¹⁹ Ku ba ruöön bë Nhialic kóc bö tënë yeen döc, bën lëk keek.”

²⁰ Ku mat Jethu athör yic ku gem ku nyuuc. Go kóc ke tö amat yic kenyin wël ye ëbën. ²¹ Go Jethu lëk ke, “Wët cäk piñ ca kueen athör theer wël Nhialic yic acie nom tïeñ ya aköl.”

²² Go kóc ke tö thïn gäi ëbën ku leckë rin wël puöth cï lueel. Ku yekë röt thiëc ëlä, “Kënë, lëu bë rot looi këde, yeen cie wën Jothep?”

²³ Go Jethu bëër, “Ee yic, wekaaba lëk kääñ ye lueel ëlä, ‘Akïim köñ rot cöl apuöl,’ Ku abäk lëk ya ba käk cäk piñ ke ca looi Kapernaum, looi aya genda ë tën. ²⁴ Ku le tuen ku lueel, ‘Acin kóc käk Nhialic tïñ ye wël yekë lueel gam panden.’ ²⁵ Ku cimën ñic wek ye lön cï Elija, raan käk Nhialic tïñ, tïñ lëer cöl Dharepath kony. ²⁶ Ku Dharepath ë ye tïñ wundët cöl Thidon. Ku diäär lër Itharel aake wïc kuöny wäär nëk cök kóc, rin këc deñ tueny run kadiäk ku abak bë cök dit apëi pan Itharel. Ku Elija akëc bën tuöc ke. ²⁷ Ku dët aya, wäär ye Elica raan käk Nhialic tïñ, kóc juëc cï tuet aake tö pan Itharel, ku acin atuen töñ cï Elica bën kony, acï bën la kony Naman raan pan Thiria.”

²⁸ Go kóc ke tö tën amat puöth riääk ëbën wën piñ kek wëlkä, ²⁹ ku jötkë röt ku göömkë piny. Ku yëthkë ayeer geeu ke yekë pik bëk yëet göt nom të cï geu buth thïn, ku yëthkë agala nom rin wïc kek ye bëk la piëk wïir. ³⁰ Go bak keciël yïic ku jïël.

Jethu ala riel ë yen jənrac cuəp wei
(Mk 1:21-28)

³¹ Go Jethu la Kapernaum gen tō Galilia, tē ye yen kəc pišōc thīn akōl cīi kəc Itharel ye luui. ³² Ku pišōcde ēci kəc gōi ē tēn aya, rin kək ye lueel aa wēl yith ye nyuəəth lən le yen riel Nhialic. ³³ Naḡon akāl tōk tēwēn piōoc yen, ke raan tō kam kəc tēn amat, ke la guəp jənrac jam ke cī yerōl jət apēi ēlā, ³⁴ “Yenō wic tēnē ḡo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba ḡo bēn rac? Yīn anjēc, yīn ē raan puəth la cök bō tēnē Nhialic.” ³⁵ Go Jethu jənrac duəsm thok piny, “Bietē, ku bāār bei yeguəp.” Go jənrac mony awēn wiet piny kenhūim ku bīi bei yeguəp ke cīn tētōk cī yiēk ye.

³⁶ Go kəc gāi apēi ku thiēckē rōt, “Yenō kēnē? Ye piōoc yam kek riel Nhialic. Mony kēnē ala riel ye yen jak yōök ku gamkē wētde aya.” ³⁷ Go lēc ku piathde guə thiēi baai yic ēbēn.

Jethu aci kəc tuany kony
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Kaam awēn jiēl yen tēnē amat kəc Itharel ke la pan yī Thaimon. Go man tiḡ Thaimon yök ke cī juāi gōök, gokē lək Jethu. ³⁹ Go la ku kēēc yeləsm tēwēn cī yen tōc thīn ku yōök juāi bi jāl. Go juāi guə pāl piny ku looi miēth tēnē ke.

⁴⁰ Ye thēn kēnē, wēn cī akōl lööny piny, ke kəc guēər kek kocken tuany tēnē Jethu, ku tēxu yecin kenhūim, gokē pial ēbēn. ⁴¹ Ku bō jakrēc bei kəc juēc gup ke dhiau ēlā, “Yīn ē Wēn Nhialic.” Go Jethu ke yōök bik cīi jam, rin ḡic kek ye lən ye yen Raan cī lēc ku dəc.

Jethu ë kəc Galilia lək wēt Nhialic
(Mk 1:35-39)

⁴² Naḡon nhiäk riel, akēc piny bak ke Jethu jiēl baai ku le tēde ē rot. Go kəc juēc la wic. Nawēn lek yök, gokē ləḡ bi rēər Kapernaum ku cīi ke

nyieēḡ piny. ⁴³ Go bēər, “Yen adhil Wēt Puəth Yam rin bāəny Nhialic la pišōc bēi kək yiic aya, yen ē kēn tuuc ḡa ba bēn looi.” ⁴⁴ Go pan Galilia kuany yic ke piōoc kəc tēn amat.

5

Kəc cī Jethu kaḡ buəəth
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ ḡon akāl tōk tēwēn piōoc Jethu wār cəl Jenetharet ḡou, ke kəc juēc apēi wēt bik wēt Nhialic bēn piḡ. ² Go riāth karou tiḡ agör ḡou ke cī amēi nyāəḡ piny ku jiēlkē bik bi-aiken la thuaik. ³ Go Jethu thuēt riān tōk yic, ku ē ye riān mony cəl Thaimon, ku lək ye bi piēk wūr tēthin-nyəot. Ku jəl nyuc riāi yic ku piōoc kəc.

⁴ Nawēn cī thök ē jam, ke lək Thaimon, “Gērkē riāthkun tēthiāḡ ku cuatkē biaikun bāk rec dəm.”

⁵ Go Thaimon bēər, “Bēny, ḡok aaci ruu māi wēn akəu ku acīn kē cuk dəm. Ku na ca lueel, ka buk cuat.” ⁶ Ku cuatkē buəi. Gokē rec juēc apēi dəm abi buəi yiic duər rēet. ⁷ Gokē amēiken kək tō riān dēt yic cəl bik ke bēn kony. Gokē bēn, ku tekkē rec riāth karou yiic ku thiēḡkē kedhie abik duər dīir.

⁸ Nawēn tiḡ Thaimon kē cī rot looi, ke gut yenhiəl piny Jethu nhom ku lueel, “Bēny, jāl tēnē ḡa, ḡen ē raan la guəp adumuəsm.” ⁹ Rin yen Thaimon, ku kəc awēn mēi kek ye aake cī gāi rec juēc cik dəm. ¹⁰ Ku kocken cath kek ye Jemith ku Joon, wēēt Dhubedī, aake cī gāi aya. Go Jethu lək Thaimon, “Duk rišc, ēmēn le tuēḡ aa kək kek aaba ḡa dəm.” ¹¹ Gokē riāth ḡoc wār thok aḡeer, ku nyieēḡkē kēriēēc ēbēn piny ku buəthkē Jethu.

Jethu acā atuət cəl apuəl
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² ḡon akāl tōk Jethu ēci la keny gen dēt, ku raan cī tuət ē tō thīn.

Nawën tñj Jethu ke gut yenhioł piny ku lëñ, “Bëny anjɛc alëu ba ɣa kony ba pial, kony ɣa.”

¹³ Go Jethu nääñ nyinde tñj ku wïc bï kony. Ku jət yecin ku gəət ku lueel, “Awiɛc, piaalè!” Kaam thiin awën ke tuet jiël. ¹⁴ Ku cəl Jethu ajiël ku thən apɛi, “Duk kënë la lëk raan dët. Ləər ku nyuəth rot raan kək Nhialic, ku bï caath, ku juar kəñj cit tē ye lōñ Mothith ye luɛel thïn, bï raan ëbën njic lən cï yïn pial.”

¹⁵ Ku təwën cï Jethu ye cak thən këya, ke wët go thiëi piny abï kəc juɛc aa guëer tənë Jethu bïk piöcde bën piñ, ku kony ke bïk pial. ¹⁶ Ku ye la tēde ë rot tē cïn yic kəc ë rëer thïn bï la röök.

Jethu aci raan cï ruai kony
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Naɣon akäl tök, ke kəc kək akut Parathï, ku kəc piöc lööñ nyuc bïk piñ tē piöc Jethu kəc thïn. Ku aake bə bëi yic Galilia ku Judia ku Jeruthalem. Ku Nhialic ëci Jethu yiëk riel bï kəc tuany kony. ¹⁸ Kaam wën ke kəc bə ke ket raan aduany alom. Ku wïc kəc awën ket ye bïk ɣəth ɣöt tənë Jethu. ¹⁹ Nawën cïn tē ɣəth kek ye tənë Jethu rin cï ɣöt thiäñ kəc, gokë la nhial ku nanykë ɣöt nhom ləñ awën rëer Jethu thïn. Ku luɛɛckë raan aduany piny kek biñde yenhom.

²⁰ Ku wën tñj yen gamdüt tō ke ke, ke lueel, “Mäthdiɛ, adumuösmku aaci päl piny.”

²¹ Go kəc piöc lööñ kəc Itharel ku kəc akut Parathï wën rëer thïn, jäl tak ku luelkë kepuəth, “Yeña kënë Nhialic jääm guəp këlä? Yeña adumuösm päl piny, ee Nhialic ë rot.”

²² Go Jethu kək yekë tak guə njic ku lueel, “Yeñö ye wek ye tak lən lueel ɣen lueth? ²³ Ye kënen puł yic kəkä yic ba lueel, ‘Adumuösmku aaci päl piny’ tēdë ke luɛel, ‘Jət rot ku cathë?’ ²⁴ Ku aba nyuəth we

ëmën lən le Manh Raan riel pinynhom bə adumuösm päl piny.” Ku lëk raan aduany, “Alëk yï, jət rot ku kuany biñdu ku ləər baai.”

²⁵ Go rot jət nyin yic kenhüim ke dɛɛi kek ëbën, ku kueny biñden awën cï ye täac thïn, ku ler baai ke lec Nhialic. ²⁶ Ku jəl kuat raan tō thïn ëbën gäi ku riöcckë. Ku leckë Nhialic ku luelkë, “ɣok aaci këdüt jän göi tñj ya aköl.”

Jethu aci Lebï cəł
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nawën ke Jethu jiël geeu, ku təwën ciəth yen ke tñj raan ajuer kut cəl Lebï ke rëer tēden ë luəci. Go Jethu lëk ye, “Buəth ɣa.” ²⁸ Go Lebï luəide puł ku buəth.

²⁹ Nawën ke Lebï loi miəth paande bï yen Jethu gəəñ. Go kəc juɛc bën, kəc ajuer kut ku kəc kək, ku nyuuckë ke ke bïk mïth. ³⁰ Go kəc akut Parathï ku kocken piöc lööñ la nōomnōom ku luelkë tənë kəc Jethu buəth, “Yeñö ye wek mïth ku dëkkë kek kəc ajuer kut, ku kəc la gup adumuösm?”

³¹ Kaam wën piñ Jethu ë wët kënä, ke lëk ke, “Acie kəc puł kek aküim wïc, aa kəc tuany. ³² ɣen akëc bën ba kəc ye tak lən puəth kek bën kony. ɣen aci bën bï kəc rɛc la gup adumuösm kepuəth dhuək ciëñ.”

Wët löñ thëk ë miəth
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Gokë bən lueel tənë ye, “Kəc Joon buəth aa lac thek ë miəth ku röökkë. Ku aye kəc akut Parathï buəth looi aya, ku kockun yï buəth aa mïth ku dëkkë.”

³⁴ Go Jethu bëer ku lueel, “Yakë wïc bï kəc cï bën ruääi yic rëer ke cïi mïth? Acie tēde! Na rëer raan thiëk ke ke, ka cik loi këya. ³⁵ Aköl bï athiëk dəm ku nyiɛi keyiic, yen aköl bï kek thek.”

³⁶ Ku ben Jethu kääñ dët bən thöəth aya tənë ke, “Acïn raan bï aban alath rɛt wei alanh yam kəu

bī la buōp ē dhiāth alath kōu. ³⁷ Ku acīn raan bī muōn abiēc ē yam pušk tōny theer yic. Na looi kēya, ke muōn abiēc yam abi tōny pušt yic, ku muōn abiēc abi luuŋ wei ku tōny abi kuem. ³⁸ Acie kēya, muōn abiēc yam adhīl pušk ē tōny yam yic. ³⁹ Ku acīn raan wīc bī muōn abiēc yam dek tē cī yen muōn abiēc cī ceŋ kaŋ dek, abi lueel, ‘Muōn abiēc cī cieŋ aŋuēēn.’”

6

Jethu acī kuc lōŋ akōl lōŋ kōc Itharel

(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Naŋon akōl cīi kōc Itharel ye luui, Jethu kek kōcken ye buōth aake cath ke kuany dhēl yic kam dum. Go kōcken ye buōth rap thoŋ ku koikē ke kecin, ku camkē ke. ² Go kōc akut Parathī kōk lueel, “Yeŋō ye wek luui akōl cī lōŋdan Itharel pēen bī kōc cīi ye luui thīn?”

³ Go Jethu bēēr, “Kēckē kē cī Debit looi wāthēer kaŋ kueen? Wāär nēk cōk ye kek kacke, ⁴ go la luuŋ Nhialic ku lōm ayum yaath cī tōōu tēnē Nhialic ku cim, ku gēm kacke aya bik cam. Ku ayum kēnē ēcī lōŋda pēen bī kuat raan ē path cīi cam. Ee raan kāk Nhialic yen ē ye cam ē rot.” ⁵ Ku wit Jethu wētde ēlā, “Manh Raan ē bēny keriēc ēbēn agut akōl lōŋ.”

Jethu acī mony cī cin ruai kony

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Naŋon akōl dēt, akōl cīi kōc ye luui ke Jethu la tēn amat kōc Itharel ku piōōc. Ku mony cī cin cuēc ruai ē tō thīn. ⁷ Go kōc kāk piōōc lōōŋ Mothith, ku kōc kōk akut Parathī ke tō thīn wīc bik tīŋ, lōn bī Jethu mony kēnē kony bik la luom, rin cī yen ye kony akōl cīi kōc ye luui. ⁸ Ku Jethu ē ŋic kē tō kepuōth, go lēk mony awēn cī cin ruai, “Jōt rot ku bāär tueŋ tēn kōc nhīim.” Go bēn ku kēēc. ⁹ Go Jethu ke thiēc, “Yeŋō ye

lōŋda pāl ŋo buk looi akōl cīi kōc ye luui? Ye kēpath aye kērac, bī raan kony bī pīr, kua pēl wei bī thou?” ¹⁰ Ku dōt ke ēbēn ku lēk mony awēn cī cin ruai, “Nyoth yīcin.” Go yecin nyooth. Go ciēēnde piath. ¹¹ Tēēnē, go kōc ater Jethu puōth riāāk apēi, ku matkē kē bik looi tēnē ye.

Jethu acā atuuc kathiāär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Naŋon akāl tōk ē nīnkā yīic, ke Jethu la gōt nhom tē cīi ceŋ bī la rōōk, ku jōl ruu rōōk tēnē Nhialic. ¹³ Nawēn bak piny ke cōl kōcken ye buōth, ku kuany raan thiāär ku rou keyiic ku ciēk ke ke cōl atuuc. ¹⁴⁻¹⁶ Kōc ke cī kuany ayī, Thaimon (cī Jethu bēn cāk ke cōl Pīter), Andria (mēnh koor ē Thaimon), Jemith, Joon, Pilipo, Bartholomeo, Lebī, Thomath, Jemith wēn Al-pawuth, ku Thaimon (raan la puōu ater), Juda wēn Jemith ku jōl a Juda Ithkariōt, raan wāär cī Jethu bēn luom bī dōm.

Kōc juēc aa Jethu buōth

(Mt 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Go Jethu bēn piny ku kēēc tēthōŋ nhom gōt cōk kek kōcken ye buōth, ku kōc juēc kōk ke bō Judia ku Jeruthalem. Ku kōc bēēi kōk tō wārköu cimēn Tire ku Thidon, aake cī bēn bik bēn piŋ piōōc Jethu, ku bī ke bēn kony tueny tō kegup. Ku kōc ke la gup jakrac aake cī bēn aya go Jethu ke kony. ¹⁹ Ee wīc kuat raan ēbēn bī gōt, rin riel yen kōc kony bik pial ē ye yōk yeguōp ē path tō cī ye gōt.

Kēŋ mist ē puōu ku rēēc ē puōu

(Mt 5:1-12)

²⁰ Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buōth ku lueel, “Wek aa mit gup wek kōc ŋōŋ, rin ye bāāny Nhialic kēdun!

²¹ Wek aa mit gup wek kōc nēk cōk emēn, rin wek aabi kueth akōldā!

Wek aa mit gup wek kɔc dhiau
ēmēn, rin wek aabī dɔl.

²² Wek aa mit gup tō mēen week, ku
cop week wei ku lat week,
ku yekē kuc week ciēt yakē jakrɛc
rin ye wek kackiē ɣen Manh
Raan!

²³ “Wāthɛɛr wārken dīt aake cī kāk
cīt kākā looi tēnē kɔc kāk Nhialic
tiŋ. Kēya, tē looi kākā rōt tēnē
week, ke we mit puōth rin wek
aabā ariōpdīt yōk tēnē Nhialic.

²⁴ Tē rɛɛc yen thīn tēnē week, wek
kɔc cī jak ēmēn,
rin cī wek pīr path yōk thīn.

²⁵ Tē rɛɛc yen thīn tēnē week, wek
kɔc cī kueth ēmēn, rin wek
aabī cak nōk.

Ku tē rɛɛc yen thīn tēnē week, wek
kɔc dal ēmēn,

wek aabī tōu tiōp nhom ku dhi-
aaukē!

²⁶ Ku tē rɛɛc yen thīn tēnē we tē
bī kɔc ēbēn jam kāpath ē
rienkun,

rin wārken dīt aake ye jam kēlā,
wāthɛɛr tēnē kɔc aa lueth rōt col aye
kɔc kāk Nhialic tiŋ.

Nhiar kɔc man yī
(Mt 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Ku wek alēk kēnē wek kɔc
piŋ wēlkiē, Nhiarkē kɔc aterdun, ku
yakē kāpath looi tēnē kɔc man we.

²⁸ Thiēc Nhialic bī kɔc ye wīc diēt
yī yōk kērac dɔɔc, ku rōk rin kɔc
yī bui. ²⁹ Tē maŋ raan yīgēm, ke
wēl gēm dēt aya. Kēya cimēn ē kēnē,
na wīc raan alath tēnē yī ke duk
pēn alanh dēt aya. ³⁰ Na wīc raan
kēdāŋ tēnē yī ke gām ye, ku duk
raan cī kēdu nyaai thiēc bī cool tēnē
yī. ³¹ Loi kēpath tēnē kɔc kōk cimēn
nhīɛr yīn kēpath bī looi tēnē yī aya.

³² “Na ye ke nhiaar kɔc nhiaar yī
kepɛc, ke yī yōk lɛc Nhialic? Ayī
kɔc kārɛc looi aa nhiaar kɔc nhiaar ke
aya. ³³ Ku na ye kāpath looi tēnē kɔc
kāpath looi tēnē yī kepɛc, ke yī yōk
lɛc Nhialic? Ayī kɔc kārɛc looi aa

kāpath looi tēnē kɔc nhiaar ke. ³⁴ Ku
na ye kēdu gam tēnē raan ye ŋōōth
ciēt bī cuōōt akōldā, ke Nhialic mit
puōu tēnē yī? Agut kɔc kārɛc looi
aa kākken gām kɔc rɛc kōk cīt ke, rin
ye kek ye tak ciēt kākken bī dhuōk
ke ēbēn akōldā. ³⁵ Na ye kēya, nhiaar
kɔc aterdu, ku loi kāpath tēnē ke.
Yakē kākken gam ē path ku duōkkē
ye ŋōōth lɔn bī we cuōōt. Wek abā
acutdīt apei yōk. Ku wek aabī ya
mīth Nhialic Madhɔl, rin alir puōu
tēnē kɔc ēbēn, agut kɔc na cōk kēpath
looi tēnē ke, ke cīi ke tiŋ puōth, ku
kɔc rac aya. ³⁶ Liɛrkē puōth cimēn
ye Wuurdun puōu liɛr.

Duōkkē kɔc ye luōk wei
(Mt 7:1-5)

³⁷ “Duōkkē kɔc ye luōk wei bī
Nhialic we cīi ye luōk wei. Duōkkē
kɔc kōk ye tēm awuōc bī Nhialic we
cīi ye tēm awuōc. Pālke wēt piny
tēnē kɔc kōk bī Nhialic wēt pāl piny
tēnē we. ³⁸ Na ye kɔc kōk muōɔc
ke Nhialic abī muōɔc aya. Abā
athēm dīt cīi cienku lēu bik muk yīek
yī, rin kāk ye looi tēnē kɔc kōk, kek
aabī Nhialic looi tēnē yī.”

³⁹ Ku lēk Jethu ke kääŋ elä, “Lēu
raan cī cōɔr bī cōɔr dēt thel? Cīk
lēu bik lōōny adhuōm yic kedhie?
⁴⁰ Acīn manh piōōc dīt tēnē raan-
den piōōc. Ku manh piōōc na le
piōōcde thōl ka cīt raanden piōōc.
⁴¹ Yenō ye yīn kēɛɛc dīt ye looi
kuc, ku ye tiŋ kēɛɛc cī wāmūth
looi? ⁴² Acīi lēu ba wāmūth wēēt bī
kēɛɛc thiin ye looi puōl, tē cīi yīn
rot kəŋ wēēt ba kārɛc ye looi puōl.
Awēēŋkui! Kanke kārɛc yakē ke looi
puōl, ku abāk lēu bāk wāmāthkun
jāl wēēt bik kārɛc thiin yekē ke looi
puōl.”

⁴³ Ku la Jethu tuenŋ ku luel elä,
“Tim cī cil tēpath acie luōk mīth rɛc,
ku tim cī cil tērac acie luōk mīth
path. ⁴⁴ Kēya, tim aye ŋic ē miēthke.
Acīi lēu ba mīth tim dēt la kuany tim

dët cök. ⁴⁵ Raan path ë luui käpath, rin käpuath tō yepuōu. Ku raan rac ë luui käreç, rin käreç tō yepuōu. Wël ye ke lueel, aa kāk tō yīpuōu nyuōoth.

*Kääŋ rin kəç karou cī bēēi keer
(Mt 7:24-27)*

⁴⁶ “Yeŋō ye wek ɣa cəɔl, ‘Bēny, Bēny’ ku wek aa cie kē ca lueel ye looi? ⁴⁷ Kwat raan ë bēn ku piŋ wētdiē ku theek ɣa ku looi, ⁴⁸ acit raan cī ɣōnde ŋiēc buth tēthōny. Nawēn la aboor bēn, ku cək piū yōt gōōl piny, ku yōt cīi yic cək pāk rin cī ye ŋiēc buth. ⁴⁹ Ku raan wēlkiē piŋ ku cīi ɣa thek bī ke looi, acit raan yōt buth tō ye aboor tēēk. Na la aboor bēn ke wīt yōt!”

7

*Jethu acī raan lui pan bēny apu-
ruuk kony*

(Mt 8:5-13)

¹ Tēwēn cī Jethu kēnē wīc bī lēk kəç thōl, ke la Kapernaum.

² Ee gen kēnē raan lui pan bēny apuruuk ë tuany, ka tiit piny. Ku bēny ë nhiar raanden luōi apeī. ³ Nawēn piŋ Jethu, ke toc kəçdīt Itharel bīk Jethu la thiēc bī bēn bā aluonyde bēn kony. ⁴ Gokē la tēnē Jethu ku lāŋkē ku luelkē ēlā, “Apath ba bēny apuruuk kēnē kony. ⁵ Anhiar kackua, ku ë yen buth tēdan ye ɣok mat thīn.”

⁶ Go Jethu la ke ke. Ku kaam wēn bī yen baai dōōt, ke bēny apuruuk toc māthke bīk la lēk ye ēlā, “Bēny, duk rot nāk cāth rin ɣen acie raan path nadē ke yī bō atiēmdiē yic. ⁷ Ku ɣen akēc la tēnē yī rin ŋic ɣen ye lən ye ɣen raan rac. Luel wēt ë path ku aluonydiē abī pial. ⁸ Rin ɣen aya, ɣen arēēr bānydīt cök, ku ɣen ala apuruuk rēēr ɣacök. Aya lēk ŋek, ‘Lōər!’ Ka la, ku lēk ŋek, ‘Bäär tēn,’ Ka bō, ku aya lēk aluonydiē, ‘Loi kēnē!’ Ka looi.”

⁹ Go Jethu gāi wēn piŋ yen wēlkā, ku wēl yenhom thān awēn buōth ye ku lueel, “Acin raan ca kaŋ yōk kam kəç Itharel la gam cīt gam ë mony kēnē.” ¹⁰ Nawēn dhuk kəç awēn cī tooc baai, ke yōk alony bēny ke cī pial.

Wēn lēēr gen Nain cī thou acī pūr

¹¹ Nawēn ke Jethu la gen Nain, ku ë cath kek kəcken ye buōth ku cī juēc kək. ¹² Nawēn dōtkē ɣeu ke rām kek kəç ket raan cī thou. Ku raan cī thou ë ye wān tōŋ. Ku kəç juēc aake cath kek tiŋ lēēr kēnē. ¹³ Nawēn tiŋ Jethu tiŋ kēnē, ke ŋeər yic ku lēk ye ēlā, “Duk dhiau.” ¹⁴ Ku lēk kəç bīk kōōc ku gōot biōŋ awēn cī raan kuōm piny, ku lueel, “Riēnythii, jōt rot.” ¹⁵ Go riēnythii awēn cī thou rot jōt ku jīeem ku cəl Jethu ajiēl kek man.

¹⁶ Go raan ēbēn riōōc ku leckē Nhialic ku luelkē, “Raan kāk Nhialic tiŋ ril apeī acī tuōl ë kamkua. Ku Nhialic acī bēn bī kacke bēn luōk.”

¹⁷ Ku jəl kē cī Jethu looi piŋ raan ēbēn pan Judia, ku wuōt kək thiāäk ke ye.

Joon acī kacke tuōc Jethu

(Mt 11:2-19)

¹⁸ Go kəç Joon buōth kākkih ye lueel rin Jethu lēk Joon. Go kəç karou kamken tuōc tēnē Jethu bīk la thiēc ēlā, ¹⁹ “Ye yīn raan bī bēn aye raan dēt yen buk tiit?”

²⁰ Nawēn ɣēētkē tēnē Jethu ke luelkē, “Joon raan kəç muōc nhīim acī ɣo tooc buk yī bēn thiēc, ee yīn raan bī bēn aye raan dēt yen buk tiit?”

²¹ Ku kaam awēn thiēc kek, Jethu ë kony kəç juēc tuany apeī, ku kəç cī jakrēc dōm. Ku kəç cī cōər. ²² Go wētden bēēr ku lueel, “Lak ku lēkkē Joon kāk cāk tiŋ ku kāk cāk piŋ, cōər acī bēn daai ēmēn, ku aduany acī ya cath ku kəç cī tuet acī tuet jal kegup, ku miŋ acī ya piŋ, ku kəç cī thou aaci rōt jōt. Ku Wēt Puōth Yam alēk

kac ñəŋ nyin. ²³ Ku raan mit guəp ɛ raan cie puəu ɛ rou wɛtdiɛ yic.”

²⁴ Nawən cī kac Joon jāl, ke Jethu jam ku tɛt kac Joon, “Ye raan yindɛ yen cī wek la ror cūi ceŋ bāk la tiŋ? Ye raan puəl yic ye wel nhom ɛ path cimɛn ye yom aruəər wel nhom?

²⁵ Ye raan yindɛ yen cāk la tiŋ? Ye raan ceŋ alɛth path apeɪ? Kac ciɛŋ alɛth dhɛŋ ku yekɛ mūth path cam akolākōl aa kac pan bɛnydit.

²⁶ Lɛkkɛ ɣa, yeŋō cāk la tiŋ? Ye raan kāk Nhialic tiŋ. Ee yic. Ku alɛk we, yeen adit tɛnɛ raan kāk Nhialic tiŋ.

²⁷ Rin Joon yen aye athōr thɛɛr wɛl Nhialic jam rienke ɛlā, ‘Ÿen abɪ raan tōk kam kac kākkiɛ lueɛl, cōl alɛk kac bɪ dhɛl la guiir tɛnɛ yīn.’”

²⁸ Ku ben Jethu lɛk ke ɛlā, “Acin raan kuat kac cī dhiɛeth pinynhom dit tɛnɛ Joon. Ku yeen aŋot wɛr raan koor tō bāəny Nhialic yic.”

²⁹ Kuat kac cī wɛtde piŋ, agut kac ajuɛr kut aaci kɛpuəth looi Nhialic ŋic, ku calkɛ rōt aa muəc Joon nhūim. ³⁰ Ku kac akut Parathɪ ku kac piōoc lōŋ Mothith, aaci jai kɛ wic Nhialic bɪ guiir tɛnɛ ke, rin cī kek kuɛc bɪ Joon ke cūi muəc nhūim.

³¹ Ku ben Jethu thiɛc, “Yeŋō ba thəŋ kek riɛc akōlɛ? Thəŋkɛ kek ŋō? ³² Keek aa cit mūth cī kenhūim mat laar yic leŋ kegup, ye lueel ɛlā, ‘Ÿok aaci waak pɛth ye keek ket tɛ looi ruāai ket, ku wek aa kɛc dier! Ÿok aaci kāk ye looi thuəu yic thəŋ, ku wek aakɛc dhiau!’

³³ “Rin Joon raan kac muəc nhūim ɛcie bɛɛi kuany yic ke mūth ku dɛk ɛ məu, ku ayakɛ lueel, ‘Lɔn le yen guəp jəŋrac!’ ³⁴ Ku Manh Raan aci bɛn ku ye mūth kek kac ku dɛk ke ke, ku ayakɛ lueel, ‘Jethu akok, ku a dɛk määu. Ku amääth kek kac ajuɛr kut ku kac la gup adumuəəm!’ ³⁵ Ku luəi puəth

Nhialic ɛ rot nyuəəth kāk ye kac ke buəəth yic looi.”

Tiŋ rac cī jāl piath

³⁶ Naɣon akāl tōk ke raan tōk kac akut Parathɪ cōl Jethu bik la mūth. Go Jethu la pan raan akut Parathɪ ku nyuuc bɪ mūth. ³⁷ Nawən piŋ tiŋ adɛjōok, ŋic ɣɛu yic ɛbɛn, lɔn cī raan akut parathɪ Jethu caal paande, ke bō kek tōny koor cī cuɛc tiəm ril apeɪ, la yic miök ŋir ye ɣəc wɛəu juɛc apeɪ. ³⁸ Ku le ɣōt, ku nyuuc Jethu lōəm, ku dhiɛu ke cie nhom guət Jethu cōk. Go piū awən dhiɛu yen Jethu luak cōk. Goke weec nhimken nhom. Ku ciim cōk ku tɔc cōk miök ŋir awən muk. ³⁹ Nawən tiŋ raan akut Parathɪ wɛn cī Jethu ɣəŋ ɛ kɛnɛ, ke jam yetōk ɛlā, “Na mony kɛnɛ ye raan kāk Nhialic tiŋ, ŋuət aci tiŋ ye ɣəot ŋic, ye tiŋ yindɛ, rin adɛjōok.”

⁴⁰ Go Jethu wɛt Thaimon ɣuə ŋic ku lueel tɛnɛ ye, “Thaimon! Ala kɛ wiɛc ba lɛk yī. Pāl yiyic piny.” Go bɛɛr, “Ye kɛnɛ ŋō, Raan ɛ piōoc?”

⁴¹ Go Jethu lɛk anyikōl kɛnɛ, “Monytui ɛ kəny kac karou. Raan tōk kek wɛəu ye dōm raan ruəon tōk, ku raan dɛt kek wɛəu ɛ pɛn tōk. ⁴² Ku akɛckɛ lɛu kedhie bik wɛəu cool. Go wɛəu puəl, ku cūi ke ben kəny. Na ye yī, yeŋa kamken bɪ mony kɛnɛ nhiaar apeɪ?” ⁴³ Go Thaimon bɛɛr, “Aya tak ɛ raan cī wɛəu juɛc pāl piny tɛnɛ ye.” Go Jethu bɛɛr, “Kɛdu ɛ yic!”

⁴⁴ Ku wɛl yenhom tik ku lɛk Thaimon, “Ca kɛ looi ɛ tiŋ tɛnɛ ɣa tiŋ? Ÿen aci bɛn paandu ku yīn akɛc ɣa yiɛk piū ba cōk lōk. Ku yen tiŋɛ acā lōk cōk piuken nyin, ku wuuny ke nhimken nhom. ⁴⁵ Yīn akɛc ɣa ciim wɛn bɪ ɣen cit tɛ ye miəth kac ɛ ciɛŋda yic. Ku yeen ɛ ɣa ciim cōk ɛmɛn ku ɛmɛn, tɛwɛn rɛər ɣen ɛ tɛn. ⁴⁶ Yīn akɛc ɣa cak lor apath ba tɔc nhom, ku yeen acā tɔc cōk miök ŋir. ⁴⁷ Ku alɛk yī lɔn nhiɛrdit

cī nyuəəth thīn aye nyooth aya lən cī adumuəəmkən juēc pāl piny. Rin raan cī kāklik pāl piny tēnē ye, ee nhiēr koor nyuəəth.”

⁴⁸ Ku lək tik, “Adumuəəmku aaci pāl piny.” ⁴⁹ Go kəc awən mīth kek ye aa jīem wei ku yekē lueel ēlā, “Yeŋa kēnē jam lən ē yen adumuəəm pāl piny?”

⁵⁰ Ku ben Jethu lək tik, “Gamdu aci kony. Ləər ke dōər Nhialic.”

8

Diäär ke ye cath kek Jethu

¹ Nawən ke jīel, ku kueny gēeth yiic ku bēēi ke piöoc Wēt Puəth Yam rin bääny Nhialic. Ku atuəəcke kathiäär ku rou aake cath kek ye. ² Diäär kək kamken aake cī Jethu kony jakrəc ku tuaany, Maria Magdalena cī jakrəc kadhorou jəl yeguəp. ³ Ku Joanan tiŋ mony cəl Kudha raan kək pan bēny Antipəth Yērot tiit, ku Thuthana ku diäär juēc kək ē Jethu kek kəcken ye buəəth kony wēēuken.

Kääŋ dom path ku dom rac (Mt 13:1-9; Mk 4:1-8)

⁴ Go kəc juēc aa guēer tēnē Jethu gēeth yiic, go ke lək kääŋ kēnē, ⁵ “Raan puər ēcī la dom bī la pur. Ke wən ye yen rap wēer dom yic ke kəth abək lööny dhöl yic tē ye kəc tēek thīn, ku tet diet ke aya. ⁶ Ku lööny kəth kək aləl nhom tē koor tiəp thīn. Nawən ciilkē, ke ke go guə riau rin kēc mēiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny kəth abək tē ye tiim la kuəəth cil thīn, na la tiim juək ke ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny kəth kək tiəm path yic, ku ciilkē ku lökkē apath ke dīt nhīim apei.”

Ku wit Jethu ləŋde ēlā, “Piēŋkē tē le wek yīth.”

Wēt thəəth ē kääŋ (Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Go kəcken ye buəəth thiēc, “Kääŋ kēnē wētde yic yeŋö?” ¹⁰ Go Jethu bēer, “Wek anyuth Nhialic bäänyden cək ŋic thēer. Ku kəc kək aabi kəŋ ŋic ē kəŋ ya lək ke yiic, rin na cək alən ye kek daai, ka cī kəŋ bī tiŋ. Ku na cək alən ye kek wēt piŋ, ka cik bī deet yiic.”

Jethu aci kääŋ raan puər teet yic (Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹ Ku lək Jethu ke, “Kääŋ kēnē wētde yic akīn. Kəth cī com aa cīt wētđien ya piəoc tēnē we. ¹² Kəc kək aa cīt kəth cī lööny dhəl yic, ye diet ke tet. Tē piŋ kek löŋ Nhialic, ke jəŋrac bō ku nyiēil löŋ awən kepuəth bīk wēt Nhialic cī piŋ, ku bī ke kony bīk pīr. ¹³ Kəc kək aa cīt kəth cī com aləl nhom, aa löŋ Nhialic gam nyin yic ke mit puəth. Ku aacie kepuəth ē deet, aa löŋ Nhialic guə wai wei tē nək ke rin wēt Nhialic. ¹⁴ Kəc kək aya aa cīt kəth cī lööny tē ye tiim la kuəəth cil thīn, keek aa löŋ Nhialic piŋ. Ku kajuēc ke diir rin pīr pinyinhom ē tēn, nhiēr jīeek ku kəpuəth yekē wīc kepuəth aa bēn thīn, ku rəkē löŋ Nhialic kepuəth. ¹⁵ Ku kəc kək aa cīt kəth cī puur tiəm path yic. Keek aa löŋ Nhialic piŋ ku gamkē apei, ku kajuēc path aaye yök tēnē ke rin ye kek kepuəth deet.”

Kääŋ ē mermer (Mk 4:21-25)

¹⁶ Ku ben lək ke, “Acīn raan cī mermer kaŋ ɣəth yöt ku kum nyin, tēdē ke tēēu agen təc cök. Aye təəu yöt ciel yic rin bī yöt amer yic tēnē kəc bō yöt. ¹⁷ Keriēec ēbēn cī thiaan abī bēēi bei kəc nhīim, ku keriēec ēbēn cī kum nhom, abī yēth ayeer ruel yic. ¹⁸ Piēŋkē ku deəkē apath tē ye wek wəl piŋ, rin raan la kēdāŋ abī bēn muəc, ku na ye raan cīn kēdāŋ, ke kēthiin ye tak lən tō yen tēnē ye, abī nyaai aya.”

Man Jethu ku wämäthakën aaci Jethu nyaai

(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Go man Jethu kek wämäthakën bën tēnē ye, ku cīn tē le kek tēnē ye rin juēc kōc yōōt apeī. ²⁰ Go raan tōk lēk Jethu, “Moor ku wämäthakui aa kääc ayeer, ku aa wīc yī.” ²¹ Go Jethu lueel tēnē ke, “Ma ku wämäthkiē aa kōc wēt Nhialic piŋ ku loikē.”

Jethu aci yom cōl akääc

(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)

²² Nawēn akāl tōk, ke Jethu la riāi yic kek kōcken ye buōth ku lēk ke, “Lok teemku wār alōŋtui.” Gokē riāi gēer wīir. ²³ Tēwēn gēr kek, ke Jethu go nin. Kaam awēn niin yen ke yomdīt apeī jōt rot, ku loi atiaktiak rot abī riāi duēr thiāŋ piū, ku duēr kē diir. ²⁴ Gokē puōc ku luelkē, “Bānyda, Bānyda! Yōk aa muū.” Go Jethu rot jōt ku rēl yom ku atiaktiak. Gokē kōōc ku la wār dīl. ²⁵ Ku thiēc ke, “Tē gamdun tēnen?” Gokē nhīim la cōt ku riōōckē riēdīt cīt kēnē, ku jiēm kē kamken, “Ye raan yīndē kēnē, na cōk a yom ku atiaktiak ē ke piŋ wētde?”

Jethu aci raan la guōp jakrēc kony

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Gokē wār Galilia teem ku lek tō cōl Jeratha tō wār Galilia alōŋtui.* ²⁷ Tēwēn kēec Jethu piny riāi yic, ke mony ē gen kēnē la guōp jakrēc bō tēnē ye. Mony kēnē ēcie ceŋ alēth ku ēcie rēer baai, ee ye rēer rēŋ nhīim.

²⁸ Nawēn tiŋ Jethu ke lor nhom ke loi wuōū, ku cuet rot piny yenhom ku looi kiēu apeī, “Jethu, wēn Nhialic Madhōl yeŋō wīc ba looi tēnē ya? Yīn alāŋ duk ya tēm awuōc.” ²⁹ Ee jam kēlā rin cī Jethu jōŋrac yōōk bī jal yeguōp. Ee ye jōŋ kēnē dōm arak juēc, na cōk der piny bī rek cin ku cōk ku tit, ke ŋot ke

tueny ku dhoŋ luōŋ kōth yecōk. Ku yēth jōk roor tē cī ceŋ.

³⁰ Go Jethu jāl thiēc, “Cōl yī ŋa?” Go bēer, “Yōk aa kut.” Ee lueel kēya rin cī jak juēc la yeguōp. ³¹ Go jakrēc jam ku lēŋkē Jethu bī ke cī cop tēthuth dīt yic, ye kōc rēc yāth thiin.†

³² Ku duut dīr baai ē nyuāth gōt cōk ē tēn awēn. Go jakrēc Jethu lōŋ bī ke cōl aa la dīr gup. Goke puōl. ³³ Go jakrēc bēn bei yeguōp ku lek dīr baai gup, ku riŋkē agōr yic, ku thoōtkē wīir ku moukē ēbēn.

³⁴ Nawēn tiŋ rōōr ke biōōk dīr kē cī rot looi, ke kat bīk wēt la lēk kōc rēer geeu ku kōc tō bēei yīic. ³⁵ Go kōc ēbēn jal wēt bīk kē cī rot looi la tiŋ. Nawēn lek yet tēnē Jethu, ke yōk mony wāār la guōp jakrēc ke cī nyuc Jethu cōk, ke ceŋ alēth, ke la nhom cōk. Gokē riōōc. ³⁶ Ku kōc ke cī kēnē tiŋ, aaci tē cī mony la guōp jakrēc kuōny thiin la lēk kōc kōk. ³⁷ Go kōc Jeratha ēbēn riōōc, ku lēkkē Jethu bī jāl panden. Go Jethu la riāi yic ku dhuk.

³⁸ Go mony wēn cī Jethu jakrēc cōl ajiēl yeguōp, Jethu thiēc bī cath kek ye. Go Jethu jāi ku lēk ye, ³⁹ “Lōōr baai tēnē kacku ku lēk ke kājuēc cī Nhialic looi tēnē yī.” Go mony kēnē jāl ke kuany geu yic, ke ye kōc lēk kāk cī Jethu looi tēnē ye.

Jethu aci tik kony ku cōl nya aben pīr

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Wēn cī Jethu tem ku dhuk wār alōŋtui, ke lor kōc juēc apeī, kōc ke tit ye. ⁴¹ Tēwēn ke mony cōl Jariōth, bēny tēnē amat kōc Itharel bō aya. Nawēn tiŋ Jethu, ke cuet rot piny yecōk ku lēŋ bī la paande, ⁴² rin nyanden tōŋ ye ruōnke thiāār ku rou ēci dhal apeī. Go Jethu gam ku lōōny dhōl. Ku buōth kōc juēc ke cīk kum apeī.

⁴³ Ku tiŋ tuany kēc thēkde kōu kaŋ tēem ruōōn thiāār ku rou ē tō

* **8:26** Jeratha acōl Gadara aya, tiŋ Mt 8:28 † **8:31** Eye tak lōn jakrēc aaye mac piiny tēthuth bī ke jal tēm awuōc.

kɔc yiic. Ku yeen ěci wĕĕu juĕc gĕm akĭm, ku acĭn akĭm tɔj cĭ tuaanyde cɔl anuĕĕn. ⁴⁴ Go bĕn Jethu kɔu ku gɔot alanhde thok. Go riem kɔɔc nyin yic. ⁴⁵ Go Jethu thiĕc, “Yeŋa cĕ gɔot?” Nawĕn cĭn raan gĕm ye rot, go Pĭter lueel, “Bĕny aa kɔc juĕc cĭ kum kek aa yĭ pĭk.”

⁴⁶ Go Jethu bĕn lueel, “Ala raan cĕ gɔot rin aca ŋic lɔn le yen raan ca kony?” ⁴⁷ Nawĕn tĭj tĭj awĕn lɔn cĭ ye ŋic, go bĕn tĕnĕ Jethu ke cĭ riɔɔc, ke lĕth ku cuĕt rot piny yecɔk. Ku lĕk Jethu, kɔc nhĭim ěbĕn yen kĕnĕ gɔot yen ye, ku tĕ cĭ tuaanyde guɔ ŋuĕĕn thĭn ě kaam thiin awĕn. ⁴⁸ Go Jethu lueel tĕnĕ ye, “Nyaandiĕ gamdu acĭ kony. Lɔɔr, ke dɔɔr Nhialic.”

⁴⁹ Kaam wĕn jĭĕm Jethu, ke raan riŋ pan Jariɔth ku lĕk ye, “Nyaandu acĭ yet wei, duk raan piɔɔc ben rĕam nhom.” ⁵⁰ Ku Jethu ěci wĕt ě mony piŋ, go lĕk Jariɔth, “Duk riɔc, dĕĕt yĭpuɔu ku gam wĕt yic. Nyaandu abi pial.” ⁵¹ Wĕn yeet yen baai, ěe cĭn kɔc cĭ puɔl bik la yɔt kek ye, ěe Pĭter ku Joon ku Jemith, ku jɔl aa wun ku man meth kepĕc. ⁵² Tĕwĕn le Jethu yɔt, ke yɔk kɔc ke nĕk rɔt, ke dhiau. Go lĕk ke, “Duɔkkĕ dhiau. Meth akĕc thou, anin.”

⁵³ Gokĕ dɔl guɔp rin ŋic kek ye lɔn cĭ yen thou. ⁵⁴ Go meth dɔm cin ku lĕk ye, “Manhdiĕ jɔt rot.”

⁵⁵ Go wĕike dhuk ku jɔt rot nyin yic. Ku lĕk Jethu ke bik yiĕk miĕth. ⁵⁶ Go kɔc ke dhiĕth meth gĕi apĕi, ku thɔn Jethu ke bik kĕ cĭ rot looi cĭ lĕk kɔc kɔk.

9

Jethu acĕ atuɔɔcke kathiĕar ku rou tooc

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Ku cɔl Jethu kɔc ye buɔth kathiĕar ku rou, ku yĭk ke riel bĭ kek jakrĕc aa la cuɔp wei, ku riel bĭ kek kɔc cɔl aaye pial aya, ² ku

tooc ke bik aa la piɔɔc wĕt bĕany Nhialic ku konykĕ kɔc tuany. ³ Ku lĕk ke, “Duɔkkĕ muk kĕk la keny, cimĕn wai ku jɔkgɔɔ ku mĭith yakĕ cam dhɔl yic, ku wĕĕu ku duɔkkĕ muk alĕth kɔk. ⁴ Yakĕ rĕĕr pan ye we lor thĭn yet tĕ bĭ wek jĕl. ⁵ Ku na ye pan cĭi we lor thĭn, ke we jĭĕl ku tanĕ wecɔk, bĭ nyooth lɔn cĭ wek kuc ě ke.”

⁶ Go atuuc jĕl, ku kuanykĕ bĕĕi yiic ke piɔɔc Wĕt Puɔth Yam ku konykĕ kɔc bik pial kuat pan cĭ kek la thĭn.

Antipĕth Yĕrot acĭ diĕĕr

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Antipĕth Yĕrot, bĕnydit pan Galilia, ěe cĭ kĕjuĕc loi rɔt piŋ ěbĕn. Go diĕĕr rin ě ye kɔc kɔk lueel lɔn Joon raan wĕar kɔc muɔɔc nhĭim acĭ bĕn pĭr. ⁸ Ku lueel kɔc kɔk ě Elija yen acĭ bĕn tuɔl, ku kɔc kɔk ě yekĕ lueel, lɔn ě yen raan tɔk kam kɔc kĕk Nhialic tĭj yen acĭ bĕn pĭr. ⁹ Go Antipĕth Yĕrot lueel, “Yĕn acĭ Joon cɔl atĕĕm nhom bei! Yeŋa kĕnĕ ye yĕn wĕlke piŋ ě bak?” Ku ě wĭc bĭ rɔm kek ye.

Jethu acĭ miĕth koor juak bĭ kɔc juĕc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Jn 6:1-14)

¹⁰ Go atuuc Jethu dhuk ku lĕkkĕ kĕk cĭk looi ěbĕn. Ku jĭĕlkĕ ě rɔt ku lek gen cɔl Bethaida. ¹¹ Nawĕn piŋ kɔc juĕc tĕ cĭ yen la thĭn, ke buɔthkĕ. Go Jethu ke lor ku jĭĕm tĕnĕ ke rin wĕt bĕany Nhialic, ku kony kɔc cĭ ye thiĕc, bik pial.

¹² Nawĕn la piny cuɔl, ka atuɔɔcke kathiĕar ku rou bɔ tĕnĕ ye ku luelkĕ, “Cɔl kɔc aa jĭĕl bik la bĕĕi yiic bik la wĭc tĕ niin kek thĭn, ku lek yɔɔc miĕth camkĕ, rin tĕ rĕĕr yok thĭn ě ror cĭi ceŋ cin kĕ kuany thĭn.”

¹³ Go Jethu bĕĕr, “Miackĕ ke miĕth.” Gokĕ lĕk ye, “Kĕk mukku aa yuɔp kadhiĕc ku rec karou. Wĭc

buk miëth γοοc tēnē ē kōc juëckā?”
 14 Kōc ke tō thīn aake rōor tiim kadhiëc. Go lëk kōcken ye buōōth, “Calkē kōc aa nyuc, thiār dhiëc akuōt tōk yic.” 15 Go kōc ye buōōth kōc cōl anyuc piiny këya. 16 Go ayuōp awēn kadhiëc ku rec karou lōōm ku dōt nhial ku leec Nhialic. Ku bēny ayuōp yiic, ku gēm ke kōcken ye buōōth bik ke tek agut rec tēnē kōc. 17 Ku mīthkē abī miëth ke gōōk, ku jōl kōcken ye buōōth awuthueei ayuōp ku rec cī dōh kuany gāäcdit kathiäär ku rou.

Pīter aci Jethu ηic

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

18 Nawēn akāl tōk, tēwēn rōōk Jethu ē rot, ke kōc ye buōōth bō tēnē ye. Go Jethu ke thiëc, “Lëkkē ya, ye jāh tak, ye γen ē ηa?”

19 Gokē lueel, “Ayekē lueel lōn ye yīn Joon raan kōc muōoc nhīim. Ku lueel kuat dēt lōn ye yīn Elija. Ku kōc kōk ayekē lueel, lōn ye yīn raan kam kōc kāk Nhialic tīh thēer cī bēn pīr.”

20 Goke thiëc, “Na week yakē lueel lōn ye γen ηa?” Go Pīter bēer, “Yīn nhom guōp, yīn ē raan cī Nhialic lōc ku dōoc.” 21 Kē ca lueel ē yic Pīter. Ku thōn ke apeī elā, “Duōkkē lëk raan dēt.”

Jethu ee jam Arēemde ku Thuōnde

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

22 Nawēn ke lëk Jethu ke elā, “Manh Raan abī dhiel reem, ku abī kōcdit baai ku bāny kāk Nhialic, ku jōl aa kōc piōoc lōh kōc Itharel jai, ku abīk nōk, ku yeen abī nīn kadiäk nōk piiny ran yic ku ben jōt bī pīr.”

23 Ku lueel tēnē ke ebēn, “Na ye raan wīc bā buōōth, ka dhil nhom mār kāpuōth bī yōk piērde yic pinynhom ē tēn. Ku dhil puōu riel ku buōōth γa akōlakōl, cōk alōn wīc kōc kōk ye bīk nōk ē riēnkiē. 24 Rin raan wīc ye bī wēike kony abī muōr. Ku na ye raan

mār wēike ē riēnkiē, ka bī wēike muk akōlriēc ebēn. 25 Yenō bī raan kuany thīn bī jak apeī pinynhom ku mēr wēike? 26 Na ye raan guōp yār ē γa ku piōocdiē, ke Manh Raan abī guōp yār ye aya, akōl dhuk yen diēkde yic ku diik Wun yic, ku diik atuuc Nhialic. 27 Ku le tuēh ku lueel, wek alëk yic ala kōc kōk rēer ē tēn, aaciī bī thou agut tē bī kek γa tīh, kek riel ye nyuōōth lōn ye γen bēny cī Nhialic lōc.”

Jethu aci guāpde rot waan

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

28 Nawēn nīn kabēt cōk cī yen kakkā lueel, ke Jethu cōl Pīter ku Jemith ku jōl a Joon, ku lek gōt nhom bik la rōōk. 29 Tēwēn rōōk yen ke wan yenyin, ku γer alāthke apeī bik la diardiar. 30 Kaam thiin awēn ke rōor tul ku jīemkē kek ye. Ku keek aake ye yī Mothith ku Elija. 31 Keek aaci bēn ke la gup dhēēh Nhialic ku jīemkē tēnē Jethu tē bī yen la thou thīn Jeruthalem, rin bī yen kē wīc Nhialic jāl thōl. 32 Ku Pīter kek kōc awēn cath ke ye, aake ye nīn muōr puōth. Nawēn liepkē kenyin ke tīh lēc Jethu, ku rōor karou ke kāac yelōōm. 33 Nawēn jīel ē rōörkā, ke lueel Pīter tēnē Jethu, “Bēny, apath buk rēer ē tēn. γok aabi duēl kadiäk looi tōk tēnē yī, ku tōk kek Mothith ku tōh dēt kek Elija.”

(Kēnē jīem yen këya, ee kuc kēnē bī lueel.)

34 Kaam wēn ηot jīem yen, go kecīt rur piny paat abī ciēn tē yekē tīh. Gokē riōōc wēn kum rur ke piny. 35 Ku pinjë Nhialic ke jam luāat yic elā, “Kēnē ē Wēndiē, yen aca lōc, piēnkē wētde.” 36 Nawēn cīk rōl ben piñ, ke ye Jethu yen tīhkē ē rot. Go kōc Jethu buōōth kakkā muk kepuōth ku cik ke lëk raan dēt.

Jethu aci dhəŋ la guəp jəŋrac kony
(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

37 Nawən dhukkə piny gət nhom aköl dëëtë, ke lor kəc juəc apəi. 38 Kaam awən ke raan tək thən awən yic, cöt ke cie röl jot ku lueel, “Raam piöc, yin aləŋ bā manhdië tiŋ, yen ë mänh tōŋ tō yanhom. 39 Të dəm ë jəŋ ye, ka dhiau nyin yic, ku wit piny ku ləth ku yik thok ayök. Jəŋ kənë aciü ye lac päl piny, ku aye cəl anak rot apəi. 40 Yən aci kockun yī buəth ləŋ bik cuəp wei yeguəp, ku akëckë lëu.”

41 Go Jethu lək ke, “Wek kəc cie lac gam, ba rëer ke we, ke ya cii guəp la cut wəlkun?” Ku lək wun meth, “Bëëi manhdu tən.”

42 Kaam wən le dhäk tənë Jethu, ke wit jək piny ku ləth. Go Jethu jək yöök bi jäl yeguəp, ku kony dhäk bi pial. Ku lək wun bi jäl kek ye. 43 Ku jəl raan ëbən gäi riəl Nhialic.

Jethu aci bən jam ë Thuənde
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Tëwən ɲot rëer kəc ke ci gäi kajuəc ci looi, ke lueel tənë atuöccke, 44 “Piəŋkë wəlkä apath ku calkë ke aa lööny wepuəth, rin Manh Raan abī thən kəc bi ye nök.”

45 Ku kacken ye buəth aake kəc wët kənë deet yic, wët ëci moony tənë ke rin bik cii det yic. Ku keek aake ci riöc bik thiëc kə ci lueel.

Kəc Jethu buəth aaci wët tər
(Mt 18:1-3; Mk 9:33-37)

46 Nawən ke kəc ye buəth teer wët lən yeŋa kamken yen dit apəi. 47 Ku Jethu ë ɲic kə tō kepuəth. Ku dəm meth ku cəl akäac yelööm. 48 Ku lək ke, “Raam manh koor cit manh kənë lor ë riənkidë, acä lor. Ku raan ya lor, acie yən ye lor, ee Wä Aciəŋ ë toc ya. Rin raan koor kamkun ëbən, yen ë raandit.”

Raan cii yo man ë raanda
(Mk 9:38-40)

49 Nawən ka atuny cəl Joon bə tənë Jethu ku lək ye, “Bëny, yök aaci mony dët tiŋ keye jakrəc cuəp wei kəc gup ë riəŋku, ku acuk pëen rin acie raanda.” 50 Go Jethu lək ye kek atuuc kək aya, “Duökkë ye pëen, rin raan cii we man ë raandun.”

Jethu akəc kəc Thamaria lor

51 Nawən ci nən bi Jethu yäth nhial thiök, go tak bi dhieł la Jeruthalem. 52 Ku tooc kəc yenhom tuen bik tē bi kek la nyuc thin la guiir pan tō wun Thamaria. 53 Go kəc pan awən kuc rin ɲic kek ye lən Jethu ala Jeruthalem.* 54 Nawən le kəc Jethu buəth, Jemith ku Joon, ɲic lən ci kəc baai kuc bik Jethu lor ke luelkë, “Bëny, cuk mac cəl abö piny nhial bi pan kənë rac?” 55 Go Jethu ke duöm thook piny, 56 ku berkë pan dët tō tuen.

Raan buəth Jethu adhil puə riəl
(Mt 8:19-22)

57 Tëwən kueny kek dhəl yic, ke rəm kek mony dët ci ye bən lək Jethu ëlä, “Yin aba biaath kuat tē ler yin thin.” 58 Go Jethu bëer, “Luəny aa la yöötken yekë ke wuut, ku diet pār aa la yöötken aya. Ku yən Manh Raan yən acin baai pinyinhom tən.”

59 Ku lueel Jethu tənë mony dët, “Buəth ya.” Go bëer, “Bëny, cəl yən akəŋ wä la thiök.” 60 Go Jethu bëer, “Cəl kəc cit kəc ci thou aa thiäk kacken, ku yin bäär ba Wët Puəth Yam bən la piöc.”

61 Ku lueel mony dët, “Yin aba buəth Bëny, ku cəl yən akəŋ kackidë la tōŋ.” 62 Go Jethu lək ye, “Yin acit raan dhie pur, na tiŋ raan dët cath, ke cuet pur piny ku keŋ nhom ku ruəc. Këya, raan ye kək kək nyaai luai ca guiër ye yic, acin kepuəth lëu bi looi rin bäny Nhialic.”

9:46 Lk 22:24 9:48 Mt 10:40; Lk 10:16; Jn 13:20 * 9:53 Kəc Itharel la luəŋ Nhialic Jeruthalem, aake cii kəc Thamaria ye lor rin meen kek röt. 9:54 2Bŋ 1:9-16 9:61 1Bŋ 19:20

10

Luoi kɔc thiärdhorou ku rou

¹ Nawën ë kënë cök, ke Jethu kuany kɔc kɔk kathiärdhorou ku rou kam kɔc ye buo̯th, ku tooc ke tuenj bi kɔc karou aa cath, bik la geeth ku bëei ke bi yen la thïn yiic. ² Ku lëk ke, “Käk tem ajuëc ku kɔc luoi aa lik. Röökkë Bëny la nhom käk tem bi kɔc luoi cɔl aa juak röt. ³ Lak! Ku ηieckë, wek atuo̯c cīmën amël ë kam gal. ⁴ Duökkë wëëu ku jɔkgoo ku war kɔk muk. Ku duökkë ye koo̯c dhäl yiic bāk kɔc aa muo̯th. ⁵ Të yeet wek baai ke kanjê lueel, ‘Kɔc baai yakë döör.’ ⁶ Ku na ye kɔc rëer ë pan kɔc nhiar döör, ke röökkun aabi ke döoc. Ku na yekë kɔc man döör, ke röökkun aaci ke bi kony. ⁷ Ku yakë rëer ë pan ku miëthkë ku dëkkë käk yekë yiëk we, rin apath bi raan lui ariöpdë yök. Duökkë ye jäl pan ku lak pan. ⁸ Na lor kɔc gen ci wek la thïn we, ke we cam kuat miëth cik gäm we. ⁹ Ku kuonykë kɔc tuany ku lëkkë ke, ‘Bääny Nhialic aci thiök ke we.’ ¹⁰ Ku na lak gen ci we ye lor thïn, ke we jiël ku luëlkë, ¹¹ ‘Yok aabi tər gendun tɛj wei yocök bi döj kek we.’ Ku dhiëlkë deet apath, bääny Nhialic aci thiök. ¹² Awuöc bi Nhialic tēm kɔc Thidon aköl lundit abi kuur tënë awuöc bi tēm kɔc ë gen.

Geeth kéc luoi käreç puäl thin

(Mt 11:20-24)

¹³ “Wek kɔc gen Koradhin ku Bethaida, wek aa tiit käreç apeï, rin kajuëc jäj göi cäk tɛj ci ke looi geethkun yiic, ku ke ci looi Tire ku Thidon, geeth wäär cej kɔc rac, ηuöt kɔc ë geethkã aaci kepuöth dhuök ciëen thëer, ku pälkë luoi käreç. ¹⁴ Ku Nhialic abi we tēm awuöcdit Aköl lundit, awuöc bi dit apeï tënë awuöc bi tēm kɔc Tire ku Thidon.

¹⁵ Ku wek kɔc Kapernaum yakë tak lön bi we jat nhial? Wek aabi cuat pan mac.”

¹⁶ Ku lueel Jethu tënë kɔc wën ci tooc, “Raan piñ wëtdun ë wëtdië piñ, ku raan we dhäl gup acã dhäl guöp, ku raan dhäl yaguöp ë raan toc ya dhäl guöp.”

Kɔc wën ci tooc aaci dhuk

¹⁷ Go kɔc thiärdhorou ku rou wën dhuk ke ci puöth miët ku luelkë, “Bëny agut jakrëc aya aaci wëtda piñ ë riënkü.” ¹⁸ Go Jethu lëk ke, “Riël jəηrac aci riääk ku tiëj ke lööny piny cīmën many nhial. ¹⁹ Wek aca yiëk riël bi wek aa cath kãpieny ku kith nhïim ë path. Ku wek aca yiëk riël wër wek alëikun ku kɔc man we. Ku acin kë kəj we nök. ²⁰ Ku duökkë puöth jəl miët rin ci jakrëc wëtdun piñ, miëtke puöth rin ci riënkun göt pan Nhialic.”

Jethu amit puöu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Nawën ke Wëi Nhialic cɔl Jethu amit puöu ku lueel, “Wã, Bëny nhial ku piny! Yin alëec rin ci yin käk ci thiaan tënë kɔc ηic käj ci piöc, nyuöth kɔc kor këc piöc. Ee tède, Wã, yen ë kën yï yuum puöu. ²² Këriëc ëbën aaci Wã gäm ya. Acin raan ηic Wënde ë Wun ë rot, ku acin raan ηic Wun ë Wënde ku kɔc ci Wënde lɔc bi nyuöth ke.”

²³ Tëwën rëer Jethu kek kocken ye buo̯th ë röt, ke wël yenhom ke ku lueel, “Wek aala gup duaar bāk käk tiëjkë tɛj, ²⁴ Ku alëk we, ëci kɔc juëc käk Nhialic tɛj ku bänydit wic bik käk yakë tɛjkã tɛj, ku aa këckë ke tɛj. Ku ë cik wic aya bik käk yakë piñ, piñ, ku aa këckë ke piñ.”

Kääj raan path pan Thamarìa

²⁵ Raan piöc ë löj kɔc Itharel, ëci bën ku wic bi Jethu deep ë wët

ku thiëc, “Raan piöoc, yenjö ba looi ba pír akölríëc ebën pan Nhialic?”
 26 Go Jethu bëër, “Ye Löŋ Mothith lueel kädë ë wët kënë? Yenjö ye deet yic thïn?”

27 Go bëër, “Yin adhíl Nhialic Bánydu nhiaar yípušu ebën, ku wëiku ebën, ku yínhom ebën, ku nhiaar raan dët cimën nhiëer yin rot.”

28 Go Jethu lueel, “Aca njic bëër. Loi kakkä, ku pír pan Nhialic akölríëc ebën aba yök.”

29 Go monytui wíc bí wët deet apath rin wíc yen ye bí rot kony, ku ben Jethu thiëc, “Raandiën ba nhiaar yenja?”

30 Go Jethu bëër ku lueel, “Monytui, ke ye raan Itharel, ëcí jál Jeruthalem bí la Jeriko. Go röm ke cuër dhël yic ku rumkë aláthke ku wëëuke ebën, ku nákkë ku jálkë nyääŋ piny ke duër thou. 31 Nawën ke raan kák Nhialic, ke ye raan Itharel, bõ ke kuany dhël kënë yic, go monytui tiŋ ku wëen thok piiny. 32 Nawën ke raan dhiënh Lebí ben bën, go mony kënë tiŋ ku bëer. 33 Go raan pan Thamaria bën ke kuany ë dhël kënë yic. Nawën tiŋ mony kënë piiny ke njëer yic. 34 Go rot cuöt ye, ku muöc yántöök yiic miök ku mušn abiëc ku der keyiic, ku jot akaja kõu ku yëth pan jööl, ku rëer yelööm ë wëër wën. 35 Naŋon nhiäk, ke gëm wëëu tënë raan lui pan jööl ku lëk ye, ‘Lök mony kën töök apath, na la dhuk ku le wëëu ca lök muör ë rienke tã lik wëëukië, ka ba bën cool.’ ”

36 Ku wit Jethu wëtde ku lueel ëlä, “Na ye yí, ke raan cí cuër ban, yenja kam kóc awën kadiäk ë raande?”
 37 Go lueel, “Raan cí ye kony yen ë raande.” Go Jethu lueel, “Löör, ku ye luui këya.”

Martha kek Maria

38 Tëwën ciëth Jethu kek atuöccke ke la Jeruthalem, gokë nyuc gen

thiin tõ dhël yic. Go tiŋ cöl Martha ke yáth baai. 39 Ku Martha a la nyankën cöl Maria, cí bën nyuc Jethu lööm bí piöocde piŋ. 40 Go Martha pušu riääk rin kéc Maria ye kony luoi miëth tënë jööl. Go bën tënë Jethu ku lueel, “Bëny, ye këpath yen looi nyankäi cí yen ya päl luoi ë rot tëthëer awën? Lëk ye bá bën kony.”

41 Go Bányda bëër ku lueel, “Yin Martha, yin adíëer rin awíc ba kajuëc tõ yípušu looi ebën, 42 ku ë tók yen aril, Maria acä aban njüëen kuëny bei, ku ací bí nyaai tënë ye.”

11

Jethu anyuth yo tã bí yok aa röök thïn

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

1 Ŷon akäl tók Jethu ë röök, nawën cí röökde jal thök, ke lueel raan tók kam kocken ye buöth tënë ye, “Bëny, piöoc yo tã bí yok aa röök thïn, cimën wäär cí Joon raan kóc muöc nhüim kocken ye buöth piöoc.” 2 Go Jethu lëk ke, “Yakë lueel kälä tã röök wek,

‘Wädan tõ nhial, bí rienku aleec. Bí báánydu bën yoyiic.

3 Muoc yook miëth akölaköl.

4 Ku päl adumuömkua piny tënë yook,
 rin ye yok wët puäl tënë kóc rëc yook.

Ku duk yook cöl athem kërac.’ ”

5-6 Ku ben Jethu lëk kocken ye buöth, “Tädë, na yin ala mäthdu ku lor tënë ye wakõu wëër ciel yic ku luel tënë ye, ‘Mäthdië gäm ya ayuöp kadiäk. Rin mäthdiën cí la keny ací bën paandië, ku yen acín miëth gäm ye.’ 7 Ku bëer yööt alon thïn ku lueel, ‘Duk ya rëëm nhom. Yöt ací gur thok, ku yok aaci tóc yok miëthkië. Ŷen ací rot ben jot ba yí gäm ayuöp.’ 8 Ku la Jethu tuen ku lueel, na cök alon cí monyë rot jot bí gäm ayuöp rin yen mäthdu, ka

ɲot bī rot jət bī gām kuat kē wīc, rin yīn aciī guöp bī riöcc ë ye, ku ləər tuenj ke thiēc. ⁹ Këya alëk we, thiēc, ku abī Nhialic gām yī, na wīc kēdān tēnē Nhialic gām yök. Ku ë tēde aya, na gut yöt thok, ka ɲany thok tēnē yī. ¹⁰ Raan thiēc aye gām ke wīc, ku raan la kē wīc aye yök. Ku yöt aye ɲaany thok tēnē raan wīc ye. ¹¹ Yeɲa kamkun na le meth, ku thiēc manhde miēth ke gēm kēpiiny tē wīc yen rēc. ¹² Ku na wīc tuəŋ ajiith, ke dām kiēth ku gēm ye. ¹³ Na ɲieckē wek kəc ë luui kārəc bāk miēthkun aa gām kāpath, ke cāk lēu bāk ɲic lən bī Wuurdun tō nhial ye ɲic apeī bī Wēi Nhialic tuəc kəc thiēc ye.”

Jethu aye yöök lən le yen guöp jəŋrac

(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Nəyon akäl tək ke Jethu ë cop jəŋrac wei raan guöp, ku ëcie jam. Nawən cī jəŋē jəl yeguöp ke mony awən jam. Go thān awən tō thīn gāi apeī, ¹⁵ ku lueel kəc kək, “Ee Beldhebul bēny jakrəc yen ë ye yiēk riel bī ke aa cuəp wei.” ¹⁶ Ku ë wīc kəc kək bīk deep wēt, ku thiēc bī kēnē jāŋ gōi looi, bī nyuəth ke lən ye Nhialic kākke gam. ¹⁷ Ku Jethu ë ɲic kē yekē tak, go lək ke, “Na tek kəc paan tək keyiic ku thērəkē ë kamken, ke pan kēnē abī riāäk. Ku na tuum dhiēnh tək yenhom aya ku thērəkē kamken ë röt, ke dhiēnh kēnē abī wēer aya. ¹⁸ Këya, na tek jakrəc keyiic ku thērəkē ë kamken ke cī thök? Ayakē lueel lən ye ɲen jakrəc cuəp wei riel ye Beldhebul gām ya. ¹⁹ Ku na ye riel Beldhebul yen ye ɲen jakrəc cuəp wei, ke ye riel ɲa yen ye kəckun yakē buəth ke cuəp wei? Calkē ke aa lək we yic. ²⁰ Ku na ye riel Nhialic yen ye ɲen jakrəc cuəp wei, ke ɲieckē lən cī bāāny Nhialic bēn tēnē we.

²¹ “Na tit raan ril paande thok ë təŋ ku kōt, ke kākke aaciī nyiēi.

²² Ku na mēt raan dēt ril, ka wer ye. Ku jəl kāk muk bī yen rot tiit nyaai ëbēn, ku tek kāk cī rum.

²³ “Raan kēc rot māt ya acie raandiē, ku raan cīi ya kony bī kəc lək wēt Nhialic, ee kəc thiēi.

²⁴ “Tē cī jəŋrac jəl raan guöp, ee piny yööp tēdēt bī yen ləŋ thīn. Na cīn tē yök, ka lueel, ‘Yen abī dhuk tēnē raan wäär jiēl ɲen thīn.’ ²⁵ Ku dhuk ku yök raan wäär, ke cīt yōn cī guiir yic apath, ²⁶ ku dhuk ku le bēn kek jakrəc apeī kək kadhorou wār ye, ku lek yeguöp. Ku pīr ë raan kēnē ë jəl rēc apeī tēnē pīrden tuenj.”

²⁷ Kaam wēn jīēm yen kēlä, ke tik jam röldīt kəc yiic ku lək ye, “Tiŋ ë dhiēth yī ku muk yī amit guöp apeī.”

²⁸ Go Jethu bēer ku lueel, “Ee yic, ku kəc mit gup alanden aa kəc wēt Nhialic piŋ ku loikē.”

Jethu akuec bī kēnē jāŋ gōi looi
(Mt 12:38-42)

²⁹ Tēwēn cī kəc juēc kenhīim kut Jethu lōöm, ke lueel, “Yeŋō be riēc akölē rēc kēlä? Ee riēc ye wīc bī kēnē jāŋ gōi tiŋ. Ku acīn kē bī nyuəth ke. Ee kēnē jāŋ gōi wäär cī rot looi tēnē Jona yen abīk tiŋ. ³⁰ Cīmēn wäär cī Jona raan kāk Nhialic tiŋ jəl a kit tēnē kəc Ninibe, këya Manh Raan abī jəl a kit tēnē kəc akölē ëbēn. ³¹ Tiŋ bēny wäär jiēl pan Athia abī rot jət aköl luŋdīt ku gək riēc akölē, rin cī yen jəl tēmec apeī bī wēl puəth bēnyŋaknhom Tholomon la piŋ, ku ɲen jam kēn, ɲen adīt tēnē Tholomon. ³² Aköl luŋdīt kəc gen Ninibe aabī we gək rin cī kek kepuəth waar, ku pälkē luoi kārəc wäär cī Jona ke lək. Ku alək we, ɲen jam kēnē, ɲen adīt tēnē Jona.

Kəc cī gam aaciī awai ku mermer
(Mt 5:10; 6:22-28)

33 “Acin raan ci mermer kanj yath yot ku kum nyin. Aye tsoo ten ye yen yot mer yic thin, bi piny amer tené raan la yot. 34 Puon path acit nyin path. Raan path nyin é daai apath, acii thonj kek raan ci coor cie daai apath. 35 Kéya, luoké röt bak puoth la cok, ku duokké puoth coor. 36 Na yin ayer puou, ke yin acit raan kec coor é daai apath cimén dhie ye mac piny riaal.”

Jethu é koc piöoc löönj ku Parathi lek lan nhiem kek
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

37 Nawén ci Jethu thök é jam, ke cool raan tonj akut Parathi paande bik la mith, go la ku nyuuc ku mith ke kec yecin ku yecök lök cimén cieej koc Itharel. 38 Kéné, aci raan akut Parathi wén la baai ben göi apeí. 39 Go Jethu lueel tené ye, “Wek koc akut Parathi, aa wegup ayeer kek yaké lök, ku piathkun aaci thiänj karec apeí. 40 Koc cin ké njiecké! Kéc Nhialic yen cak guöp, puou alonthin cak aya? 41 Biökruel aye nyuöth puon yer té muöc yin koc, ku acie miöc ye yin biökruel nyuöth é path.

42 “Té reec yen thin tené we, koc akut Parathi. Wek aa Nhialic juér kälík, kák cit tök é thiäär yic kakkun yaké ke puur é dum yiic, ku kuat wél kók ében. Ku wét la cok ku nhiér Nhialic akuöcké looi. Kakká aa dhielké looi, ku luoké kakká aya.

43 “Té reec yen thin tené we, koc akut Parathi. Ayaké nhiaar bak aa nyuc tuenj thök kacdit nhiim ten amat, ku ye we muöth athéek yon é yöc yiic. 44 Té reec yen thin tené we, wek aa thonj kek renj cin ké ye ke njic, ye koc cath kenhüm é path, ku karec cik thiaan keyiic piiny aacii njic.”

45 Nawén, ke raan tök koc piöoc é löönj jot rot ku lueel tené ye, “Bény, té jiem yin kelá, ke yin é yo lat aya.”

46 Go Jethu béer, “Wek koc piöoc é löönj, karec aa tit we aya. Wek aa koc piöoc káril apeí cie léu bi ke looi. Ku wek aacie koc kony aya é luoiden. 47 Té reec yen thin tené we. Awéenjkuí, wek aa renj path buth tené koc kák Nhialic tinj, koc wäär nek wärkun dit. 48 Acák gam lon kéwäär ci wärkun dit looi apath, ku na we tö thin nuöt wek ci nak aya. Rin aaci koc kák Nhialic tinj nöc ku buöthké ranjen. 49 Ku rin é wét kéné yen aci Nhialic ye lek we élá, ‘Wek aaba tuöc koc kákkié tinj ku atuuc. Ku wek aabi koc kók nöc ku cuöpké koc kók wei.’ 50 Riéec akölé abi tém awuöc rin ci yen koc kák Nhialic tinj nöc téwäär cek piny yéet émen, 51 jök é náak Abel yet náak Dhákaria wäär nak luanj Nhialic. Ku ben Jethu lek ke, riéec akölé abi tém awuöc rin é kakká ében!

52 “Té reec yen thin tené we, wek aa yic moony tené koc ku acák ye gam kek week é röt. Ku wek aa koc kók wic yic bik gam gél!”

53 Nawén wic Jethu bi jal, ke jiéem koc akut Parathi ku koc piöoc löönj guöp apeí, ku thiecké wél juéc ku wické bi ke dhiel dhuk nhiim, 54 rin wic kek ye bik deep wét bik dam, té le yen wét reec lueel.

12

Duk riöc luelyic
(Mt 10:26-27)

¹ Wén ci kakká röt looi, ke koc juéc apeidit aake ci kenhüm kut Jethu lööm abi cien té ye cok cak la piny. Téwén ke Jethu konj jam tené kacken ye buöth ku lek ke, “Tietké röt, ku duokké ye luui cimén koc akut Parathi, koc é koc ruéeny. ² Acin ké ye moony arék abi cii tiéc. Téde ke léu bi kédänj thiaan abi cii njic. ³ Na cok a wét luel wakou ka not pinj nhiäk aköl. Ku keriéec ében cak njái weyith yoot alonthin ke yot ci thiöök thok anot ye koc kók pinj.

4 “Ku alëk we wek mätthkië, duökkë riöc kóc guäpkun nöc ë path. Aa we nöc ku na lä ka cín kédët ben kë looi. 5 Ee Nhialic yen adhil kóc riöc, rin na cì nöc ka la riel aya bî cuat pan mac. Alëk we, ee Nhialic ë rot yen adhil kóc riöc. 6 Diet thii kor kadhiëc cit amuör, cii ke ye yööc wëüu lik? Ku acin tök ë kamken cì Nhialic kañ muör nhom, 7 agut nhimkun tö yinhom añic Nhialic akuenden. Duökkë riöc, wek aa awär amuör juëc.

8 “Alëk we, raan ye gam kóc nhüm lön ye yen raan Manh Raan, aba gam aya lön ye yen raandië atuuc Nhialic nhüm. 9 Ku raan jei kóc nhüm lön cii yen ye raandië, abî Manh Raan kuc aya atuuc Nhialic nhüm.”

10 Ku ben Jethu lëk ke, “Kuat raan wët rac lueel Manh Raan guöp abî päl piny tënë ye, ku raan lueel kër rac Wëi Nhialic guöp, acii bî kañ päl piny tënë ye.

11 “Të yëth yî tën amat luk yic, bány dît ku bány kor nhüm, duk diëer tē bî yin rot kuony thün ku wët ba lueel, 12 rin Wëi Nhialic abî cöl añic kë ba lueel.”

Raan ajak kuc käj

13 Go mony dët rot jöt kóc yiic ku lueel, “Bëny lëk wämäath bā yiëc abäkkië kāk cī wā nyāj yō yiic.”

14 Go Jethu bëër, “Mätthië, yeña cā kuany ba ya bëny, ba käj tēk we?”

15 Ku lëk kóc awën tö thün, “Tietkë röt, duökkë jiek cöl arum wepuöth. Acin raan reër piërde yecin cök alön le yen kajuëc.”

16 Ku lëk ke kääñ kënë, “Thëer raan ajak ë tö thün, ku duömde ëci luok rap juëc apëi. 17 Go jal jam ku lueel, ‘Yeñö ba jal looi? Yen acin duël lääu yic bî yen ke tööu thün.’

18 Nawën ke tek ku lueel, ‘Kë ba looi akin. Duël kënë aba ñaany, ku ben duëldit apëi looi bî yen rap ku kāk kök baai tääu thün. 19 Ku jal lëk

rot yatök. Mony mit guöp, yin ala müith juëc apëi bî run juëc nöc, jöl pîr apath, miëthë ku dëkkë, ku jöl puöu miët!’ 20 Go Nhialic lëk ye, ‘Raan kuc käj! Ee wëër kënë, yin abî thou ku kajuëc ca täu rot kë, bîk lök aa kāk ë ña?’ ”

21 Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Kënë, yen ë rot looi tënë kóc kajuëc tööu ë rienken, ku acin jiek Nhialic tö kepuöth.”

Raan adhil Nhialic ñööth (Mt 6:26-34)

22 Ku wël Jethu yenhom kocken ye buöth ku lueel, “Këya alëk we, bāk röt cii cöl anëk diëer kë bāk cam bāk pîr. Ku diëerkë aya kāk bāk ceñ. 23 Wëi anuëën tënë miëth, ku guöp raan anuëën tënë alëth. 24 Daaikë diet pâr nhial, aacie pur rap ku temkë ke, ku tëëukë ke atuak yic, ku aa ñot ke pîr rin ye Nhialic ke yiëc miëth. Ku wek aa ñuëën apëi tënë ke. 25 Yeña kamkun na diir ë wëike ke juak ruönke? 26 Na cāk kāk thiikā ye lëu, yeñö ye wek diëer kāk kök? 27 Tiëñkë yök cil tē dhëëj kek thün, aacie luui ku aacie luui alëth. Ku alëk we ña cök a bënyñaknhom Tholomon cimënden wäär ë bäänyde yic, ëcii la alëth la küt dhëj cimën yäj tök ë yökkë yiic. 28 Ku na ye Nhialic wël cil ë path cöl adhëj këlä, wël tö thün akölë ku na nhiäk nin lik ke ril wei ku took ke mac, ke Nhialic cii we bî kuëc nhüm, wek aa kóc la gam thin koor. 29 “Duökkë wenhüm ye yiëc kë bāk cam ku kë dëkkë akölaköl. 30 Aa kóc kuc wët Nhialic pinyinhom ë tën kek aa kepuöth yiëc kakkä. Ku Nhialic Wuurdun añic lön wïc wek kakkä. 31 Na ye këya, yakë ke wïc kāk bääny Nhialic, ku aabî yiëc we aya.

Jiek cie rop atö pan Nhialic (Mt 6:19-21)

32 “Duökkë riöc wek kóc buöth ya rin Wuurdun amit puöu bî we

yiək ë bäänyë. ³³ Yaackë kakkun ku gämke wëeu kɔc ŋɔŋ. Kënë abï jaakdu pan Nhalic acie thök, ku acie riääk cimën jiëek pinynhom, rin acin cuër tɔ thïn. Ku acii aruɔp ye rac. ³⁴ Ku piändu abï ya rëer akölaköl tɛ tɔu jaakdu thïn.

Rëer yi ci rot guir

³⁵ “Rëer yi ci rot guir akölaköl, ku rëer yi muk mermer rin kuat kë bi rot looi bi yök wakou, ³⁶ cimën alony lui baai tit bännyden ci la yan thiëek yic ke bi dhuk baai. Na bi ke go yöt guɔ ŋaany thok tënë ye. ³⁷ Aloony mit gup aa loony ye bännyden yök ke tit tɛ dhuk yen baai. Alëk we alanden, bëny abä alannden luoi ruök, ku col ke aa nyuc bik mith ku luui tënë ke. ³⁸ Tëdë, ke bëny abï dhuk baai wëer ciel yic, tädë ke dhuk bëëk ë piny. Ku aloony mit gup aa loony bi bänny yök ke tit. ³⁹ Wek aa lëu kënë bäk deet yic ë röt. Na raan ye wëer alon bi cuär bën ŋic, ka rëer ke yiën bi cuär kärke cii kual. ⁴⁰ Ke week aya rëerkë we tit, rin wek aa kuc aköl bi Manh Raan bën.”

⁴¹ Go Piter lueel, “Bëny, ye yok lëk ë kääŋ kënë aye kɔc ëbën?” ⁴² Go Bëny dhuk nhom ku lueel, “Na ye këya, yeŋa alony path ku ŋic kaŋ apeï? Yeen alony bi bëny nyääŋ kärke yiic paande, bi kacke ya gäm miëth akölaköl. ⁴³ Alony mit guöp alony bi bëny yök ke loi luide apath tɛ dhuk yen. ⁴⁴ Alëk we, abï alony kënë tääu kärke yiic ëbën. ⁴⁵ Ku na ye alony ye tak lon cii bännyde bi lac dhuk. Ku ye rëer ke näk aloony kək, rööor ku diäär. Ku ye cool ke mith ku dëk abï wëet. ⁴⁶ Ke bännyde abï la luät yeguöp aköl cii ye tak lon yen aköl bi yen bën. Ku yeen abï bëny tëm awuöcdit ku met tɛ rëer kɔc rɛc thïn.

⁴⁷ “Ku aluan ŋic kë wic bännyde bi looi, ku rëer ke cii rot guir bi kë wic

bëny looi, ka bi tëm awuöcdit apeï. ⁴⁸ Ku aluan kuc kë wic bännyde ku looi awuöc bi yen that thïn, ka bi ya awuöc koor. Kajuëc aa wic tënë raan ci gäm kajuëc, ku raan ci gäm kajuëc apeï awic kajuëc apeï tënë ye. ⁴⁹ Yen aci bën ba piny bën cuöny. Ku anhiar diët ci dëp theer. ⁵⁰ Yen atit kërac apeï, yen abï gum ku rem ya apeï yet aköl bi kënë thök. ⁵¹ Yakë tak lon ci yen bën ba döör bën looi pinynhom? Alëk we acie ye. Ee lon bi kɔc keyiic tek. ⁵² Many la yic kɔc kadhiëc abï yeyic tek. Kɔc kadiäk aabä nhiaar ku man rou ya. Tädë, kɔc karou aabä nhiaar ku man kɔc kadiäk ya. ⁵³ Mith rööor kek warën aabi kenhüim tuööm ë rienkië. Ku yen ë lon nyiir kek märken. Ku man athiëek kek tiŋ wënde aabi röt maan aya.”

⁵⁴ Ku ben Jethu lëk thän awën tɔ thïn, “Na tiëŋkë luät nhial, ka guökë lueel lon deŋ abï tueny, ku tueny ayic. ⁵⁵ Ku na döm bi la dil, ku ruel aköl apeï, ka luëlkë lon bi piny tuöc, ku tuc ayic. ⁵⁶ Yeŋa wiëckë bäk ruëeny! Awëëŋkui? Wek aa kë bi rot looi ŋic tɛ tiŋ wek kärke nhial. Ku cäk kë loi rot ëmën ŋic ayic?”

⁵⁷ “Yeŋö cii wek yic bäk looi ye ŋic? ⁵⁸ Cimën na yëth raan yi luk yic, ke yi lac wët waar yic, ku döörkë ke këc yi guo yäth luk yic. Na cii lac looi këlä, ka yëth yi luk yic tënë bänny, ku bëny abï la thön apuruuk, ku mac yi. ⁵⁹ Alëk yi, yin acii bi kaŋ lony, yet tɛ bi yin këthiin kony tënë yi kaŋ cool.”

13

Na cii luoi käreɔc päl ke yin acii pir

¹ Nawën ke kɔc bö tënë Jethu, ku lëkkë ye lon ci bännydit Pilato kɔc Galilia col anak, kɔc ke ci kək juërkë Nhalic la nöc luan Nhalic Jeruthalem. ² Go Jethu bëer. “Yakë tak lon kɔc Galilia ci nöc ëmën aa käreɔc apeï wër kek kɔc Galilia kək

looi? ³ Acie yic! Ku cäk ñic lön wek aabi thou aya cımenden, tē cii wek käreç yakē looi päl, ku wëlkē wepuöth Nhialic? ⁴ Ku na kəc wäär kathiäär ku bët wík yön bäär apei kenhüim Thiloam bik thou ebën, ye kek kəc käreç looi Jeruthalem kepēc? ⁵ Aacie ke! Ku alëk we, na cäk luai käreç päl, ke wek aabi thou ebën cımenden.”

Kääñ tim cie luək

⁶ Go Jethu ke lëk kääñ kënë, “Monytui eci tim luək com duömde. Nawën thöön tē ci yen luək, ke bō bī bën bet. Go ciën mīth yök yenhom. ⁷ Go puşu riääk apei, ku lëk raan lui dom yic bī yep wei, ku lëk ye, ‘Aca tiit run kadiäk ku acin manh tōñ ca yök yenhom. Yenö pël ye bī dom rooc è path ke cie luək?’ ⁸ Go raan è luai bëer, ‘Bëny, päl è ruşön tōñ kënë è path, aba guir ku tääu dhiääp yecök. ⁹ Na lok ruşöntui ka path, ku na cii lok, ka jəl cəl ayep.’ ”

Jethu aci tiñ tuany kony aköl cii kəc ye luui

¹⁰ Tëwën aköl cii kəc ye luui ke Jethu pişoc tən amat kəc Itharel, ¹¹ ke tik è tō thīn ke la guöp jəñrac ci ye dhoñ kəu, bī yekəu cii ye jət ruşön thiäär ku bët. ¹² Nawën tiñ Jethu ke cəl ku lëk ye, “Tik, yin aci kony.” ¹³ Ku tēxu yecin yekəu. Ku kaam thiin awën ke la kəu cök. Go Nhialic leec.

¹⁴ Ku raandit tən amat eci puşu dak apei rin ci Jethu ye kony aköl cii kəc ye luui. Ku lëk kəc awën tō thīn, “Yok aa la nin kadätem ye kəc luui. Ke raan alëu bī bën akäl tək kam è ninkä yiic bī bën kony, ku acie aköl cii kəc ye luui.”

¹⁵ Go Bëny bëer ke təon guöp, “Aa wek kəc la gup ruëeny! Le raan tək è kamkun cie yakke ye lony aköl cii kəc ye luui bī ke la więc wal ku piu? ¹⁶ Ku tiñ kënë, nyan many Abaram ci bëny jak dhoñ kəu, bī ya rëer ke

duol è runkä kathiäär ku bët, cii path bī kony aköl cii kəc ye luui bī la cök?” ¹⁷ Tëwën lueel yen ye kälä, ke kəc awën man ye yär gup, ku mit thän diit awën tō thīn puöth kək kəc göi ci Jethu looi.

Kääñ käu koor nyin ye tismde dit apei

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

¹⁸ Ku la Jethu tuen ke jam ku lueel, “Bääny Nhialic cit ñö? Yenö ba thöñ ke ye? ¹⁹ Aba thöñ manh tim koor nyin ci raan com duömde. Go dit abi ya tim dittet ye diët yöötken yik kärke köth.”

²⁰ Ku ben lueel, “Yenö ba ben thöñ bääny Nhialic? ²¹ Acit lon ci tik puor ayumdit tet yic, na lä ke piäär ebën.”

Kuany dhël la pan Nhialic yic

(Mt 7:13-14, 21-23)

²² Ku bër Jethu ke kuany gεεth ku bëi yiic ke la Jeruthalem. ²³ Go raan tək thięc, “Bëny! Le kəc lik bī poth bik la pan Nhialic?”

Go Jethu bëer, ²⁴ “Thamkë bāk bak dhël ye kəc gum thīn yic, rin alëk we lön wic kəc juęc ye bik la aləñthīn, ku acik bī lëu. ²⁵ Tē jət wun baai rot ku riit yöt thok, wek aabi kööc ayeer ku jälkë yöt təñ thok ku luëlkë, ‘Bëny, ñany yöt thok tënë yo,’ ku abi bëer tënë we, ‘Akuşc tē bii wek thīn.’ ²⁶ Ku abäk lëk ye, ‘Yok acı mīth ku dëkku kek yi, ku yin aci piöoc è gεεthkua yiic!’ ²⁷ Ku abi dhuk nhom ku lueel, ‘Alëk we bāk piñ, wek aacii bō yöt rin wek aacä ñic. Jälkë, kəc luui è käreç!’

²⁸ Ku tē ci yi cuap wei, ke yin ar- iääk puşu ku dhiau aba yithok a kac tē tiñ yin Abaram, ku Ithäk ku Jakop ku kəc kāk Nhialic tiñ, ke rëer bääny Nhialic yic pan Nhialic, ku gël yi wei thīn! ²⁹ Ku kəc aabi bën pinyñhom ebën ku camkë yan bääny Nhialic. ³⁰ Ku kəc tō ciën

ëmën aabi tš tuen. Ku kəc tš tuen aabi dhuk ciëen.”

Jethu ku Antipäth Yërot
(Mt 23:37-39)

³¹ Tëen, ke kəc akut Parathī bš tənē Jethu ku lëkkē ye, “Jäl ē tən rin bēny Antipäth Yërot awic bi yī nök.”

³² Go Jethu lueel, “Lak ku lëkkē raan la guöp awandit lən yen abi la tuen akölē ayī nhiäk ya cop jakrec wei kəc gup, ku luoi kāk jān gōi ye yen kəc kony. Ku na ye nin diäk ke yen abi luoidiē thöl pinynhom. ³³ Ku akölē ku nhiäk ku aköl dëētē, yen ala tuen ya lui rin aciī path bi raan kāk Nhialic tūn nök tēdēt cie Jeruthalem.

³⁴ “Kəc Jeruthalem! Kəc Jeruthalem! Kəc ē kəc kāk Nhialic tūn nök, ku bišškkē kəc cī tušc we aleel. Ye arakdē cī yen ye wic ba we kušöt yiic, ku kuony we cimēn adhie ye ajith miēthke kuöm piny yewušk, ku wek aaci kuc.

³⁵ Nhialic abi we nyān pandun. Ku athōn we bāk ŋic, wek aaci ya bi bēn tūn yet aköl bi wek röt guir, ku luarkē ya yai ke yakē lueel, ‘Lecku raan bš rin Bānyda.’ ”

14

Jethu aci raan tuany kony

¹ Nawēn ke Jethu la pan raan akut Parathī aköl cī kəc ye luui bi la mīth. Ku kəc ke tš thin aake döt Jethu apei.

² Go raan cī but yōsm ku kək ēbēn bēn tēnē ye. ³ Go Jethu jam ku thiēc kəc piöc ē löön ku kəc akut Parathī, “Cī löñ pēen bi raan tuany kony aköl cī kəc ye luui tēdē ke kony?” ⁴ Gokē cī bēer. Go Jethu mony awēn cōl ku kony ku cōl ajiēl. ⁵ Ku jōl lək ke, “Yenā kamkun ē tēn, na cī manhde, ayī wenđe lööny yiith aköl cī kəc ye luui, ke pēl yiith ku cī bīi bei nyin yic?” ⁶ Ku wēt kēnē aci ke nyōn nhūm kē bēer kek ye.

⁷ Wēn cī yen ye tūn aya ke jōl awēn cī cōl aaye ŋek tēden nyuuc yen thin lōc, ke luel kääñ kēnē, ⁸ “Tē cī yī cōl yai yic, duk la ku nyuc tēn kocdit, tēdē ke raan ben dit tēnē yī aci cōl aya. ⁹ Na bīi, ke raan awēn cōl we wedhie abi yōšk ba rot jōt ba thōc päl ye. Ku yin abi jāl dhuk thōc tš ciēen yiic ke yī cī guöp yār. ¹⁰ Tē cī yī cōl, ke yī la ku nyuc thōc tš ciēen yiic rin na la raan la baai bēn, ka bš tēnē yī ku lueel, ‘Jōt rot, bäär tuen tēn mātthiē.’ Kēnē abi cōl athiek yic jōl nhūm ēbēn. ¹¹ Kēya, kuat raan dit pušu rot yāth tuen ē rot abi Nhialic dhušk ciēen, ku raan lir pušu ē rot dhušk ciēen abi Nhialic yāth tuen.”

¹² Ku lueel Jethu tēnē mony awēn cī ye gōñ, “Na loi miēth bi yin kəc gōñ, ke duk ke cōl mātthku ku paan moor, ku kəc ruāai kek yī ku kəc ajiēc thiēc bāaikun, rin aabi bēn cōl. Ku na looi rot kēya, ke kēwäär ca luoi ke yen acolkē tēnē yī. ¹³ Na loi miēth cōl yin kəc, ke cōl ke kəc ŋōñ, ku kəc cī duany, ku kəc cī ŋōl ku cōr, ¹⁴ rin na la kəc rōt jōt thou yic aköldā, ke yin abi Nhialic cušöt rin wäär cī yin ke cōl kəc cī ye lēu bik miēthku cool.”

Jethu aci bāany Nhialic thōn yan thiēc

(Mt 22:1-10)

¹⁵ Go mony dēt mīth kek kəc lueel tēnē Jethu wēn piñ yen kēnē, “Kəc mit gup aa kəc bi cōl yai yic, bāany Nhialic yic.”

¹⁶ Go Jethu lək ye, “Monytui ēci yandit apei looi ku cōl kəc juēc. ¹⁷ Nawēn cī mīth yai guir, ke toc aluonyde bi kəc wic ke yai yic la cōl, ‘Bāk, kēriēc ēbēn aci thōk ē guir.’ ¹⁸ Gokē wēl juēc lueel kedhie bi kek kenhūm kōl. Ku lueel raan wēn cī alony kan yōk ēlā, ‘Yen aci piny yōc, ku yen adhil la ba la tūn. Lōr ku lək bēny lōn acin kē maan yen cī yen la yai yic.’ ¹⁹ Ku lueel

raandët, ‘Ûen aci miöör kathiäär ye kəc pur ƣəc, ƣen ala ba ke la them, ləər lək bəny lən acin kə maan tənə ye.’²⁰ Ku lueel raan ye kəc diäk, ‘Ûen aci piac dəm nya, acä ləu ba la yai yic.’

²¹ “Go alony dhuk baai ku le wəlkä lək bənyde. Go bənyde pušu riääk ku lək aluənyde, ‘Ləər dhəl yiic ku kam bəxi geeu, ku cəl kəc līm dhəl yiic ku kəc cī duany, ku kəc cī ŋəl ku cöör bik bən.’²² Go alony lueel, ‘Bəny, kə ca lək ƣa aca looi ku piny aŋot lääu.’²³ Go bəny bən lək aluənyde, ‘Ləər kuany baai yic ku dhəl yiic geeu, ku lək kəc ebən bik dhiel bən bī paandiē thiāj. ²⁴ Alək yī, kəc wäär ca kaŋ cəl acin miēth yai bik bən yök paandiē!’ ”

Kə dhil raan looi bī ya raan buəth Jethu

(Mt 10:37-38)

²⁵ Kəc juēc aake cath kek Jethu. Nawən ke wəl yenhom kəc ku lueel, ²⁶ “Na ye raan bə tənə ƣa, ku cī wun ku man ku tienje ku miēthke, ku wämāthakən ku nyiərakən, ku wəike man, ka cie raan buəth ƣa. ²⁷ Ku raan cie gum ku buəth ƣa, acī ləu bī ya raan buəth ƣa. ²⁸ Na wic raan bī yöndit bäär apei buth, yeŋö bī kaŋ looi? Nadə ke cī wəəu muk bī kaŋ kuēŋ nyin bī ŋic lən le yen wəəu juēc bī yen yöt buth bī thöl? ²⁹ Na jək cök ku le ciən wəəu juēc bī yen ye thöl, ka bī kəc yöt tiŋ ke kəc thök aa bui, ku yekə lueel, ³⁰ ‘Mony kənə aci yöt jək bī buth ku akəc thääp.’

³¹ “Na jət bənyŋaknhom təŋ ke la apuruk tim thiäär bī la thər kek bənyŋaknhom dēt la apuruk tim thiär-rou, ke cī bī kaŋ tak lən bī yen təŋ ləu kek ē bəny kənə? ³² Na yök ke cī təŋ bī ləu, ka toc kəc ke bənyŋaknhom tui ŋot mec kek apuruöökke bik döör looi.” ³³ Kələ aya, acin raan kamkun ləu ye bī ya

raan buəth ƣa agut tē bī yen kəkke kaŋ puəl.

³⁴ “Awai, apath. Ku na thöök kəu aləi ke bən dhušk thīn kədē? ³⁵ Awan cit kənə acie bən piath. Aye pušk wei. Piəŋkə tē le wek yith.”

15

Kääŋ aməl cī mää

(Mt 18:12-14)

¹⁻² Kəc ajuər kut ku kəc kərəc looi aake cī bən tənə Jethu bik piöcde bən piŋ. Ku kənə, ee kəc kəc akut Parathī ku kəc piöc lööŋ nhiaar, rin ye Jethu kəc rəc mɛɛŋ jəŋ lor, ku mīth ke ke aya. ³ Goke lək kääŋ kənə.

⁴ “Na la raan tək kamkun amääl buəot, ku mār aməl tək, ke cī thiärthoŋuan ku dhoŋuan nyiēŋ piny roor, ku le aməl təŋ cī mää kaŋ wic ƣet tē bī yen ye yök? ⁵ Ku na yök ka mit pušu apei ku jət yekət. ⁶ Ku na le ƣet baai ka cəl mātke ku kocken akeu nhom ku lək ke, ‘Ûen aci pušu miet rin cī ƣen amāldiən wäär cī mää yök. Loiku yai.’ ⁷ Kələ aya, miet pušu dīt abi tō pan Nhialic, rin raan təŋ kərəc looi cī yepušu dhušk ciēn rin adumuöömke. Ku miet pušu kəc tō pan Nhialic, rin ē raan təŋ, acī bī thəŋ kek miet pušu rin kəc path kathiärthoŋuan ku dhoŋuan cīn awuöc cik looi, bī kek kepuəth dhušk ciēn.”

⁸ “Tədē, tik ala wəəth thiäär mīlāj ƣer, ku mār wənh tək. Yeŋö bī looi? Abī mac dēəp ku wic apei arək bī yöt a weec yic agut tē bī yen ye yök. ⁹ Tē cī yen ye yök ka cəl mātke ku kəc akeu ebən ku lək ke, ‘Ûen amit pušu apei, wəəukiən wäär cī mää aaca yök. Loiku yai.’ ¹⁰ Kələ aya, atuuc Nhialic aa puəth miet rin raan təŋ kərəc looi cī yepušu waar ku dhuk Nhialic.”

Kääŋ manh cī mää

11 Ku la Jethu tuej ku lueel, "Monytui ë tō thīn ku ë la wāt karou. 12 Go wēn koor lēk wun, 'Gām ya kāk ba tēk ya akōldā?' Go wun kāj tek tēnē ke. 13 Nawēn nin lik cōk ke wēn koor γαοο kākke ëbēn, ku jīel bī la wun dēt, wun cī yen wēēuke bēn la thōl thīn dēj ē māāu ku wīcwīc adējōk. 14 Wēn cī yen wēēu thōl ke cōjdit apēi loi rot ye pan awēn, ku jōl rēer ke nēk cōk apēi. 15 Nawēn le kākke dhal ke luēek rot pan raan tōk ē kōc pan awēn. Go raan la baai cōl aye dīr baai biōōk. Ku gēm ke kē camkē. 16 Ku ë ye wīc diēt cōk yeyāc thiōōj kē ye dīr cam, ku acīn raan cīi ye gām ye. 17 Nawēn jōl kēreec cī looi tak yic yepuōu ke lueel, 'Ye kōc luoi kadē tō tēnē wā ë kueth abī miēth dōj piny, ku γen akīn duēr thou ë tēn rin cōk! 18 γen abī dhuk tēnē wā ku lēk ye, wā γen acā awuōc looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. 19 γen acīi ben a cōl yī, loi ya ke ya cīt alony ye riōp.' 20 Ku jōl jāl pan awēn ku dhuk tēnē wun.

"Tēwēn ηοοt yen tēmec ke baai, ke tīj wun ke bō. Go puōu la yum ku riñ tēnē ye ku pēt yic ku cim gēm. 21 Go wēnde lueel, 'Wā γen acī kērac looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. γen acīi ben piath nadē ke ya cōl ē yī.' 22 Go wun aluōnyke cōl ku lueel, 'Riēñkē! Bēēikē alanh path ku tāāukē yekōu. Ku cuōthkē cin joth milāñ tōc ku tāāukē war yecōk. 23 Ku bēēikē muōr thiin cuai apēi ku nākkē bī yok yai looi, 24 rin manhdien kēnē ē cīt mānh cī thou ku acī ben pīr. Yeen ēcī mār ku acī yōk.' Ku jōlkē yai cam.

25 "Tēwēn looi kākā rōt, wēndīt ēcī la luui dom yic. Nawēn dhuk ku jōl bī baai dōōt, ke piñ lōōr yic ku diēr. 26 Go aluōny tōk cōl ku thiēec kē diēr kōc baai. 27 Go alony awēn lēk ye, 'Wāmuuth acī bēn, ku wuur acī muōr wār cuk muk apēi bī cuai nāk bī yai looi rin cī yen dhuk ke puōl guōp.'

28 "Go wēndīt puōu riāak apēi ku kueec bī cīi la baai. Go wun bēn tēnē ye ku lēj bī la baai. 29 Go lēk wun, 'γen acī luui apēi ē runkā ëbēn tēnē yī, ku acīn tōj ca lēk ya ba looi cī γen kanj kuec ba cīi loi. Ku ë runkā ëbēn acīn mēn manh ē thōk ca kanj yīek ya bī γen luui yai yok māthkiē. 30 Ku wēn dhuk wēndu ke cī wēēuku la muōr adējōk kōth, ke yī loi yai ku nāk muōr tōj yen cuai apēi yākkua yīic.' 31 Go wun bēer, 'Manhdiē, yīn arēer kek ya akōlakōl, ku kāk muōk ëbēn aa kākku. 32 Ku ë yic buk yai looi rin wāmuuth ē cīt manh cī thou, ku emēn acī pīir, ee cī mār ku emēn acī yōk.' "

16

Kāāj raan luoi kony rot ruēeny

1 Ku ben Jethu lueel tēnē kōcken ye buōth ēlā, "Wāthēer raan ajak ē tō thīn, ku yeen ë la raan kākke guiir baai, ku raan kēnē ēcī luom tēnē ye rin cī yen wēēuke muōr. 2 Go cōl ku lueel, 'Yenō kē ya piñ keye lueel ë rienku? Nyoth wēēu ca dōm ku wēēu cī mār thook ëbēn, rin yīn acīi bī ben ηot yī lui tēnē ya.' 3 Go mony wēn lueel yepuōu ēlā, 'Ba ηō looi tē cop bēny ya luoidiē yic? γen akuc puōr ē dom ku γen abī guōp yār tē ye γen lim. 4 Emēn, kē ba looi aca jāl ηic, kē bī γen cōl ala kōc juēc māath ke ya, bīk ya aa lor bāāiken tē cop ya wei luoidiē yic.'

5 "Go kōc la gup kāny bānyde cōl ku lueel tēnē raan cī kanj bēn, 'Kāk bēny kāny tēnē yī yekē dē?' 6 Go lueel, 'γen akōny tōnydit miōk bian tōk.' Go raan kāj guiir baai lēk ye, 'Kēnē acī ya akuēndu, nyuc ku gāt thiārthiēc.' 7 Ku thiēec raan dēt, 'Na yīin, kēny tō yīguōp ye dē?' Go lueel, 'Ee gāny rap tiem tōk.' Go lēk raan wēn, 'Gāt buōt kabēt.'

8 "Go wun baai raanden la guōp awan leec wēn cī yen rot kony. Rin tē ye riēec akōlē kākken luōi thīn kamken anuēēn tēnē mīth bāāny Nhialic." 9 Go Jethu la tuej ku

jiεem, “Këya alék we, luoikë jιεek pinynhom bī wek ke la mëth, rin na la jaakdun thök ke wek aabi lor pir akölrīēc ēbēn yic. ¹⁰ Raan njic kälilik muk apath ē kājuēc njiec muk aya, ku raan kuc kälilik muk, acie kājuēc ē njiec muk. ¹¹ Na yin acie kāk ciεen pinynhom ē tēn njiec muk, ke yī bī deet pušu kēdē bī yī gām jιεek tō pan Nhialic? ¹² Na yin acie nōōth pušu lon bī yin kēn raandā njiec muk, ke yeŋa bī gām kē cak a kēdu?”

¹³ “Acin alony lēu ye bī luui tēnē bāny karou, ka man raan tuen ku nhiεer raan ye kōc rou. Tēdē ka thek raan tuen ku dhēl raan dēt guōp. Acī raan lēu bī Nhialic ku jιεek nhar kedhie.”

¹⁴ Go kōc akut Parathī, kōc nhar wēū, kākā piŋ ēbēn ku dōlkē Jethu guōp. ¹⁵ Go Jethu lēk ke, “Wek aa rōt nyuōōth kōc nhūim ciēt wek kōc path ku Nhialic anjic kē tō wepuōth. Rin kāk ye kōc juēc yiēk kepuōth apeī ciēt kek ril, aaye Nhialic tūŋ ke kor.

¹⁶ “Wāthεer agut tēwāār tul Joon, kōc aake ye lōŋ Mothith ku wēl cī kōc kāk Nhialic tūŋ gōt, theek. Ku emēn, Wēt Puōth Yam rin bāāny Nhialic alék kōc, ku awic kuat raan ēbēn bī rot riεeny thīn. ¹⁷ Ee këya, apuol yic bī kāk tō nhial ku pinynhom riāāk, tēn tē bī wēt thiin koor tō Lōŋ yic cuat wei.

¹⁸ “Raan liōi tiεŋde ku thiεek tiŋ dēt, ka cā akōr looi. Ku mony thiak tiŋ cī muonyde liōōi, ka cī akōr looi aya.”

Raan cī jak kok miēth ku Ladhāro

¹⁹ Go Jethu kāāŋ bēn thōōth ku lueel, “Raan tōk ē tō thīn ku ēcī jak apeī, ku ē ceŋ alēth dhēŋ ku ē ye yai looi paande akōlakōl. ²⁰ Ku raan laaŋ cōl Ladhāro la guōp tētōōk juēc apeī ē tō thīn aya. Ku ē ye nyuc yōn raan ajak thok, ²¹ bī lim awuthueei ē lōōny piny. Ku jōk aake ye bēn aya ku nyankē tētōōk yiic.

²² “Nawēn ke laaŋ kēnē thou, go atuuc Nhialic wēike tāāu Abaram yōu nhial pan kōc path cī thou. Nawēn ke mony ajak lōk thou aya ku thiāk, ²³ ku tēū wēike pan mac, ku rem thīn apeī. Nawēn njēer yenyin nhial ke tūŋ Abaram tēmec, ku Ladhāro ke tō yeyōu. ²⁴ Go dhiau ku lueel, ‘Wā Abaram liec ya, ku toc Ladhāro bī ciεen tōk luōt thok piū yiic, ku gōōt yaliep bī liemdiē lier, rin yēn arem apeī ē tēn!’

²⁵ “Go Abaram bēer, ‘Manhdiē, tak lon cī yin kāpath yōk wāār piir yin ku yōk Ladhāro kāreε. Ku yēn awac pušu emēn ku yin arem apeī. ²⁶ Ku dēt aya, tēthuth mec yic apeī atō kamkua bī ciēn raandan la lōŋtui, ku cīn raandun bō tēnē ya ē tēn.’ ²⁷ Go mony ajak wēn lueel, ‘Wā Abaram yin alāŋ ba Ladhāro tuōōc panda, ²⁸ tēnē miith wā kadhiēc bī ke la wēt bik cī bō ē tēn bī ke reem aya.’

²⁹ “Go Abaram lēk ye, ‘Mothith ku kōc kāk Nhialic tūŋ aa tō thīn, cōl ke aa piŋ wēlken.’ ³⁰ Go mony ajak bēn lueel, ‘Kēnē acī ye lēu, Wā Abaram! Ku na jōt raan rot kōc cī thou yiic ku le tēnē ke, ka pāl kāreε yekē ke looi.’ ³¹ Go Abaram lueel, ‘Na cik wēl Mothith ku wēl kōc kāk Nhialic tūŋ piŋ, ka cī wēt raan cī thou ku bēn pir piŋ aya.’ ”

17

*Ba raandēt thōōc kērac yic
(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)*

¹ Naŋon akāl tōk ke lueel Jethu tēnē kōcken ye buōōth, “Kāk kōc cōl aloi adumuōōm aa rōt dhiel looi akōlakōl. Ku raan kākā cōl aloi rōt abi kērac apeī yōk. ² Ee njūēn tēnē ye diēt cī ruōk yeth aleldīt tet, ku pik wīr bī mou, bī kōc thiikā cī cōl aloi adumuōōm. ³ Tietkē rōt!

“Na loi menhkuī adumuōōm, ke nyieny, ku na dhuk yepuōu ciēn kēreεc cī looi, ke yī pēl wēt piny tēnē ye. ⁴ Ku na looi kērac tēnē yī arak

dhorou akäl tók, ku bii tēnē yī arak dhorou aya, ku thieëc yī ba wēt päl piny, ke yī päl wēt piny tēnē ye.”

⁵ Naḡon aköl dēt ke lueel atuuc tēnē Bēny Jethu, “Yok aa wīc gamdīt, lēk ḡo tē bī ḡok ye ḡok thīn.”

⁶ Go Bēny bēēr, “Na gamdun cək kuur bī ciēt manh ḡaap, ka lēukē bāk tim diīt tui ḡōk ēlä, ‘Nyuēn rot bei piiny agut mei, ku ləər pith rot wiūr!’ Ke wētdun aloi rot.”

⁷ “Na thōḡku lən raan tók kamkun ala alony cī la pur, tēdē ke cī la biōök amēl. Na le dhuk dom yic, ye lēk ye, ‘Ləc bēn ba bēn mīth?’ ⁸ Acīi bī lēk ye kēya! Tēdē aba lueel tēnē ye, ‘Guir miēth tēnē ḡa, ku tit ba kaḡ mīth ku dēk, na lä ciēen ke yīn abī jāl mīth ku dēkē.’

⁹ Ku aloony aa cie leec tē looi kek luoiden. ¹⁰ Athōḡ kek we aya, na luoi kē ca lēk we bāk looi, ka luolkē, ‘Yok aa loony ē path, ee luoida yen acuk looi ku acīn dēt.’”

Atuet thiäär aci kony

¹¹ Nawēn la Jethu Jeruthalem, ke tēk kam Thamaria ku Galilia. ¹² Nawēn yeet gen thiin tō dhēl yic ke rām kek atuet thiäär. Gokē kōc tēmec, ¹³ ku luolkē, “Jethu Bēny, liec ḡo.” ¹⁴ Nawēn tiḡ ke ke lueel, “Lak ku nyuḡthkē röt kək kək Nhialic.”*

Tēwēn ḡoot kek dhēl yic, ke tuet jiēl kegup. ¹⁵ Go raan tók dhuk tēnē Jethu wēn cī yen ye tiḡ ke tuet cī jāl yeguḡp, ku leec Nhialic apei rōldīt, ¹⁶ ku cuet rot piny Jethu nhom ku leec. Ku mony kēnē ē raan Thamaria. ¹⁷ Kēnē aci Jethu cəl athiēc ku lueel, “Cie raan thiäär yen cī kony bī tuet jāl kegup? Kək kək kadhonuan aako? ¹⁸ Yenḡo yen raan wun dēt yen dhuk bī Nhialic bēn leec?” ¹⁹ Ku lēk ye, “Jət rot ku jāl. Gamdu aci piūr.”

Bääny Nhialic

(Mt 24:23-38, 37-41)

²⁰ Naḡon akäl tók ke kək akut Parathī thiēc Jethu, “Bī bääny Nhialic yecök jək nen?” Go Jethu bēēr ku lueel, “Bääny Nhialic acie kēnē na bīi ke tiḡ kək nyīn? ²¹ Ku acīn raan lēu ye bī lueel, ‘Daai tēn, yen akīn, tēdē ke lueel, yen akan.’ Rin bääny Nhialic atō wepuḡth.”

²² Ku lueel Jethu tēnē kəkken ye buḡḡth, “Tē bī wek ḡa, ḡen Manh Raan nhiaar diēt ḡa cək rēēr ke we akäl tók abō. Ku ḡen acīi bī rēēr tēn. ²³ Abī kək kək lēk we lən cī ḡen dhuk ḡen atō tēn, ke duḡkkē gam, ku duḡkkē ḡa cək wīc. ²⁴ Rin tē dhuk Manh Raan, ka ḡuḡ kē ḡic. Abāk tiḡ cimēn bir deḡ dhie yen nhial reet yic, ku tiḡ ləḡ ku ləḡē. ²⁵ Ku ḡen abī kaḡ gum apei, ku riēec akölē acīi wētdiē bī gam. ²⁶ Tē le Manh Raan bēn, ke kē bī rot looi abī ciēt kēwäär loi rot wäär piūr Noa. ²⁷ Ee nīnkā kək aake rēēr ke mit puḡth, keye mīth ku dēkkē ku loikē ruēi yet aköl le Noa riāi yic, ku bō aboor ku moukē ēbēn. ²⁸ Ku bēndiē abī thōḡ aya kek kēwäär loi rot wäär piūr mony cəl Lot. Ee nīnkā kək aake ye mīth ku dēkkē, ku ḡockē kəḡ ku ḡockē ke wei, ku purkē ku loikē ḡōöt. ²⁹ Ku aköl wēn jiēl Lot Thodom, ke Nhialic cəl deḡ atueny ē mac ku nēk kək ēbēn, ³⁰ yen abī ciēt aköl bī Manh Raan dhuk.

³¹ “Tē le akölē bēn, ke raan rēēr aḡeer acīi ben la ḡöt bī la guik kē muk. Ku raan tō dom yic aci dhuk baai aya. ³² Takkē kēwäär cī rot looi tēnē tiḡ Lot.† ³³ Raan wīc ye bī wēike kony aabi muḡr, ku na ye raan mār wēike ē rienkiē ka bī wēike muk akölrīēec ēbēn. ³⁴ Wakḡu ē nīnkā kək karou aabi tō ḡōöt ke nin. Raan tók kamken abī ləc ku nyēei ku dōḡ raan tók. ³⁵ Kēlä aya,

* **17:14** Rin bī kək kək Nhialic ke tiḡ lən cī kek pial bik aa rēēr ke kək. (Leb 14:1-32) **17:26** Cäk 6:5-8 **17:27** Cäk 7:6-24 **17:29** Cäk 18:20-19:25 **17:31** Mt 24:17-18; Mk 13:15-16

† **17:32** Tiḡ Lot ḡon cī yenhom wel bī riāḡ Thodom tiḡ, nawēn ke yuḡm abī ciēt ḡenḡ awai. (Cäk 19:26) **17:33** Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; Jn 12:25

diäär karou aabi luui ë tök luoiden baai, tiej tök abi yäth nhial ku nyiëej tiej tök piny. ³⁶ Ku abi rot looi kälä aya tënë kəc lui dom yic. Raan dët abi yäth nhial ku nyiëej raan dët piny.”

³⁷ Go kacken ye buoath thiëc, “Bëny, bi ke yäth tənən?” Go Jethu bëer, “Të rëer guöp kè ci thou thin, aye cor yenhom mat thin.”

18

Lëer ku bëny luäk

¹ Naçon aköl dët ke Jethu lëk kacken ye buoath kääj bi ke piöc bik dhiel aa röök akölaköl ku cik dhör. ² Ku lueel, “Wäthëer bëny luäk ë tö thin gen tök. Ku ëcie riöc Nhialic ku ë dhäl kəc gup ëbën. ³ Ku tiej lëer ë tö ë gen kënë aya. Ku ë ye lac bën tënë bëny, ku lëj bi luäk yic tënë mony luk kek. ⁴⁻⁵ Go bëny wëtde ci kuëc nom. Nawën le tak ke lueel, ‘Na cək alən ci yen ye riöc ë Nhialic, ku cä kəc thek, ke rin ë tiej kënë ya räam nom ë bak, aba tiej ba dhiel luäk yic, na cä loi kälä, ka bi ya cool ë bën ku cut yaguöp.’”

⁶ Ku jol Jethu lëk ke, “Piej kè tē ye bëny kuc luk jiem thin. ⁷ Ci Nhialic lëu bi luk njec looi tënë kacken ci lac, kəc ye röök aköl ku wëer? Bi ke cöl ke mec tënë ye? ⁸ Alëk we, abi luk njec looi tënë ke. Ku na la dhuk, yen Manh Raan, ye kəc kadë ba yök ke la gam pinyinhom?”

Kääj raan akut Parathï ku raan ajuër kut

⁹ Ku lueel Jethu kääj kënë aya tënë kəc röt yök ciët kek path kepëc, ku dhälkë raan ëbën guöp. ¹⁰ “Kəc karou aake ci la luaj Nhialic bik la röök, raan akut Parathï nhiam apej ku raan ë kut ajuër kəc tuöör nyin. ¹¹ Go mony nhiam akut Parathï bën ku këc ku röök ë rot ëlä, ‘Yin alëc Nhialic, yen aci thöj kek kəc kək, kəc kək kək tuöör nyin, kəc ë luui

kärec ë diäär kəc kək kəc. Yin alëc rin yen aci thöj kek raan ajuër kut kënë. ¹² Yen ë thek ba ci müth, arak rou nin kadhorou yiic, ku yin aya juër tök thiäär yic kækkiën ya yök luui yic ëbën.’

¹³ “Ku raan ajuër kut aci bën ku këc tēmec ku ci yenyin njëer nhial wën röök yen, ku gut yepuöu amääth bi nyuoath lan ë yen kärec looi ku lueel, ‘Nhialic liec ya, yen ë raan la guöp adumuööm.’” ¹⁴ Ku jol Jethu lëk ke, “Mony kënë, ku acie raan akut Parathï, aci dhuk baai ka adumuöömke ci päl piny tënë ye. Rin raan nhiam rot yäth tuej abi dhuök ciëen, ku raan lir puöu rot tööu ciëen abi yäth tuej.”

Jethu adc müth

(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

¹⁵ Kəc kək aake müth bëi tënë Jethu bi ke bën döc. Go kəc Jethu buoath ke läät. ¹⁶ Go Jethu müth caal yelööm ku lueel, “Calkë müth aa bö tënë ya, duökkë ke pën. Rin raan wic ye bi la bäany Nhialic yic adhil gam cimën ë müth thiikä. ¹⁷ Alëk we, raan wic ye bi bäany Nhialic yök adhil wët Nhialic gam, cimën ye manh koor wët kəc ke dhieth ye gam.”

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

¹⁸ Go raandit kəc Itharel Jethu thiëc, “Raan piöc path, yenö ba looi ba pir akölrüëc ëbën yök?” ¹⁹ Go Jethu lëk ye, “Yenö ye yin ya cöl raan path? Acin raan path, ee Nhialic ë rot.

²⁰ “Ku na bëer wëtdu, ke yin anjic kək ye lööj Nhialic lueel, ‘Duk tiej raandä kər, duk raan näk, duk cuëer, duk kuëej wët lueth. Thek wuur ku moor.’”

²¹ Go mony wën bëer, “Lööj kə aaca muk nhim ëbën tēwäär koor yen agut ëmën.” ²² Nawën pin Jethu kënë, ke lueel tënë ye, “Ala löj njot këc ë looi. Yaac kəkku ëbën ku gam

wëüu tänë kəc nǝŋ, yin abi jɛɛk la yök pan Nhialic ku bäär buoŋ ɣa.”
 23 Nawën piŋ mony kën ë wëlkä, ke mæn rin ë jak apei.

24 Go Jethu tiŋ ke ci puŋu dak ku lueel, “Abi yic riël tənë kəc ajiɛk bik la bääny Nhialic yic. 25 Alək we alanden, apuəl yic bi thöröl bak with cök, tən tɛ bi raan ajak la bääny Nhialic yic.” 26 Go kəc awën piŋ ë wëlkä Jethu thiëc, “Na ye këya, yeŋa bi la pan Nhialic?” 27 Go Jethu bäär, “Käk cii raan ke lëu aaye Nhialic looi.”

28 Go Piter lueel, “Na ɣook, ɣok aaci kakkua nyään wei ku buoŋku yi!” 29 Go Jethu lək ke, “Wek alək yic, raan nyiëŋ panden wei, ku tiŋde ku wämäthakën ku kəc ke dhiëth ye, ayi miëthke rin bääny Nhialic, 30 abi kajuëc yök ë riëc kënë yic, ku pir akölrüëc ëbën bi bën aköldä yic.”

*Jethu ajam ë Thuonde kën yic diäk
 (Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)*

31 Nawën ke Jethu cöl kacken ye buoŋth kathiaär ku rou teden röt ku lək ke, “Emën ɣok aa la Jeruthalem, tɛ bi käwäär ci kəc kək Nhialic tiŋ göt rin Manh Raan kenhüim la tiŋŋ thin. 32 Abi la thän kəc cie kəc Itharel bik bui ku lëtkë, ku nuutkë nyin, 33 ku abik that ku näkkë, ku na ye aköl ye nin diäk, ke yeen abi piir ku jöt rot raŋ yic.” 34 Ku kəc ye buoŋth aake këc kakkä deet yiic. Wëtde yic aci thiaan tənë ke, ku keek aacii kën jɛɛm Jethu kuc.

Jethu aci cöar kony bi daai

35 Nawën dötkë Jeriko, ke mony ci cöar ë rëer dhël ɣou ke lim. 36 Nawën piŋ kəc cath röt, ke thiëc, “Yeŋö loi rot?” 37 Go lək ye lön ë Jethu raan Nadharet yen atək dhël yic. 38 Go cööt, “Jethu, wën Debit liec ɣa.”

39 Go kəc ke tɔ tuen laät ku lëkkë ye bi biët. Go ɲot kiu apei, “Wën Debit kony ɣa.”

40 Go Jethu kösc ku lək kəc bik mony kënë thël tənë ye. Nawën ci yëët tɛthiök, ke thiëc Jethu, 41 “Yeŋö wic ba looi tənë yi?” Go bäär, “Bëny awiëc ba bën daai.” 42 Go Jethu lək ye, “Daaië! Gamdu aci kony.” 43 Go ɣuo daai nyin yic, ku buoŋth Jethu ke lec Nhialic. Nawën tiŋ kəc juëc ke tɔ thin kë ci rot looi, ke lec Nhialic ëbën.

19

Jethu ku Dhäkeo

1 Nawën ci Jethu yet Jeriko ku ber yic. 2 Ke raan ajak cöl Dhäkeo ë tɔ thin ke ye raandit kam kəc ajuër kut, 3 ku yeen ë wic bi Jethu tiŋ ku ë ciek apei. Go ciën tɛ tiŋ yen Jethu rin kəc aake juëc. 4 Go riŋ tuen ku ler ɲaap nhom, ɲam bii Jethu tääk yecök. 5 Nawën yëët Jethu ɲam awën cök ke tiŋ Dhäkeo nhial, go cöl ku lueel, “Dhäkeo, ləc bën piny, yaköl ɣen abi cool paandu.”

6 Go Dhäkeo bën piny ku lor Jethu ke ci puŋu miët apei. 7 Nawën tiŋ kəc ke tɔ thin ë kënë, ke la ɲoomɲoom ku luelkë, “Mony kënë aci la cool pan raan rac.” 8 Go Dhäkeo wëlken cii kuëc nhüim ku jöt rot ku lək Bännya, “Bëny, emën thiin ɣen abä abək ë wëüküë yiëk kəc nǝŋ, ku na ca kën raandä cam ruëeny, ka ba dhuk arak ɲuan.”

9 Go Jethu lək Dhäkeo, “Yaköl, yiin ku kaku wek aaci pir akölrüëc ëbën yök, rin yiin aya yin ë manh Abaram, 10 rin Manh Raan aci bën bi kəc ci määw wic, ku kony ke.”

Kääŋ aloony kathiaär

11 Tëwën piŋ kəc ë wëlkä, ke Jethu thöth kääŋ rin ëci thiök ke Jeruthalem. Ku ë yekë tak lön bi bääny Nhialic rot ɣuo la jök thin. 12 Ku jöl lueel, “Monytui, ke ye raan ɣöl bëny, ëci la wun dët mec apei bi la ruök bi ya bënyɲaknhom. Ku jöl dhuk wuänden. 13 Ku wën këc yen

guo jäl, ke cöl aluöonyke kathiäär, ku ye ñek gäm wëü ku lëk ke, 'Lökkë luui ë wëëukä yet aköl bi ñen dhuk.' ¹⁴ Ku yeen ë mæen kacken mac, gokë kóc tuöoc yecök bïk la lueel, 'Mony kënë acuc wïc bi ya bënyñaknhom.'

¹⁵ "Cök awën cïi kacke ye wïc ka ñot ci ya bënyñaknhom, ku dhuk ku cööl aloonyken wäär ci gäm wëü, bi bën ñic ye wëü kadë ci raan tök ya juak wëü wäär ci yiëk ye yiic. ¹⁶ Go alony tuen bën ku lueel, 'Bëny, wëü wäär ca gäm ya, ñen aci wëü juëc tënë ke arak thiäär yök thin.' ¹⁷ Go bëny lëk ye, 'Aca ñiec looi, yïn alony path, ku rin ci yïn kälík ñiec muk apath, yïn abi ya bëny gæeth kathiäär.' ¹⁸ Go alony ye kek rou bën ku lueel, 'Bëny, ñen aci wëü juëc arak dhiëc yök tën wëü wäär ca gäm ya.' ¹⁹ Go bëny lëk alony kënë aya, 'Yïn abi ya bëny gæeth kadhiëc.'

²⁰ "Ku ben alony dët bën ku lueel, 'Bëny, wëenkun wäär aa kik. Aake ca der yiic alanthiin ye kóc kenyïn wuuny ku tääu ke. ²¹ ñen ya ci riööc yï, rin ye yïn raan cie këdu puöl. Yïn ë kë cie këdu lööm, ku yïn ë tem rap këc ë puur.' ²² Go bëny lëk ye, 'Yïn alony rac, dak rot. Wëlkun ca lueel kek aabi luök wei. Anic lon ye ñen kë cie këdië lööm, ku ñen ë rap tem rap këc puur. ²³ Yenö këc yïn wëëukä gäm kóc ñic luui wëü rin na la dhuk aköldä ke yök ke ci keyiic juak?' "

²⁴ "Ku yöök bëny kóc wën kääc thin, 'Nyaaikë wëü tënë ye ku gamkë ke tënë raan la wëü juëc.' ²⁵ Gokë lëk ye, 'Bëny yeen ala wëü juëc apei.' ²⁶ Go bëny lëk ke, 'Raan la kån abi gäm kajuëc kök, ku raan cïn kån, abi këthiin tö tënë ye nyaai aya. ²⁷ Ku kóc man ñen kã, kóc cïi ñen wïc ba ya bënyden, bëëikë ke ñanhom tën ku näkkë ke ya daai ë ke.' "

Jethu aci la Jeruthalem ke ciëm yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19)

²⁸ Wën ci Jethu kääkä lueel, ke jiël bi la Jeruthalem ke wat atuööcke nhüim. ²⁹ Tëwën ci kek thiök ke Bethpeec ku Bethani, tëthiääk kek gån Olip, ke tooc kóc ye buöoth karou tuen ³⁰ ku lëk ke, "Lak bëëi tö tuen yiic. Të yetet wek, wek aabi manh akaja cïn raan ci kan cath ye yök ke mac. Luönykë ku bëëikë tën. ³¹ Na le raan thiëc we, yenö lony wek ye? Ke lëkkë ye, awïc Bänyda." ³² Gokë la ku yökkë manh akaja cït tëwën ci Jethu ke than thin. ³³ Tëwën lony kek manh akaja, ke lëk raan la akaja ke, "Yenö lony wek manh akaja?" ³⁴ Gokë bëër, "Awïc Bänyda."

³⁵ Gokë manh akaja yäth tënë Jethu ku kumkë käu aläthken, ku nyuc Jethu yekäu. ³⁶ Tëwën lööny yen dhöl, ke kóc juëc thieth aläthken dhël yic. ³⁷ Ku wën löör yen piny gån Olip nhom, go kacken ye buöoth puöth miët ëbën, ku leckë Nhialic rin kajuëcdit jån göi cik tñj ku wekkë apei ëlä,

³⁸ "Bi Nhialic bënyñaknhom ci bën rin Bänyda döoc.

Döör pan nhial ku lec tënë Nhialic."

³⁹ Go kóc akut Parathi kök ke tö kóc yiic lueel tënë Jethu, "Bëny cöl kockun yï buöoth aa bit." ⁴⁰ Go Jethu bëër, "Alëk we, na cök kë biët, ka aleel ë röt, aa loi wuöou."

⁴¹ Nawën lek Jeruthalem dööt, ke dhiau wën tñj yen geu nhom, ⁴² ku lueel, "Döör akölrüëc ëbën ëci we dööt kóc Jeruthalem, ku wek aaci jai ë ye. Ku ëmën acäk bi bën tñj. ⁴³ Ala aköl bi kóc aterdun bën ku golkë we abi ciën tÿyör bakkë. ⁴⁴ Aabi we nök ëbën agut mith rëër ke we. Ku gen Jeruthalem abi thuör piny ëbën, abi ciën alel kääc alel dët

nhom, rin kəc wek aköl cǐ Nhialic bēn bǐ we kony ŋic.”

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22)

⁴⁵ Nawēn lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic. Ku cop kəc kǎŋ yaac ayeer kal luanj Nhialic yic. ⁴⁶ Ku lək ke, “Acǐ gǔt athōr thēer wēl Nhialic yic lǎn cǐ Nhialic ye lueel ēlā, ‘Luanjdiē aci looi bǐ ya tēn ye kəc ēbēn rōök thǐn.’ Ku yeen acāk wel bǐ ya luanj cuēr.”

⁴⁷ Ku jǎl a piōoc luanj Nhialic akōlakōl. Go kəc kāk Nhialic ku kəc gēt lōōŋ ku kəcđit baai wic bǐk nək. ⁴⁸ Ku acǐn dhēl cǐk lēu bǐk yök bǐ kek ye looi, rin ye kəc ēbēn rēer yelōōm ke piŋ wēlke, ku wickē bǐ ciēn tōŋ cǐk piŋ.

20

Bāny Itharel aa riel Jethu yōōŋ yic
(Mt 23:27; Mk 4:27-33)

¹ Nayon akāl tōk, tēwēn piōoc Jethu kəc ē Wēt Puōth Yam luanj Nhialic, ke bēnydit kāk Nhialic, ku kəc gāt lōōŋ ku kəcđit baai bō tēnē ye. ² Ku thiēckē, “Ee yǐn, lək yo ye riel ŋō tō yiguōp ye yǐn luui kēlā? Ku yenja yǐk yǐ ē riel kēnē?”

³ Go Jethu bēer tēnē ke, “Wek aba thiēec aya, lēkkē ya, ⁴ riel ye Joon kəc gām lōkwēi yök tēnē Nhialic aye rielde ē rot?” ⁵ Gokē kaŋ guēek yic kamken ē röt ku luelkē, “Na luelku ka yök tēnē Nhialic, ka lueel ēlā, yenjō kəc wek wētde gam? ⁶ Ku na luelku ke rielde ē rot, ke yok aa nək, rin cǐ raan ēbēn ye gam lǎn Joon ē ye raan kāk Nhialic tǐŋ.” ⁷ Gokē dhuōk Jethu, “Yök aa kuc tē yök yen rielde thǐn.”

⁸ Go Jethu lək ke, “Na ye kēya, ke wek aacā lək riel ye yēn kākā looi.”

Jethu ajam ē waal bǐ rēec bāny nyuōth

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

⁹ Ku ben Jethu jam ē waal tēnē kəc ku lueel, “Monytui ēcǐ dom looi ku cum yic tiim ē luok, ku riöp yic kəc kək. Ku keny wun dēt, ku le pēi juēc nək wei. ¹⁰ Nawēn le tē cǐ tiim luok thōōŋ, ke tooc aluonyde tēnē kəc wāār cǐ riöp dom yic bǐk la gām abākke. Gokē alony dām ku thatkē ku copkē ciēen yecin. ¹¹ Go alony dēt bēn tooc, gokē bēn dām ku thatkē ku banjē apēi. Ku toockē ciēen ke cǐn kē cǐk gām ye. ¹² Go alony dēt ye kek diāk bēn tooc, gokē yiēk tētōk aya ku copkē wei. ¹³ Go wun dom lueel, ‘Yenjō ba looi? Yēn abǐ manhdiēn nhiaar tooc, tēdē ka bǐk la theek.’ ¹⁴ Nawēn tǐŋ kəc cǐ riöp dom yic manhde, ke luelkē, ‘Kēnē ē manh raan yen la dom, ku ē yen abǐ kǎŋ lōk thōn akōldā. Bāk nākku ku kākā aabǐ dōŋ ke yo.’ ¹⁵ Ku thelkē ayeer dom yic ku nākē.” Ku jǎl Jethu ke thiēec, “Yenjō bǐ raan la dom looi tēnē ke?” ¹⁶ “Abǐ bēn ku nək kəc awēn cǐ riöp dom yic, ku riöp dom yic kəc kək.” Nawēn piŋkē ē wēt kēnē ke luelkē, “Diēt cǐi rot loi!”

¹⁷ Go Jethu ke dōt apēi ku thiēec ke, “Yenjō ye wēt kēnē cǐ gōt kēlā thēer teet yic, ‘Mēn wāār yen cǐ atēēt kuc, yen aci bēn a mēn ril.’”

¹⁸ Ku lək Jethu ke, “Na deeny raan yecōk mēn ka duōny bǐ ruōth. Ku na wǐk raan nhom ka niōon yic.”

Jethu awic bǐ wēēŋ wēt ajuēr
(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Go kəc piōoc lōōŋ ku bāny kāk Nhialic wic bǐk Jethu dām nyin yic, rin cǐ kek ye ŋic lǎn aa kek ke jiēm Jethu gup ē waal. Ku keek aaci riōoc kəc awēn tō thǐn. ²⁰ Gokē kəc kək riöp thook bǐk röt looi ciēt ke ye kəc path tēnē Jethu, bǐk aa la thiēec bǐk deep rin na le wēt rēec lueel, ke dāmēkē ku yēthkē tēnē bānydit mac baai. ²¹ Ku bǐk tēnē Jethu ku thiēckē ēlā, “Raan piōoc, anjcku lǎn wēt ye

lueel ku kë ye piöc ee yic. Yin acie dit raan ye kuëc nom. Ku yin ë kœc piöc bik kë wïc Nhialic looi dhël la cök. ²² Lëk yo, na ye täktäku buk ajuër dhiel aa gam, yok kœc Itharel tēnē bēnyṅaknhom Cithër kua cuk bi gām ye.”

²³ Ku Jethu eci ruënyden ṅic, ku bēer, ²⁴ “Nyuöthkë ya wēu, ku thiëc ke, ye nom ṅa ku ye rin ṅa kakkä ci giæt ë wēeth kœu?” Gokë bēer, “Aa kāk Cithër bēnyṅaknhom.”

²⁵ Go Jethu lëk ke, “Na ṅieckë këya, gämke Cithër bēnyṅaknhom këde ku gämke Nhialic këde.”

²⁶ Ku acin wēt rœc ci Jethu lueel kœc nhim lēu bi ya awuöc bi kek ye dœm. Ku wēt ci lueel eci ke göi ku bitkë.

Nhialic abi kœc ci thou cœl aa ben pïr

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Go kœc kœk akut Thaduthi. Akut cii yeen ye gam lœn bi Nhialic kœc ci thou ben cœl apir, bēn tēnē Jethu ku thiëckë ëlä, ²⁸ “Raan piöc, Mothith aci löṅ göt ëlä tēnē yo, ‘Na thou wämēnh ë raan ku nyiëṅ tik piny ke cin mïth, ke wämēnh koor ala yöt tik bi mïth dhiëeth yœn mēnhë.’ ²⁹ Na thœṅku lœn tœ mïth tik thin kadhorou, ku thiëc wēn dit, ku thou ke cin mïth. ³⁰ Go wämēnh buöth ye la yöt tik, ku thou aya ke cin mïth ci dhiëeth. ³¹ Ku looi rot këya tēnē mēnhë ye kek diäk. Ku këya tēnē ke ëbēn kadhorou, aaci thou ke cin mïth cik nyään piny. ³² Nawēn ke tik thou aya. ³³ Ku lek tueṅ ku thiëckë, tē le kœc ci thou röt jœt aköldä, bi ya tin ṅa, rin ci yen rēer ke ke ëbēn kadhorou?”

³⁴ Go Jethu bēer, “Thiēn ye kœc röt thiaak ë kēn pinyhom tēn. ³⁵ Ku kœc path bi röt jœt thou yic, kœc ye pan Nhialic këden, aacie thiëc ku aacie ë thiaak, ³⁶ ku aaci bi bēn thou rin aa thœṅ kek atuuc Nhialic. Ku aa mïth Nhialic rin ci kek röt jœt

thou yic. ³⁷ Ku Mothith guöp ë jam lœn ye kœc ci thou bēn pïr, wäär gēt yen tē ci Nhialic rot nyuöth ye ë bun dēp yic, ku jœem rin Bēny ëlä, ‘Ee Nhialic Abaram, ee Nhialic Ithäk ku ee Nhialic Jakop.’ ³⁸ Wētde yic ë lœn ye yen Nhialic ë kœc pïr, ku acie Nhialic kœc ci thou, rin kœc ëbēn aa pïr tēnē ye.” ³⁹ Go kœc piöc lööṅ ke kääc thin jam ku luelkë, “Aca ṅiec dhuk nom raan piöc.” ⁴⁰ Ku thök jamden rin ë cik wïc bik bēn thiëc.

Jethu aci kœc piöc lœn yen raan ë tooc Nhialic

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Ku lueel Jethu tēnē ke, “Yēṅö ë ye lueel lœn raan ci lœc ku dœc ya raan dhiēnh Debit? ⁴² Rin aye Debit guöp luel athör waak yic ëlä, ‘Aci Nhialic lueel tēnē Bānydië, ‘Nyuc ë tēn kœṅdiēn cuëc, ⁴³ yet tē bi yēn kœc aterdu dhuök ciēn yicök.’”

⁴⁴ “Ye këdē ye yen manh Debit, ku yeen aye Debit cœl, ‘Bānydië?’”

Jethu alëk kœc bik röt tiit kœc gät lööṅ Itharel

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Tēwēn piṅ kœc ëbēn wētde, ke Jethu wël yenhom kœcken ye buöth ku lueel, ⁴⁶ “Tietkë röt ku duökkë kœc piöc lööṅ Itharel ye kiëët. Kœc cath kek alēthken dit bär, röt teem yœn yœc yiic bi ke aa muöth athëëk. Ayekë nhiaar bik nyuc tueṅ thœc kœcdit tēn amat, ku yœn path aköl yai. ⁴⁷ Ku keek aa kāk lēer tuöör nyin, ku röökkë apei bik kœc wēṅ lœn puöth kek. Kœckä aabi tēm awuöc ril apei.”

21

Ajuër lēer

(Mk 12:41-44)

¹ Kaam wēn ke Jethu ci nyuc tē ye wēu juaar thin luan Nhialic, ku döt kœc wēu cuat kēn ajuër yic. Ke kœc juëc ajieëk aake ci wēu aa täau thin.

² Nawën ke tiŋ lëer anääŋ bö ku cuet wëu reen lik thïn aya. ³ Go Jethu lueel, “Wek alëk yic, lëer kënë aci Nhialic këden ci juaar nhiaar tënë kəc kək ëbën. ⁴ Rin aa cık juaar wëeuken juëc yiic, ku yen anäjë, aci kën bi yen pır dhuəl thïn ëbën.”

Luaŋ Nhialic Jeruthalem abi thuŋr piny

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Tëwën jiël kek luaŋ Nhialic, ka atuuc kək jam tē dhëej luaŋ Nhialic thïn ku aleel pəth cı ye buth, ku kădhëŋ cı găm Nhialic bi ye door. Go Jethu bëer, ⁶ “Kăkkith yakë tiŋ ëmën, ala aköl bi ke thuŋr piny ëbën, ka cın alel tōŋ bi kōc alel dët nhom.”

Acı Jethu lëk atuöcke lön bi ke maan

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Go kë thiëc, “Raan piöoc, ye nen bi kënë rot looi, ku yenö bi ye nyuöoth lön tē bi kënë rot looi aci thiök?”

⁸ Go Jethu lëk ke, “Tiëerkë nhïim ku duökkë röt cöl aduŋ. Rin kəc juëc aabi bën ë rienkië ku ye ŋek lueel, ‘Ke yen raan ci lóc ku doc, aköl bi yen bën akın.’ Duökkë ke buöth. ⁹ Ku duökkë riöc aköldä tē tiŋ wek tōŋ, ku aliäap baai ke loi röt. Kăkkä abi röt kaŋ dhil looi tueŋ, ku acie lön cı thiök piny guö thiök.”

¹⁰ Ku ben Jethu lueel ëlä tënë ke, “Wuöt aabi kenhïim tuööm ku thërkë, ku bëei məc bánydıt abi thör kamken. ¹¹ Ayiëkyiëk piny dıt juëc aabi röt looi, ku tuaany ku cōndıt apeı aabi röt looi yōn juëc yiic. Ku kărəc kək aabi röt looi, ku kădıt kəc cöl ariöc aabi tiŋ nhial. ¹² Ku tueŋ bi kăkkä röt looi, wek aabi gum apeı, ku wek aabi yăth tēn amat ku məc we. Ku wek aabi yăth luk yic bány nhïim ë rienkië. ¹³ Ku ë yen tēn bi wek kəc ëbën lëk Wët Puöth Yam thïn. ¹⁴ Ku duökkë diëer tē bi wek röt kuony thïn, ¹⁵ rin wek

aba kony ba we cöl anjic wël puöth bāk lueel, kək cı kəc aterdun we bi jōony, tēdë ke dhäl kăkkun yakë lueel. ¹⁶ Wek aabi kəc ke dhiëth we, ku wămăthakun, ku kəc ruăai ke we ku măthkun gaany. Ku kəc kək kamkun aabi nök. ¹⁷ Ku raan ëbën abi we maan ë rienkië, ¹⁸ Ku wek aabi kony na cök a nhïem tōŋ nhom ka cı bi mää. ¹⁹ Deet bi wek wepuöth deet abi we cöl apır.

Jethu ajam wët riäŋ Jeruthalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ “Aköl tiŋ wek Jeruthalem ke cı apuruuk wuöt kək gool, ke ŋieckë lön tē bi ye rac aci bën. ²¹ Ke kəc rëer Judia aa dhil riŋ gat nhïim, ku kəc rëer geeu Jeruthalem aa dhil jäl, ku kəc tō bëei yiic ayeer aacı la geeu. ²² Rin tënë, kek aa nin bi kəc tēm awuöc bi kë cı göt athör thëer wël Nhialic yic yenhom tiëŋ. ²³ Diäär liec ku diäär muk mīth kor aabi gum apeıdıt ë ninkä. Kəc ë wunë, aabi gum apeı ku aabi Nhialic tēm awuöc. ²⁴ Kəc kək aabi nök tōŋ yic, ku kəc kək aabi döm ku la ke mac wuöt kək yiic. Ku Jeruthalem abi wuöt kək döm ku rëckë apeı, ku mackë yet aköl bi bäänyden thök.

Aköl bi Manh Raan bën

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ “Kək këc kaŋ tiŋ aabi röt looi tënë aköl ku pëi ku kuël. Ku kəc wuöt pinyndom ëbën aabi puöth jiëth, ku riöckë atiaktiak dıt loi rot wër yiic. ²⁶ Ku kəc aabi riöc apeı rin kək loi röt pinyndom. Kək tō nhial ëbën, aköl ku pëi ku kuël aabi röt yăäk. ²⁷ Ku Manh Raan abi tiŋ ke bö nhial pial yiic kek diik ku riëdıt apeı. ²⁸ Tē looi kăkkä röt, ke we deet wepuöth ku rëerkë ë cök rin tē bi we luök kărəc yiic aci yëet.”

²⁹⁻³⁰ Ku ben Jethu ke lëk kăäŋ kënë, “Tē tiŋ wek tim cıt ŋaap ayı tiim kək ke loi yıth yam, ka ŋieckë lön cı kër thiök. ³¹ Këya, na tiëŋkë kăkkä ke loi röt, ke ŋieckë lön cı

bääny Nhialic thišk. ³² Alëk we, wek aaciï bi mää rë cök kakkä röt looi. ³³ Nhial ku piny aabi liu, ku wëtdië aciï bi kañ mää r.

Rëerkë we ci röt guir

³⁴ “Guierkë röt, ku rëerkë we tir nhïim. Duökkë aköl bi yen bën cöl ayök we ke we këc röt guir. Duökkë röt cöl ayök we pir rac, bäk aa rëer we ci wiëet ë mäu akölaköl, ku yakë rëer we tük käk pir pinynhom. Aköl kënë abi la ciel wegup ke cäk njic, ³⁵ cimën län adhie wëi adëöp. Ku kënë abi bën tënë kuat raan pir pinynhom ëbën. ³⁶ Rëerkë we tit ku röökkë akölaköl bäk la rial bi wek kë bi rot looi göök, bäk kööc yanhom yen Manh Raan we ciï diëer.”

³⁷ Ku jöl Jethu ë ninkä nök ke ye piöoc luanj Nhialic, na bö thëi ke jiël bi la nin gən Olip nhom. ³⁸ Ku koc aake ye guëer luanj Nhialic rial bik piöocde bën piñ.

22

Amat nek Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawën la tē bi Yan Ayum cïn yic luou looi thišk. ² Ke kocdit käk Nhialic ku koc piöoc lööñ wïc dhël path bi kek Jethu nök, rin riöc kek ciët la aliäm bi rot looi.

³ Ku raan tök kam koc ye buöth kathiäär ku rou cöl Juda Ithkariöt, ëci bëny jöñrac la yepuü. ⁴ Go la tënë kocdit käk Nhialic ku bëny apuruuk luanj Nhialic tiit, bi tē bi yen ke kuony thïn, bik Jethu däm la guëek yic. ⁵ Gokë puöth miet wën piñ kek ye lön bi yen ke kony, ku thänkë lön bi kek ye riöp. ⁶ Go gam, ku wïc tēpeth bi yen Jethu däm thïn ke cïn koc njic ye.

Jethu aci miëth thëi ci guir rinyai cam

(Mt 26:17-25; Mk 12:21; Jn 13:21-30)

⁷ Aköl bi Yan Ayum cïn yic luou looi ëci bën, aköl ye amël nök rin yai. ⁸ Go Jethu Piter ku Joon tooc ku lëk ke, “Lak bäk miëth yai la guir tënë yo.”

⁹ Gokë thiëc, “Ye tēnen wïc yïn yo buk miëth yai la guir thïn?”

¹⁰ Go Jethu bëer, “Tē le wek geeu Jeruthalem, ke wek aabi röm kek mony yëc töny ë piü. Biaathkë pan le yen thïn. ¹¹ Ku lëkkë raan la baai, aye Raan piöoc lueel, ‘Ye yön nen bi yen miëth yai cam thïn yok kocciën ya buöth?’ ¹² Ku abi we nyuöth yön nhial läau yic ci guir yic. Guierkë miëth ë tēn.”

¹³ Gokë la ku yökkë këriëc ëbën cit tēwën ci Jethu ye lëk ke thïn. Ku jölkë miëth yai guir.

Guirku röt apath buk guöp Bëny rom

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26; 1Kor 11:23-25)

¹⁴ Tēwën bi kek jäl mith ke Jethu nyuc tēde ku nyuc atuöccke aya, ¹⁵ ku lëk ke, “Aca wïc apeï ba miëth Yan Ayum cïn yic luou kënë cam kek we ku ba jäl gum. ¹⁶ Alëk we lön acä bi bën cam yet tē bi wët tö yeyic yök bääny Nhialic yic.”

¹⁷ Ku lööm aduj ci thiäj muön abiëc, ku leec Nhialic ku lueel, “Lämkkë kënë ku tekë ë kamkun. ¹⁸ Alëk we lön yen acïn muön abiëc dët ba bën dek yet aköl bi bääny Nhialic bën.”

¹⁹ Nawën ke löm ayup ku leec Nhialic, ku bëny yic ku gëm ke ku lueel, “Kënë ë guäpdië ci juaar riënkun. Yakë looi këlä bäk ya ya tak.” ²⁰ Nawën miëth cök ke ben aduj la yic muön abiëc lööm aya ku lueel, “Kënë ë döör yam ke Nhialic ci thany ë riëmdië bi kuër ë riënkun.”

²¹ “Ku yen kin, raan bä luöm arëer tēn, ku amith kek ya! ²² Ku ë tēde, Manh Raan adhil thou cit tē ci Nhialic guiër ye. Ku raan bä luöm abi gum apeï!”

²³ Gokë röt thiëec tøk, tøk, yeņa kamkua lëu bi ya yen loi kënë.

Atuuc aaci wët tær raan dīt kamken

²⁴ Kaam wën aya ke kóc ye buõth teer wët lön nadë, “Yeņa kamken yen bi ya raan dīt apei.” ²⁵ Go Jethu lëk ke, “Pinynhom tën bāny kóc cie kóc Itharel aa la riel tēnë kocken meckë, ku kóc mac baai aa röt cōl, ‘Kóc määth ke kóc baai.’” ²⁶ Ku acie tēde tēnë we, rin raandīt kamkun adhil rot dhušk piny bi ciët raan koor. Ku raan tō tuenḡ adhil rot dhušk ciëen bi luui tēnë kóc kōk.” ²⁷ Ku thiëec ke, “Yeņa yen dīt, ye raan ye luōi aye raan ë luui? Cie raan ye luōi? Ku yen kamkun yen acit raan ë luui.

²⁸ “Wek aaci kōc ke ya kārīl cā yök yiic, ²⁹ ku cit mēnë cī Wā ya looi ba ya bēny, wek aba yiëk ë bāāny kënë aya. ³⁰ Wek aabi mīth ku dëkkë kek ya bāānydië yic, ku nyuōckë thōc nhīim bāk luḡ thān Itharel yic thiāār ku rou looi.”

Jethu aci kē bi Pīter ye jai lueel
(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Jn 13:36-38)

³¹ Ku ben Jethu lueel, “Thaimon, Thaimon piḡ wët diēnë, bēny jakrēc aci thiëc bi gām riel bi we them ëbën, bi kóc path tek thook tēnë kóc rēc, cimën dhie ye rap kōm bi miël tek thok rap yiic. ³² Ku yen aci rōök rienku yīn Thaimon bi gamdu dhiel riel. Ku na ca jal dhuk tēnë ya, ke yī kony wāmāthakui kōk.”

³³ Go Pīter bēer, “Bēny acin kē bā gël bi ya cī mēc kek yī, ku thuōu kek yī aya.”

³⁴ Go Jethu lueel tēnë ye, “Alëk yī Pīter, nhiäk bēek piny ke thōn ajīth kēc kiu, yīn abā jai arak diäk lön kuc yīn ya.”

³⁵ Nawën ke Jethu thiëc kocken ye buõth, “Tē tooc yen we bāk Wët Puõth Yam la lëk kóc, ku wek aacin

wëeu ku jōkgō la keny ayī war, yakë yök lön le yen kē liu tēnë we?” Gokë bēer, “Acin kēdāḡ.” ³⁶ Go Jethu lueel, “Ēmën, na la raan wëeu ke muk ke, ku muk jōkgō aya. Ku na yīn acin pal, ke yī ḡōc alëth abëk wei ku ḡōc. ³⁷ Luōikë ë kënë rin aye wël cī gōt thær ë rienkië lueel, lön ye yen raan tøk kam kóc kārēc looi. Ku wët kënë abi yenhom tiēḡ ěmën.”

³⁸ Go kóc ye buõth lueel, “Bēny, paal karou aa kīk.” Go bēer, “Aa juëc.”

Jethu arōök ke ḡic lön bi ye nōk
(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Nawën ke Jethu jiël ku ruēc kocken ye buõth, ku ler ḡōn Olip nhom cimēnden yen ye looi akōlakōl. ⁴⁰ Nawën lek yet tēden adhie, ke lëk ke, “Rōōkkë Nhialic bi we cī them jakrēc.”

⁴¹ Ku nyiëḡke piny ku le tuenḡ tēthin-nyōt, ku gut yenhiäl piny ku rōök, ⁴² ku lueel, “Wā, na lëu rot ke kērēc tit ya acī bō. Ku acie wët dië ë wëtdu.” ⁴³ Go atuny nhial rot nyuōth ye ku deet puō, ⁴⁴ rin ë dhiau apei yepuō. Ku ben rōök apei abi tuc kuër yeguōp cimën riēm.

⁴⁵ Ku jot rot tēwën rōök yen thīn ku dhuk tēnë kóc ye buõth, ku yök ke ke nin rin cī riāäk ë puō ke cōl agök. ⁴⁶ Go lueel tēnë ke, “Yenō niin wek? Jatkë röt ku rōōkkë bi we cī them jakrēc.”

Jethu aci dām
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jethu ë ḡot jam tēwën biī kóc juëc ke wet Juda nhīim, raan tøk kam kóc ye buõth kathiāār ku rou. Ku ler tēnë Jethu ku muōōth ke ciim. ⁴⁸ Go Jethu lueel, “Juda ca ya ciim ba Manh Raan nyuōth kóc dām ye?”

⁴⁹ Nawën tñj kɔc ye buəθh ke rëër kek ye kē bī rot looi, ke luelkē, “Bēny, cuk thār? Ƴok aa muk paalkua.” ⁵⁰ Go raan tōk kamken palde miëet bei, ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic ku teem yinyden cuēc wei. ⁵¹ Go Jethu lueel, “Acie këya.” Ku gəot mony awën yic tēwën cī tōk pal, ku kony bī dēm.

⁵² Ku jəl Jethu jam tēnē raandit kāk Nhialic ku bāny apuruuk luanj Nhialic tiit, ku kəcdit baai cī bēn bīk ye dəm, ku lueel, “Cāk bēn we muk paal ku atuel ciət Ƴa ye raan kɔc rum?” ⁵³ Ƴen ē rëer kek we luanj Nhialic akōlakōl, ku akēckē kanj them bāk Ƴa dəm. Ku ěmēn wek aaci puəl bāk kē tō wepuəθh looi. Ku tēnē jənrac abi la riel bī kərəec wic looi.”

Pīter ajei Jethu

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Gokē Jethu dəm ku Ƴēthkē pan raandit kāk Nhialic. Ku Pīter ē biōth ke mec kɔc cōk ciēn. ⁵⁵ Ku apuruuk aake cī many Ƴōckē took kal yic. Go Pīter rot māt ke ku nyuuc bī Ƴōc. ⁵⁶ Nawën tñj nyan lui pan bēny Pīter ke nyuc mac lōəm, ke dōt apei ku lueel, “Mony kēnē ē ye rëer kek Jethu aya.”

⁵⁷ Go Pīter jai ku lueel, “Mony kēnē acā cək njic yin nyenē!” ⁵⁸ Ku kaam thiin awën ke mony dēt tñj Pīter ku lueel, “Yin ē raanden aya.” Go Pīter bēer, “Acie Ƴen mätthdiē.”

⁵⁹ Ku kaam awën, ke wēt yen raan Jethu, ben mony dēt muək yeguəp apei ku lueel, “Acin diu lən ye mony kēnē rëer kek Jethu, rin ē raan Galilia.”

⁶⁰ Go Pīter bēer! “Mätthdiē, kē ye lueel acā cak deet yic.” Ku kaam wën njot jīēm yen ke thən ajith kiu. ⁶¹ Go Jethu yenhom wel ku dōt Pīter. Go Pīter kēwäär cī Bēny Jethu lək ye ělä, “Tuej ke thən ajith kēc kiu ya akōl, aba lueel arak diäk lən

kuc yin Ƴa.” ⁶² Ku ler aƳeer ke cī guəp Ƴar ku dhiεeu apei.

Jethu aci bui ku that

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

⁶³ Tēn awën ke kɔc ke tit Jethu, ee yekē bui ku thatkē, ⁶⁴ ku derkē nyin ku guutkē kecin ku Ƴōökkē, “Mεεkē! Ƴeja yī gut?” ⁶⁵ Ku lueelkē kərəc apei yeguəp.

Jethu aci Ƴāth luj bāny Itharel yic

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)

⁶⁶ Nawën bak piny, ke kəcdit Itharel ku kəcdit kāk Nhialic, ku kɔc piōoc lōōj mat kenhīim. Ku bīi Jethu luəjden yic. ⁶⁷ Ku lēkkē ye, “Na ye Raan cī ləc ku dəc, ke lək Ƴo.” Go Jethu bēer, “Na lək we ke wek aaci wētthdiē bī gam, ⁶⁸ ku na thiēc we, ka cāk bī bēer. ⁶⁹ Ku ěmēn ler tuej, Manh Raan abi nyuc ləj cuēc Nhialic Madhəl.”

⁷⁰ Gokē rek yic ěbēn, “Na ye këya, ye Wën Nhialic?” Go Jethu bēer, “Ee Ƴen, cit tē cāk luəl ye.” ⁷¹ Gokē lueel, “Acin dēt wicku kɔc kək bī bēn jam kāk cī looi. Ƴok aaci wəl cī lueel ē thuəjde piñ.”

23

Kɔc Itharel aaci Jethu gaany tēnē

Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Go kɔc luk rōt jət ěbēn ku Ƴēthkē Jethu Pilato nhom raan Roma. ² Ku gəonykē ku luelkē, “Ƴok aaci mony kēnē Ƴok ke rec kackua nhīim, ke ye lək ke bīk ajuer cīi ye tāāu piny tēnē bēnyjakhom Roma. Ku aye lueel aya lən ye yen Raan cī ləc ku dəc, bēnyjakhom.”

³ Go Pilato thiēc, “Ye yin bēnyjakhom kɔc Itharel?” Go Jethu bēer, “Ee Ƴa, cit tē ca luəl ye.”

⁴ Go Pilato yenhom wəl kəcdit kāk Nhialic ku thān awën ku lueel, “Acin awuəc ca Ƴok ee raan kēnē guəp.” ⁵ Gokē njot ke jam apei ku

luelkë, “Tëden yen kəc piöc thin ajok aliäap Judia yic ëbën. Acı jök Galilia ku yen kın cı bën Jeruthalem ëmën.”

Jethu acı yäth Antipäth Yërot nhom

⁶ Nawën piñ Pilato ë wëlkä ke thiëclon yen raan Galilia. ⁷ Nawën le njic lon ye Jethu raan wun mac Antipäth Yërot, ku yeen ë rëër Jeruthalem ë ninkä, ke cöl Jethu ayëth yenhom. ⁸ Go Antipäth Yërot puöu miët wën tiñ yen Jethu, rin ëci kajuëc piñ ë riënke. Ku ëci Yërot wïc apeı bı Jethu tiñ, ku njöth aya bı käk ye Jethu ke looi tiñ. ⁹ Go Jethu jal thiëc wël juëc, go Jethu biët kecın wët tön dhuk nhom. ¹⁰ Go kəcđit käk Nhialic ku kəc piöc löönj röt cuot tueñ, ku lueelkë wël rec apeı Jethu guöp. ¹¹ Go Antipäth Yërot kek apuruöökke Jethu bui ku lëtkë. Ku rukké alanh dhëñj apeı cit alanh bëny yeköu, ku toockë ciëen tënë Pilato. ¹² Ku jöl Antipäth Yërot kek Pilato, wäär man röt jal määth akölë.

Jethu acı tëm thou

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39–19:16)

¹³ Go Pilato kəcđit käk Nhialic ku kəcđit baai, ku kəc kök cöl ëbën, ¹⁴ ku lëk ke, “Wek aaci mony kënë bëi yanhom, ku luelkë lon ë yen raan rec kəc nhim bik aliäap looi. Ku ëmën yen acı wët wïc yic wenhüm, ku akëc yök ke la guöp awuöc cök alon cı wek ye gaany kajuëc apeı. ¹⁵ Na cök a Antipäth Yërot ka këc yök ke la guöp awuöc, yen ale yen ye cöl adhuk yanhom. Acın awuöc cı mony kënë looi lëu bı ye nöc. ¹⁶ Aba cöl athat ku luony.” ¹⁷ Ruöön ëbën aköl Yan Ayum cın yic luou, Pilato ë raan tök kam kəc cı mac lony tē wïc kəc baai ye bı lony. ¹⁸ Go thän awën tō thin wuou looi,

“Näk! Ku lony Barabath tënë yo.” ¹⁹ Barabath ëci mac rin aliäm cı rot looi geeu, ku rin cı yen raan nöc.

²⁰ E wïc Pilato bı Jethu lony, ku ben jam tënë ke. ²¹ Gokë ben kiu apeı, “Apiëet tim cı riüu köu.”

²² Go Pilato ben jam tënë ke, kënë yen yic diäk ku lueel, “Yeñö? Ye awäc nõ cı looi? Acın awuöc ca yök ke cı looi lëu bı ye nöc! Aba cöl athat ku cal ajiël.” ²³ Gokë not ke kiu apeı röldit, lon dhil Jethu piäat tim cı riüu köu. Ku këden wën yekë lueel acı yenhom bën guöt.

²⁴ Go Pilato wët den gam ku tëm Jethu awuöc wën wickë. ²⁵ Ku lony Barabath, raan wäär cı mac rin aliäap, ku rin cı yen raan nöc. Ku yik ke Jethu bik la luou tēden wickë kepuöth.

Jethu acı piäat tim cı riüu köu

(Mt 22:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Gokë Jethu kuaath ayeer. Ku wën kuëth kek ye, ke mony cöl Thaimon raan pan Thirene bö baai, nawën cı tim cı riüu Jethu göök, gokë döm ku cölkë aket tim ke buöth Jethu cök. ²⁷ Ku buöth kəc juëc apeı ku diäär dhiau riënke aya. ²⁸ Go Jethu yenhom wël ke ku lueel, “Diäär Jeruthalem, duökkë dhiau ë riënkië, dhiaaukë ë riënkun ku rin miëthkun. ²⁹ Rin nin bı ye lueel ëlä aaci thiök, ‘Diäär mit gup aa diäär këc miëth kanj thuëet!’ ³⁰ Ku ë yen tən bı ye aa luëel thin aya ëlä, ‘Anjuëen buk ciët kəc cı thou, kəc cı wiëk nhim, kəc cı kë cı wiik kenhim kuöm piny.’ ³¹ Na ye këcit kënë rot looi ke tim töc, ke yeñö yakë tak ke bı rot looi tē le yen riël.”*

³² Ku kuath apuruuk kəc karou aya, kəc la gup awuöcđit tet bik ke la nöc kek Jethu. ³³ Nawën lek tē cöl Ithkal dööt, ke piëet Jethu tim cı riüu köu ku kəc awën karou, raan tök lon

23:30 Yoth 10:8; Ny 6:16

* 23:31 Wëtde yic ee duër a këlä, “Na ye kë cit kënë rot looi tënë raan cın awuöc cı looi, ke ye tak yeñö bı rot looi tënë raan la guöp awuöc.” † 23:33 Tën kënë ee ye cöl këlä rin thiëk yen kek gondit la guëñ-ñeñ cit apen nhom raan.

cuëc ku raan dët lõj cam.† 34 Go Jethu lueel, “Wä, päl piny tēnē ke, keek aa kuc kē loikē.”

Ku cuët apuruuk gëk bik alëth Jethu tek kamken. 35 Ku jøl kəc juëc kōöc ë tēn ke daai ye. Ku tēn awēn ë ye kəcđit Itharel bui ku luelkē, “Ee kəc kək kony, cəl akony rot tē ye yen Raan cī Nhialic ləc ku dəc.”

36 Ku bui apuruuk aya. Ku bik tēnē ye ku gēm kē muōn abiëc cī wac, 37 ku luelkē, “Na ye bēny kəc Itharel ke yī kony rot.” 38 Ku piëtkē tim cī ye gōt thīn kēlä nhial tim Jethu nhom, “KĒNĒ Ē BĒNYŅAKNHOM ITHAREL.”

39 Go raan tők kam kəc awēn cī piäät kek ye lat ku lueel, “Cī ye Raan cī Nhialic ləc ku dəc? Kony rot ku kony ɣo aya.” 40 Go raan dēētē pušu riäak ku nyieeny, “Cī ye cak riöc Nhialic agut tē thou yīn aya? ɣok aaci tēm thou cīmēnde. 41 Ku awäcda adhilku jət rin ɣok aa col kē cuk looi, ku mony kēnē acin kēręc cī looi.” 42 Ku lueel tēnē Jethu, “Tak ɣa tē ɣeet yīn Bäänydu yic.” 43 Go Jethu lək ye, “Yīn alək yic, yaköl yīn abī rēer kek ɣa pan Nhialic.”

Jethu aci thou ayic

(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41; Jn 19:28-30)

44 Nawēn tēcīt aköl ciel yic ke muöth loi rot pan awēn, ku cī aköl ruel yet täñj aköl. 45 Ku tēwēn ka alanh ye gēñj bī luanj Nhialic tek yic alñj thīn ræt yic rou. 46 Ku cōt Jethu rōldīt ku lueel, “Wä, wēikiē aaca than yīcin.” Acī wēlkä lueel ku thou.

47 Nawēn tñj bāny apuruuk kē cī rot looi, ke lec Nhialic ku lueel, “Mony kēnē ë ye raan path alanden.” 48 Nawēn tñj kəc ke cī kenhīm kut tēñj bik daai kē cī rot looi, gokē dhuk baai ke gut kepuōth. 49 Kəc ke ñiëc kek Jethu ëbēn, agut

diäär ke buoath ye wäär jīel yen Galilia, aake daai ë käckä ëbēn.

Jethu aci thiök

(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47; Jn 19:38-42)

50-51 Mony cəl Jothep ë tō thīn. Ku yeen ë raan gen Arimatheo, pan Judia. Jothep ë ye raan path la cök, ku yeen ë ñōth bēn bääny Nhialic. Ku yeen ë ye raan akut luk kəc Itharel.

52 Nawēn le tñj lõn cī Jethu thou, ke la tēnē Pilato ku thiëc guöp Jethu. 53 Ku bīi piny tim kōu ku der alath, ku tēu ranj cī wec kuur yic, ranj cīn ranj cī kanj thiök thīn. 54 Ee ya aköl nīn dhiëc, aköl ye kəc rōt guuir rin aköl cīi kəc ye luui, ee bī guo bēn.

55 Nawēn cī guöp Jethu bēi piny tim kōu, ke diäär wäär bō kek Jethu Galilia, buoath Jothep ku tñjkē tē cī guöp Jethu täau thīn ranj yic, 56 ku dhukkē baai ku lek miök ñjir guuir bī kek guöp Jethu bēn təc. Nawēn aköl cīi kəc ye luui, ke ke lõj cīt tē ye lõj Mothith luël ye.

24

Jethu aci rot jət ranj yic

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)

1 Naɣon nhiäk rial aköl Nhialic, ke diäär la ranj nhom kek miök ñjir cīk guuir. 2 Ku yökkē aləl cī ranj kum nhom ke cī laar wei. 3 Nawēn lek ranj yic ke cī guöp Jethu yök thīn. 4 Tēwēn kēëc kek ke cī gāi, ke rōör karou ceñj alëth yer apeī cī la toptop bō, ku kēëckē kelōm. 5 Go diäär riöc ku gutkē kenhīm piny. Go rōör wēn lueel tēnē ke, “Yeñö ye wek raan pīr bēn wīc tēn kəc cī thou? 6 Acīi tō tēnē, aci rot jət. Takkē kēwäär cī lək we ëlä wäär ñoot yen Galilia, 7 lõn Manh Raan abī thōn kəc rəc bik piäät tim cī rīiu kōu, ku

abī ben pīr akōl ye nīn diäk.”⁸ Go diäär wēl wäär cī Jethu lēk ke tak.

⁹⁻¹⁰ Maria Magdalena, ku Joanan, ku Maria man Jemith ku diäär kōk, kek aake cī la rañ nhom. Nawēn dhukkē ke la kōc Jethu buōth kathiäär ku tōk ku atuuc kōk, lēk kē cī rot looi.¹¹ Go atuuc tak lōn ē yen wēt lueth, ku cik gam.¹² Go Pīter rot jōt ku riñ rañ nhom bī la tīñ. Nawēn guñ yekōu piny ku tīñ rañ yic, ke tīñ alēth wäär cī guōp Jethu der kepēc. Go dhuk baai ke cī gāi aya kē cī rot looi.

Jethu aci rot nyuōth kōcken ye buōth karou

(Mk 16:12-13)

¹³ Ya akōl tōñ awēn, ke kōc Jethu buōth karou jōt rōt bīk la pan cōl Emauth, ku ē mec kek Jeruthalem tē cīt kilomīter thiäär ku tōk.¹⁴ Tēwēn cieth kek ke jam ku takkē kāk cī rōt looi,¹⁵ ke Jethu bō ku cieth ke kuany keyōth.¹⁶ Ku mār kēdāñ kepuōth bīk cīi ñic.¹⁷ Go Jethu ke thiēc, “Yeñō bakē lueel tēthēer awēn cieth wek?” Gokē kōōc ku dōtkē piny ke cī kenñin wel.¹⁸ Go raan tōk kamken cōl Kliōpath wētde bēer, “Adhil a yīn raan tōñ rēer Jeruthalem kuc kāk cī rōt looi thīn ye nīnkā yīic.”

¹⁹ Go Jethu thiēc, “Ye kāñō?” Gokē bēer, “Aa kāk cī rōt looi tēnē mony cōl Jethu, raan Nadharet. Kāk cī looi ku wēl cī lueel aye nyuōth lōn ye yen raan ril kāk Nhialic tīñ. Ku aci Nhialic ku kōc ēbēn gam lōn ril yen kēriēc ēbēn yic ye lueel ku looi.²⁰ Aci kōckuan dīt kāk Nhialic ku kōc piōōc lōōñ dōm ku gēmke bāny mac baai bī tēm thou, ku piēētkē tim cī riū kōu.²¹ Ku ē yeku ñōōth lōn ye yen raan bī kōc Itharel waar kārec yīic. Ku ē nīn kadiäk ēmēn tēn looi kākā rōt.²²⁻²³ Diäär kōk akuōtda yic, aake cī riēel rañ nhom wēn anhiäk, ku lek dhuk ke wēt cī yook bēn cōl agēi lōn liiu guāpde rañ yic. Ku lōn cī kek atuuc Nhialic cie lēk ke lōn pūr

Jethu tīñ,²⁴ Go kōc kōk kamkua riñ bīk la tīñ. Ku yōkkē ayic lōn liiu guōp Jethu rañ yic, cīt tē cī diäär ye lueel thīn.”

²⁵ Go Jethu lēk ke, “Wek aa kōc cīn kē ñieckē! Wek aacie kāk cī kōc kāk Nhialic tīñ lēk we ye lac gam!²⁶ Kēc kōc kāk Nhialic lueel wäär, lōn bī Raan cī lōc ku dōc kājuēckā kañ guum bī jal la Bäänyde yic.”²⁷ Ku tēt Jethu ke kāk cī lueel rienke wēl thēer Nhialic yīic, jōk athōr Mothith agut kāk cī kōc kāk Nhialic tīñ gōt.

²⁸ Nawēn cik thiök kek pan awēn le kek thīn, ke Jethu loi rot ke cīt raan bēer tuēñ.²⁹ Gokē pēen ku luelkē, “Rēer ke yo, akōl aci cuōl.” Go la baai ke ke.³⁰ Tēwēn cī kek nyuc bīk mīth, ke Jethu lōm ayup ku dōc ku bēny yic, ku gēm ke.³¹ Nyin yic tēwēn ke ñieckē ku mēr bīk cīi ben tīñ.³² Gokē rōt thiēc ē rōt, “Yo kēc puōth ayum tēwēn jīem yen kek yo, ku teet wēl cī gōt thēer tēnē yo.”

³³ Ku jōtkē rōt nyin yic ku dhukkē Jeruthalem. Ku yōkkē kōc Jethu buōth kathiäär ku tōk ku kōc kōk ke cī kenñim mat, ku lēkkē ke,³⁴ “Bēny aci rot jōt ayic, ka cī rot nyuōth Pīter.”³⁵ Ku jōl kōc wēn bō Emauth karou kē cī rot looi dhēl yic teet, tē cī kek bēny ñieck thīn wēn bēny yen ayup yic.

Jethu aci rot nyuōth atuōcke

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-20; Luoi 1:6-8)

³⁶ Wēn ñot jīem kek, ke Bēny bō ku kēc kamken ku lueel, “Bī dōōr arēer ke we.”

³⁷ Gokē pēk wei ku riōōckē ēbēn ku takkē lōn yen atiēp yen yekē tīñ.³⁸ Gokē thiēc, “Yeñō riōōc wek? Yeñō ye wek diu lōn cīi yen ye ya?³⁹ Tiēñkē yacin! Ku tiēñkē yacōk, ee yēn ayic. Gatkē ya, ku abāk tīñ rin atiēp acie la adiōōñ ku yom cimēn ye wek ke tīñ kek ya.”⁴⁰ Ku wēn lueel yen kēnē, ke nyuth yecin ku yecōk ke.⁴¹ Ku ñot cik gam, rin miēt dīt cī kek puōth miēt ku gāi dīt cī kek

gäi. Go Jethu ke thiëec, “Le miëth camkë tš thïn?” ⁴² Gokë gäm rëc cï tuak ⁴³ ku cuet ke deei kek ëbën.

⁴⁴ Ku jøl lëk ke, “Käkkä gup aa käk ca lëk we wäär ñot rëer γen ke we, lön bï keriëec ëbën cï göt Lön Mothith yic, ku athör kóc käk Nhialic tñ ku diët Nhialic yic aya ë riënkïë, aa dhil röt tiëen täden.”

⁴⁵ Ku kony ke bik wël theer Nhialic deet yiic, ⁴⁶ ku lëk ke, “Ayakë tñ tē cï ye gät thïn lön Raan cï lac ku döc, ë bï gum ku jöt rot ran yic aköl ye nïn diäk. ⁴⁷ Ku aci wël cï göt lueel aya lön dhil kóc pinynhom ëbën, jöök Jeruthalem lëk bik kepuäth wël Nhialic, bï käracken päl piny. ⁴⁸ Wek aaci käkkä tñ ke cï kenhüim tiëen. ⁴⁹ Ku wek abi tuöc Wëi Nhialic wäär cï Wä lueel. Rëërkë geeu yet aköl bï riël nhial kënë bën tënë we.”

*Jethu aci yäth pan Nhialic
(Mt 16:19-20; Lusi 1:9-11)*

⁵⁰ Nawën ke Jethu jiël ke ke ku lek Bethani. Ku jöt yecin nhial ku döc ke. ⁵¹ Tëwën döc yen ke, ke jiël tënë ke ku jöt ë nhial. ⁵² Gokë door ku dhukkë Jeruthalem ke cï puäth miët. ⁵³ Ku keek aake ye lac rëer Luan Nhialic ke lec Nhialic.

Wël Jethu cî Joon gôt Wët nom

Wël cî Joon gôt aa Jethu nyuooth ke ye Wët theer Nhialic tō thîn ë lanayon ku emên, ku abî tō thîn ë lanayon ku emên, ku abî tō thîn ë atheer, “Ku Wët aci bën a raan ku ciëŋ kek yo.” Cîmên ye athöör nom guöp ye lueel, Joon ë gät wëlkä rin bî kóc kuen ye njic lön nadë ke Jethu yen Aluëk, Wën Nhialic wäär cî lëk kóc. Ku kóc bî wëtde gam aabi pîr. (20:31)

Jethu aye nyuooth aban tuen yic, lön ë yen Wët Nhialic. Ku wël kók bō ciëen ë kënë cök, aa käk juëc jän göi cî Jethu looi. Ku kakkä aa Jethu nyuooth aya lön ë yen Wën Nhialic, ku ë yen Aluäŋ wäär cî lueel. Kakkä cök, käk jän göi cî röt tieŋ aaci teet yiic. Aban athör kënë ë yo lëk tē cî kóc kök wët Jethu gam thîn ku buohtkë. Ku dhäl kóc kök wëlke ku cîk wëtde gam.

Jök cökdit 13 yet 17 ala yic tē cî Jethu kek kocken ye buooth rëer thîn ë tök wëer aköl wäär dom ye. Ku ëci jam tënë kocken ye buooth näakde nom tuen tē bî kek röt guieer thîn, ku deet kepuoht. Cök ciëen aa yo lëk dömdöm Jethu, ku luöŋde ku piëet cî ye piäat tim cî rîlu köu, ku jön rotde. Ku jöl a nyooth cî yen rot nyuooth tënë kocken ye buooth jön rotde cök ciëen. Anyiköl tin cî koor ye yök cökdit 8 yic, jök cök koor 1 yet 11 aci nyäaŋ wei käk cî gôt theer yiic. Ku akëc kóc tuen kek ke war getgët wël Jethu yiic gôt. Ku aye kóc kök gôt aya tädët.

Joon ë miöc pîr akölrîëec ëbën bî gäm kóc tē gem wët Raan cî lóc ku döc, deet kóc puoht. Ku ë miöc bî rot jök emên ke bî gäm kóc bî Jethu gam, lön ye yen dhël ku yic ku pîr.

Käk tō thîn
Käk cî gôt tuen 1:1-18

Joon raan kóc muöc nhîim ku kóc cî Jethu kan buooth 1:19-51

Piöoc ë Jethu 2:1–12:50

Nin ciëen kadhorou thuonde nom tuen 13:1–19:42

Jön rot ku nyooth rot Bëny 20:1-31

Käk cî gôt ciëen nyooth rot dët Galilia 21:1-25

Wët Pîr

¹ Wätheer këc nhial ku piny cak, Wët ë tō thîn, ee rëer kek Nhialic, ku Wët ë ye Nhialic. ² Wët ë rëer kek Nhialic wäär cek käj. ³ Kajuëc rëer nhial ku piny ëbën aake cak ë ye. Ku acin käk tō thîn këc ke cak ke yeen liu thîn. ⁴ Kuat käk tō thîn ëbën aa pîr yök tënë ye. Ku piërde aci ruel gäm raan ëbën.* ⁵ Piërde yen ë ruel dëp apëi muöoth yic, ku akëc lëu bî kuöm nyin piny.

⁶ Nhialic ëci atuönyde tooc, raan col Joon. ⁷ Aci bën bî kóc bën lëk bik ruel njic. Aci bën bî lëk ke bî raan ëbën wët pin ku gem. ⁸ Yeen ëcie yen ruel, aci bën bî kóc bën lëk ruel. ⁹ Ku Wët yen ë ye ruel ayic, ruel cî bën pinynom tënë raan ëbën.

¹⁰ Wët ë tō pinynom, ku Nhialic ë cak piny ë ye, ku akëc kóc pinynom njic. ¹¹ Yeen aci bën tënë käk ke cî cak, ku akëc kocken cî cak lor. ¹² Ku aci kóc abëk bën lor ku gamkë wëtde, goke gäm riel bik aa mîth Nhialic. ¹³ Keek aacie mîth Nhialic cit tē ye kóc dhiëeth thîn, cîmên ye mîth la wun dhiëeth ke. Ee Nhialic guöp yen ë Wunden.

¹⁴ Wët aci bën a raan ku ciëŋ ke yo. Ku diekde acuk tin, diik Wën tön Nhialic. Ku ë yen bü yic, ku lier puöŋ Nhialic tënë yo.

¹⁵ Ku Joon aci tuöl ku lëk kóc ë rienke ëlä, “Kënë yen ë raan wäär ye yen jam ë rienke, raan wäär ya lueel ëlä, ‘Yen abî lök bën ya cök, ku adit tënë ya. Yeen ë rëer thîn wäär ke ya këc cak dhiëeth.’ ”

* 1:4 Wët yen aci bën aa pîr 1:6 Mt 3:1; Mk 1:4; Lk 3:1-2

¹⁶ Rin kăpuoθ ē yen Wēn Nhialic, yen aci ʔo dɔc ebēn, dɔc tōk ē dɔc dēt cōk. ¹⁷ Wāthēer lōŋ ēcī Nhialic gām kɔc ē Mothith, ku emēn Nhialic aci yic ku lier piānde gām kɔc ē Jethu raan cī lɔc ku dɔc. ¹⁸ Acin raan cī Nhialic kaŋ tīŋ tēyon. Ee Wēn tōŋ thōŋ kek Nhialic, rēer Wun lōm yen aci ʔo cɔl anjic Nhialic.

Athōn Joon raan kɔc muɔc nhūm (Mt 21:12-13; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

¹⁹ Kɔcdit Itharel Jeruthalem aake cī kɔc kāk Nhialic ku kɔc kuat Lebī tuɔc tēnē Joon, bīk la thiēc ēlā, “Ye yīn ŋa?”

²⁰ Ku Joon akēc bēn jai bī wētden dhuk nhom. Acī bēn bēer ē cōk ku lueel ēlā, “Acie ʔen Raan cī lɔc ku dɔc.”

²¹ Gokē thiēc, “Aye yīn ŋa? Ee yīn Elija?” Go bēer, “Acie ʔa.” Gokē bēn thiēc, “Ye yīn raandit kāk Nhialic tīŋ bī bēn?”† Go dhušk ke, “ʔei! Acie ʔa.” ²² Gokē lueel, “Lək ʔo, ee yīn ŋa? ʔok aa dhil wēt dhušk kɔc ke toc ʔo. Ye rot yōk ē yīn ŋa?” ²³ Go Joon bēer, “ʔen ē jam apeī roor tē cī cēŋ, ‘Guierkē dhēl Bēny bī la cōk cimēn wäär cī Ithaya raan kāk Nhialic tīŋ ye lueel.’”

²⁴ Rōörkă aake tooc kɔc akut Parathī, ²⁵ ku jolkē Joon bēn thiēc ēlā, “Yeŋō ē yīn kɔc muɔc nhūm tē cī yīn ye Raan cī lɔc ku dɔc, ku yīn acie Elija ku cī ye raandit kāk Nhialic tīŋ?” ²⁶ Go Joon dhušk ke, “ʔen ē kɔc muɔc nhūm piū ē path, ku raan arēer kamkun ē tən ku ačak ŋic, ²⁷ raan yen lōk bēn ʔacōk ciēen, ku acā lēu ba warke dōk.” ²⁸ Kēn ē loi rot pan cɔl Bethani, wār Jordan kōu tēwäär ye Joon kɔc muɔc nhūm thīn.

Amālthiin Nhialic

²⁹ Naʔon akōl dēt ke Joon tīŋ Jethu ke bō tēnē ye, go lueel, “Tiēŋkē Amālthiin Nhialic yen bā adumušōm kɔc pinyinhom nyaai,

kan abō. ³⁰ Yen ē raan ye ʔen jam ē riēnke wäär ē ʔen ye lueel ēlā, ‘Yen abī lōk bēn ʔacōk, ku adit tēnē ʔa. Yeen ē rēer thīn wäär ke ʔa kēc cak dhiēeth.’ ³¹ Aacā ŋic bī ʔa yen ŋa, ku ʔen aci bēn ku ʔa kɔc muɔc nhūm piū rin bī ʔen ye cɔl anjic kɔc Itharel.”

³² Ku ēcī Joon lueel aya ēlā, “ʔen aci Wēi Nhialic tīŋ ke bō kecīt kuur ē dit, ku nyuuc yenhom. ³³ Ku ē ŋot kēc ŋic, ku ēcī Nhialic raan toc ʔa ba kɔc aa muɔc nhūm piū, lək ʔa ēlā, ‘Raan bī yīn Wēi Nhialic tīŋ ke bō ku nyuuc yenhom yen ē raan bī kɔc muɔc nhūm Wēi Nhialic.’ ³⁴ Ee yic, aca tīŋ ku alēu ba lueel, wenhūm lōn ē yen Wēn Nhialic.”

Kɔc cī Jethu kaŋ buoθ

³⁵ ʔon akōl dēt, Joon ē kăac kek kocken ye buoθ karou tēwäär akōl. ³⁶ Nawēn tīŋ Jethu ke tēk tēthišk ke ke, go Joon dōt apeī ku lueel, “Tiēŋkē, yen akan yen Amāl Nhialic.” ³⁷ Ku jol piŋ kɔc ye buoθ awēn karou kēya, gokē Jethu buoθ. ³⁸ Nawēn wel Jethu yenhom, ke tīŋ ke ke buath ye, go ke thiēc, “Yeŋō wiēckē?” Gokē lueel, “Rabi, rēer tēnen?” (Ku wētde yic, “Raan Piōōc.”)

³⁹ Go lək ke, “Bāk, bāk bēn tīŋ.” Gokē la ku tīŋkē tē rēer yen thīn. Ku ē ye tāāŋ akōl, ku jolkē rēer kek ye abī piny cuol.

⁴⁰ Raan tōk kam kɔc wēn karou cī wēt Joon piŋ ku buoθ Jethu, ee ye Andria wāmēnh Thaimon Piēter. ⁴¹ Naʔon nhiäk rial, ke Andria rām ke mēnhē, go lək ye, “ʔok aaci Methaya yōk.” (Ku wētde yic Raan cī lɔc ku dɔc.) ⁴² Ku ʔēth Thaimon tēnē Jethu. Go Jethu dōt apeī ku lueel, “Yīn ē Thaimon wēn Joon, yīn abī cɔl Kepa.” (Ku yen Piēter wētde yic ee kuur.)

Jethu aci Pilipo ku Nathaniel cɔl

† 1:21 Raan kāk Nhialic tīŋ bī tuəl, bī bēn Raan cī lɔc ku dɔc bēn lueel. Tīŋ L.rou 18:15, 18; Mt 4:5 1:23 Ith 40:3

43 Nawën aköl dät ke Jethu la Galilia, ke räm kek Pilipo, go lëk ye, “Buoth ya.” 44 Ku Pilipo ë raan Bethaida, ku ë gen yī Andria ku Pīter aya. 45 Go Pilipo Nathaniel yök ku lëk ye, “Yok aaci raan wäär ci Mothith gät ë rienke athör lööñ yic, raan yen ci kəc kək Nhialic tiñ gät ë rienke aya, acuk yök. Yen ë Jethu wën Jothep raan Nadharet.”

46 Go Nathaniel lueel, “Ye këpiath nõ lëu bi tuš Nadharet?” Go Pilipo bëër, “Bäär ba tiñ.”

47 Nawën tiñ Jethu Nathaniel ke bö, ke jam rin Nathaniel ku lueel, “Raan kënë ë raan Itharel ayic guşp, kecin guşp ruëeny.”

48 Go Nathaniel lueel, “Ca ñic kədə?” Go Jethu bëër, “Yin guş ñic wën rëer yin ñaap cök, tēwën kēc Pilipo la bi yī la cöl.”

49 Go Nathaniel bëër ku lueel, “Raan piöc, yin ë Wën Nhialic, yin ë Bëny Itharel.”

50 Go Jethu bëër, “Ca jäl gam rin ci yēn ye lëk yī lön ci yēn yī tiñ wën rëer yin ñaap cök? Yin abi kädit kək wär ë käckä tiñ!” 51 Ku ben mat thīn, “Wēt yic alëk we, wek aabi nhial tiñ ke liep rot, ku atuuc Nhialic aa bāk tiñ ke bö piny tēnē Manh Raan ku lek nhial.”

2

Yan thiëk pan Kana

1 Nin kadiäk cök ciëen, ke ruäai loi gen Kana pan Galilia. Ku man Jethu ë tš thīn, 2 ku Jethu ëci cöl yai yic aya kek kocken ye buoath. 3 Nawën la mōu thök, ke lëk man ye, “Mōu aci liu tēnē ke.” 4 Go Jethu lueel, “Tiñë, yin aci kē luoi dhil lëk ya. Akaldië anjot kēc yēët.” 5 Go man lëk kəc luoi, “Luoi kək bi lëk we ëbën.”

6 Ku tōnydit kadātem aake cāp kəc lām. Tōnykä aake ye ke piū tāau thīn bi kəc kecök aa lək, cīt tē ye löñ ciēñ kəc Itharel ye nyuoath thīn.

Ku tšōny tōk ë jat tē cīt tēn adušk thiär-rou, tēdē adušk thiärdiäk. 7 Go Jethu lëk kəc luoi, “Thiänkë tōnykä piū.” Gokë tōny thišōñ abik thook alic. 8 Ku jol Jethu lëk ke, “Gēmke ye tōnykä yiic, ku gämke ke raan yen wun ruäai.” Gokë looi këya, 9 ku jol raandit kəc athiëk awën piū thiëp, piū ci waar bi ya mōu. Ku akuc tē bīi mōu thīn, aa kəc luoi wën thišōñ tōny kek aa ñic ye. Go raandit kəc athiëk wun nya cöl, 10 ku lëk ye, “Raan ëbën ë mušn path kan gam tuen, ku na ci kəc jäl kueth ke mušn lir ajol lëk gam. Ku yin ci mušn path waan ciëen agut ëmën.” 11 Kënë yen ë kēdit jāñ göi ci Jethu kan looi gen Kana pan Galilia. Ku yen aci diēde nyuoath, ku aaci kocken ye buoath jäl gam.

12 Nawën ë kënë cök, ke Jethu la Kapernaum kek man ku wēt wun ku kocken ye buoath, ku rëerkē thīn ë tēen nin lik.

Jethu aci la luaj Nhialic

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

13 Yōn ci Yan Ayum cīn yic luoi jäl thišk, ke Jethu la Jeruthalem. 14 Ku jol ler kal luaj Nhialic yic, ke yök kəc ke yōc wei thīn ë yök ku amēl ku jol aa kušr. Ku kəc wēu waar yiic aake ci nyuc thīn aya. 15 Go waat nai ë wiēn, ku cop kəc wei kal luaj Nhialic yic kek yäkken ku thäkken ku weer wēu wei, ku wel agenken yiic. 16 Ku lëk kəc kušr yaac wei, “Nyaai kək käckä ë tēn, ku dušk kē yōn Wä cöl aye yōn yōc.” 17 Go kocken ye buoath wēl ci gōt athör thær wēl Nhialic yic tak. Wēl ye lueel ëlä, “Yin Nhialic, nhiēr yōndu adēp yapušu cimēn mac.”

18 Go kōcđit Itharel bēn ku thiëckē, “Ye kēdit jāñ göi yīndē ba looi ba nyuoath yō, lön le yin yic ba kēcīt kënë looi?”

19 Go Jethu bëër ku lëk ke, “Rackē luaj Nhialic kënë, ku aba bēn looi

nin kadiäk.”²⁰ Gokë lueel, “Acī rušön thiärñuan ku dätēm nōk bī jāl thōk, ku luel ka ba looi nin kadiäk yīic?”²¹ Ku luanj Nhialic jīēm Jethu ē guāpde.²² Ku na wāär la jot ranj yic, ke kōcken ye buōth tak kēwāär cī lueel. Ku gamkē wēl theēr Nhialic cī gōt, ku wēl cī Jethu lēk kōc.²³ Tēwāär rēēr yen Jeruthalem yai yic, ke kōc juēc gam wētde wēn tīj kek kākken jāj gōi cī looi.²⁴ Ku aake ñic Jethu ēbēn ku yen akēc rot nyuōth ke.²⁵ Ku acīn kēn nadē ke wīc raan dēt bī ye nyuōth kōc, rin anjic kāk tō raan pušu.

3

Jethu ku Nikodemo

¹ Raan akūt Parathī cōl Nikodemo, ku ē ye raandit kōc Itharel ē tō thīn,² nañon akōu wēēr tōk ke la tēnē Jethu ku lueel, “Raan piōōc, anjicku yīn ē raan piōōc cī Nhialic tooc. Rin acīn raan loī kāk jāj gōi cīmēn yīn, tē liu Nhialic kek ye.”

³ Go Jethu bēēr, “Yīn alēk yic, acīn raan bī bāāny Nhialic tīj, tē cīi ye ben dhiēēth dhiēn dēt.”

⁴ Go Nikodemo lueel, “Bī raan ben dhiēēth kēdē? Lēu bī dhuk man yāc bī jāl ben dhiēēth?”

⁵ Go Jethu bēēr, “Wēt yic alēk yī, raan kēc ben dhiēēth ē pīu ku Wēi Nhialic, acīi bāāny Nhialic bī yōk.⁶ Raan aye dhiēēth kōc ē path, ku Wēi Nhialic ē pīr yam ye Nhialic gām kōc.⁷ Duk ye gāi tē lēk ñen yī, lōn dhil we ben dhiēēth.⁸ Wēi Nhialic acīt mēn dhie ye raan yom piñ ke wuu, ku cīi tē bīi yen thīn ku tē le yen thīn ñic. Yen ē tēn kōc bī ben dhiēēth Wēi Nhialic.”⁹ Go Nikodemo thiēc, “Bī kēnē rot lēu kēdē?”

¹⁰ Go Jethu lēk ye, “Yīn ē raan piōōc kōc pan Itharel ku kuc kēnē!¹¹ Wēt yic alēk yī, yok aa jam kāk ñicku ku luelku kāk cuk tīj. Ku ñot we jēi bāk wētda cīi gam.¹² Na cāk

wētidiē gam tē jīēm ñen kāk pinynhom, ke we bī wētidiē gam kēdē tē jīēm ñen tēnē we kāk Nhialic?¹³ Acīn raan cīi kanj la nhial bī kāk Nhialic bēēi, ee raan bō nhial Manh Raan bō piny nhial.”

¹⁴ Cīmēn wāär cī Mothith lunj wēēth cīt kēpiiny jat nhial roor bī yen kōc cī kēpiiny cam aa dōoc, ke Manh Raan adhil yāth nhial,¹⁵ rin bī raan gam wētde ēbēn pīr akōlriēc ēbēn yōk.¹⁶ Nhialic anhiar kōc pinynhom apēi. Yen agēm yen Wēnden jušl, bī raan ēbēn wētde gam cīi mār, ku pīrkē akōlriēc ēbēn.¹⁷ Ku Nhialic akēc Wēnde tuōc piny bī kōc bēn luōk wei, ee rin bī thāi pinynhom pīr ē rienke.

¹⁸ Raan gam wētde acīi bī luōk wei, ku raan cī jai bī wēt cīi gam acī luōk wei, rin kēc yen wēt Wēn tōōñ ē Nhialic gam.¹⁹ Ku kēn bī ke luōk wei akīn, ruel acī bēn pinynhom ku kōc aa nhiar muōth tēn ruel rin aa luui kārēc.

²⁰ Raan ēbēn kārēc looi ē ruel maan ku cīi la ñer yic, rin cīi yen kārēc ye looi wīc bī ke ñic.²¹ Ku raan luui kāpath ē bēn ñer yic bī luōide nyuōth, rin cī ke luōi Nhialic.

Joon acī ben jam rin Jethu

²² Nawēn ke Jethu kek kōcken ye buōth la pan Judia, ku rēēr thīn ke ke, ku muōc kōc nhīim pīu.²³ Ku Joon ē ye kōc muōc nhīim aya tē cōl Aenon thiāak kek Thalim la yic pīu juēc. Ku kōc aake ye la bī ke la muōc nhīim.²⁴ (Ku Joon ē ñot kēc guō mac.)

²⁵ Nawēn ke kōc Joon buōth kōk jōl teer kek raan Itharel rin lōk ye kōc kegup lōk,²⁶ gokē la tēnē Joon ku luelkē, “Raan piōōc, lēu ba mony wāär rēēr kek yī wār Jordan alōñtui tak, raan ye yīn jam ē rienke? Yen amuōc kōc nhīim ēmēn, ku kōc juēc aala tēnē ye!”

27 Go Joon bēēr, “Acin tē bī raan kēdān yōk tē kēc Nhialic ye gām ye. 28 Week wepēc acāk piŋ ke lēk we ēlä, ‘Ŷen acie Raan cī lōc ku dōc, ku ŷen acī tuōōc tuenŋ ē path yenhom.’ 29 Raan thiēk yen ē raan bī gām nya, ku mātħde ē kōōc ku ē puōu miēt tē piŋ yen rōlde. Yen ē miēt piāndiē aya ēmēn. 30 Yen abī dħiel dīt apei ku ŷen abī kuur.”

31 Raan bō nhial adīt tēnē kōc ēbēn, ku raan piiny ē kēn piny. Raan bō nhial atō kōc nhūm tuenŋ ēbēn. 32 Ee kōc lēk kāk cī tiŋ ku kāk cī piŋ, ku acin raan wētde gam. 33 Ku raan cī gam, acī gam lōn ye Nhialic yic lueel. 34 Raan cī Nhialic tooc yen ē jam wēl Nhialic, rin aye Nhialic gām riel Wēike ēbēn. 35 Wun ē Wēnde nhiaar ku tēēu kēriēēc ēbēn yecin. 36 Raan gam wēt Wēn ē Nhialic abī pīr akōlriēēc ēbēn, ku raan cī wēt Wēn Nhialic bī gam acī pīr akōlriēēc ēbēn bī yōk, rin acin kē bī riāāk puōu ē Nhialic nyaai tēnē ye.

4

Jethu ku tiŋ pan Thamaria

1 Nawēn ke ŋic Jethu lōn cī kōc akut Parathī ye piŋ, lōn nadē ke kōc aa bēn tēnē ye bī ke bēn muōōc nhūm, ku lōn cī yen la kōc juēc ye buōōth wār kōc Joon buōōth. 2 (Ku acie yen ye kōc muōōc nhūm, aa kōcken ye buōōth.) 3 Nawēn piŋ wēt ye lueel, go jāl pan Judia ku dhuk Galilia. 4 Ku ē bī dħiel ŷet pan Thamaria rin yen ē dħēl tēēk yen thiŋ.

5 Go ŷet pan Thamaria cōl Thikar thiāāk ke piny wāār cī Jakop gām wēnde Jothep. 6 Ku yinh cī Jakop cōl awec ē tō thiŋ. Nawēn cī Jethu dak ē cāth, go nyuc yith lōōm. Ku ē ye akōl ciēl yic.

7 Go tiŋ pan Thamaria bēn yiith bī bēn gem piū, go Jethu lēk ye, “Muōc ŷen piū ba dek.” 8 (Ku kōcken

ye buōōth aake cī la geeu bīk la ŷōōc miēth.)

9 Go tiŋ pan Thamaria lēk ye, “Kēdē wēn? Yin ē raan Itharel ku thiēc ŷa, ŷen raan Thamaria ba yī muōōc ē piū?” (Kōc Itharel aake cie dek kek kōc Thamaria.)

10 Go Jethu bēēr, “Na yī ŋic miōc Nhialic ku raan thiēc yī piū ŋuōt aca thiēc, ku ŋuōt acī muōōc piū pīr.”

11 Go tik lueel, “Bēny, yīn acin kē gem yīn piū, ku yith amec yic, ba piū pīr yōk tēnēn? 12 Ye yīn dīt tēnē wādīt Jakop raan cī ŷo gām yinh kēnē, ku dēk thiŋ yen ye nhom kek miēthke ku ŷākke?”

13 Go Jethu bēēr, “Kuat raan dek piūkā abī rou bēn nōk, 14 ku raan bī dek piū ba yiēk ye acī rou bī bēn nōk, ku piū bī yiēk ye aabī ya dhiaama yeyic ye piū pīr kuēr thiŋ, ku yīk ye pīr alanden.”

15 Go tik lēk ye, “Bēny, yiēk ŷen piūkā bī rou ŷa cī bēn nōk, ba cī bēn bēn tēn ba bēn gem piū.” 16 Go Jethu lēk ye, “Lōōr cōl muōnydu bāk bēn tēn.”

17 Go tik lueel, “Ŷen acin moc.” Go Jethu bēēr, “Kēdu ē yic, lōn cīn yīn moc. 18 Yin acī kaŋ rēēr kek rōōr kadħiēc, ku mony rēēr kek yī ēmēn acie muōnydu. Yin acī yic lueel.”

19 Go tik lueel, “Bēny aca ŋic, yīn ē raan kāk Nhialic tiŋ. 20 Wārkuan thēer pan Thamaria aake ye Nhialic door ē gōn kēnē nhom, ku ayakē lueel wek kōc Itharel lōn dħil ŷok Nhialic la door Jeruthalem.”

21 Go Jethu lueel, “Gam wētħiē, yīn tiŋē tē bī wek Wā door acī thiōk, ku acie gōn kēnē nhom ku acie Jeruthalem. 22 Wek kōc Thamaria wek kuc raan yakē door, ku ŷok kōc Itharel ŷok aa ŋic raan yeku door rin pīr abō tēnē Itharel. 23 Ku akōl ajōl bēn, ku acī guō bēn ēmēn guōp, tē bī riel Wēi Nhialic kōc cōl aa dōr Wā cimēnde, kek aa kōc wīc Wā bīk

ye door. ²⁴ Nhialic ë Wëi, ku rin riel Wëike yen alëu ye bï door cïmënde.”

²⁵ Go tik bën lëk ye, “Anjic lön bï Raan cï lóc ku dác bën. Na le bën ka bï yo nyuöth keriëec ëbën.”

²⁶ Go Jethu bëer, “Yen ë yen, raan jam kek yï.”

²⁷ Ku kaamthiin wën jiem kek, ke kacken ye buöth bö ku gëikë apei rin jiem yen kek tik. Ku acin raan tök kamken cï tik thiëc, “Yenö wïc, ku yenö jiem yen kek ye?”

²⁸ Go tik tonyden piu nyään piny, ku ket ke dhuk geeu ku lëk kóc.

²⁹ “Bäk tiënkë mony cá lëk keriëec ëbën ca looi. Nadë ke ye Raan cï lóc ku dác?” ³⁰ Gokë bën bei geeu bïk la tënë Jethu.

³¹ Ku kaamthiin wën, ke lëk kacken ye buöth ye, “Raan piöc, jöl mith.”

³² Go bëer, “Yen ala miëth, cïn kë njieckë thïn.”

³³ Go kacken ye buöth röt jal aa thiëc kamken, “Tëdë le raan cï miëth bëi tënë ye?”

³⁴ Go Jethu lëk ke, “Miëthdië ee lön ba wët raan toc yen looi, ku thääp luoi cï gäm ya. ³⁵ Cäk kääñ ye lueel dhie ëlä, ‘Pëi kanjan anoot ku rap abi tem.’ Ku alëk we, jatkë wenyin bäk dum tñ, yemën rap aaci luok ku apath bï ke tem! ³⁶ Raan rap tem aye riop ku ë köth pïr tem alanden, këya raan cumcum ku raan tëntëm aabi puöth miët kedhie. ³⁷ Kääñ aci ya yic. ‘Raan tök ë com ku tëm raan dët.’ ³⁸ Wek tuöc bäk rap la tem dom yic ku ë dom këc wek luui thïn. Kóc kök aaci luui thïn ku wek aa röt kony luoiden.”

³⁹ Go kóc juëc Thamaría ë gen wën yic wët Jethu gam, rin cï tik wët lueel ëlä, “Keriëec ëbën ca looi aci lëk ya.” ⁴⁰ Nawën bö kóc Thamaría tënë ye ke läñkë bï rëer ke ke. Go Jethu nïn karou nök thïn tëen.

⁴¹ Go kóc kök juëc wëtde jäl gam rin wël ye lëk ke, ⁴² ku lëkkë tik,

“Emën, yok aaci wët jäl gam, ku akëcku gam rin wëlkun ca lueel, ku ë rin cï yok wëtde piñ ku njicku lön ë yen Aluäj kóc pinyhom ëbën alanden.”

Jethu aci manh bény kony

⁴³ Nawën cï nïn karou nök thïn tëen, ke Jethu jöl jäl ku ler lön Galilia. ⁴⁴ Rin yen Jethu guöp ëcï lueel lön, “Raan käk Nhialic tñ acie theek wuönden.” ⁴⁵ Nawën yeet Galilia ke lor apeï, rin wäär cï kek käk cï Jethu looi yai yic tñ, wäär cï kek la Yan Ayum cïn yic luoi yic Jeruthalem.

⁴⁶ Go Jethu bën dhuk gen Kana tö Galilia, tëwäär cï yen waar thïn bï ya muön abiëc. Ku raandit kam kóc mac baai cï manhde tuaany Kapernaum ë tö thïn. ⁴⁷ Nawën piñ lön cï Jethu jäl Judia ku ben dhuk Galilia, ke la tënë ye ku lëñ bï la Kapernaum bï manhden cï thiök ke thou kony bï pial. ⁴⁸ Go Jethu lëk ye, “Acin raan bï ye gam kamkun të këc wek kit ku kädit jän göi tñ.”

⁴⁹ Go raandit awën bëer ku lueel, “Bëny, bäär lokku ba manhdie dööt.” ⁵⁰ Go Jethu lëk ye, “Loo, manhdu abi pïr.” Go mony wën wët Jethu gam ku jiël. ⁵¹ Wën ciëth yen dhël yic, ke räm kek kacken luoi ku luelkë, “Manhdu aci yör.”

⁵² Go ke thiëc aköl alön jöl manhde nuëen. Gokë lueel, “Waraköl täñ aköl yen ë jiël juäi yeguöp.”

⁵³ Go wun njic lön ë yen aköl alön wäär cï Jethu ye lëk ye ëlä, “Manhdu abi pïr.” Ku jöl wët Jethu gam kek kacke ëbën.

⁵⁴ Kënë, yen aye kädit jän göi cï Jethu looi rou, wäär le yen dhuk Judia ku ler Galilia.

5

Raan tuany ruöñ 38 aci kony

¹ Nawën ke yan kóc Itharel ë tö thïn, go Jethu la Jeruthalem yai yic.

² Ku tëthiäak kek të col Kal Amël

Thok, pul ë tō thīn, pul cəl Bethaida thoŋ kəc Itharel. ³ Ku kəc juēc tuany aake ye tōc thīn, kəc cī cəɔr ku kəc cī ŋəl ku kəc cī duany. Ku keek aake ye piū tiit bik la tiaktiak, ⁴ rin atuny Nhialic ë ye bən pul yic, ku cəl piū ala tiaktiak, ku raan cī kaŋ la wūr tē cī piū rōt tiak, ke kony kuat tueny tō yeguəp. ⁵ Ku raan tuany ruəōn thiardiak ku bēt ë tō thīn. ⁶ Nawēn tiŋ Jethu puək yic ke cī tōc, ku aŋic lən cī ye tuaany run juēc, go thiēc, “Wic ba pial?”

⁷ Go raan tuany bēēr, “Bēny, acin raandiēn tō tēn bi ya yāth wūr tē tiak piū rōt thīn, rin na them ba la thīn, ke raan dēt ë kaŋ wēr thīn.”

⁸ Go Jethu lək ye, “Jot rot ku lōm biōŋdu ku cathē.” ⁹ Go raan wēn guə pial ku kueny biōŋde ku cieth. Ku akōl looi kēn rot ë ye akōl cīi kəc Itharel ye luui, ¹⁰ go kəc Itharel lək mony cī kony, “Yakōl, akōl cīi kəc ye luui, ku akēc puəl tēnē yī ba biōŋdu ket.”

¹¹ Go bēēr, “Acī raan cā kony ba pial lək ya ëlā, ‘Lōm biōŋdu ku cathē.’ ”

¹² Gokē thiēc, “Yeŋa yen raan cī lək, ‘Lōm biōŋdu ku cathē?’ ”

¹³ Ku raan cī kony ë kuc raan kony ye, rin kəc juēc aake tō ë tēwēn ku Jethu ěci la liēplāŋ wei.

¹⁴ Nawēn ke yök Jethu luəŋ Nhialic, go lək ye, “Tiŋ yīn acī pial ěmēn, pāl adumuəōm, tēdēt ke kēdēt rac apeī abī rōt bēn luī yī.”

¹⁵ Go mony wēn jāl ku le lək bāny Itharel lən ë Jethu yen acī ye kony bi pial. ¹⁶ Gokē jək bik Jethu aa jōōr rin cī yen raan kony akōl cīi kəc ye luui. ¹⁷ Go Jethu bēēr tēnē ke ëlā, “Wā ë luui akōlakōl, ku ŋen adhīl luui aya.”

¹⁸ Ku jam kēnē acī bāny Itharel rac puəth apeī, ku wickē bik nək, ku acie rin cī yen lōŋ akōl cīi kəc ye luui thoŋ rot, ee rin cī yen ye lueel

lən ye Nhialic Wun, ku këya acī rot looi bi thoŋ kek Nhialic.

¹⁹ Go Jethu jal bēēr, “Wēt yic alək we, acin kë ye Wāt looi piānde ë rot, kë ye looi ë tōk, ee kë cī tiŋ kë ye Wun looi. Ku kë ye Wun looi aye Wēnde looi aya. ²⁰ Rin Wun ë Wēnde nhiaar, ku nyuth kēriēc ye looi. Ku kādīt tēnē kēwēn aabi nyuəth ye, ku wek aabi jal gāi ěbēn. ²¹ Cīmēn ye Wun kəc cī thou jot ku yīk ke pīr, ke Wēnde aya ë pīr yīk kəc wīc ye. ²² Wun guəp acin raan ye luək wei. Ku acī Wēnde yīk rīel bi looi tēnē ke ěbēn. ²³ Rin bi kəc ěbēn Wēnde theek cīmēn ye kek Wun theek. Kuat raan cie Wēnde ye theek, acie Wun ye theek raan toc ye.

²⁴ “Wēt yic alək we, raan piŋ wētdiē, ku gēm wēt raan toc ya pīr akōlriēc ěbēn atō tēnē ye. Acī bi luək wei, yeen acī jāl thou yic ku yök pīr. ²⁵ Wek aa lək yic, akōl bi bēn, ku acī guə bēn tē bi kəc cī thou rōl Wēn Nhialic piŋ, ku kəc bi ye piŋ aabi pīr. ²⁶ Cīmēn ye pīr bēn bei tēnē Wun, këya, yeen acī Wēnde looi bi ya tē ye pīr bēn bei thīn aya. ²⁷ Ku yeen acī Wēnde yīk rīel bi luk looi tēnē kəc, rin ye yen Manh Raan. ²⁸ Duəkkē gāi ë wēt kēnē, akōl bi kəc cī thou rālde piŋ rēŋ yiic abō, ²⁹ ku keek aabi bēn bei rāŋken yiic, kəc cī ŋiēc luui apath aabi rōt jot ku aabi pīr, ku kəc cī luui kərəc aabi rōt jot ku aabi luək wei.

³⁰ “Acin kë lēu ba looi piāndiē ë rot, ŋen ë wēt teem kecīt kë cī Nhialic lək ya, këya wēt ca teem ala cök rin acie wēt piāndiē yen wiēc ba looi, ee wēt wīc raan toc ya ë rot.

³¹ “Na jaam ë riēnkiē ke kë luēel acie gam ciēt ye yic. ³² Ku raan dēt jam ë riēnkiē atō thīn, ku aŋiēc lən kë ye lueel riēnkiē ë yic. ³³ Atuc aa cāk tuəc tēnē Joon ku yeen acī wēt yic lueel. ³⁴ Acie lən bi ŋen la raan jam ë riēnkiē, aya lueel yen kēnē rin bi wek pīr. ³⁵ Joon ë ye kecīt

mermer dëp ku mer piny, ku week ë yakë wïc kaam thin-nyoot bäk puõth mieth thin ruelde. ³⁶ Ku raan jam ë rienkië atõ thin, ku wëtde aril tënë wët ci Joon lueel ë rienkië luoi ya ke looi, luoi ci Wä yiëk ya ba ke looi, keek aa jam ë rienkië ku nyoothkë lön ci Wä ya tooc. ³⁷ Ku Wä aya, raan toc ya, yen ajam ë rienkië aya. Wek aa këc rälde kanj pinj ku akëckë kanj tinj, ³⁸ ku wët ci lueel acäk ye muk wepuõth, rin cii wek wët raan ci tooc ye gam.

³⁹ “Athör Nhialic ayakë kueen, rin ye wek ye tak lön bäk pür akölrüëc yök thin. Ku keek aya aa jam ë rienkië! ⁴⁰ Ku not cäk wïc bäk bën tënë ya bäk pür yök thin.

⁴¹ “Acä wïc bi kóc ya leec. ⁴² Ku wek njec, ku anjec lön töu nhiër Nhialic wepuõth. ⁴³ Yen acä bën kek riël ë Wä, ku kuëckë bäk ya lor, ku na bö raan dët kek rielde ë rot ke yen abäk lor. ⁴⁴ Anhiarkë bäk lec yök tënë raan dët, ku acäk ye them bäk lec yök tënë Nhialic, ye kädë yen bi wek ya gam? ⁴⁵ Ku emën duökkë tak lön bi yen we luom tënë Wä. Mothith guöp yen abi we luom, ku ë Mothith yen acäk nõõth wepuõth. ⁴⁶ Na we ci Mothith gam alanden, ke wek not we gam ya aya, rin ci yen wël göt ë rienkië. ⁴⁷ Ku rin ye wek kuéc gam wël ci göt, ke lëukë kädë bäk wël ca lëk we gam?”

6

Jethu acä miëth koor juak bi kóc juëc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Ye tēen ke Jethu tem wär Galilia col Tiberia aya. ² Go kóc juëc buõth rin ci kek kädit jänj göi, ci yen kóc tu-any kony tinj. ³ Go Jethu la göt nhom ku nyuuc kek kacken ye buõth. ⁴ Ku yan kóc Itharel, Yan Ayum cin yic luou ëci thiök. ⁵ Nawën ciëth Jethu piny ke tinj kóc juëc ke bö tënë

ye, go Pilipo thiëc, “Ye tēno bi yok miëth kueth kóc ebën yoo thin?” ⁶ Acä kënë lueel ku bi Pilipo them, rin njic yen kē bi looi.

⁷ Go Pilipo bēer, “Rin bi raan tök ayum thin-nyoot yök, ka wïc wēu juëc apeï bi ayuöp yoo.” ⁸ Go Andria, mēnh Thaimon Piter, ku ë ye raan tök kam kacken ye buõth lueel, ⁹ “Dhök atõ thin tēn ke muk ayuöp kadhiëc ku rec karou, ku acäi kockä ebën bi lēu.”

¹⁰ Go Jethu lëk ke, “Calkë kóc anyuc piiny.” (Ku noon ë dit thin ë tēen. Go kóc nyuc ebën piiny.) Ku röör kepëc aake ye tēcit tēn tiim kadhiëc. ¹¹ Go Jethu ayuöp lööm ku leec Nhialic, ku tek ke tēnë kóc wën ci nyuc ebën. Ku ben looi këya kek rec, bi raan ebën kueth cit tē wïc. ¹² Wën ci kek kueth ebën, ke lëk kacken ye buõth, “Kuanykë abëk ci döj piny, bi ciën kē riääk.” ¹³ Gokë ke kuany ebën, ku thiönkë gac thiäär ku rou abëk ayuöp ci döj piny, tēnë ayuöp kadhiëc wën ci ke tēk kóc bik cam.

¹⁴ Nawën tinj kóc wën luoi ril ci Jethu looi ke luelkë, “Kënë ë raan käk Nhialic tinj yen bi dhiel bën pinynhom.” ¹⁵ Go Jethu jäl njic lön bi kek bën bik ye bën döm riël, ku loikë bi ya bēnyñaknhom, go ben dhuk gat nhüm ë rot.

Jethu acä cath piü nhüm

(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)

¹⁶ Nawën ci piny cuol, ke kacken ye buõth la piny wär thok, ¹⁷ ku lek riäi yic, ku dhukkë ciëen wär alöntui lön Kapernaum. Nawën ke wēer jöl yic dit ke Jethu not këc bën tēnë ke. ¹⁸ Kaam wën ke yomdit jöt rot ku loi atiaktiak rot apeï. ¹⁹ Ku kacken ye buõth, aake ye tēcit meel kadiäk ayi nuan wën tinj kek Jethu ke cath piü nhüm, ke bö tēthiök kek riäi, gokë riöc apeï, ²⁰ Go Jethu lëk ke, “Duökkë riöc, ee yen.” ²¹ Gokë

jat riäi yic, ku go riäi guo yet wär thok tēwēn le kek thīn.

Koc aa wic Jethu

²² Nayon nhiäk ke tīj koc ke cī döŋ wär alon̄tui, lön ē yen riän tökaliŋ yen aci döŋ. Ku an̄ickē lön kēc Jethu la riäi yic kek kocken ye buōth, ku aake cī jäl ē röt. ²³ Go riēth kōk ke bō Tiberia bēn wär thok tēthiääk ke tēwäär ciem koc juēc ayup thīn, wēn cī Bēny lec gam. ²⁴ Nawēn tīŋkē lön liu Jethu thīn, ku liu kocken ye buōth aya, gokē keec riäth yiic ku lek Kapernaum bik Jethu la wic.

Jethu ayum ē pīr

²⁵ Nawēn lek Jethu yök wär alon̄tui ke lēkkē ye, “Raan piöc, ye nen bī yīn ē tēn?” ²⁶ Go Jethu bēer, “Wēt yic alēk we, wek aa wic ya rin cī wek ayup cam tēcīt tē wiēckē, ku acie rin cī wek luaikeŋ ril deet yiic. ²⁷ Duōkkē lui rin miēth riääk, luōikē rin miēth reēr rin pīr akōlriēc ebēn. Miēth kēnē abī Manh Raan yiēk we rin Wun, Nhialic aci rielde gām ye ku tooc.”

²⁸ Gokē thiēc, “Buk nō looi buk luoi wic Nhialic looi?”

²⁹ Go Jethu bēer, “Luoi wic Nhialic bāk looi akīn, ē lön bāk wēt raan cī tuōc gam.”

³⁰ Gokē lueel, “Ye kīn riel nō ba looi buk tīj ku buk wētdu gam? Yenō ba looi?” ³¹ Wārkuan theer aacā ayum löny nhial cam roor, cimēn cī ye gōt athör theer wēl Nhialic yiic elä, ‘Ayum nhial aci yiēk ke bik cam.’”

³² Go Jethu lueel, “Wēt yic alēk we, kē cī Mothith yiēk we acie ayum pan nhial, ee Wä yen ē we yiēk ayum yic bō pan nhial. ³³ Rin ayum ye Nhialic gam ē yen raan bō piny pan nhial, ku yīk thāi piny-nhom pīr.”

³⁴ Gokē thiēc, “Bēny, muoc ɣo ayum kēnē akōlaköl.”

³⁵ Go Jethu lēk ke, “Yen ayum ē pīr,” Ku raan bō tēnē ɣa aci cōk bī

kaŋ nōk, “Ku raan gam wēt diē aci rou bī nōk. ³⁶ Emēn, aca lēk we lön cī wek ɣa tīj, ku anōt kēckē gam.

³⁷ Raan ebēn cī Wä yiēk ɣa, yen abī bēn tēnē ɣa. Ku raan bī bēn tēnē ɣa acā bī cuop wei, ³⁸ rin cī ɣen bēn pan nhial ba wēt raan toc ɣa bēn looi, ku acie wēt piändiē. ³⁹ Kē wic raan toc ɣa ba looi akīn, bī ciēn kē mār kam kāk cī yiēk ɣa, ku ba ke jot ebēn aköl ciēn. ⁴⁰ Rin kē wic Wä akīn, lön raan ebēn tīj Wēnde ku gem wētde, abī pīr akōlriēc ebēn yök thīn, ku keek aaba jot bik pīr ebēn aköl ciēn.”

⁴¹ Go koc Itharel luōp guōp rin cī yen ye lueel elä, “Yen ayum cī bēn piny pan nhial.” ⁴² Ku luekkē, “Monyē cie Jethu wēn Jotheŋ? Wun ku man aa ŋicku. Ku yenō ye yen ye lueel lön cī yen bēn piny pan nhial?”

⁴³ Go Jethu bēer, “Duōkkē lum kamkun. ⁴⁴ Acīn raan lēu ye bī bēn tēnē ɣa tē kēc Wä ē toc ɣa ye thēl ɣen, ku aba jot bī pīr aköl ciēn. ⁴⁵ Acī koc kāk Nhialic tīj gōt elä, ‘Koc ebēn aabī Nhialic ke piōc.’ Raan ebēn piŋ wēt Wä ku piōc tēnē ye ē bēn tēnē ɣa. ⁴⁶ Ku acie rin nadē yen raan cī Wä kaŋ tīj, raan bō tēnē Nhialic, yeen ē rot, yen ē raan cī Wä kaŋ tīj. ⁴⁷ Wēt yic alēk we, raan gam wēt ala pīr alanden. ⁴⁸ Yen ayum ē pīr. ⁴⁹ Wārkuan theer aacā ayum löny nhial cam roor ku aci thou. ⁵⁰ Ku ayum bō piny pan nhial, yen aci kēn na ciem raan ka cie bēn thou. ⁵¹ Yen ayum ē pīr cī bēn piny pan nhial. Raan cam ayum kēnē, ka pīr akōlriēc ebēn. Ayum yen ba yiēk ye ē riēŋdiē ɣa gam bī koc ebēn pīr.”

⁵² Go koc Itharel teer apei kamken, ku thiēc, “Lēu mony kēnē kēdē, bī riēŋde yiēk ɣo buk cuet?”

⁵³ Go Jethu bēer, “Wēt yic alēk we, tē cī wek Manh Raan cuet ku dēkkē riēndiē ka cīn pīr bāk yök wēikun

yiic. ⁵⁴ Raan cuet riēndiē ku dek riemdiē ala pīr alanden, ku abī jot akōl ciēn bī pīr. ⁵⁵ Rin riēndiē ē miēth alanden, ku riemdiē ē kēdek alanden. ⁵⁶ Raan cuet riēndiē ku dek riemdiē abī pīr γayic, ku γen abī pīr yeyic. ⁵⁷ Wā pīr acā tooc, ku ē rin rienke yen abī γen aya, ku kēya raan cuet γen abī pīr ē rienkiē. ⁵⁸ Ku yen kīn ayum bō piny pan nhial, aciī thōη kek ayum cī wārkun thær cam ku lökkē thou. Raan cam ayum kēnē abī pīr akōlriēec ēbēn.”

⁵⁹ Wēlkā aaci Jethu lueel wāär piōoc yen kōc tēn amat Kaper-naum.

Wēl pīr akōlriēec

⁶⁰ Nawēn piη kōc juēc ye buoath wēlkā, ke luelkē, “Piōoc kēnē aril apeī. Yeηa lēu bī ke piη?” ⁶¹ Go Jethu ηic lōn jīem kek wēl wēn, ku lēk ke, “Wiēckē bāk jāl rin ē wēlkā? ⁶² Yeηō bāk looi tē tiη wek Manh Raan ke dhuk nhial tēwēn rēer yen thīn? ⁶³ Ee Wēi Nhialic yen ē pīr gam, ku riel raan aciī kē ye kony. Wēl ca lēk we aa wēi ku aa pīr. ⁶⁴ Ku kēya aciī kōc kōk kamkun ye gam.” (Rin ēci Jethu guō ηic tuēη lōn ye yīηa cī bī gam, ku yeηa bī ye gaany.) ⁶⁵ Ku ben lueel, “Ee rin wēt kēnē guōp yen alēk γen ye we, lōn aciīn raan lēu ye bī bēn tēnē γa, tē kēc Wā ye looi bī yic pial tēnē ye.”

⁶⁶ Ku rin ē wēlkā, ke kōc juēc kam kōc ye buoath dhuk ciēn, ku cik ben cath kek ye. ⁶⁷ Go Jethu atuōōcke thiāär ku rou thiēec, “Na week, wiēckē bāk jāl aya?”

⁶⁸ Go Thaimon Pīter bēer tēnē ye, “Bēny, buk la tēnē ηa? Yin ala wēl pīr alanden. ⁶⁹ Ku ēmēn acuk gam ku acuk ηic lōn ē yīn raan dhēη bō tēnē Nhialic.”

⁷⁰ Go Jethu bēer, “Cie γen γa kuany we wathiāär ku rou? Ku raan tōk kamkun aηot ye jōηrac.” ⁷¹ Yeen ē jam rin Judath, wēn Thaimon Ithkariōt. Rin Judath, na cōk alōn ē

yen raan tōk kam atuōōcke kathiāär ku rou, ka wīc bī ye luōm.

7

Jethu ku wāmāthakēn

¹ Wēn ē wēlkā cōk ciēn, ke Jethu kueny bēēi Galilia yiic, ku ē kēc wīc bī la keny Judia, rin wīc bāny Itharel tō Judia ye bīk nōk. ² Ku yan kōc Itharel cōl Yan Duēl ēci thiōk. ³ Go wāmāthakēn lēk ye, “Jāl ē tēn ku lōr Judia bī kōckun yī buoath luōidun ye looi tiη. ⁴ Aciīn raan kē looi thiaan tē wīc yen ye bī ηic apath. Rin ye yīn kākkā looi, ke yī cōl kōc pinynhom aa ηic yi.” ⁵ Agut wāmāthakēn aakēc wēde gam, yen aa lueel kek ye kēya.

⁶ Go Jethu lēk ke, “Akāldiē guōp aηot kēc yēēt. Ku na ye we, ke kuat akōl ēbēn apath. ⁷ Aciīn tē bī kōc pinynhom we maan, ku keek aa man γa rin aya lueel, lōn rēec luōiken. ⁸ Lak yai yic, ku γen aciī la ē yan kēnē yic, rin akōldiēn bī γen la akēc guō bēn.” ⁹ Yeen aciī jam kēya ku jōl rēer pan Galilia.

Jethu ala Yan Duēlyic

¹⁰ Nawēn cī wāmāthakēn la yai yic, ke Jethu lōk la aya, ku akēc la ke ηic, yeen aciī la ke mony rot.

¹¹ Ku bāny Itharel aake wīc Jethu yai yic, ku thiēckē, “Tō monyē tēnēn?”

¹² Ku aluōp ē dit apeī ē rienke. Aye kōc kōk lueel, “Yeen ē raan path.” Ku lueel kōc kōk, “Aciē kēya, yeen ē raan kōc duōōη.” ¹³ Ku aciīn raan ye jam ē rienke kōc nhīim, rin riōōc kek bāny Itharel.

¹⁴ Wēn cī nīn abēk yai thōk, ke Jethu la kal luanη Nhialic yic ku jōl kōc piōōc. ¹⁵ Go bāny Itharel gāi apeī ku luelkē, “Ye raan kēnē kāη ηic kēdē ku akēc kāη piōōc.”

¹⁶ Go Jethu bēer, “Wēl ya piōōc aciē wēlkiē aa wēl bō beī tēnē Nhialic, Aciēη cī γa tooc. ¹⁷ Raan wīc ye bī kē wīc Nhialic looi, abī

ɲic lɔn nadë kē ya pišöc abš tēnë Nhialic, ku acie riældië ë rot. ¹⁸ Raan jam riælde ë rot ë læc yen aye wïc, ku raan wïc læc tēnë raan toc ye, yen ë raan path, ku acin ruëeny tš yepušu. ¹⁹ Kēc Mothith löŋ Nhialic nyušt we? Ku acin raan löŋ theek kamkun. Yenö ye wek ye wïc bāk ɣa nök?”

²⁰ Go kɔc juēc wën bëër, “Yin ala guöp jəŋrac, yeŋa wïc ye bi yi nök?”

²¹ Go Jethu bëër, “Këdit jəŋ gšï tök aca looi guökë gäi wedhie. ²² Mothith aci we thɔn bāk miëthkun aa ŋoot, ku acie Mothith guöp yen ci wët kënë jɔök, aa wärkun thëer, ku këya wek a dhök ŋoot aköl cii kɔc ye luui. ²³ Ku ëmën na ŋot dhök aköl cii kɔc ye luui rin bi löŋ Mothith cii dhäl yic, yeŋö ye wek pušt riääk tēnë ɣa, rin ci ɣen raan tök kony bi pial aköl cii kɔc ye luui? ²⁴ Duökkë raan ye guö tēm awuöc wët kšu ayeer, yakë raan tēm awuöc wët ë yic.”

Ye Jethu raan ci lɔc ku dɔc?

²⁵ Go kɔc kök Jeruthalem lueel ëlä, “Cie raan kënë yen wickë bik nök. ²⁶ Tiëŋkë! Yen kin jam kɔc nhim, ku acin kë luelkë ë rienke. Tëdë, cii bany ɲic lɔn ë yen Raan ci lɔc ku dɔc? ²⁷ Na la Raan ci lɔc ku dɔc bën, ka cin raan bi ye ɲic tš bi yen thin, ku anicku ëbën yen tš bi mony kënë thin.”

²⁸ Nawën pišöc Jethu luan Nhialic ke lueel röldit, “Ee tädë, wek aa ɲic ɣa ku anieckë yen tš bi ɣen thin. Ku ɣen akëc bën wëtdië ë rot, ku yeen raan toc ɣa ala yic ku yeen akuöckë, ²⁹ Ku yeen anieci rin bi ɣen tēnë ye, ku yen acä tooc.”

³⁰ Gokë wïc bik däm, ku acin raan ci yecin tääu yeguöp rin këc akälde guö bën. ³¹ Go kɔc juēc than wën yic wëtde gam ku luelkë, “Tš bi Raan ci lɔc ku dɔc bi kädit jəŋ gšï looi cimën ë raan kënë?”

Apuruuk aaci tooc bik Jethu la däm

³² Nawën pinj kɔc akut Parathi lɔn ye kɔc juēc wën wëlkä loop kamken rin Jethu, ke keek ku bany käk Nhialic toc apuruuk luan Nhialic tiit bik Jethu la däm. ³³ Go Jethu lueel, “Yen abi rëer kamkun tšthin-nyöot, ku ɣen abi la tēnë raan yen cä tooc. ³⁴ Wek abä wïc, ku wek aaci ɣa bi yök, rin acin tš bi wek la tš rëer ɣen thin.”

³⁵ Go bany Itharel lueel kamken, “Bi la dä buk cii ben yök? Ci bi la gëeth Girik yiic tš ciëŋ kɔc Itharel thin, ku bi kɔc Girik pišöc? ³⁶ Aye lueel, wek abä wïc ku wek aaci ɣen bi yök, ku wek aaci bi la tš rëer ɣen thin, yeŋö wïc bi lueel?”

Kuëer pïu ë pir

³⁷ Aköl ciëen yen aköl dit nin yai. Akölë, Jethu aci rot jot ku lueel röldit, “Kuat raan nëk rou abi bën tēnë ɣa ku bi dek. ³⁸ Cimën ci ye göt athör thëer wël Nhialic yic ëlä, ‘Raan gam wëtdië, kuëer pïu ë pir abi rëer yepušu.’ ” ³⁹ Kënë aci Jethu lueel rin Wëi Nhialic, bi kɔc gam wëtde lök yök. Ku tēnë, Wëi Nhialic a këc guö gam tēnë kɔc, rin këc Jethu guö la dieckde yic.

Kɔc aaci keyiic tek

⁴⁰ Kɔc kök kam kɔc wën aaci kënë pinj ku luelkë, “Raan kënë ë raan käk Nhialic tiŋ alanden!” ⁴¹ Go kɔc kök lueel, “Yen ë Raan ci lɔc ku dɔc!” Ku lueel kɔc kök, “Raan ci lɔc ku dɔc aaci bi bën pan Galilia! ⁴² Aci göt athör thëer wël Nhialic yic lɔn Raan ci lɔc ku dɔc abi ya raan dhiënh Debit, ku abi dhiëeth Bethalem, gen wäär ciëŋ Debit thin.”

⁴³ Go kɔc wën keyiic tek ë rienke. ⁴⁴ Ku wickë bik däm, ku acin raan ci yecin tääu yeguöp. ⁴⁵ Nawën dhuk apuruuk ciëen tēnë bany käk Nhialic ku kɔc akut Parathi, gokë ke thiëc, “Yeŋö këc wek ye bëi?”

46 Go apuruuk bēer, “Acin raan ci kaŋ jam cīmēn ē mony kēnē!” 47 Go kōc akut Parathī ke thiēc, “Cī we dušōŋ aya? 48 Le raan tōk kam bāny, ayi kam kōc akut Parathī cī wētde gam cāk kaŋ piŋ? 49 Kōckā aa kuc lōŋ Mothith, ku aa kōc cī Nhialic lām kērac.” 50 Go raan tōk kam kōc akut Parathī, raan ci kaŋ la bi Jethu la tiŋ, cōl Nikodemo lēk ke, 51 “Na ye lōŋ ciēŋ panda, ka cīn tē bi yōk raan lušk wei ke kēcku kaŋ piŋ thok tueŋ, ku ŋicku kē cī looi.”

52 Gokē bēer, “Yiin aya, ye raan Galilia? Kuen athōr theer wēl Nhialic, ku aba ŋic lōn acin raan kāk Nhialic bēn Galilia.”

[53 Nawēn cī raan ēbēn dhuk paande,

8

Tiŋ cī kāl piny ke kōr

1 ke Jethu la gōn Olip nom. 2 Naŋon nhiāk dur yic ke dhuk luŋ Nhialic. Go kōc ēbēn guēr yelšōm, ku nyuuc piiny ku jōk piōoc cōk tēnē ke. 3 Go kōc piōoc lōōŋ ku kōc akut Parathī tik bēei, ku ē tiŋ cī kāl piny ke kōr. Ku cōlkē akāac kōc nhūm ēbēn, 4 ku luellē tēnē Jethu, “Raan piōoc, tiŋ kēnē aci kāl piny ke kōr. 5 Mothith aci lōŋ lēk yō athōr yic lōn kuat tiŋ loi kēcīt kēnē, adhil bišōk aleel bi thou. Na yiin ēmēn, ye lueel kēdē?” 6 Keek aake jam kēlā bik Jethu deep bik wēt yōk bik la luom. Go Jethu guŋ ku gēt piny yecin.

7 Nawēn ŋot ke kāac ku yekē thiēc, ke jōt yekōu ku lēk ke, “Na le raan kamkun cīn adumušōm cīi kaŋ looi, ke biōk alēl tueŋ yegušp.”

8 Ku ben guŋ ku gēt piny yecin. 9 Nawēn cik wēt kēnē piŋ, ke jiēl ēbēn ke wath rōt, ku kaŋ kōcđit jāl tueŋ, agut tē dōŋ Jethu ē rot, ku tiŋ wēn ke ŋot kāac yenhom. 10 Go

yekōu jōt ku lēk ye, “Tōkē tēno? Cīn raan cīi dōŋ bi yī lušk wei?”

11 Go bēer, “Acin raan Bēny.” Go Jethu lueel, “Apath, ke yiin acā bi lušk wei aya. Lōor ku duk adumušōm ben looi.”]*

Jethu ee mermer pinyhom

12 Go Jethu ben jam tēnē kōc ku lueel, “Yen ē ruēl pinyhom, kuat raan buōth ya abi ruēl pīr yōk, ku aci bi kaŋ cath mušōth yic.” 13 Go kōc akut Parathī lēk ye, “Ēmēn, yiin ajam ē rienku, ku wēt ca lueel acin kē ye nyuōth.”

14 Go Jethu bēer, “Acie kēya, na cōk alōn jiēm yen ē rienkiē, ke wēt lueel ē yic, rin yen aŋic tē bi yen thiin. Ku wek aa kuc tē bi yen thiin ayi tē ler yen thiin. 15 Wek aa wēt teem cīmēn wēt raan, ku yen acin raan ya gām awušc. 16 Ku tē bi yen wēt teem, ke wēt ba teem abi jal a yic, rin acie yen tem wēt, Wā ē toc yen arēer ke ya. 17 Wēt aci gēt lōŋdun yic lōn tē lueel kōc karou wēt tōk luk yic, ke wētden ē ya yic. 18 Yen ajam ē rienkiē, ku Wā cā tooc ajam ē rienkiē aya.”

19 Gokē thiēc, “Tō Wuur tēno?” Go Jethu bēer, “Wek aaci ya ŋic, ku wek aaci Wā ŋic. Na we ŋic ya, ŋuōt wek aa ŋic Wā aya.”

20 Wēlkā ēbēn aaci Jethu lueel wāar piōoc yen luŋ Nhialic, yōn cī kākken ajuēr tōu thiin. Ku acin raan cie dōm rin kēc akāalde guō bēn.

Wek aaci la tēdiēn ler yen thiin

21 Go Jethu ben lēk ke, “Yen abi jāl ku wek abā wic, ku wek aabi thou awāckun yiic. Tē le yen thiin, acie yen tē bi wek la thiin.”

22 Tēwēn, ke lueel bāny Itharel, “Aye lueel lōn cīi yōk bi la tē le yen thiin. Ye ciēt bi rot nōk?”

23 Go Jethu bēer, “Wek aa kōc piny tēn, ku yen ee raan bō nhial. Wek aa kōc piny kēnē nom, ku yen acie

7:50 Jn 3:1-2 8:5 Leb 20:10; Lrou 22:22-24 * 8:11 Athōr theer juēc aacie (7:53-8:11) ye mat thiin. Ku athōr kōk ee bēn Jn 21:24 cōk, ku kōk ē Lk 21:38. Ku athōr tōk ee lōk bēn Jn 7:36 cōk.
8:12 Mt 5:14; Jn 9:5 8:13 Jn 5:31

raan pinynhom tēn. ²⁴ Ee rin kēnē yen acī ʔen ye lueel lōn bī wek thou adumušōmkun yiic. Ku wek aabi thou adumušōmkun yiic tē kēc wek ye gam, lōn ē ʔen tō thīn, yen ē ʔen.”

²⁵ Gokē thiēc, “Ye yīn ŋa?” Go Jethu bēēr, “Wēt aca lēk we tēwēn jōk ʔen wēt cōk.† ²⁶ ʔen ala wēl juēc ba ke lueel ē rienkun, ku wēl juēc bī ʔen ke we lušk wei. Ku raan cā tooc gušp ala yic, ku ʔen ē kōc lēk kuat kē ca piŋ tēnē ye.”

²⁷ Gokē kēc deet lōn jiēm Jethu wēt Wun. ²⁸ Go Jethu ben lueel tēnē ke, “Akōl bī wek Manh Raan jat nhial, ka bāk jāl ŋic lōn, ‘ʔen tō thīn Yen ē ʔen.’ Ku abāk deet yic aya lōn acīn kē ya looi ruatdiē, ku aa ya ke lueel wēl cī Wā pišōc tēnē ʔa. ²⁹ Ku raan cā tooc arēēr ke ʔa, ku akēc ʔa nyāāŋ piny ʔatōk, rin ye ʔen wēt nhiēr looi akōlakōl.”

³⁰ Go kōc juēc cī Jethu piŋ ke jam ē wēlkā wētde jāl gam.

Kōc lāūu nhūim ku kōc aloony

³¹ Go Jethu lēk kōc Itharel cī wētde gam, “Na piŋkē wēl ca pišōc, ke wek aa kōckīēn buōth ʔa ayic, ³² ku wek aabi yic ŋic, ku yic abī we wēēr bei.”

³³ Gokē bēēr, “ʔok aa kōc dhiēnh Abaram, ku acīn kōc kōk cīi ʔo kaŋ loony. Ku na luel, ‘Wek aabi wēēr bei,’ ke yeŋō wic ba lueel?”

³⁴ Go Jethu lēk ke, “Yic alēk we, raan ēbēn cā adumušōm looi yen alony adumušōm. ³⁵ Alony acie raan mac thok alanden, ku Wāt yen ee raan thīn lanayōn. ³⁶ Na cī Wāt we wēēr bei, ke wek aabi rēēr ke cīn loony alanden.

³⁷ “Aŋic lōn ye wek dhiēn Abaram. Ku aŋot wiēcckē bāk ʔa nōk, rin pišōcdiē acāk ye gam. ³⁸ Kē cī Wā nyuōth ʔa yen aya lueel, ku wek aa loī kē cī wārkun lēk we.”

³⁹ Gokē bēēr tēnē ye, “Abaram yen ē wāda.” Go Jethu wēt dhuk nhom ku lueel, “Na we mīth

Abaram alanden, ŋušt wek aa loī kēcīt kē cī Abaram looi. ⁴⁰ Kēriēc ēbēn ca looi ē rin ba we lēk yiny ca piŋ tēnē Wā, ku aŋot wiēcckē bāk ʔa nōk. Abaram acīn kē cī looi cīt kēnē! ⁴¹ Wek aa loī kē cī wārkun looi.” Gokē lueel, “Nhialic yetōk yen ē Wāda, ku ʔok aa miēthke gušp.”

⁴² Go Jethu bēēr tēnē ke, “Tē ye Nhialic wuurdun gušp, ŋušt wek nhiar ʔa, rin cī ʔen bēn tēnē Nhialic, ku ēmēn ʔen atō tēn. ʔen akēc bēn wēt diē ē rot, ee yen acā tooc. ⁴³ Yeŋō cīi wek kē ya lueel ye deet yic? Ee rin cīi wek ye lēu bāk wēt diē piŋ. ⁴⁴ Ee jōŋrac yen ē wuurdun, ku ayakē nhiaar bī ya kēn wuurdun yen yakē looi. Yen ē raan ē tir tēthēr ʔon, ku akēc yic kaŋ lueel rin ye yen alueeth, ku ye wun lueth ēbēn. ⁴⁵ ʔen aluel yic, ku rin ē kēnē yen akēc wek ʔa gam. ⁴⁶ Yeŋa kankun lēu ye bī awuōc nyooth ʔagušp rin adumušōm ca looi? Na luel yic, ke ye rin ŋō cīi wek ʔa ye gam? ⁴⁷ Raan bō tēnē Nhialic ē wēt Nhialic piŋ, wek aacīi bō tēnē Nhialic, ku yen ē kē cīi wek wēt bī piŋ.”

Jethu ku Abaram

⁴⁸ Go kōc Itharel bēēr tēnē Jethu, “Kēccku wēt yic lueel wēn lōn ē yīn raan pan Thamaria, ku jōŋrac atō yigušp?”

⁴⁹ Go Jethu bēēr, “Acīn jōŋrac tō ʔagušp, ʔen ē Wā theek ku wek aa ʔa dhōl gušp, ⁵⁰ ʔen acīi lēcdiē wic. Raan wic ye atō thīn, ku ē wēt teem bā kony. ⁵¹ Wēt yic alēk we, raan piŋ wēt diē acīi bī thou akōlriēc ēbēn.”

⁵² Go kōc Itharel lēk yen. “Ēmēn, aŋicku alanden lōn tō jōŋrac yigušp. Abaram acī thou, ku kōc kāk Nhialic tiŋ aacī thou aya ku ŋot ye lueel, ‘Raan piŋ wēt diē acīi bī thou akōlriēc ēbēn.’ ⁵³ Abaram wāda acī thou, nadē ye lueel lōn dīit yīn tēnē Abaram? Ku kōc kāk Nhialic

† 8:25 Yeŋō ben ʔen jam tēnē we. 8:33 Mt 3:9; Lk 3:8

tij aaci thou aya. Ye tak ye yin e na?”

⁵⁴ Go Jethu bээр, “Na ya ci rot leec, nuot lec kenē acie lec acin. Ee Wā yen ē raan ya leec, ku yeen guōp ayakē lueel ke Nhialicdun. ⁵⁵ Yeen akēckē kaŋ ŋic, ku yeen aŋiec. Na lueel lōn kuc ŋen ye, ke ŋen abī ya alueeth cimēndun, ku yeen aŋiec, ku ŋen ē wētde looi pušu ēbēn. ⁵⁶ Wuurdun Abaram aci pušu miēt apei lōn bī yen akōl bēndiē tij, aci tij ku aci pušu la yum.” ⁵⁷ Go kōc Itharel lēk ye, “Yin aŋot yi kēc ruōōn thiārdhiēc dōōt, ku yin ca Abaram tij?” ⁵⁸ Go Jethu bээр, “Wēt yic alēk we, wāār kēc Abaram guō dhiēeth, ‘Ke ŋen atō thīn.’ ” ⁵⁹ Gokē aleel kuany bī kek ye biōōk, go Jethu rot thiaan ku jiēl yōn Nhialic.

9

Jethu aci raan ci dhiēeth ke ci cōar kony

¹ Tēwēn cieth Jethu, ke tij raan ci dhiēeth ke ci cōar. Go kōcken ye buōōth thiēc, ² “Raan piōōc, ye adumuōōm ci ŋa looi cōl ye adhiēth ke ci cōar? Ye adumuōōmde aye adumuōōm kōc ke dhiēth ye?”

³ Go Jethu bээр, “Kē ci yen cōar acie rin adumuōōm ci looi, ayi rin adumuōōm ci kōc ke dhiēth ye looi, yeen aci cōar bī riel luoi Nhialic tij yeguōp. ⁴ Ÿok aa dhil la tuenŋ yo lui luoi raan cā tooc ŋet tē ŋot ruel akōl, wakōu abō, ku acin raan bī ye lēu bī luui. ⁵ Ÿet akōl ŋoot ŋen pinynhom, ke ŋen ē ruel tēnē kōc.”

⁶ Tēwēn ci yen jam kēlā, ke ŋuut piny ku nueen tiōp lueeth, ku rōōth tiōp mony wēn nyin, ⁷ ku lēk ye, “Lōar lōk yinyin wār Thiloam.” (Ku wētde yic, “Ci tooc.”) Go mony wēn la ku lōk yenyin, ku le dhuk ke ye piny tij. ⁸ Go kōc akeu nhom ku kōc ci ye kaŋ tij ke lim thiēc, “Cie mony dhiē cool nyuc piiny ke lim kēnē?”

⁹ Go kōc kōk lueel, “Ee yeen guōp.” Ku lueel kōc kōk, “Acie ye ē raan thōŋ kek ye.” Go mony wēn nhom lueel, “Ee ŋen raan wēn guōp.”

¹⁰ Gokē thiēc, “Ci rot lēu kēdē ba ben daai?”

¹¹ Go bээр, “Mony cōl Jethu aci tiōp nueen ku rōōth ŋanyin ku lēk ŋa, ‘Lōar wār Thiloam ku lōk yinyin.’ Guō la, ku kaam wēn lōk ŋen ŋanyin, ke ŋa tij piny nyin yic.”

¹² Gokē thiēc, “Yen ako?” Go bээр, “Akuōc.”

Akut Parathi awic wēt tē ci cōar kuony thīn

¹³ Gokē mony wēn ci cōar thēl tēnē kōc akut Parathi. ¹⁴ Akōl nueen Jethu tiōp ku rōōth raan nyin bī daai, ee ya akōl cīi kōc ye luui. ¹⁵ Go kōc akut Parathi mony wēn ben thiēc tē ci ye liep nyin thīn. Go lēk ke, “Yeen aci tiōp tāau ŋanyin, ku laak ŋanyin, ku ēmēn alēu ba piny tij.”

¹⁶ Go kōc kōk akut Parathi lueel, “Raan ci kēnē looi aci lēu bī ben tēnē Nhialic, rin aci lōŋ cīi kōc ye luui thek.”

Go kōc kōk lueel, “Lēu kēdē bī raan la guōp adumuōōm kādīt jāŋ gōi, cit kākā, looi?” Gokē keyiic tek kamken.

¹⁷ Go kōc akut Parathi mony wēn ben thiēc, “Yīn ye lueel lōn ci yen yi liep nyin apath, ku yīn ye lueel ye yen ŋa?” Go bээр, “Ee raan kāk Nhialic tij.”

¹⁸ Ee kēc bāny Itharel gam lōn ci yen cōar ku ben nyin kuek, agut tē bī kek kōc ke dhiēth ye cōal, ¹⁹ ku thiēcckē ke, “Ye manhduon kēnē? Ayakē lueel lōn ci ye dhiēeth ke ye cōar, lēu kēdē, bī piny tij?”

²⁰ Go wun ku man bээр, “Aŋicku lōn ye yen manhda, ku lōn ci ye dhiēeth ke ye cōar. ²¹ Ku akucku tē ci yen piny jāl tiēŋ thīn, ŋok aa kuc raan ci ye liep nyin aya. Thiēcckē, yeen aci dīt ku alēu bī kēde bээр

ë rot.” 22 Wun ku man aaci jam kälä rin riöc kek bäny Itharel, rin ci kek ye mat lön kuat raan gam Jethu lön ë yen Raan ci löc ku döc, ka dhil cuap wei tén amat kác Itharel. 23 Rin kënë, yen ë lueel wun ku man ye ëlä, “Yeen aci dit, thiëckë!”

24 Gokë mony wën ci dhiëeth ke ci cöör ben cööl arak dët, ku lëkkë ye, “Kuëñj ë Nhialic nhom lön bi yin yic lueel. Anjicku lön mony kënë ë raan adumuööm.”

25 Go mony wën bëër, “Akuöc lön ye yen raan la guöp adumuööm, wët yen njec, yen a ya ye cöör ku ëmën yen ë piny tñj.”

26 Gokë thiëc, “Yenö ci looi tënë yin? Ci nyienku kuek kädë?”

27 Go bëër, “Aca lëk we wenthëer, ku acäk ye piñ. Ye rin njö wic wek wët bäk ben piñ? Tëdët wiëckë aya bäk ya kacken ye buöoth?”

28 Gokë lat ku luelkë, “Yin aci ya raanden ye buöoth, yok aa kác Mothith. 29 Anjicku lön ci Nhialic jam tënë Mothith, ku na ye mony-tui, ka cökku kuc aya tã bü yen thin!”

30 Go mony wën bëër, “Kë gëi kác akín! Akuöckë tã bü yen thin, ku yeen guöp aci nyienkië liep!

31 Anjicku lön ci Nhialic wët kác adumuööm ye piñ, ku yeen ë wët kác thek ye ku loikë luöiden ci lëk ke piñ. 32 Yonthëer cek pinynhom akëc kan piñ lön le yen raan ci dhiëeth ke ye cöör ci kuek nyin. 33 Na cie lön bü raan kënë tënë Nhialic, ka ci lëu bi këcit kënë looi.”

34 Gokë bëër, “Yin aci dhiëeth ku muk yi adumuööm yic, ku wic ba yo piöc?” Ku copkë wei tënë amat.

Cöör ë puöu

35 Go Jethu piñ lön ci kek ye cuap wei. Nawën yok ke lueel, “Ye wët Manh Raan gam?”

36 Go mony wën bëër, “Bëny, lëk ya ye na, rin ba lëu ba gam.”

37 Go Jethu lëk ye, “Yeen aca tñj, ku yen ë raan jam kek yi ëmën.”

38 Go mony wën lueel, “Bëny aca gam.” Ku gut yenhiöl piny Jethu nhom.

39 Go Jethu lueel, “Yen aci bën pinynhom tén ba wët teem, rin bi cöör piny tñj, ku bi kác piny tñj jäl cöör.”

40 Go kác kók akut Parathi rëër kek ye wël ci lueel piñ ku thiëckë, “Ee ciët wic ba lueel lön ye yok cöör aya?”

41 Go Jethu bëër, “Na we ye cöör ke wek aa cín gup awuöc, ku rin ye wek ye lueel lön ye wek piny tñj, ke wët kënë aye nyooth lön le wek gup awuöc.”

10

Kääj abiöök

1 Go Jethu lueel, “Wët yic alëk we, raan cie tëék kal amël thok, ku lir nhom tädët, yeen ë cuär, ku ë raan rum käh. 2 Ku raan ték kal thok yen abiöñ amël. 3 Raan tit kal abi kal naany thok tënë ye, ku piñ amël röldë tã cööl yen amälke ë rienken, ku thel ke ayeer. 4 Ku tã ci ke yäth ayeer, ka cath tuen kenhüm ku buöoth amël cök rin njic kek röldë. 5 Aacii raan dët bi buöoth cök, aabi kat ye rin kuc kek röldë.”

6 Kääj kënë aci Jethu thäth ke, ku wët lueel tënë ke akëckë deet yic.

Jethu abiöñ path

7 Go Jethu ben lueel, “Wët yic alëk we, yen ee kal thok tënë amël. 8 Kác kók ëbën ci kan bën yanhom tuen, aa cuär ku aa kác rum käh, ku rölden akëc amël piñ. 9 Yen ë kal thok. Raan bö thin thuonjië abi luök, yeen abi bën alonthin ku ler ayeer, ku yok wel path. 10 Cuär ë bën rin bi cuëer, ku nek käh ku rec ke. Yen aci bën bik pir yok, pirdit alanden.

11 “Yen abiöñ path. Abiöñ path aye wic bi thou rin amälke. 12 Raan lui ariöp ku cie raan abiöök ku cie wun amël, ku tñj göl ke bö, ka päl amël ku ket, bi göl thueet amël yiic ku thiëi ke roor. 13 Raan lui ariöp

ë kat rin ë raan lui ariöp ë path, ku aliu pušu kegup.

14-15 “ÿen abiöŋ path. Cïmën njic Wä ŷen ku njic Wä, këya ŷen anjic amälkië ku amälkië aa njic ŷa. Ku awiëc ba thou ë rienken. 16 Amël kök aa tö thin ku aa käckkië ku aa liu thin kal këné yic. Keek aaba bëëi aya, ku aabi röldië piŋ, ku keek aabi ya luöny tökalinj kek raan töŋ biöök ke.

17 “Wä anhiar ŷa rin awiëc ba piërdië puöl rin bi ŷen ye ben yök. 18 Acin raan bi piërdië nyaai tënë ŷa. Yeen aya puöl wët piändië ë rot. ÿen ala riel ba päl wei, ku ŷen ala riel ba ben lööm.”

19 Go kəc Itharel keyiic ben tek kamken rin ë wëlkä. 20 Kəc juëc kamken aa yekë lueel, “Yeen ala guöp jəŋrac! Yeen amuöl! Yenjö ye wek wëlke piŋ?”

21 Go kəc kök lueel, “Lëu raan la guöp jəŋrac bi jam cïmën yen! Lëu jəŋrac këdë bi cəər cəl akuek yenyin?”

Kəc Itharel aa kuec Jethu

22 Aköl looi Yan Dəc luanj Nhialic Jeruthalem aci bën, ku piny ë ye mëi. 23 Ku Jethu ë cath puək yic, cəl puək Tholomon tö luanj Nhialic. 24 Go kəc Itharel guëer yelööm ku luelkë, “ÿet nen bi yin ŷo cəl arëer ŷo diu pušt? Lək ŷo yic la gëi, ye yin Raan ci löc ku döc?”

25 Go Jethu bëer, “Wët aca lək we ku wek aacie wëtdië ye gam. Luökiën ya looi ë riel Wä, kek ajam ë rienkië. 26 Ku wek aacie wëtdië ye gam rin cii wek ye amälkië. 27 Amälkië aa röldië piŋ ku keek anjic ku keek aa ŷa buöth cök. 28 Pir akölrüëc ëbën aya yiëk ke, ku keek aacii bi kaŋ thou athëer, ku acin raan lëu ye bi ke rum tënë ŷa. 29 Kë ci Wä yiëk ŷen awär këriëc ëbën, ku acin raan lëu ye bi ke rum Wä cin. 30 Wä ku ŷen ŷok aa tök.”

31 Go kəc Itharel aleel ben kuany bik biöök. 32 Go Jethu lək ke, “Luoi puöth juëc ci Wä yiëk ŷen ba ke looi, aa ca looi wenhüim, ye luoi töŋ nen kamken yen wïc wek ye bäk ŷa biöök aleel?”

33 Go kəc Itharel bëer, “Yin acuk wïc buk yi biöök aleel rin luoi path, ku ë rin ye yin Nhialic döł guöp. Yin ë raan ë path, ku wïc ba rot looi ba ya Nhialic!”

34 Go Jethu bëer, “Acı göt löndun yic guöp lön ci Nhialic ye lueel, ‘Wek aa Nhialic.’ 35 Anjicku lön wët ci göt athör wël thëer Nhialic yic ë yic alanden, ku käckä aci Nhialic cəl, ‘Nhialic,’ kəc ci Nhialic thön wëtde. 36 Ku na ŷen, ke Wä cä cəl ku tuuc ŷa pinynhom, ku ye këdë ye wek ye lueel lön ci ŷen Nhialic döł, ye rin ci ŷen ye lueel lön ye ŷen Wën Nhialic? 37 Duökkë wëtdië gam të cii ŷen luoi Wä loi. 38 Ku na ya ke looi, ku cək alön cii wek wëtdië gam, ke we dhil luöikië gam, bäk njic alanden lön Wä arëer kek ŷa ku ŷen atö Wä yic.”

39 Gökë wïc bik döm, go ke käl nyin.

40 Go Jethu ben dhuk ciëen wär Jordan aləntui tēwäär ye Joon kəc muöc nhüim thin, ku rëer thin tēen. 41 Go kəc juëc bën tënë ye ku luelkë, “Joon akëc käril looi, ku këriëc ëbën ci lueel rin ë mony këné aaci ya yith.” 42 Ku gam kəc juëc wëtde ë tënë.

11

Thon Ladhäro

1 Raan cəl Ladhäro, ku ë rëer Bethani, ëci tuaany. Bethani ë gen rëer Maria thin kek nyankën cəl Martha. 2 Maria këné yen ë nyan wäär ci Bännya töc cök miök njir, ku wuuny ke nhiëmke. Ku ë mënhë Ladhäro yen ëci tuaany. 3 Go nyierakën wët tuöc Jethu, “Bëny, mäthdun nhiar aci tuany.”

4 Nawën piŋ Jethu ke lueel, “Tueny kënë aciï Ladhäro bi nök, kënë aci rot looi bi Nhialic leec thïn. Ku yen ë tē bi Wën Nhialic lec yök thïn.”

5 Ku Jethu ë nhiar Martha kek nyankën ku Ladhäro. 6 Nawën cok piŋ lön ci Ladhäro tuaany, ke näk nin karou tēwën rēer yen thïn. 7 Ku jol lëk kəc ye buoath, “Benku dhuk ciēen pan Judia.”

8 Go kəc ye buoath lueel, “Raan piöoc, wäär emën thiöök, ee wïc kəc Itharel bik yi biöök aleel, ku ye wïc emën ba ben dhuk thïn?”

9 Go Jethu bēer, “Akäl tök ci yic la aköl ku waköu? Tē cieth raan ke ruel dit ke yeen acie köth, rin ala ruel yen piny tiŋ. 10 Ku na cieth waköu ka köth, rin liu ruel tēnē ye.” 11 Jethu aci wëlkä lueel ku met dēt thïn, “Mäthda Ladhäro aci nin wit, ku yen ala ba la puöc.”

12 Go kəc ye buoath lueel, “Bëny, na ci nin ka bi nuēen.”

13 Ku wēt wïc Jethu bi lëk ke ë lön ci Ladhäro thou. Gokë tak lön jëem yen wēt nin ë path. 14 Go Jethu gai yic tēnē ke, “Ladhäro aci thou, 15 ku yen aci puöu miēt ë rienkun ba kəc rēer kek ye, rin bäk gam. Jolku la tēnē ye.” 16 Go Thomath, col Acueek, lëk atuuc, “Lokku yodhie kek Raan piöoc, rin buk la thou kek ye.”

Jön rot ku pür aabö tēnē Jethu

17 Nawën yet Jethu ke yök lön ci Ladhäro thiök ka la nin kanuan ran yic. 18 Bethanī amec kek Jeruthalem tēcit tēn meel karou, 19 ku kəc juēc Itharel aake ci bën bik Martha kek Maria bën dēt puöth, rin wämēnhden ci thou.

20 Nawën piŋ Martha lön bi Jethu, ke la ayeer bi la röm kek ye, ku döŋ Maria bei. 21 Go Martha lëk Jethu, “Bëny, na yi tö thïn, nuöt wämäath akēc thou. 22 Ku anjiec lön na cok amën ke Nhialic abi kēriēc ebën ba thiēc ye, gam yi.”

23 Go Jethu lëk ye, “Wämuuth abi rot jöt bi pür.”

24 Go Martha bēer, “Anjiec lön bi yen rot jöt bi pür aköl ciēen.”

25 Go Jethu lëk ye, “Yen ë jön rot ku pür. Raan gam wētdiē, na cok alon thou yen ka bi pür. 26 Ku kuat raan pür ku gem wētdiē aciï bi kan thou. Ca kënë gam?”

27 Go lueel, “Ee këya, Bëny. Aca gam lön ye yin Raan ci loc ku döc, Wën Nhialic, bi dhiel bën piny-nhom.”

Jethu adhiau

28 Nawën ci Martha wëlkä lueel, ke dhuk ciēen ku cöol nyanakën Maria amäath ku lueel, “Raan piöoc atö tēn ku awic yi.” 29 Nawën piŋ Maria wēt kënë, ke jöt rot ku loc la ayeer bi la röm kek ye. 30 Ku Jethu ë not kəc yet baai, a not rēer tēwën rēm yen thïn kek Martha. 31 Go kəc Itharel wën rēer yööt kek Maria rin bik dēt puöu, buoath cok, wën tiŋ kek ye ke ci rot jöt ku ben yeköu ayeer. Ee cik tak lön ler yen ran nhom bi la dhiau thïn.

32 Wën yet Maria tēwën rēer Jethu thïn, ke cuet rot piny yecök ku lueel, “Bëny, na yi tö thïn tēn nuöt wämäath akēc thou.”

33 Nawën tiŋ Jethu ke dhiau, ku kəc Itharel awën ruac ye ke dhiau aya, go keŋ yepuöu ku neer yic apei. 34 Go ke thiēc, “Cäk thiök tēno?” Gokë lueel, “Bëny, bäär ba tiŋ.”

35 Go Jethu dhiau. 36 Go kəc Itharel lueel, “Tiēnkë tē nhieer yen ye thïn.”

37 Go kəc kək kamken lueel, “Aci raan ci cöer liep nyin, kəc looi? Ku yenö kəc yen Ladhäro kuöny bei thou yic?”

Ladhäro aci ben pür

38 Go Jethu yic ben neer apei ku ler ran nhom, ku ran eci wec kuur yic, ku kuurdit aci tääu yethok. 39 Go Jethu ke yök, “Nyaaikë kuur.”

Go Martha, nyanakën raan cï thou bëër, “Bëny, aci nhiany. Nïn cï ye thiök aa nuan.”

⁴⁰ Go Jethu lëk ye, “Këc lëk yï lön bi yïn læc Nhialic tiñ tē gēm yïn?”

⁴¹ Gokë kuur laar wei. Go Jethu yenyin njäär nhial ku lueel, “Wä yïn alæec rin ye yïn ya piñ, ⁴² ku anjæc lön ye yïn ya piñ akölaköl, ku aluæel rin bi kœc tō thïn tën ye gam, lön ci yïn ya tooc.”

⁴³ Kaam wën cï yen wëlkä lueel ke cöt röldit, “Ladhäro, bäär ayeer.”

⁴⁴ Go bën ayeer ke cï duut cök ku cin alanh thiëkthiëk, ku aci der nyin alath. Go Jethu lëk ke, “Däkkë ku calkë acath.”

Amat nêk Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Go kœc juëc Itharel cï bën bik Maria bën neem, kë cï Jethu looi tiñ, ku gamkë wëtde. ⁴⁶ Ku dhuk kœc kœk ciëen kamken tënë kœc akut Parathï, bik kâk ci Jethu looi la lëk ke.

⁴⁷ Go kœc akut Parathï ku kœc kâk Nhialic mat kek bënyluk, ku luelkë, “Buk njö looi? Mony kënë ee luoi ril apëi looi! ⁴⁸ Na pälku bi la tuenj këlä, ke kœc ëbën abi wëtde gam, ku bány Roma aabi bën bik luaj Nhialic thuor piny ku ræckë panda.”

⁴⁹ Go Kaipa yen ye raandit kœc kâk Nhialic ë ruöön kënë lueel, “Wët tœk akuöckë! ⁵⁰ Cäk ye tiñ lön anjuëen tënë we bi raan tœk thou rin kœc, tën tē bi wuönda riääk ëbën?” ⁵¹ Ku akëc wët kënë lueel piände ë rot, ku ë rin ye yen raandit kœc kâk Nhialic ë ruöön kënë. Ku ë luel kâk tuenj bi röt looi lön bi Jethu thou rin thän Itharel, ⁵² Ku acie rienken kepëc, abi thou aya bi müth Nhialic cï thiëi pinynhom kuööt yiic bik aa tœk.

⁵³ Jœök aköl kënë ke bány aake guir bik Jethu nœk. ⁵⁴ Këya, go Jethu këc ben acath ë path kam kœc pan Judia, ku jiël bi la gen cöl Epraim tēthiök ke ror, ku rëer thïn kek kœc ye buöoth.

⁵⁵ Ku Yan Ayum cïn yic luoi kœc Itharel ëci thiök, go kœc juëc jäl bääiken yiic bik la Jeruthalem, bik kœc wuuny kek kegup yandit nhom tuenj la looi. ⁵⁶ Gokë Jethu wïc, ku thiëckë röt kamken wën cï kek guëer luaj Nhialic, “Yenjö yakë tak? Bi bën yai yic, kua cïi bi bën?” ⁵⁷ Ku kœc kâk Nhialic ku kœc akut Parathï aake cï wët lueel, lön raan njic tē rëer Jethu thïn adhil wët lëk ke, ku bi döm.

12

Maria aci tē theek yen Jethu thïn nyuöoth

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

¹ Nïn kadätem Yan Ayum cïn yic luoi nhom tuenj, ke Jethu la Bethanï, pan ciëñ Ladhäro thïn, raan wäär cï jöt bei thou yic. ² Gokë miëth guir tënë ye, miëth cï Martha bën luui thïn apëi. Ku Ladhäro atö kam kœc ke rëer thïn aya. ³ Go Maria karjac cï thiän miök njir cöl naar, ye yœc wëu juëc lööm, ku puk Jethu cök ku wuuny nhimken nhom. Go anjir miök yöt rum yic ëbën. ⁴ Go raan tœk kam kœc Jethu buöoth, cöl Judath Ithkariöt, raan bi ye luom lueel, ⁵ “Yenjö këc miök njir kënë yaac wëu juëc wär wëu ye däm raan tœk, ku yik ke kœc njöñ?” ⁶ Ku ëcie rin nhiër kœc njöñ yen lueel yen kënë, ee rin ye yen cuär, ee ye wëu akut muk, ku ë ye rot kony thïn.

⁷ Go Jethu lueel, “Pälkë, calkë amuk miök rin aköl bi ya thiök. ⁸ Kœc njöñ aabi rëer thïn akölaköl kek we, ku yan acii bi rëer kek we akölaköl.”

⁹ Go kœc juëc Itharel jäl njic lön tō Jethu Bethanï, gokë la thïn, ku acie rin Jethu yetök, ee rin bik Ladhäro la tiñ aya, raan wäär cï Jethu jöt kam kœc cï thou. ¹⁰ Go kœc kâk Nhialic wët mat yic bik Ladhäro nœk aya, ¹¹ rin wët Ladhäro yen aye kœc juëc Itharel bányken puöl ku gamkë wët Jethu.

Jethu aci la Jeruthalem ke ciem yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Naxon nhiäak dät ke akutdit koc ci ben Yan Ayum cin yic luou yic, pinj wät lon büi Jethu Jeruthalem.

¹³ Gokë ayör agëp lööm, ku lek bik la lor, ku ketkë älä,

“Lec tënë Nhialic!

Nhialic dác raan bö rin Bëny!

Nhialic dác Bëny Itharel!”

¹⁴ Go Jethu akaja yök ku nyuuc yeköu, cit tē cī gät ye athör theer wël Nhialic yic,

¹⁵ “Duökkë riöc koc Itharel! Yen kin, Bánydun abö, ke cī nyuc akaja köu.”

¹⁶ Ku kakkä aake kéc kacken ye buoöth deet yiic, nawën cī Jethu rot jot ke lec, ke jalkë ñic lon cī kakkä göt athör theer wël Nhialic yic, ku lon cī kek kakkä looi tënë ye.

¹⁷ Ku koc juéc ke rëer thin wäär cī Jethu Ladháro caal ayeer ranj yic, ku jot kam koc cī thou, aake kē cik tinj tēt koc. ¹⁸ Ku rin wät kënë aya yen aa lor koc juéc ye, rin cī kek luoidit jäh göi cī looi pinj. ¹⁹ Go koc akut Parathī lueel kamken, “Cäk ye tinj lon cin yen kē yökku thin. Tiënkë, aye thei ebën buoöth cök.”

Koc Girik kök aa wic Jethu bik tinj

²⁰ Koc Girik kök aake tö kam koc cī la Jeruthalem bik Nhialic la door thin. ²¹ Gokë ben tënë Pilipo, raan Galilia pan Bethaida ku luelkë, “Bëny, yok aa wic Jethu buk tinj.”

²² Go Pilipo wät lëk Andria, ku lekkë karou tënë Jethu bik la lëk ye. ²³ Go Jethu bëer, “Emën, aköl bi Manh Raan ya leec apei aci guo yüet. ²⁴ Wät yic alëk we, nyin rap ë rëer ke ye tök ë path, tē kéc ye tääu tiop yic bi ciët kē ci thou. Na le yic pät bi ciët kē ci thou, ka jöl luak mith juéc. ²⁵ Raan nhiaer piërde, abi muör ku raan man piërde pinynhom tën

abi muk tënë pir akölrüec ebën. ²⁶ Kuat raan wic ye bi yen luösi ka dhil ya buoöth cök, rin tē rëer yen thin, aluonydië abi rëer thin aya, ku Wä abi kuat raan luui ya leec.

Jethu ajam wät Thuonde

²⁷ “Piändië arem emën, ku ba nõ lueel? Ba lueel, “Wä, duk kërec tit ya col abö?” Ku kënë ë yen cī yen ben thin, rin ba arem aköl kënë thöl. ²⁸ Wä, col rienku alec!”

Go röl jam nhial ku lueel, “Aca col alec ku aba ben col alec.”

²⁹ Go koc ke kääc thin tēen röl pinj ku luelkë, “Dej aci mär.” Go koc kök lueel, “Atuny Nhialic aci jam tënë ye.”

³⁰ Tēenë, go Jethu lëk ke, “Ee cie tënë ya yen jiem röl kënë, ee rienkun. ³¹ Emën, ë tē bi luk teem tënë koc tö pinynhom, ku bëny jakrec abi cuop wei. ³² Tē cī ya jat nhial, ke yen abi koc ebën miëet tënë ya.” ³³ Ku wën lueel yen kënë, ke wic bi nyuoöth yen tē bi yen thou thin.

³⁴ Go akut bëer tënë ye, “Wät cī göt athör yic ë yok lëk lon bi Raan cī bc ku dác, pir akölrüec ebën. Na yiin lëu kädë ba lueel lon bi Manh Raan jat nhial? Ku yëja yen Manh Raan?”

³⁵ Go Jethu bëer, “Anjoot tēthin nyoot bi ruel rëer kamkun. Lakkë tuenj dhöldun yic emën töu ruel tënë we bi muöth we cii döt, rin raan cath muöth yic akuc tē ler yen thin. ³⁶ Gamkë ruel emën njoot yen kek we, rin bäk aa koc ruel.” Tëwën cī Jethu wëlkä lueel ke la ayeer ku thüen rot tënë ke.

Koc Itharel aa kuc ë gam

³⁷ Na cök amën cī yen luoi rilkä ebën looi kenhüm guöp, ke keek aa kéc wëtde gam, ³⁸ bi wät cī Ithaya, raan käk Nhialic tinj kanj lueel theer yenhom tiënj, wëtten wäär lueel älä,

“Bëny, yença cï wët cuk lëk kəc gam? Yença cï Bëny nyuöth riel?”

³⁹ Ku rin ë kënë acin tē bï kek gam, rin wët kënë aya, aci Ithaya lueel ëlä,

⁴⁰ “Aaci Nhialic dhöny nyin, ku mër kepuöth.

Bik kãñ cïi tïñ kenyin, ku cik wët det kepuöth.

Bik röt wël yen ku ba keek kony.”

⁴¹ Ithaya aci kënë lueel rin cï yen læc Jethu tïñ ku jiem rienke.

⁴² Ku emën aya, ke bány kəc Itharel aake cï wët Jethu gam, ku akëckë lueel kəc nhïim, rin riöc kek kəc akut Parathï bik ke cïi cop wei tën amat. ⁴³ Aake læc kəc nhiaar tënë læc Nhialic.

Jethu abi luk looi tënë kəc ebën

⁴⁴ Go Jethu lueel röldit kəc nhïim, “Raan gam wëtdië acie wëtdië rot yen ye gam, ee wët raan toc ya gam aya. ⁴⁵ Ku raan tïñ ya, ka tïñ raan cã tooc aya. ⁴⁶ Yen aci bën cimën ruel pinynhom, bi raan ebën gam wëtdië cïi ben rëer muööth yic.

⁴⁷ Raan pinj wëtdië ku cïi lək looi, ke yen acin wët ba tēm ye, rin kəc yen bën ba kəc pinynhom bën luk, yen aci bën ba ke bën piir. ⁴⁸ Raan kuc ë ya ku cïi wëtdië gam, raan bi ye tēm awuöc abi tō thïn, ku wëtdiën ca lək kəc abi ye luk aköl ciëen. ⁴⁹ Ku ë këya, rin kəc yen jam wët piändië rot, ku ë Wä Aciëñ toc ya, yen aci ya thön kë ba dhiel lueel ku jaam ë yic. ⁵⁰ Ku anjic lön ye wëtde pir akölrïëc ebën bëi. Käk ya lueel aa käk cï Wä nyuöth ya ba ke lueel.”

13

Jethu aci kacken ye buöth lək cök

¹ Ee ye aköl Yan Ayum cïn yic luöu nhom tueñ. Go Jethu ñic lön cï aköl jiël yen pinynhom tën jäl bën, ku bi la tënë Wun. Yeen aci kacken rëer pinynhom nhiaar alanden, ku nhieer ke yet tē bï wët thök.

² Jethu ku kacken ye buöth aake cï nyuc bik miëth thëi cam. Ku jöñrac ëcï wët tãau Judath, wën Thaimon Ithkariöt puöu, bi Jethu gaany. ³ Go Jethu ñic lön cï Wun riel ebën tãau yecin, ku ë ñic lön cï yen bën tënë Nhialic, ku ë ben dhuk tënë ye. ⁴ Go rot cuat wei tēwën mïth kek thïn ku dək alanh kōu, ku ruk alanh wuöny ye anjum. ⁵ Ku jal piü puök aduök yic ku lək kacken ye buöth cök, ku wuony ke alanh wuöny wën cï ruök ye anjum. ⁶ Ku jal bën tënë Thaimon Pïter, go Pïter lək ye, “Ye yin bã lək cök, Bëny?”

⁷ Go Jethu bëer tënë ye, “Ke luöoi acïi ye deet yic emën, ku aba lək deet yic.”

⁸ Go Pïter lueel, “Yin acïi ya bi kanj lək cök acin.” Go Jethu bëer, “Na cã yi lək cök, ke yin acin tē bï yin ben a raandië.”

⁹ Go Thaimon Pïter lueel, “Bëny, na ye këya ke yi duk ya lək cök ë rot, lək yacin ku yanhom aya.”

¹⁰ Go Jethu lueel, “Raan cï laak acin guöp acuöl, ku abi yecök lək rot. Wek aa yer ebën, ke raan tök kamkun yen acïi yer.” ¹¹ Jethu ë ñic raan bi ye gaany, yen ë lueel yen ye ëlä, “Wek aa yer wedhie, ke raan tök yen acïi yer.”

¹² Nawën cï Jethu ke lək cök, ke ben alanhde ruök ku nyuuc tēden wën rëer yen thïn, ku thiëc ke, “Cäk käk ca looi tënë we emën deet yic? ¹³ Wek aa ya cööl raan piöoc ku Bëny, ku yeen apath bäk looi këya, rin ë ya. ¹⁴ Yen ë Bëny ku Raan piöoc tënë we, ku ñot we laak cök. Ke week aya, wek aabi wecök lək kamkun, ñek kek ñek. ¹⁵ Wët path aca nyuöth we, bäk looi cimën cï yen ye looi tënë we. ¹⁶ Wët yic alək we, acin alony dīt tënë bányde, ku acin atuny dīt tënë raan toc ye. ¹⁷ Emën ñic wek wët yic kënë, tē looi wek ye, ke miët puöu dīt abäk yök thïn.

18 “Yen acii jam ë rienkun ëbën, yen anic kəc ca kuëny bei. Ku wët cï gõt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Raan mith yok aduähj tök yic acie nhom wël ya,’ adhil yenhom tiëej. 19 Wek aa lëk wët kënë ëmën ke këc rot guo looi, rin aköl bi yen rot looi ka bäk jäl gam lön, ‘Ye Yen Yeen.’ 20 Wët yic alëk we, raan lor raan ca tooc, acä lor aya, ku raan lor yen ka lor raan toc yen aya.”

Kë cïn Judath pušu aci lueel

(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21; Lk 22:21-23)

21 Nawën cï Jethu wëlkä lueel, ke ηeer yic ku lueel, “Wët yic alëk we, raan tök kamkun abi ya gaany.”

22 Go kəc ye buoath kenyin liäath kamken ke cï nhüm la dil apei wët ye lueel. 23 Ku raan tøj nhiëer Jethu kam kəc ye buoath, ëcï nyuc Jethu lööm, 24 go Piter nieu nyin ku lueel, “Thiëc, ye raan nen yen jiem yen rienke.”

25 Go atuny kënë rot cuöt Jethu ku thiëc, “Bëny, ye yen ë ηa?”

26 Go Jethu bëër, “Ee raan bi yen ayup luöt kada yic ku yiëk ye.” Ku lööm ayum ku lut kada yic ku yik Judath, wën Thaimon Ithkariöt. 27 Tëwën lööm Judath ayup, ke jorrac go la yeguöp. Go Jethu lëk ye, “Kë wic ba looi, ləc looi.” 28 Ku acin raan kam kəc ke mith kek ye cï wët deet yic, ye rin nõ yen jiem Jethu këya tënë ye. 29 Ku rin yen Judath yen wëëuken muk, ke cï kocken kək tak lön cï Jethu ye lëk ye bi la yooç kä wickë rin yai, tädë ke cï lueel bi kəc nõj muooç.

30 Ku kaam wën lööm Judath ayup, ke la ayeer. Ku ë ye waköu.

Løj Yam

31 Wën cï Judath jäl, ke lueel Jethu, “Ëmën læc Manh Raan aci nyuöth kəc, ku læc Nhialic aci nyuöth kəc ë ye. 32 Ku tã cï læc Nhialic nyuöth kəc ë ye, ke Nhialic

abi læc Manh Raan nyuöth yeguöp, ku abi lac looi nyin yic. 33 Miëthkië, yen acii bi rëer kek we apei. Wek abä wic, ku alëk we ëmën yen wët ca lëk kəc Itharel, ‘Acin tã bi wek la tã ler yen thin.’ 34 Løj yam ayiëk we, nhiarkë röt kamkun, cimen cï yen we nhiaar, këya, ke wek aa dhil röt nhiaar kamkun. 35 Na nhiarkë röt kamkun ka bi ηic kəc ëbën lön ye wek kockiën ya buoath.”

Piter ajei Jethu

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31; Lk 22:31-34)

36 Go Thaimon Piter thiëc, “Na yiin lordë Bëny?” Go Jethu bëër, “Të ler yen thin acin tã buoath yin yacök ëmën, ku yin abä buoath aköldä.”

37 Go Piter thiëc, “Bëny, yenjö cii yen ye lëu ba yi buoath ëmën? Atöu yapuöu ba thou ë rienku.”

38 Go Jethu bëër, “Lëu ba thou alanden ë rienkië? Wët yic alëk yi. Të not këc thon ajith kiu, aba lueel arak diäk lön kuc yin ya.”

14

Jethu ee dhël la tënë Wun

1 Go Jethu lëk ke, “Duökkë diëer ku rëerkë we rac puöth. Gamkë Nhialic ku gamkë ya aya. 2 Pan Wä ala yic yööt juëc, ku yen ala ba piny la guuir tënë we. Na cie yic wët kënë, ηuöt akëc lëk we. 3 Ku tã cï yen la ba piny la guuir tënë we, ke yen abi dhuk ba we mat tedië rin bäk rëer tã töu yen thin. 4 Ku dhël bi wek yet tã le yen thin anjickë.”

5 Go Thomath lëk ye, “Bëny, yok aa kuc tã le yin thin, ku buk dhël bi yok yet tã tã yin thin ηic kädë?”

6 Go Jethu bëër tënë ye, “Yen ee dhël ku yic ku pir, acin raan la tënë Wä tã cii yen rienkië.” 7 Ku lëk ke, “Ëmën cï wek ya ηic, ke wek aabi Wä ηic aya, ku ëmën yet tuen, anjickë ku acäk tijn.”

⁸Go Pilipo lueel, “Bëny, nyuõth ɣo Wuur, yen ee kē wīcku yetōk.”

⁹Go Jethu bēēr, “Yen aci ceŋ apei kek we, ku yin aŋot yi kēc ɣa ŋic, Pilipo? Raan cā tɪŋ, aci Wā tɪŋ aya. Yenō ē yin ye lueel, ‘Nyuõth ɣo Wuur?’ ¹⁰Kēc gam yin Pilipo, lɔn rēer ɣen Wā yic ku Wā ɣayic?” Ku jɔl Jethu lēk kɔcken ye buõth, “Wēl ca lēk we aacie wēl bō bei tēnē ɣa. Wā rēer ɣayic, yen ē luõide looi. ¹¹Gamkē wētdiē lɔn rēer ɣen Wā yic ku lɔn tō Wā ɣayic. Na liu gam ke gamkē rin luõikiē. ¹²Wēt yic alēk we, raan gam wētdiē abī luoi ya looi a looi, ku tēdēt abī luoidit tēnē luõidiē a looi, rin ler ɣen tēnē Wā. ¹³Ku kēriēēc ēbēn bāk thiēēc ē rienkiē aba looi, rin bī lēc Wun nyuõth rin Wēnde. ¹⁴Tē thiēēc wek kēdāj ē rienkiē, ka ba looi.

Athōn bī Wēi Nhalic bēn

¹⁵“Na nhiarkē ɣa, ke we piŋ lōŋkiē. ¹⁶Yen abī Wā thiēēc ku abī we yiēk raan dēt kɔc kony, ku ye Wēi ē yic bī rēer kek we akōlriēēc ēbēn. ¹⁷Acin tē bī kɔc pinynhom ye gam, rin acik lēu bīk tɪŋ ku cīk lēu bīk ŋic. Ku yeen aŋieckē rin yen adōŋ kek we ku aciēŋ kek we.

¹⁸“Wek aacā bī puāl wepēc, ɣen abī dhuk tēnē we. ¹⁹Aŋoot tēthin-nyoat ku kɔc pinynhom aaciŋ ɣa bī bēn tɪŋ ku wek aabā tɪŋ, ku rin pūr ɣen, ke wek aabī pīr aya. ²⁰Tē ler akōltui bēn ka bāk ŋic lɔn tō ɣen Wā yic ku lɔn rēer ɣen weyiic.

²¹“Raan gam lōŋkiē ku looi ke, yen ē raan nhar ɣa. Ku raan nhar ɣa abī Wā nhaar, ku yeen aba nhaar aya, ku ɣen abī rot nyuõth ye.”

²²Go Judath lueel, ku yeen acie Judath Ithkariōt, “Bëny, bī rot lēu kēdē ba rot nyuõth ɣo ku cī rot nyuth kɔc pinynhom?”

²³Go Jethu bēer tēnē ye, “Raan nhar ɣa, ka piŋ wētdiē ku yeen abī Wā nhaar, ku yok aabī bēn tēnē ye yok Wā buk pīr kek ye. ²⁴Raan cī ɣa nhar acie wētdiē ye piŋ. Wēt cāk

piŋ tēnē ɣa acie wētdiē, ee wēt bō tēnē Wā raan toc ɣa.

²⁵“Wēlkā aaca lēk we emēn ŋoot ɣen kek we. ²⁶Ku raan kɔc kony, Wēi Nhalic bī Wā tuõc ē rienkiē yen abī we piõc kēriēēc ēbēn ca lēk we.

²⁷“Dōör aya nyāāŋ piny ke we, ku dōördiē guõp ayiēk we. Acā ye gām we cimēn ye kɔc piny ye yiēk kɔc. Duõkkē yiic ŋeēr ku duõkkē riõc. ²⁸Acāk piŋ ke luēl tēnē we ēlā, ‘Yen ajiēl ku ɣen abī la dhuk tēnē we.’ Na nhiarkē ɣa ke wek aabī puõth miēt rin ler ɣen tēnē Wā, rin adit tēnē ɣa. ²⁹Kēnē aca lēk we emēn ke ŋot kēc rot guõ looi, na le rot looi ke bāk gam. ³⁰Acā lēu ba jam apei kek we emēn, rin jōŋ pinynhom abō. Ku yeen acin riēl tēnē ɣa. ³¹Ku adhil kɔc pinynhom ŋic lɔn nhiēer ɣen Wā, yen ē rin ye ɣen kēriēēc ēbēn ye thōn ɣa looi.

“Bāk, jiēlku tēn.

15

Jethu yen abiēny yic

¹“Yen abiēny yic ku Wā ē raan dom, ²yen ee kuat kēr cie luak tō yakōu teem wei, ku teem kuat kēr luak nhom, rin bī nyāc bī ŋieēc luak apei. ³Wek aaci jāl piath rin piõc ca yiēk we. ⁴Rēērke akut yic kek ɣa, ku ɣen abī rēer akut yic kek we. Kēr acie luak ē rot, alēu bī looi tē rēer yen abiēc yic. Kēya, acāk lēu bāk luak tē cī wek rēer ɣayic.

⁵“Yen abiēc ku wek aa kēr. Raan rēer ɣayic ku ɣen yeyic abī luak apei, rin week acin kē lēukē bāk looi tē liu ɣen tēnē we. ⁶Raan cie rēer ɣayic ka ya cuat wei cimēn kēr tim ku bī riēl, ku kuat kērka aabī kuõt yiic ku cuet ke mæc tē bī kek dēp thīn. ⁷Na rēērke ɣayic, ku rēer wēlkiē wepuõth ke kēriēēc ēbēn bāk thiēēc ku wiēckē, ka bāk yōk. ⁸Lēc Wā aye nyuõth tē lok wek apei, ku kēya, ke wek aabī ya kōckiēn ɣa buõth. ⁹Wek aa nhaar cimēn nhiēer Wā ɣen, rēērke nhiērdiē yic.

10 Na thekkë lãõñkië ke wek aabi rëer nhiërdië yic cãmën cì yën lõõñ Wã buõõth yiic, ku rëër nhiërde yic.

11 “Kënë aca lëk we, bi miët puõu tõ tënë ya tau wepuõth aya, ku bi miët piãndu thããp ë dît. 12 Ku lõñdië akìn, nhiarkë rõt cãmën cì yën we nhiaar. 13 Nhiërdit tet lëu raan bi yiëk mãthke, ee gem wëike ë riënken. 14 Ku wek aa mãthkië tẽ looi wek kãk ca lëk we. 15 Wek aacã bi bën cõal aloony, rin alony akuc kãk ye wun baai looi. Ku wek aaya cõal mãthkië, rin cì yën keriëëc ëbën ca piñ tënë Wã nyuõth we. 16 Aacie wek cã lãc, ee yën acì we lãc, ku wek aaca tooc bãk la bãk la luui apëi, luui bi dõñ athëer. Ku Wã abi keriëëc ëbën cãk thiëëc ë riënkië yiëk we, 17 kẽ thõn we akìn, nhiarkë rõt kamkun.

Mãn kãc pinynhom

18 “Na man kãc pinynhom we, ke dhiëlkë tak lãn cì kek ya kañ maan. 19 Na we kãc pinynhom, ke kãc pinynhom aabi we nhiaar rin ye wek kacken, ku wën cì yën we kuëny bei pinynhom, ke wek aacie kãc pinynhom, ku rin ë wët kënë, kãc pinynhom aa man we. 20 Muõkkë wët ca lëk we nhom, ‘Acìn alony dît tënë bãnyde.’ Na jörkë ya, ke keek aabi we jöör aya, na piñkë wëtdië, ke keek aabi wëtdun piñ aya. 21 Ku keek aabi kãkkã looi ëbën tënë we rin ye wek kackië, rin kuc kek raan cã tooc. 22 Na ya kęc bën ku cã jam tënë we, ñuõt aa kęc gup la adumuõõm, ku cit ëmën këlã, acìn tẽ bi ke bën puõl rin adumuõõmken. 23 Raan man ya, ee Wã maan. 24 Na ya kęc luõikã kañ looi kamken, kãk cìn raan cì ke kañ looi, ñuõt aa cìn gup adumuõõm, cit ëmën këlã, aaci kãk ca looi tiñ, ku keek aa ñot ke man ya ku Wã aya. 25 Ku kënë adhil rot looi këya bi wët cì gõt lõñden yic rot tiëñ, ‘Keek aa man ya ë path ke cìn wët yic.’

26 “Raan kuõony abi bën, Wëi Nhialic abi yiny Nhialic nyooth, ku yeen abõ tënë Wã. Yeen aba tuõc we tënë Wã, ku yeen abi jam ë riënkië. 27 Ku week aya wek aabi jam ë riënkië rin cì wek rëer ke ya thëer.

16

1 “Kënë aca lëk we bãk gamdun cii pãl. 2 Wek aabi cuõp wei tën amat. Ku kaam abi bën, tẽ bi kuat raan nãk we ye tak lãn na looi kënë, ke yeen aluui Nhialic. 3 Keek aabi kãkkã looi tënë we, rin kuc kek Wã ku kuckë ya. 4 Kãkkã aaca lëk we, rin akõl bi kek kãkkã looi, ka jãlkë tak lãn cì yën ye kañ lëk we.

Luoi Wëi Nhialic

“Wëlkã aa kęc lëk we wäär tuen rin rëer yën kek we. 5 Ku ëmën yën ala tënë raan cã tooc, ku añot cìn raan kamkun ya thiëëc, ‘Na yiin lãr dẽ?’ 6 Ku ëmën cì yën ye lëk we, wek aaci puõth jieth. 7 Wët yic alëk we, añuëñ tënë we lãn jiël yën, rin na cã jiël ke raan kãc kony acii bi bën tënë we. Ku na jãl ke yën aba la tuõc we. 8 Ku na bii, ka bi nyuõth kãc pinynhom lãn rëec kek rin wët adumuõõm, ku rin wët ciëñ path ku wët luñ Nhialic. 9 Keek aa rëc rin wët adumuõõm, rin kęc kek ya gam, 10 rin wët ciëñ path cì ladië tënë Wã nyuõõth, ku kẽ cii wek yën bi bën tiñ. 11 Ku keek aa rëc rin luk, rin cì bëny pinynhom tën luõk wei.

12 “Yën ala kãjuëc kãk ba lëk we, ku ëmën aril yic bãk ke muk wen-hiim. 13 Ku na bõ Wëi Nhialic yen ë yic, ka bi we nyuõth wël yith ëbën. Yeen acii bi jam wëlke ë rot, ku kãk ye piñ aabi lëk we. 14 Yeen aba leec, rin bi yen këdiën ba lueel lõõm ku nyuth we. 15 Kãk Wã ëbën aa kãkkië, ku ë yen acì yën ye lueel lãn bi Wëi kãk ba yiëk ye lõõm, ku jãl ke lëk we.

Rëëc puõu ku miët puõu

16 “Anjoot kaam thin nyoot, ku wek aacii ya bi tih, ku na ben a kaam thin nyoot ke we abi yen ben tih.”

17 Go koc kak kam kacken ye buoath lueel, “Kené wétde yic yerö? Aye lek yo, kaam thin-nyoot ke week aacii ya bi ben tih, ku ben a kaam thin-nyoot ku wek aabi ya tih? Ku lueel aya, ‘Ee rin ler yen tené Wä.’ ” 18 Goké thiéc, “Kam thin-nyoot kené wétde yic ako? Ké wic bi lueel akucku!”

19 Go Jethu njic lon wic kek ye bik thiéc, ku lek ke, “Aca lueel, ‘Kam thin nyoot ke wek aacii ya bi tih, ku na ben a kaam det ke wek aabi ya tih.’ Ye wét kené yen yaké thiéc kamkun? 20 Wét yic alék we, wek aabi dhiau ku dhuörké apai, ku koc pinynhom aabi puöth miét, ku wek aabi puöth rëéc, ku rëéc piändun abi wel tené we bi ya miét puö. 21 Na thiök tik kek dhiéth ka rac puö rin ci aköl reem ye yëet, ku na ci meth jal dhiéth ka arëem wën acii ben tak rin ci yen puö miét, rin ci yen meth dhiéth pinynhom. 22 Ku acit kené tené we aya, wek aa rëc puöth emén, ku wek aaba ben tih, ku wek aabi kuéth miét ë puö, kuat miét puö cin raan bi ye ben nyaai tené we.”

23 “Na la aköl kené ben ke wek aacii ya bi ben thiéc kedä. Wét yic alék we, keriéc ebën bak thiéc ë rienkië abi Wä yiék we. 24 Yet yaköl acin ké cäk thiéc ë rienkië, thiécké ku abäk yök, bi miét puö dit tené we.”

25 “Käkkä aake ya lek we waal, ku tē cii yen bi ben jam waal aci thiök, ku yen abi ya jam tené we wél la gei rin Wä. 26 Tē le aköl kené ben, ke wek aabi Wä thiéc ë rienkië. Ku acä bi lek we lon bi yen ya röök ë rienkun tené Wä, 27 rin Wä anhiar we rin nhiër wek ya, ku rin ci wek ye gam lon yen a ya bö tené Nhialic. 28 Yen abö tené Wä ba ben pinynhom, ku pinynhom aba puöl ku dhuök tené Wä.”

29 Go kacken ye buoath lek ye, “Tih, yin ajam gei emén ke yi cii ben jam waal. 30 Acuk njic emén lon njic yin keriéc ebën, ku yin aacii tit bi yi thiéc, rin wét kené acuk njic lon bii yin tené Nhialic.”

31 Go Jethu bëer tené ke, “Cäk jal gam emén? 32 Piënké tädän abi ben, ku aci thiök ayic, tē bi wek wëer bi njek ala panden, ku wek aaba nyää. piny yatök. Ku acie yen yatök rot, rin Wä arëer kek ya. 33 Wek aaca lek kené rin bak aa tök kek yen, bak döör yök. Koc pinynhom aabi we jöör, ku deatké wepuöth yen acii käreé pinynhom léu!”

17

Jethu aröök rin kacken ye buoath

1 Nawën ci Jethu wélkä thöl luel, ke nëer yenyin nhial ku lueel, “Wä, aköl aci yëet. Yiék lec Wëndu ku bi Wëndu yi yiék lec. 2 Rin yin aci bäany yiék ye koc nhüm ebën, bi pir aköriéc ca gam ye yiék koc ebën. 3 Ku pir aköriéc akin, bi koc yi njic lon yin ë Nhialic la cök, ku njické Jethu raan ci lóc ku döc wäär ca tuöc pinynhom. 4 Yen aci lecdu nyuöth pinynhom, ku luai ca yiék ya ba looi aca thääp. 5 Wä, gam ya lecdu yinhom tén emén, lec wäär rëer kamkua yok yi, wäthëer ke piny kë cak.”

6 “Yin aca nyuöth tené koc ca yiék ya pinynhom. Keek aake ye kacku, ku ë yin aci ke gam ya, ku keek aci wétdu gam. 7 Ke emén anjické lon keriéc ebën ca yiék ya abö tené yi. 8 Wä yen aci wét ca lek ya lek ke, goké gam, ku anjické ayic yen lon bii yen tené yi, ku acik gam lon ci yin ya tooc.”

9 “Yen ë röök ë rienken. Yen acie röök rin koc tö pinynhom, ee rin koc ca yiék ya rin ye kek kacku. 10 Käkkië ebën aa käcku, ku lecdië aye nyuöth keyiic. 11 Ku emén yen abö tené yi, yen acii ben a raan

rëer pinynhom, ku keek aatö pinynhom. Wä dhëj, tit ke riel ë rienku, rin wäär ca yiëk ya, bik aa tök cimën yok yo yi. ¹² Wäär rëer yen ke ke, aaca muk riel ë rienku, keek aaca ke tiit ku acin töj cii mää kamken. Arëk ke raan wäär yen bi dhiel mää ë rot, rin bi wët ci göt athör thëer wël Nhialic yenhom tiëj. ¹³ Ku ëmën yen abö tënë yi, ku kakkä aa ya lueel ya ñoot pinynhom bi miët piändië rëer kepuöth ke dit alanden. ¹⁴ Yen aci wët lëk ke, go kóc pinynhom ke maan, rin cii kek ye kóc pinynhom tën. Cimën cii yen ye raan pinynhom tën aya. ¹⁵ Yin acä bi thiëc ba ke nyaai pinynhom, ku yin aya thiëc ba ke tiit jöñrac. ¹⁶ Keek aacie kóc piiny tën cimën cii yen raan piny tën. ¹⁷ Mac ke wët yic, rin wëtdu ë yic. ¹⁸ Keek aca ke tuöc pinynhom cimën ci yin ya tuöc pinynhom. ¹⁹ Yen ë rot mac ë rienku, ku bik röt mac aya wët yic.

²⁰ “Yen acii röök rienken röt, yen aröök aya rin kóc bi gam rin piöscden. ²¹ Yen aröök rin bi kek aa tök. Wä, cöl ke aaye tök yoyiic cimën tö yin kek ya ku yen kek yi. Cöl ke aaye tök rin bi kóc pinynhom ye gam lön ci yin ya tooc. ²² Yen aci lec ca yiëk ya, aca yiëk ke bik aa tök cimën ye yok tök. ²³ Yen arëer keyiic cimën rëer yin yayic bik aa tök ëbën, bi kóc pinynhom ñic lön ci yin ya tooc, ku lön nhiëer yin ke cimën nhiëer yin ya.

²⁴ “Wä, keek aaca yiëk ya, ku awiëc bik rëer të rëer yen thin, bik lecdië tiñ, lec ca yiëk ya, rin nhiëer yin ya wäär këc piny guo cak. ²⁵ Wä raan la cök, kóc pinynhom aa kuc yi, ku yin anjic, ku kockä anjickë lön ci yin ya tooc. ²⁶ Yin aca nyuöth tënë ke, ku aba not luöi këya, rin bi nhiërdü tënë ya tö keyiic, ku ba töu keyiic aya.”

18

Jethu aci däm

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Lk 22:47-53)

¹ Tëwën ci Jethu rök këya, ke jiël kek kocken ye buöth ku teem wär cöl Kidron. Ku gör ë tö thin tënë, go Jethu la thin kek kocken ye buöth. ² Ku Judath raan goony ye ë ñic të ci yen la thin, rin ci Jethu kan röm thin kek kocken ye buöth arak juëc. ³ Go Judath la gör yic kek akut apuruuk, ku kóc kök luan Nhialic tiit, ci kóc käk Nhialic ku kóc akut Parathi tuöc thin. Keek aake muk töj ku mermer, ⁴ ku Jethu ë ñic këriëc ëbën bi rot looi tënë ye, go ke lor nhüim ku thiëc ke, “Yen wiëckë?”

⁵ Gokë bëer, “Ee Jethu raan Nadharet.” Go lueel, “Ee yen.” Ku Judath, raan goony ye ë tö thin ke ke. ⁶ Kaam wën lëk Jethu ye ke, “Ee yen,” Ke rin ciëen keköth ku wiëckë piny. ⁷ Go Jethu ke ben thiëc, “Yen wiëckë?” Gokë lueel, “Ee Jethu raan Nadharet.”

⁸ Go Jethu lueel, “Aca lëk we wenthëer lön ye yen ya. Na wiëckë ya, ke we päl kockä bik jäl.” ⁹ Yeen aci jam këlä bi wët ci kan lueel ëlä rot tiëj tädë, “Wä, na cök a raan tökalin kam kóc ca yiëk ya, ka këc muö.”

¹⁰ Ku Thaimon Piter ë muk pal. Go miët bei ku tök alony raandit käk Nhialic ku teem yinyden cuëc wei. Ku alony ë cöl Malko. ¹¹ Go Jethu lëk Piter, “Dhuök paldu jökgöde yic. Ye tak lön ci yen arëem ci Wä yiëk ya bi guum.”

Jethu aci yäth Anath nhom

¹² Go akut apuruuk kek banyden ku kóc Itharel ke tit, Jethu däm ku derkë, ¹³ ku känkë yäth tënë Anath. Ku Anath ë ye wun tiñ Kaipa, raandit käk Nhialic ye ruön këne. ¹⁴ Ee Kaipa yen ëci ye kan lëk

kɔc Itharel lɔn ɲuɛɛn yen bɪ raan tɔk thou rin kɔc.

Pīter ajei Jethu

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵ Go Thaimon Pīter kek raan dēt Jethu buɔθh, ku raan Jethu buɔθh kēnē ē ɲic raandit kāk Nhialic gušp apei, go la kal pan raandit kāk Nhialic yic kek Jethu. ¹⁶ Ku dɔŋ Pīter ayeer kal thok. Go atuny wēn ɲiɛc kek raandit kāk Nhialic dhuk ayeer, ku jiɛem kek nyen tit kal thok, ku bii Pīter alɔŋthɪn. ¹⁷ Go nyen tit kal thok Pīter thiëc, “Cii ye raan tɔk kam kɔc mony kēnē buɔθh?” Go Pīter bɛɛr, “Yei, yen acie raande.” ¹⁸ Ku wiir ē tɔ thɪn, go aalony ku kɔc tit many cool took, ku kēɛckē many wēn lɔɔm bik ɲɔc. Go Pīter la ku kēɛc ke ke bɪ ɲɔc aya.

Jethu aluk raandit kāk Nhialic nhom

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹ Go raandit kāk Nhialic Jethu thiëc rin wēt kɔcken ye buɔθh, ku rin wēt pišɔcde. ²⁰ Go Jethu bɛɛr, “Ye ɛ cool jam akɔlakɔl tēnē raan ēbēn kɔc ɲhiim, ku pišɔcde ēbēn aya looi tēn amat ku luɔŋ Nhialic tē ye kɔc Itharel guēer thɪn. Ku yen acin kē ca kaŋ lueel ke muɔony. ²¹ Ku yeŋɔ thiëc yin ɲa? Thiëc kɔc cɪ wɛlkiɛ piŋ. Thiëc ke wɛl ca lɛk ke, rin aa ɲic wɛl ca lueel.”

²² Tɛwēn cɪ Jethu jam kɛlā, go raan tɔk kam kɔc tit ke kääc thɪn bušɔk nyin ku lueel, “Cii rišɔc ba jam kɛlā tēnē raandit kāk Nhialic?”

²³ Go Jethu bɛɛr tēnē ye, “Na ca kušɔc jam, ke lɛk kɔc tē cɪ yen kušɔc jiɛem thɪn. Ku na ye yic yen ca lueel, ke yeŋɔ mɛŋ yin ɲa?”

²⁴ Go Anath tuɔɔc tēnē Kaipa raandit kāk Nhialic, ke ɲot dɛr cin.

Pīter acɪ Jethu bɛn jai

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵ Pīter ē ɲot kääc tɛwēn ke ɲɔc mac. Go kɔc kɔk lueel tēnē ye, “Cii ye raan tɔk kam abiθh ē mony kēnē?” Go Pīter jai ku lueel, “Yei, yen acie raande.” ²⁶ Go muɔny tɔk kam aalony raandit kāk Nhialic, ruääi kek raan wēn cɪ Pīter tɔk yic wei, jam ku thiëc, “Kɛc yɪ tɪŋ kek ye gɔr yic?” ²⁷ Go Pīter bɛn jai, ku kiu thɔn ajith nyin yic.

Kɔc Itharel aacɪ Jethu gaany tēnē Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸ Gokē Jethu thɛl wei pan Kaipa ku ɲɛthkē pan bɛnydit Roma, Pilato. Ku piny ē ye ɲhiäkɲhiäk dur yic. Go kɔc Itharel cii la alɔŋthɪn pan bɛnydit, ku bik rɔt tiit ajuɛɛc rin cɪ yai thišk, ku bik mieth Yan Ayum cɪn yic luɔu cam. ²⁹ Go Pilato la ayeer tēnē ke ku thiëc ke, “Ye awäc ɲɔ cäk yök ye mony kēnē gušp?”

³⁰ Gokē bɛɛr, “Na cɪn awušɔc cɪ looi ɲušt akɛcku bɛɛi tēnē yɪ.”

³¹ Go Pilato lɛk ke, “Week gup lɔmkē ku luɔikē luk kē cɪt löŋ ciɛɛŋ pandun.”

Go kɔc Itharel bɛɛr, “Akɛc pušl tēnē ɲo buk raan tɛm thou.” ³² Kēnē acɪ rot looi bɪ wēt cɪ Jethu lueel rot tiɛɛŋ tɛde, wēn lueel yen kuat thon bɪ yen thou.

³³ Go Pilato dhuk kal yic ku cɔl Jethu ku thiëc, “Ye yin Bɛnyɲakɲhom kɔc Itharel?”

³⁴ Go Jethu bɛɛr, “Wēt kēnē ye wētdu aye kɔc kɔk kek cɪ ye lɛk yɪ ē riɛnkɛ?”

³⁵ Go Pilato bɛɛr, “Ye tak lɔn ye yen raan Itharel? Aa kacku gušp kek kɔcken dit kāk Nhialic, kek aa bii yɪ tēnē ɲa. Yeŋɔ ca looi?”

³⁶ Go Jethu bɛɛr, “Bäänydiɛ acie bääny pinyɲhom. Na bäänydiɛ ye kēn pinyɲhom, ɲušt kackiɛ aacɪ thɔr bɪ yen cii tɛɛu kɔc Itharel cin.

Acie këya, bäänydië acie kën pinynhom tén.”

³⁷ Go Pilato bën thiëec, “Yiin, ye bënynjaknhom?” Go Jethu bëër, “Aye lueel lön ye yen bënynjaknhom. Yen aci dhiëëth ku yen aci bën pinynhom rin wët tön kënë, ba jam wët yic. Ku kuat raan ci yic njic ë wëtdië pinj.”

³⁸ Go Pilato thiëec, “Ku yic ye kën njö?” Ku ben dhuk ayeer tënë kəc Itharel ku lëk ke, “Acin awuöc ca lëu ba yök yeguöp bi ye luök wei.” ³⁹ Ku yeen ë wët piändun ba raan tön ci mac lony rin Yan Ayum cin yic luou. Wiëckë ba Bënynjaknhom kəc Itharel luöny we?”

⁴⁰ Gokë dhuök ye ke loi κίεου, “Acie këya! Acie yen wicku. Barabath yen awicku.” Ku Barabath ë ye cuär kəc rum.

19

Jethu aci tēm thou

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

¹ Go Pilato Jethu döm ku cöl athat. ² Ku jöl apuruuk kër thii tim la kuöth riic yiic ku njek kek yenhom, ku tēëukë alanh mathiänj yeköu, ³ ku bikkë tënë ye ku luelkë, “Madho, Bënynjaknhom, Bëny kəc Itharel,” ku manjë nyin.

⁴ Go Pilato bën dhuk ayeer ku lëk kəc wën ci kenhim kut, “Yeen aba thël ayeer tënë we tënë, ku bäk tij lön cin yen tē bi yen awuöc yök yeguöp ba luök wei.” ⁵ Këya, go Jethu bën ayeer ke cej njakjak ci looi kuöth ku alanh mathiänj yeköu. Ku lueel Pilato tënë ke, “Yen kin, yen raan!”

⁶ Nawën tinjë, ke kəc käk Nhialic ku kəc tit kiu ku luelkë, “Piäät tim ci riüu köu.” Go Pilato lëk ke, “Damkë kek we bäk piäät tim ci riüu köu, yen akëc awuöc yök yeguöp.”

⁷ Gokë wët dhuk, “Yök aa la löj ciënda ye lueel lön dhil ye nök, rin aci lueel lön ye yen Wën Nhialic.”

⁸ Nawën pinj Pilato wët kënë, ke riöc apeï. ⁹ Ku dhuk kal yic ku thiëec Jethu, “Yiin bäär tēnen?” Go Jethu biët ku cii bëër thok acin. ¹⁰ Go Pilato lëk ye, “Cii wic ba jam kek ya? Tak yinhom lön nadë ke yen ala riel ba yi puöl, ku yen ala riel aya ba yi cöl apiëët tim ci riüu köu.”

¹¹ Go Jethu bëër, “Yin ala riel tënë ya rin ci Nhialic ye yiëk yi, ku ë yen ale raan ca tääu yicin guöp awuöc rac apeï.”

¹² Nawën pinj Pilato wëlkä, ke wic apeï bi dhël yök bi yen Jethu puöl. Go kəc Itharel kiu tënë ye ku luelkë, “Të lony yin ye ka ye nyooth lön cii yin määth kek Bënynjaknhom. Kuat raan rot looi bi ya bënynjaknhom, ee raan ater Bënydan njaknhom.”

¹³ Nawën pinj Pilato ë wëlkä, ke thel Jethu ayeer ku nyuuc thöny luk tã laar cöl, “Piny ci guir kuär.” Ku ë cöl Gabata thoj kəc Itharel. ¹⁴ Ku aköl kënë yen aköl guir kəc röt rin Yan Ayum cin yic luou. Nawën təcit aköl ciel yic, ke lëk Pilato kəc Itharel, “Bënydun njaknhom akin!”

¹⁵ Gokë kiu tënë ye, “Näk! Näk! Piäät tim ci riüu köu!” Go Pilato ke thiëec, “Wiëckë ba Bënydun njaknhom piäät tim ci riüu köu?”

Go kəc käk Nhialic bëër, “Bänyda ë tök, ee bënynjaknhom Roma!”

¹⁶ Go Pilato ke yiëk Jethu bik la piäät tim ci riüu köu.

Jethu aci piäät tim ci riüu köu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Gokë Jethu döm. ¹⁷ Ku ler ayeer ke ket timden ci riüu, ke jiël geeu bi la tē cöl Golgotha. (Ku wëtde yic, gön la guen-nen cit apen nhom raan.) ¹⁸ Ku jölkë piäät tim ci riüu köu. Ku piëtkë kəc karou aya tiim ci riüu kööth, raan tök löj cuëc ku raan dët löj cam. Ku Jethu ciel kamken. ¹⁹ Go Pilato awuöc göt bi tääu tim ci riüu nhom. Ku kën ci göt akin, “JETHU RAAN NADHARET, BËNYÑAKNHOM ITHAREL.”

²⁰ Ku kəc juëc aake ci kënë kuen,

rin tēn cī Jethu piäät tim cī rīiu kōu thīn, acīi mec ke γεu. Ku wēt ēcī gōt thoŋ kōc Itharel ku thoŋ kōc Roma ku thoŋ Gīrik. ²¹ Go kōcdīt kāk Nhialic Itharel lēk Pilato, “Duk ye gōt, ‘Bēnyŋaknhom kōc Itharel,’ aŋuēēn ba gōt, ‘Acī mony kēnē lueel, yēn ē bēnyŋaknhom kōc Itharel.’ ”

²² Go Pilato bēēr, “Kē ca gōt arēēr ke ca gōt.”

²³ Nawēn cī apuruuk Jethu piäät tim cī rīiu kōu, ke lōm alāthke ku tekkē keyiic ŋuan, aban̄ tōk tēnē apuruōk tōk. Ku lōmkē alanh̄ kōu aya cī kōoc kēdiēt tōk, jōok yeyeth yet piny. ²⁴ Ku luelkē kamken, “Dukku tem kōu, cuetku gēk buk tīŋ bī lōōny tēnē ŋa.” Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiēŋ tēde,

“Keek aacī alāthkiē tek kamken, ku cuetkē gēk rin alanh̄diēn kōu.”

Kēnē yen acī apuruuk looi ayic.

²⁵ Ku tēthiōk kek tim cī rīiu Jethu, diäär aake kääc thīn, man ku nyankēn ē man, Maria tīŋ Klopeth ku Maria Magdalena. ²⁶ Nawēn tīŋ Jethu man ku raan ye buōoth nhiēer ke kääc aya ē tēēn, ke lēk man, “Tik manhdu akīn.”

²⁷ Ku ben lēk raan ye buōoth wēn, “Moor akīn.” Ku yakōl guōp ke wīc raan ye buōoth awēn piny paande.

Jethu acī thou ayic

²⁸ Nawēn ŋic Jethu lōn cī kēriēēc ēbēn thāāp, ke lueel bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiēŋ, “Yēn anēk rou.”

²⁹ Ku tōny cī thiāŋ muōn wac ē tō thīn, gokē alath luōt mōu yic, ku tēēukē wai thok, ku yōkkē yethok.

³⁰ Nawēn cī Jethu muōn wac jooc ke lueel, “Wēt acī thāāp.” Ku gut yenhom piny ku thou.

Jethu acī gut puōu

³¹ Go kōc Itharel Pilato thiēēc bī ke puōl bīk kōc cī piäät tiim cī rīiu

kōth dhoŋ kuōl, ku nyēikē guāpken tiim cī rīiu kōth. Ku ē loikē kēlā rin ye yen akōl niēn Dhiēc, ku acīk ye wīc bī guāpken rēer tiim cī rīiu kōth akōl niēn Dātem, rin yen akōl yandīt apei. ³² Go apuruuk la ku dhoŋkē kuōl raan tōk ku kuōl raan dēt, ē kōc cī piäät tiim cī rīiu kōth kek Jethu. ³³ Nawēn bīkkē tēnē Jethu, ke tīŋkē lōn cī yen thou ku cik ben dhoŋ kuōl. ³⁴ Go apuruōŋ tōk Jethu gut puōu tōŋ, go riēm ku piū kuēr nyin yic. ³⁵ Ku raan cī kēnē tīŋ acī lueel rin bī wēk ye gam aya. Wēt cī lueel ē yic, ku yeen anjic lōn ye yen wēt yic yen lueel. ³⁶ Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiēŋ, “Acīn yuōmnden bī dhoŋ.” ³⁷ Ku ben lueel tēdēt athōr yic ēlā, “Ku aabī daai raan yen cik gut.”

Jethu acī thiōk

³⁸ Nawēn ē kēnē cōk ciēēn, ke Jothep raan gen Arimatheo bō tēnē Pilato ku thiēēc bī guōp Jethu nyaai. (Jothep ē ye raan Jethu buōoth cī gam, ku aye moony rin riōōc yen bāny Itharel.) Go Pilato lēk ye lōn cī guōp puōl tēnē ye. Go Jothep la ku le nyaai. ³⁹ Go Nikodemo, raan wāār cī kan̄ la tēnē Jethu wakōu, rot māt Jothep ku ē muk miōk ŋīr cōl mira cī liāāp wāl dēt cōl aloe. ⁴⁰ Go rōōr wēn karou guōp Jethu lōōm ku derkē kōu alath ke cī wāl ŋīr tāāu thīn, rin kēnē yen ē tē ye kōc Itharel guiēr guōp raan cī thou bī jāl thiōk. ⁴¹ Ku tēwēn cī Jethu nōk thīn gōr ē tō thīn, ku ran̄ yam ē tō gōr yic, ku ē cīn raan cī kan̄ thiōk thīn. ⁴² Ku rin bī yen akōl yan kōc Itharel nhiāk, ku rin thiōk ran̄ aya, gokē guōp Jethu tōōu thīn.

20

Raŋ acī yic lāāu

¹ Riel yic akōl Nhialic ke piny ŋot la durdur, ke Maria Magdalena la ran̄ nhom, go alēl tīŋ ke cī nyaai

raŋ thok. ² Go riŋ tēnē Thaimon Pīter, ku tēnē raan dēt Jethu buōoth nhiēer Jethu, ku lēk ke, “Kōc aaci Bēny nyaai raŋ yic ku akucku tē ci kek ye tāau thīn.”

³ Go Pīter ku raan Jethu buōoth dēt wēn lōōny dhōl, ku lekkē raŋ nhom. ⁴ Ku keek aake la ke kat kedhie, go raan Jethu buōoth dēt wēn kat apēi tēnē Pīter, ku ye yen kōŋ yet raŋ nhom. ⁵ Go guŋ ku tīŋ alanh wāār cī Jethu der, ku akēc la alōŋthīn. ⁶ Go Thaimon Pīter guō bēn ku ler raŋ yic. Go alēth tīŋ ke rēēr piiny, ⁷ ku alanh cī Jethu kum nhom ēcī rēēr kek alēth kōk, ēcī mat yic tēde rot. ⁸ Go raan Jethu buōoth dēt wēn cī kaŋ yet raŋ nhom jāl la alōŋthīn, ku gēm. ⁹ (Ku keek aake ŋot ke kēc wēt athōr thēer wēl Nhialic deet yic, athōr ye lueel lōn bī yen rot dhiel jōt thou yic.) ¹⁰ Go kōc ye buōoth jal dhuk bei.

Jethu aci rot nyuōth Maria Magdalena

¹¹ Kaam wēn Maria ē kāāc ayeer tēthiāāk kek raŋ ke dhiau. Ku tēwēn ŋot dhiēu yen ke guōŋ ku luiit raŋ yic, ¹² Ku tīŋ atuuc nhial cī ruk alēth yer karou, ke rēēr tēwāār cī guōp Jethu tōōu thīn, tōk tē la yenhom ku dēt tē la yecōk. ¹³ Gokē thiēēc, “Tik, ye rin ŋō dhiēu yīn?” Go lueel, “Keek aaci Bānydiē nyaai, ku akuōc tē cī kek ye tāau thīn.”

¹⁴ Kaam wēn lueel yen kēnē, ku jōl wel yenyin ke tīŋ Jethu ke kāāc yelōōm, ku akēc ŋic lōn ē yen Jethu. ¹⁵ Go Jethu thiēēc, “Tik, ye rin ŋō dhiēu yīn? Yenja wīc?” Go tak lōn ē yen raan lui dom yic, ku lēk ye, “Bēny, na ye yīn cī ye nyaai, ke lēk ya tē cī yīn ye tōōu thīn, ku yen abī la ba la lōōm.”

¹⁶ Go Jethu lēk ye, “Maria.” Go yenhom wēl ye ku lueel thoŋ kōc Itharel, “Rabuni,” ku wētde yic, “Raan piōōc.”

¹⁷ Go Jethu lēk ye, “Duk ya gōt rin yen ŋot ya kēc yet nhial tēnē Wā. Ku yīin lōr tēnē wāmāthkiē ku lēk ke, ‘Yen adhuk ciēen tēnē ye, yen ē Wā, ku ye Wuurdun, Nhialicdiē ku ye Nhialicdun.’ ”

¹⁸ Go Maria Magdalena jāl ku le lēk kōc ye buōoth lōn cī yen Bēny tīŋ, ku lēk ke wēl cī Jethu lēk ye.

Jethu aci rot nyuōth kōcken ye buōoth

¹⁹ Naŋon thēēi ya akōl Nhialic wēn, ke kōc ye buōoth aake cī rōt mat yōn cī riit thok, rin riōōc kek bāny Itharel. Go Jethu bēn ku kēēc kamken ku lueel, “Bī dōōr rēēr kek we.” ²⁰ Wēn cī yen jam kēlā, ke nyuth ke yecin ku yelōm. Go kōc ye buōoth puōth miēt apēi wēn tīŋ kek Bēny. ²¹ Ku ben Jethu lēk ke, “Bī dōōr rēēr kek we, cīmēn cī Wā ya tooc, ke wek aa ba tooc aya.” ²² Wēn cī yen jam kēlā, ke jōl wēēi kēnhīim ku lueel, “Lōmkē Wēi Nhialic. ²³ Na pālke adumuōōm kōc piny, ka pēl piny, na cāk ke pēl piny, ka cīi pēl piny.”

Jethu ku Thomath

²⁴ Ku Thomath, cōl Acueek, raan tōk kam kōc kathiāār ku rou ye buōoth, ee liu thīn wēn bīi Jethu. ²⁵ Go abiōth kōk lēk ye, “Bānyda acuk tīŋ.”

Go Thomath lēk ke, “Na cie tētōōk wāār cī ye piāāt kek tiēŋ yecin, ku tāau yacin ē tētōōkkā yiic, ku tāau yacin yeyōu aya, ka cā kōŋ gam.”

²⁶ Nawēn nin kabēt cōk, ka abiōth aake cī rōt bēn mat yōt ku Thomath ē rēēr thīn ke ke, ku yōt ēcī riit thok. Go Jethu bēn kōōc kamken ku lueel, “Bī dōōr rēēr kek we.” ²⁷ Ku jōl lēk Thomath, “Tāau yīcin tēn, ku tīŋ cienkiē ku jōt yīkōk ba yīcin tāau yāyōu. Pāl kēnē yīn kāŋ dhōl yiic, ku gam!” ²⁸ Go Thomath bēēr, “Bānydiē ku Nhialicdiē.”

²⁹ Go Jethu lëk ye, “Ca gam rin cī yīn ya tīŋ? Ye këpuoth bī yīendē tēnē kōc bī gam ke kēc ya tīŋ!”

Wēt wīc athōr kēnē bī nyuōth kōc

³⁰ Jethu acī kādīt jāŋ gōi looi kōcken ye buōth nhīm, ku keek aa kēc gōt athōr kēnē yic.

³¹ Ku kākā aaci gōt rin bāk gam lōn ye Jethu Wēn Nhialic cī lōc, ku bāk pīr yōk ē rienke tē cī wek gam.

21

Jethu acī rot nyuōth kōc ye buōth kadhōrou

¹ Nawēn ē kākā cōk ciēn ke Jethu ben rot nyuōth kōcken ye buōth wār Tiberia yōu. Ku tē cī luōi ye akīn. ² Thaimon Pīter kek Thomath (cōl Acueek), ku Nathaniel (raan Kana pan Galilia), ku wēt Dhubedi, ku kōc kōk karou Jethu buōth, aake rēer tētōk ēbēn. ³ Go Thaimon Pīter lëk kōc wēn, “Yēn ala mēi.”

Gokē lëk ye, “Yōk aabi cath kek yī.” Gokē la ku lek riāi yic, ku acīn kē cīk dōm ē wēer kēnē yic ēbēn.

⁴ Tēwēn bī akōl nyin, ke Jethu ē kāac wār yōu, ku akēc kōcken ye buōth ŋic lōn ē yen Jethu. ⁵ Go lëk ke, “Riēnythii, cīn kē cāk dōm?” Goke bēer, “Acīn kēdāŋ.”

⁶ Go lëk ke, “Cuatkē buōi lōŋ cuēny riāi, ku kāŋ aa bāk dōm thīn.” Gokē buōi cuat ku gōök ke bīk miit rin juēc rec apēi.

⁷ Go raan Jethu buōth nhīer Jethu lëk Pīter, “Kēn ē Bēny.” Nawēn piŋ Thaimon Pīter lōn ye yen Bēny, ke ruk alanhde yekōu (rin cī yen alāthke dāk bei ēbēn) ku thuēt wīir. ⁸ Go abiōth kōk lōk bēn ke cath riāi, ke thel buōi ke cī thiāŋ rec. Ku keek aake cīi mec apēi kek agōr, aake cit akāāth bian tōk. ⁹ Nawēn keeckē piny ke tīŋ many ē miim ke dēp ku rec ke cī tāau mēec kek ayup. ¹⁰ Go Jethu lëk ke, “Bēikē rec abēk rec awēn cāk dōm.”

¹¹ Go Thaimon Pīter la riāi yic ku miit buōi wār thok ke cī thiāŋ rec dīt, ku rec ēbēn aa buōt ku thiārdhiēc ku diāk. Tēwēn cōk rec juēc kēlā, buōi akēc yic rēet. ¹² Go Jethu lëk ke, “Bāk, miēthkē.” Ku acīn raan tōk kam kōc ye buōth cī ye cak thiēec, “Ye yīn ŋa?” Rin ŋic kek ye lōn ye yen Bēny. ¹³ Go Jethu rot cuot ku lōōm ayup ku yīk ke ku ben looi kēya kek rec.

¹⁴ Kēlā, Jethu acī rot nyuōth kōc ye buōth kēn yen yen diāk, tēwēn cī yen rot jōt kam kōc cī thou.

Jethu ku Pīter

¹⁵ Wēn cī kek mīth ke lëk Jethu Pīter, “Thaimon wēn Joon, nhīar ya apēi tēn tē nhīer kōckā ya?”

Go bēer, “Ee kēya Bēny, anjic lōn nhīer yēn yī.”

Go Jethu lëk ye, “Biōök amālkiē apath.” ¹⁶ Ku ben Jethu lëk ye, “Thaimon, wēn Joon nhīar ya apēi?”

Go bēer, “Ee kēya Bēny anjic lōn nhīer yēn yī.”

Go Jethu lëk ye, “Biōök amālkiē apath.” ¹⁷ Ku ben Jethu thiēec arak dēt ye kek diāk, “Thaimon, wēn Joon nhīar ya?”

Go Pīter puōu dak rin cī Jethu ye thiēec arak dēt ye kek diāk, “Nhīar ya?” Ku lëk ye, “Bēny, yīn anjic kēriēec ēbēn, ku yīn anjic lōn nhīer yēn yī.”

Go Jethu lëk ye, “Biōök amālkiē apath, ¹⁸ Wēt yic alēk yī, wāar ŋot ye yīn riēnythii ke yīn ye rot guiir ku lōr tē wīc piāndu, ku tē bī yīn dhiōp ke yīn abī yīcin yaak tuēj, ku raan dēt abī der ku thel yī tē cīi wīc ba la thīn.”

¹⁹ Kākā aaci Jethu lueel bī nyuōth Pīter tē bī yen thou thīn, ku bī kōc cōl aaye Nhialic leec thīn. Ku jōl Jethu lëk ye, “Buōth ya.”

Jethu ku raan dēt ye buōth

²⁰ Go Pīter yēhom wel ku tīŋ raan dēt ye buōth nhīer Jethu ke

buoθh ke, raan wäär thiääk kek Jethu wäär mīth kek, cī Jethu bēn thiēc elä, “Bēny, yeŋa bī yī la gaany?”²¹ Wēn tiŋ Pīter ye, ke lēk Jethu, “Bēny, na raan dētē, bī yiēndē?”

²² Go Jethu bēer, tēnē ye, “Na wiēc bī pīr yet aköl bī yeŋ bēn, ke yeŋō tēnē yī? Yīn emēn buoθh ya.”

²³ Go wēt thiēi piny kam kōc buoθh Jethu lōn raan Jethu buoθh kēnē aciī bī thou. Ku akēc Jethu lueel lōn cīi yen bī thou. Acī lueel, “Na wiēc bī pīr yet aköl bī yeŋ bēn ke yeŋō tēnē yī?”

²⁴ Raan kēnē yen ē raan Jethu buoθh jam kāk cī tiŋ, ku yen ē gēt ke aya, ku aŋic lōn wēt cī lueel ē wēt yic.

²⁵ Emēn kajuēc kōk aatō thīn, kāk cī Jethu looi. Na ke cī gāt piny ebēn, tōk ku tōk, ke yeŋ aya thōōŋ lōn piny ebēn aciī lēu bī athōr gāt jot.

Luoi Atuuc Jethu Wët nhom

Luoi Atuuc Jethu, athör buo̯th athör Wël Jethu cī Luka göt. Wët ril yen gët Luka athör kënë, ee lön bī nyuo̯oth tē cī Wēi Nhialic kōc ke kō̯h Jethu buo̯th kuony thīn, ku bīk Wët Puo̯th Yam rienke thiāi piny Jeruthalem ku Judia yic ebēn, ku Thamaria ku jōl a pinynhom ebēn aya. (1-8) Yeen, anyikōl ē cāth kōc cī gam, cimēn wāār jōok yen rot kam kōc Itharel agut tē bī yen jāl a gam tēnē kōc pinynhom ebēn. Ee wīc raan gāt athör bī kōc ye kuen ŋic ku detkē yic aya, lön kōc cī gam aacie kōc ke man kōc Roma mac baai, ku lön nadē, gam kōc cī gam ē tē ye kōc Itharel yanhdēn thēek thīn yen ē jōl thāap.

Alēu bī luoi Atuuc Jethu tek yic ē diāk, ku bī nyooth tē cī Wët Puo̯th Yam ye lueel rin Jethu thiēi piny thīn, ku jōk akuut kōc cī gam kecōk. Luoi Atuuc aci tek yic kēlä, (1) Cāth kōc cī gam, jōok Jeruthalem la nhial Jethu cōk ciēen, (2) Wët Puo̯th Yam aci yet wuōt kōk yiic pan Paletinia, (3) Ku ler tuenj aya lō̯h wārdit Adēkdīeet agut bī yet Roma.

Kēdūt cī tic Luoi Atuuc Jethu yic, ee luoi Wēi Nhialic cī bēn kek riel kōc cī gam gup Jeruthalem akōl Yan Ayum cīn yic luou, ku ler tuenj ke tiit ke. Ku yīk akut kōc cī gam kek kōcken dīt riel, kājuēc cī rōt looi yiic cī lueel athör yic. Wët kōc cī gam tuenj aci gōt kāk cī lēk kōc yiic, ku kāk cī rōt looi cī gōt athör Luoi Atuuc Jethu yic, aa riel ē wēt kēnē nyuo̯oth pīr kōc cī gam yic, ku jōl amēt ē rot akut kōc cī gam yic aya.

Kāk tō thīn

Guiēr kōc ŋic kāk cī rōt looi 1:1-26

Lō̯h cī Jethu lueel ciēen ku athōnde 1:1-14

Raan cī kuany nyin Judath
1:15-26

Kē cī nyooth Jeruthalem 2:1–8:3

Kē cī nyooth Judia ku Thamaria
8:4–12:25

Luoi Paulo 13:1–28:31

Atuc tuenj 13:1–14:28

Amat nhom gen Jeruthalem
15:1-35

Atuc ē rou 15:36–18:22

Atuc ē diāk 18:23–21:16

Paulo aci mac Jeruthalem ku
Cetharia ku Roma 21:17–
28:31

¹⁻² Tēnē Thiōpiluth athōrdiēn tuenj yic, ŋen aci gēt kāk cī Jethu looi, ku kāk cī piōōc tēwāār jōok yen luoi de cōk, agut akōl jōt ye nhial. Tēwēn kēc Jethu guo̯ yāth nhial, ēci wēt than piny ē riel cī Wēi Nhialic wiēk ye, tēnē kōc cī lōc bīk atuōōcke. ³ Nīn thiārŋuan thuōnde cōk ciēen, Jethu ēci rot nyuo̯oth arak juēc tēnē atuōōcke, ku bīk ŋic, ke cīn diu, lön nadē ke yeen aŋot pīr. Yeen ēci atuōōcke tīŋ ku jiēm ke ke kāk bāāny Nhialic. ⁴ Ku nawēn cā atuōōcke kenhiim mat tētōk, ke thōn ēlä, “Duōkkē jiēl Jeruthalem. Tietkē Wēi Nhialic cī Wā thōn bī tuōc we, wāār ca lēk we. ⁵ Joon aci kōc muōōc nhiim ē piu, ku nīn lik, Wēi Nhialic bī we muōōc nhiim abi tuōc we.”

Jethu aci yāth nhial

⁶ Nawēn cī Jethu rōm kek atuōōcke, ke thiēcē, “Bēny, ba kōc Itharel cōl aa ben mac ēmēn?”

⁷ Go Jethu bēēr ēlä, “Akōl le yen kē bī looi, ku kāk bī looi, aaye Wā guir rielde, ku acīn kēdun thīn bāk ŋic ye nēn bī kek rōt looi. ⁸ Ku na la Wēi Nhialic bēn, ka bī we yiēk riel, ku wek aabi jam rienkiē Jeruthalem ku Judia, ku Thamaria, ku jōl a pinynhom ebēn.” ⁹ Wēn cī yen jam kēya, ke jōt nhial, ku ē dēei kek, ku kum luāt bīk cī ben tīj.

¹⁰ Ku jōlkē liith ke dōt nhial, ku Jethu ke jiēl. Tēēn nyin yic ke rōōr

karou cī ruk alēth yer bö, ku kēēckē atuuc lēm, ¹¹ku luelkē, “Kōc Galilia, yerjō ye wek kōc ke we dōt nhial? Yen Jethu, cī nyaai tēnē we ku yēth nhial, abī la dhuk tēcīt tē cī wek ye tiēn thīn ke la nhial.”

Mathayo aci kuany nyin Judath

¹² Kaam wēn, ka atuuc Jethu jiēl gōn Olip nom thiāak kek gēu ke cīt kilomiter tōk, ku dhukkē geeu Jeruthalem. ¹³ Keek aaci jāl yet geeu ku lek yōn yen ciēn kek thīn. Atuuc Jethu, aake yī Pīter ku Joon, ku Jemith ku Andria, ku Pilipo, ku Thomath, ku Bartholomeo, ku Matheo, ku Jemith wēn Alpawuth, ku Thaimon, raan man kōc thāi bīk panden mac, ku jāl a Judath wēn Jemith. ¹⁴ Keek aake ye lac rōm ku rōōkkē ke ya akut, kek diāār kōk ku Maria man Jethu ku wāmāthakēn.

¹⁵ Nīn lik cōk, ke kōc cī gam cīt raan buōt ku thiār-rou ēbēn, aake cī kenhīim mat. Go Pīter rot jōt ku jiēm, ¹⁶ “Wāmāthkiē, wēt cī gōt athōr Wēl Nhialic yic abī rot dhiel tiēn. Wēl Nhialic ēcī wēt lēk Debit kē bī rot looi akōldā tēnē Judath, raan bī Jethu nyuōth kōc dōm ye. ¹⁷ Judath ē ye raan akuōtda, ku yeen ēcī Jethu kuany bī la aban luai bī looi luide yic.”

¹⁸⁻¹⁹ (Wēū cī Judath riōp luai rec cī looi, aaci yen ke dom yōc, dom yen reet yen yeyic thīn ku thou. Kēnē, aaci kōc ke ciēn Jeruthalem piñ ēbēn, ku jōlkē dom kēnē aa cōl thuōnden, rin cōl Akeldama, ku wētde yic “Ee Dom Riem.”)

²⁰ “Ku aci gōt athōr Waak Nhialic yic ēlā, ‘Bī yōnde yic ciēn kē tō thīn, ku cīn raan ciēn thīn.’

“Ku ēcī gōt aya kēlā, ‘Bī raan dēt nyiēnde lōōk yic luai yic.’

²¹⁻²² “Kēya, raan adhīl rot māt yō, ku bī nīc cīmēnda lōn cī Jethu Bānyda

rot jōt ran yic. Raan buk māt yoyiic adhīl a raan tōn akuōtda. Ku ē raan nīc kān tēyon jōak Joon luaiden miōc nhom cōk, ku jāl a tēwāār ye yōk cath kek Jethu agut akōl jiēl yen tēnē yō bī yāth nhial.”

²³ Ku jōlkē kōc karou gut rin, Jothep ku ē nīc aya ke cōl Barthabath (ē cōl Juthtuth aya), ku Mathayo. ²⁴ Ku rōōkkē ēlā, “Bēny, yīn anīc kē tō raan ēbēn puōu, kēya, nyuōth yō raan tōn nhiar kamken karou, ²⁵ ku bī luui ke ya atuuc nyin Judath wāār cī nyāān piny, ku ler tēnē yen ye tēde.” ²⁶ Ku jōlkē cuet gēk, ku bīk raan tōk kuany kam ē kōckā karou. Ku raan yen cīk bēn lōc ē ye Mathayo, ku jāl met akut atuuc kathiāār ku tōk yic.

2

Bēn Wēl Nhialic

¹ Na la akōl Yan Ayum cīn yic luai bēn, ka atuuc Jethu kuut kenhīim yōn tōk. ² Kam wēn ke pēk wei arōōl dēt piñkē nhial, ku yen arōōl kēnē ē cīt arōōl yomdīt ril. Ku jāl arōōl yōn awēn rēer kek thīn thiōōn yic. ³ Ku tiñkē lōk mac cīt liep ke tek rot piny, ku raan tōk kamken ē ye kē cīt liem mac nyuc yenhom. ⁴ Keek ēbēn, aake cī Wēl Nhialic lōōny kegup ku jiēm kē thok kōk, rin cī Wēl Nhialic ke yīēk riēl ku bīk jam thok kōk cie thuōkken.

⁵ Kōc juēc Itharel ke ciēn wuōt kōk yīc pinyinhom, kōc ke ye Nhialic door aake rēer Jeruthalem ē nīnkā.

⁶ Wēn cī kek arōōl piñ, go kōc juēc rōt kuōōt. Kōc ke cī rōt kuōōt aake cī gāi, kē ye atuuc Jethu jam thuōkken. ⁷ Wēn cī kek gāi apeidīt gokē jam ke cī kerōt jōt apeī,

“Keek kōc jam kēlā aa kōc Galilia! ⁸ Ye kēdē, bīk aa jam thuōkkua?

⁹ Yōk ēbēn yōk aa kōc wuōt kōk cīmēn Parthia, Mede ku Elam, ku jāl aa Methopotamia, Judia, ku

Kapadokia, ku Pontuth ku Athia.
 10 Ku jəl aa Prigia ku Pampilia. Ku
 jəl a Ijip ku bēēi kōk pan Libia thiääk
 kek Thirene. Ku kōc kōk γoyiic aa
 kōc wun cəl Roma. 11 Kōc kōk aa
 kuat Itharel. Ku kōc cie kōc Itharel
 cī yāthken waar bik yanh Itharel
 gam. Ku kōc kōk γoyiic aa kōc pan
 Kret ku pan Arab. Ku ē yen ηot
 ye yok ke piŋ ke jam thuōkkua, ke
 luel kädit cī Nhialic looi.” 12 Aake cī
 gāi, ku muumkē n̄hiim kē bik lueel,
 gokē rōt aa thiēc kamken, “Yenō
 ye nyuōth yen kēnē?”

13 Go kōc kōk atuuc Jethu bui, ku
 luelkē ēlä, “Kōckä aaci wiēet mōu!”

Jam Piter tēnē kōc Itharel

14 Tēnē, ke Piter kam atuuc Jethu
 kathiäär ku tōk jōt rot, ku kēc ku jəl
 jam ke cī yerōl jōt tēnē kōc Itharel
 awēn cī rōt kuōt, “Wek wārkiē,
 wāmāthkiē Itharel, ku jəl aa wek kōc
 ciēŋ gen Jeruthalem, piēŋkē wētdiē
 apath, ku ba we lēk kē cī rot looi.
 15 Kōc yakē lueel ka cī muōl mōu, aa
 kēc wiēet, tēcit tē ye wek ye tak th̄n,
 akōl akēc tōōŋ, aŋot ye riel. 16 Ku
 wēt cī Juel raan kāk Nhialic tiŋ lueel
 wäär akīn,

17 ‘Acī Nhialic lueel, lōn kē bī looi
 akōl le n̄n thōk akīn,
 Ÿen abī Wēikiē tuōc kōc ēbēn.
 Wāt kun ku nyiēr kun aabī kē bī rot
 looi akōldā lēk kōc.
 Riēnythii kun aabī nyuōth, ku
 rōōrkun dīt aabī nyuāāth
 arak juēc aya.

18 Ee yeen, agut aluakkiē rōōr ku
 diäär, n̄nkui bi bēn.

Ÿen abī wēikiē tuōc kōc ē n̄nkā, ku
 keek aabī kāk bī rōt looi aa
 lēk kōc.

19 Ÿen abī kädit jāŋ gōi looi nhial,
 ku kājuēc jāŋ gōi aaba looi
 pinynhom.

Pinynhom abī thiāŋ riēm, ku mac,
 ku jəl a tōl dittet.

20 Akōl abī nüp nyin, ku pēei abī
 thiēth cimēn riēm

ee kaam kēc akōldit puōth bēn
 Bānyda guō yēēt.

21 Ku raan bī Nhialic rōōk ku bī ye
 kony abī poth bī cīi la pan
 mac.’

22 “Piēŋkē wēlkā, wek wāmāthkiēn
 cəl Itharel! Jethu raan pan
 Nadharet ē ye raan cī riel Bānyda
 nyuōth ke cīn diu kākken dīt jāŋ gōi
 cī Nhialic looi rienke. Ee kē ηiēckē
 kek we, rin aaci rōt looi kamkun.
 23 Cīt tē cī Nhialic ye guiēer th̄n,
 Jethu ē bī thōn we, ku bāk nōk cimēn
 cī wek ye puōl ku bī kōc rēc la gup
 adumuōm nōk, ku piētkē tim cī
 riūu kōu. 24 Ku yeen aci Nhialic cəl
 aben p̄ir thou yic, wēn cī yen Jethu
 nyaai rielde thou yic, rin ēcī rot
 kōŋ lēu yen lōn bī Jethu teem thou
 yic.

25 “Aŋicku lōn ēcī rot bī lēu rin ēcī
 Debit lueel ēlä,

Ÿen ee Nhialic tiŋ ŷanhom
 akōlriēc ēbēn,
 ku yen athiōk kek ŷen, ku ŷen acīn
 kē bā diir.

26 Rin ee wēt kēnē, ŷen amit puōu.
 Ku wēl ya lueel aa wēl raan mit
 puōu.

Ku cōk amēn bī ŷen thou, ke ŷen abī
 thiōk ke ŷa nōth kē bī Nhialic
 luōi ŷen,

27 rin Nhialic acīi guāpdie bī puōl bī
 rēer kam kōc cī thou,
 ku Nhialic acīi ŷa bī puōl ba dhiāth
 ran yic ŷen raande.

28 Yin Nhialic, yin acā nyuōth dhēl
 p̄ir akōlriēc ēbēn,
 ku jəl aa rēerdu kek ŷen, abā cəl
 amit puōu.’

29 “Wāmāthkiē, wek aaba dhiel
 lēk kē ηiēc rin wādan dīt cī wēlkā
 lueel. Yen Debit aci thou ku thiāk,
 ku ran de kīn aa dēei yok, agut cī
 ya akōl. 30 Yen Bēnyŋaknhom wäär
 p̄ir yen ē ye raan kāŋ tiŋ, kāk bī
 rōt looi akōldā, ku lēk ke kōc, ku
 ē ηic kē cī Nhialic lueel ke bī luōi
 ye. Nhialic ēcī yepuōu tōōŋ lōn nadē

ke bī raan tōk kuatede yic, looi keye bēny cīmēnde. ³¹ Debit ēcī kē bī Nhialic looi tīŋ, go jāl jam lōn bī Raan cī lōc ku dōc rot jōt raŋ yic wēn cī yen ye lueel ēlā, ‘Yen ē kēc nyāāŋ kam kōc cī thou, guāpde ē kēc dhiāth raŋ yic.’

³² “Nhialic ēcī Jethu jōt bei raŋ yic bī bēn pīr, ku yen ku atuuc kōk Jethu acuk tīŋ yen yiny cī rot looi.

³³ Jethu acī jat nhial ku nyuuc kōŋ cuēc Wun, ku ē yen acī yok tuōc Wēi Nhialic, cīt tēwāār cī Nhialic ye luēel thīn. Ku kē cāk tīŋ ku piēŋkē ēmēn ē ye kēn cī Nhialic lueel ka bī tuōc yen acī lōōny yōgup. ³⁴ Acie Debit yen cī la nhial, ee cī lueel,

‘Ee cī Nhialic lēk Bānydiē, “Nyuc ē tēn kōŋdiēn cuēc,
³⁵ agut akōl bī yen kōc man yīn cōl aloi nhīim, ku bīk yīcōk.” ’

³⁶ “Wek kōc pan Itharel ēbēn, dhielkē ŋic alanden lōn nadē ke Jethu yen cāk piāāt tim cī rīiu kōu, yen acī Nhialic looi bī ya yen Bēny, ku ye Raan cī lōc ku dōc.”

³⁷ Wēn cī kōc cī rōt kuōōt wēt Pīter piŋ, gokē ya tak yic ke diēer kē bīk looi, ku thiēckē Pīter ku atuuc kōk Jethu, “Buk ŋō looi wāmāthakua?”

³⁸ Go Pīter bēēr, “Dhuōkkē wēpuōth ciēēn adumuōmkun yīic, ku cāl kē rōt aa muōc nhīim bāk aa kōc Jethu Krītho, ku bī Nhialic adumuōmkun pāl piny, ku wek aabī Nhialic muōc wēike, ku bī lōōny wegup. ³⁹ Kēnē yen cī Nhialic yepuōu tōōŋ, ka bī yiēk we ku miēthkun, ku kōc bēēi kōk mec, ku kōc ēbēn ye Bānyda Nhialic cōl bīk aa kacke.”

⁴⁰ Pīter acī kōc lēk ku jiēem ken-hīim ēlā, “Kuōnykē rōt ku bāk liu awuōc yic, awuōc yen bī tēm kōc rēc akōlē!” ⁴¹ Kōc juēc ē kōc awēn yīic aacī kē cī Pīter lēk ke gam, ku cāl kē rōt amuōc nhīim, ku ē cīt tēnē raan tiim kadiāk kek aacī bēn muōc nhīim akōl kēnē, ku mētkē akuōtden yic.

⁴² Keek aacī rēēr bī atuuc Jethu ke piōōc, ku yekē atuuc Jethu kony kāk yekē looi yīic ku mīthkē tētōk, ku yekē rōm ku rōōkkē tētōk.

Tē cī kōc cī wēt Jethu gam pūr thīn kamken

⁴³ Kājuēc jāŋ gōi aacī Nhialic cōl aa looi atuuc Jethu, ku yen acī kōc juēc cōl ariōc. ⁴⁴ Kōc cī gam ēbēn aacī rēēr bīk ceŋ tētōk, ku yekē rōt kony kedhie bīk kāŋ aa wēēr kamken. ⁴⁵ Aacī kāk tō ke ke bēēi yīic aa yaac wei, ku yekē wēēu tēk rōt, ku raan tōk ē ye yiēk wēēu bī kākken wīc lēu. ⁴⁶ Kek kōc cī wēt Jethu gam aake ye rōm akōlakōl luēk Nhialic kōc Itharel yic, ku yekē rōm bāāiken yīic ku mīthkē ke cīi mīith bēth ku rēēr kē ke mit puōth,
⁴⁷ ku yekē Nhialic leec ku lec kōc kōk ke aya. Ku ye Nhialic akuōtden juak yic akōlakōl kōc kek cī Nhialic cōl aa poth kērac yic.

3

Raan aduany aci kony

¹ Ūōn akāl tōk, tāāŋ akōl, tē ye kōc rōōk, Pīter ku jōl a Joon aake cī la kal luan Nhialic ye kōc Itharel rōōk thīn bīk la rōōk. ² Wēn cī kek yet kal cōl Kal Dhēŋ thok, ke yōk mony cī dhiēēth ke ye aduany. Yen mony kēnē ē ye cool tē jōt ye kal thok, ku bī kōc la kal luan Nhialic ya lim wēēu. ³ Nawēn tīŋ Pīter ku Joon ke la kal yic goke lim. ⁴ Gokē dōt nyin ku lēk Pīter ye, “Daai ē yook!”
⁵ Goke dōt, ku ye yōk yepuōu ciēt la kē bī yōk tēnē ke.

⁶ Go Pīter lēk ye, “Ūen acīn wēēu ba yiēk yī, ku yīn aba yiēk kē tō kek ya, ‘Yīn aya yōōk, rin Jethu raan Nadharet, jōt rot ku ba cath!’ ” ⁷ Ku dōm kōŋ cuēc, ku kony bī rot jōt. Kaam wēn ke cōk ku kuiēc monytui go guō riel, ⁸ ku puur rot nhial ku kēēc cōk ke ku ciēth. Ku ler kal luan Nhialic ke keek ke cath ke theuēt nhial, ke lec Nhialic. ⁹ Ku kōc tō

luan Nhialic ebën ë cik tñj ke cath, ke lec Nhialic, ¹⁰ ku wën cì kek ye njic ke mony dhie nyuc kal cöl Kal Dhënj thok ku lim, gokë gäi apeidit ku nyamkë kethook, ku yekë röt thiëc kë cì rot looi tënë ye.

Jam Piter luan Nhialic

¹¹ Wën cì mony aduany Piter ku Joon kuak yiëth, go koc ke tō kal luan Nhialic yic gäi ebën, ku rinjë tēwën reër kek thün kät cök, Kän Tholomon kal luan Nhialic yic. ¹² Nawën tñj Piter koc, ke lueel, “Wek koc Itharel, yenjö ye wek gäi kē cì rot looi, ku yakë liith yō? Yakë tak lön nadë ke ye rielda ku piathda yopëc yen kony yok mony kënë bī cath?” ¹³ Nhialic wärkuan dit Abaram, ku Ithäk, ku Jakop yen aci riel yiëk aluonyde Jethu. Ku yen aa cäk gam tënë koc kek ke mac baai, ku wek aaci jai bī Pilato cī lony cök alon wic yen ye bī lony. ¹⁴ Yen Jethu ë ye raan Nhialic ku ë ye raan path, ku wek aaci kuc ye, ku lëkkë Pilato bī wëtdun gam bī raan yen cì koc nök lony, ku ye Jethu yen nök. ¹⁵ Ku ë këya, wek aaci raan nök raan yen dhël pīr nyooth, ku yeen aci Nhialic jot ran yic bī pīr ku acuk tñj ke cì rot looi. ¹⁶ Ee rielde yen Jethu, yen aci mony aduany cöl acath. Kë cäk tñj, ku njieckë ë loi ku wët cì yok Jethu gam, ee wët cì yok wët Jethu gam yen aci ye cöl apuöl, agut tē cieth yen wenhüm cīt emën.

¹⁷ “Ku emën wek wämäthkië, anjiekë yen kē cäk looi kek we ku banykun cī wek Jethu nök, ee luoi kē ke kuöckë. ¹⁸ Eci Nhialic lëk koc käk Nhialic tñj theer lön bī raan luäk koc gum, ku yen aci rot dhieel thün ke ye yic këya. ¹⁹ Ke yeen, pälkë luoi kärec, ku ye wët Nhialic yen gamkë, ku bī Nhialic adumuööm cäk looi päl piny, ²⁰ ku na luoi kë këya, ka aköldä ke Nhialic abi we yiëk riel Wëike, ku abi we tuöc Jethu

yen cī koc tënë we ku bī we kony. ²¹ Jethu abi reër pan Nhialic agut aköl bī käng ebën ben waar piiny bik aa yam, cīt tē cī Nhialic ye luëel thün theer wäär tënë kocen kække tñj.

²² “Yeen eci Mothith lueel ëlä, ‘Nhialicdun abi we tuöc raan käng tñj, cimën cī yen ya tuöc we, ku yeen abi ya raan kuatdun. ²³ Ku wek aadhil këriëc ebën bī lëk we gam. Ku raan cī wël raan käng tñj bī gam, acī bī mat koc Nhialic yiic.’ ²⁴ Ku koc käng tñj, la kē cik lueel agut cī Thamel, ku koc cī lëk ben yecök aaci kē loi rot ë nänkä lueel. ²⁵ Käk cī Nhialic lueel ka bī luüi we, käk cī koc käng tñj lëk we aa kakkun. Ku week dhiekkë röt mat thün, ku bäk kē cī Nhialic lëk wärkun dit ka bī yiëk ke tek wedhie. Cimën yon cī yen ye lëk Abaram ëlä, ‘Ku kuatdu yic yen abi yen koc pinyhom döc.’ ²⁶ Ke yen Nhialic aci raan bī kēde ben looi koc, cöl Jethu ku tuuc tuen, ku bī we döc, ku bī we cöl awal wepuöth wei luoi kärec yiic.”

4

Piter ku Joon aaci yäth luk yic

¹ Tēwën jieem Piter tënë koc ku Joon ke käac yelööm, ke koc kök käk Nhialic, ku bény apuruuk yon Nhialic tiit, ku jöl aa kocdit kök, koc akut Thaduthi bö. ² Keek aake cī puöth mit wët ye Piter ku Joon koc piöc lön nadë ke Jethu aci rot jot kam koc cī thou. Kënë aye nyuöoth lön nadë raan cī thou alëu bī ben pīr. ³ Gokë ke döm ku lek ke mac agut yon nhiäk, rin cī aköl cuöl. ⁴ Ku koc juëc cī wët Piter pinj aaci gam, ku juakkë röt bik ciët tiim kadhiëc.

⁵ Nawën aköl dëëtë ke bany Itharel ku kocdit baai, ku jöl aa koc piöc lööj, kuut kenhüm Jeruthalem. ⁶ Keek aacä amat jäl looi kek raandit käk Nhialic cöl Anath, ku jöl aa Kaipa, ku Joon, ku Alekdhändër, ku koc kök many

Anath thok. ⁷ Keek aaci Pīter ku Joon cōl aabi kenhūim, ku jōlkē ke thiēc, “Ee luoi kē kēdē ku bī raan aduany cath? Ye riel nō yen tō kek we ku ye rin ŋa yen looi wek ye?”

⁸ Go Pīter ke cī guōp thiāŋ riel Wēi Nhialic, dhuōk ke, “Wek bāny ku kōcdit baai. ⁹ Na yakē ŋo thiēc yakōl kēpuōth cī looi tēnē raan aduany ku tē cī ye kuōny thīn, ¹⁰ ka dhielkē ŋic, ku adhil kōc Itharel ŋic ēbēn, lōn raan kāac wenhūim ke cī pial, ee riel Jethu raan Nadharet wāār cāk piāat tim cī rīūu kōu, ku jot Nhialic raŋ yic. ¹¹ Jethu ē yen raan cī wētde gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, ‘Mēn yen cī wek kuc wek atēet loi ŋōt, yen aci bēn yōk ke ye mēn ril apēidit.’

¹² “Ee yen Jethu yen abi kōc cōl apoth la pan mac, ee yen raan tōōŋ yen cī Nhialic yiēk riel pinynhom ku bī ŋo kony.”

¹³ Go bāny luk jāl gāi wēn cī kek Pīter ku Joon tīŋ tē cī kek puōth ril thīn, ku keek aake ye kōc ē path kēc piōc. Yeen acik ŋic lōn nadē ke keek aake ye cath kek Jethu. ¹⁴ Ku acīn kē cik lueel, rin cī kek raan aduany wēn cī kony tīŋ ke kāac kek Pīter ku Joon. ¹⁵ Go bāny Pīter ku Joon yōōk bīk la aŋeer ŋōōt ku lōkkē jāam yic kepēc. ¹⁶ Ku jōlkē rōt jāl thiēc kamken, “Ye kēn nō buk luōi ē kōckā? Raan ēbēn Jeruthalem aŋic kē cī rot looi, kēdīt jāŋ gōi cīt ē kēn cik looi, ku acī lēu buk jai. ¹⁷ Ku rin buk cīi pāl, bī kē cī rot looi thiēi baai yic, ke keek abuk yōōk bīk cīi ben jam tēnē raan dēt rin Jethu.”

¹⁸ Ku jōlkē Pīter ku Joon caal ŋōt ku lēkkē ke, cōk alōn ben nō yiēndē, ke duōkkē ben jam, duōkkē kōc ben piōōc rin Jethu. ¹⁹ Go Pīter ku Joon dhuōk ke, “Week nhūim alēukē bāk guō luk tē ye Nhialic tiēŋ ye lōn bī ya wētdun yen buk gam, ku lōn ye yen wēt Nhialic. ²⁰ Ūook acuk lēu buk kōōc, buk cīi ben jam rin Jethu,

rin cī ŋok kākken cī looi tīŋ, ku piŋku wēl cī lueel.” ²¹ Go bāny luk ke thōn apēi bīk cīi ben jam rin Jethu, ku lōnykē ke bīk jāl. Ee cī bāny luk tīŋ lōn ril yen yic, bīk ke tēm awuōc, rin kōc aake tō kelōm ku aake ye kiu, ku aake lec Nhialic wēt kēpuōth cī rot looi.

²² Mony aduany yen cik cōl apuōl ē ye raandit, ruōnke aake ye thiārŋuan ku tē kac.

Kōc cī gam aaci rōōk bīk cīi riōc

²³ Nyin yic tēwēn cī ke lony, ke Pīter ku Joon dhuk tēnē kōc akuōtden, ku lēkkē ke kā cī kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai lēk ke. ²⁴ Nawēn piŋkē ē wēlkā, ke rōōk Nhialic puōu ēbēn ēlā, “Bēny, yīn Aciēŋ nhial ku piny ku wēr ku kāk pīr thīn ēbēn! ²⁵ Yīn aci Wēiku tooc bī Wādan dīt thēer Debit, raan ye aluōnydu wētdu lēk kōc, ku ēcī lueel ēlā,

‘Yeŋō cī kōc cie kōc Itharel puōth riāāk apēi kēlā,

yeŋō cī kōc kekōōth wel bīk kārēc aa looi tēnē Nhialic?

²⁶ Bānydīt ē pinynhom aake cī rōt guīir, ku mat kōc ke mēc bēi kenhūim,

bīk kērac luōi Nhialic ku jōl a Raan cī lōc ku dōc,

raan bī Nhialic tuōōc piny.’

²⁷ “Ku yeen ē ye yic, Antipāth Ūērot ku Pilato aake cī mat kedhie Jeruthalem ē tēn kek kōc cie kōc Itharel, ku jōl aa kōc Itharel rin Jethu aluāŋdun cīn guōp acuōl, ku yeen ē yen ca looi ke ye Raan cī lōc ku dōc. ²⁸ Keek aake cī kenhūim mat, ku bīk kākun ke ca tak riēldu thēer, ka bī rōt looi, bīk ke looi. ²⁹ Ku yeen ēmēn bēny, tīŋ ke aaci ŋok cuēk thook, kony ŋok, ŋok aluakku, ku buk wētdu aa lēk kōc ke cīn riōōc. ³⁰ Kony ŋo, tar yicin riel kōŋdu, buk kōc aa kony ku yiēk ŋo riel buk kādīt kōc gōi aa looi rin aluāŋdun cīn guōp acuōl Jethu.”

31 Wën cī kek jāl thök rōök, ke la kē yiëk tēn awēn mēt kek thīn. Keek aake cī Wēi Nhialic bēn kegup, ku jalkē guo jōok bīk wēt Nhialic piōōc tēnē kōc ke cīn riōōc.

32 Akut kōc cī gam ēcī mat ē tōk. Ee cīn raan tōōŋ ye luēl kamken lōn nadē kāk tō kek ye aa kākke yetōk, ku aake kāk rēēr ke ke ram. 33 Atuuc Jethu aake cī Nhialic yiēk riēdīt, ku bīk aa luēl ke cīi riōōc lōn cī Jethu Bānyda rot jōt ran yic. Ku keek aya, aake cī Nhialic dōōc apeidīt. 34-35 Ē cīn raan tōōŋ nōōŋ akuōtden yic. Kōc ke la dum kamken ku yōōt aake cīk yaac, ku bīikē wēū cīk kek kāŋ yaac, ku yekē ke gām atuuc Jethu. Ku wēū aake yekē tēk rōt cīt kēwic raan tōk kamken.

36-37 Ku kēya, Jothep raan dhiēnh Lebī, dhiēth pan Thaipruth, ku yeen ē ye atuuc Jethu cōl, ke cōl Barnaba (ku wētde yic “Ee raan kōc riēel puōth”) ecī duōmde yaac wei aya, ku bīi wēū ebēn ku gēm ke atuuc Jethu.

5

Anyikōl Ananiath kek Thapira

1 Mony cōl Ananiath ē tō thīn ku jōl a tiēŋde Thapira. Keek aake cī abēk kākken baai yaac wei. 2 Ku yen Ananiath ecī wēt mat yic kek tiēŋde ku bīk wēū abēk thiaan, ku yīkkē atuuc Jethu abēk. 3 Go Pīter Ananiath jāl thiēc ēlā, “Yīn Ananiath, ē rin nō cōl yīn rot alēu jōŋrac, ku ba Wēi Nhialic bēn lēk lueth, ku yīn amuk abēk wēū kek cī yīn ke kākku yaac wei? 4 Tēwāār kēc yīn kāk paandu yaac, aake ye kākku, ku wēū cī yīn ke yaac aa kākku aya. Ye rin nō tēk yīn kē cīt kēnē ba looi? Yīin aacie yōk ca wēēŋ, ee Nhialic yen aca wēēŋ!” 5 Kaam wēn piŋ Ananiath ye, ke wiēk piny ku thou. Ku kōc ke cī ye piŋ aacī bēn riōōc. 6 Go riēnythii ke rēēr yōōt guāpde kuōth ku jōtkē, ku lek thiōk.

7 Kaam wēn looi kēnē rot, ke tiŋ Ananiath bō yōn wēn tō Pīter thīn, ku ē kuc kē cī rot looi. 8 Go Pīter thiēc ēlā, “Lēk ya yic, ye kākka kek wēū ebēn cī wek kāŋ yaac wek muōnydu?” Go Thapira bēēr, “Ee tēden, aa kek wēū ebēn.”

9 Go Pīter lēk Thapira ēlā, “Yēŋō tēk wek ye wek muōnydu bāk Wēi Nhialic them? Yēŋō looi wek kēcīt kēnē, ca kōc bō kā piŋ cōk? Aa kōc ke cī muōnydu la thiōk, ku emēn aya aabi jōt bīk yī la thiōk.” 10 Kaam wēn, ke Thapira wiēk piny ku thou nyin yic. Go riēnythii bēn yōt, ku tiŋkē ke cī thou, gokē jōt ku lek thiōk muōnyde lōōm. 11 Kōc ke tō yōn Nhialic ku kōc kōk cī kē cī rot looi piŋ, aacī bēn riōōc apeidīt.

Kākūt jāŋ gōi cī rōt looi

12 Kākūt jāŋ gōi apei aake cī atuuc Jethu aa looi kam kōc. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake ye mat ke ya akut Kān Tholomon cōk. 13 Ee cīn raan tōk kam kōc cie kōc akuōtden cī ye tak bī mēt keyiic, cōk aa lōn ye kōc juēc ke leec. 14 Ku kōc juēc apeidīt, yōōm rōōr ku diāār ke cī wēt Jethu gam, aake ye rōt mat akuōtden yic. 15 Wēt kāpuōth ye kōc Jethu looi, aake cī kōc tuany cōl aaye kōc ruāāi ke ke jat dhōl yiic, ke cī tāac biōk yiic, ku bī Pīter ke dōōc tē cieth yen. Na cie kēya, ku cōk a atiēmde ke kum ke piny ku bīk pial. 16 Ku kōc juēc bēēi thiāāk kek Jeruthalem yiic, aacī kōcken tuany ku kōcken kōk la gup jakrēc bēn aa bēēi, ku aacī ke bēn aa kony.

Atuuc Jethu aacī gum

17 Tēwēn, ke raandīt kāk Nhialic, ku kōcken rēēr ke ye, ku jōl aa kōc ye buōōth tō akut Thaduthī yic, aake cī puōth mit tēnē atuuc Jethu. Gokē tak ku bīk kērac looi tēnē ke. 18 Ku dōmkē atuuc Jethu ku riitkē ke yōn ye kōc mac thīn. 19 Ku ē wēēr kēnē, ka atuny Nhialic bō ku tuērke ke bei yōōt, ku wet kenhūm

ayer, ku lək ke əlä, ²⁰ “Lakkə luanj Nhialic, ku bək kəc la piöcc wət pır yam cı Jethu lək we.” ²¹ Go atuuc Jethu wət cı lək ke piñ, ku lek luanj Nhialic durdur yic, ku jəkkə piöcc wət Nhialic. Go raandit kək Nhialic kek kacke, kəcdit baai Itharel cöl ku bik bən luk yic, ku bik mat. Ku jəkkə thok tuəcc tənə apuruuk tit yon məc, ku bik atuuc Jethu kuəəth luk yic. ²² Təwən yeet kəc wən cı tooc, ke keek akəc atuuc Jethu la yök yöt, gokə dhuk ku lek thok lək bəny luk əlä, ²³ “Wən yeet yök, yök aaci yöt yök ke riəet thook ku kəc tit ke kääc yethok. Nawən nyanjku thok ka cın raan tööñ cuk yök aləñthin.” ²⁴ Nawən piñ bəny apuruuk luanj Nhialic tiit ku jəl aa kəcdit kək Nhialic, gokə gäi kə cı rot luəi atuuc Jethu. ²⁵ Kaam wən, ke raan bö yöt ku lək ke əlä, “Piəñkə kədiəən, kəc kek ke cək riəet yöt, aa rəər luanj Nhialic emən, ku aa piöcc kəc wət Jethu!” ²⁶ Təən, go bəny apuruuk la kek apuruuk bik ke diəc, ku biikə ke luk yic. Keek akəc atuuc Jethu kuaath, wət riöcc kek ciət ke bi kəc ke nhiaer atuuc Jethu biöcc aleel.

²⁷ Təwən cı apuruuk atuuc Jethu jəl bəei luk yic, go raandit kək Nhialic ke thiəcc əlä, ²⁸ “Wek aa we cı thən apeidit ku bək kəc cıi ben piöcc wət Jethu. Tiəñkə kə cək looi! Cı wek kəc piöcc ebən Jeruthalem, ku week awiəckə ku bi aa yök ye gək lən nadə ka yök aa cəl Jethu anak.”

²⁹ Go Piter kek atuuc Jethu wət raandit kək Nhialic dhuk nhom əlä, “Yook, ee Nhialic yetök yen aləuku buk theek, ku aacie kəc ə path. ³⁰ Wek aaci Jethu nək, ku piäatkə tim cı riüu kəu, ku yeen aci Nhialic warkuan dit jət thou yic. ³¹ Jethu aci Nhialic jət bei ranj yic, ku le nyuöcc köñden cuəc ku looi ye bəny, ku ə raan bi kəc kuəny bei kərəc yiic. Ku yeen abi kəc Itharel päl kaam, ku bik kenhiim waar bik cıi ben luui

kərəc, ku bi Nhialic adumuömmken päl piny. ³² Yök aaci kək cı Nhialic looi tıñ, ku Wəi Nhialic aya, yen cı Nhialic tuöc kəcken wətde gam, ee kək cı Nhialic looi nyuöth kəc.”

³³ Təwən piñ bəny luk wət cı atuuc Jethu lək ke, gokə puöth riäak apeidit, ku wickə bik ke nək. ³⁴ Go raan tək kam bəny, Gamaliel, raan akut Parathi. Ku yeen ə ye raan piöcc lööñ. Ku ə ye raan theek kəc Itharel apeidit, rot jət luk yic ku lək apuruuk ku bik atuuc Jethu kuaath aayer luk yic. ³⁵ Ku jəl bəny luk lək jəəm nhüim əlä, “Wek kəc wuönda Itharel, takkə wenhiim apath kə wiəckə bək luəi ə kəckä. ³⁶ Wäär ə run thiökkä yiic raan cəl Theudath əci tuəl, ku nyooth rot ke ya aciəñ dit ril tör, abi raan buət kañuan röt mat ye. Yen Theudath aci bən nək, ku kəc ke cı wətde gam aaci bən thiäi, ku ə yen thök wətde. ³⁷ Raan cəl Judath ku ə ye raan wun cəl Galilia, əci bən tuəl aya ruöön yon kueen kəc, ku yeen əci kəc rac nhüim agut bi raan tēdit wətde gam, ku yekə buöth cök. Yeen aya aci bən nək, ku wəer kəcken wäär ye buöth. ³⁸ Ku emən alək we, anuəən bi ciən kərəc luəikə tənə ke. Anuəən bək ke puöl! Na yekə loikə, kə cı raan tak bi looi, ka nuət bi guə yäi. ³⁹ Ku na ye Nhialic yen cı ke yiək riəl, ka cək bi ləu. Rin wek aabi röt yök ke ye Nhialic yen thär kek we. Go bəny luk wət Gamaliel gam.”

⁴⁰ Ku cölkə atuuc Jethu yöt, ku tēmkə ke awuöc bi ke that, ku thönkə kenhiim bik cıi ben jam rin Jethu. Ku jəkkə ke lony. ⁴¹ Təən atuuc Jethu aaci jəl jəl luk yic ke cı puöth la yum wət cı Nhialic ke cəl agum, rin cı ke that wət Jethu. ⁴² Ku yekə kəc piöcc wət Puöth Yam Jethu Kritho akölaköl luanj Nhialic kəc Itharel, ku bääiken yiic aya.

6

Kəc kadhorou ē kəc kony luəi aaci kuany

¹ Təwən cī akuən kəc biōth rot juak, akēk ēcī rot looi kamken, kəc Itharel kek ke ciēŋ Jeruthalem, ku kəc Itharel jam thoŋ Girik. Kəc Itharel jam thoŋ Girik ē yekē lueel lən nadē ke lēerken aake cie kuēc nhūim, rin cī ke ye muəc tē tek wēu ye tək lēer akōlakōl. ² Go atuuc Jethu kathiār ku rou kəc cī gam ebən cəl ku lēkkē ke ēlä, “Yeen acie yic tēnē ɣo buk luəi piöc wēt Nhialic puəl ku ye wēu kek yeku tek. ³ Ke yen, wek wämāthkua, kuanykē kəc kadhorou weyiic, kəc path la gup riel Wēi Nhialic ŋic kəŋ. Ku keek abuk cəl aaye wēu muk, ku yekē ke tek. ⁴ Ku ɣok aabi ɣonhūim yiēk rōök ku jəl a piöc wēt Nhialic.”

⁵ Kəc ke cī gam aake cī puəth miət wēt cī atuuc Jethu lək ke, ku kuanykē kəc. Kəc ke cik kuany aake yī Ithipin, raan la gam la guəp Wēi Nhialic, ku jəl aa Pilipo, ku Prokoruth, ku Nikanora, ku Timon, ku Parmena, ku Nikola, ku yeen ecie raan Itharel, ee ye raan pan cəl Antiök cī yanhde puəl ku gem yanh kəc Itharel. ⁶ Ku jəl kəc cī kuany ɣāth tēnē atuuc Jethu, gōkē rōök riēnken ku tēyukē kecin kenhūim bik ke dəc.

⁷ Ku piöc wēt Nhialic ēcī la tuen ke juak rot. Akuən kəc biōth Jeruthalem ē yic juak akōlakōl, ku akuëndit apeī kəc kək Nhialic aci bən gam.

Bāny Itharel aaci Ithipin dəm

⁸ Ithipin ēcī Nhialic dəc bi cəl aril apeī, go kəkdit jāŋ gōi apeidit looi kam kəc. ⁹ Ku kəc abək akut amat tēn kəc Itharel aake cie wētde ye gam, ku keek aake ŋic lən ye ke cəl kəc läu nhūim, wēt ye kek kəc aa loony cī puəl. Ku yen akut kēnē, ee la yic kəc wun cəl Thirene ku Alekdhāndria ku Cilicia ku Athia, ee cik jək bik aa teer kek Ithipin. ¹⁰ Ku

yen Ithipin ēcī Wēi Nhialic yiēk riel ŋic yen ke wəl apeī, na lueel wēt, ka cīn raan lēu ye bi wētde dhəl yic. ¹¹ Gokē kəc kək riəp, ku bik aa lək kəc Itharel ēlä, “ɣok aaci Ithipin piŋ ke jiēm Mothith ku Nhialic gup!” ¹² Təwən cī kəc cī riəp aa jam kēya, tēn ke keek aaci kəc Itharel, ku kəcken dīt, ku jəl aa kəc piöc lööŋ rac nhūim. Ku dəm kəc Itharel Ithipin ku ɣəthkē luk yic. ¹³ Ku biikē kəc kək bik Ithipin bən cək thok ku luelkē ēlä, “Mony kēnē, cəl Ithipin ē luanđan Itharel ku lööŋkuan Mothith dhəl yiic. ¹⁴ Acuk piŋ ke ye lueel lən nadē ke Jethu raan pan Nadharet abi luanđan Itharel thuər piny, ku wəer ciēŋdan thəer Mothith yic.” ¹⁵ Go kəc ke cī nyuc luk yic ebən Ithipin jəl döt apeī, ku tŋkē ke cīt nyin atuny Nhialic.

7

Jam Ithipin

¹ Ku jəl raandit kək Nhialic Ithipin thiēc ēlä, “Yekē yith kek kək cī kəkā yī gaany?” ² Go Ithipin dhuk ku lueel, “Wek wārkiē ku wämāthkiē, piēŋkē wētdiē! Nhialic Madhəl yen ye leec raan ebən, ēcī rot nyuəth wādan dīt Abaram ɣon ŋot ciēŋ yen pan Methopotamia, wār kēc yen gu kək bi la ceŋ pan Ɏaran. ³ Ku yen Abaram ēcī Nhialic yōök ēlä, ‘Nyāāŋ paandu ku kacku piny ku lər piny ba nyooth tēnē yī.’ ⁴ Go Abaram wuənden nyāāŋ piny ku ler bi la ceŋ gen Ɏaran. Na wār cī wun Abaram thou, go Nhialic Abaram yōök bi bən ceŋ ē wun yen ciēŋ wek thīn emən. ⁵ Acīn aban piny cīi Nhialic yiēk Abaram, ku ēcī thoŋ lən bi yen Abaram gām ē piny kēnē bi ya piēnyde kek mīthken bi lək dhiēeth akōldā. Təwār yen lək Nhialic Abaram ē wēt kēnē, ke Abaram ē cīn mīth cī dhiēeth. ⁶ Nhialic ē cā Abaram yōök ēlä, ‘Miēthku aabi ceŋ wun thāi kək

run buot kanuan. Ku keek aabi ya alony kac e wun bi kek cej thin, ku aabi ya jöör apeidit. ⁷ Ku yen abi kac kek bik aa luöi mac, ku na la run juéc thök, ke keek aabi jal ye wun kënë. Ku aabi ben bik yen ben door e ten.’ ⁸ Ku e tēen aci Nhialic lēk Abaram bi miethke aa ŋoot, ku yen e kin ye nyuoōth lōn ci kek döör. Ku Abaram aci wēden Ithāk ben ŋoot nin kadhorou cök ciēen wäär dhiēeth ye. Ku ŋot Ithāk Jakop, ku ŋot Jakop wätke kathiäär ku rou. Aa kek wärken dit kuat Itharel emēn.”

⁹ “Wēt Jakop aake man mēnhden cōl Jothep. Gokē yaac ku bi a lony pan Ijip. Ku Nhialic e nhar Jothep. ¹⁰ Go Jothep kony bi puut bei kārec yiic. Na la Jothep yāth bēnyaknhom Ijip nhom, ke yik Nhialic riel bi kāŋ ŋic ku ye raan path. Go bēnyaknhom ruök bi ya yen bēny pan Ijip. Ku looi aya bi a yen tō tuen kāk paande yiic. ¹¹ Ku cök eci tuöl pan Ijip ebēn ku jōl a Kanaan. Ku yen cōŋ kēnē eci kac baŋ apei. Ee ril yic ku bi wärkuan dit mieth yök. ¹² Nawēn le Jakop piŋ lōn tō rap Ijip, go wätke kek wärkuan dit emēn tooc ku bik la. ¹³ Na ben wärkuan dit ben dhuk cāth yic rou, go Jothep rot tēt ke lōn e yen mēnhden ku jōl bēnyaknhom Ijip manyde ŋic aya. ¹⁴ Ku tuc thok wun Jakop, ku bi lēk wun kek manyden ebēn kathiārdhorou ku dhiēc bik ben Ijip. ¹⁵ Go Jakop jal la, ku e yen tē ci Jakop ku wärkuan dit ben la thou thin. ¹⁶ Gup wärkuan dit aake ci ben la thiök tē cōl Cikem, ku tē ci ke thiök thin, ee ye piny yōc Abaram wēu tenē thāi cōl Yāmor.

¹⁷ “Na la nin thiök, nin kek ke ci Nhialic ke Abaram yōök lōn nadē ka la kēpuōth bi luōi ye, ke akuēn kōckuan ke tō Ijip eci ye yic juak

apei. ¹⁸ Ku eci rot looi bi bēny dēt kuc Jothep pan Ijip mac. ¹⁹ Ku yen bēny kēnē e ye wärkuan dit wēŋ ku kuc ke ciēŋ. Ku ye ke cōl acuet miethken roor ku bi mieth thou. ²⁰ Ku tēen e yen e dhiēeth Mothith, ku yen e ye manh adhēŋ tēnē Nhialic, ku muk baai pēi kadiāk. ²¹ Ku nawēn la cuat wūr, go nyen bēnyaknhom la kuany ku muk ku looi ye manhde. ²² Mothith aci piōc tēcit tē ŋic kac Ijip kāŋ thin, agut abi ya raandit tet ku ye raan ŋic kāŋ apeidit jam yith, ku jōl a luoi aya.

²³ “Na la run Mothith yet thiārŋuan, go yenhom tak ku bi wāmāthakēn Itharel la tiŋ tē ciēŋ kek thin. ²⁴ Tēwēn ci yen wāmāthakēn la tiŋ, go raan tōk keyiic yök ke nēk raan Ijip, go mēnhden nāk kony, ku guur raande agut tē nēk yen raan awēn thār kek raande. ²⁵ (Ee ci Mothith tak lōn nadē ka bi kacke deet yic, lōn bi Nhialic ye looi bi ke wēer bei loonyic. Ku akēckē deet.) ²⁶ Naŋon nhiäk ke yök kac Itharel karou ke thār, go la ku dōk ke. Ku jōl ke yōök ēlä, ‘Piēnkē kēdiē wek rōörkä. Wek aa kac ruāi. Yenō kuc wek ceŋ kamkun?’

²⁷ “Go raan tōŋ wēn ci raan tiaam Mothith piēk wei, ku thiēc ēlä, ‘Yenā ci looi ba ya bānyda. Ku ye bēny dēt lēu ba luōŋda luk?’ ²⁸ Wic ba ya nāk cimēn wārakōl nēk yin ke raan Ijip?’ ²⁹ Tēwēn piŋ Mothith e wēt kēnē, go kat ku le ceŋ Midian. Ku aci ben la dhiēth dhāk karou e tēen.

³⁰ “Wēn ci Mothith ceŋ ruōn thiārŋuan Midian, go atuny Nhialic rot nyuoōth ye. Ku atuny nhial eci Mothith tiŋ kecit bun dēp roor liēet tēthiāk kek gōn Thina. ³¹ Go Mothith gāi kē ci tiŋ, ku cot rot but

7:6 Cäk 15:13-14 **7:7** B.bei 3:12 **7:8** Cäk 17:10-14; 21:2-4; 25:26; 29:31-35:18 **7:9** Cäk 37:11, 28; 39:2, 21 **7:10** Cäk 41:39-41 **7:11** Cäk 42:1-2 **7:13** Cäk 45:1, 16 **7:14** Cäk 45:9-10, 17-18; 46:27 **7:15** Cäk 46:1-7; 49:33 **7:16** Cäk 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Jōc 24:32 **7:18** B.bei 1:7-8 **7:19** B.bei 1:10-11, 22 **7:20** B.bei 2:2 **7:21** B.bei 2:3-10 **7:23** B.bei 2:11-15 **7:29** B.bei 18:3-4

lössm ku bī tīj apath. Go röl Nhialic piñ ke ye lueel, ³² ‘Ee γen Nhialic ye wärkuön dīt door. Nhialic Abaram, ku Ithäk, ku Jakop.’ Go Mothith riössc aräk bī lath ku cīi kēwēn ben döt. ³³ Go Nhialic Mothith yössk, ‘Däk war bei, rin tē kēęc yīn thīn, ee tē thek. ³⁴ γen aci tēęc guum kackiē thīn pan Ijip tīj. γen aci dhiēnden piñ. Ku γen aci bēn ku ba ke bēn kony. Bäär emēn, ba yī tuöss Ijip.’ ”

³⁵ Ithipin aci la tuen ke jam luk yic elä, “Mothith eci kōc Itharel kuc bīk wētde cīi piñ. Ee cīk thiēc elä, ‘Yenā looi yī ba ya bānyda ku ye luökkua luk?’ Yen Mothith ē yen cī Nhialic tooc ku bī ya bēny, ku ye raan kony Itharel. Ku yen abī atuny Nhialic cī rot nyuōth ye bun dēp yic, kony luōide yic. ³⁶ Yen Mothith aci kōc Itharel wēt nhūm bei Ijip ke loi kāk jāj gōi pan Ijip, ku wäär teem wär aruössr, ku jōl a wäär rēer kek ror liēt run kathiārjuan. ³⁷ Mothith eci kōc Itharel abī we tuöss raan bī we bēn piössc wētde, raan kāk Nhialic tīj cīmēn cī yen γa tuöss we. Ku yen raan bī tuöss we abī ya raan kuatdun.’ ³⁸ Mothith ē yen rēer kek kōc Itharel ke ciēj ror liēt. Ee rēer kek wärkuan dīt. Ku jōl a atuny nhial yen cī jam tēnē ye gōn Thīnai nhom. Ee yen ye Nhialic yössk ku bī wētden pīr akōlriēc ebēn bēn lēk kōc.

³⁹ “Ku wärkuan dīt aake cī kuc ku bīk wēt Mothith cīi piñ, keek aakēc luui wētde. Ku wickē bīk dhuk Ijip. ⁴⁰ Gokē Aron yössk, ‘Thāth γo jak bī ke aa ket tuen kōc wat yonhūm tē ciēth yok. Akucku yen kē cī rot looi tēnē Mothith yen wäär wēt γo bei Ijip.’ ⁴¹ Keek aaci mīlāj thōōth ke ye jōj cit manh wen, ku loikē yai bī kek yanhden cīk looi aa door.

Ku yekē jal nāk. ⁴² Tēen Nhialic aci yekōu bēn wēl ke. Ku pēl ke bīk aa kuel tō nhial kek yekē door, cīmēn cī ye gōt athōr kōc kāk Nhialic tīj yic elä, ‘Wek kōc Itharel! Ee cie γen, γen yakē nāk γōk.

γōn tō wek ror liēt run kathiārjuan.

⁴³ Ee ye duēl jōj dun cōl Molok yakē ket.

Ku jōl atīm ciēer, jōj dun cōl Repan cāk guan.

Aa kek ke jakkun cāk ke looi, bāk keek aa door.

Ke wek aaba tuöss wei, bāk yet Babilon kōu ciēen.’

⁴⁴ “Wärkuan dīt aake la Duēl yen ye nyuōth lōn nadē ke Nhialic arēer ke ke ror liēt. Duēl aci yīk tēcīt tē cī Nhialic ye lēk Mothith thīn, cī looi tēcīt tē cī ye nyuōth Mothith thīn. ⁴⁵ Ku yen duēl kēnē eci wärkuan dīt aa thōn miēthken wāthēer, agut tē bīi Jōcua ye ē piny cuk bēn rum tēnē kōc ke la ye. Wäär ye Nhialic ke cuōp wei tē bīi yok. Ku jōl duēl rēer agut wäär ye Debit bēnyjaknhom. ⁴⁶ Debit ē nhīer Nhialic. Ku eci Nhialic thiēc ku bī puöl bi luak yīk, luaj bī Nhialic Wundīt Jakop cej thīn. ⁴⁷ Ku ē Tholomon yen aci luak bēn buth.

⁴⁸ “Ku yen Nhialic Madhōl acie cej γōōt yīc γōōt ke yīk. Cīmēn ye kōc kāk Nhialic tīj ye luel elä,

⁴⁹ ‘Aci Nhialic luel, ke nhial yen tō thōnydiē thīn,

ku piny yen aye γen γacōk tāau thīn. Ye γōn yīndē yen bāk yīk tēnē γen?

Ye tēnen yen lēu bī γen lōj thīn!

⁵⁰ Cie γen γa looi kākā ebēn!’

⁵¹ “Tēril wek nhūm thīn! Wek aaci kuc bāk wēt Nhialic cīi piñ, rin thōj wek puōth kek kōc kēc Nhialic gam cīmēn wärkun dīt thēer. Wek aaci kuc bāk wēt cī Wēi Nhialic lēk we cīi gam.

52 “Le raan kāk Nhialic tñj cī wārkuōn dīt puōl ke kēckē nōk? Wārkuōn dīt aaci kōc cī Nhialic tooc nōk, kōc ke cie ya lueel lōn raan bī kē wīc Nhialic bī looi, abī bēn. Ku ēmēn yen acāk gaany ku acāk cōl anāk. 53 Aa wek cī lōōñ Nhialic thōn, lōōñ kek ke cī atuny nhial thōn wārkuōn dīt. Ku keek aa kēckē ke gam!”

Ithipin aci biōōk aleel

54 Tēwēn piñ bāny luk wēl Ithipin, gokē puōth riāāk apeidit ku kackē kethook tēnē ye. 55 Ku yen Ithipin ēcī Wēi Nhialic thōñ guōp, go yenyin wēl nhial ku dēei, ku tñj riel dīt Nhialic, ku tñj Jethu aya ke kāac Nhialic lōōm kōñ cuēc.

56 Go Ithipin bāny luk yōōk jalkē tñj, “Yēn aci nhial tñj ke liep yethok, ku yen aci Manh Raan tñj ke kāac Nhialic lōōm kōñ cuēc.”

57 Go bāny luk keyith kum ku reelkē apeī. Ku riñkē Ithipin guōp, 58 Ku yēthkē ayeer geeu ku lek biōōk aleel agut tē thou yen. Kōc kek ke nāk ye aake cā alēthken nyāñ riēnythii cōl Thawul ku bī ke lōk tiit. 59 Keek aaci Ithipin jāl biōōk aleel, ku Ithipin ē ye Nhialic cōl, “Bānydiē Jethu, lor wēikiē!” 60 Ithipin ēcī yenhial guōt piny ku lueel ke cie rōl jot apeidit, “Nhialic! Duk ke gāk kēreec cik luōi ya!” Wēt kēnē aci lueel, ku thou nyin yic. Nāāk cī Ithipin nōk ēcī raan cōl Thawul gam. Ku mony cōl Thawul ē tō thīn. Ku yeen ēcī lōn nēk Ithipin gam.

8

Thawul aci kōc cī gam cōl agum

1 Akōl nēk Ithipin, yen akōl jōok yen rot bī kōc ke cī wēt Jethu gam Jeruthalem gum apeidit. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake cī kat bīk rōt thīai wuōt kōk yiic, wuōt Judia ku Thamaria, ku atuuç Jethu kek aake cī dōñ Jeruthalem kepēc. 2 Kōc ke

cī wēt Nhialic gam piānden ēbēn, aa kek cī Ithipin bēn la thīōk, ku jōlkē dhiau apeī rienke.

3 Ku ēcī Thawul them bī kōc cī wēt Jethu gam cōl agum, rin yeen ē ye la panē ku panē, ke kuany bēēi yiic ēbēn, ku ē ye kōc cī wēt Jethu gam yōc bei yōōt yiic, rōōr ku diāār, ku kuēeth ke bī ke la mac.

Wēt Puōth Yam aci piōōc Thamaria

4 Kōc ke cī wēt Jethu gam, cī thiēi wuōt kōk yiic aake cī la cath wuōt yiic ēbēn, ku piōōckē kōc wēt Nhialic. 5 Pilipo ēcī cath bī la gen Thamaria ku le kōc piōōc thīn wēt Jethu Kritho. 6 Kōc ke cī kenhūim aa kuōōt, aake cī kepuōth aa tāau piny ku bīk kē lueel Pilipo aa piñ apath. Keek aaci wēt Pilipo aa piñ ku tñjkē kāk jāñ gōi cī aa looi. 7 Kōc juēc aaci jakreç aa bēn bei kegup ke dhiau apeī, ku kōc cī ruai, ku kōc kōk cī ñōl aaci Pilipo cōl aa puōl. 8 Kēya, kōc Thamaria aaci puōth bēn miēt apeidit.

9-10 Ku mony cōl Thaimon ē ciēñ gen Thamaria, ku yeen ēcī kōc cōl agēi kākken ye looi. Yeen ēcī rot looi ke ye raandit apeī, ku kuat kōc ke ciēñ geeu ēbēn aake cī kepuōth tāau piny ku piñkē wētde. Ku ē cik aa lueel ēlā, “Jōñ cōl Rieldit yen aci bēn piny cimēn Thaimon.” 11 Ku ē yic, Thaimon ēcī kōc Thamaria cōl agēi tēwāār yen kākken kē looi jōñ tō yeguōp, ku kōc aake ye wētde buōōth yic ku detkē yic. 12 Nawēn la kōc Thamaria wēt Pilipo gam, wēt piōōc yen kōc Wēt Puōth Yam rin bāāny Nhialic, ku rin Jethu Kritho, go rōōr ku diāār gam bīk rōt cōl aa muōc nhūim. 13 Yen Thaimon aya ēcī wēt Nhialic gam, ku cōl rot amuōc nhom, ku jōlkē rēēr tōk kek Pilipo, ku yeen ēcī bēn gāi tēwēn tñj yen kākdit jāñ gōi ye Pilipo looi.

14 Go atuuç Jethu ke tō Jeruthalem piñ lōn nadē ke kōc

Thamaria aake cī wēt Nhialic yet tēnē ke. Gokē Pīter ku Joon tooc bik la tēnē ke. ¹⁵ Nawēn cī Pīter ku Joon yet Thamaria, gokē rōök ku bī Wēi Nhialic lööny kəc Thamaria gup. ¹⁶ Kəc Thamaria aake cī muɔc nhīm rin Jethu Krītho ku Wēi Nhialic ē ɲuɔt kəc lööny kegup. ¹⁷ Go Pīter ku Joon kecin tāau kenhīm go Wēi Nhialic lööny kegup.

¹⁸ Tēwēn cī Thaimon ye tīj ke Wēi Nhialic cī lööny kegup, wēn cī Pīter ku Joon, atuuc Jethu, keek dɔɔc, go wīc bī Pīter ku Joon gām wēu, ¹⁹ ku jəl ke yōök, “Yiēkkē ya riɛl kēnē aya, rin na le raan daac, ke Wēi Nhialic lööny yeguɔp.”

²⁰ Go Pīter wēt Thaimon dhuk nhom ku lueel, “Aɲuɛn diɛt yī ku wēuuku cuɛt pan mac ēbēn, rin ē yīn ye tak diɛt yī ɲɔc miɔc Nhialic wēu. ²¹ Yin acie raan akuɔtda ku acin kēn yī mat ke ɲo, rin piāndu aciī la cōk tēnē Nhialic. ²² Dhuɔk yīpuɔu ciēn, ku pāl luai kāɾɛc, ku rōök Nhialic ku bī kāɾɛc ye tak cimēn ē kēnē pāl piny. ²³ Yen aye tīj yīguɔp lən til yīn ɲo apeiɔit, ku yīn aci kāɾɛc ye ke looi muɾ.”

²⁴ Go Thaimon Pīter ku Joon yōök. “Rōökkē tēnē Nhialic riɛnkīɛ, ku bī ciēn kēɾɛc loi rot tēnē ya kāk cā lueel yiic.”

²⁵ Tēwēn cī Pīter ku Joon kəc Thamaria lək lən ye wēt Nhialic ye lək ke yic, gokē dhuk Jeruthalem. Ku tēwēn dhuk kek, aake ye kəc piɔɔc Wēt Puɔth Yam Nhialic ē bēɛi juɛc cik tēek yiic pan Thamaria.

Pilipo ku bēny wēu Ithiōpia

²⁶ Atuny Nhialic ēcī Pilipo lək ēlā, “Guir rot ku kueny dhöl yic, dhöl jiɛl Jeruthalem bī la Gadhā.” (Dhöl kēn acie bēn tēek ēmēn.*) ²⁷ Go Pilipo rot guir ku lööny dhöl. Ku tēn, ke yök raan Ithiōpia, raan cī la Jeruthalem bī Nhialic la door. Ku yen mony kēnē ēcī roc. Ku ē ye

bēny wēu muk wēu tīj cəl Kandake, tīj ye bēny Ithiōpia, ²⁸ ku yen ē dhuk Ithiōpia riān thel mathiāɲ. Tēwēn cieth yen dhöl yic, ee kuen athör Ithaya raan kāk Nhialic tīj. ²⁹ Ku ēcī Wēi Nhialic lək Pilipo, “Lɔɔr ku cath keyī thiäk rot riān thel mathiāɲ.” ³⁰ Go Pilipo jəl riɲ tēthiääk kek ye ku piɲ ke kuēn athör Ithaya yic. Go jal thiëc, “Ye deet yic yen kē kuen?”

³¹ Go bēny tōsu wēu dhuk nhom, “Ba jal deet yic kēdē, ke cīn raan cie tēt yic ɲa?” Ku yōök Pilipo bī la nhial riāi yic, bī cath kek ye. ³² Kēnē yen kuen athör theɛr wēl Nhialic yic akīn,

“Yen ee cit amäl thel ku bī la teem röl,
acit manh amääl cie dhiau tē teem nhiemde wei, ee cīn wēt ye lueel.

³³ Yeen ee cī rac guɔp, ku kəc aake cīi kuc bik yiɛnyde cīi gam. Acin raan mīthken bī dōɲ bī lək lueel,
bī kāɾɛc riëc akölē lək a lueel, rin cīi piɛde pinyinhom guɔ cəl athök.”

³⁴ Ku jəl bēny tōsu wēu Pilipo yōök, “Lək ɲa, Ithaya jiɛm rin ɲa, jiɛm rienke aye rin raandä?”

³⁵ Go Pilipo jal jam, ku jək jamde kēthiōök awēn cī bēny tōsu wēu kuen athör theɛr wēl Nhialic yic. Ku jəl lək Wēl Puɔth Yam rin Jethu. ³⁶ Tēwēn cieth kek dhöl yic, ke yet tē tōu piū thīn, go bēny tōsu wēu Pilipo jal thiëc, “Piū akīk, yenō bā pēen ke ɲa cī muɔc nhom?”

³⁷⁻³⁸ Bēny tōsu wēu pan Ithiōpia aci raan kuath riāi yōök bī riāi cəl akääc, ku jəl Pilipo ku bēny wēu la piny ku lek piū yiic, ku muɔc Pilipo bēny wēu Ithiōpia nhom. ³⁹ Nawēn cik jəl bēn bei piū yiic, go Wēi Nhialic Pilipo diɛr piny. Ku bēny tōsu wēu akēc Pilipo bēn tīj, go lööny dhöl ke dhuk panden, ku yeen ē mit puɔu apei. ⁴⁰ Pilipo

* **8:26** Dhöl kēnē acie bēn tēek ēmēn rin diit liɛt thīn. **8:33** Ith 53:7-8

aci rot yök ke ci yet gen cöl Adhooth, ku ler ku piöoc kóc Wël Puoeth Nhialic geeth yiic ebën, gut tē yet gen cöl Cetharia.

9

Thawul aci wēt Jethu gam
(Luai 22:6-16; 26:12-18)

¹⁻² Thawul aci la tuen ke riëec ye yen kóc buoeth Bëny riääc lön nek yen ke. Ee ci la tēnē raandit kāk Nhialic, ku bi ye la yiëc athöör tēnē bāny akut yanh Itharel rëer gen Damathkuth, ku aye athörkäläk kóc Itharel tō Damathkuth, lön na la Thawul kóc ci wēt Jethu gam yök, diäär ku röör, ke bi döm, ku kuëeth ke Jeruthalem.

³ Tëwën cieth Thawul dhöl yic ke la Damathkuth, ku wën ci yen jal thiök kek geu, ke kam thiin wën ke tūj mac la biliny nhial, ku yer piny ebën yelööm. ⁴ Ku wiik piny ku piñ raan röl ke jam ku læk ye, “Thawul, Thawul! Ye rin nõ cöl yin ya agum?”

⁵ Go Thawul thiëc ëlä, “Ee yin ña Bëny?” Go röl wën ci piñ dhuök ye, “Ee yen Jethu, yen raan jör. ⁶ Ku yiin jot rot emën ku löör geeu, ku yin abi læk kë ba dhiel looi.”

⁷ Röör ke cath kek Thawul aake ci kööc, ke bit, ku keek ë cín raan cik tūj, ku aake ci röl raan jam piñ. ⁸ Go Thawul rot jot, nawën liep yenyin, ke cie piny ye tūj. Go kóc ke cath kek ye döm cín ku thelkë, ke la Damathkuth. ⁹ Ku jöl rëer nin kadiäk ke cie daai, ku yeen ë ninkä yiic kadiäk ëcie dek piu ku ëcie mith.

¹⁰ Raan cöl Ananiath ci wēt Nhialic gam ë rëer Damathkuth. Ku ë la kën ci rot nyuöth ye, ku ë ye tēn ci Nhialic ye cöl thin, “Ananiath.” Go Ananiath gam ku bëer, “Yen akïn Bëny.”

¹¹⁻¹² Go Bëny læk ye, “Jot rot, ba la dhöl cöl, ‘Dhöl la cök,’ ku na yet pan raan cöl Judath ke yi thiëc raan cöl Thawul, raan wun Tarthuth. Yen Thawul arök, ku yeen ala kë ci rot nyuöth ye lön ci yen ke raan kāk

Nhialic cöl Ananiath tūj ke bō yöt, bi ye bën döc, rin bi yen ke piny bën tūj.”

¹³ Go Ananiath bëer, “Bëny, kóc juëc aacäläk käreec apai ye raan kënë luai kóc ci wētdu gam tō Jeruthalem. ¹⁴ Ku yeen aci bën Damathkuth tēnē, ke ci raandit kāk Nhialic yiëc riel, ku bi kóc yi door bën döm.”

¹⁵ Go Nhialic læk Ananiath, “Löör yen aca löc, ku bi ya aluanidië. Yen abi ya cöl anjic kóc cie kóc Itharel, ku jöl aa bānydit pinyinhom ebën, ku jöl aa kóc Itharel. ¹⁶ Ku aba nyuöth ye, yen yen, yen tē bi yen guum thin wētidië.”

¹⁷ Go Ananiath lööny dhöl ku ler yön wën rëer Thawul thin, ku jöl döc. Ku yök Ananiath ëlä, “Yin wämääth Thawul, Jethu yen Wën Nhialic nhom, yen ci rot nyuöth yi dhöl yic wäär bi yin acä tooc. Acä tooc, ku ba yi bën döc ku ba bën daai, ku bi Wëi Nhialic lööny yiguöp.” ¹⁸ Kaam wën, ke kacit kuëc rëc lööny piny Thawul nyin ku ben piny tūj. Ku jot rot bi kööc ku cöl rot amuoc nhom, ¹⁹ nawën ci jäl mith, ke ben riel yök. Thawul aci jäl rëer nin lik Damathkuth kek kóc ci gam.

Thawul aci kóc piöoc Damathkuth

²⁰ Nawën ke la tēn amat kóc Itharel ku jüem rin Jethu. Ee ci kóc aa læk ëlä, “Jethu ë ye Wën Nhialic.”

²¹ Kóc ke ci wēt lueel Thawul piñ aaci bën gäi, ku yekë röt thiëc kamken, “Cie yen mony kënë wäär tō Jeruthalem, yen kóc ci wēt Jethu gam nõk? Ku cie yen bi yen tēnē emën, bi kóc ci wēt Jethu gam bën döm ku kuëeth ke tēnē raandit kāk Nhialic?”

²² Ku yen Thawul ëci riel piöoc yic apaidit, rin kāk ke ye lueel, aaye nyuöth lön nadë ke Jethu yen ë raan bi Nhialic tooc bi kóc bën luök, aake ye yith kóc rac nhüm, ku ë cín kën ye kóc Itharel tō Damathkuth bën bëer.

²³ Nawën cî nîn juëc thök, ke kəc Itharel kuut kenhïim ku jalkë tē bî kek Thawul nāk thîn cāt. ²⁴ Ku yen Thawul ēcî bēn lək kē cî kəc Itharel mat yic, kē bîk luši ye. Aake cî dhöl la ayeer kal geeu yic bēn aa tiit thook aköl ku wēer, rin na tēek thîn ke nāk. ²⁵ Nayon akäl tök ke tēeu kacken ye buoath alom yic, ku luēnjē tēyör pāny kōu, ku jalkë luaac piny ē wiēn.

Thawul aci dhuk Jeruthalem

²⁶ Thawul aci bēn dhuk Jeruthalem ku them bî rot mat akut yic, akut abiöth. Ku akēc kəc ke cî wēt Jethu gam, gam lön cî Thawul rot wel ku bî ya raanden, ku keek aake ye riöc ē ye. ²⁷ Go Barnaba döm cin ku yēth tēnē atuuc Jethu. Ku jöl tēt yic atuuc Jethu yen tē cî Thawul Jethu tiēn thîn dhöl yic ke la Damathkuth, ku lön cî Jethu jam tēnē ye. Ku yeen aya ēcî tēt yic atuuc Jethu, yen tē cî Thawul kəc piöc thîn ke cîi riöc Damathkuth rin Jethu. ²⁸ Ku këya Thawul aci bēn rēer ke ke. Ku jöl a cath gen Jeruthalem yic ke piöc kəc rin Jethu ke cie nyin ye riöc. ²⁹ Yeen aya aci ya jam ku teer wël kek kəc Itharel jam thonj Girik, ku ēcî kəkä duēr bēn nāk. ³⁰ Nawën le kəc akuötde yök lön wïc ye bî nāk, gokë nyaai ku yēthkë tē cöl Cetharia ku jalkë la tuöc Tarthuth.

³¹ Ku tēen, yen ē tē cî kəc cî wēt Nhialic gam nhïim bēn lääu, ku rēerkë ke cîn riöc gēeth yiic ēbēn, Judia, ku Galilia ku jöl a Thamaria. Akut kəc ke cî wēt Nhialic gam ēcî yeyic juak, ku ēcî dīt rin ye Wēi Nhialic ke kony, rin ē kek rēer ke thek bēny Jethu.

Pīter aci la Lida ku Jopa

³² Pīter aci bēi juëc tēek yiic, na ye yon akäl tök ke la kəc cî wēt Nhialic gam ciēn pan cöl Lida neem. ³³ Go Pīter mony cöl Ainieth yök Lida, ku yen mony kēnē akēc

cath run kabēt rin cî yen ruai. ³⁴ Go Pīter lək Ainieth ëlä, “Ainieth, Jethu Kritho aci cöl apuäl. Jöt rot ku lön biöndu.” Go Ainieth rot jöt yon yic. ³⁵ Go kəc ke ciēn Lida ku Caron Ainieth tiēn ke cath, gokë wēt bēny Jethu gam.

³⁶ Ku tiēn cöl Tabitha cî gam ē ciēn Jopa. (Ku rienke yen tiēn kēn thonj Girik ē cöl Dorkath, ku wētde yic, “Ee läöc.”) Ku ē ye kápath looi ku kony kəc nōn. ³⁷ Ke tēen ēcî tuany nawën ke thou. Go guäpde look ku tōu yon nhial. ³⁸ Pan cöl Jopa ēcî mec apei ke Lida. Nawën piēn kəc akut cî wēt Jethu gam lön rēer Pīter Lida, gokë kəc karou tooc bîk la lək ye ëlä, “Lac bēn tēnē yo.” ³⁹ Go Pīter rot jal guiir ku lööny dhöl kek rōör awēn karou. Nawën le Jopa, ke yēth yon nhial. Ku guöp ēcî diäär lēer gööm piny ke dhiau. Ku yekë alēth cî kəc yen Tabitha yon piir yen jäl aa nyuöth Pīter. ⁴⁰ Go Pīter kəc cöl ala ayeer yööt, ku jöl yenhiäl guät piny bî rōök, ku wël yenhom guöp raan ku lueel, “Tabitha, jöt rot!” Go Tabitha ye nyin jäl liep. Nawën tiēn Pīter go yeköu jöt piiny. ⁴¹ Go Pīter döm kök ku kony bî rot jöt. Ku jöl Pīter kəc akut cî wēt Jethu gam cöl, ku jöl aa diäär lēer, ku jöl ke nyuöth Tabitha ke cî piir. ⁴² Thonj cî Pīter Tabitha cöl aben piir aci jäl thiēi Jopa yic ēbēn. Ku tēen kəc juëc aaci wēt bēny Jethu bēn gam. ⁴³ Ku jöl Pīter cej nîn juëc pan raan biök duny cöl Thaimon.

10

Kornelio aci Pīter caal paande

¹ Mony cöl Kornelio ē tō gen Cetharia. Ku yen ē ye bēny mac apuruk buoät, “Ke ye cöl apuruuk Italia.” ² Ku yeen ē ye raan path riöc Nhialic. Yeen ku kacke aake ye Nhialic door. Ee ye kəc Itharel nōn nyin kony, ku ē ye lac rōök tēnē Nhialic.

³ Naḡon akäl tók, tšöŋ akäl, ke kédänj bö kécit nyuöth, ku tiŋ atuny nhial ke bö ku lueel téné ye, “Kornelio!”

⁴ Go Kornelio atuny nhial döt ke ci rišöc ku lueel, “Ye kënë njö Bëny?” Go atuny nhial dhuök ye, “Nhialic aci ršökku piŋ, ku aci kušony ye looi téné kóc njöŋ nyin tiŋ aya. Ku awic bi ke dhuk nhüm. ⁵ Tušoc kóc Jopa emën bik mony cöl Thaimon Piter la cöl. ⁶ Yeen arëer pan raan duny biök cöl Thaimon, wär nhom.” ⁷ Tëwën ci atuny nhial awën luel ë wëlkä jäl, ke Kornelio cöl kóc karou ken lui baai, ku cöl apurukden tiit baai ë Nhialic door, ⁸ ku lëk ke wët ci atuny nhial lueel, ku tooc ke Jopa.

⁹ Naḡon aköl dëët, ke röör awën ḡoot dhöl yic, ke ci thišk kek Jopa, ke Piter la ḡon nhial thok təcit aköl ciel yic bi la ršök. ¹⁰ Ku jöl cök nök, ku wic bi miith. Tëwën guir mieth ke kécit nyuöth loi rot téné ye, ¹¹ ku tiŋ nhial ke ci rot liep, ku luëc kédänj rot piny, kédüit la tēḡëi, la guök kaḡuan, ¹² la yic kuat lääi ebën, ku käk wuc keyöth piiny ku diet pär nhial. ¹³ Ku piŋ röl ke lëk ye, “Jot rot Piter, näk lei ku cuet.”

¹⁴ Go Piter lueel, “Acie tēde Bëny! ḡen akēc kaŋ miith käk cie cam cit kakkä.”

¹⁵ Go röl ben jam téné ye, “Duk tak lön le yen ke cü path bi cam tē ci Nhialic ye lueel ka path.” ¹⁶ Kënë aci röl awën ber yic arak diäk, nawën ke wiën mit, ku dhuk nhial.

¹⁷ Ku gëi Piter kē wic Nhialic bi lëk ye ë nyuöth kënë yic. Ku ë kaam awën ke kóc ci Kornelio tooc aaci tē rēer pan Thaimon thin njic, ka kääc yol thok. ¹⁸ Ku cöotkē ku thiëckē, “Le jäl tš baai tēn cöl Thaimon Piter?”

¹⁹ Tëwën ḡot wic Piter ye bi nyuöth deet yic, ke lëk Wëi Nhialic ye, “Piter, piëŋ yiyic, ala kóc kadiäk ci bën wic yi. ²⁰ Guir rot ku löör

piny, ku duk wët cieth kek ḡöŋ yic ba cü la ke ke, ee ḡen acöl ke aabö.” ²¹ Go Piter la piny ku lëk ke, “Ee ḡen raan wiëckē. Yenjö biŋ wek?”

²² Gokē bëer, “ḡok aaci bëny apuruuk Kornelio tooc. Yeen ë raan path Nhialic door, ku yeen atheek kóc Itharel ebën. Aci atuny Nhialic lëk ye bi yi caal paande, rin bi yen wët ba la lëk ye piŋ.” ²³ Go Piter ke cöl, “Bäk niënkē ë wëer kënë.”

Nawën bak piny ke Piter jiël ke ke, ku cath kóc kök ci gam Jopa kek ye aya. ²⁴ Na aköl dëët ke ḡet Cetharia tē tiit Kornelio ye thin, kek kacke ku mäthken ci cöl. ²⁵ Tëwën dööt Piter baai, ke lor Kornelio ku gut yenhiaal piny yenhom. ²⁶ Go Piter cöl ajot rot bi kšoc ku lueel, “ḡen gušp, ḡen ë raan ë path.” ²⁷ Ku jöl Piter jam kek Kornelio agut tē ḡeet kek ḡöt, ku yök kóc juëc ke ci kenhüm mat, ²⁸ ku lueel téné ke, “Anjäckē lön löŋdan Itharel ë raan pëen bi cü la bëëi kuat dët yuic, ku cü mët ke ke. Ku aci Nhialic nyuöth ḡa lön acin raan lueel ka la gušp käreë. ²⁹ Këya, wën ci yin ḡa tušc, ḡen aci bën ke cün diu, ku awiëc ba njic aya, yenjö tuc yin ḡa.”

³⁰ Go Kornelio lueel, “Wäär nün kadiäk cök ḡen ḡa ršök ḡööt ë tēn, təcit mënë tääh aköl, kaam wën ke raan ceŋ alëth ḡer apëi bö ku këëc ḡanhom, ³¹ ku lueel, ‘Kornelio! Nhialic aci ršökku piŋ, ku aci kušony ye looi téné kóc njöŋ nyin tiŋ. ³² Tušoc raan Jopa bi mony cöl Thaimon Piter la cöl. Yeen arëer pan raan duny biök cöl Thaimon tš wär nhom.’ ³³ Guš yi tušc nyin yic. Ku yin aci këpath looi ba bën. Emën, ḡok aa rëer tēn ebën ḡo dëei Nhialic, buk kē ci Nhialic lëk yi ba lueel, piŋ.”

Löŋ Piter

³⁴ Go Piter jäl jam ëlä, “Aca deet yic emën lön ë yic, Nhialic acie kóc ë poc yuic. ³⁵ Kuat raan ye door

ku looi kāpath, aye gam. Acin kēde kek kuat. ³⁶ Yin anjic wēt cī lēk kōc Itharel, Wēt Puoth Yam cī Jethu Bēny mac kōc ēbēn bēēi bī kōc dōōr ke Nhialic. ³⁷ Yin anjic kākdit cī rōt looi pan Itharel ēbēn, jōok wun Galilia, lōk wēi wāār ye Joon lēk kōc cōk ciēēn. ³⁸ Yin anjic Jethu raan Nadharet, raan cī Nhialic lōc ku cōl Wēike abō tēnē ye ku gēm riēl. Jethu ē ye la yōn juēc yiic, ku looi kāpath tēnē kōc. Ku kony kōc la gup jakrēc. ³⁹ Yok aaci kājuēc cī looi gen Jeruthalem ku pan Itharel ēbēn tīj, ayī kē cī ye piāāt tim cī riūu kōu bī nōk. ⁴⁰ Ku ben Nhialic cōl apīr ku jōt bei piiny ranj yic akōl ye nīn diāk, ku cōl anyuth rot yo. ⁴¹ Ku acie kōc ēbēn aa yook kōc yok cī Nhialic lōc buk njic. Yok aaci mīth ku dēkku kek ye wāār jōn rotde cōk ciēēn. ⁴² Ku lēk yo buk wētde lēk kōc, ku luelku lōn ē yen aci Nhialic lōc bī luk looi tēnē raan ēbēn, kōc pīr ku kōc cī thou. ⁴³ Kōc ēbēn, kōc kāk Nhialic tīj aaci jam riēnke, ku luelkē na gam raan wēt Jethu, ke Nhialic apēl kāracke piny riēnke.”

Kōc cie kōc Itharel aaci Wēi Nhialic lōōny kegup

⁴⁴ Tēwēn nōt jīēm Pīter, ke Wēi Nhialic lōōny kōc awēn piņ gup. ⁴⁵ Ku kōc Itharel wāār bō Jopa kek Pīter aake cī gāi, rin cī kek Nhialic tīj ke cī miōcde gām kōc kuat dēt cie kōc Itharel aya. ⁴⁶ Rin aa cīk tīj ke jam thok kōk, ku luelkē, “Nhialic adīt.” Go Pīter jam, ⁴⁷ “Kōckā aaci Wēi Nhialic bēn tēnē ke cimēnda aya. Nadē, le raan bī ke pēēn bī ke cīi muōc nhīim?” ⁴⁸ Ku cōl ke aa muōc nhīim rin Jethu Krītho. Ku lēk Kornelio Pīter bī rēēr ke ke nīn lik.

11

Pīter acā akut Jeruthalem lēk kē cī looi

¹ Atuuc Jethu ku kōc kōk cī gam pan Judia yic ēbēn, ee cīk piņ lōn nadē ke kōc cie kōc Itharel aake cī

wēt Nhialic yet tēnē ke. ² Tēwēn cī Pīter yet Jeruthalem, go kōc ke wīc ye ku bī kōc cie kuat Itharel aa nōt ye jāām guōp ēlā, ³ “Yin yī ye jāl pan kōc cie nōt, ku yin yī ye rōm ke ke!” ⁴ Go Pīter ke tēt kēriēēc ēbēn cī rot looi, ⁵ “Wāār ē la kēn ca tīj ke ya rōōk gen Jopa. Ee la kēdiit la tēyēi, la guōk kanuan, ca tīj ke luēc piny nhial, ku tēēu piny yalōōm. ⁶ Ku jāl luit yic, guō lāāi baai ku lāāi roor ku jōl aa lāāi wuc keyiic, ku diet roor tīj thīn. ⁷ Ku piēj rōl ke ye lēk ya, ‘Jōt rot Pīter, nāk lāāi ku cuet!’ ⁸ Guō lueel, ‘Acie yic, Bēny! Acin mīth rēc ca kanj cam cīt kākā.’ ⁹ Guō rōl ben piņ nhial. ‘Duk tak lōn le yen kē cīi path bī cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.’ ¹⁰ Kēnē aci rot looi arak diāk, ku jōl kēdiit la tēyēi la guōk kanuan awēn tō lāāi thīn, miit ku dhuk nhial. ¹¹ Kaam thiin awēn ke rōōr kadiāk cī tuōc ya tē cōl Cetharia yēēt pan awēn rēēr yen thīn. ¹² Ku ēcī Wēi Nhialic lēk ya, ba nhom cīi thiek ba cath ke ke. Ku jōl kōckā kadātem akutdan kōc cī gam yic ya ruac, jāl Jopa agut Cetharia, ku lok pan Kornelio. ¹³ Ku lēk Kornelio yo lōn cī yen atuny nhial tīj ke kāāc yenhom yōnde ku lēk ye, ‘Tuōc raan Jopa tēnē mony cōl Thaimon Pīter bī bēn. ¹⁴ Yen abī lēk wēl bī yin ku miēthku cōl apoth kērac yic.’ ¹⁵ Nawēn jaam, ke Wēi Nhialic lōōny kegup cimēn yōn tuēj kōj yen lōōny yōgup. ¹⁶ Ku jal kēnē cī Bēny Jethu lueel yōn tak, ‘Joon ē ye kōc muōc nhīim ē piū, ku wek aabi muōc nhīim Wēi Nhialic.’ ¹⁷ Acie kē lēu bī baai dhōl lōn cī Nhialic kēnē yen cī yiēk yo, yiēk kōc cie kōc Itharel aya, ku ē yīk yo wēt cī yok wēt Bēny Jethu gam, ke yen ya ŋa, ba them ba Nhialic gēl nhom!”

¹⁸ Nawēn piņkē wēl cī Pīter lueel, gokē cīi ben jāām guōp ku leckē Nhialic ēlā, “Kēn yen ē wīc Nhialic aya, ku bī kōc cie kōc Itharel kārēc yekē looi puōl, ku bīk mēt pīr

akölrüëc ebën yic!”

Kac cï gam pan cöl Antiök

¹⁹ Kac ke cï gam aake cï wεεr rin cï kek riöc lön nêk ke cimën wäär cï Ithipin nök. Kac kök ke yiic aaci yet pan cöl Ponicia ku Thaipruth ku Antiök. Ku keek aake ye kac Itharel kepëc kek aake ye lëk wët yam Jethu. ²⁰ Ku kac kök ke cï gam, ku aake ye kac pan Thaipruth ku Thirene, aake cï la Antiök ku lek Wët Puöth Yam lëk kac cie kac Itharel aya. Aa cik aa lëk thoŋ puöth yam rin Bëny Jethu. ²¹ Aake cï Nhialic yiëk riel. Go kac juëc gam ku yekë Nhialic door.

²² Thoŋ cï kac cie kac Itharel gam Antiök aci yet tënë kac cï gam Jeruthalem. Gokë Barnaba tuöc Antiök. ²³ Wën cï yen yet ku tiŋ tē cï Nhialic kac Antiök daac thïn, ke jöl puöu miet ku jiëem kenhüim ku bik aa kac path yer puöth, nhiar Nhialic piänden ebën. ²⁴ Barnaba ë ye raan path cï Nhialic gam piände ebën, ku ë la guöp Wëi Nhialic. Kac juëc aaci wët Bëny bën gam.

²⁵ Ku jöl Barnaba jäl ku ler pan cöl Tarthuth ku bi Thawul la wïc. ²⁶ Nawën le yök, gokë bën Antiök. Ku jolkë rëer Antiök ë ruöön, ku keek aake ye röm kek kac cï gam, ku aaci akut dit apeï bën piöc. Antiök yen ë tën kəŋ kac cï gam aa cöl thïn ka Krithiaan.

Barnaba ku Thawul aaci tuöc Jeruthalem

²⁷ Ruöön yen rëer Barnaba kek Thawul Antiök, yen ë tën jiël kac kök kāk Nhialic tiŋ Jeruthalem ku lek Antiök. ²⁸ Raan tök ke yiic cöl Agabuth ëcï Wëi Nhialic yiëk riel, ku bi lëk kac lön le yen cəŋdïit bi bën pinyñhom ebën. (Cəŋ kënë aci bën bën yon ye Klaudiöth bënyñakñhom.) ²⁹ Ku abiöth aaci raan tök keyiic ebën la kënë cï ya tuöc wämäthaken cï gam ciëŋ wun Judia. ³⁰ Ku keek aaci wëeu kuööt

yiic, ku jolkë Barnaba ku Thawul tooc bik ke yäth tënë kacdit akut kac cï gam.

12

Kac cï gam aaci ŋuöt ke gum apeï

¹ E runkä cak ëcï baai kööl agut Judia, go bëny Judia cöl Yërot Agrïpa kac abëk kac cï gam yiic cöl aban. ² Yeen aci mënñ Joon cöl Jemith cöl atök yeth pal. ³ Na le tiŋ ke kac Itharel mit puöth kë cï looi, go Pïter cöl adəm ku mac, (yen kënë ë loi rot yon ciem Yan Ayum cïn yic luou.) ⁴ Nawën cï Pïter döm ku mac, ke thön akuut apuruuk kaŋuan bik aa tiit. Ku akuöt tök ë la yic kac kaŋuan. Ee cï Yërot Agrïpa tak ku bi Pïter yäth luk yic aköl Yan Ayum cïn yic luou cök ciëen. ⁵ Ku Pïter aci jäl rëer mëc yic. Ku kac cï gam aake ye röök rienke apeï tënë Nhialic.

Atuny Nhialic aci Pïter luöny bei yön mëc

⁶ Wëer yen bi Yërot Agrïpa ye cöl abii luk yic rial, Pïter ë nin kam apuruuk karou ke tit ye. Ee cï rek cïn arëk karou, ku yön mëc ë tit thok apuruuk kek ke lui akölë. ⁷ Tëwën nyin yic ka atuny Nhialic bə ku këc yöt thok ku mer yöt yic. Ku meŋ Pïter kët ku puöc bi rot jət ku lëk ye, “Lac rot jət! Ku ban yikou!” Nyin yic, ke luöŋ awën cï ye rek lööny wei yecin. ⁸ Ku lueel atuny nhial, “Dut yiyic ku ruök warku.” Go Pïter yeyic duut ku ruk war, ku lëk atuny nhial ye, “Paat alanhdu yikou ku buöth ya.” ⁹ Go Pïter jäl biaath cök ayeer, Pïter ë këc kën loi rot deet yic, lön nadë ke kë looi atuny nhial ë yic. Eci tak ciët ye nyuöth. ¹⁰ Keek aaci jal tëek akuöt tök lööm, akut apuruuk ke tit, ku benkë rëet akut dët ye kek rou lööm ku jolkë yet kal thok, kal ye gur thok wëeth cï yethok wël geeu. Go kal yethok ŋaany ë rot ku lek ayeer. Keek aaci

jäl la ke cath dhël yic, nawën ka atuny nhial mär.

¹¹ Ku jöl Pïter kë lui rot ye deet yic ku lueel, “Ëmën aca jal ñic lön ye yen yic këñ awën ya tñj këcït nyuñth! Nhialic acä tuñc atuñnyde bä bën kuñny bei Yërot Agrïpa cin, ku jöl aa käk ke ye kəc Itharel tñj ke bik luñi ya.”

¹² Nawën ñic lön rëer yen tërac, go la pan Maria man Joon Marko. Ku kəc juëc aake ci kenhïim kut thïn ë ke röök. ¹³ Ku jöl Pïter yöt tøj thok ayeer, go nyan aluaak lui baai cöl Roda la bï raan yöt gut thok la tñj. ¹⁴ Ku ëci Pïter ñic röl, go puñu miët apeï, ku go guo kat ke këc yöt liep thok, ku le lëk kəc lön yen ke Pïter yen akääc ayeer. ¹⁵ Go kəc awën rëer yöt lëk ye, “Yïn aci muñl!” Go lëk ke lön ë yic yen aci lëk ke. Gokë lueel, “Ka atiëmde yen aci bën.”

¹⁶ Ku la Pïter tuen ke tøj yöt thok, gokë yöt ñaany thok. Gokë tñj ku gëikë. ¹⁷ Go Pïter lëk ke bik biet, ku jöl tët yic ke yen të ci Nhialic ye bëñ bei thïn yööt ë mëc yic ku lëk ke, “Lëkkë Jemith ku wämäthkuan kək yen kë ci rot looi.” Ku jiël bï la tädët. ¹⁸ Na la piny bak, go apuruuk ke tit nhïim la cöt, ku yekë röt thiëc kamken, “Yenjö ci rot looi tënë Pïter?” ¹⁹ Go Yërot Agrïpa apuruuk yöök bik yööp. Ku akëc kë bën yök. Go apuruuk cöl adet thook, ku lëk kəc kəc nök bï ke nök. Tëwën ci ë këñ rot looi go Yërot Agrïpa jäl Judia, ku ben la ceñ Cetharia.

Antipäth Yërot aci thou

²⁰ Nawën ci Yërot Agrïpa puñu riääk tënë bäny Tire ku Thidon, gokë la ke ya akut bik la tñj. Ku ë cik kañ lëk Blatuth raan käk pan bëny tiit bï wëtten gam. Ku jölkë la tënë Yërot Agrïpa ku thiëckë bï döör ke ke, rin keek aake ye müith yök wun yen mëc Yërot Agrïpa.

²¹ Nayon aköl yen ci Yërot Agrïpa lueel bï yen mat ke ke, go ruk alëthken bääny ku nyuuc thönyde

nhom ku jïem ke kəc. ²² Ku jöl kəc duoat aa looi ëlä, “Acie raan yen jam, Aciëk.” ²³ Ee tëñ, Yërot Agrïpa aci atuny Nhialic bën cöl atunya, rin ci yen rot looi bï a yen ye door ku cie Nhialic yen ye door. Nawën ke cuet käm tö yeyäc yic, ku thou.

²⁴ Wët Nhialic aci bën la tuen ku kəc juëc aaci bën gam.

²⁵ Ku Barnaba kek Thawul aaci luaiden bën thöl, ku dhukkë Jeruthalem ke cath kek Joon Marko.

13

Barnaba ku Thawul aaci löc ku toc ke

¹ Kəc ke ci gam Antiök aake la yiic kəc ke ye käk Nhialic tñj, ku jöl aa kəc ë kəc ci gam piöc, ku keek aake ye yï Barnaba ku Thaimon. (Raan cöl) ku Lukiöth (raan pan Thirene) ku Maneen (ku yen ë ye mëthë bëny cöl Antipäth Yërot) ku Thawul. ² Tëwën ye kek röök thïn tënë Bänyda, ku yekë müith theek ke ye dhël dët döör kek Nhialic, go Wëi Nhialic lëk ke ëlä, “Pälkë Barnaba ku Thawul ku bik luoi ca löc ke aa looi.”

³ Ku jöl kəc ci gam miëth aa theek ku röökkë ku jölkë Barnaba ku Thawul döc ku jölkë ke cöl ajiël bik luoi ci Nhialic löc ke la luoi Nhialic.

Barnaba ku Thawul aaci keny Thaipruth

⁴ Barnaba ku Thawul aake ci Wëi Nhialic tooc bik la gen cöl Theleukia ku lek teem käu riäi ku lek gen tö gool nhom wär ciel yic cöl Thaipruth. ⁵ Na lek yet gen dët cöl Thalamith, gokë kəc aa piöc wët Nhialic tën amat kəc Itharel. Ku Joon Marko ë cath ke ke rin bï keek aa kony luoi.

⁶ Keek aaci cath ku temkë Thaipruth käu, ku lek gen Paphos yen le kek raan dët tiët cöl Bar-Jethu ke ye raan Itharel, yök thïn. Ku ëci rot a nyuöth ciët ye raan kəc lëk wët Nhialic. ⁷ Yen Bar-Jethu ë ye mëthë bënydit cöl Therjiuth

Pauluth, bëny wun tō gool nhom wār ciel yic. Ku yeen ē ye raan pel nyin apeī. Bëny ēcī Barnaba kek Thawul tuōc ku bik bën tēnē ye, rin ē wic bī piōōc wēt Nhialic. ⁸ Ku yen luoiden bī kek bëny piōōc ēcī tiēt Elimath (aa kek rienke thonj Girik) duēr rac, rin cī yen ye them bī bëny rac nhom bī wēt Nhialic cī gam. ⁹ Ke Thawul, ku anjic aya lōn cōl ye Paulo, ēcī Wēi Nhialic la yeguōp, go tiēt tīj ku dōt apeī, ¹⁰ ku lēk ye, “Yin mǎnh jōn rac. Yin raan la ater kek kǎpath ēbēn. Yin athiāj guōp kǎrēc, ku aye them akōlakōl ba yith Nhialic wel bik aa lueth! ¹¹ Yin abīi Nhialic jak guōp ēmēn. Yin abī cōr ku yin abī nīn nōk ke yī cīi piny ben tīj.” Nyin yic Elimath, ēcī kēn macār guō paat nyin piny, ku jōl cath ke wic raan bī ye dām cin bī thel. ¹² Nawēn tīj bënydīt kē cī rot looi, go wēt Nhialic gam rin yeen ēcī gāi apēdīt kāk cī ke ye piōōc wēt Nhialic.

Barnaba ku Paulo aaci la Antiök tō Pithidia

¹³ Paulo ku jōl aa kōcken cath kek ye aaci wār teem riāi ke jiēl Papoth ku lek Perga, wun cōl Pampilia. Tēwēn, Joon Marko aci bën puōk ke ke ku dhuk Jeruthalem. ¹⁴ Ku ben kē jāl Perga ku yeetkē Antiök tō wun cōl Pithidia. Nawēn akōl lōn, akōl cīi kōc ē luui, go Barnaba ku Paulo la tēn amat ku nyuuckē thīn. ¹⁵ Nawēn cī lōōj Mothīth, ku jōl aa wēl kōc kāk Nhialic tīj kueen, go bāny tēn amat wēt lēk Barnaba ku Paulo ēlä, “Wāmāthakua wek aa wīcku bāk kōc jāām nhīim, tē le yen wēt bī ke riēel puōth bāk lēk ke.” ¹⁶ Go Paulo rot jōt, ku nyooth yecin bī kōc biēt. Ku jōl jam ēlä, “Wek mēthkiē pan Itharel, ku jōl aa kōc cie kōc Itharel Nhialic door, piēnkē wēt diē. ¹⁷ Nhialic kōc Itharel ēcī wārkuan dīt lōc ku looi

ke ke ye kuatdīt ril tōr tēwāär ciēj kek ke ye alei wun cōl Ijip. Keek aake cī Nhialic bëēi bei Ijip rielde. ¹⁸ Ku aci kǎrēc yekē luōi ye guum roor ruōōn thiārjuan. ¹⁹ Ku Nhialic aci wuōt kadhorou cuōp wei pan Kanaan. Ku looi kacke bī aa kek la piny, ²⁰ tēcīt run buōt kanjuan ku thiār diēc.

“Wēn cī kēn rot looi, go Nhialic ke yiēk kōc mac ke agut tē tul raan kāk Nhialic tīj cōl Thamuel. ²¹ Nawēn thiēckē Nhialic bī ke yiēk bënyjakhom, go Nhialic ke yiēk Thawul raan many Kic, kuat Benjamin yic, ku bī ya bëny ruōōn thiārjuan.

²² “Nawēn cī Thawul nyaai bāāny yic, go Nhialic Debit looi ke ye bënyjakhomden. Ku kēn cī Nhialic luel rienke akīn, ‘Aca yōk lōn Debit, wēn Jethe yen ē raan yen wiēc. Ku ē yen raan bī kāk wiēc kē bik rōt looi, aa looi.’

²³ “Ē ye Jethu raan kuat Debit, yen cī Nhialic looi ke ye raan bī kōc Itharel luōk, tēcīt tē cī yen ye luēel thīn wāär. ²⁴ Wāär kēc Jethu luōide jōk, ke Joon ēcī kōc Itharel kanj lēk wēt Nhialic. Ku ye ke yōōk bik muōl luoi kǎrēc, ku cōlkē rōt aa muōc nhīim piū. ²⁵ Na wāär cī luoi Joon thiōk kek thōk, go kōc thiēēc ēlä, ‘Yakē tak ya ŋa? Acie ŋen raan tietkē. Raan tietkē abī lōk bēn ŋacōk. Ku acie ŋen raan lēu ye ba warke dāk bei yecōk.’

²⁶ “Wek wāmāthkiē Itharel, mīth Abaram, ku jōl aa wek kōc cie kōc Itharel rēēr tēn Nhialic door. Wēt bī kōc kony bī kōc cīi la pan mac aci lēk ŋo. ²⁷ Ku yeen akēc kōc ke ciēj Jeruthalem ku bānyken ŋic, lōn nadē ke yen raan bī kōc bēn kony. Ku keek akēc wēl deet yiic aya, wēl ke ye kōc kāk Nhialic tīj lēk ke wāär ye kueen akōlakōl, akōl lōn. Ku keek aaci wēl kōc kāk Nhialic tīj cōl aa

tiŋ kenhūim, rin cī kek Jethu col anāk. ²⁸ Cok alon cīn yen yiny cik yök bī ke ye tēm thou, gokē ŋušt ke thiēc Pilato bī dhiel nāk. ²⁹ Ku wēn cī kek kēriēc ebēn looi, kāk ke cī gōt athōr thēer wēl Nhalic yic riēnke, gokē jat piny tim cī rīū kōu ku lek thiōk raŋ yic. ³⁰ Ku yeen aci Nhalic col aben pīr. ³¹ Ku aaci rot nyuāth kōc ke ye cath kek ye kam Galilia ku Jeruthalem nīn juēc yiic. Kek kōckā, kek aaci kāk cī rōt looi tīŋ, ku lēkkē ke kōc Itharel.

³²⁻³³ “Ku yök aaci bēn buk we bēn lēk thoŋ path cī Nhalic yepuōu tōŋ ke bī luōi wārkuān dīt. Acī luōi yō emēn yök miēthken, rin cī yen Jethu col aben pīr ke cī thou. Cīmēn cī ye gōt ēlā waak rou athōr thēer wēl Nhalic yic,

‘Yīn ee wēndiē, yēn aci ya Wuur akōlē.’

³⁴ “Ku yen kēnē yen ē kē cī Nhalic lueel, lōn bī yen ye col aben rot jōt thou yic, ku bī cī kōŋ dhiāth raŋ yic,

‘Yīn aba yiēk yath, ku yīn aba dōc cīt tēwāār,

cī yēn yāpuōu taan thīn tēnē Debit.’

³⁵ “Ku ē yic alanden, ēcī lueel kēlā wēt dēt cī gōt yic,

‘Yīn acā aluonydu bī puōl bī dhiāth raŋ yic.’

³⁶ “Ku yen Debit ē ye kāk Nhalic looi wāār pīr yen, ku jōl thou ku thiāk tē cī wārken dīt thiōk thīn. Ku guāpde aci bēn dhiāth raŋ yic. ³⁷ Ku kēn akēc rot looi tēnē raan cī Nhalic jōt bei raŋ yic.

³⁸⁻³⁹ “Awiēc bāk ŋic wek wāmāthkiē Itharel, lōn nadē ke rin Jethu yen abī kārēc pāl piny tēnē kōc. Raan bī wētde gam abī adumuōōmke pāl piny tēnē ye. Ku kēnē ē kēc lōŋ Mothith looi wāār tēnē we. ⁴⁰ Tāāukē wenyīn piny apath bī kē cī kōc kāk Nhalic tīŋ, cik lēk kōc ēlā rot cī lui we,

⁴¹ ‘Tiēŋkē wek kōc kōc dōl gup! Gāikē ku wek aabi liu, rin kē luōi akōlē!

Acie kē bāk gam, cok alon bī raandā ye teet yic tēnē we!’ ”

⁴² Wēn jīel Paulo ku Barnaba tēn amat, goke yōōk ku bīk bēn bēn akōl dēēt amat bīk wēt lōōŋ Nhalic bēn ber yic. ⁴³ Wēn cī kōc jāl amat yic, ke Paulo ku Barnaba ruēc kōc juēc Itharel, ku kōc juēc cie kōc Itharel cī ciēŋ kōc Itharel gam. Ku jōl Paulo kek Barnaba lēk ke bīk kepuōth dēt, ku bīk pīr ke ŋōth piāth Nhalic.

⁴⁴ Nawēn akōl dēt amat, ke kōc juēc apēi bō amat yic aabi ciēt kōc ebēn geeu kek cī guēer bīk bēn piŋ wēt Nhalic. ⁴⁵ Nawēn tīŋ kōc Itharel akut dīit kēnē ke dōm tiēl ke. Ku yekē wēt lueel Paulo dhōl yic ku yekē lat. ⁴⁶ Ku Paulo kek Barnaba aaci bēn jam apēi kēlā ke cī rīōc, “Kēn yen bī rot kaŋ looi tuēŋ, ee lōn bī we lēk wēt Nhalic. Ku na cāk kuec bāk wēt Nhalic cī gam, ku yakē rōt yök ke we cie kōc wīc pīr akōlriēc ebēn, ke wek aa buk nyāāŋ piny ku lok tēnē kōc kōk cie kōc Itharel. ⁴⁷ Rin yök aaci Nhalic yōōk ēlā, ‘Wek aaca looi ke we cīt mermer tēnē kōc cie kōc Itharel, rin bī raan ebēn pinynhom poth la pan mac.’ ”

⁴⁸ Nawēn piŋ kōc cie kōc Itharel wēt kēnē, gokē puōth miēt ku leckē wēt Nhalic cik piŋ. Ku kōc ke cī lōc bīk aa kōc pīr akōlriēc ebēn aake cī bēn gam.

⁴⁹ Wēt Nhalic aci bēn yēt bēēikē yiic ebēn. ⁵⁰ Go kōc Itharel, kōcdīt baai geu yic ebēn bēn rac nhūim agut diāār kōcdīt cie kōc Itharel Nhalic door. Ku aaci Paulo ku Barnaba bēn cuōp wei panden. ⁵¹ Go atuuc Jethu mēl kuēŋ ku tenkē kecōk rin cī kek puōth riāāk tēnē ke. Ku jīelkē ku lek pan col Ikonია. ⁵² Kōc ke cī

gam Antiök aake cī Wēi Nhialic la kegup, ku keek aake mit puōth apēi.

14

Paulo ku Barnaba aa kōc Ikonía lēk Wēt Puōth Yam

¹ Kēcīt kēwäär cī rot looi tēnē Paulo ku Barnaba Antiök acie yic bēn ber aya tēnē ke Ikonía. Paulo ku Barnaba aake cī la yōn ye kōc Itharel mat thīn, ku jīεmkē arēk bī kōc juēc Itharel ku kōc cie kōc Itharel wēt Jethu gam. ² Ku kōc kōk Itharel cī kuc bīk wēt cī gam, aaci kōc Ikonía luōm thook bīk kenhiim wēl Paulo ku Barnaba. ³ Ku Paulo kek Barnaba aaci rēer Ikonía nīn juēc. Ku jīεmkē apēi rin Jethu ke cī riōc, ku wēt yekē lueel ēbēn ē yic, rin cī Jethu ke yiēk riel bīk kāk jān gōi aa looi. ⁴ Ku kōc juēc tō geeu aake cī keyiic tek, kōc kōk aake wēl kōc Itharel piñ ku gam kōc kōk wēt atuuc Jethu.

⁵ Nawēn ke mēt kōc Itharel yic kek kōcken dīt ku kōc Konya bīk agaac jōok, ku wickē bīk ke nōk. ⁶ Nawēn la kōc piōoc wēt cī mat yōk cōk, gokē riñ tē cōl Likonia tō gēeth Lithtra ku Derbe thīn. ⁷ Ku piōockē Wēt Puōth Yam Bāny Jethu ē gēethkā yiic.

Paulo aci duēr nāk Lithtra

⁸ Mōny cī ruai, cie cath, yecōk yōc piiny tēwäär dhiēeth ye ē tō gen Lithtra. ⁹ Ku ē ye wēl Paulo piñ. Go Paulo tiñ ke cī gam ku pēth bī kony. Go dōt, ¹⁰ ku lueel, “Jōt rot ba kōc!” Go rot wuōl nhial ku cieth.

¹¹ Nawēn tiñ kōc juēc kē cī Paulo looi, gokē jam apēi thonēn Likonia, “Acīēek cīt kōc aaci bēn piny nhial tēnē yō!” ¹² Ku ciēkkē Barnaba ke cōl Deuth ku ciēkkē Paulo ke cōl Yērmith rin ē yen raan ye wēlken lueel.* ¹³ Go raandīt jōn cōl Deuth door, jōn rēer yiēnde kal thok miōor la yiēth adir cī cuēec yōok bēēi. Ku wīc kek kōcken juēc rēer ke ye bīk atuuc door ē ke.

¹⁴ Nawēn piñ Barnaba ku Paulo ke wickē bīk looi, gokē alāthken ret yiic kekōth bīk nyuōth lōn cīi kek kēcīt kēnē wīc, ku riñkē ciel thān awēn yic ku lueelkē, ¹⁵ “Yēnō looi wek kēnē? Yōk aa kōc ē path cimēndun. Yōk aaci bēn buk Wēt Puōth Yam Jethu bēn lueel, ku buk we nyaai kāk yakē doorkā yiic rin cīn kek wētden yic, ku bāk aa door Nhialic tōj pīr, cī nhial ku piny ku wēr kek kākkih tō thīn ēbēn cak. ¹⁶ Wāthēer Nhialic ēci kōc puōl bīk kākken cīk tak aa door. ¹⁷ Ku Nhialic ē rot nyuōth akōlakōl kāpuōth ye looi yiic tēnē kōc. Ee deñ cōl atueny ku lok kāñ ēbēn cīt tēden ye kek luak, ku mitkē puōth.” ¹⁸ Cōk awēn kēc kōckā wēlken lac gam, ka cīk bēn lēu bīk kōc dōk bīk miōor cīi nāk.

¹⁹ Nawēn ke kōc Itharel kōk bō Antiök gen tō Pithidia, ku bō kōc kōk Ikonía, ku rēckē kōc nhīim ku biōōkkē Paulo ku yōckē ayeer geeu, ku takkē lōn cī yen thou. ²⁰ Nawēn la kōc cī gam kenhiim kut yelōōm, ke jōt rot ku dhuk geeu. Naḡon nhiāk ke la Derbe kek Barnaba.

Paulo ku Barnaba aaci dhuk gen Antiök tō Thiria

²¹ Paulo ku Barnaba aaci Wēt Puōth Yam lēk kōc Derbe ku gam kōc juēc wēt Jethu. Nawēn ke dhuk Lithtra. Ku lek Ikonía ku jōl a Antiök tō Pithidia. ²² Ku lēkkē kōc cī gam bīk gamden muk apath, ku lek tuen ke nhiar Jethu. Ku lēkkē ke piōocden yic ēlā, “Kōc cī gam ēbēn aa dhil gum ē pīr kēnē yic rin bī kek mēt bāāny Nhialic yic akōldā.” ²³ Ku kuanykē kōc dīt akuut kōc cī gam yiic ēbēn, ke cī kāñ rōok tēnē Nhialic. Ku thekkē miēth rin bī kek Nhialic kāñ door. Ku jōlkē ke than Bēny Jethu cīn, raan cī kek wēlke gam.

²⁴ Tēwēn kueny kek Pithidia yic, gokē bēn Pampilia. ²⁵ Ku piōockē Wēt Puōth Yam tēnē kōc gen Perga ku lek Atalia. ²⁶ Ku tēēn ke gēr, ku

* 14:12 Aa rin jakken. 14:15 B.bei 20:11; Wk 146:6

dhukkë Antiök, tēwäär cī kōc cī gam ke thōn Nhialic thīn rin luōiden cīk thōl.

²⁷ Wēn cī kek yēēt Antiök, ke kuut kōc cī gam nhūim ku lēkkë ke kajuēc cīk looi riēl Nhialic, ku nyooth Nhialic lōn alēu bī kōc cie kōc Itharel gam aya. ²⁸ Ku rēerkë Antiök pēi juēc kek kōc cī gam.

15

Lōj Mothith

¹ Kōc kōk pan Judia aaci bēn Antiök, ku piōockë kōc cī gam ēlä, “Wek aaci Nhialic bī kony tē cī we dhil ḡoot, cīt tē cī lōj Mothith luēl ye.” ² Go Paulo kek Barnaba jam apei rin ē wēt kēnē kek kōc awēn bō Judia. Nawēn ke mat yic, bī Paulo ku Barnaba ku kōc kōk Antiök la Jeruthalem bīk wēt kēnē la jāam yic kek atuuc Jethu ku kōcdīt kōk.

³ Go akut kōc cī gam ke jal tooc, ku wēn tēēk kek Ponicia ku Thamaria, ee cīk lēk kōc lōn cī kōc kōk cie kōc Itharel wēt Nhialic gam. Wēt kēnē aci kōc cī gam ēbēn cōl amit puōth.

⁴ Nawēn yēētkë Jeruthalem ē ke lor akut kōc cī gam, ku atuuc Jethu ku kōcdīt, kōc cīk bēn lēk kajuēc cī Nhialic ke kony bīk ke looi. ⁵ Go kōc kōk akut Parathī cī gam rōt jat nhial ku luelkë, “Keek aa dhil ḡoot ku lēk ke bīk lōj Mothith dhiel theek.”

⁶ Go atuuc Jethu ku kōcdīt kenhūim mat bīk wēt kēnē tak yic. ⁷ Wēn cī kek wēt jāam yic apei, ke Pīter jot rot ku luel, “Wek kackiē anjēckë lōn yēn aci Nhialic lōc wäär kamkun, ba Wēt Puōth Yam lēk kōc cie kuat Itharel, rin bī kek wēt Bēny piḡ ku gamkë. ⁸ Ku Nhialic anjic kē tō raan ēbēn puōu, aci nyuōoth lōn yēn alēu kōc kōk cie kōc Itharel bīk gam aya cīmēn cī yēn Wēike cōl abō tēnē ke, cīmēn wäär cī yēn ye luōi ḡo aya. ⁹ Aci nyuōoth lōn ḡok kōc Itharel ku thāi kōk, ḡok aa thōj

ēbēn, ku nyēei kārēc kepuōth rin cī kek gam.

¹⁰ “Na ye këya, ke yējō looi wek kē cī Nhialic nyuōth we bāk cīi loi, rin wīc wek ye ē path bāk tē bī yēn puōu riēēk thīn tiḡ. Tē jot ḡok kōc cī gam nhūim kēril kēc wārkuan dīt ku ḡo aya, kaḡ lēu buk yāac? ¹¹ Aciē tēde! Ayeku gam lōn bī ḡo kony rin piath Bēny Jethu, ku abī ya tēde aya tēnē ke.”

¹² Go akut ēbēn biēt ku piḡkë kāk jāḡ ḡōi cī Nhialic cōl aa looi Barnaba ku Paulo ke, kam kōc kōk cie kōc Itharel. ¹³ Wēn cī kek thōk jam, ke Jemith jot rot ku bēer ēlä, “Piēḡkë wēt diē wek kōc akuōtda! ¹⁴ Aci Thaimon tēt ḡo tē cī Nhialic ye nyuōoth thīn lōn ye kōc cie kuat Itharel kacke aya, rin cī yēn kōc kōk nyaai keyiic bīk aa kacke. ¹⁵ Ku wēl kōc kāk Nhialic tiḡ aaci rām kek ē wēlkā alanden. Cīmēn cī ye ḡāt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlä, ¹⁶ ‘Ku luel Bēny, yēn abī dhuk, ku yēn abī many Debit cī riāak bēn jot nhom.

Ku bēn kākken cī riāak cōk piny bīk riēl.

¹⁷ Ku këya, kōc ēbēn aabi Bēny wīc, kōc cie kōc Itharel ca cōl bīk aa kackiē.

¹⁸ Yēn ee wēt cī Bēny luel akan, Bēny yēn cī wēt kēnē cōl anjic thēer.’

¹⁹ “Ku la Jemith tuēḡ ku luel, na ye yēn, ke ḡok aaci kōc cie kōc Itharel cī Nhialic dhuōk rēēm nhūim. ²⁰ Anjūēn buk ke ḡāt athōr ku lēkku ke, bīk cīi mīth kuat miēth cī ke jakrēc door, ku titkë rōt bīk ḡup cīi la akōr. Ku cīk riem cam ku cīk cuēt riḡ lān kēc teem rōl bī riem kuēr. ²¹ Rin lōj Mothith aci kueen run juēc yiic, ḡōn ye kōc Itharel mat thīn akōōl cīi kek ē luui yiic, ku wēlkā aaye piōōc ḡēeth yiic ēbēn.”

Athōr cī ḡāt kōc cie kōc Itharel cī gam

22 Nawën ke atuuc Jethu, ku kãcdit kek kãc akut kãc cĩ gam ëbën, mat wët yic bĩk rãör abëk akut yic kuany, ku bĩk ke tuãc Antiök kek Paulo ku Barnaba. Gokë Judath cãl Barthabath aya, ku Thilath kãc theek akut rin luoiden, kuany. 23 Ku gëmkë ke athör kënë tënë kãc cĩ gam Antiök,

“Yok atuuc Jethu ku kãcdit, miëthakun, yok aaci miäthda tuãc miëthakua cie kuat Itharel ciëŋ gen Antiök, ku pan Thiria ku Cilicia. 24 Acuk piŋ lãn cĩ kãc kãk akuõtda yic la ku rëckë wepuõth kãk yekë lueel, ku keek aa këcku ke tooc bĩk kãkkã aala lueel. 25 Këya, yok aaci yonhĩim mat ku gamku buk kãc kuany ku tucku ke we. Ku aabi la kek wãmãthkuan nhiarku Barnaba ku Paulo, 26 cĩ wëiken gam bĩk luui rin Jethu Krĩtho. 27 Wek aa tucku Judath ku Thilath, bĩk we lëk wël cĩ gõt athör kën yic aya. 28 Aci Wëi Nhialic tãau yopuõth bĩ ciën lõŋ ril dët mætku ë löõŋ cĩ gät we kã yici. 29 Ku wek aa cĩ kãkkã dhil loi, duãkkë ye miëth miëth yeke jakrëc door, duãkkë riem cam, duãkkë cuët riŋ lãn këc teem röl bĩ riem kuër, ku tiëtkë röt bãk gup cĩ la akãr. Na luwikë kãkkã cit ëmën cĩ yok ke lëk we, ke luoidun abi piath. Yenakan.”

30 Ku toockë atuuc Antiök. Nawën cĩk yet, ke mat kãc cĩ gam ëbën nhĩim ku gëmkë ke athöör. 31 Wën cĩ kek athöör kueen ë ke mit puõth rin cĩ wël cĩ gõt athöör yic ke dëet puõth. 32 Judath ku Thilath, kãc ke jam nyin Nhialic aya, aaci jam apëi kek kãc cĩ gam bĩk ke dëet puõth ku rilkë puõth. 33 Tëwën cĩ kek nĩn nõk ke ke lony wãmãthakua dhöl bĩk dhuk ke puãl gup tënë kãc ke toc ke. [34 Ku Thilath acie nhom bën waar ku döŋ.] 35 Paulo ku Barnaba aake cĩ pëi nõk Antiök, ke piöoc wët Bëny kek kãc juëc kãk tënë kãc Antiök.

Paulo ku Barnaba aaci puãk

36 Nawën cĩk pëi nõk Antiök, ke Paulo yöök Barnaba, “Dhukku ciëen geëth wäär yici cĩ yok Wët Puõth Yam piõc thĩn, buk wãmãthakua la neem, ku buk tiŋ lãn le kek tuen apath kek gamden.” 37 Ku ë wic Barnaba bĩ Joon Marko cath ke ke, 38 ku akëc Paulo tak lãn puõth yen bĩ cath ke ke rin aci bën dhuk Pampilia, ku cĩ rëer ke ke bĩk luoiden thãap kedhie. 39 Wët kënë acik tëer apëi nawën ke puãk. Ku jiël Barnaba kek Joon Marko ku geerkë Thaipruth. 40 Ku cãl Paulo Thilath bĩ cath kek ye, ku pël miëthakën ke dhöl bĩ Nhialic ke cãl aa cath ke puãl gup. 41 Ku jolkë la Thiria ku Cilicia kek Thilath, ke deet kãc cĩ gam puõth bĩk gamden muk apath.

16

Timothĩ aci cath kek Paulo ku Thilath

1 Paulo aci cath bĩ la Derbe ku Lithtra tã ciëŋ Krĩthian cãl Timothĩ thĩn. Man Timothĩ ëci gam aya, ku yeen ë ye nyan kuat Itharel, ku wun ë ye Gĩrik. 2 Kãc le yok gam tãk ëbën Lithtra ku Ikonía, aake ye njic jam rin Timothĩ. 3 Go Paulo Timothĩ cãl anot rin wic yen ye bĩk cath. Ee looi këya rin anic kãc Itharel ke ciëŋ Derbe ku Lithtra ëbën lãn ye wun Timothĩ Gĩrik, kuat cie nhot. 4 Tëwën ye kek jãl gen ku lek gen, aake löõŋ cĩ atuuc Jethu ku kãcdit tã Jeruthalem guir tët kãc cĩ gam, ku lëkkë ke bĩk aa luui cit tã wic atuuc Jethu ku kãcdit tã Jeruthalem ye thĩn. 5 Këya, kãc akut kãc cĩ gam aaci cãk puõth bĩk gamden cĩ war, ku kãc cĩ gam aaci röt aa juak akõlakõl.

Paulo ku Thilath aaci la Troath

6 Paulo ku Thilath aaci Prigia ku Galatia bar yic, rin cĩ Wëi Nhialic ye nyuõth ke bĩk Wët Puõth Yam cĩ piõc ë bëi Athia kã yici. 7 Tëwën cĩ kek aken Mithia dööt, ke wickë bĩk la pan cãl Bithinia, ku keek aaci

Wëi Nhialic nyuääth bik cii tæk thïn.
 8 Gokë Mithia bar yic ku lek Troath.
 9 Ku ë wëër kënë Paulo aci kädäj tïj
 këcït raan Mathedonia ke kääc yenhom
 ku lëj. “Bäär yïn Paulo Mathe-
 donia ba yo bën kony.” 10 Wën cï
 Paulo nyuöth ë kënë, goku röt guuir
 buk la Mathedonia, rin acuk ñic
 lön cï Nhialic yo cöl buk Wët Puöth
 Yam la piöc tënë kac Mathedonia.

Paulo ku Thilath aaci la Pilipi

11 Goku jäl Troath ë riäi ku
 gërku buk teem Thamodhraki,
 nayon nhiäk dëët yo la Nipolith.
 12 Ku jiëlku Nipolith ku lok Pilipi
 gen tuen ye kan thiök tē le kac
 Mathedonia, ku yen ë ye gen rëer
 kac Roma thïn. Ku näkku nin juëc
 geeu. 13 Nawën aköl cii kac Itharel ë
 luui ke yo jiël geeu, ku lok wäryou tē
 yeku tak lön ye kac Itharel kenhüim
 mat thïn bik rök. Ku nyuucku
 piiny ku jiemku tënë diäär ke cï
 kenhüim mat thïn aya. 14 Kam kac
 cï wëlkuu piñ ë kac ke tō thïn yiic,
 ee tïj gen Thiatira cöl Lidia, ku ë ye
 yoc wei alëth müthiöñ ril yönyden
 yic apeï. Lidia ë ye Nhialic door,
 ku eci Nhialic cök puöu bi wët lueel
 Paulo piñ. 15 Wën cï ye gäm lökwëi
 kek kac ciëñ baai kek ye, ke cöl yo
 ku lëk yo, “Bäk, rëerkë paandië, tē
 cï wek ye gam lön cï yen gam ayic.”
 Ku lëj yo buk la baai.

Paulo ku Thilath aaci mac Pilipi

16 Nayon akäl tök, tēwën le yok
 tē ye kac la rök thïn, ke yo räm
 kek nyan alony la guöp jöñ ye cöl
 alëk kac kë bi rot looi. Ku yeen eci
 wëü juëc apeï bëi tënë kacken cï
 ye loony. 17 Nawën ke buöth Paulo
 ku yo ëbën ke loi duöt, “Kockä aa
 lui rin Nhialic Madhöl. Aa yïn lëk tē
 bi Nhialic yi kuony thïn.” 18 Ku looi
 këya nin juëc, agut bi Paulo puöu
 riääk, ku wel yenhom ku lëk jöñ
 tō nya guöp, “Rin Jethu Kritho bäär
 bei ë nya guöp!” Ee kaam wën,
 ke jöñrac jiël yeguöp. 19 Nawën le

kac cï yeen loony tïj, ke nyan alony
 cïn wëü ye bën bëi tënë ke, gokë
 Paulo däm ku Thilath ku thelkë ke
 luk yic. 20 Ku yëthkë ke bäny nhüim
 ku luelkë, “Röörkä aa kac Itharel,
 ku keek aa loi aliääp genda. 21 Aa
 yook piöc buk käk liu ciënda ku
 löñkua yiic, aa looi. Yok aa kuat
 Roma. Këya, yok aaci dhil luui käk
 yekë lëk yo buk ke looi.”

22 Ku met thän awën kääc luk
 köu wëtden yic ku biëkkë ke, ku
 ret bäny alëth Paulo ku Thilath yiic
 keköth, ku cölkë ke aa that. 23 Wën
 cï apuruuk Paulo ku Thilath that
 ku biëkkë ke apeï, ku riitkë ke yön
 mëc, ku yöök bëny apuruuk ë tüt
 kac cï mac, bi ke der rin bi kek cii
 kat. 24 Nawën piñ apuruuk ë wët
 kënë, ke riitkë yön tō ciëen ku rekkë
 kecök, ku meckë ke gurgurdit thiek
 köu.

25 Nawën tēcït wëer ciel yic, ke
 Paulo ku Thilath aake rök ku ketkë
 waak door kek Nhialic, ku kac
 kök ke cï mac kek keek aake piñ.
 26 Kaam awën ke piny yiëk rot
 apeï, ku yiëk tēwën cï yön mëc buth
 thïn aya. Nyin yic tēwën ke yööt
 nany kethook, ku däk luöñ werwer
 kecök.

27 Go bëny apuruuk wën tit yöt
 thok rot puur ku tïj yööt ke nany
 thook, ku tæk lön cï kac cï mac röt
 kual, go palde miëet bei, ku wic bi
 rot näk. 28 Go Paulo rël apeï, “Duk
 rot näk! Yok aatō tēn ëbën!”

29 Go bëny apuruuk mac cöl, ku
 rin yöt ku wiik Paulo ku Thilath
 cök ke leth. 30 Nawën ke wët nhüim
 ayeer ku thiëc ke, “Wek bäny, yenö
 ba looi bi ya kony?”

31 Gokë lueel, “Gam wët Bëny
 Jethu, ke yïn akony wek kacku.”

32 Nawën ke jöl wët Bëny Jethu piöc
 tënë ye ku tënë kac käk tō paande
 ëbën. 33 Ku ë wëer kënë, ke Paulo
 ku Thilath nyëi bëny apuruuk wën
 ke bi tētöckken la lök yiic ku dër
 keyiic, ku muoc nhom nyin yic kek
 kacke ëbën. 34 Ku yëth Paulo ku
 Thilath paande ku gëm ke miëth.

Ku jəl pušu miət kek kacke rin cī yen wēt Nhialic jal gam.

³⁵ Nayon nhiäk ke bāny geeu toc bāny apuruuk, “Lak, lëkké bēny apuruuk tīt yōn mēc bi Paulo ku Thilath lony.”

³⁶ Go bēny apuruuk tīt lək Paulo, “Bāny aaci wēt tooc rienkun bi we lony. Kēya, wek aaci pušl bāk jəl ke cīn awuōc yik we.”

³⁷ Go Paulo lueel tēnē bēny apuruuk, “Yok aa kēc yāth luk yic, ku yok aaci bāny cəl athat thēi nhom ku mac yo, ku yok aa kəc Roma! Ku emēn, awikké buk jəl yo cīi njic? Acie tēde! Kek bāny nhīim, aa dhil bēn tēn bik yo bēn lušny bei.”

³⁸ Go bāny apuruuk wēt cī Paulo ku Thilath lək ke la kuan yic tēnē bāny geeu. Nawēn pinjē lōn ye Paulo ku Thilath kəc Roma, gokē rišōc. ³⁹ Ku lek bik ke la lōn, bik wēt pāl piny tēnē ke, ku būkē ke bei yōn mēc ku lëkké ke bik jəl geeu. ⁴⁰ Go Paulo ku Thilath jəl ku lekpan Lidia. Ku matkē kenhūm thīn kek kəc cī gam, ku jiemkē tēnē ke wēl deet kek kepuōth ku jielkē.

17

Kəc Thethalonika aaci wēt Paulo maan

¹ Paulo ku Thilath aaci tēek gēeth karou yiic, gen Ampipoli ku Apolonia, ku jōlkē bēn Thethalonika tē rēer tēn ye kəc Itharel kenhūm mat thīn bik rōök. ² Go Paulo, cīmēnden thēer, la tē ye kəc Itharel kenhūm mat thīn, ku akōöl yiic kadiäk, akōöl cīi kəc Itharel ye luui, ke Paulo jəl kāk cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic aa tēer kek kəc. ³ Ku nyuth ke kē cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic, ee lōn bi Jethu Kritho raan cī Nhialic tooc abī dhiel gum, ku jət rot thou yic. Ku lueel Paulo ēlä, “Jethu jiem yēn rienke tēnē we emēn, yen aci Nhialic lōc ku dōc.” ⁴ Go kəc kōk kāk cī Paulo lueel yok ke ye yith, ku mētkē rōt Paulo ku Thilath, ku yen lan kəc juēc

Girik Nhialic door aya, ku diäär kōk kōcdit.

⁵ Ku kəc Itharel aake cī tiēl dōm rin cī kəc juēc wēt Paulo gam, ku kutkē kəc aliäp dhōl yiic, ku matkē keyiic ku loikē duōt, ku mēkkē pan Jathon ku wickē Paulo ku Thilath yōot yiic bik ke bēi ayeer tēnē kəc. ⁶ Nawēn cīk ke yok, gokē Jathon ku kəc kōk cī gam thēl tēnē kōcdit geeu ke loi duōt ēlä, “Rōörkā aacā liäp looi gēeth juēc yiic, ku emēn aaci bēn gēnda. ⁷ Ku aaci Jathon nyuōc paande. Keek aaci löōn bēnyjaknhom Roma dhōl yiic, ku luelkē ka la bēnyjaknhom dēt yam cəl Jethu.” ⁸ Ku wēlken kā, aaci thāndit geu ku bāny liäp nhīim. ⁹ Ku jəl bāny Jathon ku wāmāth kōk awēn cəl aa tēu wēu piny bik rōt waar, ku pälkē ke bik jəl.

Paulo ku Thilath aaci la Beria

¹⁰ Tēwēn cī piny cuəl, ke kəc cī gam cəl Paulo ku Thilath aa la Beria. Nawēn cīk yet, ke la tē ye kəc Itharel mat thīn. ¹¹ Aye kəc Itharel tō Beria nhiaar bik wēt Paulo piñ tēnē kəc Thethalonika. Ku aake wēl Nhialic kuen akōlakōl, bik tiñ lōn ye kāk ye Paulo lueel yith. ¹² Kəc juēc aaci wēt Jethu ye Paulo lək kəc bēn gam. Ku diäär juēc kōcdit Girik, ku rōör juēc Girik aaci wēt ye Paulo lueel bēn gam aya.

¹³ Nawēn le kəc Itharel tō Thethalonika piñ lōn cī Paulo wēt Nhialic la pišōc Beria aya, gokē bēn ku kuutkē kəc thook bik aliäp looi. ¹⁴ Tēwēn nyin yic, ke kəc cī gam cəl Paulo ajiel kek kəc kōk bik la wath thok, ku dōn Thilath ku Timothī Beria. ¹⁵ Ku kəc awēn ruēc Paulo aaci bēn ger kek ye, bik yet Athen. Ku dhukkē Beria kek athōn Paulo tēnē Thilath ku Timothī, bik rōt lac māt ye.

Paulo aci la Athen

¹⁶ Tēwēn tiit Paulo Thilath ku Timothī Athen, ee kēc pušu la yum wēn tiñ yen geu ke cī thiān yīik ye kek jakken door thīn. ¹⁷ Go

jäl a teer kek kɔc Itharel, ku kɔc wušt kɔk Nhialic door tɛ ye kɔc Itharel mat thɪn kek thɪn dɛt guɛɛr tɛ ye kɔc kenhɪim mat thɪn geeu, bɪk wɛlkä bɛn piŋ. ¹⁸ Go kɔc kɔk piöoc Epikuria ku Ithtɔk jam kek ye aya. Ku lueel kɔc kɔk, “Yeŋö wɪc raan kɛnɛ kɛc piöc, bɪ lueel?” Ku ben kɔc kɔk lueel, “Yen ɛ ciɛt jam rin jak kucku.” Ee luelkɛ kɛya rin Paulo ɛ piöoc rin Jethu, ku lɔn ye kɔc röt jɔt thou yic.* ¹⁹ Gokɛ Paulo cɔl amat yic, amat ɛ rɔm gɔn cɔl Ariöpakuth nhom ku luelkɛ, “Awɪcku buk piöocdun yam ye lueel kɛnɛ ŋic. ²⁰ Kɔk yeku piŋ ke ye lueel, aaci thöŋ kek kɔk cuk kaŋ piŋ, ku awɪcku buk wɛtɛn yic, ŋic.” ²¹ (Rin anhiɛɛr kɔc ke dhiɛth Athen, ku thäi kɔk la rɛɛr thɪn, bɪk kɔc aa lɛk wɛl yam cik piŋ, ku piŋkɛ kɔk yam tɛnɛ kɔc kɔk aya.)

²² Go Paulo rot jɔt ku kɛɛc amat Ariöpakuth nhom ku lueel. “Kɔc Athen! Aya tiŋ kajuɛc yiic lɔn ye wek jak juɛc theek. ²³ Rin tɛ ciɛth ɣɛn gɛndun yic, ku daai kakkun yakɛ door, ɣɛn ɛ yik yök aya ke ci göt nhom kɛlä, ‘Tɛnɛ Nhialic kuc.’ Yen kɛ yakɛ door kɛnɛ, yen ɛ kɛnɛ ya lɛk we, ku acäk ye ŋic. ²⁴ Nhialic ci piny cak ku kɔk tɔ thɪn ɛbɛn, yen ɛ Bɛny nhial ku piny. Ku acie ceŋ luɛk ci buth yiic bɪ ye aa door thɪn. ²⁵ Ku yeen aya, acie wɪc kɔk bɪ luɔi ye, rin ɛ yen atö piir yecin, ku ɛ yen kɛriɛɛc ɛbɛn wɪc raan, gäm raan. ²⁶ Nhialic aci raan tök kaŋ cak tuɛŋ, ku raan töŋ kɛnɛ yen abii thäi bei thɪn ɛbɛn, ku jɔl ke aa thiɛi pinyhom ɛbɛn bɪ kek ceŋ thɪn. Ku tuɛŋ kɛc yen ke cak, ɛci guuir, ye nɛn, ku ye tɛnɛn bɪ kek ciɛŋ thɪn. ²⁷ Acɪ cak rin bɪ kek ye wɪc bɪk ŋic, tɛdɛ abik yök tɛ wɪc kek ye. Ku ɛ yic Nhialic aci mec kek ɣo. ²⁸ Cɪmɛn ci raan dɛt ye lueel ɛlä theɛr, ‘Yen acɔl ɣo aa piir, ku ciɛŋku cɪmɛn kɛnɛ!’ Ku aci kɔckun wak lueel aya ɛlä, ‘Ÿok aa miɛthke aya.’

²⁹ “Cɪmɛn ye ɣok miɛth Nhialic, acuk dhil tak lɔn Nhialic aci mɪläŋ, ayi ael ci atɛt guaŋ bɪ thöŋ Nhialic. ³⁰ Akɛc Nhialic kuɛc nhom, bɪ kɔc tɛm awuöc wäär kɛc ye ŋic, ku ɛmɛn ɛ kɔc lɛk pinyhom ɛbɛn, bɪk kɛrɛc yekɛ looi puɔl. ³¹ Rin aci guuir bɪ la aköl töŋ bɪ raan ci lɔc luk looi tɛnɛ kuat raan ɛbɛn pinyhom. Ku yen aci nyuöth raan ɛbɛn lɔn bɪ yen kɛnɛ looi, jöŋ ci yen raan bɪ luk looi jɔt raŋ yic!”

³² Tɛwɛn piŋ kek Paulo ke jam jöŋ rot thou yic, ke bui kɔc kɔk, ku lueel kɔc kɔk ɛlä, “Awɪcku, ba kɛnɛ bɛn ber yic, buk piŋ.” ³³ Go Paulo jäl amat yic. ³⁴ Ku mɛt röör kɔk röt ye, ku gamkɛ wɛt ci lueel, kam ɛ röörkä ɛ ye raan kɔc amat cɔl Diönithiöth, ku tiŋ cɔl Damarith, ku kɔc kɔk ke ci gam aake tɔ thɪn aya.

18

Paulo aci la Korinth

¹ Wɛn ci Paulo jam amat yic, ke jiɛl Athen ku ler Korinth. ² Ku rɛm thɪn kek mony Itharel cɔl Akuila, dhiɛth Pontuth, ke puoc bɛn Italia kek Prithkila tiɛŋde, rin ci Klaudiöth, Bɛnyŋaknhom kɔc Itharel cuap wei Roma. Go Paulo la bɪ ke la neem. ³ Ku rɛɛr ku luui ke ke, wɛn ci yen ke yök ke ye cuɛc alɛth dhil ye guöt piny cit duɛl, ku ɣöckɛ ke cɪmɛn yen aya. ⁴ Ku ɛ ye jam apɛi tɛ ye kɔc Itharel mat thɪn akööl ci kɔc ye luui yiic, bɪ ke lɛk yith, rin bɪ kɔc Itharel ku kɔc Giriik wɛt Nhialic gam aya.

⁵ Nawɛn la Thilath ku Timothi bɛn Mathedonia, ke Paulo päl kakkɛn ke ye looi ku yik yenhom piöoc wɛt Jethu, ku tɛt kɔc Itharel lɔn Jethu yen aluaŋ bɪ Nhialic tuöc pinyhom. ⁶ Nawɛn ke jönykɛ ku luelkɛ kɛrɛc rienke, go yecök teŋ ku lɛk ke, “Na cäk määb bäk Nhialic kuc, ka wek aabi röt gök ɛ röt! Acin raan bäk gök. ɛmɛn wek aba puɔl

* **17:18** Aa kɔc akut ɛ kɛŋ lueel pan Giriik. **17:25** 1Bŋ 8:27; Ith 42:5; Lusi 7:48

ku la wēt Jethu piöc tēnē kōc cie kōc Itharel.”⁷ Goke jal nyāāṅ piny, ku ler pan raan cie raan Itharel Nhialic door cōl Titiōth Juthuth bi la rēer thīn. Ku pan Titiōth ē thiāāk kek tēn amat kōc Itharel.⁸ Raandit tēn amat cōl Krīthputh ēci wēt Nhialic gam, yeen ku kacke ēbēn ku kōc kōk Korinth aake cī wēt Jethu piṅ ku gamkē, ku muōc Paulo kenhūm.

⁹ Naṅon wēer tōk, ke Paulo tiṅ kēdāṅ kēcīt nyuōth, ku lēk Nhialic ye ēlä, “Duk riōc ē kōckä, lōr tuenṅ yī jam tēnē ke, ku duk dhōr kē loi yīc,¹⁰ rin ṅen arēer kek yī. Acīn raan bi ye lēu bi yīēk tētōk, rin kōc juēc rēer ē tēn aa kackiē.”¹¹ Go Paulo rēer geeu ruōōn tōk ku abak, ke piōc kōc wēt bō tēnē Nhialic.

¹² Nawēn cī Galio bēnyāknhom Roma, jal looi bi ya bēnydīt pan Gīrik, ke kōc Itharel mat keyiic ku dōmkē Paulo ku ṅēthkē luk yīc tēnē Galio.¹³ Ku luelkē tēnē ye, “Mony kēnē, awīc kōc bīk Nhialic aa door dhōl cī thāāny kek lōṅda.”

¹⁴ Tēwēn wīc Paulo ye bi jam, ke luel Galio tēnē kōc Itharel ēlä, “Na ye awuōc yen cī looi, ṅuōt ṅen acā yīc pāl piny ku piēṅ wētdu. ¹⁵ Ku ēmēn nēk ater we ē path wēt rin ku wēl ku lōṅkun, wek aa dhil kēdun lueel wepēc. ṅen acie bēny kāk cīt kākä.”¹⁶ Ku cōl ke aa nyēei luk yīc.¹⁷ Gokē Thothēneth, raandit tēn amat dōm ku biēkkē luk yīc. Ku kēnē akēc Galio kuēēc nom.

Paulo acī dhuk Antiök

¹⁸ Paulo ēci nīn juēc nōk Korinth kek kōc cī gam, nawēn ē ke tōōṅ ke, ku ler riāi yīc kek Prithkila ku Akuila, riān la Thiria. Ku wēn kēc kek guō la wīir bīk ger, ee cī kuēēṅ Kankēria tēnē Nhialic, ku cōl rot amut nom.¹⁹ Nawēn ē ke ṅet Epethuth, tē cī Paulo Prithkila ku Akuila bēn nyāāṅ thīn. Ku ler tēn amat kōc Itharel, ku jīēm apei ke ke.²⁰ Ku pēen kōc amat bi lōk rēer

kek ke, go cīi gam.²¹ Ku lēk ke ēlä wēn jiēl yen, “Na ye yen kē wīc Nhialic, ke ṅen abi dhuk tēnē we.” Ku ler riāi yīc ku jiēlkē Epethuth.

²² Wēn le yen ṅēēt Cetharia, ke la Jeruthalem ku muōth akut kōc cī gam, ku jōl la Antiök.²³ Nawēn cī nīn nōk Antiök ke jiēl ku ler wuōt Galatia ku Prigia ku deet kōc cī gam thīn ēbēn puōth.

Apolo ē kōc Epethuth ku Korinth piöc

²⁴ Go raan Itharel cōl Apolo, dhiēth Alekdhāndria pan Ijip, bēn Epethuth. Yen ē ṅic wēl thēer cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yīc, ku ē ṅic jam apei.²⁵ Ku ēci piöc dhēl Bēny ku nhīēr ke ku jīēm ku piöc kōc yith rin Jethu. Ku kākä aake pēk thook miōc nom wāār ye Joon looi.²⁶ Ee ye kēriēc ēbēn ṅiēc teet yīc apath tēn amat ke cī riōc. Tēwēn piṅ Prithkila ku Akuila wēlkä, gokē ṅāth panden ku tētkē dhōl cī Nhialic nyooth tēnē kōc.

²⁷ Ku jōl Apolo tak bi la pan Gīrik, go kōc cī gam Epethuth kony ku ṅētkē athōr tēnē kōc cī gam tō pan Gīrik, ku lēkkē ke bīk ṅiēc lor apath tē yeet yen. Ku yeen acī bēn aa raan cī kōc cī Nhialic kuōny dhēēṅde bīk gam, bēn kony apei wēn yeet yen.²⁸ Rin wēlken ril cī lueel aaci yen kōc Itharel thōl nhūm amat yīc, ku nyuth ke yith wēl thēer Nhialic cī gōt yīic lōn Jethu yen ē raan cī lōc ku dōc.

19

Paulo acī la Epethuth

¹ Tēwēn rēer Apolo Korinth, ke Paulo jōl cath bi wuōt kuany yīc ku yeet Epethuth. Tēēn, acī kōc kōk abiōth yōk thīn² ku thiēc ke, “Cī Wēi Nhialic lōōny wegup wēn cī wek gam?” Gokē dhuōk ye, “Akēcku cak piṅ lōn tō Wēi Nhialic thīn.”

³ Go Paulo ke thiēc, “Na ye kēya, ye miōc nom ṅō cak yōk?” Gokē

bëer, “Ee mišc nom ye Joon gäm kɔc.”

⁴ Go Paulo lëk ke, “Mišc ye Joon kɔc muɔɔc nhïim aye looi tënë kɔc cï kepuøth wël wei käreç yiic. Ku lëk kɔc Itharel wek aa dhil Jethu raan bi lök bën yacök gam.”

⁵ Wën piñ kek ë wët kënë, ke muɔc nhïim bik jäl aa kɔc buøth Jethu.

⁶ Ku tēü Paulo yecin kenhïim, ku bö Wëi Nhialic kegup, ku jiemkë thok kök, ku jolkë wët cï bën tënë Nhialic aa luëel. ⁷ Ku röör aake cït thiäar ku rou ëbën.

⁸ Ku tën pëi kadiäk, Paulo ë ye la tē ye kɔc Itharel mat thïn, ku jiem ke ke apëi lön ye wët ye lueel rin bäany Nhialic yic. ⁹ Go kɔc kök nhïim riël keyiic ku cik gëm, ku luelkë käreç apëi kɔc nhïim rin dhël pïr cï Bëny nyooth. Go Paulo ke nyään piñ ku jiël kek kɔc cï gam, ku jolkë wët aa jaam yic akölaköl, yøndit ye mony cöl Tiranuth jam thïn tënë kɔc juëc. ¹⁰ Ku la Paulo tuen run karou ke loi kënë, abï kɔc ke rëer wun Athia, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, wët Bëny piñ.

Aye wëet Ithkiba them bik jakreç cuap wei

¹¹ Nhialic ëcï Paulo cöl aloi käk kɔc göi këc röt kan looi. ¹² Alanh yen tuc wuuny, ku alanh ye ceñ tën luoi, aake ye yäth tënë kɔc tuany. Ku tē cï ke yäth, aa tuaany cöl ajiël ku jiël jakreç kegup aya. ¹³ Eci kɔc kök Itharel këc gam baai kuany yic ke ye jakreç cuap wei kɔc gup, aa them aya bik rin Bëny Jethu aa lueel, ku yekë jam tënë jakreç ëlä, “Yin ayöök rin Jethu, ye Paulo jam rienke.” ¹⁴ Wëet raandit käk Nhialic cöl Ithkiba kadhrou kek aake ye kënë looi.

¹⁵ Go jöñrac lueel tënë ke, “Yen anic Jethu, ku yen aci wët Paulo piñ ku week yakë tak ye wek yi ña?”

¹⁶ Go raan tō jöñrac yeguöp thuëet kegup ku yik ke tëtöök, ku ret aläthken yiic kekøth. Nawën ke kat

paande kecïn köth alëth, ke kuë gup aya. ¹⁷ Kɔc Itharel ëbën ku kɔc cie kɔc Itharel ke ciëñ Epethuth, aake cï kë cï raan la guöp jöñrac looi piñ, gokë riöc apëi, ku jöl rin Bëny Jethu aa leec apëi. ¹⁸ Go kɔc juëc cï gam bën ku lekkë kækken rëç cik looi kɔc nhïim.

¹⁹ Go acör juëc luui ë kakkä athörken bësi ku cuänykë ke ke deei raan ëbën. Ku matkë wëü ke yoc athör yiic gokë aa wëü juëc apëi. ²⁰ Käjuëc ril cï röt looikä aaci kɔc cök puøth apëi, ku jöl wët Bëny la tuen ke thiëi piñ, ku gëm kɔc juëc.

Kɔc Epethuth aacä aliäap looi

²¹ Wën cï kakkä röt looi, ke bö Paulo puöu bi la Jeruthalem ke tük Mathedonia ku Girik, ku lueel, “Tē cï yen la ë bëëikä yiic ke yen abï dhiël la Roma aya.” ²² Go Timothï ku Eratuth kacken ye kony tuoc Mathedonia, ku lök rëer Athia.

²³ Tëwën rëer yen Athia yen ëcï aliämdit rot looi Epethuth rin dhël piir cï Bëny nyooth. ²⁴ Mony thøth mülöñ cöl Demetriøth ë tō thïn. Ku yeen ë ye käj thøøth mülän këcït luëk kor ye ke jöñ tik cöl Artemith door thïn. Ku kacken luoi aake wëü juëc yök ë luoiden kënë yic. ²⁵ Go kacken luoi cöl ëbën, ku cöl kɔc kök mülöñ thøøth këcït luëk Artemith cïmenden aya, ku lëk ke, “Week, anieckë lön ye yok wëëukuan piir yok yök ë luoi kënë yic. ²⁶ Ayakë piñ ku tiëñkë yen kë looi raan cöl Paulo. Aye lueel lön käk ye thøøth aacie Nhialic acïn, ku yeen aci kɔc juëc wel nhïim Epethuth ë tën, ku jöl a Athia ëbën. ²⁷ Këräc abï rot looi rin kɔc aaci bi ñieç aa jam ë luoidan kënë. Ku acie këya rot, acïn kɔc bi ye bën aa tak lön ye luaj jöñdan cöl Artemith kë thiek yic. Ku acïn kɔc bi jöñdan cöl Artemith bën aa theek, jöñdan ye raan ëbën Athia ku pinynhom, door!”

28 Wën piŋ thän awën cī ken-
hūim mat kē cī Demetriōth lueel, ke
tuuc kegup ku riēkkē puōth apei,
ku loikē wuəu ku yekē lueel ēlä,
“Artemith Epethuth adit apei alan-
den!” 29 Ku jəl kəc juēc γεu yic
ēbēn, duəot looi. Ku dəm thän awën
Gaiōth ku Arithtarkuth, kəc pan
Mathedonia ke cath kek Paulo, ku
riiŋkē ke tē ye kəc geeu kenhūim mat
thīn. 30 Go Paulo wic bī la jam kek
kəc wēn cī kenhūim mat. Go kəc cī
gam pēen bī cīi la. 31 Ku kəc kək
ŋiēc kek ye kəcđit geeu yiic aake cī
wēt tooc aya bīk lək, bī cīi bō bī bēn
jam kəc nhūim. 32 Tēwēn kəc ke cī
bēn amat yic aake loi duəot. Ku ye
kəc kək jam wēl cīi thōŋ kek wēl
kəc kək, rin kəc juēc keyiic aake cək
kēnē mat kəc kenhūim kuc. 33 Go kəc
kək tak lən ē yin cī kəc Itharel ye cəl
ala kəc nhūim tuen. Go Alekdhändēr
yecin jət bī kəc cəl abit, ku bī tēt
ke lən cīi kek cək tō ē wēt kēnē
yic. 34 Nawēn lek Alekdhändēr ŋic
lən ē yen raan Itharel, ē ke ŋot
ke loi duəot ku ŋuot yekē kiit yic,
“Artemith Epethuth aril apei alan-
den.”

35 Nawēn ke jəl raandit bēny geeu
lēu bī kəc duəm thook piny ku lueel,
“Kəc Epethuth aŋic raan ēbēn, lən
yen gen Epethuth yen ala riel bī
luan Artemith tiit, ku jəl a kuōr yath
cī löny nhial. 36 Acin raan dhäl
ē kakkä. Kēya, pälkē röt piny, ku
duōkkē lui luai mīth. 37 Wek aaci
röörkä bēēi ē tēn, cək alən cīn yen kē
yaath cī nyaai luēek, ku lən cīn yen
kāreç cīk luēel janđa guōp aya. 38 Na
la Dimitriōth kek kəccken luai raan
yekē gaany, ka akōöl ye kəc luk aatō
thīn ku bāny aa rēer thīn, alēukē bīk
raan wickē la gaany akōlē. 39 Ku
na le kēdēēt ŋuot wiēcckē, ka bī luk
amatdīt yic. 40 Rin alēu bāny Roma
kuan mac ɣo bīk lueel lən cī ɣok
aliäap looi rin kē cī rot looi akōlē,
rin acin raan lēu ye bī lueel, lən ala
wēt puath looi aliäap, ku acin wēt
yic lēuku buk lueel aya rin aliām

kēnē.” 41 Wën cī yen wēt kēnē lueel,
ke dāk amat nhom.

20

*Paulo aci la keny Mathedonia ku
pan Gīrik*

1 Tēwēn cī kəc ke wic Paulo bīk
nők röt päl piny, go Paulo kəc cī
gam cəol ku mēt ke ke, ku lək ke wēl
deet yen kepuōth ku jəl ke tōŋ, ku
jiel bī la Mathedonia. 2 Ku jəl cath
wuōt juēc yic ku lək kəc cī gam wēl
juēc deet yen kepuōth bēēi cī ke tēk
yiic. Ku jəl la wun Gīrik. 3 Ku rēer
thīn pēi kadiäk. Tēwēn guir yen rot
bī la Thiria, go ŋic lən cī kəc Itharel
ye thiēn dhēl yic bīk nők. Go tak ku
dhuk ciēen bī la tēk Mathedonia
bī jäl la Thiria. 4 Kəc cī yen bēn
ruac aayi Thopater, wēn Piruth,
raan pan Beria, ku Arithtarkuth,
ku Thekunduth kəc Thethalonika,
ku Gaiōth, raan Derbe, ku Tikikuth
ku Tropimuth, kəc wun Athia, ku
jəl aa Timothī. 5 Keek aaci la tuen
ku lek ɣa tiit ɣok kəc kək ke cath kek
ɣa Troath. 6 Ku ɣok aaci cath riäi jäl
Pilipi ke ɣo cī Yan Ayum cīn yic luəu
kaŋ cam. Nawēn nīn kadhiēc cək,
goku ke jal la dööt Troath, ku ē yen
tē cī ɣok nīn kadhorou bēn nők thīn.

Paulo aci dhuk Troath

7 Nayon thēēi akōl nīn dātem, ke
ɣok aa ɣo cī yonhūim kut ku buk
ayup bany yic ku camku ɣok kəc
cī gam. Ku jəl Paulo jam, ku le
tuen ke jīēm kəc nhūim ɣet wēer
ciel yic, rin ē bī jäl ɣon nhiäk. 8 Ku
mēc juēc aake dēp ɣon nhial tēwēn
mēt ɣok thīn. 9 Ku mony riēnythii
cəl Eyutikuth ēci nyuc aluūt nyin.
Nawēn cī jam Paulo kōu bēer apei, go
nīn nők abī nīn, ku löony piny aluūt
nyin aɣeer. Ku ɣöt ēci buth ke cōoc
nhom arak diäk. Nawēn lek jət ke
yōkkē ke cī thou. 10 Go Paulo bēn
ku cuet rot yekōu ku pēet yic. Ku lək
kəc, “Duōkkē riēc, aŋot pīir!” 11 Ku
dhuk nhial, ku le rōök ku banykē
ayup ku camkē. Nawēn cī jam ke ke
apei agut bī piny bak, ke jīel. 12 Ku

ÿèthkë riénythii wën baai ke piür, ke cì puøth miët apei.

Paulo acì jäl Troath ku ler Mile-tuth

¹³ÿok aaci la tuen buk la riäi yic, ku ger ÿo buk la Athoth tèn yen bï Paulo la met riäi yic thïn. Ku ècì lëk ÿo ku buk looi këya, rin è wïc bï la Athoth yecök. ¹⁴Nawën le röm ke ÿo Athoth, go cath kek ÿo riäi ku lokku Mitilene. ¹⁵Ku tëmku è riäi ku yeetku Kayoth ÿon nhiäk dët. Na aköl dëët ke ÿo la Thamoath, nawën ben bak goku yet Miletuth. ¹⁶Ku ècì Paulo tak ku bï Epethuth waan thok, rin cì yen ye wïc bï gäau wun Athia. Ku è ban yekou rin è wïc bï them apei bï yet Jeruthalem aköl looi Yan Ayum cìn yic luou.

Paulo acì kœdüt Epethuth tœø

¹⁷Tëwën cì Paulo yet Miletuth go thok tuœc tènë kœ Epethuth, ku bï kœdüt kek bány kœ cì gam röm kek ye. ¹⁸Tëwën cì kek yëët go lëk ke, “Wek aa ñic luoidië, ku të cì ÿen cien thïn kek we aköl töø ÿon yëët ÿen wun Athia. ¹⁹ÿen akëc rot looi ke ÿa ye raan nhiam. Ku ÿen ÿa loi luoi ÿa ya aluan Ñhialic. Ku ÿen ÿa ye rëer ke ÿa dhiau puøu wët pir ril yic ye kœ Itharel ye wïc bik ÿen nœk. ²⁰ÿen acìn kë ca muøny we, kën yen bï we kony tëwäär ye ÿen kœ lëk, ku ya kœ piøc wët Ñhialic agut bäaikun yiic. ²¹Kœ Itharel ku kœ cie kœ Itharel, aa ca ke aa lëk alanden ku bik kepuøth dhuøk ciëen ku gamkë wët Bänyda Jethu. ²²Ku èmën, rin theek ÿen wët cì Wëi Ñhialic lëk ÿa, ke ÿen adhuk Jeruthalem, ku akuøc yenjö bï rot la looi tènë ÿa tëtui. ²³Kën yen ñiec è kë cì Wëi Ñhialic thøn ÿen gëeth ca tëek yiic è lön bï ÿa mac, ku kæræc bï luoi ÿa gëeth yiic èbën aatit ÿa. ²⁴Ku piërdië acä ye kuëc nhom lön ye yen këpath tènë ÿen, ku è rin wïc ÿen ye ku ba luoi yen cì Bëny Jethu yiëk ÿa ba thöl, yen lön bï ÿen ye aa lëk

kœc, yen thon path tènhiëer Ñhialic kœc thïn.

²⁵“ÿen acì cath kamkun, ke ÿa jam wët bäany Ñhialic. Ku anjæc èmën lön cìn yen raan dët kamkun bä ben tñ. ²⁶Kën yen alëk we ku bak muk wenhüim akölë, të le yen raan bï dhël ca nyooth lœk puøl bï mää, ka cii ÿen bï gœk. ²⁷Rin acìn kédët ca moonny këc lëk we ye kë wïc Ñhialic èbën ku bï looi. ²⁸Tietkë röt apath ku tietkë kœc cì Wëi Ñhialic we looi bak aa kœc mæc ke. Calkë röt aaye abiök kœc cì wët Ñhialic gam, kœc cì looi bik aa kacke thon Wënde. ²⁹Anjæc na la jäl ke kœc ater Ñhialic, cit gal cì wäth aabi bën kamkun, ku keek acìn raan tök kam kœc cì gam bik puøl. ³⁰Ninkui bï bën kœc kœk akuøtdun yic aabi lueth aa lueel na lëukë ka wëñ kœc cì gam. ³¹Tietkë wenhüim, ku duøkkë nhüim mår, anjæc wek aca piøc piu nyin aköl ku wëer tèn run kadiäk.

³²“Ku èmën wek aca päl Ñhialic bï we tiit dhëen den nhiëer yen we. Yen ala riël bï we dœc bak kâpath yök, kâpuøth kek ye yiëk kœcken cì lœc. ³³Acìn kâpuøth raan dët cimën lun thith, ku miläj tœc, ku alëth ca tuøör nyin. ³⁴Anjæckë wepëc lön ke luoi ca looi, cì ÿen ke wëuu juëc yök thïn aa kek cì ÿen kækkië ku kæk kœc rëer kek ÿen ÿœc. ³⁵Aca nyuøth we kajuëc yiic èbën, lön nadë raan luui apei yen è kœc niøp kony, ku wël cì Bëny Jethu lueel aake muøk ÿanhom ÿon cì yen ye lueel ëlä, ‘Raan kœc muœc è yen puøu miët apei tèn lön bï raan dët ye muœc!’”

³⁶Tëwën cì Paulo thök jam, gokë kenhiol guøt piny ku röökkë Ñhialic. ³⁷Keek aaci dhiau tëwën ye kek Paulo paat yic, ku yekë ciem ke tœñkë. ³⁸Keek aake ræc puøth wët cì yen ye lueel ëlä, wek aaci ÿa bï ben tñ. Ku jœlkë ruac riäi yic.

21

Paulo aci la Jeruthalem

¹ Yok aaci koc ci gam ke bō Epethuth tōōŋ ku jiēlku. Tēwēn cī yok wār teem riāi, goku yet tē cōl Koth. Nayōn akōl dēētē ke yo yet pan cōl Rodeth, ku jiēlku thīn ku lokku tē cōl Patara. ² Ee tēēn yok aaci riān la Ponicia bēn yōk thīn, goku kēec thīn ku ger yo. ³ Yok aaci bēn yet tē ye yok Thaipruth tīŋ thīn, ku jōl riāi cath ke Thaipruth tō kōŋ cam ke yo la Thiria. Yok aaci bēn la piny riāi yic Tire, ku ē yen tēn bī kāk ke tō riāi yic la jat piny thīn. ⁴ Yok aaci koc kāk cī gam bēn yōk Tire, goku rēer ke ke nin kadhorou. Keek koc Tire aake cī Wēi Nhialic yōōk ku bīk Paulo lēk ku bī cīi la Jeruthalem. ⁵ Na la nīnkuan ke buk nōk ke ke Tire thōk, goku jāl. Keek ēbēn agut diāār ku miēthken aaci yo bēn ruac. Nawēn yeetku wath thok ke yo gut yonhiōl piny agōr thok ku rōōkku Nhialic. ⁶ Ku tōŋku ke ku lok riāi yic ku dhukkē baai.

⁷ Yok aaci ger jāl Tire agut Ptolim-iath, tē yen cī yok kōckuan cī gam bēn la muōōth thīn ku rēerku ke ke niēn tōk. ⁸ Na akōl dēētē ke yo jiēl ku yeetku Cetharia. Tēēnē, yok aaci bēn la pan Pilipo raan koc piōōc Wēt Puōth Yam Nhialic, ku rēerku kek ye. Yeen ē ye raan tōŋ koc kadhorou ke cī kuany Jeruthalem. ⁹ Yeen ē la nyīr kaŋuan kēc thiaak ku keek aake cīt koc kāk Nhialic tīŋ. ¹⁰ Tēwēn cī yok nin nōk paande ke raan kāk Nhialic tīŋ cōl Agabuth bō wun Judia, ¹¹ bī yo bēn tīŋ. Ku lōōm gōm ye Paulo yeyic duut, ku duut yecōk ku yecin ku lueel, kē cī Wēi Nhialic lēk ya akīn, raan la gōm kēnē abī koc Itharel la der Jeruthalem cīt ēmēn cī ŷen ye nyuōōth, ku abīk thōn koc cie koc Itharel.

¹² Tēwēn piŋ yok ē wēt kēnē, yook ku jōl aa koc ē pan wēn, goku Paulo lōŋ bī cīi la Jeruthalem. ¹³ Go dhuōk

yo ēlā, “Yenō luōikē ēmēn dhiēeu wek kēlā, bāk ya cōl akōc puōu? Acie lōn bī ŷen la der Jeruthalem yetōk yen ca gam, awiēc aya ku ba la thou thīn rin Bēny Jethu.”

¹⁴ Ee kēcku lēu buk dōk, goku puōl, ku jōlku lueel, “Pēlku Nhialic ku bī kē cī tak looi.”

¹⁵ Tēwēn cī yok nin ē tēēn, ke yo jōl rōt guiir ku jiēlku buk la Jeruthalem. ¹⁶ Koc kōk kam abiōth Cetharia aaci yo bēn ruac, ku ŷēthkē yo pan raan bī yok la rēer thīn cōl Mēnthon, raan Thaipruth, ku ē ye raan tōōŋ kam koc tuen ke kōŋ wēt Jethu gam.

Paulo aci Jemith la tīŋ

¹⁷ Nawēn yeetku Jeruthalem go koc cī gam yo lor ke mit puōth. ¹⁸ Na la akōl dēētē bēn, goku la yok Paulo buk la jam kek Jemith, ku kōcdīt kāk Nhialic aake tō thīn. ¹⁹ Keek aaci Paulo jāl muōōth ku jōlke kuēny yic kāk cī looi ēbēn tēnē koc cie koc Itharel riēl cī Nhialic yiēk ye. ²⁰ Nawēn cik kāk cī Paulo kuany yiic piŋ, gokē Nhialic leec. Ku jōlkē lēk ye, “Alēu ba tīŋ ēmēn yīn wāmāāthda. Koc juēc apēidīt ke ye koc Itharel aaci gam, ku keek aa thek lōŋ Mothith apēidīt. ²¹ Ku acik piŋ lōn ye yīn koc Itharel tō wuōt kōk yiic piōōc ku bīk Lōŋ Mothith puōl. Ku aca aa lēk ke bīk miēthken cīi ye ŋoot ku pālke tēcīt tē ye koc Itharel cien thīn. ²² Abīk dhiēl piŋ yen lōn cī yīn ŷēēt. Yenō buk looi ēmēn? ²³ Anŋuēēn ba kē buk lēk yī looi. Ala koc kaŋuan ē tēn cī kuēēŋ. ²⁴ Cath ke ke, ku māt rot koc bī kegup wuōōny wei, bāk rōt koc ē tōk ku tāāu wēēuken piny, wēū kāk kek bī kek rōt kōc, ku keek aabi ken-hīim muut. Kēya, abīk jal ŋic ēbēn lōn wēl cī lēk ke riēnku aa lueth, ku yīnhom yīn adhīl ceŋ tēcīt tē ye lōŋ Mothith ye luēel thīn. ²⁵ Ku koc cie koc Itharel cī gam, aa cuk tuōc athōōr buk lēk ke bīk miūth cī ke

jakreε door cii ben ya cam, ku jol aa riem ku lan det ci dec, ku titke rot bik gup cii la akar.”

²⁶ Go Paulo rot mat roor wen, nayon nhiak ke koc rot ke ke. Ku jol la luanj Nhialic, ku lek koc te bi nin koc thok, ten yen bi koc jal a looi tenē raan tok keyiic ebēn.

Paulo aci thel ayeer luanj Nhialic

²⁷ Nawēn ci nin kadhrou thiak ke thok, go koc kək Itharel ke bə wun Athia Paulo tiŋ luanj Nhialic. Gokē koc rac nhūm ebēn ku dāmkē Paulo. ²⁸ Ku luelkē ke ci kerot jot, “Koc Itharel! Kuonykē yo! Yen raan kēn, ee yen piny kuany yic ke piōoc koc ku ye luel koc Itharel aa koc rεc, ku ē lōŋ Mothith, ku jol a luanj Nhialic kēnē yōŋ yii. Ku emēn aci koc cie koc Itharel bēgi luanj Nhialic aya, ku bik bēn yiēk yic buōl yen tēn athēk Nhialic!” ²⁹ (Ee luelkē yen kēn, wēt ci kek Tropimuth raan Epethuth tiŋ ke cath kek Paulo geu, gokē tak lon ci Paulo bēn kek ye luanj Nhialic.)

³⁰ Go aliāap thiēi kal yic ebēn, ku jol koc kat ku lek Paulo dām, ku thelkē ayeer luanj Nhialic. Ku thiōkkē kal thok nyin yic. ³¹ Tēwēn wic kek ye bik Paulo nək, ke thok ēci tuōc tēnē bēny apuruuk Roma lon nadē ke koc ebēn Jeruthalem aa loi ariεεr. ³² Go bēny apuruuk lōony dhōl nyin yic kek bāny kək apuruuk ku apuruuk, ku riŋkē tēn tō yōm thin. Nawēn tiŋ thān awēn wic Paulo bik nək apuruuk, gokē puł.

³³ Go bāny apuruuk la tēnē Paulo ku dāmkē, ku yōkkē apuruuk bik der cīn arēk karou. Ku jolkē thiēc, “Yeŋa yen monyē, ku yeŋo ci looi?” ³⁴ Go koc ke tō yōm yic wēl cii thōŋ aa luel. Ku jol aliāap rot looi agut bi bāny apuruuk ciēn kē detkē, kē ci rot looi yic. Gokē apuruuk yōk bik Paulo kuaath tēden rēer kek thin. ³⁵ Nawēn cik jal cath ku rēetkē

tēthōny, ke yōm juak rot apēi, go apuruuk Paulo jot. ³⁶ Gokē buōth ku yekē kiu ēlā, “Bāk, dhilku nək.”

Paulo aci rot kony

³⁷ Tēwēn dōot kek te ye apuruuk rēer thin, go Paulo lek bēny apuruuk, “Ci ya pāl ku ba yi lek wēt diēnē?”

Go bēny apuruuk jal thiēc, “Ye jam thōŋ Giriik? ³⁸ Ku yin, cii ye raan Ijip wāar ci raan tim kaŋuan muk dhēŋ wat nhūm roor, ku wic ba thōr kek koc mac baai?”

³⁹ Go Paulo dhuk nhom, “Yen ē raan Itharel, dhiēth pan cōl Tarthuth wun Cilicia, yen ē raan gen diit ŋic. Pāl ya ku ba jam tēnē koc.” ⁴⁰ Ke yeen aci bēny apuruuk bēn puł ku bi koc jāam nhūm, ku jol Paulo keεc nhial tēthōny ku nyooth yecin bi koc biεt. Nawēn cik biεt, go Paulo jam tēnē ke thuŋden.

22

¹ “Kockiēn dit ku wek wāmāthkiē ku wek wārkuā, piŋkē apath yen acin kēreεc ca looi nək ya.” ² Nawēn piŋkē ke jam thuŋden, gokē biεt, abi piny la dil ku jol Paulo la tuēŋ ke jam, ³ “Yen ē raan Itharel, dhiēth Tarthuth wun Cilicia, ku yen ya dit Jeruthalem tēn ku ē Gamaliel yen acā piōoc. Yen aci piōoc tē bi yen lōōŋ wārkuān dit thek thin, cimēndun wek koc tō tēn akōlē. ⁴ Yen aci koc ke buōth dhēl kēn yic cōl agum. Yen aci rōor ku diāar cōl amac. ⁵ Raandit kāk Nhialic ku koc akut luk ebēn alēukē ku bik luel lon nadē ke yic yen kē ya luel. Keek aacā yiēk athōr ku ba ke la yiēk kockuan Itharel tō Damathkuth. Ke yen aci koc ci gam bēn la dām ku rεk kecin, ku kuēth ke ciēn Jeruthalem rin bi ke bēn tēm awuōc.”

Paulo aci tē ci yen a raan ci gam teet yic

⁶ “Yon akōl ciel yic ke ya cath, ya ci thiak kek Damathkuth, ke kēcit

mac la biliny nhial ku go ya guo gsoł piny. ⁷ Ku wiëëk piny ku piëŋ röl raan ke jam ku lëk ya, ‘Thawul! Thawul! È rin nõ cöl yin ya agum?’ ⁸ Guo thiëc, ‘Ye yin ŋa Bëny?’ Go lëk ya, ‘Ee yen Jethu raan Nadharet, è rin nõ cöl yin ya agum.’ ⁹ Koc ke cath kek ya aake ci mac tiŋ, ku aa këc röl jam tënë ya piŋ. ¹⁰ Guo thiëc, ‘Yenö ba looi, Bëny?’ Ku aci Bëny bën lëk ya, ‘Jot rot ku loor Damathkuth, ku yin abi la lëk këriëc ebën yen ci Nhialic tak ku ba looi tënë ye.’ ¹¹ Yen ya ci many cä bir nyin coor, go koc ke cath kek yen ya thel ku yëthkë ya Damathkuth.

¹² “Ku mony cöl Ananiath è tö Damathkuth, ku è ye raan Nhialic door ku è thek löŋ koc Itharel, ku yeen è thekkë apeï. ¹³ Yeen ëci bën tënë ya, ku këëc yalööm ku lueel, ‘Wämääth Paulo, ba pial ba bën daai!’ Nyin yic nyiëndië aci rot bën liep ku tiëŋ piny. ¹⁴ Ku lueel, ‘Nhialic ye wärkuan dit door aci lac ku ba kë wic ba looi tënë ye ŋic, ku tiŋ Aluandeen puoth kakkä looi, ku piŋ röldë ke jam. ¹⁵ Ku yin abi ya raan ŋic è wët këñë, ku ba raan ebën lëk kë ca tiŋ ku käk ca piŋ. ¹⁶ Ku ëmën, yenö ñuöt tit? Jot rot ku bi yi muoc nom, ku cöl adumuöömku aa lök wei, ku ba Nhialic ya röök.’

Nhialic aci Paulo yöök bi koc cie koc Itharel piöc

¹⁷ “Ku jal dhuk Jeruthalem, ku wën ci yen la ba la röök luaŋ Nhialic, ke ya tiŋ kecit nyuöth, ¹⁸ ku tiëŋ Jethu ke lëk ya, ‘Jäl ëmën Jeruthalem ku ban yiköu, rin koc tö tën, aaci wëlkun ba ya lueel rienkië bi gam.’ ¹⁹ Guo dhuk nom, ‘Bëny, aŋickë apath lön ci yen a la yon amat Itharel yiic, ku dam koc ci gam ku cal ke aa that. ²⁰ Ku è ca gam wäär ku bi Ithipin ñak raan ye koc piöc wëtdu, ku è yen ya cä alëth koc ke nek ye lök tiit.’ ²¹ Go Jethu lëk ya,

‘Loo, rin yin aba tuoc tëmec tënë koc cie koc Itharel.’ ”

²² Go koc wën wël Paulo piŋ, agut lön lueel yen wët bi ye tuoc tënë koc cie koc Itharel. Gokë duocot bën looi, “Nyaaikë raan cit këñ è pinyinhom! Näkkë! Acie raan path bi pïr!” ²³ Ku jolkë aa kiu, ke ya alëthken piëer nhial ku yekë liëet wëer nhial. ²⁴ Go bëny apuruuk Roma apuruuk yöök bik Paulo yäth yöt tē ye apuruuk tiit thin, ku lëkkë ke ku bik that, rin bi Paulo wët ye koc Itharel ye jām guöp lek. ²⁵ Ku wën ci kek ye der ku bik that, go Paulo lëk bëny apuruuk wën kääc kelöm ëlä, “Ye löŋ lueel lön nadë ke raan Roma that è path ke këc yäth luk yic, bi la awuoc yök yeguöp?”

²⁶ Nawën piŋ bëny apuruuk wët ci Paulo lëk ye, go la tënë bëndit apuruuk ku thiëc, “Yenö loi? Yen mony è raan koc pan Roma.”

²⁷ Go bëndit apuruuk la tënë Paulo ku thiëc, “Lëk ya, ye raan Roma?” Go Paulo bëer, “Ee yic.”

²⁸ Go bëndit apuruuk lueel, “Yen è raan koc pan Roma rin ci yen wëeu juëc tääu piny tënë koc mac baai.” Go Paulo bëer, “Yen è raan pan Roma rin ye koc ke dhiëth ya koc pan Roma.”

²⁹ Go koc kök ke bi Paulo bën thiëc, dhuk ciëñ ku nyiëñkë thin, ku bëndit apuruuk ëci riöc wën ci yen ye ŋic lön ye Paulo raan koc Roma, ku rin ci yen ye cöl ader aya.

Paulo aci yäth luk yic

³⁰ Na aköl dëët, wën wic bëny apuruuk Roma ye bi awuoc ye koc Itharel Paulo gaany ŋic, go Paulo cöl adëk apuruuk cin, tēwën ci ye rek ku yöök kocdit käk Nhialic ku koc amat ebën bik röm. Ku bi Paulo kenhüm.

23

¹ Go Paulo koc amat döt ku lueel, “Kackië, acin käk tö yapuöu, ba ke thiëc rin piërdië, ya deei Nhialic

agut cīt akölē.”² Ee tēēn, ke raandit kāk Nhialic cōl Ananiath yōōk kōc wēn kääc tēthiōk kek Paulo bīk buōōk thok.³ Go Paulo lēk ye, “Nhialic abī dhiel buōōk aya, yīn kē cie guōp ye yār! Yīn acī nyuc ba luk looi tēnē ya cīt tē ye lōŋ ye luēel thīn, ku yīn aŋot yī cī lōŋ dhoŋ kōu rin cī yīn kōc yōōk bīk ya biāk!”

⁴ Go kōc thiāāk kek Paulo lēk ye, “Yīn alat raandit kāk Nhialic!”

⁵ Go Paulo bēēr, “Acā ŋic, kackiē lōn ye yen raandit kāk Nhialic. Aye athōr thēer wēl Nhialic lueel, ‘Yīn acī kērac dhil luēel bēny mac kacku guōp.’”

⁶ Nawēn tīŋ Paulo, ke kōc kōk aa kōc akut Thaduthī ku kōc kōk ke ye kōc akut Parathī, ke jam apēi rōldit tēnē kōc luk, “Kackiē! Yēn ē raan akut Parathī, kōc ke dhiēth ya aake kōc akut Parathī. Yēn acī bēēi luk yic rin ye yēn ye ŋōōth lōn bī kōc cī thou rōt jōt akōldāl!”

⁷ Nyin yic tēwēn lueel yen wēt kēnē, ka agōth la nhial kam Parathī ku Thaduthī ku tekkē keyiic.⁸ Rin aye Thaduthī lueel lōn cī kōc rōt bī jōt thou yic, ku acīn atuuc nhial ayī atīp kōc cī thou. Ku Parathī aa kākā gam ēbēn kadiāk.⁹ Ku juak jam rot apēi kam Parathī ku Thaduthī. Go kōc kōk piōōc lōōŋ, ke ye kōc akut Parathī, rōt jōt ke cī puōth riāāk apēi ku luelkē, “Acīn kēreec cī yōk ke cī looi! Tēdē, ke atuny nhial, yen acī diēt jam tēnē ye!”

¹⁰ Ku la agōth nhial apēi, nawēn ke bēny apuruuk riōc ciēt ke bī Paulo cak nōk. Go apuruōōkke tooc bīk Paulo la nyaai luk yic, ku yēthkē tēden ye kek rēer thīn.

¹¹ Naŋon akōu ke Bēny kääc Paulo lōōm ku lueel, “Deet yīpuōu! Aca nyuōth Jeruthalem, lōn ē yīn raandiē, ku yīn adhil kēcīt ē kēnē looi Roma aya.”

Ee wīc kōc Itharel bīk Paulo nōk

¹² Naŋon nhiāk ke kōc kōk Itharel mat kenhīim, ku kuēēŋkē lōn cī kek kuat miēth bī kaŋ cam ku dēkkē tē kēc kek Paulo kaŋ nōk.¹³ Kōc ke mat kēnē yic, aake thiārŋuan ku tē kac.¹⁴ Ku lek tēnē kōc kāk Nhialic ku kōcdit baai ku luelkē, “Yōk aaci kuēēŋ apēi yodhie buk cī mīth, yēt tē bī yōk Paulo kaŋ nōk.¹⁵ Ku ēmēn, week ku kōc kōk akut, tuōōckē wēt tēnē bēnydit apuruuk raan Roma bī Paulo bēēi tēnē we, ku luēlkē lōn wīc wek ye bāk kē cī looi bēn deet, ku yōk aabi rōt guiir buk nōk kē kēc yēēt wenhīim.”

¹⁶ Ku wēn nyankēn ē Paulo ēcī wēt nēk nēr piŋ, go riŋ tē rēer apuruuk thīn ku le wēt lēk Paulo.¹⁷ Go Paulo raan tōk kam bāny apuruuk cōl ku lēk ye, “Yāth riēnythii kēnē tēnē bēnydit apuruuk, ala wēt wīc bī lēk ye.”¹⁸ Go bēny apuruuk riēnythii wēn yāth tēnē bēnydit apuruuk ku lueel, “Yēn acī Paulo, raan mac, cōl ku lēk ya ba riēnythii kēnē bēēi tēnē yī, rin ala wēt bī bēn lēk yī.”

¹⁹ Go bēnydit apuruuk dōm cin ku yēth tēden rōt ku thiēc, “Yēŋō wīc ba lēk ya?”

²⁰ Go lueel, “Acī kōcdit Itharel mat yic bīk yī thiēc bī Paulo yāth luk yic nhiāk, rin wīc kōc luk ye bīk kāk juēc cī Paulo looi la deet.²¹ Ku duk wēden piŋ, rin abī la raan thiārŋuan ku tē kac bī ye thiēn bīk nōk. Aaci kuēēŋ bīk cī mīth ku dēkkē yēt tē bī kek ye nōk. Ku ēmēn aaci rōt guiir bīk looi, ku aa tit wētdu bīk piŋ.”

²² Go bēnydit apuruuk lēk ye, “Duk ben lēk raan dēt lōn cī yīn ya lēk wēt kēnē.” Ku cōl riēnythii ajiēl.

Paulo acī yāth tēnē bēnydit Pelik

²³ Nawēn ke bēnydit apuruuk cōl bānyken apuruuk karou ku lueel, “Kuanykē apuruuk buōt karou ku jōl aa raan thiārthorou cath mathiāŋ, ku raan buōt karou ke muk tōōŋ bīk la Cetharia, ku

rëerkë ke cî röt guuir bîk lööny dhöl emën akäu. ²⁴ Ku wiëckë mîthiöön bî Paulo ke cath, ku yäthkë tënë bënydit Pelik ke cîn këreç yök ye dhël yic.” ²⁵ Ku jöl bënydit apuruuk athör gôt ëlä,

²⁶ “Ûen, Klaudiöth Lithiath yen agët athör kënë tënë yî bënydit Pelik path apeî. Yin aca muöth. ²⁷ Koc Itharel aake cî mony kënë döm ku duërkë nök. Ku aca piñ lön ye yen raan Roma, guo la kek apuruöçkië bîk la kony. ²⁸ È wiëc ba awuöc ye kek ye gaany ñic, guo yäth amat yic tënë ke. ²⁹ Aca yök lön acin awuöc cii looi bî yök ye nök, nadë ke macku. Ayekë gaany käk la thiäak kek löñken. ³⁰ Nawën la lëk ya lön cî koc kök Itharel wët mat yic bîk mony kënë nök, guo tak ba tuöc tënë yî. Ku lëk koc awën goony ye, week lak tënë Bënydan dît bäk awuöc cî monyë looi la lueel yenhom.”

³¹ Go apuruuk këwën cî lëk ke looi. Ku nyëikë Paulo ë wëër kën bîk yëet Antipatrith. ³² Nawën bak piny, ka apuruuk ke cath kecök dhuk Jeruthalem, ku nyiënkë Paulo apuruuk cath mîthiöön bîk la kek ye. ³³ Ku yëthkë Cetharia, ku gemkë athöör tënë bëny Pelik ku thönkë Paulo. ³⁴ Nawën cî bënydit Pelik athöör kueen, ke thiëc Paulo, “Ye raan wun nen?” Nawën yök lön ë yen raan wun Cilicia ³⁵ ke lueel, “Ûen abî wëtdu piñ tē le koc goony yî yëët.” Ku yöök apuruuk bîk Paulo la muk ku titkë pan wäär buth Antipäth Yërot.

24

Koc Itharel aaci Paulo gaany

¹ Nawën nin kadhiëc cök ciëen, ka Ananiath raandit käk Nhialic la Cetharia kek kocdit kök ë baai, ku jöl a raan bî wëtden ñic la kuany yic luk yic cöl Tertuluth. Ku lek bënydit Pelik nhom ku lëkkë wëlken

goony kek Paulo. ² Go Tertuluth cöl ku jöl Paulo gaany ëlä, “Yin bënydit! Wët ye yin raan ñic koc mac ë yen aci yök rëer run juëc döör yic ke cîn aliäap. Ku käjuëc peth ca looi kek aaci wuönda yäth tuen. ³ Käpuöthkë aa nhiarku ke ëbën akölaköl. Ku yin acuk leec yopuöth apeî. ⁴ Acä wic ku ba jam apeî, ku yin alän ba wël kuënkü yî piñ. ⁵ Yök aaci mony kënë yök ke ye raan rac. Yen acä aliäap a looi kam koc Itharel pinyinhom ëbën. Ku yeen ë bëny koc akut Nadharet. ⁶ Yeen awic bî luanj Nhialic yiëk yic buööl. Ku yeen acuk döm. Acuk them buk tēm awuöc tēcīt tē ye lööñ panda ye lueel thin. ⁷ Ke yeen aci bënydit apuruuk Lithiath bën döm bei yocin riel ku nyiëi. ⁸ Ku yöök koc cî Paulo gaany ku bîk bën luk yic yinhom. Tē thiëc yin ye, ka ba guo ñic kek käk cî yök ye gaany.” ⁹ Ku met koc Itharel thin aya ku lueelkë lön käk cî Paulo gaany aa yith.

Paulo aci rot kony Pelik nhom

¹⁰ Go bënydit baai Paulo jäl yöök bî jam, ku jöl Paulo lueel ëlä, “Aniëc lön ye yin raan cî luk luök run juëc ë wundaan. Ke yen amit puöu ku ba rot kony yinhom. ¹¹ Tē lëu yin ye ba yic ñic, ke wäär tēcīt nin kathiäär ku rou emën, yen ë le yen Jeruthalem ba la röök thin. ¹² Ku koc Itharel acin raan cik yök ke göth ke yen luanj Nhialic. Ku keek aakëc aya yöök ke ya ye koc rac nhim tēn amat Itharel. Ku jöl aa yön kök yiic aya. ¹³ Ku keek acik bî lëu bîk yî lëk kën ye nyuöth lön ye käk cik kuëen yaguöpp yith. ¹⁴ Wët lëu ba gam akïn. Ûen ë Nhialic ye wärkuan dît door, door aya dhël yen yekë lueel ka cie yic. Ku yen ë këriëc ëbën cî gät lööñ Mothith ku athör koc käk Nhialic tñj yiic gam. ¹⁵ Ûen ala njöth cit nãthden aya tënë Nhialic lön bî koc ëbën, koc path ku koc rac röt jöt thou yic aköldä. ¹⁶ Ke yeen aya them ku

ba kë la cök looi tēnē Nhialic ku kōc ēbēn.

¹⁷ “Ÿen aci run nōk wei Jeruthalem, ke Ÿen ya cī la wēu ba yāth tēnē kackiē ku la rot kōc. ¹⁸ Ee wēn looi Ÿen ē kēnē yen ē yōk kek ya luanj Nhialic ke ya cā guōp wuōōny wei kārēc. Ee cīn yōōm rēēr kek ya, ku ē cīn aliām cī rot looi. ¹⁹ Ku kōc Itharel ke bō wun Athia aake rēēr thīn. Ku keek nhīim, Ÿuōt aaci dhiel bēn yīnhom ku bīk kē ca wuōōc bēn lueel. ²⁰ Na cie kēya, ke ē rōōr rēēr ē tēn, ka luel awuōc cīk yōk ca looi wāār cī ya yāth luk yīc. ²¹ Kē Ÿiēc ē kē tōj ca lueel ēlā ke ya kāac kenhīim, ‘Ÿen aci bēēi luk yīc akōl wēt cī Ÿen ye gam lōn nadē ke kōc cī thou aabi rōt jōt bīk pīr.’ ”

²² Ku ē Ÿic Pelik apath yen tē ye dhēl pīr kōc Itharel thēek thīn. Go luk puōl ku lēk ke ēlā, “Na la bēnydīt apuruuk Lithiath yēēt ke luōjndun aba tīj.” ²³ Ku lēk bēny apuruuk rēēr apuruuk Paulo tiit nhīim ku bī Paulo cīi tiit apil yīc, ku yekē kōc māāth kek ye puōl bīk kākken wīc aa bēēi tēnē ye.

Paulo aci jam tēnē Pelik ku Druthila

²⁴ Na la nīn lik thōk, ke Pelik bō kek tīējde Druthila, ku ē nyan kōc Itharel. Ku tuc Paulo bī bēēi bī wēt ye Paulo gam rin Jethu Krītho bēn pīj. ²⁵ Nawēn la Paulo tuēj ke jam wēt path ku lōn bī raan rot tiit kārēc, ku jōl a bēn akōl luōdīt, go Pelik riōōc ku lueel, “Yīin alēu ba jāl ēmēn. Yīn aba bēn cōl tē cī Ÿen nhom bēn lāāu.” ²⁶ Ku ye Ÿōōth lōn bī Paulo ye riōp wēu. Ku rin ē wēt kēnē aci bēn a tuōc akōlakōl ku jīēm kek ye.

²⁷ Na la run karou thōk, ke Porkiōth Pethtuth wēēr nyīn bēnydīt Pelik ke ye bēny. Pelik ē wīc ku bī kōc Itharel nhiaar, go Paulo nyāāj mēc yīc.

25

Paulo aci thiēc ku bī tuōc tēnē Bēnyjakhnom

¹ Nīn kadiāk cök ciēēn wēn cī Pethtuth yēēt Cetharia, ke jīēl thīn bī la Jeruthalem. ² Tēwēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku jōl aa bāny Itharel ke gōōny Paulo la tēnē ye, ku lēkkē wētēden. Ku lānjkē Pethtuth, ³ ku bī ke luōi kē wīckē kepuōth ku bī Paulo bēēi Jeruthalem, rin ē cīk mat yīc ku bīk Paulo nōk dhēl yīc. ⁴ Go Pethtuth bēēr, “Paulo abi rēēr ke mac Cetharia, rin Ÿen adhuk ē nīnkā. ⁵ Calkē bānykun aa la Cetharia kek ya, ku bīk jāl la kuēn guōp tē le yen awuōc cī looi.”

⁶ Go Pethtuth nīn kabēt aduērkkē aa thiāār kanj nōk ke ke, ku jōl la Cetharia. Na akōl dēētē ke la luk yīc, ku jōl apuruuk yōōk ku bīk Paulo kuēēth yēnhom. ⁷ Na la Paulo yēēt, go kōc Itharel ke bō Jeruthalem ke kāac, ke cīk gōōm pīny, jōk bīk kārēc apēi lueel yeguōp, ku acīn kē cie nyuōōth lōn ye kākka yīth. ⁸ Go Paulo rot kony ēlā, “Ÿen acīn kē ca wuōōc lōōj kōc Itharel yīic, ku acīn aliām ca looi luanj Nhialic, agut Bēnyjakhnom Roma acīn wēt rēec ca lueel yeguōp.”

⁹ Ku wēn wīc Pethtuth ye bī nyuōth kōc Itharel lōn nhīēr yen ke, go Paulo thiēc, “Cī lēu ba la Jeruthalem ku ba luōjndu la luk thīn lōn ye kāk cī kuēen yīguōp yīth?”

¹⁰ Go Paulo lueel, “Tē kēēc Ÿen thīn ē luōj bēny yīc, ku ē yen tē lēu ye bī luōjdiē tīj thīn. Acīn kērēec ca looi tēnē kōc Itharel, cīmēn Ÿic yīn ye apath. ¹¹ Na ca lōj dhoj kōu, ku le kērēec ca looi lēu bī ya tēm awuōc bī ya nōk, ka cā lēu ku ba thiēc bī Ÿen puōl. Ku na cīn yīny tō thīn kāk cī kuēen yaguōp, ka cīn raan lēu ye bā thōn ke bīk ya nōk. Ke yēen awīēc ku bī ya bēny yen bī luōjdiē la luk.”

¹² Go Pethtuth wēt cī Paulo lueel kanj guēk yīc kek kōc akutden luk, ku jōl dhuk nhom, “Wēt cī yīn ye

lueel ke Bëny Agrîpa yen abî luşŋdu luk, ke yîn abuk tuşc ye.”

Pethtuth aci luŋ Paulo têt yic Bëny Agrîpa

¹³ Nin lik cök ciëen ke Bëny Agrîpa kek Bernike bō Cetharia bik Pethtuth këny, bik la lëk ye lön mit kek puşth wët cî yen yëët. ¹⁴ Tëwën cî kek rëer nin juëc, ke Pethtuth jöl wët Paulo kuëny yic bëny, “Ala raan rëer ë tën cî Pelik nyään piny ke mac. ¹⁵ Na wäär lar Jeruthalem, go raandit käk Nhialic kōc Itharel ku bānyken, gaany tēnē ɣa ku wickē ba tēm awuūc. ¹⁶ Guō lëk ke lön nadē kōc pan Roma aacie raan cî gaany ye gam, wët këræc cî looi ke kēc kaŋ tuşm̄ nhom kek kōc cî ye gaany, ku bî rot kony awuūc cî ye gaany. ¹⁷ Na wäär ca bën ë tën, ke ɣen akēc bën gāau. ɣen aci bën la luk yic aköl bî niēnkīē aa rou ë tën, ku yōök apuruuk ku bik ë mony kēnē bēi ba luşŋde tīŋ. ¹⁸ Kōc aterde aaci rōt bën jot, ku acin këræc dīit cīk bën kuēen yeguōp tēcīt tēn ye ɣen ye tiēŋ thīn. ¹⁹ Kē ca bën yōk ë lön ye kek teer kek ye tē ye yen Nhialic duōr thīn, ku jöl aa mony dēēt cōl Jethu cī thou, ku yen ë mony kēnē aye Paulo lueel ka pīr. ²⁰ Ee cā dhal ba yic yōk rin ë wēlkā, guō Paulo thiēc bī la Jeruthalem ku ba luşŋde la looi thīn. ²¹ Go Paulo lueel ka wic bī puşl ke tiit apuruuk agut tē bī bënyŋaknhom luşŋde tīŋ. Guō apuruuk yōök ku bik tiit agut tē bī ɣen ye tuōc tēnē bënyŋaknhom.”

²² Go Agrîpa lëk Pethtuth, “Luŋ ë mony kēnē aba luk yen ɣa nhom.” Go Pethtuth dhuk nhom ëlä, “Abi bēi yīnhom nhiäk.”

²³ Nawën bak piny ke Agrîpa ku Bernike bō ku lor ke yai, ku luēŋkē ɣōn luk kek bānydīt apuruuk ku jöl aa bāny ë geu. Ku yōök Pethtuth apuruuk bik Paulo kuēth luk yic alōŋ thīn. ²⁴ Ku lueel, “Yīn bëny Agrîpa, ku jöl aa wek kōc rëer tēn

kek ɣo. Mony yen dæi wek kēnē ë yen raan cî kōc Itharel rëer ë tēn ku jöl aa Jeruthalem gaany tēnē ɣa. Ayekē lueel ke loi duōt lön nadē ka cīi päl ke pīr. ²⁵ Ku yeen acin awuūc ca yōk cī looi lēu bī ye tēm awuūc bī nōk. Ku yeen nhom aci wic bī ya bëny yen luk luşŋde, guō gam ku ba tuōc tēnē ye. ²⁶ Ku ɣen acin yiny puşth ca yōk ba gāt ë rīenke tēnē bëny. Ke yeen aca bēi yīnhom, ku ë yīn bëny Agrîpa, rin ba wētde wic yic, rin ku bī la kē jāl gōt. ²⁷ Aya tīŋ lön cīi yen path ku bī raan cī mac tooc ke cīn kēn wēn cī rot deet ye nyuōth, kek kāk cī ye gaany.”

26

Paulo aci rot kony Agrîpa nhom

¹ Go Agrîpa Paulo yōök, “Yīn aca puşl ku ba jam ba rot kony.” Go Paulo yecin nyuōth bī kōc biēt ku jöl jam ëlä bī rot kony.

² “Bëny Agrîpa! ɣen ë rot yōk aköl kēnē ke ɣa mit guōp rin bī ɣen rot kony yīnhom kāk cī kōc Itharel ɣa gaany ëbën. ³ Kēnē adhīl a yic alanden rin yīn aŋic apath, yen tē ye kōc Itharel cien thīn, ku kāk ye kek wāac thīn. Yīn aba lōŋ ëmēn ku ba yīguōp päl piny ku ba wēlkiē pin.

⁴ “Kōc Itharel ëbën aŋickē yen tēn pīir ɣen thīn tēɣōn koor ɣen. Aŋickē tē cī ɣen piērdiē jaak thīn ɣōn tuen panda ku jöl a Jeruthalem. ⁵ Aŋickē akōlaköl, ku acik bī dhāl lön nadē ke ɣen aci kaŋ cien ke ɣa ye raan akut Parathī kōc ke muk lōōŋ Nhialic cök apei. ⁶ Ku ëmēn ɣen a kāac luk yic ë tēn rin ye ɣen wët cī Nhialic lëk wärkuan dīt nōōth, ⁷ kēn yen ye kuat kackua kathiäär ku rou nōōth ka bik yōk, tē ye kek Nhialic door aköl ku wēer. Ku ë rin nōth kēnē, yīn Bënydīt, yen aci kōc Itharel ɣa gaany! ⁸ Yenō ye wek ye yōk wek kōc Itharel ke ril yic bāk gam lön ye Nhialic raan cī thou jot bei thou yic?”

⁹ “Aca them yen γ en ku ba keriëc ebën looi, kāk bī rin Jethu raan Nadharet rac guōp. ¹⁰ Yen ē kēn aca looi Jeruthalem. Υ en γ a ye bēnydīt kāk Nhialic yiēk riēl ku ba kōc juēc cī wēt Jethu gam aa dōm ku mac ke. Ku aca γ a gam aya, yen lōn nēk kōc cī tēm awuōc bī ke tēm thou. ¹¹ Aaca cōl aaye tēm awuōc arak juēc γ ōn amat kōc Itharel yiic, ku aca them ba ke cōl aban bīk wēt Jethu puōl, ku riāāk puōu apei tēnē ke, agut ba ke aa luōp wuōt kōk yiic ku cal ke agum apei.

Paulo aci tē cī yen a raan cī gam teet yic

(Luoì 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ee rin ē wēt kēnē yen ē ler γ en Damathkuth ke γ a cī raandīt kāk Nhialic yiēk riēl. ¹³ Nawēn akōl ciēl yic, Bēnydīt, ke γ a η oot dhēl yic, ke γ a tī η many γ er apei, wār akōl, ke ruel nhial ke cā gōōm piny kek kōc ke cath kek γ a. ¹⁴ Ku wīikku piny ebën, ku piē η rōl ke ye lēk γ a thuō η diē, ‘Thawul, Thawul! Yenō cōl yīn γ a agum? Yīn aci rot ban, rin ye yīn ye wīc ku ba kēcīt kēdhie ye akaja looi, kē ye yen wai ye raan la ye ye yup ke kuēth, wēc ciēēn.’ ¹⁵ Guō thiēc, ‘Ye yīn η a Bēny?’ Go Bēny lueel, ‘Ee γ en Jethu, raan ca cōl agum. ¹⁶ Ke yeen jōt rot ku kāac cōkku. Υ en aci rot nyuōth yī, rin yīn aca lōc ku ba γ a aluā η diē, yīn abī kōc kōk lēk kē ca tī η tēnē γ a akōlē, ku kē ba nyuōth yī akōldā. ¹⁷ Yīn aba tiit bī ciēn kērēc yī yōk kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel cin, kōc bī γ en yī tuōc thīn. ¹⁸ Keek aaba piōc bīk kā η η ic, ku bīk luoi kārēc puōl, ku jīlkē riēl jō η rac yic ku lek tēnē Nhialic, rin gām bī kek wētdiē gam, yen aabi kārēc cik looi pāl piny ku tēū ke kam kōc cī Nhialic lōc.’

Paulo aci tē cī yen kōc piōc thīn teet yic

¹⁹ “Kēya, Bēny Agrīpa, γ en akēc wēt kē ca tī η nhial cīt nyuōth dhāl yic. ²⁰ Wāār tue η Damathkuth ku Jeruthalem, ku jal aa wuōt kōc Itharel yiic ebën, ku kam kōc cie kōc Itharel, aake γ a lēk lōn bīk luoi kārēc puōl ku dhukkē Nhialic, ku yekē luui kāpath ye nyooth lōn cī kek muōl kārēc. ²¹ Ee rin ē wēt kēnē, yen aa dōm kōc Itharel γ a ke γ a tō kal luan η Nhialic, ku wīckē bīk γ a nōk. ²² Ku agut cī akōl kēnē Nhialic acā kony, ku ē wēt kēn, yen akēc γ en ē tēn ku ba kē η ic lēk raan ebën, kōckor ku kōcdīt. Kāk γ a lueel ka bī rōt looi aa thō η kek kāk ye kōc kāk Nhialic tī η ku Mothith lueel, ²³ lōn nadē Raan cī lōc ku dōc abī gum, ku ē yen bī rot ka η jōt thou yic, ku ē yen abī kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel lēk wēt bī kōc kuōny bei kārēc yiic.”

²⁴ Tēwēn jīēm Paulo ke kony rot ē wēlkā, go Pethtuth rēl, “Paulo! Yīn aci muōl. Piōc cī yīn piōc aci cōl amuōl!”

²⁵ Go Paulo bēer, “Bēnydīt! Υ en akēc muōl. Wēl γ a lueel aa yith cīn yic muōl. ²⁶ Bēny Agrīpa! Alēu ku ba jam tēnē yī ke γ a cī riōc, rin yīn a η ic kākā ebën. A η ic alanden lōn nadē ke keek aaca lēk yī ebën rin kēnē acie kē cī thiaan, aa kāk η ic jā η ebën. ²⁷ Bēny Agrīpa! Cī wēl kōc kāk Nhialic tī η ye gam? A η ic lōn ye yīn ke gam!”

²⁸ Go Agrīpa lēk Paulo, “Ye yōk yīpuōu ē kaam thīn lōn bī yīn γ a wel ba γ a Krīthian?”

²⁹ Go Paulo bēer, “Na cōk aa kaamkoor ku kaamdīt, rōōkdiē tēnē Nhialic ē lōn bī yīn ku kōc kōk pi η kāk lueel ke akōl rōt wel bīk ciēt γ a, ku acie rin bī ke mac.”

³⁰ Go bēny ku Pethtuth ku Bernike, ku kōc kōk ke cī nyuc luk yic rōt jōt, ³¹ ku wēn cī kek jal aaci jal aa jam kamken, ēlā, “Acīn kē cī ē mony kēnē looi, kē lēu bī ye cōl

anäk ku mac aya.” ³² Ku jöl Agrïpa lëk Pethtuth, “Yen ë mony kënë ñuöt aci lony, ke rin ci yen ye wïc ku bi ya Bënyñaknhom yen bi luñde la tñj.”

27

Paulo ayëth Roma

¹ Tëwën ci ye mat ku buk cath riäi buk la Italia, gokë Paulo ku jöl aa kóc kók ci mac thön Juliöth, bëny akut apuruuk Roma, akut cöl, “Akut Bënyñaknhom.” ² Ku lok riän bö Adramitiöm, riän ci guir bi jäl wath thok wun Athia. Arithtarkuth raan pan Mathedonia wun cöl Thethalonika ë cath kek yo. ³ Na aköl dëëtë ke yo yet Thidon. Juliöth ë ye raan path, ee ci Paulo puöl ku bi kóc määth kek ye la tñj, rin bik la yiëk käk wïc.

⁴ Yok aci bar, ku rin ci yok yonhüm wël yom, goku riäi geer tã bi yen cath thïn apath, ku ë ye alon ye aköl bën thïn rial pan tã gool nhom wär ciel yic cöl Thaipruth. ⁵ Ku jölku wär teem buk la Cilicia ku Pampilia ku lok Mira pan tã wun cöl Likia. ⁶ Tënë, ke bëny apuruuk yok riän jäl Alekdhändria ke la Italia, go yo yäth thïn.

⁷ Ku riäi ë cath amääth rin yom ë dit apeï. Ku yok aaci nin juëc bën nök dhël yic buk jäl yet gen cöl Kniduth. Yom ë këc yo puöl ku buk la dhëldan yen buäthku yic, goku ret wanh cöl Thalmone tën yen bi pan thiin tã gool nhom cöl Kret yook kol ë yom. ⁸ Ku ciethku ke yo göök yom ke yo kuany agör you, ku yok aaci bën yet tã cöl Wanh Path ë riël, ku ë tën cii mec kek gen cöl Lathia.

⁹ Ku ciëñku thïn nin juëc, ku ril yic buk la tuen yo cath wüir, rin ë ninkä aköl Yan lök kóc kegup wüir ëci bar, tën yen ye yom rut rot jät apeï. Go Paulo ke lëk ëlä, ¹⁰ “Kackië, aya tñj lon cäthda jäl ë tën abi yic riël, riäi abi riääk ku käk tã thïn aabi puk wüir, ku kóc aabi mou aya.” ¹¹ Ku

bëny apuruuk ë wët raan kuath riäi ku raan la riäi yen aye piñ, ku kueec wët ci Paulo lueel. ¹² Ku wath thok tã ye riäi mac thïn ëci path bi kóc mäi thïn. Go kóc juëc keyiic wïc ku bik la tuen bik yet Ponik tã lëu yen rot. Yen ë wanh tã Kret, ku ëcie yethok wël lon bër tã ye aköl lööny piny thïn.

Yomdit aci rot jät wüir

¹³ Yom thöön rot ëci jät ke bö ciëem tã ci raan yenhom wël tã ye aköl lööny piny thïn, go kóc ke cath riäi tak lon nadë ka lëükë bik la tuen ke cath, gokë riäi lony ku gerkë ke kuënykë agör Kret you. ¹⁴ Ku kaam thiin awën ke yomdit ril apeï bö cuëëc tã ci raan yenhom wël tã ler aköl thïn, ben bën ke ye piü apeï. ¹⁵ Ku yiëk riäi bi la bëñjëbëñj, ku ril yic apeï bi geer tuen tã bi yom thïn, goku puöl buk cöl akuëth yom. ¹⁶ Yok aaci bën lon wën tëëk yok lon ye yom rut yenhom wël thïn, pan thiin tã gool nhom cöl Kauda. Tëën, acuk bën lëu buk riän koor duöt riändit cök. ¹⁷ Ku rin diit yom apeï, gokë duöt riändit kōu rin bi yom tiim ci ke riäi looi cii piir wei, ku jölku duöt piny wüin. Keek aake riöc ciët riänden bi la dot liëet yic wanh Libia thok, gokë alëth ye yom ke riäi kuaath däk bei, ku colkë riäi ajöl yom kuaath. ¹⁸ Yomdit ril awën aci la tuen ke piü apeï, nawën aköl dëëtë ke jökkë bik käk tã riäi yic cuat wüir. ¹⁹ Nawën aköl ye nin diäk ke cuet abëk käk gër wüir cienken. ²⁰ Ku cuk aköl ku kuël tñj nin juëc, ku yom aci la tuen ke piü apeï. Akëcku bën bën njoth lon bi yok piir.

²¹ Nawën ci kóc nin juëc nök ke cin miëth cik cam, go Paulo rot jät ku këëc kenhüm ku lueel, “Kackië, na we ci wëtdië piñ wäär bäk riäi cii geer wei Kret ñuöt yok aa këc mam këlä. ²² Ku ë mënë wëk aa län, dëëtke wëpuöth! Acin raan tōñ bi thou weyiic, ë riäi yetök yen abi riääk. ²³ Ku wën akōu

atuny Nhialic yen ye ɣen raande, ku yen ya door aci bën tēnē ya, ²⁴ ku lueel, ‘Duk rišc, Paulo! Yin abi yet Bēnyɲaknhom nhom, ku rin ē wēt kēnē Nhialic aciī yī pēl wei, ku kɔc cath kek yī riāi yic aabi pīr.’ ²⁵ Kēya, kackiē, dεεtkē wepuōth! Nhialic aca deet puōu, abi kēpath looi tēcīt tē cī ye lēk ya thīn wēnakōu. ²⁶ Ku yom abi riāi kuaath bī cɔl ala gool nhom cɔk alɔn bī yen la riāāk thīn.”

²⁷ Ku nīn aake cī ya thiāār ku ŋuan, ku yomdit apeī ē kuath riānda wārdit Adēkdīeet yic. Na ye tēcīt wēēr ciel yic, ke ye kɔc ger riāi yōk kepuōth ciēt ɣo cī thišk buk yet agōr thok. ²⁸ Gokē wīn cī duōt thok kēthiek luaac piny piū yiic, ku wēn ye kek ye luaac piny ēmēn ku mēn, ke yōkkē lɔn thišk wār yic. ²⁹ Gokē rišc ciēt riāi bī rot dεeny kuōr tō piū yiic, gokē wīn cī duōt thok aleeldit ye riāi dɔm luaac piny riāi thar ciēn, ku jalkē bak piny ŋōōth. ³⁰ Eci agēr kɔk them ku bīk rōt kuēl bei riāi yic. Ku jōtkē riān thiin koor tō riāndit yic bei, ku tēēukē wīr ke ye kɔc ciēt ke la wīn cī duōt thok aleel luaac piny riāi nhom tuen. ³¹ Go Paulo lēk bēny apuruuk kek apuruōōkke, “Na cā agēr rēēr riāi yic, ke kɔc tō riāi yic aaciī bī pīr.” ³² Go apuruuk wīn cī riāi mac piny teem kōōth ku cɔlkē ke aa buōk kuēer.

³³ Nawēn bak piny, go Paulo ke lōŋ bīk mīth ku lēk ke, “Wek aaci tūt nīn thiāār ku ŋuan ēmēn, ku keek ē nīnkā yiic aciīn kē cāk cam. ³⁴ Wek ya lōŋ, ku bāk la miēth camkē, wek aa wīc miēth rin ku bāk pīr. Acīn raan tōk weyiic la kē bī ye gōt.” ³⁵ Tēwēn cī yen wēt kēnē lueel, go Paulo ayup lōōm, ku rōōk ke lec Nhialic kenhīim ēbēn, ku bēny ayup yic, ku kōŋ jōōk bī mīth. ³⁶ Keek aaci kepuōth bēn dεet, ku mīthkē ēbēn. ³⁷ ɣok kɔc ɣo tō riāi yic, ɣok aa ɣo ye buat karou ku thiārthorou cī dātem. ³⁸ Nawēn cī raan ēbēn mīth,

gokē rap ke tō riāi yic dhēēth wīr rin bī riāi pial.

Riāi aci atiaktiak rac

³⁹ Nawēn cī piny bak, ke kɔc ger riāi aake kēc tē cī kek yēēt thīn ŋic, keek aaci tē cī wār yekōu tot thīn, la yic liēet tīŋ, gokē tak bīk riāi gēer thīn bīk la mac. ⁴⁰ Gokē wīn yeke riāi mac piny teem wei bīk dīir piny, ku dākkē wīn cī ke alau duōōt piny. Ku jōtkē alēth nhial ku bī yom riāi kuaath tuen, bī la agōr thok. ⁴¹ Ku riāi aci bēn la tē cāāl ku dōōt liēet yic bī ciēn tē ben yen rot nyoōŋ, ku cī aban ciēn dhoŋ atiaktiak abi dōŋ ke ya apet.

⁴² Eci apuruuk tak bīk kɔc cī mac ēbēn nōk, bī ciēn raan tōōŋ kuēen ayeer bī kat. ⁴³ Ku ē wīc bēny apuruuk bī Paulo kony bī cīī nāk, go apuruuk yōōk bīk ciēn kē loikē tēnē kɔc mac. Ku yōōk kɔc ŋic kuan bīk kan thuēet wīr tuen ku bīk kuēen ayeer, ⁴⁴ ku kɔc kōk aake bī jal lōk kuan, ke cī tiim riāi cī duōōny kuōk bīk ke ɣāth ayeer. Ku ē yen tē cī yok bēn kuēen ayeer thīn akan ke ɣo puol gup.

28

Kē cī rot looi tēnē Paulo Malta

¹ Wēn cī yok yet wār alɔŋtui ɣo puol gup, ke jɔlku ŋic lɔn cɔl pan tō gool nhom Malta ² ku kɔc ke ciēŋ thīn aaci ɣo lor, ku nyuuckē ɣo apath. Tēwēn ke deŋ tueny ku lir piny apeī, gokē mac took ku cɔlkē ɣo buk ɣōc. ³ Go Paulo tiim kuar piiny ku tēēu ke mεc, tēwēn ke kēpiiny bō bei tiim yiic, ku kεc cin abi nuet thīn. ⁴ Ku tīŋ kɔc awēn tō thīn kēpiiny ke cī nuet Paulo cin, ku jīεmkē kamken, “Mony kēnē ala cin rim. Ku kēnē aciī yen bī pīr, cɔk alɔn cī yen poth wīr ke kēc mou.” ⁵ Ku tēn awēn ke Paulo yīr kēpiiny mεc, ke cin kērεc cīī rot looi tēnē ye aciī. ⁶ Ku ē titkē bīk tīŋ ke cī but cin, nadē ke wīēk piny nyin yic ke cī thou. Ku tēwēn cī kek tūt apeī ku cin kē tīŋkē ke cī rot

looi tēnē Paulo, ke war kenhūim ku luelkē, “Yeen ala guōp jōnrii apēi.”

7 Dum raandit baai cōl Publiōth, aake cī mec kek tēwēn looi kēnē rot thīn tēnē Paulo. Ku yeen acī yō njec lor aya, ku rēerku yō ye jāälke nīn kadiäk. 8 Wun Publiōth ē rēēr biōök yic ke cī juäi dōm ku yiāny riēm. Go Paulo la yōt tēnē ye, ku rōök ku dōc, go pial. 9 Wēn cī kēnē rot looi, go kōc juēc ke tuany bēn, go Paulo ke dōc bīk pial. 10 Ku gēmke yō kajuēc, ku wēn jiēl yok, gokē kāk bī yok dhēl tēēk tāau riāi yic.

Paulo acī jāl Malta bī la Roma

11 Nawēn pēi kadiäk cōk, ke yō jiēl riān cōl, “Jak Acuek,” bō wanh cōl Alekdhāndria ku yen acī pēi bēn nōk ke kääc Malta rin yom ē dit apēi. 12 Ku yeetku gen cōl Thirakuthe, ku nākku nīn kadiäk thīn. 13 Ku jiēlku thīn, ku lok gen cōl Regium. Nawēn bak piny ke wel yom nhom, ku yeetku gen cōl Putōli nīn karou cōk. 14 Ku yōkku kōc cī gam thīn, ku thiēckē yō buk rēer ke ke nīn kadhorou. Ku jōlku jāl tēn ku lok Roma yocōk. 15 Wāmāthkuan tō Roma aake cī yō piñ lōn bīi yok, go kōc kōk bēn gen yōc cōl Apiōth ye jōl nīn thīn bīk yō lor. Wēn tīj Paulo ke, ke lec Nhialic, ku riil kēnē puū.

Paulo acī yēēt Roma

16 Wēn cī yok yēēt Roma, Paulo acī bēny mac Roma puūl bī rēer ē rot kek apuruk tōj tit ye. 17 Nawēn nīn kadiäk cōk, ke Paulo cōl kōcdit Itharel rēer Roma bīk rōm kek ye. Nawēn cīk kenhūim mat, ke lueel tēnē ke, “Wāmāthkiē! Wēn cōk yen ciēn kēreec ca looi tēnē kackua, ayī lōn kēc yēn ciēn wārkuandit dhōl yic, yēn acī mac Jeruthalem ku thōn ya apuruuk Roma. 18 Gokē yēn thiēec awuōc ca looi, ku wīckē bīk ya lony, rin acīk yōk ke cīn kē ca looi lēu ye bī ya nāk. 19 Nawēn la kōc Itharel kuc wēt bī ya lony, guō luōjdiē cōl ayēth tēnē bēnyaknhom

Roma mac wuōnda aya, cōk a lōn cīn yen kē gōony yēn ē kackua. 20 Yen ē kē wīc yēn we buk rōm, ku jaam kek we, rin yēn acath ya mac rin wēt raan yen njōth kōc Itharel.”

21 Gokē lueel tēnē ye, “Acīn athōr cī yēēt tēnē yō Judia riēnku, ku acīn wāmāthdan cī bēn kek wēt, lōn le yen kēreec ca looi. 22 Anhiarku buk wēlku piñ rin anjicku lōn ye kōc juēc akut tō yīn thīn, jāam guōp.”

23 Kēya, gokē akōl bī kek rōm kek Paulo mat yic, ku kōc juēc aacī bēn akōl kēnē tē rēer Paulo thīn. Ku jōl Paulo wēt bāāny Nhialic teet yic tēnē ke, jōk riēl yet thēēi. Ēcī them bī nyooth tēnē ke lōn kē ye lueel rin jethu ē yic, ku nyooth lōn thōj lōj Mothith ku kāk kōk cī gōt kōc kāk Nhialic tīj, kek wēt ye lueel. 24 Go kōc kōk wēt ye lueel gam, ku kuc kōc kōk. 25 Gokē jāl ke tēer kamken, wēn cī Paulo ye lēk ke ēlä, “Ee yic apēi, yen tē cī Wēi Nhialic raan kāk Nhialic tīj cōl Ithaya lēk thīn bī lueel ēlä tēnē wārkuandit. 26 Rin acī lueel ēlä, ‘Lōr luel tēnē kōc Itharel, Wek aabī weyīth diēl piny apēi ku acāk bī deet, wek aabī wenyīn pāl piny apath, ku acāk bī tīj.

27 Rin kōckā aa ril nhūim, keek aacī keyīth cuōk, ku keek aacī kenyīn niēen. Nuōt keek aa daai, ku nuōt keek aa piñ, ku detkē kāj yiic, ku lueel Nhialic. Na cī rot looi kēya, nuōt aacī kepuōth wēl yēn ku kuōny ke.’”

28 Ku wit Paulo wētde ēlä, “Alēukē bāk dhiel njic, lōn wēt bī kōc kony bī kōc pīr, bō tēnē Nhialic, acī lēk kōc cie kōc Itharel. Ku abīk piñ.”

[29 Wēn cī Paulo ē wēt kēnē lueel, ke kōc Itharel jiēl ke tēer apēidit kamken.]

30 Ku jōl Paulo rēer run karou pan ye riōp yic, ku ē ye kōc bēn bīk ye

bën tîŋ lor ku nyuuc ke. ³¹ Ee ye piöoc wët bääny Nhialic, rin Bëny Jethu Kritho, ku jiem tēnē kuat raan ebën ke cii riöc, ku acin kēnē ye gël bi cii ye piöoc.

Athör cī Paulo gät kɔc Roma Wēt nom

Athör Paulo tēnē kɔc Roma ē gēt rin bī ke lēk lɔn cī yen ye guir bī akut kɔc cī gam Roma la neem. Ee cī Paulo guir bī lōk la rēer bī luui kam kɔc cī gam tētui, ku bīk jāl kuony dhöl bī la Ithpania. Acī gōt bī kɔc cī gam Roma tēt kē ŋic rin gam, ku tē ye gam pīr kɔc cī gam luoi thīn. Athör kēnē ala yic wēt ril yen gēt Paulo athöör rin Wēt Puoth Yam.

Wēn cī yen akuut kɔc cī gam Roma muōth ku lēk ke lɔn ē yen rōok rienken, ku jol göc wēt lēk ke ēlä, “Wēt Puoth Yam aye nyuōth tē ye Nhalic kɔc kuony thīn bīk la cōk yenhom.” Ku kēnē aye Nhalic jōk ku rēer thīn kēya rin gam ē raan, cīmēn ye athör thēer wēl Nhalic ye lueel ēlä, “Ku raan la cōk Nhalic nom abī pīr ē gam.” (1:17)

Ku jol Paulo ē göc kēnē teet. Raan ēbēn, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, aa dhil la cōk tēnē Nhalic rin keek ēbēn aatō adumuōm yic. Kɔc aa la cōk tēnē Nhalic tē gem kek Jethu Kritho. Ku ben Paulo män rot kek Jethu raan cī lɔc ku dɔc, yen pīr ē yam teet, lɔn raan cī gam ala dōör ke Nhalic. Ku aye Wēi Nhalic bēxi bei riel adumuōm yic ku thou. Cōkdīt ē 5 yet 8; Paulo acī jam aya rin lōŋ Nhalic, ku riel Wēi Nhalic rot nyuōth pīr raan cī gam yic. Ku gēt Paulo lɔn ye kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel nhiim thōŋ kē cī Nhalic guir tēnē raan ēbēn yic.

Ku wit wēde lɔn kuēc cī kɔc Itharel kuēc Jethu ē luoi Nhalic, rin yen ē tē bī raan ēbēn cɔl ayök dhēēŋ Nhalic dhēl Jethu raan cī lɔc ku dɔc. Ku aye Paulo ŋic lɔn cī kɔc Itharel bī la tuēŋ ke kuēc Jethu akōlaköl. Ku jol Paulo gōt ciēn tē dhil raan cī gam pīr thīn, ku nhiēr bī raan kɔc kōk nhiaar. Paulo acī kārīl gōt ke ye luoiē tēnē Nhalic,

ku luoi raan cī gam tēnē baai ku tēnē raan dēt, ku puōn la cōk ŋic kēpath ku kērac. Ku thik athör cī gōt cōk muōth ku wēl lɔc tēnē Nhalic.

Käk tō thīn

Wēt nom ku göc 1:1-17

Kē wīc raan bī pīr 1:18-3:20

Dhēl Nhalic rin pīr 3:21-4:25

Pīr yam rin Raan cī lɔc ku dɔc 5:1-8:39

Kɔc Itharel ē guir Nhalic yic 9:1-11:36

Ŋiēc ciēŋ raan cī gam 12:1-15:13

Thōk ē wēt ku muōth 15:14-16:27

¹ Ee ŋen Paulo alony Jethu Kritho. Ŋen raan cī Nhalic cōl ba ya atuuc ba Wēt Puoth Yam luēl.

² Wēt Puoth Yam, ee wēt cī Nhalic thōn thēer, ku ēcī kɔc kākke tīŋ lueel tēcīt tē cī gät ye wēl thēer Nhalic yiic.

³ Wēt yam kēnē ē wēt Wēn Nhalic cī bēn a raan kuat Bēnyaknom Debit. ⁴ Ku Jethu acī nyuōth ē Wēi Nhalic ke ye Bānyda, Wēn ril Nhalic, wäär jōt ye bei raŋ yic.

⁵ Ku ē rienke yen acī Nhalic ŋen yiēk dhēēŋde ku cɔl ŋen aye atuny Jethu, ku ba kɔc pinyhom ēbēn cie kɔc Itharel cōl bīk gam ku thekkē Nhalic. ⁶ Ku wek kɔc cī gam tō Roma aya, wek aacī Nhalic cōl bāk aa kɔc Jethu raan cī lɔc ku dɔc.

⁷ Kēya, ŋen agēt tēnē we ēbēn, wek kɔc nhiēer Nhalic, cī ke cōl bāk aa kacke, Bī Nhalic Wāda ku Bēny Jethu we tuōc dhēēŋ ku dōör.

Arjōth Paulo lɔn bī yen la Roma

⁸ Tuēŋ, ŋen Alec Nhalicdiē rin Jethu raan cī lɔc ku dɔc ē rienkun, rin kɔc ēbēn pinyhom aacī gamdun ŋic ēbēn. ⁹ Nhalic yen luōi piändiē ye ŋen kɔc lēk Wēt Puoth Yam cī Wēnde lēk kɔc, aŋic tē ye ŋen we ¹⁰ tak thīn akōlaköl ē rōōkkiē yiic. Ŋen ē rōōk lɔn bī Nhalic ŋa puōl tē wīc yen ye ba we la neem. ¹¹ Rin awiēc apeidīt ba we la tīŋ ku ba we gām athiēxi Wēi Nhalic bāk riel ē gamdun yic. ¹² Ku kē luēl akīn, rin

bī gamda we ku ʁen ʁo deet puəth yodhie. ¹³ Awiēc bāk ɲic miəthakāi lən ē ca guir arak juēc ba la tēnē we, ku ala kēn ye ʁen gēl ba cīi la. Ee wiēc ba la tēnē we ba kɔc kək lək bīk gam kamkun aya, cimēn le ʁen kɔc kək pinynhom cī gam cie kɔc Itharel.

¹⁴ Rin ala kē cī yiək ʁa ba dhiel looi tēnē kɔc ebēn, kɔc pəth ciēɲden, ku tēnē kɔc cī piōc ku kɔc kək piōc. ¹⁵ Ku ē wēt kēnē yen awīc ʁen ye apeī ba we dhiel lək Wēt Puəth Yam wek kɔc rēēr Roma aya.

Riel Wēt Puəth Yam

¹⁶ ʁen acie guəp ē yār Wēt Puəth Yam, rin ē yen riel Nhialic kɔc cī ye gam kony, kɔc Itharel ku kɔc pinynhom cie kɔc kək Itharel aya.

¹⁷ Ku Wēt Puəth Yam aye nyuəoth tē ye Nhialic kɔc kuəny thīn bīk la cōk yenhom. Ku kēnē aye Nhialic ʁək ku rēēr thīn kēya rin gam ē raan, cimēn ye athōr thēer wēl Nhialic ye lueel ēlā, “Ku raan la cōk Nhialic nhom abi pīr ē gam.”

Awuəc ē raan

¹⁸ Rēēc puəu ē Nhialic ē rot nyuəoth pan Nhialic tēnē kɔc man Nhialic. Ku kərəc yekē ke looi aa yic gēl bī cīi cəl anjic. ¹⁹ Nhialic ē puəu rēēc tēnē ke rin kē lēu raan bī ɲic rin Nhialic ala gei apeī, aci Nhialic tāau raan ebēn puəu bī ɲic. ²⁰ Tēthēer ʁən cək Nhialic nhial ku piny, alēu raan ebēn bī ɲic ē gai lən riel Nhialic ē rēēr thīn akōlriēc ebēn, ku yeen ē Nhialic alanden. Kājuēcā acie tīɲ ku aaye ɲic rin kājuēc cī Nhialic cak. Kēya, acin kē kōɲ kek rōt kony. ²¹ Keek aake ɲic Nhialic ku ɲot ke kuc bīk cīi dor. Ku kueeckē bīk cīi gēm alēcden ē yen Nhialic. Ku ʁəl kəkken yekē tak ciēnkē konykē ku la piəthken bīth. ²² Na cək alən ye kek ye lueel lən ɲic kek kāɲ, ku acin kē ɲickē. ²³ Ku lən bī kek ye aa door ē Nhialic pīr akōlriēc ebēn, ka yekē ke door kək cīi pīr ku raan ē thou.

Ku kək cī kiēēt ke cīt diet ku lāai. Ku kəkək wuc piiny keyōth cimēn kəpieny.

²⁴ Ku rin ē kēnē, aaci Nhialic ke puəl bīk aa luui kərəc wīc piəthken, kək la bīth. Ku wīcwīc ē diäär ku kəkək yekē ke looi kamken kək kɔc cəl ayār gup. ²⁵ Ku lən bī kek kēn yic ɲickē rin Nhialic gam, ka yekē gam ē lueth ku yekē ke door kək ke cək Nhialic, ku kueeckē Aciēɲ yen cak kəkā yen dhil ya door akōlriēc ebēn. Yenakan.

²⁶ Ku ē yen aci Nhialic ke puəl bīk aa luui kərəc kɔc yōər gup. Ayī diäärken aya aaci tē cī kɔc cak thīn puəl, ku aa rōt lōom ē rōt. ²⁷ Kēlā aya, rōor aaci təc ye kek təc kek diäär, cīt tē cī kɔc cak thīn puəl, ku rum bal kepuəth bīk ke aa lōom rōor kək cīt ke. Rōor tuil rōor kək, ku yekē kərəc cīt kəkā looi, aaye tēm awuəc thōɲ kek kərəc yekē ke looi. Kək kēc puəl bī ke aa looi kēya.

²⁸ Ku yeen aya rin cī kek kuc bīk yiny Nhialic cīi ɲic, aaci Nhialic puəl aya bīk aa tak kərəc ku yekē luui kərəc cīi ke lēu bī raan ke looi. ²⁹ Ku aaci puəth thiāɲ kuat kərəc apeī, adumušm, kook ku kəər. Ku aaci puəth thiāɲ aya ē tiēel, nāk, thōr, ruēeny ku kuith, ku aa lum. ³⁰ Ku aa kegup tōr lueth ku aa man Nhialic. Aa kɔc nhiam, kɔc dhāl kɔc gup cīn gup athēək. Kɔc tak dhəl juēc bī kek kərəc looi. Kɔc cie kɔc ke dhiēth ke ē theek. ³¹ Kɔc cīn gup nhim, kɔc kədāɲ gam ku cīk loi. Kɔc cīn puəth cie yiic ē ɲeer raandā. ³² Cək alən ɲic kek ye lən kərəc yekē ke looi, alēu ke bī Nhialic ke tēm thou, ke keek acie kəkā ē looi kepēc, aa kɔc kək ke looi lēc nhīim aya.

2

Luɲ Nhialic

¹ Ȳin acin tē bī Ȳin rot kony tē luk Ȳin kɔc kək wei. Rin tē ye Ȳin kɔc kək

lušk wei, ku loi kâwën yekë ke looi aya, ke yin ë rot dâm ë rot.

² Ku ëmën anjicku lôn Nhialic ala yic tẽ luk yen koc wei, koc kâkkâ looi. ³ Ku na ye koc lušk wei, yin raan ë path, ku ñot yï loi ë kâkkâ, ke ye tak lôn bï yin luŋ Nhialic ban? ⁴ Tëdët aya, yin ë kâjuëc rëër piath Nhialic yiic cimën piathden dît, gum, ku lâäu ë puşu yöşŋ yiic, rin akuc lôn aye piath Nhialic nyooth ba yïpuşu dhušk ciëen. ⁵ Ku riel ë nhom, ku rin cï yin kuc ba yïpuşu cïi dhuk ciëen abä awäcdu juak yic aköl bïi riääk puşu Nhialic, ku tẽ bï yen njec luk thïn abi rot nyuöth. ⁶ Rin Nhialic abi njek a gäm kẽ thöŋ kek tẽ ci yen luui thïn. ⁷ Koc bï kepuöth dëet ku luuikë kâpath ku wickë duaar, læc ku pïr akölaköl, aabi Nhialic gäm pïr akölrïëc ëbën. ⁸ Ku koc ke looi kâk wïc piäthken ku kueckë yic ku buäthkë käreç jöŋrac, aabi Nhialic puşu riääk tënë ke. ⁹ Koc ëbën ë luui käreç aaba arëem ku gum rac apei yök. Ku abi rot kaŋ looi tënë koc Itharel, ku tënë koc cie koc Itharel aya. ¹⁰ Ku Nhialic abi duaar ku læc ku döşr gäm koc luui kâpath, tuen tënë koc Itharel ku jöl aa koc kâk cie koc Itharel, ¹¹ rin Nhialic ë luk njec looi tënë koc ëbën.

¹² Ku koc cie koc Itharel kuc löŋ Mothith, ku aa käreç looi luk abi looi tënë ke cök alôn kuc kek löŋ. Ku koc Itharel aa njic löŋ Mothith, aa käreç looi ku luk aye looi tënë ke tëcit tẽ ye löŋ ye luëel thïn. ¹³ Rin acie pïŋ ë löŋ yen koc cöl aye koc path tënë Nhialic, aa koc ye looi kẽ ye löŋ luëel kek aabi ya koc la cök Nhialic nhom. ¹⁴ Ku ë yic, koc kâk cie koc Itharel cïn löŋ, tẽ looi kek kädäŋ tëcit tẽ ye löŋ tş kepuöth ë path ye luëel thïn, ke keek aa cit koc la löŋ cök alôn cïn kek löŋ Mothith. ¹⁵ Tẽ ye kek luui thïn aye nyuöth lôn kâk wïc löŋ aaci göt kepuöth, aa kâpath ku käreç yekë ke looi njic

rin aaye piäthken nyuöth ke. ¹⁶ Ku këlä aya, cimën Wët Puöth Yam ya læk we, yen ë kẽ bï rot looi aköl luk tẽ bï Jethu Krïtho luk looi rin Nhialic tënë koc ëbën, njek kek këden cï thiaan yeyic.

Koc Itharel aacie löŋ ye theek

¹⁷ Ku yïin ëmën, yin ë rot cöl aye raan Itharel, ku yin ë rot cöl aye raan muk löŋ, ku ye jam nhiaam lôn ye yin raan Nhialic. ¹⁸ Yin anjic kẽ wïc Nhialic ba looi ku yin anjic yic rin cï löŋ ye læk yï. ¹⁹ Aca gam lôn yin awat koc cï cöer nhïim, ku yin ë ruël tënë koc tş muöşth yic, ²⁰ ku yin ë koc piöc, koc kuc kâŋ, ku yin ë raan piöc mith. Ku rin le yin löŋ aye tak lôn njic yin kâŋ ëbën. ²¹ Yin ë koc kâk piöc yenö cïi yin rot ye piöc? Yin ë koc wëët ëlä, “Duşkkë ye cuëër.” Ku yin cïi ë cuär ë yienhdu? ²² Aye luuel, “Duşkkë ye köör.” Cïi akor ye looi? Yin aman jak cï kiëët, cïi kâpuöth tş yïik jak cï kiëët yiic ye rum? ²³ Yin ë jam nhiaam lôn njic yin löŋ Nhialic, cïi Nhialic ye dhöl guşp tẽ cïi yin löŋde loi? ²⁴ Aye athör theer wël Nhialic luuel ëlä, “Koc cie koc Itharel aa käreç luëel Nhialic guşp ë rienkun.”

²⁵ Cïëŋ koc Itharel ye ke ñoot ë piath tẽ theek kek löŋ, ku na cïi löŋ thek ke yin acit raan këc ñoot. ²⁶ Na raan cie raan Itharel këc ñoot, raan cïi kẽ wïc löŋ ë dhöl yic, cïi bï ciët koc cï ñoot? ²⁷ Ke wek koc Itharel wek aabi koc këc ë ñoot, ku aa löŋ theek ya yök lôn acin raan bäk gök, tẽ le we tëm awuşc rin wek aacie löŋ ye theek, cök alôn njic wek kẽ cï göt ku ñot wë.

²⁸ Yen? a yen raan Itharel ayic, yen cï ñoot? Acie raan yeke ñuöt tiŋ yeguşp ë path yen ya raan Itharel. ²⁹ Raan Itharel guşp, ee ya raan yepuşu alönthïn cï piände ñoot Wëi Nhialic, ku acie löŋ cï göt. Ku raan kënë acie læc yök tënë koc, aye yök tënë Nhialic.

3

Nhialic acie athönde ye waar yic

¹ Ye këpuoth nen wër koc Itharel koc cie koc Itharel? Tëdët ye këpiath nõ ye yök nõöt yic? ² Kājuëc aaye yök ayic! Tuen, koc Itharel aaci Nhialic thön wëtde bik muk apath.

³ Ku yenö bi yiëndë tē cın koc kōk Itharel gam? Bī kē cın kek gam Nhialic col awar athönde yic?

⁴ Acii bi waar yic! Yiny Nhialic adhil tō thın akōlakōl cōk alōn ye koc alueth. Cımēn ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Këya, bi njic lōn le yın yic, wël ye lueel yiic, ku luk yiin yic.”

⁵ Ku na käreç yeku ke looi ye Nhialic nyuōth lōn le yen cōk alanden, ke yenö buk lueel? Buk lueel Nhialic acın yic tē tēm yen yo awuōc? (Ee tē ye koc jıem thın yen aluēl.) ⁶ Acie tēde! Na Nhialic cii la cōk ke lēu bi luk looi tēnē koc pinyňhom?

⁷ Alēu raan dēt bi lueel ëlä, “Na ye lueth ya ke lueel yic Nhialic nyuōth thın alanden ku juëk du-aarde yic, ke yenö nõt ye ya col aye raan ci kërac looi ku tēm ya awuōc?”

⁸ Yenö cii ye luel, cımēn ye koc kōk ya cāk thok ku luelkē lōn ci yen ye lueel ëlä, “Loiku kërac bi këpath bēn.” Ee yic bi kōckä tēm awuōc.

Acin raan la cök

⁹ Këya, ye yök nõēn tēnē koc cie koc ë kuatda yok koc Itharel?

Acie yic! Aca nyooth wēnthēer lōn yok koc Itharel ku koc cie kuatda yok arēer adumuōm yic yodhie,

¹⁰ cımēn ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acin raan tōň la cök,

¹¹ acin raan kãň deet yiic, acin raan wic yeen bi Nhialic njic.

¹² Koc aaci kekōth wël Nhialic, keek aaci rēç ebēn ka ci la bith, acin raan këpath looi, acin mēn raan tōk.”

¹³ “Wël yekē keek lueel aa nhiany, aa cīt ranj cī ŋaany nhom,

liëpken aaci luel lueth njic.”

“Wël yekē keek lueel aa cīt wäl këpiiny koc luaan.”

¹⁴ “Aa wël ye koc lam ku wël rem apei kek aatō kethook.”

¹⁵ “Aa koc lac nōk path,

¹⁶ riääk ku mam aa döň tē cī kek tēek thın,

¹⁷ ku keek aaci dhël döör njic.”

¹⁸ “Ku riōc, riōc kek Nhialic aliu kāk yekē looi yiic.”

¹⁹ Ku anjiku kuat kē ye lõň lueel, aye lueel tēnē koc la ye rin bi cıen raan la kē kony yen rot, ku bi raan ebēn kōc Nhialic nhom. ²⁰ Këya, acin raan bi la cōk Nhialic nhom tē cōk yen ye them bi kē wic lõň looi. Kē ye lõň looi ë lōn bi nyuōth raan lōn ci yen kërac looi.

Tē ye Nhialic koc cök thın

²¹ Ku emēn tē ye Nhialic koc cök thın yenhom aci nyooth. Aci lõň ku koc kāk Nhialic tıň lueel theer.

²² Nhialic ë koc cök tē le kek gam tēnē Jethu Kritho. Ee kēnē looi tēnē kuat raan ebēn ci Raan ci lōc ku dōc gam, koc Itharel ku koc cie koc Itharel aa thōň ebēn. ²³ Ku rin ci kek ebēn käreç looi, ee keek col amec tēnē duaar Nhialic. ²⁴ Ku keek aaci Nhialic muōc dhēňde piānde ebēn bik la cök tēnē ye. Ku dhēň ye yök tēnē Raan ci lōc ku dōc Jethu yen ë

koc kony bik käreç cii loi. ²⁵ Jethu aci Nhialic gam rin bi thuōnde a kē ye adumuōm päl piny tē le raan gam tēnē ye. Kēnē aci Nhialic looi bi nyuōth thın lōn le yen cōk. Ku wäthēer Nhialic ë lir pušu, ecie koc ye tēm awuōc rin käreç cik looi.

²⁶ Ku emēn aci adumuōm ci looi ebēn päl piny bi nyuōth lōn le yen cōk. Nhialic aci kēnē looi rin le yen cōk. Ku tē looi yen kēnē ë raan ebēn

ci Jethu gam col ala cök.

27 Na ye këya, yenjö ye yok jam nhiaam ë path? Acin këdäj! Ku ye wët nen ye yok nhiam? Ye rin ci yok löj theek? Acie tède, ee të ci yok gam. 28 Rin anjicku raan ë la cök tënë Nhialic rin gam ku acie thëk löj ë rot. 29 Ye Nhialic, Nhialic koc Itharel kepëc? Yeen cii ye Nhialic koc cie koc Itharel aya? Ee yic ë Nhialic koc cie koc Itharel aya, 30 rin yen Nhialic töñ bï koc Itharel cöl ala cök ë gamden, ku cöl koc cie koc Itharel aala cök rin gamden aya. 31 Yeku löj dhäl yic të le yok gam kënë? Acie tède acin, yok aa löj juak bï riel.

4

Gam Abaram

1 Yenjö buk jäl lueel rin Abaram wundit theer koc Itharel? Yenjö ci rot looi tënë ye? 2 Na Abaram la kënë ci looi bï yen la cök tënë Nhialic, nuöt ala kënë ye yen nhiam. Ku acii loi këlä tënë Nhialic. 3 Cimën ye wël ci göt athör theer wël Nhialic yic ye lueel ëlä, “Abaram aci Nhialic gam ku rin gamde aci Nhialic cöl ala cök tënë ye.”

4 Raan luui aye riöp, ku wëu ye ye riöp aacie miäc, ariöpden ci yen luui. 5 Ku raan cie luui la gam tënë Nhialic, Nhialic yen koc ci kërec looi cöl aala cök, ke gamde yen ë ye cöl ala cök tënë Nhialic. 6 Ku Debit aci wët thöñ kek ë wët kënë lueel wäär yen jam rin raan mit puöu ci Nhialic gam ke la cök tënë ye, ke cie luoi puöth ye looi,

7 “Koc mit puöth aa koc ci Nhialic awäcken päl piny, ku wuuny adumuösmken wei.

8 Raan mit puöu ee raan ci Bëny bï kuën guöp kërec ci looi.”

9 Ye miët puöu ci Debit jam kën koc Itharel ë röt? Acie këden kepëc. Ee kën koc cie koc Itharel aya, ku wek aa we yeku lëk kë cuk yok

athör wël Nhialic yic, rin aci wët ci göt theer lueel lön, “Abaram aci Nhialic gam, ku gamde aci yen a raan la cök tënë Nhialic.” 10 Ye nen yen looi kënë rot? Loi rot tuenj wäär këc Abaram noot aye wäär ci ye noot? Ee tuenj, acie nuöt cök ciëen. 11 Ku nuöt den jöl ye lök noot ciëen, aye nyuöth lön gam Abaram aci Nhialic ye gam ke ye raan la cök tënë ye tuenj wäär këc ye cak noot. Ku këlä, Abaram ë wundit koc ci Nhialic gam, ku aaye gam ke ye koc la cök tënë ye cak alan këc ke noot. 12 Ku yen ë wundit koc ci noot aya. Ku acie rin ci ke noot, ee rin ci kek dhël pïr gam thöñ ke pïr wäda Abaram buöth yic wäär këc ye cak noot.

Athön ku löj

13 Nhialic acä Abaram thön ku mïth bï lök dhiëeth lön bï pinyinhom a këden. Nhialic akëc athön kënë looi rin theek Abaram löj, ee rin ci yen gam, ku gam yen aci yen a raan la cök tënë Nhialic. 14 Rin na ye kë ye Nhialic thön koc gam koc löj theek, ke gam acin wëtde yic, ku cin këpuöth tö athön Nhialic yic. 15 Löj ë rëec puöu Nhialic bëëi, ku të cin yic löj, acin löj ye dhäl yic.

16 Nhialic ë loi athönde rin gam ku rin dhëenjde, bï athönde a kën yic tënë mïth bï lök dhiëeth tënë Abaram ëbën. Ku acie tënë koc la löj ë röt, ee tënë koc ci gam aya cimën Abaram. Rin Abaram yen ë wädan wëikua yodhie, 17 cimën ci ye göt athör theer wël Nhialic yiic ëlä, “Yin aca looi ba ya wun koc wuöt juëc.” Abaram aci ya Wäda Nhialic nhom, Nhialic ci gam, Nhialic yen koc ci thou cöl aben pïr, ku wët ye lueel ke liu thün cöl aloi rot.

18 Abaram aci gam ku njeeth kë cin kë nöth thün, ku yen aci yen bën a wun koc wuöt juëc cimën ci Nhialic ye lëk ye ëlä, “Kockun bï lök dhiëeth aabi juëc ka bï ciët kuël.” 19 Wën

cī Abaram cak dhiop ē ruönke aa cīt buəət, ku ŋic lön tiēnde Thara ke cī dhiop ke kēc dhiēth, ke ŋot kēc dhör gamde yic. ²⁰ Ku rēer ke ŋōth ku cī diu athön Nhialic, ku gamde aci ye bēn yiēk riēl ku leec Nhialic. ²¹ Ee ŋic, ke cīn diu lön bī Nhialic la riēl bī kē cī thōn dhiēl looi. ²² Ku ē yen aci Nhialic Abaram gam ke ye raan la cök tēnē ye. ²³ Ku wēlkä, “Yen aci gam ke ye raan la cök,” aa kēc gēt rienke ē rot. ²⁴ Aake gēt rienkua yok koc bī Nhialic gam aya ke yo la cök, yok koc ye gam lön yen Nhialic yen cī Jethu Bānyda jōt thou yic. ²⁵ Yen aci cōl athou rin adumušōmkua, ku jōt bī pīr bī yo cōl aala cök tēnē Nhialic.

5

Gam yen abī yo lušōk

¹ Kēya rin gamda Nhialic aci yo cōl ala cök tēnē ye, ku yok aala dšōr kek ye rin Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc. ² Yok aaci gamda cōl abīi Jethu dhēēŋ Nhialic yic, dhēēŋ yen rēer yok thīn ēmēn. Ku ayeku ŋšōth yo mit puōth lön yok aa duaar Nhialic rōm kek ye. ³ Ku acie kēlä rot, yok aa puōth miēt aya tē guum yok, rin gum ē deet pušu bēēi, ⁴ ku gum ku deet ē pušu aye Nhialic gam. Ku gem ye Nhialic ye gam yen ē ŋōth bēēi. ⁵ Ku ŋōth acie yo cōl ayār gup rin cī Nhialic nhiērde cōl athiōŋ yopuōth, Wēiken cī gām yo.

⁶ Rin wäär ŋot cīn yen tē ye yok rōt kuōny thīn, ke Raan cī lōc ku dōc thou rin koc kuc Nhialic aköl cī Nhialic lōc. ⁷ Aril yic bī raan thou rin raan la cök, cōk alōn lēu yen rot bī raan dēt thou rin raan path. ⁸ Ku Nhialic aci nhiēr nhiēer yen yo nyuōth ē kēnē yic, rin tēwäär ŋot ye yok koc la gup adumušōm, Raan cī lōc ku dōc aci thou rienkua. ⁹ Ku ēmēn thuōnde aci yo cōl ala cök tēnē Nhialic. Ku na cī kēnē looi, ke cīi yo bī wēēr bei ayic riāŋ pušu Nhialic

yic aköl ciēen? ¹⁰ Ku wäär ye yok koc ater tēnē Nhialic, yok aaci thon Wēnde cōl aben dšōr kek ye. Ku na ye kēya, ke pīr Raan cī lōc ku dōc cīi yo bī kony? ¹¹ Ku acie kēnē ē rot, yok amit puōth aya tēnē Nhialic rin Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc aci yo dšōr ke Nhialic.

Adam ku Jethu

¹² Adumušōm aci bēn pinyndhom rin raan tōk, ku adumušōm cī looi yen aci bēn ke thou. Ku kēlä, thou aci bēn tēnē raan ēbēn rin cī kek adumušōm looi ēbēn. ¹³ Adumušōm ē tō pinyndhom wäär kēc lōŋ Mothith gām koc, ku tē cīn yic lōŋ tō thīn, adumušōm acie kuēc nhom. ¹⁴ Ku jōk Adam bī bēn Mothith, thou ē ŋot ye tēm koc agut koc kēc lōŋ Nhialic dhōl yic, cīmēn wäär cī Adam wēt cī Nhialic lēk ye dhōl yic.

Adam yen ē ye kīn raan yen bī bēn. ¹⁵ Ku keek karou aaci thōŋ, rin miōc Nhialic cī gām koc ē path aaci thōŋ kek adumušōm Adam. Raan tōk, Adam, acā adumušōm looi, ku aci thou bēēi tēnē koc juēc. Ku kēdit apei aya, raan tōk, Jethu raan cī lōc ku dōc aci miōcdīt dhēēŋ Nhialic bēēi tēnē koc juēc. ¹⁶ Ku miōc Nhialic aci thōŋ kek adumušōm ē raan kēnē. Ku adumušōm tōŋ kēnē cök koc juēc aaci tēm awuōc, ku adumušōm juēcä cök, miōc tōŋ Raan cī lōc ku dōc Nhialic aci bēn ku cōl koc aa ben la cök yēndhom. ¹⁷ Rin adumušōm raan tōk thou aci bēn pinyndhom. Ku kēdit apei koc cī miōcdīt Nhialic yōk cī jāl la cök, aabi mac ku pīrkē akölriēc rin Raan cī lōc ku dōc.

¹⁸ Kēya, cīmēn ye adumušōm tōk koc cōl aa tēm awuōc ēbēn, ke kēlä aya, luōi tōŋ la cök ē koc ēbēn cōl aala cök Nhialic nhom, ku bīi pīr akölriēc tēnē raan ēbēn. ¹⁹ Ku cīmēn cī raan tōk wēt Nhialic dhōl yic, ku bī koc juēc cōl aala gup adumušōm, ke kēlä aya, rin cī raan tōk wēt Nhialic theek, koc juēc aabi la

cök. ²⁰ Lõh ë gem ë rin bi luoi käreç rot juak, ku tẽ ye käreç röt juak thïn, dhëñ Nhialic ë rot jâl juak apëi. ²¹ Ku cõt lön ye adumuõõm koc mac ku hii thou tẽnë raan ëbën, ke yeen aya awic Nhialic bi dhëñde koc mac ku looi ke bik la cök tẽnë ye. Ku gëm ke pïr akölrïëç ëbën rin Jethu raan ci lóc ku dác, Bányda.

6

Pïr rin Jethu

¹ Yeñö buk lueel ëmën? Buk la tueñ ke yo loi adumuõõm rin bi dhëñ Nhialic yeyic juak? ² Acie tédë! Acit kë ci thou tẽnë yo, aaci yo bi ben mac. Ye kédë bi yok la tueñ yo pïr këlã? ³ Rin anjäckë ayic lön riel adumuõõm aci dhoñ kõu wäär muõç yonhiiim buk aa koc Jethu raan ci lóc ku dác, ku yok aaci muõç nhiiim ë thuõnde. ⁴ Ku yeen aya, wäär muõç yonhiiim, yok aa yo cit koc ci la ran tõk yic kek ye thuõnde yic. Ku cimën wäär ci Raan ci lóc ku dác jõt thou yic duaar Wun, ke yok aabi pïr ë pïr yam aya.

⁵ Na cuk röt mat kek ye thuõnde yic, ke yok aabi röt dhiel jõt thou yic kek ye aya. ⁶ Rin yok aa yo ye koc adumuõõm, pïrdan theer ëci thou tim ci riü kõu kek Raan ci lóc ku dác, bi tẽ ye yok koc adumuõõm ciën kë ben lëu tẽnë yo. Ku buk ciï ben aa koc tõ adumuõõm yic, ⁷ rin raan ci thou aaci ben rëer riel adumuõõm yic. ⁸ Na yo ci thou kek Raan ci lóc ku dác, ka yeku gam aya lön bi yok pïr kek ye. ⁹ Rin anjicku lön na ci Raan ci lóc ku dác jõt thou yic, ka ciï ben thou, rin thou aaci ben la riel tẽnë ye. ¹⁰ Aci thou arak tõk rin koc ëbën bi riel adumuõõm nyaai, ku pïerde ëmën ë pïr mit Nhialic puõu tẽnë ye. ¹¹ Këlã aya, yakë röt col aacit koc ci thou tẽnë adumuõõm, ku wek aaci pïr tẽnë Nhialic rin Raan ci lóc ku dác Jethu.

¹² Duökkë adumuõõm col amëç pïerdun båk ke aa theek käreç wic

guäpkun. ¹³ Ku duökkë guäpkun pël adumuõõm bi ya käreç kek yakë ke looi. Wek aa dhil röt thön Nhialic, ciët we koc ci thou ci ben pïr. Wek aa dhil guäpkun thön Nhialic ku båk aa kocken ye looi kë la cök. ¹⁴ Adumuõõm aaci we dhil mac rin wek aaci ñot lõh theer yic, wek aatõ dhëñ Nhialic yic.

¹⁵ Ye kë pïr yok ë dhëñ Nhialic ke cie lõh, yook puõl buk adumuõõm aa looi ë path? Acie tédë! ¹⁶ Anjäckë alanden lön na thõnkë röt raan dët ku yakë theek we cit alony, ke wek aa loony ë raan kënë cök ben adumuõõm we yãth thou yic, ku këya, thekkë Nhialic båk la cök tẽnë ye. ¹⁷ Lecku Nhialic, rin wek aa we ye aloony adumuõõm, ke wek aaci yith yakë yok kæk ye piõç tẽnë we yiic, gam piãthkun ëbën. ¹⁸ Wek aaci wëer bei adumuõõm yic, ku wek aaci ya aloony luoi kæk la cök. ¹⁹ Yen ajam këlã ë path cimën tødun ye wek jiem thïn, rin bi wek kë luël deet yic. Cimën wek aa we ye guäpkun ëbën thön luoi käreç rin ci luoiden we rum puõth. Ëmën, wek aa dhil röt col aaye aloony kæk la cök rin luoi këpath.

²⁰ Wäär ye wek aloony adumuõõm, wek aa we cie diëer luoi la cök. ²¹ Yeñö kën cäk yok luoi ë käckä yiic, kæk ye wek gup yãr thïn ëmën? Käckä, ee thou yen ë yakë yok thïn. ²² Ku ëmën, wek aaci wëer bei adumuõõm yic, ku wek aaci ya aloony Nhialic. Ku pïerdun ëbën ë kède, ku kë yakë yok thïn ë pïr akölrïëç ëbën. ²³ Rin kë ye yok luoi adumuõõm yic, ee thou. Ku miõç Nhialic ë pïr akölrïëç ëbën rin Raan ci lóc ku dác, Jethu Bányda.

7

¹ Anjæç, wek aa kë luël deet yic miëthakäi ci gam rin wek aa ñic lõh. Lõh ë la riel bi raan döm tẽ ñot pïr yen. ² Tẽ thõñ yok ye, ke tin ci

thiaak acii lõh ye pušl bi wic mony dët. Ku na thou muonyde ka cin lõh ben ye gël. ³ Na wic mony dët ke muonyde pir, ka ci ya tiñ ci koor. Ku na ci moc thou, ke lõh gël yeen aliu. Na thieek mony dët ka cin akor.

⁴ Ku è yen tède aya tènè we miethakäi ci gam. Të thõh yok ye lõh, ke wek aa cit koc ci thou tènè lõh rin wek abañ guöp Raan ci lac ku dac. Ku emèn wek aa kacke yen raan ci jot thou yic, rin bi wek aa koc puoth loi wët Nhialic. ⁵ Wäär ñot piir yok cieñdan theer ci yo cak thin, karec ke ci lõh täau yopuöth aake lui apei yogup. Ku aa kāk thou kek aake yeku ke looi ebën. ⁶ Ku emèn yok aaci bën bei lõh theer yic rin ci yok thou tènè lõh wäär yen mac yo. Ku yok aa jol luui dhël yam Wëi Nhialic, ku acie lõh theer ci gõt.

Lõh ku adumuššm

⁷ Yenjö buk jāl lueel emèn? Ye lõh yen adumuššm? Acie tède! Na ye këya ayic, ñušt yen akéc adumuššm ñic tèn cii yen ye lõh. Rin ñušt akéc ñic yen kereec winy kënë raandä yipušu tèn kec lõh ye lek yen elä, “Duk kën raandä wic yapušu.” ⁸ Ku adumuššm aci lõh wel bi yen yen a dušöñ ba pušu ayiek kākšk. Ku na cie lõh ñušt acin adumuššm. ⁹ Wätheer, yen a ya ciñ ke ya kuc ke ye lõh lueel. Ku wäär le yen lõh ñic, aca bën yök yapušu lön ci yen lõh dhoñ ksu ku ya raan è thou. ¹⁰ Aca bën yök lön lõh puoth wën ñic ke yen bi pir bëi, aci bën a kën thou bëi. ¹¹ Ku adumuššm aci lõh wel bi yen ke yen a dušöñ, ku rin lõh, yen aci adumuššm col athou.

¹² Ku è cin kereec tö lõh yic, ee ye lõh Nhialic la cök ku peth. ¹³ Ye kälä, lön nadè ke këpath yen aci thou bëi tènè ya? Acie këya! Adumuššm yen è looi ye. Aci këpath lööm bi yen thou bëi tènè ya rin bi tereec yen thin, yen adumuššm tic. Ku kälä,

rin è lõh, adumuššm aye nyuöth ke ye kerec apeidit. ¹⁴ Anjicku lõh è bën tènè Wëi Nhialic, ku yen è raan è path, alony adumuššm. ¹⁵ Yen acie kë ya looi ye deet yic, rin yen acie kë wiéc ba looi ye looi, ku aya looi è kë maan ba looi. ¹⁶ Ku na luöci kë cä wic ba looi, ka ya gam lön lõh apath. ¹⁷ Këya, acie yen è kënë looi ayic, ku adumuššm rëer ke ya. ¹⁸ Anjic, acin këpuöth rëer ke ya, rin cit tē ci ya cak thin kek adumuššm. Rin na cök alön wic yen ye ba këpath looi, ka cä è lëu ba looi. ¹⁹ Rin kë ya looi acie këpuöth ya wic ba looi, ku këya kë cii path cä è wic ba looi, yen aya looi. ²⁰ Emèn na ya looi kë cä wic ba looi, ka cie yen ye looi, adumuššm rëer ke yen yen è ye looi.

²¹ Këya, aya yök lön luui lõh kënë. Të wic yen ye ba këpath looi, ke kë cii path yen è rot tēm thin. ²² Ku piändië guöp anhiar lõh Nhialic, ²³ ku yen è lõh dët tiñ ke lui yaguöp, lõh cie la piny kek lõh ci piändië gam. Ku yen è ya col aye alony adumuššm yen lõh lui yaguöp kënë. ²⁴ Yenjö be kerec ya yök kälä! Yenä bä kony guöp ya yäth thou yic? ²⁵ Lecku Nhialic rin ci yen Bänyda Jethu raan ci lac ku dac, col akony ya.

Këya, kënë yen è tedië, yen nom piändië yic alony lõh Nhialic, ku cit tē ci ya cak thin alony adumuššm.

8

Pir Wëi Nhialic yic

¹ Ku këya, acin awuöc ye tēm koc ci ya tök kek Raan ci lac ku dac Jethu, ² rin lõh yam, Wëi Nhialic è pir bëi rin Jethu raan ci lac ku dac, acä wëer bei lõh adumuššm yic, lõh thou. ³ Kën kec lõh lëu bi looi rin tē ci yo cak thin ke yo cii ril rin adumuššm, aci Nhialic looi è tuuc ci yen Wënde nom tuöc ke ye raan cimënda, ku bi nöc bä adumuššm nyaai. Ku tē looi yen kënë, acä

adumušm tš koc gup cöl acin riæl. ⁴ Kēnē aci Nhalic looi rin bī luoi wic löŋ dhiel la cök yogup yok koc pīr Wēi Nhalic, ku acie tē cī ʒo cak thīn. ⁵ Koc pīr cīt tē cī ke cak thīn kek adumušm, aake nhūm yiēk kāk ye tē cī cāk ke wic, ku koc pīr cīt tē wic löŋ Wēi, aake nhūm tāāu kāk wic löŋ Wēi yiic. ⁶ Tē yik raan yenhom luoi kāk adumušm, ka thou. Ku na yik raan yenhom kē wic löŋ Wēi, ka yök pīr ku dšör. ⁷ Ku raan ē la ater kek Nhalic tē yik yen yenhom kāk luoi adumušm rin acie löŋ Nhalic ye theek, ku acii lēu bī löŋ Nhalic theek. ⁸ Ku koc ye theek tē cī ʒo cak thīn aacie Nhalic cöl amit pušu.

⁹ Ku kēya wek aacii ciēŋ cīt tē cī we cak thīn, wek aa ciēŋ cīt tēnē löŋ Wēi tē rēer Wēi Nhalic ke we ayic. Ku na ye raan cii rēer kek Wēi Jethu raan cī lōc ku dōc, ka cie raande. ¹⁰ Ku na rēer Raan cī lōc ku dōc kek we, ke guāpkun aaci thou rin adumušm ku wēikun aŋot ke pīr rin cī ke looi bīk la cök tēnē Nhalic. ¹¹ Na Wēi Nhalic yen jōt Jethu thou yic rēer kek we, ke raan jōt Raan cī lōc ku dōc thou yic, ka bī guāpkun thou cöl aa pīr rin rēer Wēike wegup.

¹² Kēya, miēthakāi yok aala kē dhilku looi, ku acie lōn bī yok rēer pīrdan thēr cī ʒo cak thīn yic. ¹³ Rin na piērckē cīt tē cī we cak thīn, ke wek aabī thou, ku na pālkē kārec yakē ke looi rin Wēi Nhalic, ke wek aabī pīr yök.

¹⁴ Koc ye Wēi Nhalic nyušōth, aa mīth Nhalic. ¹⁵ Rin Wēi cī Nhalic gām we acie we cöl aye bēn ya aloony adumušm, ku looi we bāk rišōc. Ku Wēi Nhalic ē ʒo cöl aye mīth Nhalic, ku wek aaci Wēi Nhalic cī we looi bāk aa miēthke yök. Ku Wēi aci ʒo cöl aye Nhalic lōŋ, “Wā! Wā!” ¹⁶ Aye Wēi Nhalic gušp kek wēikua lueel lōn ye yok mīth Nhalic. ¹⁷ Ēmēn ye

yok miēthke, yok aabī kākken muk tēnē kacke thōn. Ku kāpuōth muk rin Raan cī lōc ku dōc aya rin tē guum yok cimēnde, ke duarde abī ya kēda aya.

Duaar aköldä

¹⁸ Aya tak lōn kāk yeku guum piērda yic ēmēn, aacii kōŋ thšōŋ kek duaar bī Nhalic nyušōth ʒo, duaar bī rēer kek ʒo aköldä. ¹⁹ Kāk cī Nhalic cak pinynhom ēbēn aa rēer ke nōth apēi, ke tit aköl bī Nhalic miēthke nyušōth. ²⁰ Ku kāk cī cak, koc pinynhom aake bī rēer ke cī pušōth mum, ku aacie kek ke cii yen tak, ee Nhalic yen loi ye kēya. Ku nōth kēnē ē ŋot tš thīn. ²¹ Ku kāk cī cak aabī waar aköldä rin bīk cii riāāk, ku bīk lāāu nhomdit mīth Nhalic rōm ke ke.

²² Rin aŋicku agut cīt ēmēn, kāk cī cak aa rēer ke dhiau ke rem, arēm cīt arēm tiŋ rōp. ²³ Ku aacie kāk cī cak ē rōt, yok koc cī Wēi yök ke ye mišc tuenj ē Nhalic, yok aa rēer ʒo dhiau ʒo rem pušōth aya, ke ʒo tit apēi tē bī Nhalic ʒo luōi thīn buk aa miēthke, ku cöl guāpkua aa waar rōt bīk aa yam. ²⁴ Rin ē nōth yen ē cöl ʒo apoth, ku na yeku kē nōthku tiŋ, ka cie nōth acin. Rin ye ŋa kē tš kek ye nōšōth? ²⁵ Ku na yeku nōšōth kē cii tš ke ʒo, ka yeku tiit ke ʒo lir pušōth.

²⁶ Ku cīt mēn aya, Wēi Nhalic ē bēn aya ku kony ʒo rin ye yok cii ril, rin kuc yok tē dhil yok Nhalic ršōk thīn, ke yeen ē Nhalic lōŋ riēnkua, ku lēŋ ke dhiau dhiēn cīn wēl ye teet. ²⁷ Ku Nhalic yen kē rēer raan pušu tiŋ, aŋic kē lueel Wēike, rin Wēike ē rōök rin kacke cīt tē wic Nhalic ye thīn. ²⁸ Ku aŋicku kēriēēc ēbēn yic, Nhalic ē luui kāpath rin koc nhār ye, koc cī cöl bīk kēden wic looi. ²⁹ Koc kek cī Nhalic lōc thēr, aaci looi aya bīk ciēt Wēnde, ku bī Wēnde a kaai wāmāthakēn juēc yiic. ³⁰ Kēya, Nhalic aci koc cī

lɔc cɔl ku looi ke bɪk la cɔk tɛnɛ ye, ku kɔc cɪ cɔl aala cɔk tɛnɛ ye aaci la duarde aya.

³¹ Kɛya, yɛnɔ buk lueel rin ɛ kɛnɛ? Na Nhialic akɛc kek ɔo, ke yeŋa bi ɔo maan? ³² Na Nhialic akɛc Wɛnde nhom guɔp ɲuään wäär ku cɔl athou riɛnkua ɛbɛn. Na cɪ ɔo gɛm Wɛnde, ke ciɪ ɔo bi gɛm kɛŋ ɛbɛn ɛ path aya? ³³ Yeŋa bi la wɛt bi lueel kɔc cɪ Nhialic lɔc gup? Ee Nhialic nhom guɔp yen aci ye lueel lɔn le kek cɔk tɛnɛ ye. ³⁴ Le raan dɛt lɛu ye bi ke tɛm awuɔc? Acɪn raan agut Jethu aya raan cɪ lɔc ku dɔc cɪ thou, ku jɔt raŋ yic bi bɛn pɪr, ku arɛɛr kɔŋ cuɛc Nhialic, ee Nhialic lɔŋ riɛnkua. ³⁵ Yeŋa bi ɔo tɛk bei nhiɛr Raan cɪ lɔc ku dɔc yic? Lɛu aliääp, tɛdɛ ba gum rin ye yɪn raan cɪ gam, ayɪ ɲɔŋ, ayɪ riɔɔc rin kɛrɛc, ayɪ lɔn bi yɪ nɔk ba thou? ³⁶ Cɪmɛn cɪ ye gɔt athɔr thɛɛr wɛl Nhialic yic ɛlä, “Rin wɛtdu yok aa rɛɛr kɛk nɔk ɔook yiic akɔl thok ɛbɛn, yok aaye looi cɪmɛn amɛl la teem rɔt.”

³⁷ Acie tɛde, kɛkkɛ yiic ɛbɛn ɔok aala riɛl dɪt ye ɔok kɛŋ tiaam rin raan yen nhiaɔ ɔo. ³⁸ Rin aɲɪɛc alanden lɔn acɪn ke tɛk ɔo bei nhiɛrde yic. Cɔk athou ayɪ pɪr, cɔk atuuc nhial ayɪ jakrɛc, cɔk aa kɛk looi rɔt ɛmɛn, ayɪ kɛk bi rɔt looi akɔldɛ, ayɪ kɛkkɔk ril. ³⁹ Ayɪ nhial, tɛdɛt wɛrdɪt cɔk piiny, acɪn kɛ lɛu ye kuat kɛkkɛ yiic ɛbɛn bi ɔo tɛk bei nhiɛr Nhialic yic, yɛn ɛ kɛda rin Raan cɪ lɔc ku dɔc, Jethu Bänyda.

9

Nhialic ku kacke

¹ Kɛ ya lueel ɛ yic. ɔen acie jam lueth rin ɔen ɛ raan, Raan cɪ lɔc ku dɔc. Aye puɔndiɛn mɛc Wɛi Nhialic lɛk ya apɛi lɔn ɔen acɪi lueth luel. ² Rin dak piändiɛ adɪt apɛi, ku tɛ reem piändiɛ thɪn rin kackiɛ acie

yop. ɔen ajam rin kɔc kuatdiɛ, kɔc Itharel. ³ Ku na lɛu rot ba ke kony, ɲuɔt awiɛc bi Nhialic ɔa tɛm awuɔc ku cɛ ben a raan Raan cɪ lɔc ku dɔc. ⁴ Keek aa kɔc cɪ Nhialic lɔc ku cɔl ke aaye kacke, ku nyuth ke duarde ku looi dɔɔr ke ke ku gɛm ke lɔŋ. Ku nyuth ke tɛ bi kek ye aa duɔɔr thɪn apath. Ku yökkɛ kɛk cɪ Nhialic thɔn ke. ⁵ Keek aa ke ye kuat kɔc ɲɪc thɛɛr. Ku Raan cɪ lɔc ku dɔc, wäär cɪ yen jɔl a raan cimɛnda ɛ ye raan kuatden. Raan ɛbɛn adhɪl Nhialic yen mɛc kɛŋ ɛbɛn a leec akɔlriɛc ɛbɛn. Yenakan.

⁶ Acɛ ye lueel lɔn kɛ cɪ Nhialic thɔn akɛc rot looi. Kɛ cɪ Nhialic thɔn aci rot dhiɛl looi, rin acie kɔc Itharel kek ke cɪ Nhialic lɔc ɛbɛn. ⁷ Acɪ Nhialic lueel tɛnɛ Abaram, “Aacie mɪth ɛbɛn bi dhiɛɛth tɛnɛ yɪ kek bi ya mɪth Nhialic, aa mɪth bi dhiɛɛth many Itharel kek aabi ya miɛthku kek ca thɔn yɪ.” ⁸ Kɛya, aye kɛnɛ nyooth lɔn aacie mɪth bi dhiɛɛth Abaram ɛbɛn kek ke bi ya mɪth Nhialic, aa mɪth ke cɪ Nhialic thɔn ye kek aake bi ya miɛthke. ⁹ Kɛnɛ cɪ Nhialic lueel akɪn wäär thɔn yen wɛt tɛnɛ Abaram, “Tɛ le akɛldɛ bɛn, ke ɔen abi dhuk ku Thara abi manh moc yök.”

¹⁰ Kɛ cit ɛ wɛt kɛnɛ aya, mɪth Rabeka karou, wunden ɛ ye tɔk, wädɪtda Ithäk.

¹¹⁻¹² Acɪ Nhialic lueel tɛnɛ Rabeka, “Wɛndun dɪt yen abi ya luui tɛnɛ wɛndun koor.” Acɪ kɛnɛ lueel rin bi nyooth lɔn kɛ cɪ yen raan tɔk lɔc keyiic ku pɛl raan dɛt, ee wɪc piändɛ ɛ rot bi looi kɛya. Nhialic ɛ luel wɛt kɛnɛ tɛnɛ Rabeka, ke Rabeka kɛc mɪth cak dhiɛɛth, ke cɪn kɛpath ku kɛrɛc cɪ ɲɛk looi. Kɛnɛ cɪ rot looi ɛ kɛ cɪ Nhialic raan tɔk cɔl ku pɛl raan dɛt. Ku acie kɛnɛ cɪ ɲɛk looi kamken. ¹³ Cɪmɛn ye athɔr thɛɛr wɛl Nhialic ye lueel ɛlä, “Jakop aca lɔc ku kuɛɛc Ethau.”

¹⁴ Abi kɔc kɔk aa lueel lɔn Nhialic acɪn yic, ku acie tɛde. ¹⁵ Rin aci

Nhialic lueel tēnē Mothith ëlä, “Na wiēc ba raan dēt nuaän, ka luöi, na wiēc ba pušu löny tēnē raan dēt, ka luöi aya.” ¹⁶ Këya, acie kē wic raan, tēde kē ye looi, ee lier pušu ë Nhialic. ¹⁷ Rin aci Nhialic lueel wël theer ci göt yiic tēnē bëny Ijip ëlä, “Yin aca looi ba ya bëny rin bi riöldië yi nyuöth, rin bi kōc pinynhom ëbën ya pinj.” ¹⁸ Këya, na wic Nhialic bi raan nuaän, ka looi. Ku na wic raan dēt bi cöl aril nom, ka looi aya.

Nhialic ë kōc nuaän ku tēm kōc awuöc

¹⁹ Tēdēt yen abi raan dēt thiëc ëlä, “Na ye yen tē ye Nhialic luui thin akan, ke yenjö ye yen raan tēm awuöc? Ku yenja lëu ye ku bi kē wic Nhialic jöony?” ²⁰ Ye tak ye yin ë na ba yinhom jääm kē ci Nhialic looi? Töny acie tinj cuēc ye ye thiëc, “Yenjö cuëc yin ya këlä?” ²¹ Tinj cuēc töny ala yic bi tiöp cuëc tēden wic yepuöu, ee töny karou cuëc ë tiöm tōnj yic, amuc yen jööl muöc ku tööny ye yen luui baai ë path.

²² Kē ci Nhialic looi athöj kek ë kënë. Awic bi riääk piände nyuöth ku cöl rielde anjic. Ku not pël yepuöu piny tēnē kōc rēec yen puöu thin, kōc rēer ke bi tēm awuöcdit apei. ²³ Ku ee wic aya bi duaarden dit nyuöth yo, duaarden dit ci yen yo mat thin yok kōcken ci nuaän. Yok kōcken ci guuir theer buk duaarde yök. ²⁴ Ku yok kōc ci cöl yok aa yo la yiic kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel aya. ²⁵ Ku kënë ci Nhialic lueel akin, kē ci göt athör Yocia yic raan kāk Nhialic tinj,

“Aba cöl kackië,
të jiem yen kōc cie kackië ayic.
Aba cöl kōckiën nhiaar,
të jiem yen rin kōc cä ke nhiaar.”

²⁶ Ku tēnē yen aci Nhialic ye lueel thin ëlä,
“Wek acie kackië,

tēen aabi cöl ka wëet Nhialic tō pir yecin.”

²⁷⁻²⁸ Ku Ithaya raan kāk Nhialic tinj aci jam apei theer rin kōc Itharel ëlä,

“Na cōk kōc Itharel juēc abik ciët liëet agör,

ka kōc lik keyiic kek aabi poth,
rin Nhialic abi luk lac looi lunj cii yeyic dhuk tēnē kōc pinynhom ëbën.”

²⁹ Acit wët ci Ithaya raan kāk Nhialic tinj lueel wäthēer ëlä,

“Na Nhialic Madhöl kēc yook nyänj kōc ë kuatda yic,
njuöt yok aaci ciët kōc gen Thodom ku Gomora.”*

Wët Puöth Yam ee luel tēnē kōc Itharel aya

³⁰ Kënë yen ë lueel, “Ee kēc kōc cie kōc Itharel them bik la cōk tēnē Nhialic. Ku aaci Nhialic bën cöl aa la cōk rin ci kek ye gam. ³¹ Ku ëci kōc Itharel them bik la cōk Nhialic nom rin thëk ë lönj, ku acin kē cik bën yök.” ³² Ku raan dēt abi thiëc ëlä, “Yenjö cin yen kē cik yök?” Acin kē cik yök rin acik them bik looi ë röt ku cik Nhialic gam. Këya, aa cit kōc ci kecök deeny aläl, ³³ aläl yen ye athör theer wël Nhialic jam ye ëlä,
“Piengkë apath, yen abä aläl bi kōc cöl aaye kecök deeny.

Töü Jeruthalem, aläl bi kōc cöl awiëk.

Ku raan bi wëtde gam acii bi rac puöu.”

10

¹ Miëthakäi, kē wic piändië ku röökkië tēnē Nhialic rienken, ee lön bi kōckiën Itharel njic tē bi Nhialic ke kuony thin. ² Alëu ba ya raan njic ye lön awickë bik luui apei bik Nhialic cöl amit puöu tēnē ke. Ku dhël ye kek ye wic bik Nhialic cöl amit puöu, acik ye deet yic apath. ³ Ku rin kēc kek dhël ye Nhialic kōc

9:15 B.bei 33:19

9:17 B.bei 9:16

9:20 Ith 29:16; 45:9

9:25 Yoth 2:23

9:26 Yoth

1:10 9:27-28 Ith 10:22-23

*

9:29 Kōc Thodom ku Gomora aake ci Nhialic cöl aa nyuöp bik

thou ëbën rin käreec yekë looi, tinj Ith 1:9

9:33 Ith 28:16

cɔl aala cök tēnē ye deet, acik them bīk dhēl yök ē röt, dhēl bī ke cɔl aala cök tēnē Nhialic. Ku aa kēc dhēl ye Nhialic kɔc cɔl aala cök tēnē ye gam. ⁴ Ku Raan cī lɔc ku dɔc yen aye lōŋ thök thīn. Ku kēya, Nhialic ē kuat raan cī gam ēbēn cɔl ala cök tēnē ye.

Acin raan cū Nhialic ye kony

⁵ Mothith acī tē ye kɔc la cök thīn tēnē Nhialic tē theek ē lōŋ gät ēlä, “Na loi raan kē ye lōŋ lueel, ke yeen abī lōŋ cɔl apir.” ⁶ Kē ye wēl Nhialic cī gät thēer lueel rin bī raan la cök tēnē Nhialic rin gam akīn, “Duk rot ye thiēec, yeŋa bī la pan Nhialic.” Rin bī yen Raan cī lɔc ku dɔc la thiēec bī bēn piny tēnē yo. ⁷ “Duk rot ye thiēec aya, yeŋa bī la piny.” Ku wētde yic bī Raan cī lɔc ku dɔc la bēēi bei kam kɔc cī thou. ⁸ Kē ye wēl Nhialic cī gät thēer lueel akīn, “Wēt Nhialic athiök kek yī, arēer yithok ku yīpuū.” Ku kēnē yen ē wēt tōŋ yeku lēk we. ⁹ Na ye lueel kɔc nūim ēlä, “Jethu ē Bēny ku gam yīpuū lɔn cī Nhialic ye jət thou yic, ke Nhialic abī kony. ¹⁰ Gam ē bēn bei yopuūth ku cɔl yo aala cök tēnē Nhialic, ku luel ye yok gam lueel yothook kɔc nūim aye Nhialic yo kony.” ¹¹ Cīmēn cī ye gät athör thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Ku raan bī wētde gam acī bī rac puū.” ¹² Kēnē atō raan ēbēn thīn, rin Nhialic Bēny athōŋ tēnē kɔc ēbēn, kɔc Itharel ku cie kɔc Itharel aya. Ku ē kɔc rōök tēnē ye ēbēn gām kajuēc path apēi. ¹³ Cīmēn ye wēl Nhialic cī gät thēer ye lueel ēlä, “Na le raan Bēny cɔl ke yen akony Bēny.”

¹⁴ Ku yeen acik bī cɔl ayic tē kēc kek gam. Ku keek aacī bī gam tē kēc kek wēt piŋ. Ku wēt acik bī piŋ tē kēc ye lēk ke. ¹⁵ Ku bik wēt piŋ kēdē tē cīn yen raan cī tuōc ke. Cīmēn cī ye gät athör thēer wēl Nhialic

yic ēlä, “Ee kēpath apēi, kɔc bīi wēt puūth yam aa bō.” ¹⁶ Ku acie raan ēbēn yen cī Wēt Puūth Yam gam. Acī Ithaya nhom guōp lueel ēlä, “Bēny yeŋa cī wētda gam?” ¹⁷ Kēya, keek aa wēt kaŋ piŋ tueŋ ku jɔlkē gam. Ku wēt kēnē aye piŋ tē piōoc kɔc rin Raan cī lɔc ku dɔc.

¹⁸ Ku ē yic alanden, keek aacī wēt piŋ. Cīmēn cī ye gät athör thēer wēl Nhialic yic ēlä,

“Wēl cik lueel apēi aacī thiēi piny. Wēl thuŋden aacī yet pinyinhom ēbēn.”

¹⁹ Ku kɔc Itharel guōp ē ŋickē. Mothith nhom ke jam nyin Nhialic, yen abī ye kaŋ lueel,

“Wek wundiēn Itharel, wek aaba cɔl adɔm tiēel.

Rin kɔc cīi cɔk a wut, wek aaba cɔl ariāk puūth rin kɔc wun cīn kē cik deet.”

²⁰ Ku jam Ithaya nyin Nhialic, ku gei yic ēlä,

“Yen acī kɔc ke cīi yen wic yök.

Yen acī rot nyuūth kɔc ke cie yen ē thiēec.”

²¹ Ku acī lēk yo lɔn cī Nhialic ye lueel rin kɔc Itharel ēlä,

“Yen acā cin taar akōl thok ēbēn tēnē kɔc dhēl yen, kɔc cie wētdiē ye piŋ.”

11

Nhialic ē ŋuānde nyuūth kɔc Itharel

¹ Kē thiēec, cīi Nhialic kuec kacke? Acie tēde. Yen nhom guōp, yen ē raan Itharel, yen ē raan kuat Abaram, raan man Benjamin.

² Nhialic akēc kuec kacke, kɔc yen lɔc ke thēer. Wek aa ŋic kāk cī gät athör thēer wēl Nhialic yic, kāwäär ye Elija Nhialic cɔl rin käreec cī kɔc Itharel looi, ³ “Bēny, keek aacī kɔc kākku tīŋ nök ku thurkē ariākku piny, ee yen raan tōŋ kākku tīŋ cī dōŋ, ku keek awickē bīk ya nök.”

⁴ Ku tē cī Nhialic ye bēer thīn tēnē

ye akin, “Ku yen aci röör tiim kadhorou col arëer kek ya, röör këc jəŋ col Baal ye koc kək col aye Nhialicden kaŋ door.”⁵ Ēmən kë thöŋ kek ë kënë aci rot looi, Nhialic aci koc lik loc rin dhëŋde.⁶ Nhialic acie koc ë loc rin kək cik looi. Rin na Nhialic ë koc loc rin kək cik ke looi, ke ɲuəŋt aci dhëŋde ye nyuəŋth acin.

⁷ Ku ë yic koc Itharel aa këc kënë yen wickë apeɪ yök, ku aa koc ke ci Nhialic loc kek aaci ye yök. Ku Nhialic aci koc kək looi bik kë ye lueel cii piŋ.⁸ Cimən ci ye göt athör thëer wël Nhialic yic ëlä, “Keek aaci Nhialic looi bik kaŋ cii ye deet yiic agut cit akölë, aacit koc cie piŋ ku cərkë.”

⁹ Ku aye Debit lueel, “Yen ee röök tənë Nhialic lon bi yen ke deep ku dəm keek yäiken yiic.

Bik wiik bi keek təm awuəc.

¹⁰ Ku col Nhialic keek aa la nyin dum bik ciən kë yekë tiŋ.

Bi kəkken rɛc yekë keek looi ciət kəthiek kekəŋth.”

¹¹ Aluəel piändië ëbən lon na cək alon ci koc Itharel kecök dəeny bik wiik, ke keek aa këc gëək piny. Ku rin ci kek adumuəəm looi, ke kuəny Nhialic aci bən tənë koc cie koc Itharel. Kënë aci rot looi rin bi tiəel koc Itharel nək ë riənken.¹² Ku rin ci koc Itharel adumuəəm looi, ke koc kək pinynhom aaci dəoc. Ku rin këc koc Itharel kepuəŋth yiək dhël pïr, döcdit aci gam tənë koc cie koc Itharel. Ku bi döc jəl dit kədə tē jəl koc Itharel mət thïn.

Koc cie koc Itharel aabi kony

¹³ Kë luəel ěmən ë kë lək koc cie koc Itharel. Cimən ye yen atuny koc cie koc Itharel, yen abi nhiam luoi ci Nhialic yiək ya ba looi.¹⁴ Tëdë, ke yen abi koc kuatdië col adəm tiəel, ku rin luəidiən ca looi, Nhialic abi

koc kək kony keyiic.¹⁵ Tëwən ci Nhialic kuc ke, go koc kək pinynhom col aala döör kek ye. Ku tē le koc Itharel gam aya, ka bi ciət koc ci thou ci bən pïr.¹⁶ Na gem raan aban ayup tənë Nhialic, ka ayup ëbən ë kënë Nhialic aya. Ku na ye mei tim kək Nhialic ke kër aa kəkke aya.*

¹⁷ Kër kək tim ye com col Olip aaci yep wei, ku nuet kër Olip cil roor ë rot tēden wən, ku jəl dit apeɪ abi ciət Olip ye com baai, ye ɲiɛc muk apath. Këya, wek koc cie koc Itharel kək bən tənë koc Itharel, wek aa kəpath yök thïn aya cimən ye kër Olip piərden yök tənë Olip dët ci ye nuet yekəu.†¹⁸ Këya, duəkkë koc ci Nhialic yep wei cimən kër tim ye bui. Acin kënë yi col anhiam, acie yin meei looi bi riəl, ee meei yen ë yi looi ba riəl.¹⁹ Abi raan dët kamkun lueel ëlä, “Kër aaci yep wei rin bi yo nuet nyiənken yiic.”²⁰ Kënë ë yic. Aaci yep wei rin këc kek gam, ku döŋkë nyiənken yiic alanden rin ci wek gam. Ku duəkkë nhiam ë kënë, riääckë kë bi bən.²¹ Na këc Nhialic koc Itharel puəl bi ke ci tēm awuəc, koc cit kër tim ci com baai ka cii we bi puəl aya.

²² Ayeku tiŋ ěmən yen tē pəth Nhialic thïn, ku tē yen koc tēm awuəc thïn. Ee koc ca adumuəəm looi tēm awuəc. Ku ë piath tənë yi tē ye yin rëer ke yi ɲəŋth piathde ku looi kək ye col apath puəu tənë yi. Ku na cii kënë loi, ke Nhialic abi yi yep wei aya.²³ Ku na dhuk koc Itharel kepuəŋth ciēn ku gamkë wēt Nhialic, ka dhuk tēden thëer wäär yep ke wei thïn, rin aləu Nhialic bi ke bən dhuək thïn.²⁴ Këya, wek koc cie koc Itharel wek aa cit kër tim Olip ci yep bei Olip cil roor kəu, ku nuēt ke kek tim Olip ye com. Koc Itharel aa cit tim ci com kënë, ku abi yic pial tənë Nhialic bi kër ci yep

11:4 1Bŋ 19:18 **11:8** L.rou 29:4; Ith 29:10 **11:10** Wk 69:22-23 * **11:16** Paulo aluel kënë bi nyuəŋth lon koc Itharel aa ɲot ke ye koc Nhialic, cək alon ci kuəny gam koc cie koc Itharel ěmən.

† **11:17** Koc cie koc Itharel aa kəpath yök tənë koc Itharel cimən ye kuəl ayi acieək piərden yök tənë tim ci yen cil yekəu.

wei ben nuëët kek tim yëp ke bei thin.

Koc Itharel ëbën aabī kony

²⁵ Ala yic këckë kaŋ ŋic wämäthkië wiëc ku bāk ŋic. Na ŋieckë ë yiny kënë, ka cāk bī ya tak piäthkun ku luëlkë, “Yok aa ŋic kãŋ.” Ku yiny kënë akīn. Wët cī koc kōk Itharel kuc bīk cīi gēm aciī bī tō thin akōlakōl, abī rëër thin yet akōl bī akuën koc cie koc Itharel wic Nhialic bën bäänyde yic tënë ye.

²⁶ Ku ë yen tē bī Nhialic koc Itharel ëbën kuony thin, cimën ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Raan luäk koc abī bën Jeruthalem ku nyëei adumuööm koc Itharel gup.

²⁷ Ku lueel Nhialic, yën abī döör kënë looi ke keek,

tē le yën adumuöömken nyaai.”

²⁸ Rin cī kek kuc Wët Puöth Yam, aaci ya koc ater tënë Nhialic, ku kënë aci rot wel ke ye kuony tënë we, wek koc cie koc Itharel. Ku rin cī Nhialic ke loc, aci wärken dīt thōn lōn kuatden aabī ya mäthke akōlakōl. ²⁹ Rin Nhialic acie yenhom ë waar tënë koc cī loc ku döc ke. ³⁰ Ku wek koc cie koc Itharel, wek aa we cī kuc Nhialic wäthëer, ku ëmën wek aaci Nhialic ŋuään rin cī koc Itharel Nhialic dhöl. ³¹ Këlä aya, rin ŋuëën cāk yök, ke koc Itharel aa dhäl Nhialic ëmën, rin bī kek ŋuëën yök ëmën aya. ³² Nhialic aci koc ëbën cōl aa cīt koc cī mac rin cī kek ye dhöl guöp, ku bī ŋuäände nyuöth ke ëbën.

Yok aa dhil Nhialic leec

³³ Käpuöth Nhialic aa juëc apëi. Ku yeen acin kënë ye wuöön, anjic kãŋ ëbën. Yeŋa lëu ye bī tē yen tek thin teet yic? Acin raan lëu ye bī tē yen kärke luöi thin deet yic. ³⁴ Cimën ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acin raan ŋic tē ye Bëny tek thin, acin raan lëu yeen bī Bëny wëët?”

³⁵ “Acin raan lëu yeen bī Nhialic gãm kädãŋ, rin bī Nhialic yeen kööny.”

³⁶ Rin ë Nhialic yen ë cak këriëc ëbën, ku ë yen amuk këriëc ëbën, ku këriëc ëbën aa tō thin ë rienke. Yok aa dhil Nhialic leec akōlriëc ëbën! Yenakan.

12

Yok aa pür rin bī yok Nhialic luöi

¹ Këya miëthakäi, rin cī Nhialic yo nyuöth lier ë piände, alëk we piändië ëbën, tē juër wek röt Nhialic bāk ciët kë nek ye, ku week ke we pür, ke we loi ë kënë bāk aa kärke alanden. Kënë yen ë dhël dhil wek Nhialic door wepuöth. ² Duökkë tē ye koc pinyhom ë tën luui thin ye buöth yic, calkë Nhialic awar wepuöth papot, bī we gãm nhom yam ku bāk kë wic Nhialic ŋic, ku kë wic Nhialic ë këpeth ye cōl amit puöu, ku le cök.

³ Ku rin dhëëŋ puöth cī Nhialic yiëk ya, alëk we ëbën. Duökkë ye tak lōn ye wek kocdit wër koc kōk ŋiny kãŋ, tën tē rëër wek thin ëmën wek koc ë path, ku ye ŋek rot tōöu tēden thōŋ kek gam cī Nhialic yiëk ye. ⁴ Yok aa le ŋek ke guöp, ku guöp ala kãjuëc, ku kãkkä aa ye tōk la këden ye looi. ⁵ Këlä aya, yok aa juëc, ku yok aa cīt guöp tōk rin yok aa tōk kek Raan cī loc ku döc, yok aaci mat ë tōk cimën kāk cīi thōŋ tō guöp tōk yic. ⁶ Këya, ŋek kamkua adhil kë cī gãm ye luöi tēcīt tē cī Nhialic ye gãm ye bī looi. Na ye kë cī Nhialic gãm yo lōn bī yok wëtde lëk koc, ka dhilku looi tēcīt tē dīit gamdan cī Nhialic yiëk yo thin. ⁷ Na cī Nhialic yo cōl aye koc luöi, ka dhilku kony. Na cī yo cōl aye piöc, ke yok aa piöc. ⁸ Na cī yo looi buk koc kōk aa deet puöth, ka dhil looi këya. Raan kë tōu kek ye tek kek koc

kök, adhil looi pušn biökrueel. Raan cī Nhialic yiék riel bí yen koc mac adhil looi pušu ebën, ku raan lier pušu nyuəoth tēnē koc kök, adhil looi ke dal, ke mit pušu.

⁹ Duškkē röt ye nyuəoth ciēt we nhiaar koc, dhielkē koc nhiaar pušu ebën. Mankē kērac ku muškkē kēpath riel. ¹⁰ Nhiarkē röt piāthkun ebën cimēn ηek ke wāmēnh, ku nyuəoth tē ye yīn raan dēt theek thīn, ku duk tē bí yī theek thīn yīk yīnhom. ¹¹ Duškkē röt dak, luššikē apei. Luššikē Bēny piān tōk. ¹² Rēērēkē we mit pušth tē cōk koc kök we jōor rin le wek ηəth, ku rōškkē Nhialic akōlakōl. ¹³ Gāmkē koc cī gam kē wīckē muškkē liu tēnē ke. Ku luərkkē jōšl bō bāaikun yiic.

¹⁴ Rōškkē Nhialic rin bí yen koc jōr we dōc, ku duškkē rōšk tēnē ye rin bí yen ke tēm awušc. ¹⁵ Miet pušu kek koc kök mit pušth, ku dhiaaukē kek koc dhiaū. ¹⁶ Calkē yer piāndun athōη tēnē koc ebën. Duškkē nhiam, dhuškkē röt piny ku luššikē tēnē koc kor tēnē we. Ku duškkē ye tak lōn ē wek ηic kaη.

¹⁷ Na loi raan dēt kērac tēnē we, ke duškkē col kēreec dēt. Loi kē ye raan ebën tak ke path. ¹⁸ Lušikē kāpuoth lēukē ke bāk ke looi rin bí wek ηec ceη kek koc. ¹⁹ Duškkē kēdāη guur mātħkiē, calkē aguur Nhialic. Rin aye Bēny lueel athōr wēl theer yic ēlā, “Yēn abī kēreec cī koc kök looi gušōr.” ²⁰ Duškkē kēnē kaη looi, lušikē kē ye athōr theer wēl Nhialic lueel, “Na raan aterdu anēk cōk, ke gām miēth, na nēk rou, ke gām kē dek, rin tē looi yīn kākkā ka ba col ayār gušp.” ²¹ Duškkē kērac col arum wepušth, lušikē kēpath bí wek käreec gēl wei.

13

Raan adhil koc mac baai theek

¹ Week ebën wek aa dhil bāny mēc baai theek rin acīn raan koc

mac tē kēc Nhialic ye gam bí koc mac. Ee Nhialic yen ē koc yiék bāāny. ² Kēya, raan cie wēt bēny mēc baai ē gam, ee bāāny cī Nhialic gam dhōl yic, ku raan loi kē cīt kēnē abī tēm awušc. ³ Rin bāny aaciī koc kāpath looi ye rišōc, aa koc käreec looi kek aa rišōc ke. Ye looi kēpath yen abī bēny yī aleec. ⁴ Rin yen aluui Nhialic kāpath kony yen yī, ku na loi käreec, ke yī rišc ye rin riel tō kek ye acīī muk ē path. Rin bēny ē Nhialic lušši ku nyooth riāak pušu Nhialic, ku tēm koc käreec looi awušc. Ee koc awušc looi col agum. ⁵ Kēya, wek aa dhil bāny theek ku acie rin ē wēt kēnē rot, ku yeen aya aηieckē wepušth lōn ē kē dhielkē looi. ⁶ Kēnē yen ē wēt dhil wek ajuēr tāāu piny aya, rin bāny aa luui tēnē Nhialic tē looi kek lušiden ē cōk bik koc mac. ⁷ Tāāu ajuēr piny ajuēr yen ba juaar tēnē ke, ku nyuəothkē athēekdun ebën tēnē bāny.

Koc aa dhil röt nhiaar ē kamken

⁸ Duškkē röt col akšōny raan dēt, kē tō thīn ē tōk yen adhil looi, ku ē kē bí wek röt nhiaar kamkun, ku raan nhiaar koc ebën ē kē wīc lōη yen aye looi. ⁹ Lōōηkā, “Duk akōr loi, duk raan nāk, duk cuēēr, duk kēnē raandā wīc yīpušu,” lōōηkā ku lōōη kōk aa met lōη tōη ye lueel ēlā, “Yīn adhil koc ebën nhiaar cimēn nhiēer yīn rot.” ¹⁰ Raan nhiaar raan dēt ka cīn kēreec ye raan kēnē looi tēnē ye. Kēya raan nhiaar koc kök, ee kē wīc lōη yen aye looi.

¹¹ Wek aa dhil kēnē looi rin aηieckē lōn akōl dhil wek nhīim tīr acī bēn. Rin akōl bí Nhialic yo kony acī thiōk emēn tēn tēwāār tuenη gem yok wēt. ¹² Acīt lōn nadē ke wakšū athōk ku akōl abō, palku käreec yeke looi mušōth yic wakšū, ku kēya lōmkē kāk bí yo col apīr apath akōl bí Jethu dhuk. ¹³ Yok aa dhil röt mac apath cimēn koc ē

rëer yer yic aköl cîn kë yekë thiaan. Wek aaciï röt met akut luui kârec yic, kârec cimën wîeet ë mäâu ku wîny ë diäär. Ku duökkë ater ye looi ku tielkë röt kamkun. ¹⁴ Lömke Bëny Jethu Kritho, bi thiäak ke we. Duökkë wepuöth ye yiëk kâk we cöl aloi adumuööm, bâk kënë yen wïc piändun looi.

14

Duk koc kök cï gam luk wei

¹ Gamkë raan koor gamde bi rëer ke we, ku duökkë ye teer ke ke kâk yekë tak, kâk cï ril. ² Gam raan dët, ee ye cöl acam kuat miëth ë path, ku raan koor gamde acin kuat rin ye cuet. ³ Ku raan cîn kën ye yen ke kuc bi cam, aciï raan kuc müith kök dhäl guöp. Ku raan kuc müith kök aciï raan cîn kën ë yen kuc bi cam ye yöök lön ë yen kârac looi, rin kë ye raan cîn kën ye yen kuc looi aci Nhialic gam. ⁴ Ye yin ë ña, ba kë cï alony raan dët looi, lueel ke yic, tädë ke cie yic? Ee wun alony yen alëu ye bi lueel lön le aluonyde cök ku lön cï yen la cök. Ku yen abi la cök rin abi Bëny cöl ala cök.

⁵ Aye koc kök tak lön ala aköl düt tënë aakööl kök, ku aye koc kök tak lön akööl aa thöñ ebën. Ñek adhil kë ye yen ye tak këya ñic apath. ⁶ Raan kën looi aye looi rin wïc yen Bëny bi theek. Ku raan cîn kënë ë yen ke kuc bi cam, aye looi rin wïc yen ye bi athëek nyuöoth tënë Bëny, rin ë Nhialic leec rin miëth. Ku raan kuc bi müith kök cï cam aye looi këya rin athëek tënë Bëny, ku athëek gam Nhialic.

⁷ Acin raan tök kamkua pîr rienke ë rot, ku na thou raan acie thou rienke ë rot. ⁸ Na pîrku ke rin Bëny, ku na thouku, ke rin Bëny aya. Të pîr yok ayi tã thou yok, ke yok aa koc ë Bëny. ⁹ Rin Raan cï lóc ku dâc aci thou ku jät rot bi pîr rin bi yen a Bëny koc pîr ku koc cï thou. ¹⁰ Ku

këya, yenö ye wek miëthakun luök wei, tädë ke dhälkë gup, rin yok yodhie yok aabi köc Nhialic nhom luk yic akölä. ¹¹ Cimën ye athör thæer wël Bëny cï gôt ye lueel ëlä, “Cimën pîr yen ayic, aluel alanden lön raan ebën abä door. Ku abi raan ebën lueel lön ye yen Nhialic.”

¹² Këya, ñek yöyic abi Nhialic ya tët këden cï looi, ku ye rin nõ yen looi yen ye.

Duk koc cï gam thöoc adumuööm yic

¹³ Yok aaciï röt dhil tëm awuöc kamkua, ku duk kë bi raan dët cöl aloi awuöc loi. ¹⁴ Ku rin ye yen raan buöth Bëny Jethu anjæc alanden lön acin miëth ræc yetök ë rot. Ku na gem raan lön miëth arac, ka rac tënë ye. ¹⁵ Na cöl wämuuth arac puöu rin ciem yin miëth ye tak lön ræc yen, ka ye kë loi nyuöoth lön yeen aciï nhia. Ku duk wämuuth cï Raan cï lóc ku dâc thou rienke ræc miëth ye cam. ¹⁶ Duk tã ye yin kâkkun path luöi thin cöl aye koc kök tak lön ræc yen. ¹⁷ Rin bäany Nhialic acie cam ku dëk, ee la cök ku döör ku miëth puöu ye Wëi Nhialic gam. ¹⁸ Ku kuat raan, Raan cï lóc ku dâc luöi këlä ë Nhialic cöl amit puöu, ku cöl raan ebën agam këden ye looi.

¹⁹ Këya, adhilku them buk kâk koc këk nyaai ku loiku kâk koc kök kony bik riæl gamden yic. ²⁰ Na ye këya, duk kë cï Nhialic looi ræc rin miëth, müith aa path ebën. Ku na ye raan dët cöl aloi adumuööm rin kë ye cam, ka cï path. ²¹ Këpath akîn, duk rin cuet ku duk mäu dek, ku duk kuat kë bi wämuuth cöl aloi adumuööm loi. ²² Këya, kë ye tak ke path ë kâkkä, muk kamkun wek Nhialic. Na cï raan ye lueel lön kë cï looi awuöc, tã looi yen kë ye tak ke ye yic, ke yeen amit puöu. ²³ Ku na ye raan puöu rou tã cem yen kuat müith kök, ka ye Nhialic cöl

aye kërac yen looi tē cəm yen ye, rin acie gam yen cəl ye aloi ē kënë. Ku na yeku kēdāŋ looi ēbēn ke cīn gam, ke yeen adumušm.

15

¹ ʎok kəc ril ē gamda yic, ʎok aadhil kəc cī ril kony bik la tuēŋ kek gamden apath, ku acie kënë ʎo cəl amit pušth yen dhilku aa looi. ² Nək ʎoyiic adhil wāmāathdan cī gam lušī kēpath, kē bī yeen cəl amit pušu. ʎok aa dhil kënë looi rin bī ʎok gamde cəl adhil riēl. ³ Rin Raan cī ləc ku dəc akēc kē cī looi looi rin bī yen ke pušu miēt, cīmēn ye athōr thēer wēl Nhalic ye lueel ēlā, “Wāār let yī, lēēt aaci bēn aa kākkiē.” ⁴ Kēriēc ēbēn cī gōt athōr thēer wēl Nhalic yic ē ʎo piššc, rin wēl thēer Nhalic aa ʎo cəl aŋōth, ku aa ʎo dēet pušth. ⁵ Bī Nhalic yen kəc cəl agum, ku deet kepušth we yiēk dōšr kamkun, cīmēn ye wek kəc buōth Raan cī ləc ku dəc Jethu. ⁶ Rin week ēbēn bāk Nhalic wun Bānyda Jethu Krītho aa leec.

Wēt Puōth Yam aci lək kəc cie kəc Itharel

⁷ Nhari kē rōt kamkun rin bī kəc ēbēn Nhalic leec, luōikē kēnē cīmēn tē cī Jethu we nhiaar thīn. ⁸ Rin alək we lən cī Raan cī ləc ku dəc a raan luui kəc Itharel, ku nyuth ke lən kē cī Nhalic lueel ē yic, rin bī kāk cī thōn wārkuan dīt aa yith. ⁹ Ku dēt aya, bī kəc cie kəc Itharel cəl aa lec Nhalic rin lier piānde, cīmēn cī ye gōt athōr thēer wēl Nhalic yic ēlā, aci Bēny Debit lueel, “Kēya, tē rēer ʎen kam kəc cie kəc Itharel ke wek ba gām lēc. Ku waak alēc aba ket tēnē yīn.”

¹⁰ Ku ben athōr thēer wēl Nhalic lueel ēlā, “Miēt kē pušth wek kəc cie kəc Itharel kek kəc cī Nhalic ləc.”

¹¹ Ku ben athōr thēer wēl Nhalic lueel aya,

“Wušt ēbēn aa dhil Bēny leec, ku kəc ēbēn aa dhil ye leec apei.”

¹² Ku ben Ithaya lueel athōr thēer wēl Nhalic yic ēlā,

“Ala raan many Jethe wun Debit bī bēn.

Abī Nhalic looi bī ya Bēny kəc cie kəc Itharel.

Ku nġathden abī tō tēnē yeen.”

¹³ Bī Nhalic nġōth bēēi ku cəl we athiāŋ miēt pušu dīt apei ku dōšr, cīmēn ye wek ye gam bī Wēi Nhalic we cəl aala nġōth dīt apei.

Luōi Paulo kam kəc cie kəc Itharel

¹⁴ Wāmāthkiēn cī gam, ʎen nhom, aŋiēc alanden lən week nhīim wek aa path apei, wek aa ŋic kē bāk dhiēl looi ku alēukē bāk rōt piššc kamkun. ¹⁵ Wek aca gāt athōr pušu ēbēn ke cīn kē muōony rin kāk wiēc ba ke ben lək we, rin dhēēŋ cī Nhalic gām ʎa, ¹⁶ ba ya raan luui Jethu Krītho, ba luui rin kəc cie kəc Itharel. ʎen ē luōi kāk raan Nhalic looi tē lək ʎen kəc Wēt Puōth Yam. Rin bī kəc cie kəc Itharel ciēt kē cī Nhalic door, kē cī Nhalic gam apei. Ku bī Wēi Nhalic ke cəl aye kacke.

¹⁷ ʎen anhiam luōidiēn ya luōi Nhalic, rin cī ʎen mat kek Raan cī ləc ku dəc Jethu. ¹⁸ ʎen abī jam kāk cī Raan cī ləc ku dəc cəl aluōoi ē rōt, kāk ya lueel ku kāk ya looi aaci kəc cie kəc Itharel cəl athek Nhalic, ¹⁹ rin kārīl ku kāk kəc gōi, cī Wēi looi dhēl ril. Kēya, ʎōn ca ke tēēk ēbēn jāl Jeruthalem ku wun cəl Dalmatia, ʎen aci kəc lək Wēt Puōth Yam rin Raan cī ləc ku dəc. ²⁰ Kēn yen tō ʎapušu ē tōk ē path, ee lən ku ba kəc lək Wēt Puōth Yam tē kēc rin Raan cī ləc ku dəc kaŋ piŋ thīn, rin bī ye cī luel lən ye yen luōi cī kəc kək jōok yen luōi.

²¹ Cīmēn cī ye gōt athōr thēer wēl Nhalic yic ēlā,

“Kəc kēc kaŋ lək wētde abik tiŋ.

Ku koc kec ye pinj abik deet yic.”

16

Awic Paulo bi la keny Roma

²² Ku rin e wet kenē, aca them ku yen aci peēn arak juēc ba la tēnē we. ²³ Ku emēn ci yen kē luōi thōl tē rēēr yen thīn tēn, ku tēyon wic yen ye run juēc ba we la tīn, ²⁴ anāāth ba jāl looi emēn. Ku emēn le yen Ithpeen, wek aa bar ba we tīn. Ku awiēc bāk ya kony ba yet thīn, tē ci yen kaŋ rēēr ke we tēthin-nyōt. ²⁵ Emēn thiin yen ala Jeruthalem ba kuōny la gam tēnē koc Nhialic rēēr thīn. ²⁶ Ku akuut koc ci gam tō Mathedonia ku Girik aaci puōth miēt, ku matkē bik wēēu juaar tēnē koc nōn kam koc Nhialic tō Jeruthalem. ²⁷ Kek aa mat yeyic ē rōt bik looi kēya, ku ē yic keek aa dhil koc nōnkā kony. Koc Itharel aa kāpuōth yekē yōk tēnē Nhialic rin wēiken rōm kek koc cie koc Itharel. Kēya, koc cie koc Itharel ci gam aa dhil koc Itharel ci gam kony bik ke yiēk kāk yekē wic akōlakōl rin piērden. ²⁸ Tē ci yen kenē thōl, ba ke gām wēēu ke ci kuōt yiic rienken, ke yen abī la Ithpeen, ku wek aaba kaŋ neem ba jāl la Ithpeen. ²⁹ Tē yeet yen tēnē we, anjic yen abī dācdit Raan ci lōc ku dōc la rōm ke we.

³⁰ Rin gamda tēnē Bēny Jethu raan ci koc ku dōc, ku rin nhiēr ci Wēi Nhialic gām yo, wek aa lān mātke rōt yen aterdiē yic bāk rōōk kek yen apeī tēnē Nhialic rienkiē. ³¹ Yen arōōk bi koc Judia kec wet Jethu Krītho gam yen cīi baŋ, ku bi koc Nhialic tō Jeruthalem puōth miēt bik kē ca looi bi yen ke kony gam. ³² Ku kēya, na wic Nhialic, ke yen abī bēn tēnē we ke miēt puōu, ku mitku puōth nēm bi yo ben puōc. ³³ Yen arōōk bi Nhialic yen ye yok dōr yōk thīn, rēēr kek we ebēn. Yenakan.

Paulo ē koc Roma muōth

¹ Awīēc ba lēk we, lōn nyankāida Pobi luui akut koc ci gam Kankēria ē raan path. ² Luōrkē cimēn raan Bānyda, ku cīt tē ye koc Nhialic rōt luōr thīn kamken, ku yiēkkē kuat kuōny bi thiēc tēnē we. Yeen ē path tēnē koc juēc, ayī yen aya.

³ Yen ē Prithkila ku Akuila, koc ci rōt māt ya buk luui rin Jethu raan ci lōc ku dōc, muōth apeī, ⁴ koc kec diēr kē bi ke nōk rienkiē. Yen amit puōu tēnē ke apeī. Ku acie yen ē rot, akuut koc cie koc Itharel ci gam aa mit puōth aya. ⁵ Yen akut koc ci gam, yenhom mat panden, muōth aya.

Yen ē mātthiē Epanetuth, raan ci Raan ci lōc ku dōc kaŋ gam wun Athia, ⁶ ku Maria raan ci luui apeī rienkun, aaca muōth aya. ⁷ Andronikuth ku Juniēth, koc Itharel cimēndiē, wāār ci mac ke ya aaca muōth aya. Keek aa njic apeī rin ye kek atuuc aya, ku kek aake kaŋ gam tēnē ya. ⁸ Miātthiē tēnē Ampliatuth, yeen ē mātthiē apeī, ku yeen aci rot māt Bēny. ⁹ Muōth tēnē Urbano, raandan lui rin Raan ci lōc ku dōc. Ku muōth aya tēnē mātthiē apeī, Ithakith. ¹⁰ Muōth tēnē Apeleth, raan ci tē kēēc yen thīn kek Raan ci lōc ku dōc nyuōth kārīl yiic. Ku muōth tēnē koc many Arithtobuluth. ¹¹ Muōth tēnē Yērodiōn raandan Itharel ku wāmāthakua, koc ci gam many Narkithuth.

¹² Miātthiē tēnē Tripina ku Tripotha, diār ci luui rin Bēny ku tēnē mātthiē apeī Perthith raan ci luōidit looi rin Bēny. ¹³ Yen ē muōth tuōc Ruputh raan njic luōide apeī rin Bēny ku tēnē man, raan yen kony akōlakōl ciēt ya ye manhde. ¹⁴ Miātthiē tēnē Athinkrituth, Plegon, Yermath, Patrobath, Yermath ku wāmāthakua ebēn ci gam rēēr

ke ke. ¹⁵ Muõth tēnē Pilologuth ku Julia ku tēnē Nerioth kek nyankēn, ku tēnē Olimbath ku tēnē koc cī gam rēer kek ē tōk. ¹⁶ Miāthkē rōt kamkun puõu ēbēn. Akuut koc cī gam ēbēn aa we tuõc miāthden wek akut koc cī gam Roma.

Paulo ē koc tō Roma lēk kē dhilkē looi

¹⁷ Wek aa lēk apēi wāmāthkiē bāk nhūim tīr koc ē koc tek yiic, ku rēckē koc nhūim bīk gamden cīi muk apath, koc cīi piõõcden ē thōŋ kek tē cī we piõõc thīn, duõkkē rōt ye thiāk ke. ¹⁸ Rin koc kākā looi aacie luui rin Raan cī lōc ku dōc Bānyda, aa lui rienken ē rōt. Aa wēl mit apēi lueel, ku aa koc cīn kārēc yekē ke looi wēēŋ. ¹⁹ Acī raan ēbēn piŋ yen tē muk wek wēt yam cāk gam thīn. Kēya wek aa ŋa cōl amit puõu apēi. Awiēc bāk kāpath ku kārēc kaŋ ŋic, ku bāk kāpath aa ŋic ku duõkkē rōt cōl aaye tōu luoi kērac yic. ²⁰ Ku Nhialic yen ye ŋok dōõr yōk thīn abi riēl jōŋrac rac, ku cōl adhuk wecōk ciēēn.

Ÿen arōõk bī Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc la tuēŋ ke nyuth we dhēēŋde. ²¹ Timothy, raandiēn luui ŋok ē tōk, ee we tuõc miāthde, ku yen lan Lukiōth, Jathon ku Thothipater kōckīēn Itharel. ²² Ÿen Ter-tiath, ŋen raan ŋa gāt wēl cī Paulo lueel athōr kēnē yic, wek aa ya tuõc miāthdiē ke ŋa ye raan cī gam aya.

²³ Gaiōth, raan rēer ŋen paande, ku yen ye akut koc cī gam rōm thīn, ee we tuõc miāthde. Eratuth, raan wēēu mir (akuma) mēc gēu muk ku wāmāāthda Kuartuth, aa week tuõc miāthden.

[²⁴ Bī dhēēŋ Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc rēer kek week ēbēn. Yenakan.]

Paulo ē lēc gam tēnē Nhialic

²⁵ Lecku Nhialic bī we looi bī gamdun riēl. Yen ē kē ya lueel tē lēk ŋen koc Wēt Yam rin Jethu raan cī lōc ku dōc, ku ē yen acī yic cī

moony run juēc apēi nyuõõth. ²⁶ Ku ēmēn kāk cī koc kāk Nhialic tīŋ gōt aaci yiny kēnē cōl aŋic koc juēc, acī Nhialic tō thīn tēŋon ku abi rēer thīn athēer lueel bī wuõt pinyinhom ēbēn yic kēnē dhiel ŋic. Kēya, rin bī koc ēbēn Nhialic gam ku thekkē.

²⁷ Tēnē Nhialic tōk, Nhialic kēriēc ēbēn yic, yen ŋic kāŋ, aa leec. Kēnē adhīl rot looi akōlriēc ēbēn rin kē cī Jethu raan cī lōc ku dōc looi. Yenakan.

Athör tueŋ cī Paulo gät kəc gen Korinth Wět nom

Athör tueŋ cī Paulo gät tēnē kəc cī gam gen Korinth, ee gēt rin aliām cī rot lək jat nhial, cī pīr ku gam lək wāac apei akut kəc cī gam yic, akut wāār cī Paulo jək cək gen Korinth.

Pan Ġirik yen tō gen Korinth thīn ē mec bēnydit kəc Roma. Ku Korinth, tēwāār gēt Paulo athör ē ye gendit wun cəl Akaya, ku ē ciēŋ kəc juēc thīn. Gen kēnē ēcī ŋic apei ē wēt ɣɔɔc ye looi thīn, ku ciēŋ ē nhiaam ku luoi kārɛc cīmēn luoi kək ē bal ku thək yiēth juēc.

Kē cī akut kəc cī gam yeyic tek, ku wīny ē diāār ku ciēŋ rɛɛc tō kam rōor ku diāār, ku wēt ē thiēek, ku wēt ciēŋ path, ku tēpəth ye Nhialic duɔər thīn, ku miśc ē Wēi Nhialic ku jōn ē rot thou yic. Kākkā ēbēn, kek aa wəl ril kek gēt Paulo athōor tēnē kəc cī gam Korinth. Acī them piānde yic ēbēn bi nyuɔth yen kē ye Wēt Puoth Yam lək kəc rin ē kākkā ēbēn.

Kək tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-9

Tē cī kəc cī gam keyiic tək thīn akuut 1:10-4:21

Wīny ē diāār ku pīr baai 5:1-7:40

Kəc cī gam rēer kam kəc kēc gam 8:1-11:1

Tē dhil kəc aa rōok thīn ēbēn 11:2-14:40

Jōn e rot Jethu ku kəc cī gam 15:1-58

Ajuēr tēnē kəc cī gam Jeruthalem 16:1-4

Wəl ciēn ē Paulo 16:5-24

¹ Athör kēnē abō tēnē Paulo, raan cī cɔl ē wēt Nhialic bi ya atuny Jethu Krītho, ku tēnē wāmāāthdan cī gam Thothēneth.

² ɣen agēt tēnē Krīthiaan rēer gen Korinth, kəc cī Nhialic cɔl bīk aa kacke, rin cī kek mat kek Jethu

Krītho, cīmēn kəc kək cī gam, kəc ē Jethu door, Bānyden ku Bānyda aya.

³ Bi Nhialic Wāda ku Bēny Jethu Krītho, we yiēk dhēēŋ ku dōr.

Nhialic aci ɣo dɔɔc rin Jethu

⁴ ɣen ē Nhialic ya door leec ē riēnkun akōlakōl, rin kē cī looi tēnē we. Acī we nyuōth piathde, ku gēm we kajuēc yakē yōk rin Jethu Krītho. ⁵ Rin rēer wek ke we ye tōk kek Raan cī lɔc ku dɔc, Nhialic aci we muɔɔc bāk kajuēc ŋiɛc aa looi cīmēn ye wek kəc lək wētde, ku ŋiɛckē kajuēc.

⁶ Nhialic aci wēt Raan cī lɔc ku dɔc cəl awēi wepuōth apei, ⁷ ku kēya acīn miśc tōŋ Nhialic liu tēnē we emēn rēer wek ke we tit akōl bi Nhialic Bānyda Jethu Krītho cəl aben dhuk. ⁸ Ku Jethu abi we kony bi gamdun riel bi Nhialic we tīŋ ke we cīn gup awuɔc akōl le Bānyda Jethu Krītho dhuk. ⁹ Anjēckē kecīn diu, lōn Nhialic akōlakōl ē kē cī thōn ke bi looi, looi. Ee yen aci we cɔl bāk aa tōk kek Wēnde Jethu Krītho Bānyda.

Kəc cī gam Korinth aaci keyiic tek

¹⁰ Wek aa lāŋ wāmāthakua rin riel Jethu Krītho, bi ya wēt tōk yen yakē lueel, ku bāk weyiic cīi ye tek. Matkē rōt ēbēn ku calkē tāktākdun aye tōk. ¹¹ Acī kəc kək ē many Kulowi lək ɣa lōn wek aa gōth ē kamkun.

¹² Kē wiēc ba lueel akīn, aye kəc kək ē kamkun lueel ēlā, “ɣok buōth Paulo.” Ku lueel kəc kək, “ɣok aa buōth Apolo.” Ku lueel kəc kək, “ɣok aa buōth Piter.” Ku kəc kək, “ɣok aa buōth Raan cī lɔc ku dɔc.”

¹³ Ye tēde bi Raan cī lɔc ku dɔc ya tek yic akuut? Ye ɣen Paulo ɣen cī thou tim cī riūu kōu ē riēnkun? Nadē le raan cī we muɔɔc nīim rin bi wek aa kəc buōth ɣen Paulo?

¹⁴ ɣen alec Nhialic rin acīn raan ca muɔɔc nom ē kamkun, ee

Krithputh ku Gaiöth kep̄c. ¹⁵ Këya, acī raan luel ye lön cī we muəc nhüim bāk aa kəc buəth ya. ¹⁶ (Aca bən tak, ʎen acī Ithipanath kek kacke muəc nhüim. Ku acā ye tak lön le yen raan dēt ca muəc nhom.) ¹⁷ Raan cī ləc ku dəc akēc ʎa tooc ba kəc aa muəc nhüim. Acā tooc ba kəc aa lək Wēt Puəth ē Yam. Ku lək ke ē cök ke cie wəl raan ɳic kəɳ ē path, rin ba nyuəth lön thon cī Kritho thou tim cī riü kəu, ala riöldit ap̄i.

Jethu ē ɳiny kəɳ ku riel Nhialic nyuəth

¹⁸ Aye kəc mār, kəc kuc tē bī ke kuəny thün tak lön thon cī Raan cī ləc ku dəc thou tim cī riü kəu, acin kē ye kony tənē ke. Ku ʎook, kəc cī luək thon cī Raan cī ləc ku dəc thou tim cī riü kəu, ee Nhialic nyuəth tē ril yen thün.

¹⁹ Ku yeen acī gət athör theer wəl Nhialic yic elä, “ʎen abī kəɳ gəl bīk röt cī loi tənē kəc ɳic kəɳ ku kəc cī piöc ap̄i.” ²⁰ Na ye kälä, yenö buk lueel rin kəc ɳic kəɳ ku kəc cī piöc ap̄i, ku kəc ɳic teer wəl ē riēc aköl yic? Acī Nhialic nyuəth lön ɳiny ē kəɳ ē kəkä acin wətde yic! ²¹ Rin ɳiēc ē kəɳ təu kek Nhialic, akēc kəc pinyhom ye ləu ku bīk ye ɳic cək alon ɳic kek kəɳ. Ku Nhialic acī wət yeku lək kəc, wət yen ye ʎöɳ yic, looi bī yen kəc ye gam kony. ²² Ku awic kəc Itharel bīk kārīl ē kəc gōi tɳ, kək bī ye nyuəth lön Nhialic alui. Ku kəc cie kəc Itharel ē wickē bīk kəɳ aa ɳic. ²³ Ku ʎook wət yeku luəl, ee Raan cī ləc ku dəc cī thou tim cī riü kəu cī kəc Itharel ye ləu bīk gam. Ku ʎöɳ kəc cie kəc Itharel yic lön cīn yen wətde yic. ²⁴ Ku tənē kəc cī Nhialic cəl, kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel, wət cī Raan cī ləc ku dəc thou, ee riel Nhialic ku ɳiēc kəɳ Nhialic nyuəth. ²⁵ Rin kē ye tɳ ciət Nhialic cīn kē ɳic, aɳic kəɳ ap̄i ka wār raan ɳic kəɳ. Ku kē ye tɳ ciət

Nhialic cī ril, aril ap̄i ka wār riel ē raan.

²⁶ Takkē emən miəthakāi, we ye kəc yindē wār kəc Nhialic we cəl bāk aa kəc buəth Jethu. Cīt tē cī raan cak thün, aa kəc lik ē kamkun kek aake ɳic kəɳ, tädē ke kek la riel, tädē ke ye kəc ke dhiēeth kəc cī jak. ²⁷ Nhialic acī kəc ye tɳ kecīn kēpeth tə ke ke ləc, rin bī yen kəc röt cəl ka kəc ɳic kəɳ cəl ayār gup. Ku ləc kəc ye yök ciət ke niəp, rin bī yen kəc röt yök ke ril cəl ayār gup. ²⁸ Ku Nhialic acī kəc cī ke ye kuēc nhüim ləc, rin bī yen riel kəc röt yök ke kek ye kəc ril rac. ²⁹ Ku aye kənē nyuəth lön acin raan ləu ye bī nhiam Nhialic nhom. ³⁰ Ku ē rin Nhialic yen acī wek ya kəc Jethu Kritho. Ku ɳiēc ē kəɳ təu kek Nhialic, ayeku yök tənē Jethu. Ee rianke yen aye ʎok la cök tənē Nhialic ku yeku kocken path, ku wēer ʎo bei adumuəmkua yic. ³¹ Këya, acī gət athör theer wəl Nhialic yic elä, “Na ye raan wic ye bī nhiam rin kē cī ye cəl amit puəu, ka dhil nhiam rin kē cī Bēny looi.”

2

Tē cī Paulo kəc Korinth lək thün

¹ Wār cī ʎen bən tənē we miəthakāi, ba we bən lək wət ē Nhialic cī moony, wek aa kəc bən aa jāam wəl ril ye nyooth ciət ʎa ye raan cī piöc ap̄i tənē we. ² Rin wār rēer ʎen kek we, aca bən tak bī ciən dēt lək we, ee wət rin Jethu Kritho, wət cī yen thou tim cī riü kəu. ³ Këya, wār bī ʎen tənē we, ʎen ē ʎa bə ke ʎa cī riöc rin cī ʎen ril. ʎen ē ʎa ye lath. ⁴ Ku yen akēc piöc ku lək kəc Wēt Puəth ē Yam wəl puəth ɳic. Ee Nhialic yen acī ye looi bī piöcdiē ku tē ye ʎen kəc lək thün la cök ē riel Wēi Nhialic. ⁵ Këya, acie wəl puəth yakē ke piɳ kek cəl we aa gam Raan cī ləc ku dəc, ee riel Nhialic.

Nĩny ẽ kãŋ bõ tẽnẽ Wëi Nhialic

⁶ Kẽ ya piöc ẽ wët ñiëc tẽnẽ kãcdit cĩ gam. Ku acie ñiëc tũ kek kãc pinynhom. Tẽdẽ ke ñiëc ẽ kãŋ tũ kek kãc mẽc ẽmẽn, kãc la riel bĩ rielden guõ liukã. ⁷ Ñiëc ẽ kãŋ ya lueel, ee ñiëc tũ kek Nhialic kẽc cõl alcõc tũc tẽnẽ kãc. Ku acĩ Nhialic guuir thẽer kẽc piny cak lãn ñiëc ẽ kãŋ kẽnẽ yen abĩ duaar bẽĩ tẽnẽ yo. ⁸ Ku ñiëc kãk Nhialic kẽnẽ ẽ kẽc kãc mẽc ẽmẽn ñic. Na cĩk ñic ñuõt aa kẽc Bẽny rãm duaar kek Nhialic piãat tim cĩ rĩũ kũu.

⁹ Ku ẽ yen kẽ ye athõr thẽer wël Nhialic lueel ẽlã, “Acĩn raan cĩ ye kãŋ tũŋ, acĩn raan cĩ ye kãŋ piŋ, lãn bĩ yen rot looi, yen kẽ cĩ Nhialic guuir tẽnẽ kãc ñhiar ye.” ¹⁰ Ku aa yok acĩ Nhialic bẽn cõl anjic kãkken kẽc cõl alcõc tũc riel ẽ Wẽike. Wëi Nhialic anjic keriëc ẽbẽn agut kãk cĩ Nhialic moony. ¹¹ Ee puõn raan rot yen ẽ kãk ye raan tak ñic. Kẽlã aya, ee Wëi Nhialic yen anjic tẽktẽk ẽ Nhialic ẽbẽn. ¹² Yok kãc cĩ gam, yok aacie kãŋ ye tak tẽcit tẽ ye kãc pinynhom, kãc cie kãc cĩ gam ke tak thĩn. Yok aaci Wëi cĩ Nhialic tuõc yo yõk. Ku acĩ yook kony buk kãk cĩ Nhialic yiẽk yo ya deet yiic apath.

¹³ Kẽya, tẽ jiẽem yok, yok aacie jam wël cĩ yo piõc tẽcit tẽ ñic kãŋ thĩn pinynhom. Yok aa jam ẽ wël ye gãm yo ẽ Wëi Nhialic, tẽ jiẽem yok kãk Nhialic tẽnẽ kãc rẽer Wëi Nhialic ke ke. ¹⁴ Raan liiu Wëi Nhialic tẽnẽ ye, acie kãk ye Wëi Nhialic piõc ye gam, aa cĩn wõtde yic tẽnẽ ye. Ku aaci ke ye deet yiic, rin alẽu raan bĩ piath ẽ kãkkã ñic tẽ rẽer Wëi Nhialic kek ye. ¹⁵ Raan rẽer Wëi Nhialic kek ye, alẽu bĩ kërãc ku kẽpath deet yic, ku acĩn raan lẽu bĩ ye jõõny.

¹⁶ Cĩmẽn cĩ ye gãt athõr thẽer wël Nhialic yic ẽlã, “Yenja ñic kẽ tek Bẽny? Yenja lẽu bĩ yeen wõt?”

Ku yok aa tak cĩmẽn Raan cĩ lõc ku dõc.

3*Yok aa lui rin Nhialic*

¹ Miẽthakãi le yok gam tõk, akẽc lẽu ba jam tẽnẽ we tẽcit tẽn bĩ yen jiẽem thĩn tẽnẽ kãc rẽer Wëi Nhialic ke ke. Yen a ya ye jam tẽnẽ we ciẽt ye kãk pinynhom kek yakẽ ke tak kepẽc. Ku ciẽt we ye kãc cit mĩth ẽ tẽdun ye wek piõc kãc cĩ gam deet yic thĩn. ² Wek aa we cã gãm kãk bãk ke dek ku acie miẽth ril kũu, rin wek aa we kẽc guõ cam miẽth ril kũu. Agut cit ẽmẽn, acãk lẽu bãk liek, ³ rin wek anõt we ciẽŋ cĩmẽn kãc pinynhom kepuõth yiẽk kãk ye piãthken wĩc. Tẽ rẽer tiẽl ẽ kamkun, ku yakẽ rẽer ke ñek gãth ke ñek cĩ ye nyuõth lãn ciẽŋ wek cĩmẽn kãc pinynhom? ⁴ Yen anjic ẽ kẽnẽ tẽ ye ñek kamkun ye lueel, “Yen abuõth Paulo.” Ku raan dõt. “Yen abuõth Apolo,” Ke wek aa tak cĩmẽn kãc kẽc gam.

⁵ Yenjõ Apolo ku Paulo cõl aaye kãc ril apeĩ? Nhialic acĩ yo luõõi buk we kony bãk gam. Ñek ẽ kamkua ẽ luõi cĩ Bẽny tẽk ye looi. ⁶ Yen acĩ kãu com ku yor Apolo, ku ẽ Nhialic yen acõl ye acil. ⁷ Raan cĩ kẽdãŋ com ku raan cĩ ye yor aacie kek ril. Ee Nhialic yen aril apeĩ, rin ẽ yen acĩ kãu cõl acil. ⁸ Raan cĩ kãu com ku raan cĩ ye yor aa thõŋ rin yok aa loi luõi tõk yodhie rin ẽ Nhialic. Ku Nhialic abĩ ñek ya gãm ariõp thõŋ kek luõiden cĩ looi. ⁹ Rin yok aa cit dom luu Nhialic thĩn. Wek aa cit yõn buth Nhialic. ¹⁰ Yen acĩ Nhialic gãm tẽet ye yen ñic buth. Ku ẽ yen aye yen atẽn kãk buth ñic jãk cõk, kãk ye raan dõt buth thĩn aya. Ku ñek adhil yenhom tãũu piny apath tẽ buth yen thĩn. ¹¹ Rin Nhialic acĩ Jethu Krĩtho yetõk looi bĩ a yen ẽ jãk ẽ cõk. Kẽya, acĩn raan dõt ben jãk ẽ cõk dõt ben gam. ¹² Kãc aabi aleel

ril apɛi lööm ku bī kek kē cī jəək cök buh, ku kəc kək aabī luui ē tiim ku bel. ¹³ Ku kəc aabī kē yen puəth luoi ē ɲek tɪŋ aköl le Raan cī ləc ku dəc dhuk. Rin aköl kənē, mac abī luoi cī looikā them ebən, ku luoi bī mac göök abī tɪŋ. ¹⁴ Nhialic abī raan buh kē cī jəək cök ē kək cīi mac ye rac, yiək ariöp.

¹⁵ Ku na le raan rəc mac luaiɗe, ka cīn ariöp yök. Ku yeen nhom abī poth cimən raan yööt rot bei mac yic. ¹⁶ Cək ɲic lən wek aa cīt luaj ē Nhialic, ku Wēi arɛër kek we? ¹⁷ Na ye raan loi luaj ē Nhialic bī yic la buşöl, ke raan kənē arəc Nhialic. Rin luaj Nhialic ē kēde ē rot. Ku aa wek aa ye ɲek ke luaj ē Nhialic.

¹⁸ Acīn raan məth rot. Na ye raan ye tak ka wär we ɲɪny ē kəŋ, ka dhil rot cəl acīt raan cīi kəŋ ɲic ē riëc akölē yic, rin bī yen a raan ɲic kəŋ.

¹⁹ Kē ye kəc akölē pinynhom tən tak kepuəth ciət ke ɲic kəŋ, acīn ɲɪny ē kəŋ tšu thīn cīt tē ye Nhialic tiŋ ye. Cimən cī ye gət athör theer wəl Nhialic yic əlä, “Nhialic ē kəc deep ɲɪnyden ē kəŋ yic.” ²⁰ Ku acī gət aləŋ dət yic əlä, “Aɲic Bəny lən təkək kəc ɲic kəŋ acīn kəpuəth tš thīn.”

²¹ Duəkkē ye nhiam lən buəth wek ɲek ku ɲek. Kək piöc ebən aa kəkun. ²² Paulo, Apolo ku Piter, kəriëc ebən pinynhom, pır ku thou, kək tšu thīn emən ku kək aköldä, kəkä ebən, aa kəkun bī wek kəpath yök thīn. ²³ Ku week ku yook aatš Raan cī ləc ku dəc cök. Ku Raan cī ləc ku dəc atš Nhialic cök.

4

Yök atuuc Raan cī ləc ku dəc

¹ Wek aadhil yo ya tɪŋ ke yök kəc lui rin Raan cī ləc ku dəc, kəc cī Nhialic looi buk yithken cī moony luəɛl. ² Kē tōŋ ye wic tənē raan lui, ee lən bī kək wic bānyde ebən bī ke looi, looi. ³ Yən acie diəer rin acie wek la yic pinynhom tən, tē looi

wek luk tənē yən tədē ke ye kəc kək ku bək ɲic lən puəth luaiɗiə tədē ke rac. Ku yən acie rot ye luək yic ē rot. ⁴ Acīn kē ya tak ke ca kuəc looi. Ku kənē acie yən cəl acīn guəp awuəc. Ee Bəny ē rot yen abī luk looi tənē ya. ⁵ Kəya, duk raan dət luk wei ke tē bī ye luək wei kəc bən. Luŋ ciëen adhil Bəny tiit bī dhuk, yen abī kərəc ye thiaan cəl atiəc ku nyooth kərəc ye puən ɲek tak. Ku tənē, ɲek abī ləc a yök tənē Nhialic rin kəpuəth cī looi.

⁶ Emən miəthakāi, kək ca ke lueel ebən, ee ciət ya jam riənkiə ku Apolo, rin bī wek kək cī gət əlä deet yiic, “Duk kək cī gət theer lir nhīim yipuəu.” Acīn raan kamkun loi rot bī nhiam rin ē yen raan buəth ɲek ku dhəl raan cīi buəth guəp. ⁷ Yeŋa cəl yī aye raan ɲic kəŋ tənē kəc kək? Cie Nhialic yen gəm yī kəriëc ebən tš kek yī? Na ye kəya, yeŋō yī cəl anhiam ciət kək tš ke yī cie kək ke gəm yī. ⁸ Cək kəjuəc wiəcckē ke yök ebən? Cī Wēi Nhialic we yiək miəc wiəcckē ke ebən? Cək aa bāny mac kəc, cək alən cīi yok məc? Ee tədē, aya wic bək aa bāny məc ayic, rin ku buk aa bāny yodhie ke we. ⁹ Aya yök yapuəu lən cī Nhialic yo tšəu ciëen yok atuuc, cimən kəc cī tēm awuəc bī yo nək bī kək cī cak ebən, kəc ku atuuc nhial aa daai ē yo. ¹⁰ Rin ye yok kəc Raan cī ləc ku dəc, yok aa cīn kē ɲicku, ku wek aa ɲic kəŋ tē ye wek tək kek Raan cī ləc ku dəc. Yök aaci ril ku wek aa ril! Yök aaye bui ku wek aaye leec. ¹¹ Agut cīt akölē, yok aa rɛër ke yo nək cək ku yok aa rɛër ke yo nək rou. Yök aa ciŋ ələth cī riäk cī la yueryuər, yok aa ye biäk, yok aa cīn nhīim tē ceŋku, yok aa rɛër yo kuany baai yic. ¹² Yök aa luui apɛi yocin. Tē wēi kəc yo kərəc, yok aa Nhialic thiëc bī ke dəc. Tē beŋ yo ka yeku guum, ¹³ tē bui yo, yok aa kəc jəəm ē wəl path. Yök aa cīt kədhie cīn kəpuəth tšu kegup ye

cuat wei.

¹⁴ Үен асїи кәккә гәт rin бї Үен we cәl аҮәр gup, җ rin бї Үен we ләк сїмән мїthкїен нhїааr. ¹⁵ Rin na cәk аlәn le wek kәc juәc аpеї kony we pїrdun kәc сї gam yic, ke wek aa сїn wurkun juәc. Rin pїrdun ye wek tәk kek Raan сї lәc ku dәc, Jethu, Үен асїт wuurdun rin сї Үен Wәt Puәth Yam бәәї тәнә we. ¹⁶ Wek aa yәәk бәк Үа aa кїәәт. ¹⁷ Ku rin җ wәt кәнә yen аtooc Үен Timothї тәнә we. Rin җ manhdїә аpеї, ku аcә deet пуәu. Abї we cәl aa tak yith rin тә pїїr Үен thїn, ke Үа ye tәk kek Raan сї lәc ku dәc, Jethu. Yithkә, kek aa ya pїәәc тәнә akuut kәc сї gam Үәn juәc yїic.

¹⁸ Kәc kәk kamkun aa tak lәn сїи Үен we бї la neem, ku кәҮа, аасї nhїam. ¹⁹ Na wїc Bәny, ke Үен abї lac la ba we la neem, ku ba rїel сї kәckә nhїam la yәk, ke сїe wәt yekә lueel җ path. ²⁰ Nhїalic җ määcde nyuәәth тә ye kәc luui thїn җ pїerdn yic, ku асїe тә ye kek jїem thїn ²¹ Yerjә wїәckә ba looi тә le Үен ba we la neem, бї dhїel а yic ba we тәм awuәc, kua ba nhїerdїә nyuәth we ku nїec we aa jәәм.

5

Cuәpkә raan kәk bal looi akut yic

¹ Ғмән, yic асї kәc kәk ләк Үен lәn raan tәk akuәtdun yic, aloi adumuәәm rac аpеї, rin җ yen tәc kek тїп ruәәї kek. Na cәk aa kәc сїe Nhїalic la cәk җ door, ka сїи adumuәәm сїт кәнә nhїar. ² Yerjә ye wek nhїam? Kәнә adhїelкә maan, ku wek aa dhїl raan adumuәәm сїт кәнә looi cuәp wei akuәtdun yic. ³ Na cәk аlәn сїи Үен rәәr kek we ke pїändїә arәәr ke we, ku Үен асї raan сїкәнә looi тәм awuәc сїәт Үа rәәr ke we. ⁴ Тә rәм wek rin Bәnyda Jethu ke pїändїә arәәr kek we, ku rїel Bәnyda Jethu arәәr thїn. ⁵ Cuәpkә raan кәнә wei бї la rәәr jәnrac сїn,

na cәk аlәn rәc yen guәpde, ke wәїke abї kony аkәl бї Bәnyda dhuk.

⁶ Асїи rot lәu бәк nhїam. Wek аасї кә сї lueel җlә thәer pїп, “Lon thїn koor ayup cәl аpїәär җbән.” ⁷ KәҮа, nyaaikә adumuәәm сїт luәu ku бәк бән aa kәc җ gam. Ku wek аabї jәl сїәт ayum җ yam сїn yic luәu, сїмән nїc Үен ye lәn wek aa сїт кәнә alanden. Rin Raan сї lәc ku dәc, amiәcдан Yan ayum сїn yic luәu асї nәk.

⁸ Тә сәм Үәk ayumdan Yan ayum сїn yic luәu, ka cuk cam ke Үә yo la puәth luәi kәrәc ku adumuәәm, kәk сїт ayum кәc yїәk yic luәu. Apath buk сїән ruәәny ku loiku yic, kәk сїт ayum кәc yїәk yic luәu.* ⁹ Аca ләк we athör wәär ca gät we yic бәк сїән buro kek kәc җ rәәr ke wїc dїәär. ¹⁰ Ku аacїe kәc сїи Nhїalic la cәk ye door, аyї kәc dїт puәth nhїar kәjuәc ku cuәr, kek luәel. Na ye kat тәнә kәc сїт җ kәckә, ke yїn асїи сїт raan pinyinhom тән сeп. ¹¹ Kән yen luәel җ lәn бәк сїән buro kek wәmuuth сї gam wїc җ dїәär, ku nhїer kajuәc ku ye jak сї кїәәт door, ku ye kәc jәәм gup җ lueth, ku ye wїәet җ määu ku ye cuәр. Duk cәk mїth ke wәmuuth сїт җ кәнә.

¹²⁻¹³ Yic аkїn, асїe luәidїә ba luk looi тәнә kәc кәc gam. Ee Nhїalic yen abї luk looi тәнә ke. Ku сїи ye luәidun бәк luk looi тәнә kәckun сї gam? Cїмән сї ye gәt athör thәer yic җlә, “Nyaaikә raan rac akuәtdun yic.”

6

Kәc сї gam aa kәcken kәk Үәth luk yic

¹ Na сї raan gәth җ kamkun kek wәмәnhә dәт сї gam, ke ye yїec nә tә kek ye бї yen raan la gaany тәнә kәc сїe Nhїalic la cәk җ door, ku сїи Үәth тәнә kәc сї gam бїк luk looi? ² Cәk nїc lәn бї kәc сї gam la rїel бї kek luk looi тәнә kәc җ pinyinhom? Ku

na luɔikē luk tēnē kɔc pinynhom, ke cāk lēu bāk káthii tō kamkun luk? ³ Cāk ɲic lɔn bī yók luk looi tēnē atuuc jɔɲrac? Na ye kēya, alēuku aya buk kāk rōt looi piērda yic akölē aa luk. ⁴ Na yakē la luók cīt kákká, ke yenjō ye wek ke yáth tēnē kɔc kēc gam bī ya kek luókkun la looi? ⁵ Calkē rōt aa thiēec lōɲ bī we rac gup. Cín raan ɲic káɲ tō weyiic bī kák cī wāac kam kɔc cī gam ya luk? ⁶ Ku Kríthian ē wámēnh dēt ē Kríthian yáth tēnē kɔc kēc gam, bi ya kek la luk looi.

⁷ Ku rin ye wek rōt yáth luk yic ē rōt bāk kák we kēék la luk, aye nyooth lɔn cī ciɛɲ path we gōök. Ee bī ɲuēēn tēnē we bāk kēreec cī luói we ya guum. Ku ē bī ɲuēēn tēnē we bāk kɔc kók cɔl aa lōm kákkun. ⁸ Alēuku buk ɲic aya lɔn ye yók káreec looi tēnē kɔc kók, agut tēnē miéthakāi kuan cī gam. ⁹ Aya dhil tak lɔn ɲic wek ye lɔn Nhialic aci kɔc rɛc bī puól bīk báanyde rɔm kek ye. Wek aa dhil ē kēnē ɲic. Kɔc luui kák bal, tēdē kɔc diäär kɔɔr, tēdē kɔc jak cī kiēt door, ku kɔc lōom rōör kák cīt ke. ¹⁰ Cuēr ku kɔc kepuóth yiék kájuéc. Kɔc wiɛt ē máau, ku kɔc kɔc kók jáam gup ku kɔc káɲ tuóör nyín. Kócká ebēn aacií Nhialic bī puól bīk báanyde rɔm ke ye. ¹¹ Kɔc kók ē kamkun aake cīt ē kócká. Bēny Jethu Krítho ku Wēi Nhialic acá adumuósm nyaai wegup, ku wek aaci jál aa kɔc ē Nhialic, ku cɔl we aala cök kek Nhialic.

Luói kák bal

¹² Abi raan dēt lueel élä, “Acín lōɲ ya gəl ba kē wiéc cīi loi.” Ee tēde, ku kēriēec ebēn acií path tēnē yī. Alēu ba lueel lɔn cī ya puól ba kuat kē wiéc looi, ku yen acií rot loi ba ya alony kák ya ke looi. ¹³ Abi raan dēt lueel, “Miéth ē kēn yác ku yác ē kēn miéth.” Ee tēde, ku keek aabi Nhialic rac kedhie. Guóp acie luóoi wēt bal ē path, aye luóoi kē wíc Bēny rin guóp ē kēde. ¹⁴ Nhialic aci Bēny

jot thou yic ē rielde, ku abi yook jot aya ē rielde.

¹⁵ Anjiekē lɔn ye guápkun tók kek Raan cī lɔc ku dɔc. Lēu ba guóp aban Raan cī lɔc ku dɔc looi bī ya guóp aban a dējök? Acīi rot lēu. ¹⁶ Cāk lēu bāk ɲic, mony guápde cɔl aye kēn adējök lɔn guápkun aabi ya tók? Acī gót athör thɛer wél Nhialic yic élä, “Ku keek karou aabi ya guáp tók.” ¹⁷ Ku raan rot mat kek Bēny, ee ya tók kek ye wēike yiic.

¹⁸ Nyaaí yipuóu kák bal yiic. Adumuósm kók ye raan ke looi aacií guápde ye rac, ku raan yepuóu yiék bal, adumuósm guápde rac yen aye looi. ¹⁹ Anjic lɔn ye ɲek ye ɲic lɔn guóp acií luan ye Wēi Nhialic rēer thín. Acie wek we cak rōt wepéc. Wek aa kák Nhialic. ²⁰ Nhialic acá arióp dit apei tósu piiny bī yen yī yɔc. Kēya, calké guápkun aaye wek Nhialic leec.

7

Thiēek

¹ Ēmēn, yen abi jál jam wél wäär cī wek ya gát athōör. Ee yic, apath bī raan cīi thiék. ² Ku rin bī ciɛɲ rɛec kák bal puól, apath bī moc ala tiɛɲde ku ye tik la muonyde. ³ Moc ku tik aa dhil rēer apath ē rēer moc kek tiɛɲde ku rēer ē tik kek muonyde, ke cín raan kuc ē ɲek. ⁴ Guóp rēer ke tik acie kēde ē rot, ee kēnē muonyde. Ku guóp rēer ke moc acie kēde ē rot, ee kēnē tiɛɲde aya. ⁵ Cīi ɲek kuc bī cīi tōc ke ɲek. Apath bāk kan mat lɔn bī ɲek atōc ē rot, rin bāk la nín lik bī wek ke rōök. Kanke mat yic ku gamké wedhie. Na la nínká thök ke we rɔm bióök cimēndun thɛer. Tē looi wek ye kēlä, ke jɔɲrac acií we bī piék adumuósm yic. Rin acák bī lēu bāk bal gōök. ⁶ Wek aa cá yóök bāk rēer ē rōt kēlä, wek aa päl bāk looi cīt tē wíc wek ye thín. ⁷ Ee ba nhiaar apei tēcīt wek ya. Ku ɲek ē la kēden cī Nhialic gam

ye. Raan ë la miöcde ë rot ku raan dët kek miöcde ë rot.

⁸ Ëmën, awiëc ba lëk rööer këc thiëek ku diaär ci rööerken thou rëër ë röt, lön apath bik rëër ke cii ben thiaak, ku cii rööer thiëk aya cimën yen. ⁹ Ku na cäk lëu bäk rëër ë röt, ke we thiëk ku thiaak diaär rin anuëën bak thiëek tën të bi wek aa tuil akölaköl. ¹⁰ Alëk kəc ci röt thiaak ë riël bányda ku acie riöldië, tik acii muonyde päl. ¹¹ Ku na pël moc, ka dhil rëër ke cii mony dët wïc, tädë ke dhuk tënë muonyde. Ku moc acii tienje liäi.

¹² Yen acie Bëny, ku yen aluel wët kënë ke ya ye raan ë path. Na le wämääh ci gam la tinj këc gam, ku wïc tik kënë bi rëër ke ye, ka cii tik dhil liäi. ¹³ Ku na ci tinj ci gam thiaak ë mony këc gam, ku wïc mony kënë bi rëër ke ye, ke tik acii moc päl. ¹⁴ Rin Nhialic ë mony kënë gam rin ci yen tinj ci gam thiaak. Ku yeen ë tinj këc gam cöl aye raande rin ci ye thiaak mony ci gam. Na cii cit kënë, nuöt miëthken aa cit mith kəc cie Nhialic la cök ë door. Ku rin cit yen kënë, mith aaye Nhialic mat ë kacke yiic.

¹⁵ Ku na wïc raan këc gam bi raan ci gam rëër kek puöl, ka dhil raan kënë looi këya. Acin kënë ñek duut ë kamken kedhie, moc ku tik, bi rëër ke ñek. Rin yok aaci Nhialic puöl buk rëër apath. ¹⁶ Tinj ci gam, ye ñic kädë lön cii yin muonydu bi kony bi gam? Ku yin mony ci gam, ye ñic kädë lön cii yin tienju bi kony bi gam?

¹⁷ Wët ya lëk akuut kəc ci gam, ee lön bi raan a pir dhël ci Bëny nyuöth ye. Ku ñek adhil pir təcit tēwäär piir yen thin yon cöl Nhialic ye bi wëtde gam. ¹⁸ Kë luëel akin, na raan ci ñoot ci cöt Nhialic gam, ka cii nuöt man, ku ye wïc diët këc ë ñoot. Na raan këc ë ñoot ci cöt Nhialic gam, ka cii rot cöl anot. ¹⁹ Athöñ ebën tënë Nhialic tē ci raan ñoot ayi tē

kəc ye ñoot. Kën yen ril ë lön bi yin löñke gam. ²⁰ Raan ebën adhil rëër cit tēden wäär rëër yen thin yon cöl Nhialic ye. ²¹ Na yi alony wäär cöl Nhialic yi, ke yi duk ye diëer. Ku na le kë kony yi ba nhom lääu, ke loi. ²² Raan alony ci Bëny cöl bi ya tök kek Raan ci lóc ku dəc, ke ye alony ci Raan ci lóc ku dəc looi bi nhom lääu. Ku yeen aya, raan ci Nhialic cöl bi ya tök kek Raan ci lóc ku dəc, ee ya alony Raan ci lóc ku dəc. ²³ Nhialic acä ariöpdit tääu piny ë rienkun. Duökkë röt loi bäk ya alony ë kəc. ²⁴ Miëthakäi ci gam, yon cöl Nhialic we, ñek ë la tēden ciñ yen thin. Cimën wäär ciñ wek yon cöl Nhialic we. Rëërkë këya we ñic Nhialic. Ciñkë këya.

²⁵ Awiëc ba wët cäk thiëec ë yen rin kəc këc thiëek dhuk nhom. Bëny akəc ya lëk kë ba looi. Ku wek aa ba lëk wët ë piändië, ke ya cit raan ci Nhialic ñöth pušu bi la këden luöi. ²⁶ Të tinj yok käril bi röt looi, ka nuëën bi raan rëër ë rot ke cii thiëk. ²⁷ Na yin ala tik, ke duk liäi. Na këc thiëek, ke yi duk thiëk. ²⁸ Na wïc bi yi thiaak, ka cin adumuööm tō thin. Ku kəc ci thiëek aabi gum apej pierden yic, ku awiëc bäk cii gum.

²⁹ Kë luëel akin miëthakäi ci gam, tē ci dön pierda yic aciek. Ku emën le tuen rööer ci thiëek aa dhil ciñ ciët ke këc thiëek. ³⁰ Kəc dhiau ku yekë nyuöth ciët ke cii dhiau. Kəc dal ku yekë nyuöth ciët ke cii puöth mit, kəc ë yoc, ku yekë nyuöth ciët käk cik ke yoc cie kækken. ³¹ Ku kəc käk pinynhom luöi, apath bik cii ye diëer apej ciët cin kaam dit cik nök ke lui. Piny kënë kek kækken tō thin ebën, acii bi ciñ apej.

³² Anhiar bäk rëër ke we cie diëer. Kam kəc ci gam, raan këc thiëek ë yenhom yiëk luaj käk Bëny, rin bi yen Bëny cöl amit pušu. ³³ Ku raan ci thiëek ë yepušu yiëk käk

pinynhom, rin bī yen tienḁe cōl amit puṣu. ³⁴ Ku këya, piānde ē nhom rou. Ku tiṅ këc bēn thi-aak, tēdē nyan këc kaṅ thiaak, ee yepuṣu yiēk luoi kāk Bēny, bī guāpde ku wēike aa kāk Bēny kedhie. Ku tiṅ la moc ē yenhom yiēk kāk pinynhom, rin bī yen muṣnyde cōl amit puṣu.

³⁵ Kākkā ēbēn aa ca lēk we rin wīc ḡen ye ba we kony, ku cā we gēl bāk kāk wiēckē ke cī ye looi. Awiēc bāk kēn yic aa looi ku piērkē dhēl la cōk, ku bāk Bēny luōi puṣu ēbēn.

³⁶ Na ye moc tak, lōn kē cī yen thiēek gōṣu tēnē nyan cī meek aciī path, ku yeen ala puṣu thiēek, ka thiēek tēcit tē wīc yen ye thīn. Acīn adumuṣōm tō thīn. ³⁷ Ku mony cī ye guir piānde ē rot, ke cīn kōc thōōc ye thīn, ku ḡic aya apei lōn bī yen ye lēu bī rēer apath ke cī thiēek, ke kēpath yen alooi bī nya cī thiak. ³⁸ Kēya, mony thiak nya ē kēpath looi, ku mony cī nya thiak ē kē ḡuēḡen apei looi.

³⁹ Acīi path bī tik mony dēt wīc ke muṣnyde pīr, ku na cī moc thou, ka lēu bī mony dēt nhiēer thiaak, ku yeen adhīl a raan cī gēm. ⁴⁰ Ku na ye wētdiē, ke yeen abī puṣu miēt tē rēer yen ke cī ben thiaak. Aya tak lōn ye Wēi Nhialic ḡa kony tāktākdīē yic aya.

8

Miith ye gām jak cī kiēt

¹ Ēmēn ḡen abī jāl jam miith ye ke gām jak. Ee yic, ḡok aṅic kājuēc rin ē wēt kēnē. Ku ḡiēēc kajuēc ē raan cōl anhiām, ku nhiēr ē raan juak bī riēl. ² Na ye raan tak lōn cī yen kāṅ ḡic, ka ḡot këc tē bī yen kāṅ jāl ḡic dōōt. ³ Ku raan nhīar Nhialic aye Nhialic ḡic.

⁴ Ku dēt rin ye ke miith cī gām jakrēc cam, aṅicku lōn nhialic ye kiēt ē kāṅ, aciī tō thīn. Acīn Nhialic dēt, Nhialic ē tōk. ⁵ Ee yic, kōc aa jam lōn tō jak cīt kākkā thīn nhial ku

piny. Ku na cōk alōn tō jak juēc cīt kākkā thīn, ⁶ ke tēnē ḡo ē Nhialic tōk yen atō thīn. Yen aci kēriēēc ēbēn cak, ku ē rienke yen aye ḡok pīr. Ku Bēny ē tōk, Jethu Krītho, ku ē rienke yen aci kēriēēc ēbēn cak, ku ē yen piir ḡok.

⁷ Ku acie raan ēbēn yen ḡic ē yic kēnē. Kōc kōk aa ḡoot nhūm kāk cī kiēt yīic, na camkē miith cī gām jak cī kiēt, ka yekē tak ciēt ke cī miith cīk cam yiēk gup ajuēēc. ⁸ Miēth yeku cam acie ḡo ē looi buk la cōk tēnē Nhialic. Acīn kē ye nyaai tē cem ḡok ye, ku acīn kē ye juak thīn tē cem ḡok ye aya.

⁹ Wek kōc cī gam, duōkkē kē cīn yen miith ya ke theek loi bī wek kōc koor gamden muṣr, bīk tak lōn ē yen adumuṣōm yen cīk looi cem kek ē miithkā, tē cī kek we tiṅ ke camkē ke. ¹⁰ Na tiṅ raan koor gamde yī raan ḡic kāṅ, yī miith kāk yai cī gām jak cī kiēt, ke cī kēnē bī riēl nyin abī miēth cī gām jak cī kiēt cam? ¹¹ Kēya raan koor gamde, wāmuuth cī gam cī Raan cī lōc ku dōc thou ē rienke, abīi tēdun ḡic yīn kāṅ thīn rac. ¹² Tē looi yīn adumuṣōm tēnē wāmāthkun cī gam, ba gamden koor rac kēlā, ke yīn adumuṣōm looi tēnē Raan cī lōc ku dōc alanden. ¹³ Kēya, na ye miēth ya cam wāmāāth cī gam cōl aloi adumuṣōm, ke ḡen aciī miēth kēnē ben cam rin ba wāmāāth cī cōl aloi adumuṣōm.

9

Yic ku luoi atuuc

¹ ḡen ala yic ba kāk piērdiē wīc. ḡen aci Jethu Bānyda tiṅ ku ḡen atuṣnyde. Ee gamdun yen ē luoi ca looi tēnē Bēny. ² Na cōk alōn cī kōc kōk ye ye gam lōn ye ḡen atuuc, ka ḡiēc lōn ḡic wek ye lōn ye ḡen atuuc, rin aye kē piir wek, ke we ye tōk kek Bēny nyuṣōth lōn ye ḡen atuuc.

³ Yen ē tē ye ḡen rot kuṣny thīn tē jōṣny kōc kōk ḡen. ⁴ ḡen ala yic bī ḡen yiēk miēth ku kē dek rin

luaidië, ⁵ cimën ye atuuc kök ku wämäthakën ë Bëny, ku Piter la keny kek diäärken, cá la yic ba thiëk tñj cí gam ba ya keny kek ye? ⁶ Nadë ke ye Barnaba ku yen yopëc, yok aa tuuc dhil luui yocin rin piërda? ⁷ Apuruk acie rot riöp ë rot. Raan tim ë luök com aye njoëth lön bi yen mïth abëk cam. Aye abiöök njoëth lön bi yen dek cëk ye yök tënë amälke.

⁸ Acie käk yakë tñj ke loi röt aköläköl kek luëel kepëc, rin ká cit kákka aaci gät löj Mothith yic.

⁹ Ací gät löj Mothith yic ëlä, “Duk muöör der thok tē luui yin ye bi rap kööm. Ye miöör kek ye Nhialic yiëk yenhom?”* ¹⁰ Cie yok ye lueel yen wët kënë? Ee gät rienkua, rin raan pur ku raan tēm ayekë njoëth rin le yen kē bik yök rap cik looi yiic. ¹¹ Yok aaci luui buk käk wëi tiëeη wepuöth, ke yakë taklön cí yok puöth düt tē njeëth yok ye lön le yen ariöp bák gäm yo? ¹² Ku na le kök kök la yic bik kákka yök tënë we, ke yo cí la yic wär yiényden? Ku akëcku kanj them buk la kē yökku, tē cök alön ë yen ke yiényda. Ku keriëc ëbën acuk guum rin buk kök cöl aa gam Wët Puöth Yam rin Raan cí löc ku döc. ¹³ Anjiec lön njic wek ye lön röör ë luui luaj Nhialic aa miëthden yök ë luai luaj Nhialic yic. Ku kök käk cí bëëi luaj Nhialic juaar ariäk nhom aa bëk lööm käk cí juaar yiic. ¹⁴ Këlä aya, aci Bëny looi bi kök ë kök lëk Wët Puöth Yam, kē pür kek aa yök thín. ¹⁵ Yen akëc luui ë yithkä. Ku yen aaci athör kënë gät ëmën rin bi yen ë yithkä wïc ë rienkië. Anjüëen ba thou tēn tē looi yen ë kënë. Acín raan bi wëtdiën nhiëem yen kënë nyaai tënë ya. ¹⁶ Acie rin ye yen kök lëk Wët Puöth Yam yen ya cöl anhiam. Ku yic ë rin cí Nhialic ya yöök ba kök lëk, ku abi rëëc apëi aköldä tënë ya

tē cí yen kök ë lëk Wët Puöth Yam. ¹⁷ Na luöoi ë luoi kënë tē cí yen ye tak ba looi, ke yen adhil ariöp wïc. Ku na cie yen tak ye, ku ye Nhialic yen lëk ye ya ba looi, ke ya bā ariöp wïc kädë? ¹⁸ Yenjö yen ariöpdië? Ariöpdië ë kē bi yen kök lëk Wët Puöth Yam ke ya cí thiëc ariöp, ku cá yinydiën bi akut kök cí gam yiëk ya wïc.

¹⁹ Yen raan ë rot. Yen acie alony raan dët. Ku ëmën yen ë rot cöl aye alony raan ëbën, rin bi yen kök juëc lëu bik gam. ²⁰ Tē luui yen kek kök Itharel, yen ë ciëη cimën raan Itharel rin bi yen ke lëu, cök alön cí yen ë kädit tënë ya ba ciëη ciëeηden. Yen ë ciëη cimën raan wïc ye bi lööη cí Mothith gät theek, tē luui yen kek kök ë lööηkä, rin ba ke lëu bik aa buöth Raan cí löc ku döc. ²¹ Këlä aya, tē luui yen kek kök cie kök Itharel, yen ë ciëη cimënden ke ya cí lööη kök Itharel thek. Kënë aya looi rin bi yen kök cie kök Itharel cöl aa buöth Raan cí löc ku döc. Ku acie lön ciëη yen ke ya kuc löj Nhialic, yen abuöth löj Raan cí löc ku döc yic. ²² Tē rëer yen kek kök ë gam, yen ë ciët raan tök kamken, rin bi yen ke lëu. Këya, yen ë rot looi ba thöη ke kök ëbën rin ba kök kök kony keyiic bik gam, kuat dhël bi yen ye lëu thín. ²³ Yen ë kákka looi ëbën rin bi yen Wët Puöth Yam ë rin Jethu yäth tuëη. Ku rin bi yen döc ye yök tē yëth Wët Puöth Yam tuëη yok aya.

²⁴ Anjiec kē, tē wëer kök, ee raan tönj cí kök wuör yen ë kën wëer kök nyaai. Wek aa dhil kat cimën kök wëer bák ë kënë lööm. ²⁵ Raan tuk, ee lööη ë tuk dhiel theek apëi, rin bi yen kē ye gäm raan tö tuëη, kën bën yäi aköldä, nyaai. ²⁶ Yen ë kënë ye yen kat ke ya cök yanhom ba tē rinj kök thín thap thok piny. Ku yen acie pëer ë gut yic ë path. ²⁷ Yen ë rot looi ba riël, ba Jethu buöth, rin

* 9:9 Aliu ciëeη ë jiëëη yic, L.rou 25:4; 1Tim 5:18 Mt 10:10; Lk 10:7

na ca kɔc juēc pišöc ke Nhialic cii ya reec aköldä.

10

Paulo ë kɔc cï gam pišöc rin jak ye kiëët

¹ Miëthakäi cï gam, awiëc bäk këwäär cï rot looi tënë wärkuan dīt wäär buøth Mothith ror liëet tak. Keek aake tiit luët, nawën ke tem Wār Lual ë path. ² Tëwäär buøth kek luët, ku wäär teem kek wār, keek aake cīt kɔc cï muöc nhüim bik aa kɔc buøth Mothith. ³ Keek ëbën aaci miëth töŋ thöŋ cam, miëth yik Nhialic ke ë rielde, ⁴ ku dëkkë ë piu ke looi Nhialic bik kuër kuur yic, kuur cath ke ke. Kuur ë ye Raan cï löc ku döc guöp. ⁵ Cök alön cï kãpuøthkä röt looi ëbën, ke Nhialic ëcï pušu mit kek wärkuan dīt juēc. Go Nhialic ke nöc ku weer guäpken roor tē cii cien.

⁶ Ëmën, Nhialic aci wärkuan dīt wäär cii yen pušu mit tënë ke tēm awuöc, bi yo wëet buk yopuøth cii ye yiëk käreec cimën wäär cï kek ye looi, ⁷ tädë ke yo dor jak cï kiëët cimën cï kɔc kök keyiic ye looi yon. Rin aci göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Kɔc aaci nyuc bik mith ku dëkkë ku jalkë dier.” ⁸ Dukku yopuøth ye yiëk bal cimën wäär cï kɔc kök keyiic ye looi, nawën ke raan tim thiärou ku ŋuan thou akäl tök. ⁹ Acuk lëu buk Bëny them cimën yon cï kɔc kök keyiic ye looi, nawën ke thööŋ kãpieny ke. ¹⁰ Duökkë ye rëer we jiëem wenhüim cimën wäär ye kɔc kök keyiic ye looi, ku aaci Nhialic bën tuöc atuönyde bi ke nöc. ¹¹ Käkã ëbën aaci röt looi tënë kɔc Itharel bi ke yo lëk. Ku käkã aaci gät piny rin bi yo lëk thün aya. Rin yok aa pür tē bi thök piny guö bën thün.

¹² Raan cï gam ye tak lön atiiit gamde, adhil yenhom täau piny bi

cien kërëc ye. ¹³ Na them yi ba adumuööm looi ke ŋic lön cï kɔc kök kanj them këlä aya. Nhialic ë kë cï thön dhïel looi. Acin raan bi Nhialic puöl bi them arëk aba athëmde cii gök. Ku tē them yi ka la dhël kony Nhialic yi ba athëm göök.

¹⁴ Këya, miëthakäi nhiaar, duökkë jak cï kiëët kanj door acin. ¹⁵ Yen ajam tënë we rin anjæc lön ye wek kɔc cï nhüim bak, takkë wët luëel kënë yic wepuøth ë röt. ¹⁶ Të dëk yok biny ye yok dek muön abiëc miëth Bëny yic ye yok Nhialic leec thün, ke yok aa röm riem Raan cï löc ku döc. Ku tē beny yok ayup ku camku, ke yok aa röm guöp Raan cï löc ku döc. ¹⁷ Rin ayuöm tök yen atö thün, ke yo ëbën cök alön juēc yok, yok aa guäp tök rin yok ayuöm tök röm.

¹⁸ Takkë kɔc Itharel tē ciem kek käk cï juër Nhialic, ke keek aa ya tök kek Nhialic. ¹⁹ Yenö wiëc ba lueel tē jiëem yen këlä? Ye nadë ke jak cï kiëët, ayi miëth cï juër ke aa la wëtten yic? ²⁰ Acie këya! Kë luëel ë lön käk ye kɔc cïn gam la cök juaar, ee tënë jakreec acie tënë Nhialic. Ku acä wïc bäk röt aa mat käk jakreec yiic. ²¹ Yin acii dëk biny muön abiëc ë Bëny, ku bën dek biny käk jakreec. Yin acii röm kek Bëny ku bën röm kek jakreec. ²² Na loiku ë kënë, ke rin wïc yok ye buk Bëny rac pušu. Yeku tak lön ril yok apei buk Bëny dhäl ku cii yo tēm awuöc?

²³ “Ayeku lueel yok aaci puöl buk käk wïcku ke looi.” Ee yic, ku acie keriëec ëbën yen path. “Keriëec ëbën aci puöl buk looi.” Ku acie keriëec ëbën yen yo kony. ²⁴ Yin adhil luui käk kɔc kök cöl amit puøth, tēn lön ye yin luui käk yi cöl amit pušu ë rot.

²⁵ Apath tënë yi ba kuat riŋ ye ke yaac tē ye riŋ yöc thün cuet, ke yi cii

10:1 B.bei 13:21-22; 14:22-29 **10:3** B.bei 16:35 **10:4** B.bei 17:6; Kn 20:11 **10:5** Kn 14:29-30 **10:6** Kn 11:4 **10:7** B.bei 32:6 **10:8** Kn 25:1-18 **10:9** Kn 21:5-6 **10:10** Kn 16:41-49 **10:16** Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lk 22:19-20 **10:18** Leb 7:6 **10:20** L.rou 32:17 **10:22** L.rou 32:21 **10:23** 1Kor 6:12

puşu diu. ²⁶ Rin aci gət athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Piny ku keriëec ëbën tş thın aa kāk ē Bëny.”

²⁷ Na cı yı cöl ba la mıth pan raan cın gam ku ca gam ba la, ke yı cam kuat miëth cı bëi tënë yı ke yı cıı thiëc. ²⁸ Ku na lëk raan dët yı, “Miëth kënë aci juër jak cı kiët,” Ke yı duk ē miëth kënë cam, ku acie rin diu tş yıpuşu, ee rin wët rëer raan cı ye lëk yı puşu. ²⁹ Këya, acie kē tş piändu yic, ē kē tş puşn raan dët yic. Raan dët abı thiëc ëlä, “Yeñö ye kē rëer puşn raan dët yic ya gël ba kediën tş yapuşu cıı loi? ³⁰ Na leec Nhialic rin miëth, ke yeñö bı raan dët ya nyieeny miëth cı yen Nhialic leec?”

³¹ Këya, kuat kē loi, tē mıth yın ayı tē dëk yın, loi ke ëbën dhël ye ke Nhialic leec thın. ³² Duk kē ye kōc kōk yōk ke rac loi cımën kōc Judia, tēdē kōc cie kōc Judia, ayı kōc akut kōc cı gam. ³³ Luşşikē cımëndië, aya looi ba raan ëbën cöl amit puşu kāk ya ke looi yiic, ke cā loi kēpath tënë yen ē rot, ke ye kâpath tënë kōc ëbën rin bı raan ëbën luök.

11

Dhël puwth ē rōök

¹ Luşşikē cımëndië, cımën ye yen luui cımën Raan cı lōc ku dōc.

² Wek aa ya leec rin ye wek luşşidë ku kāk ya pişşoc muk nhım akōlaköl. Ku wek aa kāk cı pişşoc tënë kōc cı gam, kāk ca ke ñic tënë kōc kōk ku nyuåth ke we, buåth yiic. ³ Ku awiëc bāk ñic lōn Raan cı lōc ku dōc atş moc ñhom ku moc atş tik ñhom, ku Nhialic atş Raan cı lōc ku dōc ñhom. ⁴ Këya, mony ē rōök, tēdē ke lëk kōc wët Nhialic ke cı yenhom kum, ee Raan cı lōc ku dōc rac guşp. ⁵ Ku tinj ē rōök tēdē ke lëk kōc wët Nhialic ke kēc yenhom kum ē muşnyde rac guşp, athōñ ke tinj cı muut ñhom bı rac guşp. ⁶ Na cıı tik yenhom ye kum, tē rōök kōc, ke ye rac guşp cımën tinj

cı muut ñhom. Këya, adhil yenhom kum. ⁷ Moc aci yenhom kum rin aci Nhialic looi bı ciët ye, ku gëm kënë ye cöl athōñ kek ye. Ku athëk tik tënë moc aye nyuåth lōn cı ye looi ke cıt moc. ⁸ Rin acın kē cıı Nhialic lōöm tënë tik bı yen moc cak, ee tik yen aci cak kē cı lōöm tënë moc. ⁹ Ku moc akēc cak rin ē tik, ē tikyen ē cak rin ē moc. ¹⁰ Këya, rin ē wët kënë ku rin atuuc nhial, tik adhil yenhom kum bı nyuåth lōn tş yen moc cök. ¹¹ Ku cıt lōn ye yok kōc cı mat kek Bëny, tik acie kē puşl yic tënë moc cımën ye moc kē cıı yic puşl tënë tik. ¹² Ee yic, ee lōm ē moc yen aci lōöm bı ke tik cak ku ē yic aya, lōn ē tik yen ē moc dhiëeth ku keek kedhie aabş tënë Nhialic raan cı keriëec ëbën cak.

¹³ Takkë yic, kek we ē röt lōn puwth yen bı tik rōök tënë Nhialic ke kēc yenhom kum tē rōök kōc juëc thın. ¹⁴ Aye ciëñ nyooth lōn bër nhım ñhom apēi aacı path ke moc. ¹⁵ Ku tēn tik ē kēn dhëñ. Nhiëm bäär aci Nhialic gām ye bı ya kēn yen yenhom kum. ¹⁶ Ku na le raan ye tak lōn wët luëel acie yic, ke yen ku akuut kōc cı wët Nhialic gam, yok aa cın tēdët ye yok Nhialic duşör thın.

Guirku röt apath buk guşp Bëny rōm

¹⁷ Wek aa cā bı leec wël lëk we kâ yiic, rin tē rēm wek bāk Nhialic door, käreç yakē ke looi kek aa juëc tēn kâpuwth yakē ke looi. ¹⁸ Tuen, aci kōc kōk lëk ya lōn tē rēm wek, wek aa weyiic tek. Ku acie wët tōk yen yakē lueel. Ku kënë alëu bı ya yic. ¹⁹ Ee tēde, alëukē bāk weyiic tek ē kamkun rin bı kōc luel yic ñic. ²⁰ Tē rēm wek ëbën ke we ye akut, ku cök alōn ye wek ye tak lōn ē yen kē cı Bëny dşör looi kam kōc yen camkē, ka cie yic. ²¹ Rin tē mıth wek, wek aye ñek mıth ē rot ke we cıı röt tit. Kōc kōk aa rëer ke nēk cök ku wiëet kōc kōk. ²² Ciënkē nhım

bësi ye wek mi̯th th̯in ku dëkkë th̯in? Aye akut kɔc ci gam yen yakë bën rac gu̯p, ku gu̯tkë kɔc c̯in kajuëc nyin? Yakë tak yenô ba lueel tënë we rin luai c̯it kënë? Ba we leec? Acã kəŋ looi ac̯in.

²³ Rin ɣen ac̯i piöoc yök tënë Bëny. Ku ë yen aca bën gãm we aya, lɔn Bëny Jethu, ee wëër wäär bi ye luom, ee cã ayup lööm, ²⁴ nawën ci Nhialic leec, ke beny ayup yic ku lueel, “Kënë ë guäpdië ci looi rienkun. Camkë ayum kënë bi wek ɣen aa tak.” ²⁵ Këlä aya, wën ci miëth thök ke löm aduŋ ci thiäŋ muön abiëc ku lueel, “Aduŋ muön abiëc kënë ë döör yam kek Nhialic ci thany riemdië. Të dek wek ye, luoi kë këya bi wek ɣen aa tak.”

²⁶ Wek aa thon ë Bëny lueel, yet aköl bi yen ben dhuk tã cem wek ayum kënë ku dëkkë muön abiëc adušk yic. ²⁷ Këya, na cam raan ayum Bëny ku dëk aduŋ muön abiëc yic, dhël yen ye dhöl guöp, ke yeen ala guöp awuöc, rin ci yen adumuööm looi tënë guöp ku riem ë Bëny. ²⁸ Raan adhil yepuöu kaŋ caath käreç ci ke looi bi jäl mi̯th ayup ku dëk adušk yic. ²⁹ Na cam raan ayup ku dëk adušk yic, ku c̯i tãden ye kek tök th̯in kek guöp ë Bëny yik yenhom bi ñic, ka bi Nhialic tēm awuöc tã cem yen ayup ku dëk adušk yic. ³⁰ Yen ë kē c̯i kɔc juëc weyiic gup riaam ku tuany ke ku thou kɔc juëc. ³¹ Na kəŋku ɣopuöth wic käreç cuk ke looi, ka c̯in kē tēm Bëny ɣo awuöc. ³² Ku luk aye Bëny looi ku tēm ɣo awuöc, rin na nhiäk la piny thök ke Nhialic c̯i ɣo tēm awuöc kek kɔc pinynhom ëbën.

³³ Këya, miëthakäi ci gam, tã met wek wenh̯im bäk mi̯th, ke we ye röt tiit. ³⁴ Ku na le raan ñek cök, ka dhil mi̯th baai rin bi Nhialic we c̯i tēm awuöc, rin c̯i wek röt ye tiit tã röm wek. Ku wël kök aa ba la lueel tã yeet ɣen tënë we.

12

Mi̯sc Wëi Nhialic

¹ Ëmën, awiëc ba jam mi̯sc ye yök tënë Wëi Nhialic. Awiëc bäk yith ñic rin ë kakkä miëthakäi ci gam. ² Anjæckë, wäär ye wek kɔc cie Nhialic ë door, wek aa we ci muöŋ dhöl juëc bäk ke aa door jak ci kiëät. ³ Awiëc bäk ñic lɔn ac̯in raan ye Wëi Nhialic cök puöu, lëu ye bi Jethu lëk guöp wël ræc. Ku ac̯in raan la riel bi lueel lɔn ye Jethu Bëny tã kēc Wëi Nhialic ye tääu yepuöu.

⁴ Mi̯sc juëc c̯i thöŋ aatö th̯in, ku ee Wëi Nhialic tönjé yen ë ke gam. ⁵ Kɔc aa luui dhöl juëc, ku ë Bány tök yen aye kē luösi. ⁶ Mi̯sc juëc c̯i thöŋ ye kɔc luui aatö th̯in, ku ë Nhialic tönjé yen ë ke gãm raan ëbën rin luoiden wic. ⁷ Nhialic ë raan gãm kē ye raan ye ñic lɔn rëer Wëi Nhialic kek ye, ku bi luösi bi yen akut kɔc ci gam kony. ⁸ Wëi Nhialic ë raan tök gãm ñiëç kəŋ. Ku Wëi Nhialic tönjé kënë, ee raan dët looi bi kɔc aa lëk kajuëc ñic bö tënë Nhialic. ⁹ Wëi Nhialic tönjé, ee raan yiëk riel bi yen Raan ci löc ku döc gam apei. Ku yik raan dët riel ë yen kɔc tuany kony. ¹⁰ Wëi Nhialic ë raan gãm riel bi yen käk jän gäi aa looi. Ku gëm raan dët riel ë yen wët Nhialic lëk kɔc. Ku raan dët ke riel ë yen mi̯sc bö tënë Wëi Nhialic, ku kök cie bën tënë ye tek thook. Ee raan yiëk riel bi jam thok kök, ku gëm raan dët riel bi käk ci lueel thok kök teet yiic. ¹¹ Ku ë Wëi Nhialic tönjé kënë yen ë kakkä gam ëbën tãc̯it tã wic yen ye th̯in. Ee ñek gãm mi̯sc c̯i thöŋ kek mi̯sc ë ñek.

Guöp ala yic kajuëc

¹² Guöp Raan ci löc ku döc ë guäp tök la yic kajuëc, c̯imën guöp raan la yic kajuëc. ¹³ Këlä aya, ɣook ëbën ke ɣo ye kɔc Judeo, tãdë ke ɣo ye kɔc cie kɔc Judeo. Tãdë ke ɣo ye kɔc lääu nh̯im, tãdë ke ɣo ye aloony. Wëi Nhialic ac̯i ñek kamkua a muöc

nhom ku arëër kek ʔo, ku acī ʔo looi buk aa ban ʔuṣp Raan cī ləc ku dəc.

¹⁴ Ku ʔuṣp acie aban ʔök, ala yic abək juęc. ¹⁵ Tëdë na lueel cök ëlä, “Rin cii ʔen ye cin, ʔen acie aban ẽ ʔuṣp.” Ka cii kënë ye looi, bi cii ye aban ẽ ʔuṣp. ¹⁶ Tëdë ke lueel yic ëlä, “Rin cii ʔen ye nyin, ʔen acie aban ẽ ʔuṣp.” Ka cii kënë ye looi aya bi cii ye aban ẽ ʔuṣp. ¹⁷ Na ʔuṣp ëbën ye nyin, ke ye piṅ kädë? Ku na ʔuṣp ye yic yetök, ke ye nõr kädë? ¹⁸ Ku yic akın, Nhialic acı abək cii thõṅ tãau ʔuṣp ʔök yic təcıt tẽ wıc yen ye thın. ¹⁹ Na ye aban ʔök yen tã thın ẽ rot, ʔuṣt acın ʔuṣp. ²⁰ Ku yic akın, abək juęc aatã thın ku ʔuṣp ee ʔök.

²¹ Këya, acii nyin lëu bi lueel tënë cin ëlä, “Yin acã wıc!” ²² Ku yic akın, abək ʔuṣp ye tak ciët ke cii ril, aacii dhil liu thın. ²³ Ku abək ʔuṣp ye yök ke cin luoi ye ke kuëc nhüim, kek aa yeku ʔiec muk apath. Ku ʔuṣp aban cie nyuṣth ẽ path, aye ʔiec kum. ²⁴ Ku ʔuṣp aban cie thiaan, acie kum. Ku Nhialic acã abək ẽ ʔuṣp cii ke looi bik aa ʔuṣp ʔök ëbën, ku acã abək ẽ ʔuṣp cii ke ẽ kuëc nhüim looi bi ya kek kädit apai. ²⁵ Këya, ʔuṣp ẽ ʔök acii yeyic ẽ tek, ku abëkken cii thõṅ aa röt kuṅny kamken. ²⁶ Na rem ʔuṣp aban ʔök, ka abək kök ẽ ʔuṣp aacii la lëṅ aya. Na lec aban ʔök, ka abək kök aa mit puṣth kek ye ẽ ʔök.

²⁷ Week ëbën wek aa ʔuṣp Raan cı ləc ku dəc, ku ʔek kamkun aban ʔuṣpde. ²⁸ Akut kəc cı gam yic, Nhialic acã atuuc tõṣu tuenṅ. Ku bö kəc wël Nhialic luël keçök. Ku bö kəc ẽ piöc. Ku kəc la riel ẽ luui käk jän ʔöi. Ku bö kəc la riel ye kek kəc tuany kony bik pial. Ku kəc ẽ kəc kony, ku kəc mac kəc, ku kəc jam thok kök. ²⁹ Keek acie atuuc ëbën, ku aacie kəc lək wët Nhialic ëbën, ku aacie kəc ẽ piöc ëbën. Acie raan ëbën yen la riel ẽ yen luui käk kəc

ʔöi, ³⁰ tädë acie raan ëbën yen la riel ye yen kəc tuany kony bik ben pial, tädë acie raan ëbën yen jam thok kök, tädë acie raan ëbën yen la riel bi käk cı lueel thok kök teet yiic. ³¹ Wëlke wepuṣth miśc kek dit apai. Ku miśc path kamken ëbën akın.

13

Nhiër

¹ Alëu ba jam thok kök, ayi thok ye atuuc nhial jam, ku na liu nhiër tënë ʔa, ke ʔen acit raan loi duṣot, tädë ke ʔen athõṅ kek lõnh ʔuṣt ẽ path. ² Na ba la riel ye ʔen kəc ʔiec lək wët Nhialic. Ayi ʔiëc ye ʔen käk ye moony deet yiic. Ayi lõn ba la gam ril apai tënë Nhialic, lëu ʔen ye ba gat yõök bik röt nyooṅ tẽ rëër kek thın. Ku na ciën nhiër ke ʔen ẽ raan cin kë ya lëu acın. ³ Na gam ba käk tã ke ʔen ëbën tek tënë kəc nõṅ, ku gam rot bi ʔen cuat męc, ku na ciën nhiër ka cin kë kony tënë ʔa.

⁴ Nhiër ẽ lõn bi raan kërac guum ku lir puṣu, acie tiël ku nhiaam. ⁵ Nhiër acie kuṣc ẽ wël ku acie cək ku acie thök ẽ puṣu. Raan la nhiër acie këręc cı luoi ye ẽ muk nhom. ⁶ Kəc la nhiër cit nhiër kəc cı gam, aacii puṣth dhil miët tẽ looi kärer, ku aa ye yic cəl aa mit puṣth. ⁷ Nhiër ẽ ʔo cəl agum keriëc ëbën, ku ẽ ʔo cəl amuk gamda kuat käk loi röt yiic, ku cəl ʔo anṣth Nhialic ku cuk yit.

⁸ Nhiër ẽ rëër thın akölaköl, ku miśc kök cimën luël wët Nhialic, ku jam thok kök ku ʔiëc ẽ kån, käkã ëbën aa rëër ku bik liu. ⁹ Rin miśc dan ye ʔok kån ʔic arëër ke ye abak, ku riel ye ʔok wët Nhialic luël a bak aya. ¹⁰ Ku na la kë cie abak ben, ke kënë abak acii ben wıc.

¹¹ ʔon ye ʔen meth, ʔen a ʔa ye jam cimën meth ku täk cimën meth, ku emën ye ʔen raandit, ʔen acie ben luui cimën meth. ¹² Kë yeku tiṅ emën acit mën dhie ye raan rot tiṅ

macar la nyin durdur yic. Ku aköl dët yok aabî kəriëëc ëbën tîj apath. Ku ëmën yën acîi kəriëëc ëbën ñic, ku aa ba ñic ëbën cimën tã ñic Nhialic ya thîn.

¹³ Ku ëmën gam ku ñõth ku ñhiër aatõ thîn, ku kedit ke ëbën ë ñhiër.

14

Wël juëc rin miöc Wëi Nhialic

¹ Ee ñhiër yen adhiëlkë yiëk wepuõth apeï, ku tãäukë wepuõth miöc ye yök tënë Wëi Nhialic, cimën miöcdüt kóc yiëk riel bik wët Nhialic luëel. ² Raan jam thonj cii kóc kök ñic ë Nhialic yen aye yen jam tënë ye, acie kóc kök rin acin raan wëtde deet yic. Ee riel Nhialic yen aye yen jam yith cii ke ñic. ³ Ku raan wët Nhialic luëel ë jam tënë kóc, ku wëlke aa kóc kony ku deetkë kóc puõth bik rëer apath. ⁴ Raan jam thok cin kóc ke piñ ë yen rot kony yetök. Ku raan wët Nhialic luëel, akut kóc ci gam kony ëbën.

⁵ Alëu ba ñhiaar tã ye wek ëbën jam thok cin kóc ñic ke. Ku anhiaar apeï bák la miöc ye wek wët bõ tënë Nhialic luëel. Rin raan wët ë Nhialic luëel aloi këpath apeï tënë raan ë jam thok cin kóc ñic ke, na cie këya, ka dhil la raan tet wël ye lueel yiic rin bi akut kóc ci gam kony. ⁶ Këya, tã le yën bën tënë we miëthakäi ci gam, yenõ ba kuõny we tã ye yën jam thok cii ke ye piñ? Acin këdän. Ku ë bi piath tã lëk yën we wët ci Nhialic nyuõth ya, ku tã piöoc yën ñiëëc ë kãñ ci Nhialic gam ya. ⁷ Ku këlã aya, kãk cin yiic wël ye ke piñ tã gut ke cimën lãör ku thom, na cii raan ke gut tãcüt tã wïc bi rölden nyooth, ke kóc piñ bi kën yen wïc bi looi ñic këdë? ⁸ Ku na cii raan lãör ë tãñ gut tãcüt tã ye ñiëc ye, ke kóc bi röt guir këdë bik la tãñ? ⁹ Ku këlã aya, bi raan dët wët lëk kóc ë thok kök deet yic këdë tã cii yen la gei? Yin abi ciët raan jam alir yic

ë path. ¹⁰ Thok juëc cii thõñ aatõ pinynhom, ku acin thonj tõñ cii këde ye deet yic. ¹¹ Ku na cá thonj jiëem raan ye deet yic, ke raan jam ë thonj kënë ë raan kuat dët tënë yën, ku yën ë raan kuat dët tënë ye. ¹² Ku cit lon wïc wek ye apeï bák riel ye Wëi Nhialic gãm kóc yök, dhiëlkë them kam kãkkök yiic ëbën bák riel ye ke kóc ci gam kony, kuany.

¹³ Këya, raan jam thonj cii kóc kök ye deet yic, adhil röök bi la riel teet yen wël ye lueel yiic. ¹⁴ Rin na rãök këlã aya thonj cá ñic, ke Wëi Nhialic arãök aya yãpuõu, ku ñhiamdië acin këpuõth looi. ¹⁵ Na ye tãde kan, ke yenõ ba dhiel looi? Yën abi röök ku wak yãpuõu ku ñhiamdië kedhie. ¹⁶ Tã leec yin Nhialic yiipuõu ë rot, thonj kuc raan dët bi röök ya gam këdë, “Yenakan.” Rin kuc yen kë ye lueel? ¹⁷ Na cök lecdun tënë Nhialic piath apeï, ke yin acie raan dët ë kony acin.

¹⁸ Yën alec Nhialic rin ye yën jam thok juëc cii ñic wär yën we ëbën. ¹⁹ Ku tën amat kóc ci gam, aya wïc apeï ba jam wël lik lëu bi ke deet yiic rin bi yën kóc kök piõoc, tën tã bi yën jam wël juëc cin kóc ë ke piñ.

²⁰ Miëthakäi, kóc ci gam, pãlkë kë ye wek tak cimën mith. Yakë tak cimën kóc ci ñhiim bak ku bák gup ciën awuõc cimën mithkor cin awuõc yekë looi. ²¹ Acï gõt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Yën abi kóc ë jam thok cin kóc ñic keek
col ajam tënë kackië,
ku na cãkkë looi këya,
ke keek aa ñot ke cii wët dië bi piñ.”
Acï Bëny lueel.

²² Këya, miöc ye kóc jam thok kök, acie kin kóc ci gam, ee kin riel Nhialic nyuõth tënë kóc këc gam. Ku miöc ye wët Nhialic luëel, ee kë ye kóc ci gam kony, acie kë ye kóc këc gam kony. ²³ Na mat kóc ci gam kenhiiëm ëbën ku rekkë jam yic thok cii thõñ, ku bõ kóc këc kãñ deet ku

kɔc kɛc gam, ke cɪk bɪ lueel lɔn cɪ jɔŋrac ke dɔm? ²⁴ Ku na bɔ kɔc kɛc kɔc kɛc wɛt Nhialic, ka bɪ raan yɔk ɛ rot lɔn le yen guɔp adumuɔɔm tɛ piŋ yen ɛ wɛlkɔ. Abɪ wɛl cɪ piŋ cɔl aŋic kɛ cɪ wuɔɔc. ²⁵ Ku wɛt Nhialic abɪ kɔkken ye tak yepuɔu cɔl aŋic kɔc kɔk. Ku abɪ yenhom guɔt piny ku door Nhialic ku lueel, “Nhialic arɛɛr kek we ayic!”

Kɔpuɔth ye looi tɛ rɔɔk kɔc

²⁶ Yeŋɔ ba jɔl lueel miɛthakɔi cɪ gam? Tɛ mɛt wek wenhɔim bɔk Nhialic door, raan tɔk ee waak ket ku piɔɔc ŋek. Ku luel raan dɛt kɔk cɪ nyuɔth ye, ku war raan dɛt wɛt cɪ lueel ɛ thon dɛt yic. Kɔkkɔ aaye looi ɛbɛn bɪk akut kɔc cɪ gam kony. ²⁷ Kɔc jam weyɪic ɛ thok kɔk cɪ nyic tɛ mɛt wek wenhɔim, acɪi kɔc karou ayɪ kɔc kadiɔk wan thook. Wek aa dhil ŋek ajam ɛ ŋek cɔk, ku raan war wɛtdun lɛkkɛ kɔc yic, adhɪl tɔ thɪn. ²⁸ Ku na liu raan war thok yic, ke raan jam thon cie piŋ kɔc kɔk abit ku jɛɛm yepuɔu ɛ rot tɛnɛ Nhialic. ²⁹ Calkɛ kɔc karou, tɛdɛ kɔc kadiɔk cɪ Nhialic gɔm wɛtde, aa lɛk kɔc. Ku kɔc kɔk akut, kɔc cɪ gam aa bit bɪk kɛ luel dɔt yic kepuɔth. ³⁰ Ku na bɪi Nhialic wɛt raan cɪ nyuc amat yic puɔu, ke raan jam akɔɔc. ³¹ Calkɛ raan tɔk aye jam ku ben ŋek la yecɔk, rin bɪ raan ɛbɛn piɔɔc ku deet ɛ puɔu. ³² Raan jam, lɛk kɔc wɛt Nhialic adhɪl nyic yenhom bɪ kɔɔc ku ben raan dɛt pɔl jam, ³³ rin awɪc Nhialic buk aa jam ke ŋek ɛ ŋek cɔk, ku cuk ye tɛɛr ɛ kamkua.

Tɛ mɛt akut kɔc cɪ gam yenhom tɛden ye kek rɔɔk thɪn, ³⁴ ke diɔɔr aacɪi pɔl bɪk jam. Keek aa dhil biet ku piŋkɛ. Aa dhil tɔ rɔɔr cɔk cɪt tɛ yeku yɔk ye ke cɪ gɔt lɔŋ kɔc Judeo yic. ³⁵ Na le kɛ wickɛ bɪk deet yic, ka dhil rɔɔrken thiɛɛc tɛ cɪ kek dhuk

baai. Rin acɪi path bɪ tik jam amat akut kɔc cɪ gam yic.

³⁶ Nadɛ ke ye wek we bɪi wɛt ɛ Nhialic thɪn? Nadɛ ke ye we wɛpɛc yen bɪi yen? ³⁷ Na ye raan tak lɔn ye yen raan kɔk Nhialic tɪŋ, tɛdɛ ke ye Wɛi Nhialic nyuɔɔth, ka dhil nyic lɔn kɔk gɔt ke aa kɔk bɔ tɛnɛ Bɛny. ³⁸ Na ye kɔkkɔ dhɔl yɪic, ke duɔkkɛ ye kuɛɛc nhom.

³⁹ Kɛya, miɛthakɔi cɪ gam, tɔɔkɛ wepuɔth kɔk bɪ Nhialic nyuɔth we yɪic bɔk ke aa lɛk kɔc, ku duɔkkɛ kɔc kɔk cɪ gam jam thok kɔk, ye gɛl bɪk cɪi jam. ⁴⁰ Wek aa dhil kɛriɛɛc ɛbɛn looi dhɛl la cɔk.

15

Jethu acɪi jɔt ran nyic

¹ ɛmɛn miɛthakɔi cɪ gam, wek aa ba bɛn lɛk rin Wɛt Puɔth Yam ya lɛk we, wɛt cɔk yɔk ku yen cɔk gam wepuɔth ɛbɛn. ² Wɛt ya lɛk we, ku yen bɪ we luɔk aya tɛ muk wek ye cɪt tɛ cɪ ŋen ye lɛk we thɪn, ka bɪ ciɛn wɛt puɔth cɔk gam, tɛ cɪi yen ye yic.

³ ŋen acɪi wɛt thiek yic apɛi yɔk ku lɛk we. Wɛt cɪ Raan cɪ lɔc ku dɔc thou rin adumuɔɔmkua. Cɪt tɛ cɪ gɔt ye athɔr thɛɛr wɛl Nhialic yic. ⁴ Acɪi thiɔk ku yeen acɪi Nhialic jɔt thou yic nɪn kadiɔk cɔk bɪ bɛn pɪr, cɪt tɛ cɪ gɔt ye athɔr thɛɛr wɛl Nhialic yic. ⁵ Ku nyuth rot Pɪtɛr ku jɔl atuuc kathiɔɔr ku rou. ⁶ Ku ben rot nyuɔɔth tɛnɛ kɔc juɛc wɔr kɔc buɔt kadhiɛc, kɔccken ye buɔɔth cɔk, kɔc ŋot ke pɪr kɔc juɛc, cɔk alɔn cɪ kɔc kɔk thou. ⁷ Ku ben rot nyuɔth Jemith ku jɔl rot bɛn nyuɔth atuuc ɛbɛn.

⁸ Ku jɔl rot nyuɔth ŋen ciɛɛn cimɛn raan lɔk dhiɛɛth ciɛɛn. ⁹ Rin ɛ ŋen akoor tɛnɛ atuuc ɛbɛn, aya yɔk acɪi path bɪ ŋen a cɔl ŋen atuuc rin ŋen acɪi kɔc akut, kɔc cɪ gam jɔɔr, ku cal ke aa gum apɛi. ¹⁰ Ku dhɛɛŋ ɛ Nhialic acɔ cɔl acɪt kɛnɛ akɔlɛ. Ku dhɛɛŋ cɪ gɔm ŋen akɛc nhom dɛɛr

³⁵ Raan dēt abī thiēc ēlä, “Bī Nhialic kōc cī thou jōt kēdē bīk bēn pīr? Ye guōp yīndē bī tō ke ke?”
³⁶ Yējō thiēc wek kēlä! Tē com yīn kāu, ku cīi yic kōj pāt bī ciēt kē cī thou ka cīi cil.
³⁷ Ku kē ye com ē kāu ē path cimēn kāu ē rap ku kāk kōk, acie kool rap yen ye com bī bēn dīt.
³⁸ Nhialic ē kāu gām guōp cī lōc ye. Ee kuat kāu gām guōpden path ke ye.

³⁹ Gup kāk pīr ēbēn aaciī thōj. Kōc aa la guāpden ē rōt, läai aa la guāpden ē rōt, diēt aa la guāpden ē rōt, ku rec aa la guāpden ē rōt aya.

⁴⁰ Ala gup tō nhial ku gup tō pinynhom, ku dhēēj rēēr kek gup tō nhial aaciī rēēr ke gup tō pinynhom.
⁴¹ Akōl ala dhēējde ē rōt, pēci ala dhēējde ē rōt ku kuēl aa la dhēējden ē rōt. Ku kam ē kuēl, kuēl kōk aa la dhēējden ē rōt aya.

⁴² Abī ciēt ē kēnē tē le Nhialic kōc cī thou jōt bīk pīr. Tē cī guōp thiōk ka dhiāth bī ya tiōp, ku tē jōt ye, ka cīi bēn thou ku cīi bēn dhiāth.
⁴³ Tē cī guōp thiōk, ka cī riāāk ku cīn dhēēj ku riel. Tē jōt Nhialic ye, ka bī dhēj ku ril.
⁴⁴ Tē cī ye thiōk, ke ye guōp pinynhom tēn, tē jōt ye, ka bī ya guōp ye Wēi Nhialic gām pīr. Cīt lōn tō guōp pinynhom thīn, guōp pan Nhialic atō thīn aya.

⁴⁵ Rin aciī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Raan tuēj Adam ēci cak ku bī pīr, ku Adam ciēēn ē pīr wēi gam.”
⁴⁶ Acie guōp pan Nhialic yen kōj bēn ē guōp pinynhom.
⁴⁷ Adam tuēj ē cak ē tiōp, ku Adam dēētē ē bō nhial.
⁴⁸ Kōc pinynhom aa thōj kek raan wāär cak tiōp, ku kōc ē kōc nhial aa thōj kek raan bō nhial.
⁴⁹ Ēmēn yok aa thōj kek raan cī looi ē tiōp, ku akōldā yok aabī thōj kek raan bō nhial.

⁵⁰ Miēthakāi cī gam, awiēc bāk njic lōn gupkuan la yiic adiōj ku riem aabī riāāk piiny rañ yic. Aaciī rōt bī mat ē bāāny Nhialic yic, bāāny

rēēr thīn akōlriēēc.
⁵¹ Wek aa ba lēk kē cak njic thēer ku bāk deet yic ēmēn. Acie yo ēbēn yok bī thou, yook ēbēn yok aabī yiēc guōp ē yam.

⁵² Abī rot looi kaam thīn koor ē path. Tē piñ kēcit kañ yic akōldā thōok piny, Nhialic abī kōc cī thou jōt bīk pīr. Yok aabī waar ēbēn buk cīi bēn thou.
⁵³ Gupkuan cī thou ku riēēkkē ē rañ yic, aabī waar gup cie thou, gup cie riāāk rañ yic. Ku yok kōc pīr yok aabī gām gup cie thou.
⁵⁴ Tē le kēnē rot looi, gupkuan ē thou ku riēēkkē aabī waar bīk cīi bēn aa thou, ke wēl Nhialic cī gōt thēer aabī kenhūim jāl tiēēj,
 “Riel ē thou aaciī liu, thou aciī göök papot!”

⁵⁵ “Yīn thou, riēldu ako? Yīn thou, riēldun yīn yo göök ē yīn kōc nōk ako?”

⁵⁶ Thou ee riēlden yen kōc nōk yok tēnē adumuōōm, ku adumuōōm ee riēlde yok tēnē lōj.
⁵⁷ Yok aa dhil Nhialic leec, rin cī yen yo cōl ayōk riel ye yok adumuōōm ku thuōu tiaam, rin kē cī Bānyda Jethu Kritho looi.

⁵⁸ Kēya, miēthakāi cī gam, muōkkē gamdun apath guōōmkē. Yakē luui akōlakōl rin Bēny, rin anjēckē aciīn kuat luui yakē looi rin Bēny bī nhom kañ dēer piny ē path.

16

Wēēu ye juaar rin kōc cī gam Judia

¹ Awiēc ba jam rin wēēu wiēc kē bāk ke juaar rin bī wek kōc cī gam Judia kony. Wek aa dhil kē ca lēk akuut kōc cī gam Galatia looi.
² Njēk ē kamkun adhil wēēu atōōu tēcit tēn akuēnden bī lēu akōl Nhialic thok ēbēn, rin bī ciēn wēēu bēn kuōōt yiic akōl bī yēn bēn.
³ Na la bēn ke yēn abā athōōr gām kōckun cak kuany, ku lēk kōc Jeruthalem lōn kōckā aa kōc yēth wēēu cik juaar tēnē we.
⁴ Na pēth tēnē ya ba la Jeruthalem, ke kek aabī cath ke ya.

Të cî Paulo guiër kényde

⁵ Үен абі јал бѣн тѣнѣ we тѣ cî Үен кан тѣек Mathedonia, rin aca guuir ba тѣек thîn. ⁶ Aya yök Үен абі лăк Үа la рѣер kek we, тѣдѣ Үен абі rut thöl, ku wek aa бă куony la кенyдиѣ yic kuat тѣ le Үен thîn. ⁷ Acă wïc ba we tîŋ ë path ëmën ku bar tuеŋ. Aya ŋsöth ciët Үа бi рѣер apeï kek we тѣ pël Bëny ye бi rot looi.

⁸ Үен абі рѣер Epethuth ë тѣн Үет акöl Yan Ayup cîn yic луou, ⁹ rin Үен ala кѣ луou ke дit тѣн apeï, cök alon cîi koc juëc кѣ луou wïc.

¹⁰ Na бö Timothï, ke nyuöthkë ye lon acîn кѣ бi ye cöl ariöc тѣ рѣер yen kek we, rinalui rin Bëny cîmën luui Үен rin Bëny aya. ¹¹ Acîn raan ë kamkun yöŋ Timothï guöp. Kuonykë бi dhölde тѣек apath бi dhuk тѣнѣ Үа ke пуol guöp, rin aŋääth бi dhuk kek miëthakäi cî gam luui yök ke ë tök.

¹² Ëmën, rin wämääth Apolo, aca Үа yöök бi la тѣнѣ we kek miëthakäi kök cî gam. Ku acîi wïc бi la тѣнѣ we ëmën, aŋot бi la тѣ lëu yen rot.

Wël ciëen

¹³ Tiëerkë nhïim, kääckë ë cök gamdun yic, duökkë riöc, riëlkë пуöth. ¹⁴ Wek aa dhil кѣриëëc ëбѣн looi kek nhiër weпуöth. ¹⁵ Wek aa ŋic Ithipanath kek kacke, kek aa koc ke kоŋ wët Nhialic gam pandun Akaya ku yekë luui apeï rin koc ë Nhialic. Wek aa lăŋ, miëthakäi, ¹⁶ bäk koc cîi kăkkă theek ku raan dët rot măt thîn бi luui kek ke.

¹⁷ Үен amit пуöu rin cî Ithipanath ku Portunato ku Akaikuth бѣн, keek aacî бѣн luui nyiëndun wäär liiu wek. ¹⁸ Rin aacă бѣн cök пуöu ku we aya. Dhiëlkë wët ye kockä lueel piŋ.

¹⁹ Akuut koc cî gam wun Athia aa we tuöc miäthden, Akuila ku Prithk-ila ku akuut koc cî gam mat panden, aa we tuöc miäthden apeï rin Bëny. ²⁰ Miëthakäi cî gam tö ë тѣн aa we муsöth. Miäthkë röt ë kamkun муöth koc cî gam.

²¹ Ee Үен Paulo Үен agät ë муöth kënë ë ciëendië.

²² Kuat raan cîi Bëny nhia abï kërac yök. Bányda, bäär!

²³ Bî dhëeŋ Bányda Jethu рѣер ke we.

²⁴ Nhiërdië arëër kek we ëбѣн rin Jethu Kritho.

Muöth ciëen

16:5 Луoi 19:21
16:15 1Kor 1:16

16:8 Leb 23:15-21; L.rou 16:9-11
16:19 Луoi 18:2

16:9 Луoi 19:8-10

16:10 1Kor 4:17

Athör ë rou cï Paulo gät kəc gen Korinth Wët nhom

Athör ë rou tənë kəc cï gam gen Korinth, ee gët Paulo wäär cï wël wääc kam akut kəc cï gam kek ye. Kəc kək kam akut kəc cï gam yic aake ye Paulo lək guöp wël rəc apei. Ku aci Paulo nyuöth ke lən wïc yen ye bï bən döör ke ke, ku aci puöu miët apei wën cï yen rot looi.

Abañ tuenñ athöör yic, Paulo ë jam ciεηde kek akut kəc cï gam gen Korinth. Ku tët ke kën gët yen athöör wäär ke tuc puöu apei. Ku lək ke miët ë piände rin pël ë wët piny, ku döör kamken cï wël cï lək ke athör kënë yic cəl aloi rot. Ku jəl lək akut kəc cï gam bïk kəc nññ cï gam pan Judia aa kony ë puöu ebën. Ku wën jəl wël wicke bï ke lueel thök, Paulo aci rot bën kony tənë kəc kək Korinth ye lueel lən kek atuuc ayic, ku lən cï Paulo ye atuny la cök.

Käk tō thïn

Wët Nhom 1:1-11

Paulo ku akuut kəc cï gam gen

Korinth 1:12-7:16

Kuəny rin kəc cï gam Judia 8:1-9:15

Paulo ë rot kony lən ë yen atuuc ayic 10:1-13:10

Thök ë wël 13:11-13

¹ Athör kënë abö tənë Paulo, atuny Jethu Kritho ë wët wïc Nhialic, ku wämääthda Timothï ku tənë akut kəc cï gam gen Korinth, ku tənë kəc kək ë Nhialic ebën rëer pan Akaya.

² Bï Nhialic Wäda ku Bëny Jethu Kritho we yiék dhëenñ ku döör.

Paulo ee Nhialic leec

³ Lecku Nhialic Wun Bänyda Jethu Kritho. Yen ë Wädan lir puöu tənë yo ku yen ë yo deet puöth käreç yiic akölaköl. ⁴ Ee yo deet puöth

käreç yo yök yiic, rin buk lëu aya buk kəc kək aa deet puöth kärkeken yiic. Aayeku ke deet puöth cït tē ye Nhialic yo deet puöth thïn. ⁵ Ku cït lən ye yok gum aya rin wët Raan cï ləc ku döc, yen ë tēde aya, Nhialic ë yo deet puöth kajuëc ril yiic apei akölaköl. ⁶ Na guumku, ke rin bï we deet puöth ku luäk we, na deet yopuöth ke rin bï we deet puöth, ku gëm we riel ye wek gum cimën tē ye yok kəñ guööm thïn aya. ⁷ Wek aa nñthku apei, rin anjicku lən guum wek cimënda, këya yok aabi deet puöu rəm yodhie.

⁸ Miëthakäi, awicku bäk käreç cï yo yök wäär rëer yok pan Athia nïc. Käreç ke cuk yök aake dit apei ciët ke cuk bï lëu buk ke guum, yok aa yo cï yonhüim nïec wei ë piërda. ⁹ Acuk yök lən cït yok kəc cï tēm thou. Ku kënë aci rot looi bï nyuöth yo lən acie rielda yen nñthku, ee riel Nhialic raan kəc cï thou jət. ¹⁰ Aci yo puööt bei kək ke duër yo nök yiic, ku abi yo kony. Ku anñthku lən bï yen yo bën kuöny bei, ¹¹ cimën cï wek yo kony ë röökkun. Këya, röök juëc bï looi ë rienkua aabi Nhialic dhuk nhüim ku döc yo, ku kəc juëc aabi Nhialic leec rin këpuöth cï looi tənë yo.

Paulo aci kënyde waar yic

¹² Anjicku yopuöth kuat kək yeku ke looi pinynhom ë tən aa yeku ke looi puön yer cï Nhialic gäm yo. Ku ë yen kënë yo cəl anjic rëer kek we. Ku yen aloiku dhëenñ ë Nhialic, acie nïëc kan tō ke raan. ¹³⁻¹⁴ Wek aa ya gät kək lëukë bäk ke kuen ku detkë keyiic. Ku na cək amën cï wek wëlkä ye deet ebën, ka ya nñöth lən njet bï wek ke deet yiic ebën, rin na ye aköl le Bänyda Jethu dhuk ke wek aabi nhiam rienkua cimën bï yok nhiam ë we.

¹⁵ Rin nïc yen ye lən bï wek wëlkä deet, aca guiir tuenñ ba la tənë we bäk dät bën yök. ¹⁶ Rin ë ca guiir ba

tëek tēnē we tē le ɣen Mathedonia, ku tē le ɣen dhuk aya, ku bāk ɣa cōl ala Judia. ¹⁷ Wäär guuir ɣen kenydiē këya, ye nyooth lōn cī ɣen ye wīc ba dhiel looi? Tē guir ɣen kē wiēc ba looi cā ye yiēk ɣanhom? Tēdē ya ke guir cīmēn kōc pinyinhom ē tēn, kōc ye lueel, “Vēē,” Ku gokē lueel, “Vei, vei,” Nyin yic kedhie? ¹⁸ Cīmēn ɣic ɣok ye alanden lōn Nhialic ē wētde tiēēn nom, kē ca thōn we ēcie “Vēē,” tēdē ke ye “Vei.” ¹⁹ Rin Wēn Nhialic Jethu Krītho ye ɣok wētde lēk we ɣok Thilath ku Timothī, ē kēc bēn ke ye pušu rou, ēcī bēn ke ye pušu tōk. ²⁰ Na cōk la kājuēc cī Nhialic thōn ka tōk rin Raan cī lōc ku dōc, rin yen ē kāk cī Nhialic ke thōn tiēēn nhūim. Ku ayeku lueel ē rienke, “Yenakan,” tē leec ɣok Nhialic. ²¹ Ee Nhialic yen ē ɣo looi ɣodhie buk aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc. Acī ɣo dōc, ²² ku yīk ɣo kinden ye ɣok kacke, ku tēēu Wēike ɣopuŋth bī nyooth lōn ye ɣok kacken bī kāk cī tōšu ɣok.

²³ Na ye lueth yen luēl, ke Nhialic abā tēm awuśc. Wēt kēc ɣen bēn la Korinth ē rin cī ɣen ye wīc ba we cōl aben gum. ²⁴ Acuk wīc buk we māk kē bāk gam. Anjicku lōn wek aa ril ē gamdun yic. Wek aa konyku ke rin miet ē piāndun.

2

¹ Kēya, aca bēn tak ba cī bō tēnē we rin bī ciēn kēreēc dēt ben rot looi. ² Rin na cal we aa riāāk puŋth, ka cīn raan dēt cī dōŋ bī ɣen cōl amit pušu, rin aa wek aca rac puŋth. ³ Ku cīt lōn yen tēnē cī ɣen we gāt athōōr thīn, ɣen acī bī bēn, rin aya yōk ke ɣa bī riāāk ē pušu yōk, tē ya tak ke ɣa bī kē cōl ɣa amit pušu yōk thīn. Ee ɣic alanden, kē bā cōl amit pušu abī we cōl amit puŋth aya. ⁴ Wäär gēt ɣen we athōōr, ɣen a ɣa rem pušu apei aba ya dhiau, ku kēn luōi acie

lōn bī ɣen we rac puŋth, ee rin bāk tē nhiēer ɣen we thīn apei ɣic.

Pēl wēt piny tēnē raan cā awuśc looi

⁵ Na cī raan awuśc looi tēnē raan dēt, ka kēc looi tēnē ɣen ē rot, ee tēnē we rin acīt kē cī looi tēnē we cōk cī ye we ēbēn. (Aluēl kēlā rin acā wīc ba jam ē wēt kēnē yic apei.) ⁶ Ee tēde yen tē cī kōc juēc kamkun raan kēnē wēt thīn. ⁷ Emēn këya, wek aa dhil wēt pāl piny tēnē ye ku dētkē pušu rin bī pušu cī pēk wei bī jāl ē gam yic. ⁸ Kēya, wek aa yōk bāk cōl anjic lōn nhiēer wek ye. ⁹ Wek aaca gāt athōr kēnē rin ē wiēc ba ɣic lōn ye wek wēlkiēn ca lēk we gam ēbēn. ¹⁰ Na le raan tōŋ pēl wek wēt piny tēnē ye, ke ɣen apei wēt piny tēnē ye aya, tē le yen awuśc cī looi dhiel pāl piny tēnē ye ayic. Aya looi ē rienkun ke Raan cī lōc ku dōc daai kē tō ɣapušu. ¹¹ ɣen ē kēnē looi rin bī Bēny jakreēc riēl cī yōk bī luōida rac, rin tēden yen luui thīn anjicku apei.

Dīer ē Paulo gen Troath

¹² Wäär ɣēt ɣen gen Troath ba Wēt Puŋth Yam ē Raan cī lōc ku dōc bēn lēk kōc, ke yōk lōn cī Bēny Jethu dhīl ē luōi ɣany thok. ¹³ Ku ɣen ē ɣa cī dīer apei rin kēc ɣen wāmāath Tito yōk. Guō kōc tōŋ ku bar Mathedonia.

Riēl ye yōk tēnē Raan cī lōc ku dōc

¹⁴ Lecku Nhialic! Ee ɣook wat nhūim akōlakōl buk tiam rin Raan cī lōc ku dōc. Nhialic ē ɣo luōi bī niēēc rin Raan cī lōc ku dōc piny thōŋ yic ēbēn cīmēn miōk ɣir apei. ¹⁵ Rin ɣok aa cīt adōŋ ɣir mit ye Raan cī lōc ku dōc gām Nhialic, adōŋ ɣir ē thiēi piny kam kōc luēk Nhialic, ku kōc mār. ¹⁶ Tēnē kōc kōk ē ɣuēc reēc ē thou bēēi, ku tēnē kōc kōk ē ɣuēc mit ē pīr bēēi. Yeŋa lēk ye bī kēnē looi? ¹⁷ ɣok aacī cīt kōc juēc kōk wēt ē Nhialic looi bī kek aa la lim. ɣok aa wēt ē yic lueel ē Nhialic nom, rin

yok aa kɔc Raan cī lɔc ku dɔc, ku ë Nhalic yen aci yo tooc.

3

Kɔc lui ë Döör Yam

¹ Yakë tak lɔn yok aa ben röt lëk we? Acie tēde. Kɔc kɔk athör lööm tēnē we bī kek röt la nyuöth kɔc kɔk, ku kɔc kɔk aa athör bēxi tēnē kɔc kɔk bī kek röt bēn nyuöth we. Ku yok acie wic athör cit kakkä. ² Aa wek athördan yeku muk, cī göt yopuöth bī raan ebēn njic ku kueen. ³ Wek aa cit athör bö tēnē Raan cī lɔc ku dɔc. Akēc Raan cī lɔc ku dɔc göt galam, aci göt Wēi ë Nhalic pīr. Akēc göt aleel pat yiic köth, aci göt yopuöth.

⁴ Alëuku buk kakkä lueel ke yo njic Raan cī lɔc ku dɔc ë Nhalic nhom. ⁵ Acä lëu ba lueel lɔn yok aa la rielda ë röt ye yok Nhalic luösi. Riel ye yok ye luösi ayeku yök tēnē ye. ⁶ Yen aci yo yiëk riel ye yok kɔc lui rin döör ë yam kek ye, döör ë Wēi cī cit löŋ cī göt. Löŋ cī göt ee thou bēxi tēnē kɔc, ku Wēi ë pīr bēxi.

⁷ Löŋ ecī göt aleel pat yiic köth, ku diik Nhalic ecī rot nyuöth wäär gem ye. Na cɔk a wäär cī ruel Nhalic yen cī Mothith paat piny bēn jāl amäath, ke ɲot ril apēi bī kɔc Itharel cī lëu bīk Mothith döt. Këya, na ye löŋ thou bēxi, tēnē kɔc yen luui kɔc yen bēn kek diikdüt cit kēnē, ⁸ ke diik luui Wēi cī bī dit apēi! ⁹ Na ye löŋ döör theer kɔc cɔl atēm awuöc la diik, ke ye diikdüt yindē bī löŋ döör yam kɔc cɔl aala cök tēnē Nhalic bēxi! ¹⁰ Ee yic, löŋ döör theer acin këpuöth bī ye thöŋj kek löŋ döör yam. ¹¹ Na ye löŋ döör theer cī guö bēn liu la diik, ke ye diikdüt yindē bī döör yam cī bī kan liu bēxi!

¹² Yok aa cie riöc tē jiem yok rin le yok ɲöth löŋ döör yam la diikdüt akölrüec ebēn ¹³ Yok acī cit Mothith wäär yenyin kum bī kɔc Itharel diik Nhalic cī njic tē jiel yen thīn amäath. ¹⁴ Keek aake cī muör

puöth. Agut cit emēn kēn ke cɔl aaci käŋ njic aŋoot tē kueen kek athör löŋ theer, kēn ke muör puöth aŋoot tō thīn. Ku aye nyaai tē mēt raan rot Raan cī lɔc ku dɔc. ¹⁵ Agut cit emēn gēt yen athör, tē kueen kek löŋ Mothith, kēn ke muör puöth bīk käŋ cī njic aŋoot thīn. ¹⁶ Ku kēnē aye nyaai tē mēt raan rot Bēny. ¹⁷ Ku Bēny ye lueel ë wēlkä yiic ë Wēi. Ku tē réer Wēi Bēny thīn, lääu nhom ë tō thīn. ¹⁸ Diik Nhalic ayeku nyuöth rin cīn yen kēn yo muör puöth. Ku Wēi Bēny ë yo looi ebēn buk ciēt ye, ku diëkde ë rot juak, kēnē ë luui Wēi ë Bēny.

4

Riel Nhalic gupkuan cit töny cī cuëc tiöp

¹ Këya, yok aacie dhör ë luui kēnē rin ë Nhalic yen agēm ye yo ë lier piände. ² Yok aaci kuec buk kāk ye moony ku kāk kɔc rac gup cī ye lueel. Ee yic yen ayeku lueel kɔc nhūm. Ku yen aye kek ye njic kepuöth ebēn, yeku kɔc yindē ë Nhalic nhom. ³ Na cī kɔc kɔk Wēt Puöth Yam yeku lëk kɔc ye deet yic, ka kɔc cī puöth määk kek aacie ye ye deet yic. ⁴ Jɔŋrac mac kɔc piny kēnē ya aköl aci kɔc këc gam muör puöth, ku bīk ruel ë bēn tēnē Wēt Puöth Yam cī ye tūŋ, wēt yam diik Raan cī lɔc ku dɔc yen cit Nhalic guöp. ⁵ Yok aaci kɔc ye lëk rin bī yok röt lueel, yok aa kɔc lëk rin Jethu Kritho ke ye Bēny. Ku yook ke yo ye aloony tēnē we rin Jethu. ⁶ Nhalic yen luel ye athör theer yic elä, “Cɔl ruel aruel muöth yic.” Yen ë Nhalic töŋj cɔl ruel njëc kan aruel yopuöth bī yo nyuöth diik Nhalic ë ruel Raan cī lɔc ku dɔc nyin.

⁷ Ku yok kɔc la këpuöth diit kēnē, yok aa cit tööny cī cuëc ë tiöp. Ku ë rot looi këya bī nyuöth lɔn riieldit apēi ë bēn tēnē Nhalic, acie yo.

8 Ƴok aa kāk jōr Ƴo yōk ku aacie Ƴo ye rac. Na cōkku kē loiku kuc, ke Ƴok aacie dhōr. 9 Ƴok aaye cōl agum, ku Ƴok aa kēc Nhialic pāl wei. Ƴok aaci nōk buk la nan piiny, ku Ƴok aa kēc thou. 10 Kuat tē yeku tēek ēbēn Ƴok aa ciēt kōc bī nōk cīmēn Jethu. Kēya alēu kōc kōk bīk pīr Jethu tīŋ Ƴogup. 11 Rin Ƴok kōc pīr, Ƴok aa rēer akōlakōl Ƴo cit kōc bī thou rin Jethu, rin bī piērde tīŋ guōpdan bī thou yic. 12 Kēya, Ƴok thou rin bī wek pīr.

13 Aci gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, “Ƴen ē jam rin cī Ƴen gam.” Ku rin le Ƴok gam tōŋ thōŋ, Ƴok aa jam aya rin cī Ƴok gam. 14 Rin aŋicku Nhialic yen jōt Bēny Jethu bī ben pīr, abī Ƴo jōt kek Jethu aya, ku nyēi Ƴo ku we bī Ƴo Ƴāth tē rēer yen thīn. 15 Kēnē aloi rot ēbēn ē riēnkun. Aloi rot rin bī dhēēŋ ē Nhialic Ƴet tēnē kōc juēc, rin bī kōc juēcā piath ē Nhialic ŋic, ku bīk aa leec ku dorkē.

Pīr rin ē gam

16 Ku rin ē wēt kēnē Ƴok aacie puōth ē bath cōk alōn thōōk riēlda amāāth-amāāth, ke piāthkua aa ber piny akōlakōl. 17 Aterthii yeku ke yōk ēmēn, aa guir Ƴook rin pīr akōlriēc bī aterthii kuankā looi bīk cīi ye kāŋ acīn. 18 Rin Ƴok aacie Ƴopuōth ē tāāu kāk ye tīŋ yiic, Ƴok aa Ƴopuōth tāāu kāk cīi ke ye tīŋ yiic. Rin kāk ye tīŋ aa guō jāl, ku kāk cīi ke ye tīŋ aa rēer thīn athēer.

5

1 Rin aŋicku lōn guāpkua pinynhom ē tēn aa cit duēl ye Ƴok rēer thīn kaam koor. Ku na la duēl kēnē riāāk ke Nhialic abī Ƴo yiēk yōt tēden rēer yen thīn, Ƴōn kēc raan looi yecin. Ƴōn ē looi Nhialic nhom guōp, cīi bī kaŋ riāāk. 2 Cit ēmēn rēer Ƴok Ƴo dhiau, ayeku wīc lōn bī Nhialic Ƴo gām gupkuan yam bō nhial. 3 Ku rin cīi Ƴok bī ŋōŋ ē guōp, Ƴok aabī gām guōp yam. 4 Gupkuan

rēer ke Ƴo pinynhom aaci bī rēer thīn athēer. Ƴok aa dhiau rin kājuēc buk guum. Ku acie lōn wīc Ƴok ye buk thou ayic, kē wīcku ē lōn bī Nhialic Ƴo waar bī Ƴo gām guōp ē yam bī pīr akōlriēc ēbēn. Kēya, Ƴok aa wīc gupkuan pinynhom bī ke waar guōp bī rēer thīn athēer. 5 Ee Nhialic yen aci Ƴo guiir rin awēr kēnē. Ku gēm Ƴo Wēike buk ŋic lōn bī yen ye looi.

6 Kēya, Ƴok aa rēer Ƴo deet Ƴopuōth akōlakōl. Ku aŋicku tē rēer Ƴok ē guōpdan kēnē yic ē pinynhom tēn, Ƴok aa rēer ke Ƴo mec kek tēn bī Ƴok rēer thīn kek Bēny. 7 Ƴok aa pīr ē gam, acie kē yeku tīŋ. 8 Ƴok aa rēer Ƴo deet Ƴopuōth ku guirku rōt apeī buk guōpdan pinynhom puōl rin bī Ƴok la tē rēer Bēny thīn. 9 Adhilku looi buk Bēny cōl amit puōu piērda yic pinynhom ē tēn, ku pīrdan akōldā aya. 10 Rin Ƴok aabī dhiel kōōc Raan cī lōc ku dōc nhom akōl ē luk, bī ŋek atēm awuōc, tēdē ke dōc rin kākken cī looi wāar pīir yen pinynhom.

Nhialic ē kōc cōl amāāth kek ye rin Jethu

11 Cit lōn ŋic Ƴok ye apeī yen tē dhil Ƴok riōōc thīn ē Bēny, yen aye Ƴok kōc kōk lēk bīk kepuōth wēl Bēny. Bēny aŋic Ƴo apeī, ku aya ŋōōth lōn piāthkun yiic wek aa ŋic Ƴo aya. 12 Acie lōn wīc Ƴok ye buk rōt ben lēk we, wek aa wīcku buk we nyuōth kē bī wek aa nhiam ē Ƴo, tē rēer wek kek kōc nhiam kāk ye tīŋ ku aa liu kepuōth. 13 Na ye kōc kōk Ƴo tīŋ ke Ƴo cī nhīim liāāp, ke kēda ē rōt kek Nhialic, na lok nhīim cōk, ke kēpiathdun. 14 Kāk yeku ke looi, aa yeku looi rin nhiēr Raan cī lōc ku dōc. Ku ēmēn aŋicku lōn cī raan tōk thou rin kōc ēbēn. Ku kēya, kōc ēbēn aa rōm thuōnde. 15 Aci thou rin kōc ēbēn. Kēya, kōc pīr aaci dhil pīr rin bī kek puōth miēt ē rōt, ku aabī pīr

rienneken yen raan ci thou ku ben jot p̄ir ē riennen.

¹⁶ Ku em̄en le tuenj yok aaci raan l̄eu buk njic cit t̄e ye tīen ye. Ku na le koc ke njic Raan ci l̄oc ku d̄oc ke ye raan w̄aar r̄eer pinynhom, ka cie t̄ede k̄eya em̄en. ¹⁷ T̄e ci raan rot m̄et Raan ci l̄oc ku d̄oc, ke yeen aci ya raan ci ben cak. K̄eth̄eer aci j̄al ku k̄en yam aci b̄en. ¹⁸ K̄enē ee Nhialic yen aloi ye eb̄en. Aci yo d̄or̄r kek ye rin Raan ci l̄oc ku d̄oc. Ku yik yo luoi buk koc k̄ok d̄or̄r kek ye. ¹⁹ K̄e yeku l̄ek koc, ee l̄on looi Nhialic koc eb̄en bik d̄or̄r kek ye rin Raan ci l̄oc ku d̄oc. Nhialic ak̄ec awūs̄oc yek̄e ke looi kūēc nh̄im, ku aci yo ḡam luoi ye lueel t̄e bi yok koc ya d̄or̄r th̄in.

²⁰ K̄eya, yok aa tuc jam nyin Raan ci l̄oc ku d̄oc. Acit̄ Nhialic gūp yen lueel w̄etde ē thūnda. Yok aa jam rin Raan ci l̄oc ku d̄oc, ku yok aa thīec raan eb̄en. “D̄or̄rk̄e kek Nhialic.” ²¹ Raan ci l̄oc ku d̄oc ē c̄in gūp adumūs̄om. Ku aci Nhialic looi bi Jethu thou rin adumūs̄omkua, rin t̄e met yok rot kek ye, ke yok aabi ya koc la c̄ok ē Nhialic.

6

¹ Luoida yic yodhie ke Nhialic, wek aa ȳōoku, wek koc ci dh̄ēen Nhialic ȳok b̄ak cī c̄ol ad̄eer nhom piny ē path.

² Rin aci Nhialic lueel, “Ak̄ol w̄aar w̄ic yen ye ba we kony, yen aci r̄ōkkun b̄en pinj. Ku ak̄ol w̄aar w̄ic yen we ba we lūok, wek aaca b̄en kony.” Pīen̄k̄e, k̄enē yen ak̄ol bi wek kūony Nhialic ȳok, ak̄ol yen ak̄ol bi we lūok.

³ Acuk w̄ic bi la raan luiku k̄e j̄or ye k̄erīēc eb̄en yic, rin bi cīen raan lueel ye l̄on cīi luoida path. ⁴ K̄eya, ayeku nyūs̄oth k̄erīēc eb̄en yeku looi yic l̄on ye yok koc lui rin ē Nhialic, rin ye yok k̄arec ku k̄aril yo j̄oor guum ē path ke yo cīi gup tuc. ⁵ Yok aaci that, yok aaci mac ku jot koc jūec man luoida alīāap nhial,

ku yok aa yo ye luui apei ku cuk nin wak̄ou ku n̄ek c̄ok yo. ⁶ Ku yok aaci r̄eer ke yo c̄in gup ajūēc yo lir gup, ke yo yer pūsth, ku detku k̄an yiic. Ku W̄ei Nhialic aci r̄eer kek yo ku nhīerda ac̄in t̄e diu th̄in, ⁷ ee w̄et yic yen ayeku l̄ek koc ē rīel Nhialic. Ku k̄e le yok c̄ok Nhialic nhom yen ē t̄on ye yok th̄or̄r ku kony yok rot. ⁸ Koc k̄ok aa yo leec ku koc k̄ok aa yo bui. Koc aa yo j̄āam gup ku koc k̄ok aa yo nīēc j̄āam. Yok aaye ȳōk l̄on ye yo alueth ku ē yic yen ayeku lueel ak̄olak̄ol. ⁹ Yok aaye cīēn cīet yo cīi njic ku yok aa njic apei, ayek̄e lueel l̄on thou yok, ku tīen̄k̄e, yok aa not yo p̄ir. Aa yo ban apei ku aacie yo ye ȳēt wei, ¹⁰ Yok aa r̄eer ke yo mit pūsth ak̄olak̄ol agut ak̄ol guum yok th̄in. Na c̄ok al̄on nj̄ōn yok ke yok aa koc jūec looi bik jak, na c̄ok al̄on c̄in yok k̄an, ke yok aa not yo la k̄arīēc eb̄en.

¹¹ M̄athk̄ien gen Korinth! Wek aa cuk l̄ek alanden yo l̄āau pūsth. ¹² Nhīerda t̄enē we ak̄ec yit, aa wek aaci nhīerdun t̄enē yo yit. ¹³ Cit em̄en l̄ēu yok pūsth t̄enē we, wek aȳōk cīet we ye mīethkīe, b̄ak pūsth l̄āau aya.

Duk m̄et kek koc kuc Nhialic

¹⁴ Dūokk̄e rot mat kek koc k̄ec w̄et Jethu gam. Yen̄o koc la c̄ok Nhialic nhom kek koc cīi la c̄ok mat? Yen̄o ruel ku mūs̄oth c̄ol aaye t̄ok? ¹⁵ Le m̄anh t̄o kam Raan ci l̄oc ku d̄oc kek j̄onrac? Yen̄o r̄om koc Kr̄ithiaan kek koc cie Kr̄ithiaan? ¹⁶ Yen̄o luan̄ r̄eer Nhialic th̄in c̄ol ar̄am kek luan̄ koc ye ke jak cī kīēt door th̄in? Yok aa luan̄ r̄eer Nhialic th̄in. Cim̄en ci Nhialic ye lueel el̄a, “Yen̄ abi paandīe looi ke kackīe ku r̄eer ke keek yen abi ya Nhialicden ku wek aabi ya kackīe.”

¹⁷ Ku lueel B̄eny aya, “Wek aa dhil j̄al kam koc k̄ec gam ku tekk̄e we thook t̄enē keek.

Duškkē kē la gušp acuł rin adumuššm ye gōot, ku wek aaba gam.”

¹⁸ “Yen abi ya wuurdun, ku wek aabi ya wätkiē ku nyiērkiē,” lueel Bēny Madhł.

7

¹ Mäthkiē, Nhialic aci kakkä thøn ebēn. Kēya wuunyku yōgup wei kārēc yeku looi, bī guāpkua ku wēikua yiic ciēn ajuēēc. Yōk aa dhil Nhialic theek ku themku buk pīr ē pīr la cōk Nhialic nhom.

Akut kōc cī gam ee Paulo cōl amit pušu

² Lääukē pušth tēnē yō. Acin raan tōŋ cuk lušī awušc, acin raan tōŋ cuk kum thok, ku acin raan tōŋ cī yōk kēde nyaai dhēl ruēēny. ³ Tē jīēem yen kēlä ka cie wek nyiēeny, rin aca lueel wāthēer lōn nhiērda tēnē we acie yit yōpušth. Alēuku buk pīr ku thouku kek we. ⁴ Aya yōk alēu ba jam tēnē we kecīn kē mušny, yen anhiām ē we, wek aa yen dēet pušu apēi, cōk alōn le yen kārēc ya yōk, ke yen amit pušu apēidit.

⁵ Agut wäär cōk yōk yēēt Mathe-donia yōk kēc gup kaŋ la lāŋ. Yōk aa yō cī rōm kek ater juēc ku agōth ke kōc kōk, ku rišōc yōpušth. ⁶ Ku Nhialic yen kōc cī pušth mum dēet pušth, aci yō bēn dēet pušth rin cī yen Tito bēn cōl abō tēnē yō. ⁷ Acie bēnde yen cī yō bēn cōl amit pušth ē rot, tē cī wek ye dēet pušu thīn aci yō yuum pušth aya. Acī lēk yen lōn wīc wek ye apēi ba we la neem, ku tē cī wek pušth riēēk thīn rin kāk cī rōt looi tēnē ya, ku lōn wīc wek ye apēi bāk ya kony. Kēya, emēn yen aci pušu miēt apēidit.

⁸ Yen aci rot gāk cōk alōn cī athōr wäär ca gāt we we cōl arem pušth, yen aa ya cī rot gōk tuēŋ, rin cī athōrdiē we reem pušth, rin aŋiēc rēm ē pušu rin athōr ca gōt aci guo

bēn jāl wepušth. ⁹ Ku emēn yen amit pušu, ku acie rin cī yen we cōl arem pušth, ee rin cī areem ē pušu we cōl adhuk wepušth ciēēn. Arem ē pušu aci rot looi ke cīt kē wīc Nhialic. Ku kēya, acin kēreēc cuk looi tēnē we. ¹⁰ Rin areem pušu ye Nhialic bēēi tēnē we, ee we cōl adhuk wepušth ciēēn bī we lušk, ku acin agāāk rot ē tēēn. Ku na ye we reem pušth rin wīc wek ye bāk ke ya looi kāk pinynhom, ke areem pušu kēnē ē we cōl aloi adumuššm ku mēr wēikun. ¹¹ Tiēŋkē kēnē wīc Nhialic areem ē piāndun yic. Wek aci pušth tīr. Acāk wīc bāk kaŋ cōk piny. Wek aaci pušth riāāk rin kēreēc cī kušc looi. Wek aaci ya rišōc ē Nhialic ku yakē wīc apēi ba la tēnē we. Ku dhiēlkē looi bāk raan cī kēriēēc ebēn looi tēm awušc. Acāk nyuōth lōn kēnē cāk looi kēriēēc ebēn yic ē ye tēde.

¹² Kēya, na cōk a wäär cī yen ke athōr kēnē gōt, ka cie rin raan wäär cā awušc looi ku acie rin akut cī lušī kērac, ee rin bāk tē ye wek diir thīn ē yen nyuōth Nhialic nhom. ¹³ Kēnē, yen acōl yō adeet yōpušth.

Ku dēt aya, deet ē piānda, yōk aaci pušth bēn miēt apēi wäär piŋ yōk tē cī Tito pušu mit thīn, ku tē cī wek ebēn ye bēn dhušk pušu piny thīn. ¹⁴ Wek aa we ca leec tēnē ye, ku wek aa kēc yen cōl ayār gušp. Wek aa yeku lēk yith akōlakōl, ku yen amit pušu rin lec wäär yen we leec aci ya yic. ¹⁵ Kēya, nhiērden nhiēer yen we, ee rot juak apēi tē tek yen we tē ye wek ye thēek thīn ku piēŋkē wētde, ku tē cī wek ye luor thīn abi we aa lath. ¹⁶ Yen amit pušu rin ŋōšth yen we.

8

Ajuēr rin akut kōc cī gam Judia

¹ Miēthakāi, awīcku bāk tē cī Nhialic dhēēŋde nyuōth thīn tēnē akuut kōc cī gam Mathedonia ŋic.

2 Cök alon cī kāreç apei ke yök, ku wën cök kek aa kəc n̄õj aya, aake ye puõth miet apei tē miöoc kek. 3 Alëu ba lëk we ayic lön kek aake ye miöoc bīk kākken lik mukkē aa dhuəl wei. Ku ayekē looi piānden ē röt. 4 Ku keek aake ye ʒo lac thiëc lön anhiarkē aya bīk la kāk yekē ke gam tēnē kəc ē Nhialic Judia. 5 Aaci röt kan ǰām Bēny Jethu tuenj, ku ʒal Nhialic ke cəl aa ǰēm röt ʒo tēcit tē wīc ye. Ee cuk ye tak lön bī kek kāk cit kākka gam. 6 Kēya, ku ʒalku Tito raan wäär ʒok ē luoi kēnē thiëc bī la tuenj kek ye, ku kony we bāk luoidun path kēnē thāap. 7 Wek aa la gamdit. Anjickē apath yen tē ye wek ye lëk kəc thīn. Wek aa la n̄iëcdit cī wek röt gam puõu ebën, ku nhiarkē ʒo. Wek aa kārīëc ebën n̄iëc looi apath. Ku kēya, wek aa wīcku bāk miöcdun muk thīn.

8 Acā ye lueel lön dhil wek ye looi, ku awiëc ba nyooth tē n̄hiëer kəc kək ye thīn bīk kony. Kēya, awiëc ba n̄iëc tē ye n̄hiërdun yic thīn. 9 Wek aa n̄iëc dhēej Bānyda Jethu Krītho cök alon yen ajak, ka cī bēn a raan n̄õj ē rienkun, ku bī n̄āānde ya kē yök wek ʒiëk.

10 Wētdië, apath bāk kēwäär cäk ʒock runwäär thāap. Aa wek kəc tuenj cī luoi kēnē ʒock, ku acie ʒok ē rot ē tō wepuõth bāk luui kēya. 11 Ēmën, thāapkē luoi wäär cäk ʒock. Luoi kē n̄hiarkē wepuõth cit tēwäär cäk guiër ye kāk muökkē ke emën. 12 Na wīc ba miöoc, ke Nhialic agam kēdun ba gam kēdun tō thīn yic wīc ba gam, ku acie kē liu thīn.

13 Acā ye lueel lön ye we ʒöt yiëth kathiëc rin bī kəc kək kəpuəl muk. 14 Kē lueel ē lön na lak kəjuëc emën, ke we kony kəc cīn kānj rin na lek kəjuëc aköldä, ke ke kony we aya. Kēlä, ke wek aabi röt kony wedhie ebën. 15 Cīmën ye athör thēer wël Nhialic ye lueel älä rin miëth cī

Nhialic ǰām kəc Itharel wäär ror liëet, “Raan cī kəjuëc kuany acin kāk cī bēn döj piny, ku raan cī kāklik kuany aci ben la kāk wīc.”

Tito ku kəc kək aaci tuöc Korinth
16 ʒen alec Nhialic rin cī yen Tito cəl anhiar we bī we kony, n̄hiër thõj ke n̄hiër n̄hiëer ʒen we. 17 Rin yok aaci Tito thiëc bī la tēnē we, go gam. Ku ē wīc bī cak la aya ē rot. 18 Ku ʒok aa toc wāmääth cī gam kek ye, raan theek akuut kəc cī gam ebën, rin ē yen Wēt Puõth Yam lëk kəc. 19 Ku yeen aya ē raan cī akuut kəc cī gam kuany bī cath kek ʒo tē ʒëth yok kuöonydan yeku looi bī Bēny n̄hom ǰoǰp leec, ku nyoothku tē n̄hiërku luoi buk aa kony. 20 Acuk wīc bī la kəc ʒiëem ʒogup tē ye ʒok kāk cī juaarkä n̄iëc luoi thīn. 21 Awīcku bī ya kē la cök yen yeku looi, ku acie Bēny n̄hom ē rot ee raan n̄hom ebën.

22 Kēya, ʒok aa toc wāmääth dët ke ke, wāmääth cuk them arak juëc dhöl juëc ku acuk yök ke ye raan n̄hiar kuöony. Ku cit emën n̄iëc yen we apei, anhiëer bī we kony aya apei. 23 Tito ē raan ye ʒok rəm ku alui kek ʒen bī we kony, ku miëthakäi cath ke ye, aa kəc tō nyin akuut kək, ku aa lëc Raan cī lac ku dəc. 24 Nyuõthkē ke n̄hiërdun rin bī akuut kəc cī gam t̄ij ku n̄ickē, kē ye yok n̄hiam ē we.

9

Guiër kuöony tēnē kəc cī gam Judia

1 Acā wīc ba ǰët tēnē we rin kuöony bāk looi tēnē kəc cī gam Judia. 2 Rin an̄iëc atō wepuõth bāk kony, ku wek aaca lëc tēnē kəc Mathedonia. “Aca lëk ke, Miëthakäi cī gam pan Akaya ē wickē bīk kuöony ǰuǰ ʒock runwäär.” Ku luoidun n̄hiëer wek ye bāk kony, aci kəc juëc apei kamken wël puõth thīn bīk kony aya. 3 Ēmën ʒen atoc

miéthakäi cī gamkā rin bī lædan ye yok we leec cī ye lueth. Ku cīt lön cī yen ye lueel, wek aabī yök ke we cī kuənydun guuir. ⁴ Rin na le kəc Mathedonia la kek yen Korinth, ku yökkē we ke we kēc röt guuir, ke yok aabī gup yār apeī tē yök kek kē ye yok we leec ke kēc rot looi, ku pāl yār ē guəpdun njic yok we apeī. ⁵ Kēya, aca tak lön puəth yen ba wämāthakua cəl aala tēnē we yanhom tuen, bik wēēu cāk lueel kaŋ kušöt yiic. Na jäl la ke yök keek ke cāk mat yiic, ku abī rot nyooth lön ē wiäckē bāk looi piäthkun ke cī lēk we.

⁶ Anjäckē apeī lön raan pur domdīt ē rap juēc tem, ku raan pur domkoor acin rap juēc ye tem. ⁷ Njek adhil kēden bī gam cī guuir yepuəu ebēn gam, ke cīi nhom thiek tēdē ke mēc ye, rin Nhialic anhiar raan kēde gam puəu ebēn. ⁸ Ku alēu Nhialic bī gām kajuēc apeī, ku yin abī la kajuēc path ye yin kəc kony akōlaköl.

⁹ Cīmēn ye athör theer wēl Nhialic ye lueel elä,

“Acī kəc nōŋ kony puəu ebēn, ku yeen abī rēer ke la cök akōlriēc.”

¹⁰ Ku Nhialic ē köth cəl alok bik ya miéth ye cam abī kākku juak yiic, ku abī we cəl aala cök apeī, bāk kajuēc ya gam tēnē kəc wic kuəny. ¹¹ Abī Nhialic looi bāk jak apeī kēriēc ebēn bāk aa abiökrueel akōlaköl. Ku kəc juēc aabī Nhialic leec tē le yok kuənydun cāk wic puəu ebēn gām ke. ¹² Tē luui wek kēlä, ka cie kāk wic kəc cī gam kek yakē ke lēu ē röt, wek aa kəc juēc cəl alec Nhialic. ¹³ Ku rin luoidun puəth cī wek röt nyuəth, kəc juēc aabī Nhialic leec rin looi wek kə wic Wēt Puəth Yam Raan cī ləc ku dəc wäär cāk gam, ku ramkē ke ke ku raan ebēn. ¹⁴ Ku rökken yiic ē riengkun aabī kepuəth wel rin dhēndīt cī Nhialic gām we.

¹⁵ Lecku Nhialic rin miəcdiit cīn kē thōŋ kek cī gām yo.

10

Paulo ē luide kony lön puəth yen

¹ Wek alāŋ ē puəu ebēn yen Paulo rin lier puəu Raan cī ləc ku dəc, cək alən ye kəc kək kamkun ye lueel lön ye yen rišöc tē rēm yen ke we, ku ya wēl tuc lueel tē mec yen. ² Wek alāŋ na la bēn tēnē we ke yen acīi bī bēn jam wēl tuc apeī tēnē kəc kək kamkun, cīt tē ya tāk ye lön dhil yen ya tēde, rin ye kəc kək ye lueel lön piir yok pīr pinynhom tēn. ³ Ee yic yok aa kəc pīr pinynhom tēn, ku yok aacie thör cīt tē ye kəc ē pinynhom thör thīn. ⁴ Riel ye yok thör acie rioldan pinynhom, ee riöldīt ye Nhialic yiěk yo yen aye yok kāk bāəny Nhialic gēl nhom göök. Yok aa luethken yekē ke lueel rac ebēn. ⁵ Yok aa tēktək kanhiaam cī wēt Nhialic thany piny rac. Ku dəmku kuat tēktək kēnē cīmēn raan ater dhie ye dəm tən yic, ku loiku bī Raan cī ləc ku dəc theek. ⁶ Ku tē tīŋ yok ye ka athēkdun cīn yic diu, ke yok aabī kuat raan yeku yök ke dhäl wēt Nhialic ē yic tēm awuəc.

⁷ Wek aa kəŋ tīŋ köth ayeer. Na le raan ye gam alanden lön ē yen raan ē Raan cī ləc ku dəc, ke cəl atak kē looi yic apath, rin yok aa kəc Raan cī ləc ku dəc aya cīmēnde. ⁸ Yen acī guəp ye yār tē cək yen jīem kanhiaam riel cī Bēny gām yo. Riel cī gām yo ee riel bī yok gam cök piny ku cīi we rēc. ⁹ Awiēc bāk cīi tak lön wic yen ye ba we riāac athör ya gät we. ¹⁰ Aye raan dēt lueel, “Athör Paulo aaye göt ke thiek yiic, ku tē rēer yen ke yo ē kəc ku wēlke aacie riel!” ¹¹ Adhil raan kēnē deet yic lön acin kē wāac athör ya ke göt tē mec yen, kek kē ba looi tē ben yen dhuk tēnē we.

¹² Acuk wic buk röt thōŋ kek kəc röt leec kamken ē röt. Acin kē njickē. Keek aa læcde thōŋ kamken ē röt

ke cie læc Nhialic. ¹³ Këya, yok aacii bi nhiam ku jiemku kæk liu luoi ci gam yo yic buk looi. Nhiaamda abi nhom pek luoi ci Nhialic yiék yo yic. Ku ala yic luoida yen loiku kamkun. ¹⁴ Yok aacii bi nhiam apei cit tèn bi yen ke rot luoi thïn tèn kéc yok bèn tènè we, rin ci yok Wët Puøth Yam rin Raan ci læc ku dæc bæi tènè we. ¹⁵ Ku yok aacie nhiam luoi ci kæk kæk looi. Kë yeku njoøth è lòn bi gamdun rot juak rin bi luoida è kamkun rot juak apei ku thiëi piny. ¹⁶ Ku buk læu buk Wët Puøth Yam la læk kæk bæi mec ke we, rin acuk wïc buk nhiam luoi ci Nhialic gam kæk kæk bik looi bæi kæk yiic.

¹⁷ Ku cit lòn ye wël ci gõt athör theer wël Nhialic yic ye lueel ëlä, “Raan wïc ye bi nhiam adhil nhiam rin Bëny.” ¹⁸ Rin raan rot leec è rot acie yen ye gam, ee raan ye Bëny leec.

11

Paulo ku kæc röt cøl aaye atuuc

¹ Awiéc bæk kë ca wuøc guum, tæ ci yen kån duër kuc. Wek aa læj bæk looi këya. ² Yen aye tiæl døm tæ tijn yen kæk kæk ke wickë bik we muør, ku è yen lòn è Nhialic aya. Wek aa cit nyen bim ca læc muony tök bi thi-aak, yen Raan ci læc ku dæc. ³ Wek aa njic anyikøl wäär duøñj këpiiny Eba è pæl nyinde. Yen ariøc lòn bi wek ciët kënë. Wek aabi duøñj ku pälkë nhiërdun nhiëer wek Raan ci læc ku dæc. ⁴ Ayakë guø nhiaar ku gamkë tæ bii raan dët bi we bèn læk Jethu dët cie yen Jethu cuk læk we. Ku wek aa puøth miët ku tääukë wenhüm piny ku gamkë wëi ku wët, kæk cie Wëi ku Wët Puøth Yam wäär cuk læk we.

⁵ Aya tak lòn kækä yakë ke tijn ciët kek aa tuucdit, aacii dit tènè ya acin, ku acä ye tak lòn aa tuuckun kã aa loi luoi path wër kek ya. ⁶ Tëdë, yen akëc piøc ba njic ajam apath kæk nhüm, ku yen anjic kañ. Kënë aca

nyuøth we kajuéc yiic è dhäl juéc yiic.

⁷ Wek aa kéc kañ thiëc bæk ya riøp wäär læk yen we Wët Puøth Yam è Nhialic. Yen aci rot dhuøk piny ku luøi è path rin bi wek aa kædit. Ye këræc yen ca looi? ⁸ Tëwäär luui yen è kamkun, yen a ya ye kæk akuut kæk kæk ci gam riøp. Aake ya rum bi yen we bèn kony. ⁹ Ku wäär reër yen kek we, acin raan ca rääm nhom bi ya kony. Miëthakäi ci gam wäär bö Mathedonia aaci këriëc ëbèn wiéc ke bæi tènè ya. Acin kë ca kañ thiëc tènè we, ku yen acii rot bi kañ der weyiëth acin. ¹⁰ Ku cit ëmën reër yiny Raan ci læc ku dæc kek ya, acin raan pan Akaya bã pëen ba cii jam kanhiaam këlä. ¹¹ Të lueel yen ye lòn yen acii rot bi kañ der weyiëth, ke ye rin cii yen we nhiar? Anjic Nhialic lòn nhiëer yen we!

¹² Yen abi la tuen ke ya loi kë luoi ëmën, rin bi kækä ciën kë ye kek nhiam, lòn ye kek luui cimeña aya. ¹³ Kækä aacie atuuc acin. Aa kæk wën luoiden yic, ku loikë röt ciët ke ya atuuc Raan ci læc ku dæc. ¹⁴ Acin kë gëi kæk thïn! Na cak a Bëny jakræc ka loi rot bi ciët atuny nhial è yer bæi. ¹⁵ Këya, acin kërill tø thïn tæ ye atuøccke röt cøl aaye atuuc luoi la cök. Ku keek aabi awuøc thøj kek kækken loikë ke yok aköldä.

Të ci Paulo guum thïn ke ye atuuc

¹⁶ Aca lueel wäär ku aben ber yic, acä wïc bi la raan ye tak lòn cïn yen kë njic. Ku na yakë tak lòn cïn yen nhom, ke we päl ya ba nhiam kækkiën ya læk we. ¹⁷ Të ye yen rot leec këlä, ke yen ajam cimeñ raan cii kån njic. Ku acie tæ wïc Bëny ye thïn. ¹⁸ Ku ëmën ye kæk kæk jam è nhiam cit tæ ye kæk pinyhom jiem thïn, aba looi këlä aya. ¹⁹ Wek aa njic kån apei ku anot nhiarkë bæk wël kæk kuc kån buøth yiic. ²⁰ Wek aa wël raan we loony gam, raan kækun cam, raan rot cøl aril è we, raan

nhiam rot tääu tueŋ raan na cök we
 ɲuööt nyin, ka ɲot cɪn kē mankē thɪn.
²¹ ʎen aci guöp yār ba gam lɔn ʎen
 akēc kākā looi.

Kē ye raan dēt wic bī yenhom
 læc ye, ke ʎen alec ʎanhom ye aya.
 ʎen ajam emēn ciēt ʎa kuc kǎŋ.
²² Na yekē kuat Ibru, ke ʎen ē
 Ibru. Na yekē kɔc Itharel, ke ʎen
 ē raan Itharel. Ku na yekē dhiēnh
 Abaram, ke ʎen ē raan Abaram aya.
²³ Ye kē kɔc lui rin Raan cɪ lɔc ku
 dɔc? ʎen ajam jam raan cɪ muəl, ku
 ʎen ē raan ē luoi ɲuēñ tēnē ke! ʎen
 aci luui luoidit apeɪ tēnē ke. Ku ʎen
 aci mac arak juēc tēnē ke. Ku ʎen
 aci that thāndit apeɪ tēnē ke, ku duēr
 thou arak juēc. ²⁴ ʎen aci that waat
 thiārdiäk ku dhoŋuan arak dhiēc
 kɔc Judeo. ²⁵ Ku kɔc Roma aaci ʎa
 that arak diäk atuel. Ku biöök ʎa
 aleel arak tök. Ku riäi ēci riääk wiir
 arak diäk ke ʎa wēēr thɪn. Ku arak
 tök, ʎen aca aköl ku wēēr thöl wiir.
²⁶ Ku akööl kök cāthdiē yic, ʎen aci
 rɔm kek kākjuēc kɔc nök. Ku duēr
 mou wēr yiic, ku duēr cuēr ʎa rum.
 Ku duēr kɔckiēn Judeo ʎa nök. Ku
 duēr kɔc cie kackiē ʎa nök. Ku yök
 kāk kɔc nök geeth ku bēēi yiic ku
 Adēkdiet yic. Ku tēnē kɔc röt looi
 ke cit kɔc cɪ gam. ²⁷ ʎen ē ʎa ye
 luui apeɪ ba guöp thiai ku cā ye nin
 aköldēt, ʎen ʎa ye cök nök ku rou. Ku
 ʎen ē lac rēēr ke cɪn miēth ku tē niin
 ʎen thɪn. Ku ʎen ʎa ye rēēr ʎa nēk
 wiir rin cɪn ʎen alēth juēc ʎa kony ē
 wiir. ²⁸ Ku kākjuēc kök acā luel, ʎen
 ē rēēr ʎa tēk akolaköl rin akuut kɔc
 cɪ gam ebēn. ²⁹ Tē niöpp raan gam
 yic, ke ʎen ē rot yök ʎa niöpp aya. Ku
 tē cɔl raan raan dēt aloi adumuööm,
 ke ʎen ē rēēr ʎa rem pušu apeɪ.

³⁰ Na le kē cɔl ʎen ajam ē nhiaam,
 ka kāk ye nyooth lɔn ʎen aci ril.
³¹ Anɪc Nhialic, Wun Bēny Jethu lɔn
 cɪi yen lueth yen luæl. Bī rienke
 aleec athæer. ³² Wäär tō ʎen Damath-
 kuth, bēny rēēr ē Bēnyŋaknhom Are-

tath cök ē cā apuruuk ē geu tiit tšöu
 kal thok bik ʎa dɔm. ³³ Ku ʎen aci
 bēn tääu alom yic, ku luēñ ʎen tēyör
 pāny kōu ku kual rot.

12

*Paulo acie nhiam kāk cɪ nyuöth
 ye*

¹ ʎen abɪ dhiel la tueŋ ʎa jam ē
 nhiaam cök alɔn cɪn yen kēpuoth ye
 yök thɪn. Ku emēn ʎen abɪ jam kāk
 ca tɪŋ cɪ nyuöth ē Bēny. ² Anɪc
 ruöön thiäär ku ɲuan cɪ bar, raan
 cɪ gam ēci jot ku ʎēth tēmec apeɪ
 pan Nhialic. Acā ɲic ayic lɔn ē yen
 guäpde ku lɔn ye kek wēike kek cɪ
 la nhial, ee Nhialic yen anɪc ye.
³⁻⁴ Cɪmēn awēn cɪ ʎen ye luel, anɪc
 yen raan kēnē aci jat pan Nhialic.
 Ku aber yic, acā ɲic lɔn ē yen guöp
 ebēn, tēdē ke ʎa aban guöp yen cɪ
 ʎāth pan Nhialic, ee Nhialic yen
 anɪc ye. Ku tēñ aci kāk cɪi raan lēu
 bɪ ke kuany yiic yethok piŋ, kāk cɪi
 pēen bɪ ke cɪi luel. ⁵ Alēu ba jam
 ē nhiaam rin raan cit kēnē, ku ʎen
 aci nhiam ē rienkiē, rin na luöoi
 kēya, ke pial yic diē. ⁶ Na wiēc ba
 nhiam kēlä, ka cie lɔn kuc ʎen kǎŋ
 rin ē yic yen aba luel. Ku ʎen aci
 bɪ nhiam rin acā wic bɪ la raan ye
 tak lɔn ɲic ʎen kēriēēc ebēn, ke cie kē
 cāk tɪŋ ke luöoi tēdē ke luæl.

⁷ ʎen aci nyuöth kākjuēc, kēya yen
 aci ʎen kēril ʎa tuom cit kou bēn yök.
 Acit lɔn cɪ atuny Bēny jakræc bēn bā
 bēn that ku gəl ʎen ba cɪi nhiam.
⁸ ʎen aci Bēny lōŋ arak diäk bɪ kē
 ban ʎen nyaai. ⁹ Ku aci bēn bēēr, “Ee
 dhēñdiē yen awiēc, rin riēldiē aye
 jal gam apeɪ tē ɲic raan ye lɔn cɪi yen
 ril.” Kēya ʎen amit pušu ba nhiam
 wēt cɪ ʎen ril rin bɪ ʎen riæl Raan
 cɪ lɔc ku dɔc ʎa tiit lööny ʎaguöp.
¹⁰ ʎen ē pušu miēt tē cɪi ʎen ril, ku
 tē lēēt ʎen, ku tē le yen kēræc cā yök,
 ku tē guum ʎen, ku yök kārɪl kök rin

Raan cī lōc ku dōc. Rin tē niōp ʒen ke yen ē riēldiē.

Paulo ē diēer kōc cī gam gen Korinth

¹¹ ʒen ē ʒa cīt raan cīn kē ɲic wāār ē ʒen ʒanhom lēc. Ku aa wek cā cāl alui cīmēn raan cīn kē ɲic. Ku ɲuōt aa wek aa cā lēc ke. Cōk alōn ye ʒen raan cie kuēēc nhom, ke ʒen acīi tō ciēēn tēnē atuuckun yakē yōk ciēt kek ɲic kaɲ. ¹² Kāk raan nyuōōth lōn ē yen atuuc cīmēn kāk kōc ɡōi, ku kāk riel Nhialic nyuōōth, aaci rōt looi ē kamkūn amāāth-amāāth. ¹³ Yenō ca looi rin akuut kōk kōc cī gam kēc looi ē riēnkun, cie kē kēc ʒen kuōny wīc tēnē we? Pālke awuōc ca looi piny tēnē ʒa.

¹⁴ Kēnē yen abī nēmdīē yic a diāk tēnē we ku acīn kē ba wīc bī wek ʒa kony. Aa we nhūim wek aa wīēc ke, aacie wēēukun. Aacie mīth kek dhil kōc ke dhiēth ke muōc, aa kōc ke dhiēth kek aadhil mīth muōc. ¹⁵ ʒen abī puōu miēt ba we ɡām kāɲ ēbēn ayī piērdiē. Na nhiaar we apeidit kēlā, ke nhiērdun tēnē ʒa bī kuur?

¹⁶ Abāk gam lōn kēc ʒen rot tāāu weyiēth. Ku abī raan dēt lueel lōn cī ʒen wēt puōk kōu piny ku dēep we ē lueth. ¹⁷ Ye kēdē, le raan ca tuōc we, le raan cī we la ruēēny ē riēnkiē? ¹⁸ ʒen acī Tito lōɲ bī la, ku cal wāmāāth dēt cī gam ala kek ye. Cī Tito we ruēēny. Cīi Tito ku ʒen kē tō ʒopuōth ye looi ē dhēl tōɲ thōɲ?

¹⁹ Tēdē ayakē tak tēthēer wāār lōn wīc ʒok ye ku buk rōt kony wen-hūim. Aacie tēde! ʒok aa jam cīt tē wīc Raan cī lōc ku dōc ye buk jīēm thīn ke ʒo dēei Nhialic. Ku kāk yeku ke looi ēbēn māthkuan nhiarku ke, aaye looi rin bī we kony. ²⁰ ʒen ariōc puōu ciēt ba yōk ke tē ye wek ke luui thīn cīi ʒen bī yuum puōu tē le ʒen bēn, ku tē ye ʒen ke luui thīn acīi we bī yuum puōth aya. ʒen ē diēer ciēt ye agōth, ku tuōc ē puōu, ku nhiēer ē rot ku tiēel ku

lēēt ku luōm ku nhiaam ku aliāāp kek ba yōk. ²¹ ʒen ē puōu riōc ciēt Nhialic ya luōōi bā cāl ayār ɡuōp tē ben ʒen we la neem. Ku ʒen abī puōu lōny rin kōc juēc aa ɲot ke kēc adumuōōmken thēer puōl, kāk bal cīi path.

13

Lēk ciēēn

¹ Kēnē, yen abī nēmdīē yic ya diāk tēnē we, “Ku kuat awuōc ye lueel raan ɡuōp adhil a kēn cī kōc karou, tēde ke ye kōc juēc kaɲ tīɲ.” Cīt tē ye wēl cī ɡōt athōr thēer wēl Nhialic ye lueel thīn. ² Wāār le ʒen we neem kēn ye nēm yic rou, ʒen acī kōc kāre c looi ku kuat raan dēt lēk bīk cīi ben la tuerɲ ke loī kākā. Ku wek aa ben lēk ēmēn mec ʒen ke we. Tē ben ʒen la ka cīn raan kāre c looi ba puōl ke cā tēm awuōc. ³ Abī kēnē dhiel nyooth tēnē we lōn ʒen ē jam rin Raan cī lōc ku dōc. Tē cōk yen we ka cīi bī niōp, abī riel apēi. ⁴ Ee yic, ee cīn riel wāār piēēt ye tim cī rīiu kōu, ku ēmēn apir riel Nhialic yic. ʒok aa cīn riel ē rōt cīmēn wāār cīn Raan cī lōc ku dōc riel. Ku ēmēn cī ʒok ya tōk kek Raan cī lōc ku dōc, ʒok aabī la riel Nhialic tē luui ʒok kek we.

⁵ Wiēckē bāk ʒen them, dhielkē rōt them ē rōt ku abāk yōk lōn Raan cī lōc ku dōc arēer kek we. Na cie kēya, ke wek aaci mār. ⁶ Ku abāk yōk aya lōn acie kērac yen cuk looi wāār būi ʒok Wēt Puōth Yam tēnē we. ⁷ ʒok aa rōōk rin cīn yen kēre c bāk looi, ku acie lōn wīc ʒok ye buk rōt nyuōōth ke ʒo ye atuuc path, ʒok aa rōōk bī ya kēpath yen yakē looi cōk alōn ye ʒo tīɲ ke ʒo cī kuōc luui. ⁸ ʒok aa kēc Nhialic yiēk riel bī ʒok wēt ē yic rac, ʒok aaci yiēk riel bī ʒok yic ʒāth tuerɲ. ⁹ Cōk alōn kōc ʒok, ke ʒok aa puōth miēt tē ril wek, ku ʒok aa rōōk lōn bī wek rōt ben cōk. ¹⁰ Kēya, ʒen agēt athōr kēnē ke ʒa mec tēnē we, rin na la ʒet ke ʒa cīi ben jam wēl rēc tēnē we ē riel cī

Bëny gäm ya, riel bi ɣen we cɔl aala
cök gamdun yic, acie riel rɛc ɣen we.

Muŝth ciëen

¹¹ Ku emën miëthakäi, miëtkë
puŝth. Yiëkkë wenhüim luoi la cök,
pienjë wëlkië, yakë röt piënj wël
ku rëerkë ke döör ë kamkun. Ku
Nhialic ë nhiër ku döör gam abi rëer
ke we.

¹² Miäthkë röt ë kamkun muŝth
kɔc ci gam. Kɔc Nhialic ëbën rëer ë
tën aa we muŝth.

¹³ Bi dhëenj Bányda Jethu Kritho
ku nhiër Nhialic ku Wëike rëer ke
we ëbën.

Athör cī Paulo gät kəc pan Galatia Wēt nhom

Tēwēn cī ke wēt puoθh yam ye kəc jam wēt Jethu jək bī piöc, aci kəc cie kəc Itharel bēn nhiaar. Ku wēt yen cī bēn bēn nhial ē lən nadē ke lōŋ Mothith yen bī dhiel theek rin bī raan jal a Krīthian. Ku ē yen kē cī Paulo bēn a jam wēt cūi yen ē yic, rin wēt tōŋ ē yic, ee pīr la yic gam Jethu, yen bī kəc rēer thīn ēbēn ke Nhialic. Ku kam kəc cī gam pan Galatia, pan mēc kəc Roma Athia cök ciēn, kəc kək ke cī bēn thīn aaci Paulo bēn aa jōny. Ku yekē lueel lən dhil raan Lōŋ Mothith theek bī jal a raan path ke Nhialic.

Paulo aca athör kēnē gät bī gam la cök dhuək ciēn bī kəc cī wel nhīm cī piöc ē lueth cəl aloi yic. Aci kaŋ nyuōth ke lən le yen yic, bī ya cəl atuny Jethu Krītho. Aci dēt yic ke lən wēt ye yen cəl atuuc abō tēnē Nhialic, acie riēl ē raan, ku luōnde tēnē kəc cie kəc Itharel ē röt. Tēēn, yen aci yen wētde dēt yic, lən ee gam ē rot yen ē kəc cəl aala cök tēnē Nhialic. Aci nyuōth wēlke cök ciēn, lən ciēŋ path kəc cī gam ē cāth bī kəc cath athēr kek nhiēr, ku gam bēn bei tēnē Raan cī ləc ku dəc.

Käk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-10

Riēl Paulo ye yen ke atuuc 1:11–2:21

Athör dhēēŋ ē Nhialic 3:1–4:31

Lāäu nhom ku luoi kəc cī gam 5:1–6:10

Thök ē wēl 6:11-18

¹ Ÿen Paulo, wäär kueny Jethu kek Nhialic ba ya atuny Jethu wäär cī Wun Nhialic jät bei raŋ yic. Acie raan ē path yen kuany ya ba ya atuny Jethu. ² Ÿen yok miēthakāi cī gam rēer kek ya ē tēn, yok aa gēt

we athör kēnē buk wek akuut kəc cī gam pan Galatia muōth ēbēn.

³ Bī Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Krītho we gām dōr ku athiēiden.

⁴ Rin bī yen yo luōny bei lēŋ kēnē yic, Raan cī ləc ku dəc aci thou rin adumuōmkua rin theek yen Wāda Nhialic. ⁵ Bī Nhialic aleec akōlriēc ēbēn. Yenakan.

Wēt Puoθh Yam

⁶ Kē cäk looi acā gōi apeidit. Kam thiin yen cī wek guō jāl raan wäär cəl we aa ril cök, Bānyda Jethu. Ku yakē gam piöc dēt yakē cəl aye Wēt Puoθh Yam wēl athör kək.* ⁷ Ku yeen acie Wēt Puoθh Yam acin. Ku wēt lueel Ÿen ye kēlä, ē rin ala kəc kək wic ye bīk kəc la liäap nhīm, ku wickē bīk athör wēl Jethu waar yiic. ⁸ Na cək atuny Nhialic, nadē ke ye yo, yok piöc kē cūi thōŋ kek athör wēl Jethu wäär cuk piöc tēnē we, ke diēt Nhialic nāk raan kē cīt kēnē looi ku cuet mēc. ⁹ Acuk kaŋ lueel, ku abuk bēn ber yic ēmēn, na le raan piöc we wēl cūi thōŋ kek wēl cäk gam thēr, ke diēt Nhialic cəl anak raan kēnē ku cuet mēc.

¹⁰ Ye ciēt aleec ē raan yen wiēc ēmēn? Acie ye, kē wiēc aleec Nhialic. Ye lən bī Ÿa piŋ raan ēbēn? Na Ÿa ŋoot ke ya them ba looi kēya, ŋuāt Ÿen acie alony ē Jethu.

Paulo aci Nhialic cəl

¹¹ Calkē alēk we miēthakāi cī gam, wēt Jethu ya piöc tēnē we acie wēt raan ē path. ¹² Acā yök tēnē raan ē path, ku acie raan ē path yen piöc Ÿen ē wēlkā. Ee Jethu nhom yen aa nyuth ke ya.

¹³ Aci lēk we yen tē ciēŋ Ÿen thīn wäär rēer Ÿen kam kəc Itharel ē lōŋden yic, ku tē ye Ÿen kəc cī wēt Jethu gam nāk thīn. Ku aca them ba akut kəc cī gam rac. ¹⁴ Acin raan wār ya thēk lōŋ Mothith, lōŋ kəc Itharel, ee kəc riēc kek ya yiic ēbēn. Lōŋ wārkuan dit athēek apei dit.

* 1:6 Rin diik Raan cī ləc ku dəc. 1:13 Luoi 8:3; 22:4-5; 26:9-11 1:14 Luoi 22:3

15 Nhialic ë dhëẽnde yic, yen ago yen guo kuany ke ya kęc cak dhiëth, ku cöl yen ba ya aluonyde, 16 bi Wënde cöl anyuth rot ya, ku ba wëtde la piöc tënë kęc cie kęc Itharel. Acin raan ci yen la tënë ye bi ya la wëët, 17 nadë ke ya ci la Jeruthalem ba atuuc wäär kek kəŋ la wët Nhialic yic tënë ya, la tiŋ bik yen la lək kē luoi. Yen aci la Arebia nyin yic, ku dhuök Damathkuth. 18 Yen aci run kadiäk bën la thöl, ku jal dhuk Jeruthalem ba wël la deet tënë Piter. Ku la rëer kek Piter təcit tən nin kathiäär ku nuan. 19 Acin atuuc kək juęc ca bën yök, ee Jemith mēnh ë Bányda Jethu ë rot yen aca bën yök.

20 Kë gät we ë yic. Anjic Nhialic acie lueth yen luεel.

21 Nawën ke yen aci bën la bëi kək yiic pan Thiria ku pan Cilicia. 22 Ye ninkä kęc akut kęc ci gam pan Judia aake kuc ya. 23 Kënë njickë ë kënë ye kęc kək lueel ëlä, “Mony wäär yo nök yok kęc ci gam, yen apiöc wët wäär wic bi rac emēn.” 24 Ku yen aaci kek Nhialic bën leec rin ci yen ya wel pušu ba ya raande.

2

Paulo ku atuuc kək

1 Na la ruöön thiäär ku nuan thök ke ya ben la Jeruthalem yok Barnaba, ku luath Tito kek ya. 2 Yen a ya la Jeruthalem rin ci Nhialic ye nyuöth ya ba dhiel la. Na la röm ë rot kek kęc wat akut ë kęc ci gam nom Jeruthalem, ke jal lək ke yen Wët Puöth Yam Jethu ya piöc tënë kęc cie kęc Itharel. Rin acä wic bi kë ca looi thëer ku kë luoi ya aköl ciën kəpuöth yök thin. 3 Raandiën wën cath kek ya cöl Tito, tēwën cək yen a raan pan Girik acin raan cie mac thin bi cöl anot, 4 cək a wäär wic kęc kək ye bik looi këya. Kęc kək aake ye röt looi bik aa kęc ci gam, ku keek aake ye röt kuël akut yic ke

ye luum, aa wickë bik njic ye nom lääu nõ yen rëer kek yok, kęc ci mat kek Jethu. E wickë bi ya löŋ Mothith yen yeku theek. 5 Ku rin wic yok ye buk Wët Puöth Yam njic muk tënë we bäk yic njic, wëtden akëcku bën gam.

6 Ku kęc wäär kek ye ke cöl kęc wat akut nom, kënë a luεel rin acin kë ye waar tënë ya, ye kek yiŋa. Nhialic acin raan ye luök wëi, acii kęc ye tek yiic, kęc röt cöl kek wat akut nom, acin kək yam cik nyuöth ya. 7 Acie këya, acik tiŋ lön ë Nhialic yen acä gam ë luoi kënë, ba Wët Puöth Yam nyuöth kęc cie kęc Itharel, cimēn wäär ci Piter kuany bi Wët Puöth Yam la nyuöth kęc Itharel. 8 Ee riel Nhialic yen aci ya looi ba ya atuuc rin kęc cie kęc Itharel, cimēn wäär ci Piter looi ke ya atuuc tënë kęc Itharel. 9 Jemith, ke Piter ku Joon wäär cit kek kęc wat akut nom, acik bën njic lön ë Nhialic yen aci ya gam luoi kënë. Aaci yo bën döm cin yen ku Barnaba, ku bi nyooth lön yok aa loi tök ke ke. Ku jolku gam lön yen ku Barnaba, yok aabi luui kek kęc cie kęc Itharel, ku keek aabi aluui kek kęc Itharel. 10 Kë cik bën thiëc tënë yo ë lön buk kęc njöŋ nyin akuötden yic aa kony, ku kënë yen ë kë nhiaar ba looi.

Paulo aci kë looi Piter maan

11 Tēwën rëet Piter Antiök, yen aci bën jai wëtde kęc nhiim ebën rin ci yen awuöc looi awuöc deei kęc ebën. 12 Wäär kęc kęc ci Jemith ke tooc guo yëet, Piter aye miŋ kek wämäthakua ke ye kęc cie kęc Itharel, na la käckä yëet, ke Piter tem yethok bi cii bën miŋ ke ke, rin ci yen guöp riöc kęc ye lueel lön kęc cie kęc Itharel aadhil noot. 13 Kęc Itharel wäär rëer thin aaci bën met Piter cök agut ci Barnaba aci met thin aya, ee luoi kariöc kënë yic. 14 Na wäär la tiŋ lön keek aaci cath dhël la cök dhël

Wët Puøth Yam yic, guø læk Pïter kəc nhïim ebën, “Yin ë raan Itharel ku yin rëër kek cie kəc Itharel ke yï cit ke, yenjö ye yin kəc cie kəc Itharel læk bik pïr, pïr kəc Itharel?”

Kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel aaye gam kony ebën

¹⁵ Ee yic, yok aci dhiëëth yo ye kəc Itharel, ku yok acie kəc thài kəc la gup adumuššm, cit tē ye ke caal thin. ¹⁶ Ee këya, anjicku lön ë njøth Jethu, yen ë raan cəl ala cök Nhialic nhom, gam cï raan wët Jethu gam yen ë raan cəl apïr Nhialic nhom. Ku acie thëk lõj theer yen kəc cök piny Nhialic nhom. Yook aya, acuk gam yen wët Jethu, ku bï Nhialic yo kony buk la cök yenhom. Ku acie thëk lõj theer yen bï yo kony, rin acin raan la cök Nhialic nhom rin ye yen ke lõj theer theek. ¹⁷ Na yeku them buk la cök Nhialic nhom rin cï yok mat kek Jethu, ku yeku gup la adumuššm cimën kəc cie kəc Itharel, ye këne nyuøth lön ye Jethu ye nhiaar bï raan adumuššm looi? Acie yic. ¹⁸ Na wiëc ba lõj ca rac ben cök, ka ye nyuøth lön yen ë lõnj dhoj køth. ¹⁹ Yen a ya pïr aya wäthëer təcit tē wïc lõj ye thin. Ku wäär cï yen wëër bei ë lõj këne yic, aci rot ben lëu ba pïr tēne Nhialic, ciët ya cï nök kek Jethu tim cï riïu kəu. ²⁰ Rin acie yen, yen ben wëikië muk. Ee Jethu yen ajøl pïr yagušp. Pïr pïr yen emën, yen apïr, pïr rin gam cï yen wët Jethu gam, raan nhiaar yen arëk abi wëike gam rienkië. ²¹ Yen acii jei dhëëj ë Nhialic. Ku na raan ye la cök Nhialic nhom rin lõj theer, ka nyooth lön Raan cï ləc ku dəc aci thou ë path.

3

Lõj, tädë ke ye gam

¹ Kəc cïn puøth pan Galatia! Yenja cï we wel puøth? Ku thon Jethu

Kritho tim cï riïu kəu acäk piñ. ² Lëkkë ya tööj këne, we yok Wëi Nhialic rin cï wek lõj theer theek, aye rin cï wek Wët Puøth Yam gam? ³ Yenjö jøl wek ciën puøth këlä, bæk jøk Wëi Nhialic, wiëckë emën bæk thöl nhom riëldun ë röt? ⁴ Cïn kë cï kuat kãril cäk ke yok waar wegup? Ee yic aala kë cï dhiel looi. ⁵ Ye Nhialic kë dit kəc gøi looi kamkun, ku gëm we wëike rin theek lõj Mothith, ku aye rin cï wek ke Wët Puøth Yam piñ ku gamkë?

⁶ Tiënkë wädit Abaram, aci lueel athör theer wël Nhialic yic, “Lön cï yen Nhialic gam, ku rin cï yen wët Nhialic gam aci Nhialic ben looi bï la cök yenhom.” ⁷ Alëukë bæk deet yic lön mïth Abaram ayic, aa kəc cï wët Nhialic gam cimën wäär cï Abaram ye gam. ⁸ Aci gøt athör theer wël Nhialic yic lön Nhialic abi kəc cie kəc Itharel looi bik la cök yenhom, rin gam cï kek wëtde gam. Ke yen athör theer aci Wët Puøth Yam nyuøth Abaram ëlä, “Rienku, Nhialic abi raan wut ebën dəc.” ⁹ Abaram aci wët Nhialic gam, go Nhialic dəc. Ku yen tädë ebën, kuat raan cï Nhialic gam aye dəc cimën Abaram.

¹⁰ Kəc lui lõj theer, acieën rac anjoot panden. Rin aci lueel athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Kuat raan cie kë cï lueel lõj yic theek ebën, atš acieën rac yic.” ¹¹ Emën aci rot nyuøth lön acin raan bï la cök Nhialic nhom rin lõj theer, rin aci athör theer wël Nhialic lueel ëlä, “Ee raan cï Nhialic gam ë rot yen abi pïr la cök yok Nhialic nhom.” ¹² Ku lõj theer acin yic gam, təcit tē cï athör theer wël Nhialic ye lueel thin ëlä, “Raan ye looi kë cï lõj lueel ebën yen abi pïr.”

¹³ Rin cï Jethu thou rienkua, aci yok wëër bei thou yic, thon yen ye lõj lueel, rin aye athör theer wël Nhialic lueel, “Raan cï nök ku nök

tim nom e raan ci Nhialic tem awuac.”¹⁴ Acı Jethu looi këya, ku bi döc Nhialic wäär ci lueel ka bi gam Abaram, bi gam koc cie koc Itharel aya rin Jethu. Ku rin gamda yen abi yo col aa yok Wëi Nhialic wäär ci thon yen Nhialic.

Löj ku wët ci thon

¹⁵ Miethakäi ci gam, ee kën rot looi akölaköl yen aba thöñ, tē ci koc karou nyuc ku gamkē wët tōk ku gatkē athör ku thenykē yic, ka cın raan ben kē wën dhoñ köu, nadē ke juək thok dēt kēc ē mat.
¹⁶ Nhialic acı athönde lək Abaram ku tēne manhde. Acı athör theer wël Nhialic ye lueel, “Ka miethke,” Ku wëtde yic koc juēc, aye lueel, “Manh tōk,” Ku manh kënë yen ē Raan ci koc ku döc.
¹⁷ Kē więc ba lueel ē kënë yic, ee lon nadē ke Nhialic acı mat kek Abaram, ku yeen acı bën muk nom apath. Löj wäär gem ruöñ buot kanuan ku thiardiäk cök, acı kē ci Nhialic gam kek Abaram bi bën dhoñ köu.
¹⁸ Na mioc Nhialic ye gam rin löj, ka cı ben a kē ci thon yen lui. Këya, ee rin wët wäär ci Nhialic thon wädit Abaram yen a gem Nhialic kënë tēne ye.

¹⁹ Ke yeen, yenö kē looi löj? Löj aa mat Nhialic thin, rin bi käre rot looi aa nyuöth. Ku bi reer thin yet tē bi manh bi lök dhiëth kuat Abaram yic bën, raan wäär ci Nhialic wët thon Abaram ē rienke. Löj atuuc ē Nhialic kek aake bi ye piny, ku gemkē raan ci jal bën.
²⁰ Ku na ye akut tōk, ke raan tō kam koc acı ben wic, Nhialic ē tōk.

Wët looi ē löj

²¹ Ci löj kāk ci Nhialic thon dhöl yiic? Acie këya rin na koc pinyhom ci löj yok, löj bi pir akölrüęc ebën bëi, diët raan ebën acı la cök Nhialic nom rin theek yen löj kënë.
²² Ku acı göt athör theer wël Nhialic yic lon pinyhom ebën

arëer riel jöñrac yic, ke yen wët wäär ci Nhialic lueel ka bi gam koc rin Jethu, acı gam koc ci wët Jethu raan ci koc ku döc, gam.

²³ Ke gam kënë kęc yëet, löj acı yo looi buk ciët koc ci mac, yet tēwäär jol wët puoth yam rin gam war koc nyuöth.
²⁴ Ku ē löj yen ē muk koc yet tē bi Raan ci koc ku döc bën bi yo bën cök piny Nhialic nom, rin ci yok wëtde gam.
²⁵ Emën ci wët Jethu bën ku gamku, löj acie yen ben yo mac.

²⁶ Ee gam yen ē we col aaye mith Nhialic ē tōk kek Jethu raan ci koc ku döc.
²⁷ Wek ci muöc nhüm bāk aa tōk kek Jethu. Wek aa cien alanh pir kek Jethu guöp.
²⁸ Këya koc Itharel ku koc cie koc Itharel, alony ku raan cie alony, tik ku moc aa thöj ebën, week ebën wek aa tōk, wek ci mat kek Jethu raan ci koc ku döc.
²⁹ Na yakē koc Raan ci koc ku döc, ke wek aa mith Abaram, ku wek aabi këwäär ci Nhialic thon Abaram yok.

4

¹ Kē lueel akın, manh koor yen bi kāk wun lök thon aye jöör cimën alony cök alon ē yen ala käh ebën.
² Tē not koor yen ala koc kāk ye muk, ku loikē bi kē cik lueel dhiel apiñ, yet aköl bi wun ye lueel meth acı dit alëu bi kärke jal thon.
³ Ee këya, wäär aya yok aa yo ye aloony jak la riel pinyhom, wäär kęc yok yic guo njic.
⁴ Na wäär la nin thök, go Nhialic Wënde tuöc pinyhom. Acı bën kecit raan bi dhiëth tik ē path. Ku muk löj koc Itharel,
⁵ bi koc bën kuöny bei löj kënë yic, ku bi nadē ke yo ye mith Nhialic.

⁶ Rin ye wek mith Nhialic, Nhialic acı wëi Wënde tuöc yopuöth, ku wëi ē yo col adhiau ëlä, “Wä, Wädië.”
⁷ Këya yin acı ben alony, yin ē manhde. Rin ye yin manh Nhialic,

Nhialic abī yī gām kāk ke cī tāu miēthke.

Paulo anhiar kōc pan Galatia

⁸ Thēer wek aa we kuc Nhialic, ku kēya wek aa we ye loony jakrēc cie Nhialic. ⁹ Ku emēn ŋic wek Nhialic tēdē alēu ba lueel aya lōn Nhialic aŋic we, ye kēdē wīc wek ye bāk dhuk tēnē jakrēc niōp wāār mac piny? Yeŋō wīc wek ye bāk bēn aa loony cīmēn thēer wāār? ¹⁰ Bī ya nīn kōk kek yakē ke muk nhīim, ke pēi ku run aya. ¹¹ Yēn aci yic ŋēer we! Lēu bī ya luōi ēbēn ca looi tēnē we yen cīn wētde yic?

¹² Wek aa liem miēthakāi cī gam, calkē rōt aa cīt ya. Ee yic yēn aya, yēn acīt we. Acīn kārēc cāk luōi ya. ¹³ Adhiēlkē muk wenhīim lōn wāār piōōc yēn wēt Jethu tēnē we tuenj, ee rin wāār tuēny ya. ¹⁴ Ku na cōk a wāār cī tuaanydiē we jōt puōth, wek aa kēc ya bēn jai ku cuōpkē ya wei. Ee kēya, wek aaci yēn bēn lor cīt ya atuny nhial bō pan Nhialic, wek cā bēn lor, lur bī wek Jethu raan cī lōc ku dōc lor. ¹⁵ Wek aa we cī puōth miēt! Yeŋō cī rot looi? Alēu ba lueel lōn lēu wek ye bāk nyiēnkun ŋuēt bei, ku gām kē ke ya, tē lēu yen rot. ¹⁶ Ca ya raan aterdun emēn rin cī yēn we lēk yic?

¹⁷ Kek kōc kōkkā rōt nyuōōth bīk aa kōc nhiar we, acie kēpath, ee ku bīk yēn tek yic kek we, ku bāk ke nhiar cīmēn nhiēer kek ya. ¹⁸ Emēn apath akōlakōl bāk la nhiēr path ke ye yen nhiēr la cōk, ku kēnē ē yic, ku acie tē rēer yēn ke we ē rōt. ¹⁹ Miēthkiē, kōc cī gam, abēn lēk we, kē dēt cīmēn tiŋ rem yic dhiēth, aya yōk yen ē tē rēm ya, yet tē bī wēt Jethu la cōk wepuōth. ²⁰ Anhiaar ba rēer ke we emēn, ku ba tē ye yēn tek thin ē riēnkun waar yic. Yēn aci yic ŋēer wētdun apei.

Yagār ku Thara

²¹ Calkē rōt athiēc emēn, wek kōc wīc ye bī ya lōn yen yakē theek, kē ye lōn lueel cāk ye piŋ? ²² Aye lueel Abaram aa la dhāk karou, dhāŋ tōk aye manh tiŋ alony, ku tōk ke ye manh tiŋden cī thiaak cie alony tēnē ye. ²³ Dhōŋ tiŋden alony ēcī dhiēth ē path. Ku dhāŋde kek tiŋden cī thiaak cie alony, ee Nhialic yen aci ye lueel kēya. ²⁴ Kākkā aa lēu bī ke deet kecīt kē thōŋ kek dēt ril, diāār karou aatō nyin lōŋ dōōr karou yiic. Kē tuenj acīt lōŋ cī Nhialic looi gōn Thinai nhom, ku keek aa miŋh tiŋ alony yen col Yagār. ²⁵ Tiŋ col Yagār yen arēer nyin gōn Thinai pan Arebia. Alēu bī thōŋ aya kek gen Jeruthalem ya akōl, ku kōc rēer thin aa cīt aloony rin lōŋ. ²⁶ Gen Jeruthalem rēer pan Nhialic yen ē gen path la duk ku acīt mada. ²⁷ Aye athōr thēer wēl Nhialic lueel ēlā,

“Miet puōu, yīn tiŋ cīn meth!
Loi lala ku loi kiēu miēt ē puōu, yīn
raan kēc
arēm rōm ē dhiēth kaŋ yōk!
Rin tiŋ cī moc puōl yen abī miŋh juēc
dhiēth
tēnē tiŋ rēer kek moc.”

²⁸ Emēn, ke wek miēthakāi kōc cī gam, wek aa miŋh Nhialic tēcīt tē wāār cī ye lueel thin cīmēn Ithāk wāār. ²⁹ Yōn thēer manh wāār dhiēth ē path aci manh wāār dhiēth riel Nhialic bēn baŋ, ke yēn athōŋ kek ya akōl. ³⁰ Ye athōr thēer wēl Nhialic lueel kēdē? Aye lueel, “Cuōp tiŋ alony wei kek wēnde, rin manh tiŋ alony aci kāk wun bī rōm kek manh tiŋ cie alony.” ³¹ Ee kēya miēthakāi cī gam, yōk aacie miŋh tiŋ alony, yōk aa miŋh tiŋ cie alony.

5

Muōkkē lāūu nhomdun apath

¹ Nhom lāūu yen ē kēda. Ee Jethu raan cī lōc ku dōc yen aci yō gām

nhom lääu! Kääckë apath ke we ye kɔc lääu nhïim, duškkë röt cɔl aben aa loony ë lõŋ cïmën theer.

² Piŋkë! Ee ɣen Paulo, alëk we na calkë röt aŋot, ke wëtde yic ë lõn tënë we kë cï Jethu looi, acïn kë cï kušny we. ³ Wek aa ben lëk wët dët, acïn raan cɔl rot aŋot rin theek yen lõŋ ëbën. ⁴ Kɔc kɔk tɔ kamkun ye them bik la cök Nhialic nhom rin theek kek lõŋ, aa röt tɛem wei tënë Raan cï lɔc ku dɔc. Aaliu dhëëŋ Nhialic yic. ⁵ Rin ɣook kë nŋthku ë lõn bï Nhialic ɣo cɔl aala cök tënë ye, ku ë yen kë tiit ɣok ril Wëi Nhialic lui gamda yic. ⁶ Rin tɛ cï ɣok mat kek Raan cï lɔc ku dɔc Jethu, ka cie ŋuöt, nadë ke ɣo kɛc ŋoot yen kony ɣo, kë ril ë gam ye nhiër bëëi.

⁷ Wek aa we lui apath! Yenja cï we ben pën thëk ë yic? Ci we rac nhïim kädë? ⁸ Acie Nhialic raan cï we cɔl yen lui këya. ⁹ “Ee lon koor yen ayumdīt cɔl apiäär,” tɛcīt tɛ ye ye lueɛl thïn. ¹⁰ Ee këya wek ŋot we nääth apɛi. Wët piërda ke ɣo cï röt mat kek Bëny, ee we cɔl aŋääth ɣapušu lõn wek acïi wenhïim bï waar. Ku yeen, raan yen rɛc wenhïim, tɛ cɔk yen a raan yindë ka ŋot bï Nhialic gäm awuɔc.

¹¹ Ku tënë ɣen, miëthakäi cï gam, na la tuenɣ ke ya lueel ŋuöt apath, ke yenö yen ben näk ɣen? Na ye yic, diët kë ya pišɔc rin tim cï riïu Raan cï lɔc ku dɔc, diët akëc ɣa maan. ¹² Awieëc bï kɔc we liäap nhïim, röt rac ë röt.

¹³ Ku tënë we miëthakäi cï gam, wek aa we cɔl bei bäk cïi ben ciët aloony lõŋ theer yic. Ku duškkë këwäär cï wek wëër bei lõŋ theer yic, cɔl amär we bäk aa luu käreç. Calkë aye nhiër kamkun yen mac we. ¹⁴ Rin lõöŋ theer ëbën aaci ke mat tøk yic ëlä, “Nhiar raan dët cïmën nhiër yïn rot.” ¹⁵ Ku na yakë luu cïmën lääi rëër roor, bäk

röt aa nök kamkun ë röt, ke ŋieckë wenhïim wek aabi röt thöl ë röt.

Wëi Nhialic ë kɔc cök pušth

¹⁶ Aye lueel, calkë aye Wëi Nhialic yen we cök nhïim. Ku acie kë wïc ɣušp yen bäk aa looi. ¹⁷ Rin kë wïc ɣušp raan acie yen kë wïc Wëi Nhialic, ku kë wïc Wëi Nhialic acie yen ke wïc ɣušp raan. Käkkä karou aman röt kamken, ku wëtde yic ë lõn kë wïc ba looi yïpušu acïi lëu ba looi. ¹⁸ Na ye Wëi Nhialic yen thel yï, ke yïn acïi lõŋ theer ben mac.

¹⁹ Kë ye raan liuu Wëi Nhialic yepušu looi aye tiŋ ɣei. Ee rot nyuɔoth ke rac apɛi, ku acïn yic athëëk, ²⁰ tɛ ye Jøn cï kiëët door ku tiit, kɔc aa röt maan ku aa thör, aa röt til ku diïtkë pušth. Aake yiic tɛëk akuut. ²¹ Kɔc aa röt maan, ku aa wiëet määu ku bal, kuat käreçkã aayekë ke looi. Wek alëk ëmën, cïmën wäär cï ɣen we kaŋ lëk, kɔc käk cīt käkkä looi aaci bï kaŋ la bääny Nhialic yic.

²² Ku Wëi Nhialic ë kɔc gäm nhiër ku miët pušu, ku döör ku pël röt piny, ku lier pušu ku piath ku gam, ²³ ku athëëk, ku duut pušu. Acïn lõŋ man käk cīt käkkä. ²⁴ Kɔc ë Raan cï lɔc ku dɔc Jethu, aaci käreç ye ɣuäpken wïc, ku käreç yekë ke nhiaar kepušth pušl ëbën bik liu kegup. ²⁵ Wëi Nhialic acï ɣo gäm pir akölrïëc ëbën, ku adhil wëikua tiit aya. ²⁶ ɣok acïi dhil nhiam nadë ke ɣo man röt kamkua, tädë ke ɣo til röt.

6

Kony raan dët këracyic

¹ Miŋ ma cï gam, na le raan yök kamkun ke loi këracyic, ke kɔc la gam ril kamkun la thïn bik cök pušu piny, ku adhil looi ë dhël path. Ku tiëtke röt apath bäk cïi mër dhëlde yic aya. ² Yakë röt kony kamkun, na luwïkë këya, ke wek cï lõŋ Raan cï lɔc ku dɔc theek. ³ Na le raan ye

tak kamkun lən yen adit kəc ebën, ke yen rot math yetök. ⁴ Raan ebën adhil rot jöony ë rot. Na ye këpath yen ci looi ke jəl many ye, ku cii thööj kek kë ci raan dët kañ looi theer. ⁵ Raan ebën abı ya thiëc këden ci looi.

⁶ Kuat raan ye piöc wët Jethu adhil kəpuoth tö kek ye rəm kek raan piöc ye. ⁷ Duökkë röt ye math ë röt. Duk ye tak lən cii Nhialic yi bi tēm awuöc tē kuc yin ye. Käpath ku käreç ye raan ke looi aa ye atiit tuen. ⁸ Na ye raan luui kërac, ke thou yen ayök, ku na looi kë wic Nhialic, ke Wëi Nhialic abı pır akölrüec ebën gäm ye. ⁹ Këya, dukku go dhör luoi käpath, rin na cuk go dhör, ka aköl alon käpath aci thiök, buk käpath yök thin. ¹⁰ Ku kälä tē lëu yok ye, ke yok aadhil käpath looi tēnë kəc ebën, ku jəl aa kəc rëer yok ke gam tök yic apeı.

Muuth ciën

¹¹ Tiënkë kit dit nyin ya ke göt tē gät yen we athör ë ciëendië. ¹² Kəc ye wic riël bik we cəl aņot, kek aa kəc ye wic bik röt aa nyuöoth ku yekë nhiam käk ye tıj guöp yic ë path. Ayekë looi këya rin cii ke bi nöç, rin ye kek ye piöc lən thon Jethu tim ci riüu käu yen abı kəc kony ë rot. ¹³ Ayı kəc ye cak ŋoot aacı löñ ye theek, awickë bik we ŋoot bik nyuöoth lən wek aacı wëtten gam. ¹⁴ Ku na ye yen, ke thon Bänyda Jethu Krıtho tim ci riüu käu yen aye yen nhiam ë rot. Ku rin ci Jethu thou rienkië tim ci riüu käu, acä ben wic ba käk ye looi pinynhom buöoth yiic, ku kəc ë luui käk pinynhom aacı ya nhıar. ¹⁵ Acın kë ye looi tē ci raan ŋoot nadë ke këc ŋoot, këñ rot looi ë lən nadë ke yin aci cak cäj ë yam. ¹⁶ Ku rin kəc pır wët Jethu bi döör Nhialic ku pël wët piny rëer ke ke, ku kəc Nhialic ebën aya.

¹⁷ Thök ë wël, cın raan ben yen luı aliäap, rin piär rëer yaguöp

ebën, aa piër ye nyuöoth lən yen alony Jethu.

¹⁸ Bi dhëñ Bänyda Jethu raan ci löc ku döç rëer ke week ebën, miëthakäi ci gam.

Athör cī Paulo gät kɔc Epethuth Wēt nom

Wēt tuel kam keriëec ebën yen gēt Paulo athör kënë tënë kɔc Epethuth ë wēt kënë, “Kë cī Nhialic guir, ke bī jal thöl akölden cī tak. Ee lön bī yen kāk cī cak ebën nhial ku piny mat yiic, ku tēu Raan cī lɔc ku dɔc kenhüim tuel.” (1:10) Kɔc cī gam aya awic ke bik deet yic, ku bik ya pīr kēdīt cī Nhialic guir kënë yic. Ku bī kɔc aa tōk ebën kek Jethu Kritho.

Aban athöör yic tuel, acī Paulo nyuəoth tē bī kɔc keyiic mat thīn, ke lək kɔc dhël cī Nhialic kacke kuany thīn. Ku ye kēdē cī ke adumušm päl piny thīn, ku yik kɔc lääu nom ë Wēnde Jethu Kritho. Ku aye Wēi Nhialic nyuəoth ɣo lön bī athön Nhialic yenhom tiēn. Paulo ë kɔc ba athöör kuen lək aban ë rou yic, lön nadē ke kɔc bī ya tōk kek Raan cī lɔc ku dɔc adhīl ayic ë piēden yic kedhie. Acī jam ë waal juēc tē bī kɔc ë Nhialic luai tōk aa nyuəoth thīn, ke cī röt mat kek Raan cī lɔc ku dɔc. Akut kɔc cī gam acit gušp, ku ye Raan cī lɔc ku dɔc yen nom, tēdē ke cit luak ku ye Raan cī lɔc ku dɔc mēen, tēdē ke ye tik, ku ye Raan cī lɔc ku dɔc muənyde. Athör kënë ë jam wël thiek yiic apēi, rin raan ë gät ye agēt ë guir cī dhēn Nhialic rēer kek Raan cī lɔc ku dɔc bēi yenhom ku yepušu. Ku kuat keriëec ebën aye tīn nhiēr Raan cī lɔc ku dɔc yic, nāk, ku pēl piny adumušm, ku dhēn la cök.

Käk tš thīn

Muəth tuel 1:1-2

Raan cī lɔc ku dɔc ku luan ë

Nhialic 1:3-3:21

Pīr ë yam rēer ke Jethu 4:1-6:20

Muəth ciēen 6:21-24

¹ Ee ɣen Paulo cī Nhialic kuany ba ya atuny Jethu Kritho. Tënë kɔc Nhialic rēer Epethuth, kɔc cī Jethu Kritho gam piēden yic.

² Bī Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Kritho we gām dōr ku athiēi.

Raan cī lɔc ku dɔc ë dɔc wēi bēi

³ Lecku Nhialic Wun Bānyda Jethu Kritho! Rin cī ɣok röt mat kek Jethu Kritho, acī yen ɣo yiēc dɔc wēi ë riel nhial. ⁴ Thēer ke piny kēc cak, Nhialic acī ɣo kuēny bei buk aa miēthke, wēt cī ɣok mat kek Jethu, acī ɣo cɔl aye kacke, kɔc cīn gup awuəc.

⁵ Rin nhiēr yen ɣo, acī Nhialic looi thēer lön bī Jethu Kritho ɣo cɔl aye miēthke, ku kënë yen ë miēt pušu Nhialic yen wic. ⁶ Lecku Nhialic rin kəpuəth juēc apēi cī gām ɣo ë path, rin cī yen Wēnden nhiēr juaar rienkua. ⁷ Rin thon Raan cī lɔc ku dɔc acī ɣok jāl riel jərac yic, rin cī adumušmkua päl piny. Ku këya, aye Nhialic nyuəoth ɣo lön dīt dhēnde apēi. ⁸ Dhēn cī gām ɣo ke dīt apēi, rin nīēc ku dēt yic kəj. ⁹ Acī Nhialic nyuəoth ɣo yen kēden cī guir bī looi, ku acuk ɣok tënë Raan cī lɔc ku dɔc, cök a lön wār cī yen ye thiaan. ¹⁰ Kë cī Nhialic guir ke bī jāl thöl akölden cī tak, ee lön bī yen kāk cī cak ebën nhial ku piny mat yiic, ku tēu Raan cī lɔc ku dɔc kenhüim tuel.

¹¹ Ee rienke yen aye ɣo cɔl aye mīth Nhialic. Keriëec ebën acī Nhialic guir këya wathēer, ku ë yen ke bišök tēcit tē wic ye. ¹² Këya lecku Nhialic ɣok kɔc tuel wār cī la nōth tënë Raan cī lɔc ku dɔc.

¹³ Ku emēn aya, wek acī yic pīn, yiny yen wēt puəth yam ye Nhialic we lušk. Ku wār cī wek Raan cī lɔc ku dɔc gam, acī yen we yiēc Wēi Nhialic wār cī thon ka bī yiēc kacke. Wēi yen ë ye nyuəoth lön ye wek kacke. ¹⁴ Ku Wēi Nhialic yen ë ye nyuəoth lön bī ɣok kəwār cī

Nhialic thən ka bī yiək ʔo yök. Ku aye kënë nyooth lən cī Nhialic ʔo wēēr bei riel jəŋrac yic buk aa kacke. Këya, buk Nhialic aa leec akölaköl.

Röök ë Paulo

¹⁵ Ku wēt kënë, tēyon pin ʔen gäm cī wek wēt Bēny Jethu gam, ku nhiēr nhiēer wek kacke, ¹⁶ yen akēc ʔen nhom kaŋ mää ba we atak, tē röök ʔen Nhialic aya leec rienkun. ¹⁷ ʔen ë rēer ʔa thiēc Nhialic Wādan la diik, ku yen Wun Jethu Krītho, bī we gäm Wēike bī we cəl aŋic kəŋ, ku nyuth we Nhialic bāk ŋic apath. ¹⁸ ʔen ë röök aya bāk yic ŋic. Këya bāk ŋic lən ë yen yic lən bī wek kajuēc puath cī tōu tēnē we yök, rin cī yen we cəl. Ku abāk ŋic aya lən kajuēc puath cī thən bī ke gäm kacke aa thiek yic apēi. ¹⁹ Ku këya, abāk ŋic aya lən rielde adit kəŋ ebēn. Ku yeen alui ʔogup rin cī ʔok wētde gam. Riel lui ʔogup kënë athōŋ ke rieldit, ²⁰ wäär jōt yen Raan cī ləc ku dəc bei raŋ yic, kam kəc cī thou ku jət nhial, ku nyuuc kōŋ cuēc Nhialic. ²¹ Raan cī ləc ku dəc amac wēi ril tō nhial ebēn, cək alən le kek rieldit. Rienke aa thiek yic tēnē rin bānydit mēc. Ku aacie bāny mēc emēn ë röt, aabi yic thiek tēnē rin bāny bī mac aköldä. ²² Ku Nhialic acī kəriēēc ebēn tāau yecök, ku looi bī a yen wat akut kəc cī gam pinynhom. ²³ Ku akut kəc cī gam yen ë gušp Raan cī ləc ku dəc, yen thiāŋ wēi Raan cī ləc ku dəc. Ku ë yen pīr gäm kəriēēc ebēn təriēēc ebēn.

2

Thon cī ya pīr

¹ Thēer, Nhialic acī we tēm thou rin awuōcdit rēer wegup. ² Wāthēer wek aa we ye jəŋrac, jəŋ yen mac jakrēc ebēn buōth cök, jəŋ yen ye kəc cī Nhialic thek wētde gam emēn. ³ ʔok aa ʔo thōŋ ke ke, ke ʔo pīr pīr rac. Ayeku looi kuat kək wic

guāpkua ku piāthkua. Ku pīrdan rac aye Nhialic ʔo tēm awuōc cīmēn kəc kək ë luui käreç.

⁴ Nhialic ayer pušu, ku nhiēr nhiēer yen ʔo adit apēi. ⁵ Nawēn cək atiēēpkua thou rin adumuōōm juēc rēer ʔogup, ʔok aaci Nhialic cəl aben pīr kek Raan cī ləc ku dəc. Ku ee dhēēŋ Nhialic yen acī ʔo lušk. ⁶ Ku rin cī ʔok aa tək kek Raan cī ləc ku dəc Jethu, Nhialic acī ʔo jət ë thou yic ku buk rēer bānyde yic nhial kek Jethu Krītho. ⁷ Ee looi Nhialic këya rin bī kəc aköldä piathden cīn kē thōŋ kek tīŋ, rin nhiēer yen ʔo, rin Raan cī ləc ku dəc Jethu. ⁸ Rin ë piath Nhialic yen acī we kony bāk pīr rin cī wek wēt Jethu gam. Ee miēc Nhialic yen acəl we agam Jethu. ⁹ Pīr cuk yök acie rin ë luōida ë röt nadē ke ʔo nhiam ye. ¹⁰ Ee Nhialic gušp yen acī ye looi këya. Ku rin ye ʔok tək kek Raan cī ləc ku dəc Jethu, acī ʔo cak buk kēpath aa looi, ku ë yen kē cī guiir buk aa looi.

ʔok aa tək kek Raan cī ləc ku dəc

¹¹ Këya, wek aa we cie kəc Itharel. Ku këya, wek aa we ye kəc Itharel cəl wāthēer kəc kēc ŋoot. Ku kəc Itharel aake ye röt cək aaye kəc cī ŋoot. Ku ŋuōt den ye ke ŋoot, ee yekē ye looi kegup ë path. ¹² Ku wäär wek aa we cie kəc Raan cī ləc ku dəc. Wek aa we ye thāi, wek aa we cie kəc Itharel, kəc cī Nhialic ləc. Wek aa we liu lōŋ dōŋr Nhialic yic, lōŋ kəc ke tit bēn Jethu Bānyda. Wek aa we rēer we kuc Nhialic. ¹³ Emēn, rin cī wek aa tək kek Jethu Krītho, wek wäär cək mēc wek aaci bēēi tēthišk rin thon Raan cī ləc ku dəc.

¹⁴ Rin Raan cī ləc ku dəc acī dōŋr looi kam kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel rin cī ʔok aa kac tək. Riemde acī kēwäär ke tek yic, ku cəl ke aaye kəc man röt nyaai. ¹⁵ Acī lōŋ kəc Itharel teem kəu ë thuōnde, rin bī yen kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel cəl aaye kac tək rin cī kek

röt mat kek ye, ku kälä, aci döör bēēi. ¹⁶ Ku thon cī Raan cī lōc ku dōc thou tim cī rīū kōu, acā kuēth rēer kamkun nyaai. Ku thuōnde aci yen ke cōl aaye kōc Nhialic kedhie. ¹⁷ Kēya, Raan cī lōc ku dōc aci bēn ku lēk kōc Wēt Puōth Yam ē döör bēēi tēnē kōc ēbēn, wek kōc cie kōc Itharel wäär mec ke Nhialic ku kōc Itharel wäär thiōk ke ye. ¹⁸ Ku ē rin Raan cī lōc ku dōc yen ē yō ēbēn, kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel cōl aala tē rēer Nhialic thīn ē Wēi Nhialic tōōj.

¹⁹ Kēya, wek kōc cie kōc Itharel, wek aaciū ben aa lēi emēn, wek aa tōk kek kōc cī Nhialic lōc. Wek aa many tōj ē Nhialic. ²⁰ Ku week aya, wek aaciū yōn cī atuuc ku kōc kāk Nhialic tīj jōk cōk, ku Jethu Krītho yen ē mēn. ²¹ Raan cī lōc ku dōc yen ē kē cī buth cōl akāac ke ye tōk ku bī ya yōn Bēny. ²² Ku rin ye wek tōk kek ye, week aya wek kōc kōk, wek aaciū kē buth bī Nhialic a rēer thīn ē Wēike.

3

Luoi Paulo rin kōc cie kōc Itharel

¹ Rin cī Nhialic ye looi bī kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel mat bīk aa tōk, rin dhēēnde tēnē kōc cie kōc Itharel ke yen Paulo, raan cī mac rin wēt Jethu Krītho ē riēnkun, yen ē rōōk tēnē Nhialic.

² Acāk piñ lōn cī Nhialic ya lōc ē dhēēnde ba luoi kēnē looi. ³ Nhialic acā nyuōth kēden cī guuir, cīn raan njic ye thēer, athōr wäär ca gōt ke ciek. ⁴ Ku na kuēnkē kāk ca gōt, ke wek aabi kāk njic ke rin Raan cī lōc ku dōc deet yiic. ⁵ Kāk cīn raan njic ke thēer, cīmēn cī Wēi Nhialic ye nyuōth atuuc ku kōc kāk Nhialic tīj emēn.

⁶ Kēya, kē cī moony akīn, rin wēt puōth yam, kōc cie kōc Itharel aabi dōc Nhialic yōk kek kōc Itharel cī gam. Keek aabi ya kac tōk ku rōmkē kē cī Nhialic thōn kōc Itharel rin Raan cī lōc ku dōc.

⁷ Kēnē, yen ē Wēt Puōth Yam ya lēk kōc. Nhialic acā gām luoi ye yen Wēt Puōth Yam luēl riel ē dhēēnde. ⁸ Yen atō ciēn kōc ē Nhialic cōk ēbēn, ku Nhialic aņot cā yiēk ē luoi kēnē, ba kōc cie kōc Itharel lēk kāpuōth juēc cīn thook akeu ye Raan cī lōc ku dōc gam. Kāpuōthkā aa dīt tēnē kāk ye deet yiic. ⁹ Acā yiēk luoi ba tēt kōc ēbēn tē bī yen kēden cī guuir cīi njic, thāap thīn. Ku Nhialic yen cak kēriēec ēbēn, ēci kēnē moony tēnē kōc thēer wäär.

¹⁰ Acī looi kēlā emēn dhēl akut kōc cī gam nyuōth atuuc nhial, kek bānyken la riel nhial, bīk njēec kānde cī nyuōth rin kē cī looi tēnē ke njic. ¹¹ Acī Nhialic tak ku looi kēya thēer kēc yen piny ku nhial cak. Ku ē looi ē rin Jethu Krītho Bānyda. ¹² Rin cī yōk ye gam ku yōk aa tōk ke ye, aabi yōk la tēnē Nhialic yō cīi riōc. ¹³ Kēya, wek aa lēk bāk puōth cīi bath cak amēn guum yen ē riēnkun, guōmdie yen aabi ya riēldun.

Nhiēr Raan cī lōc ku dōc

¹⁴ Rin ē wēt kēnē, yen ē yanhial guōt piny Nhialic Wāda nhom ku rōōk ē riēnkun. ¹⁵ Kōcken tō nhial ku kōc tō piiny aa mac thok rin yen ē Wāda yōdhie. ¹⁶ Yen ala riel ku dōc juēc ye gām kacke. Kēya, aya thiēec bī we yiēk riel ē Wēike bāk puōth cīi kōc. ¹⁷ Ku yen ē rōōk bī Raan cī lōc ku dōc rēer wēpuōth athēer rin cī wek ye gam. Yen ē rōōk aya bī tē nhiēr wek Nhialic thīn, ku tē nhiēr wek rōt thīn ē kamkun we cōl aril. Na luōikē kēlā ke wek aa ciū tim cī mēike yet piny, ku yōn buth cī njic jōk cōk. ¹⁸ Ku dhēl kēnē, week ku kōc ē Nhialic abāk jāl njic yen tē nhiēr Raan cī lōc ku dōc we thīn. Anhiar yō apei nhiēr cīn thok akeu. ¹⁹ Na cōk ciēn raan njic ye ayic yen tē nhiēr Raan cī lōc ku dōc yō thīn, yen ē Nhialic thiēec bāk njic. Ku bī tē ye wek luoi thīn ciēt tē ye Nhialic luoi thīn.

²⁰ Nhialic ala riel yen kãḡ looi wãr kãk yeku ke thiëc ku kãk yeku ke tak, ku aaye ke looi rielden lui yopuõth. ²¹ Lecku Nhialic rin kãpuõth cĩ looi rin akut kãc cĩ gam ku rin Jethu Krĩtho. Lecku akõlriëc ebën! Yenakan.

4

Mën yic kãc cĩ gam tënë guõp Jethu

¹ Rin kē wic Nhialic bĩ looi, ɣen raan cĩ mac rin looi ɣen wēt Bēny, wek alãḡ bāk ḡiɛc luui dhël path, dhël yen cĩ Nhialic we cõl. ² Yakē kãk yakē ke looi ebën looi dhël athëk ku lier ē puõu, ku yakē kãc ḡiɛc ciëḡ. Nhiarkē rõt ku yakē kãc pãl piny ē kamkun. ³ Wēi Nhialic aci we mat yiic, thëmkē bāk la dõr ē kamkun bāk aa kac tøk. ⁴ ɣook ebën, ɣok aa thõḡ kek kãk tã guõp tøk yic, ku ɣok aa la Wēi Nhialic thõḡ ciḡḡ ke ɣo. ɣok aa ḡõth dõc cĩ Nhialic thõn ke bĩ gãm kacke, rin Nhialic aci ɣo cõl ebën buk aa kacke. ⁵ ɣok aa la Bãny tøk ku gam tøk, ku ɣok aaci lõk ē wēi tøk yök ebën. ⁶ ɣook ebën ɣok aa Nhialic tõõḡ door, ku yen ē Wãda ɣodhie. Yen amec ɣo ku ē luui yopuõth ebën, ku aciḡḡ kek ɣo ebën.

⁷ Raan cĩ lõc ku dõc aci raan ebën ē kamkua yiëk rielden bĩ yen aluui. Nɛk aci yiëk rielde cit tē cĩ Raan cĩ lõc ku dõc ke tæk thĩn. ⁸ Aci gõt athõr thëer wël Nhialic yic ëlä, “Aci la nhial, ku looi jakrɛc bik yeen buõth cõk, cimën raan cĩ dãm ē tãḡ yic, ku tek kãpath tënë kuat raan ebën.”

⁹ Tē lueel ye ëlä, “Aci la nhial.” Wētde yic yenõ? Wētde yic aye lueel lõn cĩ Raan cĩ lõc ku dõc kan bën pinynhom ē tën. ¹⁰ Raan cĩ bën pinynhom ē tën yen ee raan tõõḡ cĩ bën dhuk nhial, pan Nhialic, ku bĩ rëer kek kēriëc ebën pinynhom. ¹¹ Ee yen Raan cĩ lõc ku dõc yen ē

gem miõc tënë kãc. Aci kãc kãk looi bik aa tuõõcke, ku kãc kãk aaci looi bik aa kãc kãk Nhialic tĩḡ, ku ye kãc kãk wël ē Nhialic lõk kãc, ku ye kãc kãk abiõk kãc cĩ gam ku piõõckē ke. ¹² Aci kënë looi rin bĩ kãckã, kãc ē Nhialic, guir bik luui tënë ye ku bik aakuut kãc cĩ gam, yen guõp Raan cĩ lõc ku dõc la tuenḡ ke ril. ¹³ Ku këlã, ɣok aabi mat yiic buk aa tøk ē gam bĩ ɣok Nhialic ku Wēnde ḡic. Ku jõlku aa kãc cĩ gam cĩ nhĩim bak, ku ɣok aabi jãl la cõk cimën Raan cĩ lõc ku dõc. ¹⁴ Ku ɣok aacie kãc bĩ bën ciët mith. Ku ɣok aaci kãc kãk lueth piõõc bĩ bën duõõḡ buk luethken gam, ɣok aaci bĩ ya wel nhĩim cimën riãi, wël lueth ē path. ¹⁵ ɣok aa dhil yic aa lueel ke ɣo la nhiër. Ku këlã ɣok aabi la tuenḡ ke ɣo cit Raan cĩ lõc ku dõc yen wat akut kãc cĩ gam nhom. ¹⁶ Raan cĩ lõc ku dõc, ee kacke mat yiic cimën ye rël yom thook guõp ē raan nuët yic bĩ ya tøk. Na loi guõp abak luõide cit tē dhil yen luui thĩn, ke guõp ebën ala tuenḡ ke cil ke ril. Yen ē tën akut kãc cĩ gam. Na nhiar kãc akut rõt ku loikē luõiden, ka akut ala tuenḡ apath ē riel Raan cĩ lõc ku dõc.

ɣok aa dhil piërda waar yic

¹⁷ Rin ē wēt kënë, alëk we rin Bēny duõkkē ben aa luui cimën kãc kuc Nhialic. Kãk yekē ke looi aacie kãk ke kony. ¹⁸ Aacie yic ye deet. Aciḡḡ pĩr yam ye Nhialic gãm kãc, rin keek aa ril nhĩim, ku kēya aa kuc dhël ē Nhialic. ¹⁹ Aacie gup ē yãr tē cõk kek kãc looi, rin aa kepuõth yiëk kãk wic guãḡken. Kãk yekē ke looi ebën aa kãk ē bal ku aacie kãc luõ ē kãkkã yiic.

²⁰ Yen ē tē wiëc bĩ wek cĩ la thĩn, rin acie yen tēwããr cĩ we piõõc thĩn rin Raan cĩ lõc ku dõc. ²¹ Ee yic, wek aaci wētde piḡ, ku wek aa we cĩ piõõc rienke, tē cit tën yiny rëer kek Jethu. ²² Wek aaci piõõc bak tēdun ye wek luui thĩn thëer puõl. Kãkkun

ke yakë ke looi aake cī we mušr ku rēckë we. ²³ Ēmēn, calkë rōt aa wēer Nhialic pušth ku bāk ya tak tēj ē yam. ²⁴ Nhialic aci we gām ciēŋ ē yam cīt kēde. Kēya, yakë ciēj ē ciēŋ kēnē. Ciēŋ kēnē ala cōk cīt tē ye yic rin Nhialic pišōc thīn.

²⁵ Kēya, duškkë lueth ben aa lueel. Nēk adhīl yic alēk mātthden cī gam, rin ɣok aa cīt kāk cīi thōj rēēr ē guāp tōk yic. ²⁶ Na cōk alōn cī yīn pušū riāāk, ke yī duk adumušōm loi. Duk rēēr kek riāāk ē pušū abā akōl lōōny piny. ²⁷ Rin bī jōŋrac yī cīi thel adumušōm yic. ²⁸ Na le raan ye cuār theer kamkun ka cīi ben cuēr, adhīl luui ē kōŋde bī rot muk ku kony kōc ŋōŋ aya. ²⁹ Pālke kušc jam. Yakë ke lueel wēl kōc cōl aril pušth gamden yic. Yakë ke lueel wēl nhīar ke bī ke piŋ, rin bī yīn kōc la kē lēk ke, kony. ³⁰ Muk yīnhom bī ciēn kē lueel bī Wēi Nhialic cōl arem pušū, Wēi cī Nhialic gām yī. Nhialic aci gām Wēi ye nyooth lōn ē yīn kēde, ku Wēi Nhialic abī rēēr kek yī ɣet akōl luŋdīt bī Nhialic yī kony tēnē jōŋrac. ³¹ Duškkë kōc kōk ye maan ku duškkë pušth ye riāāk. Duškkë ye gōth ku lāatkë kōc, tēdē ke we loi kāk cīi path. ³² Rēēr kē apath ē kamkun. Ku yakë kārēc pāl piny tēnē kōc kōk cīmēn ye Nhialic ke pāl piny tēnē we rin Raan cī lōc ku dōc.

5

Pīr rēēr ruelyic

¹ Kēya, wek aa dhīl luui cīmēn Nhialic rin ye wek mīthken nhīer apēi. ² Nhīarkë kōc kōk cīmēn nhīer Raan cī lōc ku dōc ɣo. Cīmēn cī Jethu ye nyuōth lōn nhīer yen ɣo, rin cī yen thou bī ɣo lušk. Kē cī looi, aci Nhialic cōl amit pušū rin cī yen rot juēr Nhialic. ³ Wēt ye wek kōc ē Nhialic aci path bī wīc wīc ē diār,

ku kāk kōc cōl ayār gup, ayī kook aa piēŋ wegup.

⁴ Jam la bīth ku buro rac aaci path. Aŋuēŋ bāk Nhialic aleec rin kāk ye ke looi tēnē we.

⁵ Dhielkë ŋic lōn acīn raan wīc ē diār ayī raan ē luui kāk kōc cōl ayār gup, ku raan dēt kok lēu ye bī la bāāny Raan cī lōc ku dōc kek Nhialic ē yic, ku yōk kāpuōth cī Nhialic thōn kōc. Raan kok acīt raan ē jak cī kiēt door. ⁶ Duškkë rōt cōl ameth ē nyīn wēl cīi path ye kōc kōk lueel. Nhialic abī kōc cīi wētde ye piŋ, kōc luui ē kārēckā tēm awuōc. ⁷ Kēya duk ye mat kek kōc luui ē kārēckā.

⁸ Rin wek aa we rēēr ē mušōth yic. Ku ēmēn wek aaci rōt mat kek Bēny, wek aaci la ē ruel yic. Kēya, yekë luui cīmēn kōc tō ē ruel yic. ⁹ ɣen aluel kēnē rin kōc tō ruel yic, kōc ŋic Nhialic, aaye ruel cōl alir pušth ku loikë kēn ē yic. ¹⁰ Themkë bāk kāk Bēny cōl amit pušū ŋic ku luōikë ke. ¹¹ Duškkë ye luui kāk ye kōc tō mušōth yic looi, kōc kuc Nhialic. Nyuōthkë ke lōn kāk kōc aaci path. ¹² Kāk ye ke looi ke cie tiŋ, aa rēc apēi ka ye jamden kōc rac gup ¹³ Tē bīi kāŋ tēyer, ke kōc aa tiŋ tē rēc kāk kōc thīn, ¹⁴ rin ē ruel yen ē kēriēēc ēbēn cōl atīŋ. Yen aci ye lueel ēlā, “Pāäckë nīn yic, jatkë rōt rēŋ yīic ku Raan cī lōc ku dōc abī ruel wegup.”

¹⁵ Tiēŋkë piērdun apath. Duškkë pīr ē pīr kōc kuc Nhialic, calkë rōt aaye kōc ŋic kāŋ. ¹⁶ Kuat tē bī yīn ye yōk ba kēpath looi thīn, ke loi, rin kōc aa loi kāk cīi path ēmēn. ¹⁷ Duškkë lui ē luoi kōc cīnkë ŋickë, ŋickë kē wīc Bēny ku yen luōikë. ¹⁸ Duškkë ye dek ē mōu, mōu ē kōc rac. Calkë Wēi Nhialic piērdun yic akōlakōl. ¹⁹ Ketkë waak ē Nhialic cī gōt athōr waak yic ē kamkun. Ketkë wak wēi bāk Bēny leec ē piāthkun ēbēn. ²⁰ Yeku Nhialic Wāda leec

akölaköl rin Bányda Jethu Kritho, kuat käjuéc yeku ke looi yiic.

²¹ Yakë röt theek ë kamkun rin rišöc wek Raan ci löc ku döc.

Diäär ku Röör

²²Wek diäär, thekkë röörkun cit tē ye wek Bēny theek thīn. ²³Rin moc yen ë tik wat nhom, cimēn ye Raan ci löc ku döc akut kōc ci gam wat nhom. Raan ci löc ku döc yen aluāj akut kōc ci gam, yen guāpde aya. ²⁴Kēya, diäär aa dhil röörken theek cimēn ye akut kōc ci gam Raan ci löc ku döc theek.

²⁵Wek röör wek aa dhil diäärkun nhiaar cimēn nhiēr Raan ci löc ku döc akut kōc ci gam arēk abī thou riēnke. ²⁶Acī thou rin akut kōc ci gam bī rēer ke dhēēn Nhialic. Ku lök kegup piū ë Nhialic piū ë lök wēi ku wētde. ²⁷Acī kēnē looi rin bī yen kacke kōc ci gam, wuššny gup wei kārēc ku bī ke yelššm. Ku akēc wīc bīk gup la adumuššm. ²⁸Cit ë kēnē aya, röör aa dhil diäärken nhiaar cimēn nhiēr kek röt. Na nhiaar moc tiēnde, ka thōj kek lōn nhiēr yen rot. ²⁹Acīn raan man guāpde, raan ë mīth ku tiit guāpde, cimēn ye Raan ci löc ku döc akut kōc ci gam tiit, ³⁰rin yok akut kōc ci gam, yok aa guāpde. ³¹Cimēn ci ye gōt athör theēr wēl Nhialic yic ēlä, “Moc abī wun ku man nyāāj piny ku met rot kek tiēnde, ku keek karou aabī ya tök.” ³²Wēlkā aa la yiic yinydit apēi, ku aa jam tē ye Raan ci löc ku döc tök thīn kek akut kōc ci gam. ³³Ku wēlkā aa jam riēnkun aya, moc adhil tiēnde nhiaar cimēn nhiēr yen rot, ku tik aya adhil muōnyde theek.

6

Mith ku kōc ke dhiēth ke

¹Wek mith, wek aadhil kōc ke dhiēth we theek, rin yen ë kēpath lēu bī raan looi rin Bēny. ²“Thek wuur ku moor,” Kēnē yen ë löj

tuenj ci bēn kek athōn, ³athōn akīn, “Na loi kēnē, ke yīn abī käjuéc path ya yök, ku thiei yī ba nīn juēc nök pinynhom.” ⁴Kōc ke dhiēth duškkē miēthkun ye lušī kāk bī ke rac puōth. Muškkē ke ku pišöckē ke dhēl ci Bēny gam.

Aloony ku Bāny

⁵Aloony, thekkē bānykun muk we pinynhom ë tēn, riāäckē ë ke ku thekkē ke piāndun ēbēn ciēt we luui Raan ci löc ku döc. ⁶Yakē luui ë puōn yer tē cōk kek ciī daai we. Loi luōidu puōu ēbēn cit tē wīc Nhialic ye thīn, rin yīn alony Raan ci löc ku döc. ⁷Na cōk alōn ye yīn alony, lui puōn yer bī ciēt Nhialic yen lušōi. ⁸Nīc yīnhom lōn bī Nhialic raan ēbēn yiēk kēde, alony ku raan cie alony, rin kāpuōth ye looi pinynhom. ⁹Wek kōc mac aloony, wek aadhil luui ë dhēl tōōj yic, ku duškkē ke ye riāāc ë nāāk, muškkē wenhūim lōn week ēbēn, aloony ku week, bēnydun ë tök nhial, raan bī luk looi kamkun ēbēn ke cīn raan ŋuēēn.

Tōj tēnē Jōjrac

¹⁰Wēt jāl lēk we ciēn akīn, lömkē riel tēnē Bēny bāk riel ë ye, rin rielde adit apēi. ¹¹Lömkē kāk ci Nhialic gām we bī wek röt kony, bāk käjuéc ye jōjrac we ruēeny gōök. ¹²Rin yok aaciī thār kek kōc cit yo, yok aa thār kek jakrēc rēēr ë muōth yic kek bānyken, ku riel ë jōjrac tō nhial. ¹³Kēya, rin ë wēt kēnē lömkē kāk ci Nhialic gām we bī wek tōj thōr. Na aköl le jōjrac bēn, ke we tit röt ye akölriēc ēbēn. Ku na cāk tōj jōjrac gōök kēriēc ēbēn yic, ke wek aabī döj we ril. ¹⁴Lömkē yic bī wek röt guir ë tōj. Ku luōikē kē la cōk ke cit alanh dhie ye raan yeyic duut tē le ye tōj. ¹⁵Rēēr kē ke we ye kōc lēk Wēt Puōth Yam ë dšör bēēi tēnē kōc. Ku yen abī ciēt lōn

cienj wek war ril apɛi wecök. ¹⁶ Dɛt akɪn, gamkë Jethu Krïtho. Gamdun abɪ ciɛt kɔn ye wek wiɛth dɛp ye jɔnrac we moc jɔc yiic. ¹⁷ Njɛckë alanden lɔn cɪ Nhialic we luök, acit lɔn dhie cienj raan akuäma yenhom tɔn yic, bɪ cɪi yup nhom. Lɔmkë wɛt ɛ Nhialic ɛ bɛn tɛnɛ Wɛi ke cit tɔn ye muk. ¹⁸ Yakë lac röök cit tɛ ye Wɛi Nhialic we cök puöth thɪn. Ku thiëckë Nhialic bɪ we kony këriëc ɛbɛn yiic. Yakë wepuöth cök tɛ röök wek ku duökkë thɔr. Yakë röök akölaköl rin kɔc ɛ Nhialic.

¹⁹ Röökkë ɛ rienkië, ku lɔn bɪ Nhialic ya gäm wɛl la cök ba lueel tɛ le yen wɛt ɛ Nhialic lɛk kɔc ke ya cɪi riöc. ²⁰ Jethu Krïtho acä lɔc ba ya atuönyde ba kɔc lɛk Wɛt Puöth ɛ Yam, ku ɛ yen wɛt cɪ ya mac. Këya, röökkë ku thiëckë Nhialic bā gäm riɛl ba wɛtde lɛk kɔc ke cit yiny dhiɛl looi ke cɪn riöc.

Muöth ciëen

²¹ Tikuth, wämääthdan cɪ gam nhiarku, ku yeen alui apath rin Bɛny, abɪ we lɛk wɛl ɛ yam rienkië ku bāk kë luɔi njic. ²² Yen atuöc we ku bɪ we la lɛk kë loi rot tɛnɛ yo, ku deet wepuöth aya.

²³ Bɪ Nhialic Wäda ku Bänyda Jethu Krïtho we yiëk döör, wek kɔc cɪ gam. Ku bɪk we cɔl anhiar röt ɛ kamkun ku muökkë gamdun. ²⁴ Bɪ Nhialic dhɛɛnde nyuöth kɔc nhiar Bänyda Jethu Krïtho kek nhiärden cɪn thok akeu.

Athör cī Paulo gät kɔc gen Pilipi Wēt nhom

Athör cī Paulo gät kɔc gen Pilipi ē gēt kɔc cī gam pan mɛc kɔc pan Roma cɔl Mathedonia. Ee gēt ʒɔn ɲot mɛc yen. Ku ē rem pušu piöc ē lueth kɔc kɔk cī gam gen Pilipi. Athör kënë ē gam ril ē Paulo tənē Jethu raan cī lɔc ku dɔc nyuəəth.

Kënë yen gēt athöör ē wēt bī yen kɔc cī gam gen Pilipi leec kākken cīk tušc ye ʒɔn cī kākke yiic riel. Aake gēt keek athöör aya bī bən lək ke bīk puəth riel, ku thəon kepuəth kuat aliämde yic, ku aliäm cī ke yök aya. Ku yök ke bīk röt aa dhušk piny bīk ciət Jethu, tən lən bī nhiaam ku nhiər rot ke thei wei. Acī lək ke lən pīr ē tök kek Raan cī lɔc ku dɔc, ee dhēəɲ cī Nhialic yiək kɔc ē dhöl gam, acie dhöl athēək löɲ kɔc Itharel. Acī gət rin miət pušu ku döör ye Nhialic yiək kɔc cī röt mat kek Raan cī lɔc ku dɔc.

Athör kënë, ee miət ku thön ē pušu ku ɲieɔc rēer, ku bī gam ku pīr tš kek kɔc cī gam muk nhom. Ku ē nhiər nhiēer Paulo kɔc cī gam tš gen Pilipi nyuəəth aya.

Käk tš thīn

Muəth tueɲ 1:1-11

Käk cī röt looi tənē Paulo 1:12-26
Pīr rēer ke Jethu 1:27-2:18

Käk cī guir tənē Timothī ku Epa-
prodituth 2:19-30

Lək rin käreɔc ku kɔc ater 3:1-4:9
Paulo ku mähke gen Pilipi 4:10-
20

Muəth ciēen 4:21-23

¹ ʒen Paulo ku Timothī ʒok kɔc lui rin Jethu raan cī lɔc ku dɔc, ʒen agät we athöör, wek kɔc ē tök kek Jethu gen Pilipi, ku kacdit akut ku kuat kɔc ke kony rēer thīn ebən.

² Bī Nhialic Wäda kek Bēny Jethu raan cī lɔc ku dɔc we gäm athieei ku döör.

Röök Paulo rin kɔc kuen athörde

³ ʒen ē Nhialic wäda leec tē tak ʒen we akölaköl. ⁴ ʒen ē pušu miət apei rökdiē yic rienkun ebən, ⁵ rin cī wek ʒen kony bāk Wēt Puəth Yam nyuəth kɔc ya aköl tōɲ wäär ɲic wek ye agut emən. ⁶ Anɲeɔc ʒapuəu lən Nhialic, raan wäär loi ē kënë tənē we, abī dhiel mušk thīn këya ʒet aköl bī Raan cī lɔc ku dɔc Jethu dhuk pinynhom.

⁷ Wek aa kockiēn nhiaar apei, wek aaya tak akölaköl. Ku ē yic, ba we aa tak wēt nhiēer ʒen we. Rin wek aa lui ku kuənykē ʒen ē luəi ril cī Nhialic yiək ʒen emən. Ku emən mec ʒen ku wäär këc ɲen mac, ʒen aci bən ɲieɔc la jam rin Wēt Puəth Yam, ku aci bən riel apei ʒet tē cī ye gam kɔc juēc apei. ⁸ Anɲic Nhialic lən kë luəel ē yic lən nhiərdiē tənē we acit nhiər Bānyda Jethu nhiēer yen ʒo.

⁹ ʒen ē röök bī nhiərdun rot ajuak akölaköl, ku bāk yic ɲic, ku yakē ke looi kāk la cök Nhialic nhom, ¹⁰ bī we kony bāk aa looi këpath. Këya, ke wek aabi gup ciən awuəc aköl le Raan cī lɔc ku dɔc dhuk pinynhom. ¹¹ Piərdun abī yic thiəɲ këpath ē Jethu yen ye ke yök thīn, rin bī Nhialic aleec ku dor.

Raan cī lɔc ku dɔc yen ee pīr

¹² Awiēc bāk ɲic miəthakäi cī gam, lən kuat kāk cī röt luəi ʒen aaci Wēt Puəth Yam cɔl ala tueɲ. ¹³ Kuat raan rēer tən ebən agut kɔc tit pan bēnydit thok, anɲikē lən cī ʒen dəm rin ye ʒen raan lui rin Jethu. ¹⁴ Ku rin cī ʒen mac, aci miəthakäi cī gam cɔl aa ril puəth bīk Wēt Puəth Yam aa lək kɔc ke cīn rišc.

¹⁵ Ee yic, kɔc kɔk aa wēt Raan cī lɔc ku dɔc pišc ē tiēl ku rin cīi kek luəidiē nhiaar. Ku kɔc kɔk ayekē pišc piänden ebən. ¹⁶ Aye kockä

looi rin nhiër ku rin ñic kek ye aya lòn cī Nhialic ya luõõi ba wëtde tiit bī cīi riääk. ¹⁷ Kòc kòk kamken aya, aacie piöòc è còk, aa piöòc rin nhi-aam è path, ku yekè tak lòn bī kek ya luõõi aliääp tē ñot mæc ya. ¹⁸ Acin kē ye looi, ÷en amit puõu tē ñot ye wët Raan cī lóc ku dác piöòc kuat dhël cī yök, còk alòn le yen kē tō kepuõth. ÷en abī rēër ya mit puõu.

¹⁹ Rin anjæc lòn röökkun ku kuõny bõ tēnē Wēi è Jethu raan cī lóc ku dác, aa bā còl alony. ²⁰ Aya ñõõth yapuõu lòn bī yen a kēpath yen luõõi akòlakòl agut èmèn thiin, ÷en abī la riæl è puõu kek guäpdië èbèn, bī ya kēpath yen luõõi rin bī ÷en lac bēëi tēnē Jethu tē pīr ÷en, tēdē ke ya thou. ²¹ Pīr è wët Raan cī lóc ku dác juak tueñ, ku na thuõõu rin wëtde ka path aya tēnē ya. ²² Ku na ye kē bī ÷en ñot ya pīr yen bī ÷en luõõi juéc path looi, ka cā ñic yeñõ ba kuany. ²³ Akòl dēt aya nhiaar ba cīi thou, ku akòl dēt awiéc ba thou rin anhiaar ba la rēër kek Raan cī lóc ku dác, ku kēnē yen aya yök ke path. ²⁴ Ku rienkun, apath apeì ba pīr è tēn pinynhom. ²⁵ Kēnē anjæc apeì, kē yen ñic ÷en abī rēër. ÷en abī rēër è tēn kek we èbèn ba miæt puõu gamdun juak yic. ²⁶ Kēya, tē ben ÷en la dhuk ba rēër kek we, ke wek aabī nhiam rienkië piërdun yic, ke we ye tók kek Jethu Raan cī lóc ku dác.

²⁷ Kuat kē bī rot looi tēnē ya, muökkè wenhūm lòn dhil wek pīr, pīr kòc cī gam, còk alòn cīi ÷en week bī bèn tīñ akòldä. Aba ya piñ lòn wek aa ril wët Nhialic yic, ku week aa lui tók apeì rin Wët Puõth Yam. ²⁸ Duökkè ye riöòc kòc aterkun, yen abī ye nyuõth keek lòn cīi kek we bī lēu, rin yeen Nhialic yen we gam riæl bī wek ke göök. ²⁹ Rin wek aaci gam yic bāk Raan cī lóc ku dác aa luõõi ku acie gam è rot, ee ku bāk gum cīmēnde aya. ³⁰ Èmèn alëukè

bāk ÷en kony ye luõõi kēnē. Yen luõõi tōñ wäär cāk tīñ theer ke luõõi, ku cīt tē yakè piëñ ye, ÷en anjot ya lui apeì.

2

Jethu è rot dhuõk piny còk alòn ril yen apeì

¹ Piërdun ke we ye kòc Raan cī lóc ku dác, ee we còl aril ku nhiërde è we liër puõth. Wek aa rēër ke Wēi Nhialic, wek aa la piath ku nhiër nhiëer wek röt kamkun. ² Matkè weyic bāk aa looi è tók, ku nhiarkè röt, yen abī miæt è puõu bēëi tēnē ya. ³ Duökkè puõth è dit bāk kãñ aa wic è rienkië ku yakè nhiam, yakè röt dhuõk piny kòc kòk nhūm. Yakè kòc kòk tīñ ciët kek path tēnē we. ⁴ Acin raan ben a lui kēnē nhiamde, yakè jal looi kē kony we èbèn.

⁵ Wek aadhil thōñ kek Jethu raan cī lóc ku dác è taktäkdun yic.

⁶ Wèn còk Bányda Jethu aa Nhialic guöp akéc rot thõõñ ke Nhialic.

⁷ Ku aci tēden diit yen thīn puõl, ku còl rot aye alony cīmèn raan è path.

⁸ Acì rot bèn dhuõk piny, ku gem bī gum ku thou, cīmèn raan la guöp awuõc, arék abī piäät è tim cī rīiu kōu.

⁹ Rin è wët kēnē yen aci Nhialic ye bèn jõt bei ran yic kam kòc cī thou,

ku yēth nhial ku ler ku yīk riæl kēriëc èbèn nhom.

¹⁰ Ku kēya rin athëék rin Jethu, kāk nhial ku pinynhom, ku piny tēn kòc cī thou aa dhil kenhiol guõt piny.

¹¹ Ku keek èbèn abik lueel lòn ye Jethu raan cī lóc ku dác Bēny, rin duaar è Nhialic Wun.

Piërden è Jethu nyuõath

¹² Kēya, wäär rēër ÷en kek we miëthakäi cī gam, wek aa we ya theek, ku èmèn awiéc bāk ñot we thek ÷en ke ya cīi rēër kek we. Lak

tuenj ke we thek Nhialic rin cī we wēēr bei. ¹³ Rin Nhialic alui weyiic, ee we kony bī we cōk puōth ku bāk kē wīc looi.

¹⁴ Luōikē kēriēēc ke cīn ater kamkun ku agōth, ¹⁵ rin bī wek aa mīth Nhialic cīn gup awuōc ē piny cī thiān kōc rēc la gup adumuōm. Calkē rōt aa la gēi kamken cīmēn pēei nhial, ¹⁶ cīmēn ye wek ke lēk wēt pīr. Na luōikē kēya, ke yēn abī nhiam riēnkun akōl le Raan cī lōc ku dōc dhuk pinynhom, rin bī ye nyuōoth lōn kēc luōidiēn ca looi nhom dēer piny ē path.

¹⁷ Na cōk aa lōn guum yēn rin bī gamdun riēl tēnē Nhialic, ke yēn abī puōu miēt apēidit ke we ēbēn. ¹⁸ Ku kēlā aya, wek aabī puōth miēt kek ya.

Timothī ku Epaprodituth

¹⁹ Na wīc Bēny ke wek aba tuōc Timothī ē nīnkā, rin bī tē luui wek thīn ya dēet puōu. ²⁰ Ee yen raan tōj ē tak cīmēndiē, kē tō yapuōu looi, ku acīn raan nhīar we apēi cīmēnde. ²¹ Raan ēbēn ē yēnhom yiēk kēden looi, ku cīi yepuōu yīk kē wīc Jethu raan cī lōc ku dōc. ²² Ku anjēckē kek we ē rōt yen tē cī Timothī rot nyuōoth thīn cīmēn meth ke wun. Yōk aacī luui ē tōk rin Wēt Puōth Yam. ²³ Kēya aba tuōc we, tē le yēn ye njic yēnō bī rot looi tēnē yēn ēmēn cī ya mac. ²⁴ Ku yēn anōth Bēny lōn bī yen rot lēu ba bēn tēnē we ē nīnkā.

²⁵ Aca tak ba wāmāāth cī gam, Epaprodituth cōl adhuk. Yēen ē raan ē luōi apēi buōth Bēny cīmēndiē. Ee cāk tuōc yēn bā bēn a kony, ²⁶ ku ēmēn awīc apēi bī we tīj. Adīer rin cī wek ye pīj lōn cī ye tuaany. ²⁷ Ee cī tuaany abī duēr thou. Ku yēen acī Nhialic bēn cōl apuōl, ku acīe yen ē rot, pīal guōpde acī kēnē bī yēn cōl anjēer yic bēn wel yic aya. ²⁸ Awīēc aya ba cōl adhuk tēnē we rin tē ben wek

ye tīj ke wek aabī puōth miēt, ku acīn dēt bī yēn bēn dīer. ²⁹ Luōrkē ē puōn path apēi ke cīt menhkui Jethu nhom. Nyuōthkē kuat raan cīt ye ēbēn athēēk, ³⁰ rin ēcī duēr thou rin luōi tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku akēc dīer ē wēike ku gēm ya kuōony cīn tē bāk lēu ye.

3

Yiny la cōk

¹ Ku wēt dēt ba lēk we miēthakāi cī gam ē ku bāk puōth miēt rin cī wek mat kek Bēny. Acīi rac ba kāk ca gāt we thēer bēn dhuōk yiic, ku ē yen abī we kuōny tē looi yēn ye kēya.

² Tietkē rōt kōc rēc, kōc luui cīmēn jōk. Acīe nūōt ē rot yen wīckē, wek aa wīc kajuēc kōk bāk ke looi. ³ Aa yook, aacie kek cī nūōt yic yōk, rin yōk aa Nhialic door riēl ē Wēike. Ku yōk aa mit puōth pīerda yic rin cī yōk aa kōc Raan cī lōc ku dōc Jethu. Acīe kāk ye raan ē path looi ye tīj kek yeku ke nōōth. ⁴ Na le raan ye tak lōn bī yen pīr Nhialic nhom rin kāk ye looi kōc gup, ka cīn raan wār yēn mukmuk nhom lōj thēer. Na ye kōc pīir, nūōt yēn acī pīr. ⁵ Yēn a ya nōt ke ya la nīn kadhōrou tēn dhiēēth ya. Yēn ē raan Itharel, raan dhiēnh Benjamin, kuat Itharel ē gēi. Rin munj lōj nhom, yēn ē raan akut Parathī. ⁶ Rin ye yēn raan akut Parathī yen aye yēn kōc cī gam cōl aa nēk, ku rin ye raan la cōk tē theek yen lōj, ke yēn a ya cīn guōp awuōc.

⁷ Kuat kāwāār ya nōōth kecīt kāpath, aacīi bēn cīi ye kāpath. ⁸ Acīn kēpuōth wār njiny bī yēn Bānydiē Raan cī lōc ku dōc Jethu njic. Yēn acī kēriēēc ēbēn puōl rin bī yēn a raande, ⁹ ku ba ya tōk ke ye. Rin acā lēu ba la cōk ē Nhialic nhom tē theek yēn lōj. Ku yēn acī jal la cōk rin cī yēn Jethu gam, la cōk tēnē Nhialic rin ē gam. ¹⁰ Kē wīēc ē lōn ba Raan cī lōc ku dōc, ku riēl wāār jōt ye kam kōc cī thou njic. Awīēc ba

ya tök ke ye ë gum ku thuənde yic.
 11 Ku nǎāth lən bī ʔen jət thou yic ba pīr.

12 Acā ye lueel lən cī ʔen jal a raan la cök, aɲot wiēc apeɪ ba ya raan la cök cīt tē wic Jethu raan cī ləc ku dəc ye thīn. 13 Wēt lək we akīn miəthakāi cī gam, acā ɲic lən le ʔen kē ca lēu, ʔen acie dæei ciēn, ʔen ë daai tueɲ bī ya wēt aköldā yen thuuth ʔen ku pāl kǎthæer. 14 ʔen abuəth dhəl yic apath rin bī ʔen ariöp yök. Ee yen ariöp bī Nhialic gām ʔa rin kē cī Raan cī ləc ku dəc looi.

15 ʔok kəc la gam ril ʔok aa dhil luui ë dhəl kēnē. Ku na le kəc kək kamkun cīi lui ë dhəl kēnē, ke Nhialic yen abī ye dət yic we. 16 Lokku tueɲ kek löɲ Nhialic cimən wäär ɲic ʔok ye.

17 Miəthakāi cī gam biathkē ʔacök, ku piöckē tēnē kəc kǎwäär ca piöc tēnē ke buəth yiic. 18 Wek aaca lək ë kēnē arak juēc, ku emən aben ber yic piu ë nyin guəp, kəc kək aacie thon Jethu tim ci rīiü kəu rin bī yen ke waar adumuösmken yiic ë gam. 19 Aabi la pan mac rin ye kek kepuəth yiək kək wic guäpken. Aa nhiam kək ke bī ke cəl ayär gup, ku aa kək pinynhom kek aa yekē tak kepəc. 20 Ku ʔook pan Nhialic yen kēda. ʔok aa tit Aluāɲdan bī bēn nhial, Bēny Jethu Raan cī ləc ku dəc, 21 yen la riel ë yen kəriēēc ebən cəl aa bə yecök, abī gupkuan cī thiāɲ adumuösm looi bīk ʔer cimən guäpde.

4

Lək

1 Miəthakāi cī gam wek aa nhiaar apeɪ, dætkē wepuəth ku thekkē Bāny. Wek aaca dak, wek aa ʔen cəl amit puəu, wek aa ʔen cəl anhiam.

2 ʔin Yuodia ku ʔin Thintike wek lāɲ, döörkē, wek aa kəc töɲ ë Bēny.

3 Ku tēnē ʔi raandiən nhiaar lui kek

ʔa, awiēc ba diäärkä kony rin aaci luui kek ʔen apeɪ buk Wēt Puəth Yam tek piny, keek ebən kek raan cəl Klemen ku kockuan kək lui ke ʔo tö rienken athör Nhialic yic, athör pīr.

4 Yakē puəth miət rin ye wek tök ke Bēny. Aber yic, yakē puəth miət.

5 Yakē röt piēɲ wəl ë kamkun. Bēny aci thiök. 6 Acin kē riöc wek, ku yakē Nhialic thiēc rökdkun yic kək wiäckē ke, yakē thiēc ë puən path akölaköl. 7 Ku döör Nhialic cie deet yic raan ë path, abī we kony bāk cīi ye diær ku cäk riöc kārīl we yök yiic, ke we ë tök kek Raan ci ləc ku dəc Jethu.

8 Wēt cī jal döɲ ba lueel miəthakāi, yakē ke tak kǎpath, kək ye raan ebən nhiaar, kək ye we leec thīn, kək yith thiek yiic, kək la cök ku lek gēi, kək nhiaar ke raan ebən.

9 Wek aa ɲic kǎwäär ca piöc tēnē we, ku kək cək piɲ ke ya lueel ku tiēɲkē ʔen ke luəi ke. Kēya, biathkē luaidiē yic, ku Nhialic yen döör gam abī rēer ke we.

Paulo acā alæc gam rin kək cī gāmye

10 Piərdiē yic kek Bēny, ʔen aci puəu miət rin tēdiit cək nək ku bēnkē ʔen bēn nyuəth tēduun muk wek ʔa thīn. Ku acie rin ci wek köc we cīi wenhūim ʔik ʔen, ee rin cīn wek riel. 11 ʔen aacīi kēnē luel rin cī wek ʔa pāl wei, aa kək rēer kek ʔen kek aaca ɲiēc rot. 12 Alēu ba pīr ë path tē cək ʔen la kǎlik, kueth ku cək aa thōɲ tēnē ʔa, jīæk ku ɲöɲ aya, aa thōɲ. 13 Kwat kē ʔa looi ebən, aya looi riel ye Raan cī ləc ku dəc gām ʔen.

14 Ku apath apeɪ yen wēt cī wek ʔa kony aterkiē yiic. 15 Wek kəc gen Pilipi aɲieckē apath, lən wäär jīel ʔen Mathedonia nin tueɲ wäär piöc Wēt Puəth Yam, wek aa we kəc cī gam ʔa kony. Wek aa we ye köc kek ʔen kǎpiathkiē ku kārackiē

yiic. ¹⁶ Agut cī wäär cək ɣen rëer Thethalonika wek aaci kuɔnydun bën aa tuɔc ɣen ëmën ku ëmën. ¹⁷ Acie ku bāk ɣa muɔc yen wiëc, ee dɔc ye yök tē muɔc raan kɔc yen awiëc ba juak yic. ¹⁸ Käk wiëc aaca yök, ku aa juëc apei. Kwat kāk wiëc ëbën aaci Epaprodituth bëi tēnë ɣa. Aa cīt tol adōŋ n̄ir ye took luanj ë Nhialic, ajuër cī Nhialic gam ku cɔl ye amit puɔu. ¹⁹ Ku Nhialic abi we gām kāk wiëckë ë kākken juëc yiic, kāk ye ke yök rin Raan cī lɔc ku dɔc Jethu. ²⁰ Bi Nhialic Wāda aleec akōlakōl! Yenakan.

Muṣṥh ciëen

²¹ Miäthkë kɔc cī gam, kɔc Raan cī lɔc ku dɔc Jethu. Miëthakāi rëer kek ɣen aa we muṣṥh. ²² Kɔc cī gam ëbën ë tēnë agut kɔc lui pan Bënyŋaknhom Cithër aa we muṣṥh aya.

²³ Athiëi ë Bānyda Jethu raan cī lɔc ku dɔc, abi ɣa rëer kek we ëbën.

Athör cī Paulo gät kɔc gen Kolothia Wēt nom

Athör Paulo cī gät kɔc gen Kolothia, agēt akut kɔc cī gam pan Athia tō ciēen gen Epethuth. Akut kɔc cī gam kēnē aciē Paulo yen loi ye, ku aye yök yepušu ke ye luōi dhil looi aya, cit lɔn cī yen kacke tuōc gen Epethuth aya, yen gendit yen rēer raandit bēny apuruuk pan Athia thīn. Ēcī Paulo piŋ lɔn ala kɔc ē piōoc kōk kɔc cī gam gen Kolothia piōoc bik dhēl la cōk puōl. Ku yekē lueel lɔn raan adhīl jak kōk atheek, nadē ke bī jal luōk ē kuat kē cit ŋušt, thēk lōŋ ku miēth ye cam.

Paulo agät athör kēnē bī jai piōoc rēeckä, ku ye piōoc dhēl peth ē yic Wēt Puōth Yam, yen gam. Kē tō thīn, ee lɔn nadē ke Jethu Krītho alēu bī kɔc luōk ē rot, ku kuat kāk cit kākä aa kɔc thel wei Jethu lōōm. Rin Jethu Krītho Nhialic aci nhial ku piny ku kāk tō thīn cak. Ku rienke aya yen awic yen ye bī kɔc dhuōk yeyou. Ee mēt bī kɔc rōt mat kek Jethu Krītho yen ē ŋōth bī kɔc luōk ē rot pinyhom. Acī Paulo lēk kɔc aya lɔn piōoc kēnē ē kɔc cī gam cɔl aa pīr pīr path.

Dēt lēu bī ŋic ē lɔn nadē ke raan cɔl Tikikuth yen yēth athör gen Kolothia rin Paulo aa cath kek raan cɔl Onethimuth, alony yen cī Paulo athör gōt rienke tēnē Pilemon.

Käk tō thīn

Muōth tuēŋ 1:1-14

Dīt ē Raan cī lɔc ku dɔc 1:15-23

Luōi Paulo ke cit alony tēnē akut
kɔc cī gam 1:24-2:5

Pīr yam Raan cī lɔc ku dɔc yic 2:6-
4:6

Muōth ciēen 4:7-18

¹ Ee yēn Paulo cī Nhialic looi ba ya atuny Jethu raan cī lɔc ku dɔc,

yēn agät athör kēnē yök wāmāath cī gam Timothī.

² Tēnē wek kɔc cī Nhialic gam gen Kolothia, kɔc buōth Raan cī lɔc ku dɔc. Bī Nhialic we gām athiēei ku dōōr.

³ Nhialic Wun Bānyda Jethu raan cī lɔc ku dɔc, ayeku leec akōlakōl tē rōōk yök rienkun. ⁴ Rin gamdun tēnē Raan cī lɔc ku dɔc Jethu, ku nhiērdun tēnē kɔc ē Nhialic aa cuk piŋ. ⁵ Wāār bīi Wēt Puōth Yam tēnē we tuēŋ, wek aa we cī kēn la yic ŋōth piŋ Ku ē yen atō gam ku nhiērdun thīn, kāk ŋāthkē ke aaci tōōu apath tēnē we pan Nhialic. ⁶ Wēt Puōth Yam athiēei bēēi akōlakōl ku athiēi pinyhom ēbēn, cīmēn wāār looi yen rot kēya kamkun tēwāār piŋ wek dhēēŋ ē Nhialic ku dētkē yic tō thīn. ⁷ Wek aaci dhēēŋ Nhialic piŋ tēnē Epaprath raandan nhiarku lui ē puōu ēbēn tēnē Raan cī lɔc ku dɔc, ee rienkua. ⁸ Acī yō lēk nhiēr cī Wēi Nhialic gām we.

⁹ Wēt kēnē yen aye yök ke rōōk rienkun tēwāār piŋ yök we. Nhialic ayeku lōŋ bī we cɔl anic ye, ku ŋiēēc ē kāŋ ēbēn wic Nhialic ku dēt ē wēl aya ye Wēi Nhialic ke gām kɔc. ¹⁰ Ee kēya, ke week abāk lēu bāk pīr ē pīr yen wic Bānyda, ku kēnē ye cɔl amit puōu yen abāk aa looi akōlakōl. Piērdun abi ya kāpath kek ye bēēi, ku ŋiēēc ŋic wek Nhialic abi rot juak. ¹¹⁻¹² Bī Nhialic we looi bāk riel, riel bēn dhēēŋ ē Nhialic, ku bāk lēu bāk kājuēc aa göök ke we duut wepuōth. Ku yakē Wāda leec ke we mit puōth, yen cī we gām riel bāk la aban kāk Nhialic wāār cī tōu kacke ruel Bāānyde yic tēyer. ¹³ Acī yō luāk bei riel jōŋrac yic, ku bīi yō ē bāāny Wēnden nhiēr yic, ¹⁴ yen cī yō wēēr bei, ku pēl adumuōōmkua piny.

Dīt ē Raan cī lɔc ku dɔc

¹⁵ Raan cī lɔc ku dɔc yen ye tūŋ ke thōŋ ke Nhialic cie tūŋ. Yen ē

kaaide, ku yen atö tuej kāk cī cak ebēn nhīim. ¹⁶ Rin ē yen acī Nhialic kāriēec ebēn cak, kāk nhial ku piny, kāk ye tīj ku kāk cie tīj, acā atuuc nhial ku kāril kōk cie tīj la riēdit cak. Nhialic acī nhial ku piny cak ē yeen ku kāk tō thīn ebēn aa kākke. ¹⁷ Raan cī lōc ku dōc a rēēr thīn ke kāj ebēn kēc cak, ku ē rīenke yen aye kēriēec ebēn rēer nyiende. ¹⁸ Yen ē bēny kōc cī gam. Yen aye kek piērden yōk thīn. Yen ē Wēndit tuej wāär cī jōt bei raŋ yic rin bī a yen tō tuej kāriēec ebēn. ¹⁹ Rin ē Nhialic yen acī ye tak ē rot bī Wēnde ciēt yen Nhialic guōp alanden. ²⁰ Rin Wēnde yen acī Nhialic looi bī kāk tō nhial ku piny aa dōör kek ye. Thon Wēnde tim cī rīiu kōu yen acī ŋo cōl adōör kek Nhialic Wun.

²¹ Thēer wek aa we mec ke Nhialic, ku wek aa we kōc atarde rin tēktēk rac ku kāreec ke yakē ke looi ku takkē ke. ²² Ku emēn, rin cī Wēnden wāär cī ya raan cimēnda thou rīenkua ebēn, Nhialic acī we cōl aaye mātke bī we bēēi bāk aa kōc la cōk cīn gup awuōc yenhom. ²³ Wek aa dhil la cōk ku muōkkē rōt ē dil yenhom. Ku duōkkē rōt cōl aben thēl wei ē nōthdun cāk yōk Wēt Puōth Yam yic wāär cāk piŋ. Ee rin ē Wēt Puōth Yam kēnē yen acī ŋen ya alony, Wēt Puōth Yam kēnē cī ya lēk raan ebēn pinynhom.

Luoi Paulo ke cit alony tēnē akut kōc cī gam

²⁴ Ku emēn ŋen acī puōu miēt rin cī piōōcdiēn cā cōl agum we kony. Gumdiēn mēc ŋen kēnē, ee rin ba dhōl cī Raan cī lōc ku dōc guum thīn, kuōny bī thāāp ē rin akut kōc cī gam ebēn cit guōp Jethu. ²⁵ Ku ē Nhialic yen acā looi ba ya alony akut kōc cī gam. Yen acā gām luoi ril kēnē, ba looi rin piathdun. Yen ē luoi wētde ebēn nyuōth. ²⁶ Ku yen ē kē cī moony tēthēer ŋon tēnē raan ebēn, ku emēn acī jāl nyuōth kacke. ²⁷ Kē

cī Nhialic guuir ē lōn bī kē cī moony nyuōth tēnē kacke, kāpiathke ku dhēējden cī moony muk rin kōc ebēn. Ku kē cī moony ē lōn nadē ke Raan cī lōc ku dōc arēēr wegup, ku wētde yic wek aabi duaar Nhialic rōm kek ye. ²⁸ Kēya, Raan cī lōc ku dōc ayeku lēk raan ebēn. ŋok aa kōc lēk ku nyuthku ke kuat kēriēec ebēn ŋicku ē rin buk raan ebēn bēēi Nhialic nhom, ke cit raan la cōk cī mat kek Raan cī lōc ku dōc. ²⁹ Rin bī kēnē rot jal dhīel looi kēya, ŋen a ŋa cī buōc apeī ē rīel wāär cī Raan cī lōc ku dōc gām ŋa, rīel yen lui ŋaguōp.

2

¹ Awiēc ku bāk ŋic yen buōcdit buōc ŋen ba luui apeī rīenkun, ku kōc gen Lodikia ku kōc kōk ebēn kuc ŋa. ² ŋen a ŋa lui kēlā rin ba ke deēt puōth, ku bīk rōt nhiaar kamken ku rēer kē ē tōk. Kēya, ka bī rōt aa deet ku ŋickē kēn ciēŋ path bēēi kamken. Ku ē dhēlē, yen abi kek kē cī Nhialic muōny ke ŋic, ku yen ē Raan cī lōc ku dōc guōp. ³ Ee yen ē rot, yen ē ŋo kony buk wēt ril kēnē deet yic, wēt cī Nhialic jal cōl anjic emēn.

⁴ Wek alēk kēnē, duōkkē rōt cōl amēth nyīn wēl bī we thēl wei bāk la kērac yic, tē cōk ke aa piŋ ke cit yith.

⁵ Na cak amēn cīi ŋen rēer ke we, ke piāndiē arēer ke we, ŋen ē puōu miēt tē piŋ ŋen we ke we kāac ē cōk gamdun yic tēnē Raan cī lōc ku dōc.

Pir la cōk Raan cī lōc ku dōc nhom

⁶ Cit lōn cī wek ye gam lōn ye Raan cī lōc ku dōc Jethu Bēny, rēer kē ke we cī weyiic mat kek ye. ⁷ Calkē aye yen ē mēeidun ku piērdun, bāk rīel apeī ē gamdun yic cimēn wāär cī we piōōc. Ku bāk la lēcdit apeī.

⁸ Tiēer kē nhīim lōn nadē ke cīn raan ben we thēl lēŋ yic ē kāk lueth ye raan lueel yenhom ē path, wēl jak pinynhom ku ciēŋ thēer ku aacie kāk Raan cī lōc ku dōc. ⁹ Yeen nhom ē Nhialic alanden agut wāär

rëer yen pinynhom, ku yeen ë raan aya. ¹⁰ Ku week aaci gam pîr alanden rin cî wek mat kek ye, rin ë yen bëny mac atuuc nhial ku jak kôk la riel.

¹¹ Wäär cî wek mat kek Raan cî lac ku dâc, aci we nroot ku acie nuôt dhie ye looi kâc gup, ee nuôt Raan cî lac ku dâc yen ye looi wëi yiic, nuôt ë kâc wëer bei adumuööm yic, adumuööm ye raan looi rin tã cî ye cak thîn. ¹² Rin wäär cî we muöac nhîim, wek aa we cit kâc cî thiök ran yic kek Raan cî lac ku dâc. Ku miöc nom aci we bën gam pîr ë yam cit kâc cî jôt bei ran yic kek Jethu. Rin cî wek riel cî Nhialic Jethu jôt bei ran yic gam. ¹³ Yon theer wëikun aake cî thou rin adumuöömku, rin wek aa we ye kâc cie kâc Itharel, alei kuc Nhialic ku lööñke. Ku Nhialic ëmën aci we bëi pîr path yic kek Raan cî lac ku dâc. Nhialic acä adumuöömku yodhie päl piny. ¹⁴ Aci käjuéc cuk wuöc cî göt rienku, kek lööñ juéc la yiic kâk cîi ke lëu bi ke muk nhîim wuöony wei. Acit lôn cî Nhialic ke piäat tim cî riïu kôu kek Jethu. ¹⁵ Ku ë tim cî riïu kënë kôu yen aci Raan cî lac ku dâc lääu nom yök tënë jak la riel, aaci ke cöl abuöth yecök bi raan ëbën ke tinj cimën raan ril cî kâc ater dâm tån yic. Ku jâl yai cam rin cî yen riel.

¹⁶ Këya, duökkë raan dët cöl aye yen we lëk miëth yakë cam, tädë kë yakë dek ku löñ wil ë pëei, ku löñ aköl cîi kâc Itharel ë luui, ku akööl kâk. ¹⁷ Kek lööñkä acin kë yekë nyuöth, aake jam kë bi rot looi kën yen ë yic ë Raan cî lac ku dâc. ¹⁸ Duökkë raan dët päl bi we muösr bäk ariöpdun cîi yök tënë Jethu. Raan ye lueel ke yen apath tënë kâc kâk. Raan rot yök ciët yen ye Nhialic nyuöth kån. Kâc röt nyuöth ciët ke ye kâc path ku keek aaci path acin. Kâc ye lueel b

atuuc nhial aa door. ¹⁹ Raan cit kënë aci rot mæec wei tënë Raan cî lac ku dâc yen mac akut kâc cî gam. Akut kâc cî gam acit guöp Raan cî lac ku dâc. Yeen amac akut ku ë diæer ë ye. Ku ë kâk tã thîn cöl alui ë tök rin bi akut riel, ku le tuenj dhöl yen wic Nhialic.

Thuöu ku pîr kek Raan cî lac ku dâc

²⁰ Wek aaci thou kek Raan cî lac ku dâc, ku wek cî wëer bei tënë jöñrac pinynhom. Yenjö kë dëët ye wek pîr abäk ciët kâc pinynhom ë tën? Yenjö ye wek lööñkä theek? ²¹ “Duökkë kënë ye muk,” “Duökkë kënë ye bil,” “Duökkë dëët ye göt?” ²² Lööñkä ëbën aacin kë yök thîn rin aa jam kâk guö thök, aa lööñ raan ë path kek piöcden. ²³ Anj raan ëbën lôn kâc ke loi lööñkä acit kâc njic kån. Ku ë lueth ë path. Ee dhël ye kek kâc mac thîn, bi kek kâc cie Nhialic aa door. Ku yekë röt cöl aaye kâc path. Ku lööñken aa la yiic kâkjuéc ril. Ku kârilkä acie raan ë kony bi raan kë wic guäpde lëu bi duut.

3

¹ Rin cî Nhialic Raan cî lac ku dâc jöt thou yic, yen ë landun aya, aci we gam pîr ë yam. Këya, yakë ke wic kâk cî tâu we pan Nhialic, tã cî Raan cî lac ku dâc nyuc thîn ë köñ cuéc ë Nhialic. ² Lak tuenj ke we tak kâkkä yiic ke cie kâk pinynhom ë tën. ³ Ku wek cî thou ke Jethu ku wek aa pîr ke ye ë Nhialic yic. ⁴ Pîr ë yic ë lôn bäk aa tök kek Raan cî lac ku dâc, rin tã ben yen la bën ke week aya wek aabi duarde râm kek ye.

Pîr Theer ku Pîr ë Yam

⁵ Pälkë kuat kârec ye guöp raan wic pinynhom cimën wic wic ë diäär. Ku luoi ræec kâk, ku tuil tinj raan dët, ku kâk kâc cöl ayär gup, ku dit ë puöu. (Rin dit puöu acit lôn ye raan jak door.) ⁶ Rin ë kâkkä, riänj puöu ë Nhialic abi bën tënë kâc cîi

yen ë theek. ⁷ Wek aa we ë luui ë kärëckä wäär kuc wek Nhialic, ku piërdun ëci luui ë kakkä rum.

⁸ Ku ëmën wek aa dhil luui kakkä puöl, riääk ë puöu, ku kuith ku lum-lum aa dhil ke puöl. ⁹ Duökkë röt ë jääm ë lueth, rin ci wek ciεεη theer puöl, ¹⁰ ku ηek ë kamkun ëmën aci ya raan ë yam. Ku Nhialic aloi we bäk aa ciët yeen raan ë cak we, ku abäk jäl ηic apath. ¹¹ Ku ë këya, Raan ci löc ku döc ë kəc ëbën nhaar kəc ciε kəc Itharel ku kəc Itharel. Kəc ci ηoot ku kəc këc ë ηoot, kek kəc ye ηoot, kəc ci kajuëc ηic, raan kuat nhiaar tən. Aloony ku kəc cie aloony, rin Raan ci löc ku döc yen ë këriëëc ëbën, ku arëër kån yiic ëbën.

¹² Wek aa kəc kam kəc akut nhiëer Nhialic, ku aci wek kuëny bei bäk aa kacke, wek aa dhil röt nyuöoth we ye kəc path la puöth, yerké puöth ku lierkë puöth ku yakë gum. ¹³ Yakë ηiëc rëer ku yakë röt päl piny tē le yen raan ci luüi kërac, tädë ke menhkui yen ci luüi awuöc. Yakë röt päl piny kamkun cimën ye Bëny kärackun päl piny. ¹⁴ Ku käk puöthkä ëbën, matkë nhiër thün, nhiër yen kån mat yiic ku cök ke piny. ¹⁵ Döör yen ye Raan ci löc ku döc gäm we, yen ë we cök nhüim täktäkdun yic, rin döör yen aci Nhialic we caal akut kəc ci gam yic ëbën rin bäk aa leec. ¹⁶ Wët Raan ci löc ku döc adhil rëer wepuöth apath, tatkë wët këné yic tënë kəc ëbën, ku tatkë yic apath kamkun aya dhël la cök. Këtkë waak puöth Nhialic, waak alεεc ye ke Nhialic door. Këtkë waak tënë Nhialic kek alεεc Nhialic wepuöth. ¹⁷ Kuat käk yakë ke looi ëbën, ku luëlkë ke, aa dhiëlkë ke looi këya rin Bányda Jethu, yen aye wek alεεc yiëk Nhialic Wäda ë dhölde.

Bï raan rot muk këdë Pïr Yam yic

¹⁸ Wek diäär piënkë wël ye röörkun lëk we, ku dhiëlkë looi këya rin ye wek kəc ë Bëny.

¹⁹ Wek rööer aya, wek aa dhil diäärkun nhaar ku duökkë ke ye kuöc ciëëη.

²⁰ Wek mïth, wek aa dhil kəc ke dhiëth we aa theek akölaköl, rin yen ë Nhialic cäl amit puöu.

²¹ Wek kəc we dhiëth mïth, duökkë ke ye nyieeny ë path, tädë ka bi dhör ë we.

²² Wek aloony, wek aa dhil kockun muk we theek ë kuat kajuëc yiic ëbën. Ku acie nadë ke daai ë we, ke we lui tënë ke ku bäk alεεc yök thün, acie këya, yakë luui puön cïn yic tiëel rin theek wek Nhialic.

²³ Kuat käk yakë ke looi ëbën, luüikë ke piändun ëbën, cit ke luüikë ke Nhialic, ku acie raan yen luüikë ke. ²⁴ Dhiëlkë muk wenhüim lön Nhialic abi week gäm këpuöth ci tau kacke, rin Raan ci löc ku döc yen ë raan yakë luüi. ²⁵ Kuat raan ci kërac looi abi tēm awuöc rin kärεεc ye looi, rin Nhialic ë raan gäm awuöc thön kek kë ci looi, tädë ye këpath aye kërac.

4

¹ Wek kəc ye luüi, dhiëlkë la cök apath tënë aluöonykun. Muökkë wenhüim lön wek aa la Bënydun mac we pan Nhialic aya.

Lëk

² Yakë dhiël röök akölaköl, dhiëlkë wepuöth aa tääu thün ke we lec Nhialic. ³ Yakë röök ë rienkua aya rin bi Nhialic cäl apuöl yic, ba Wët Puöth Yam rin Raan ci löc ku döc ë kuc theer a piöc. Rin wët këné yen amεc yën. ⁴ Röökkë, ba ya jam apai dhël bi wët këné cäl adet yic apath.

⁵ Njäckë kån aa looi tënë kəc kuc wët Nhialic, ku lëkkë ke apath, kuat tē ci wek röm thün ke ke. ⁶ Käk yakë lueel aa dhil aa käk ye kəc kepuöth tääu thün, ku nhiarkë ke bik ke pinj.

Ku këya abäk ñic yen tē bī wek wël aa dhuók nhïim thïn tēnē kuat raan we thiëc.

Muõth Ciëen

⁷ Wämääth nhiaar cöl Tikikuth, raan la cök lui ke yo rin Bányda, abi we lëk kuat käk cī röt looi tēnē ya ëbën. ⁸ Ku yen ë wët tuc yen ye we, rin bī we la dæet puõth, ku lëk we kuat käk loi röt tēnē yo aya. ⁹ Yeen ala kek Onethimuth, wämääthdan la cök, ku yen ë raan akuõtdun. Ku keek aabi we lëk tē ciëñ yok thïn ë tēn.

¹⁰ Arithtarkuth cī mac ke yen ë tēn ë we muõõth aya, ku Marko wën mënñ ë Barnaba. (Wek aca lëk thæer bäk Marko lor tē le yen yet tēnē we.)

¹¹ Jocua, ku aye cöl Juthtuth aya, ee we muõõth. Keek kadiäk aa kek kəc Itharel cī gam kepëc lui kek yen rin wët bääny Nhialic, ku keek aacä kuony apeidit.

¹² Epaprath ë we muõõth ku yen ë raan akuõtdun, ku ye raan lui tēnē Raan cī lóc ku dəc Jethu. Yeen ë röök rienkun akölaköl ë piände ëbën, ke thiëc Nhialic bī we cöl aril puõth gamdun yic ke we ñic kë wïc Nhialic. ¹³ Alëu ba lëk we apeï yen tē cī yen luui thïn rienkun bī Nhialic we kony, ku kəc gen Lodikia ku Yërapolith aya. ¹⁴ Luka, akimdan nhiarku apeï ku Demath aa we tuõc miäthden aya.

¹⁵ Lëkkë miëthakäi rëër Lodikia ku Nimpa ku akut kəc cī gam ë mat paande lön aa yake muõõth apeidit.

¹⁶ Tē cī wek athör kënë kueen, ke dhielkë kuën akut kəc cī gam rëër Lodikia. Ku wek aa dhil athör ca tuõc miëthakäi rëër Lodikia kueen aya. ¹⁷ Ku lëkkë Arkiputh ëlä,

“Dhiel ñic ba luoi ë Bënywäär cī gäm yī ba looi, dhiel thöl.” ¹⁸ Ee ciëendië ayic yen agät yen muõth kënë tēnē we, duõkkë nhïim mār wët rëer yen lóc. Bī dhëëñ ë Nhialic rëer ke we.

Athör tueŋ cī Paulo gät kɔc cī gam Thethalonika Wēt nhom

Thethalonika ē ye gendit pan Mathedonia mɛc kɔc Roma. Ee yen cī Paulo akut kɔc cī gam looi thīn wäär cī yen ke jāl Pilipi. Kaam thin wäär cī ke akut looi, ke kɔc Itharel go tiɛl dɔm ku kueeckē, rin cī kek ye tīŋ ke kɔc cie kɔc Itharel wäär thek yanhden cī yanhden pušl, ku piŋkē wēt ye Paulo pišc ku buothkē yic. Kēya, aaci Paulo bēn cop bī jāl Thethalonika ku le tueŋ gen Beria. Wäär cī Paulo dhuk pan Gīrik gen Korinth, go Timothī wäär cī keny Thethalonika, lɛk ye tē rēer kɔc cī gam Thethalonika thīn.

Ku jɔl Paulo athör tueŋ kēnē gät bī yen kɔc cī gam deet puōth. Ku leec Nhialic rin cī yen ke piŋ ke rēer gamden yic ku nhiarkē rōt kamken, ku bī ke cɔl aa tak tēwäär ciēŋ kek thīn ke ke, ku bī thiēcden cik bēēi nhial dhuk nhom wēt bī Raan cī lɔc ku dɔc bēn la dhuk pinynhom. Yenō bī rot looi tēnē kɔc cī gam cī thou ē kaam kēnē tē le Jethu dhuk? Ku ye nen yen bī Raan cī lɔc ku dɔc bēn dhuk? Ku lɛk Paulo ke bīk la tueŋ ke lui apath ke tit bēn Raan cī lɔc ku dɔc.

Käk tš thīn

Muōth tueŋ 1:1

Alɛɛc 1:2–3:13

Lɛk ē ciɛŋ kɔc cī gam 4:1-12

Lɛk wēt bēn Raan cī lɔc ku dɔc 4:13–5:11

Lɛk ciēn 5:12-22

Thōk ē wēl ku muōth ciēn 5:23-28

¹ Athör kēnē aa yok yī Paulo ku Thilath ku jɔl a Timothī aa yok cī ye tušc we, wek akut kɔc cī gam gen Thethalonika, ku yakē kɔc Nhialic Wāda, ku jɔl a Bānyda Jethu raan cī

lɔc ku dɔc. Bī dhēēŋ ku dšr rēer ke we.

Pīr ku gam kɔc Thethalonika

² Yok aa Nhialic leec riɛnkun ēbēn akōlakōl tē rōök yok. ³ Wek aa yeku tak akōlakōl tē rōök yok Nhialic Wāda rin luōidun bēn gam yic, ku week aaci luui apeī rin nhiɛr wek Jethu Krītho, ku riɛlkē puōth rin ŋšōth wek ye. ⁴ Anjicku miēthakua lɔn nhiɛr Nhialic we, ku aci we lɔc ku bāk aa kacke. ⁵ Rin yok aaci Wēt Puōth Yam bēēi tēnē we, acie wēt ē path, ee cath kek riel ku Wēi Nhialic ye nyuōth lɔn ē yen yic alanden athɛr. Anjickē yen tē cī yok cien thīn wäär rēer yok ke we, ee rin ku buk we kony. ⁶ Wek aaci rōt thōŋ yo ku Bānyda, rin na cɔk alɔn cī wek gum apeī, ke wek aaci wēt piŋ ke miɛt ē pušu bš tēnē Wēi ē Nhialic. ⁷ Ku kēya, tē cī wek cien thīn yen aci kɔc cī gam Mathedonia ku Akaya tīŋ. ⁸ Ku acie rin cī wek wēt Bānyda Jethu pišc tēnē kɔc Mathedonia ku Akaya ē rot, gamdun tēnē Nhialic aci kɔc pinynhom ŋic ēbēn. Ku acin kē lēuku buk bēn lueel. ⁹ Rin aa jam lɔn cī wek yo ŋic nyuōšc wäär cī yok keny tēnē we, ku kē cī wek muōl thīn bāk jak cī ben aa theek, ku ye Nhialic ē yic pīr yetōk yen yakē door. ¹⁰ Ku bāk Wēnde yen bī bēn pan Nhialic tiit, Wēnde Jethu yen cī jɔt thou yic, ku ē yen abī yo luōk tē luk Nhialic luk rin cī yen ke pušu riāk apeī rin adumušmku.

2

Käk cī Paulo looi Thethalonika

¹ Miēthakua, anjickē kek week lɔn kenyda tēnē we akēc nhom tɛɛc piny. ² Anjickē yen tē cī yo lāāt thīn, ku jōr yo Pilipi ke yo kēc yet tēnē we. Ku na cɔk alɔn wäär cī kɔc juēc ye wic, ke Nhialic aci yo bēn deet puōth buk we lɛk Wēt Puōth Yam bš tēnē ye. ³ Wäär ye yok we lɛk Wēt Puōth Yam, wek aa we cuk ē

lëk lueth, tädë ke ʔo ye jam rin le yen kë buk yök thïn, ku acïn raan cuk wïc ku buk ruëeny. ⁴ Këya, aa yeku them buk aa jam təcit tē wïc Nhialic ye thïn rin cī yen ʔo ləc, ku thön ʔo luəi bī ʔok Wēt Puəth Yam aa piəc. Aa këcku them ku buk aa looi kën kəc miëët puəth, ee kën wïc Nhialic raan kë tō kəc puəth njic. ⁵ Anjäckë apath lən ʔok aa këc bən buk we bən wel nhïim wël puəth yeku ke lueel, ku aa këcku ke lueel buk röt kum ē ke, bī la kë yök tənë we. Nhialic anjic kë tō ʔopuəth. ⁶ Akëcku wïc ku bī la raan lec ʔo ē kamkun ku kəc kək, ⁷ ku cīt lən ye ʔok atuuc Raan cī ləc ku dəc, ee la kën buk aa wïc tənë we. Wek aa we nhiarku, ku rëerku ke we cimën ye man mīth miëthke muk. ⁸ Rin nhiær ʔok we apēi acie Wēt Puəth Yam yen wïcku buk lëk we ē rot, aa cuk gam buk thou rienkun aya. Wek aa we nhiarku apēidit. ⁹ Yeen adhiëlkë muk wenhïim wek miëthakua tē cī ʔok luui thïn apēi. ʔok aaci luui aköl ku wëer, rin ku bī ciën kë yeku thiëc tənë we tēwäär ye ʔok we piəc Wēt Puəth Yam ē Nhialic. ¹⁰ Wek aa njic kək cuk looi, agut Nhialic anjic aya lən ʔok aaci njic ceŋ kek wek kəc cī gam, ku week aa cuk ciëŋ ē dhël dhëŋ la cök cïn yic agääk. ¹¹ Anjäckë yen tē cī ʔok we ciëŋ thïn, acit tē ye raan ē dhiëth miëthke ciëŋ thïn. ¹² Wek aa cuk cəl aril puəth, ku wek aa cuk nyuəc puəth, ku lok tueŋ ke lëkku we ku bək pīr dhël yen Nhialic cəl amit puəu, Nhialic yen we cəl ku bək röt mat bäänyde ku duaarde yic.

¹³ Ku ala wēt dēt ye ʔok Nhialic leec akölaköl. Wäär bīi ʔok wēt Nhialic tənë we, aa cək piŋ ku gamkë, ke ye wēt bō tənë Nhialic, acie kë bō tənë raan. Ku wēt Nhialic alui wepuəth ke war piërdun yic wek kəc cī gam. ¹⁴ Miëthakua, kək

cī röt looi tənë we aa cīt kək cī röt looi tənë akut kəc cī wēt Jethu Kritho gam Judia. Wek aaci kərəc yök tənë kackun cimën wäär cī kəc cī gam Judia kərəc yök tənë kəc Itharel, ¹⁵ cī kəc kək keyiic kəc kək Nhialic tiŋ nək, ku ben kəc kək keyiic Bëny Jethu nək. Ku kacken kək aaci ʔo cəl agum. Keek aaci Nhialic rac puəu apēi. Keek aa kəc ater tənë kəc ëbën. ¹⁶ Acik them bik ʔo aa gël buk kəc cie kəc Itharel lëk wēt bī ke luək. Këya, keek aacä adumuəsm yekë ke looi akölaköl thöl thook. Ku ëmën Nhialic acī puəu riäk tənë ke ku aabi tēm awuəc.

Awic Paulo bī kəc Thethalonika bən la neem

¹⁷ Ku ʔook miëthakāi, tēwäär cī ʔo puək yiic ē kaam koor, aa guəpkua kek aake cī jəl, ku wek aa we yeku tak tē cī ʔok we dak thïn, ku acuk them apēi ku buk we bən tiŋ. ¹⁸ Acuk wïc ku buk dhuk tənë we. ʔen nhom aca them arak juëc ku ba dhuk, ku jəŋ ater ē Nhialic akëc ʔo puəl ku buk dhuk. ¹⁹ Cie week ē röt wek ē nōth, ku miët ē puəu. Ku cie wek ajömdan bī ʔok nhiam Bānyda Jethu nhom tē le yen dhuk? ²⁰ Wek aa diik ku miët ē piānda.

3

Timothī aci la Thethalonika

¹ Acuk jəl yök lən nadë, ke kë cīi ʔok we bī bən tiŋ, acuk ben guum. Ke yeen acuk tak buk döŋ Athen warou, ² ku Timothī acuk tooc bī la tənë we, ku ē wämääthdan lui kek ʔo ē tök tənë Nhialic ʔok kəc kək lëk Wēt Puəth Yam, rin Raan cī ləc ku dəc. Yen acuk tooc ku bī we la cəl aril puəth ku bī we kony gamdun yic, ³ rin ku bī ciën raan tök ē kamkun bī yenhom bən waar wēt guum wek. Week nhïim anjäckë lən guəm ē kë tööŋ tō kam kək cī Nhialic guir tənë ʔo. ⁴ Cimën wäär ʔot rëer ʔok ke we, acuk lëk we tueŋ lən ʔook ʔodhie ʔok aabi

gum, ku yeen anjeckë apeı, yen ë kë cı rot looi alanden. ⁵ Ku ë yen kë tooc ƣen Timothı. Yen acä lëu ku ba guum acın, ke yen acı ƣen ye tooc bı gamdun la tıj. Aduër ayic alanden lön nadë ke jönrac acı we lök ruëeny, ku luoidan cuk looi acı riääk.

⁶ Ëmën Timothı acı dhuk ciëen, ku yeen acı thoŋ path cı ƣo miëët puöth bëi lön wek anıot we muk gamdun ku nhiarkë röt. Acı lëk ƣo lön ye wek ƣo tak akölaköl, ku awiëckë bäk ƣo ben tıj cimën wıc ƣok ye buk we la tıj. ⁷ Këya, käreç gumku ke yiic, ƣok aacı gamdun deet puöth miëthakua, ⁸ rin cı ƣok ye piŋ emën lön këç wek ë cök gam yic, gam ƣo gäm pır yam. ⁹ Buk Nhialic leec apeı kädë rienkun, rin miët puöu rëer ke ƣo Nhialic nhom ë wëtdun? ¹⁰ Aköl ku wëer, Nhialic ayeku thiëç ƣopuöth ëbën ku buk we la tıj ku nyuthku we kë ŋuot këckë ŋic gamdun yic.

¹¹ Bı Nhialic yen Wäda nhom ku Bënydan dıt Jethu dhël guir tënë ƣo ku buk la tënë we. ¹² Bı Bänyda nhiër juak kamkun ku kəc kək aya apeı, cimën nhiëer ƣok we. ¹³ Bı we cöl aril puöth, ku wek aabi ya kəc cın gup adumuööm Nhialic Wäda nhom, të le Bänyda Jethu bën kek kəc ë kacke ëbën.

4

Pır Nhialic cöl amit puöu

¹ Këya miëthakua, wek aa cuk lëk të bı wek ŋic cien thın bı Nhialic puöu miët. Ku ë yen të pır wek thın alanden. Ku emën wek aa yeku lön ku yöökku we rin Bänyda Jethu, bäk ciëen këne cuot tuen. ² Wek aa ŋic kë cuk lëk we ë riel cuk ƣök tënë Bëny Jethu. ³ Wek aa wıc Nhialic bäk dhiel aa kəc path, ku cäk wepuöth ye yiëk käk ë bal. ⁴ Njek adhil yeguöp tiit bı cien dhël puöth Nhialic kek athëk, ⁵ ku cı yepuöu ƣik käk ë bal cimën raan cın gam tënë Nhialic.

⁶ Ku ë këne yic, acın raan loi kërac tënë mënhe dët cı gam. Wek acuk lëk ë wët këne, ku acuk tët we aya lön bı Nhialic kəc käreçkä looi tëm awuöc. ⁷ Acı Nhialic wıc buk ƣopuöth aa yiëk käk ë bal. Awıc buk cien ƣo cın gup adumuööm. ⁸ Këya, raan kuc bı wël cuk lëk weekkä cı piŋ, acie wëtda yen cı piŋ, ee wët Nhialic, Nhialic we yiëk wëi.

⁹ Acın kën nadë ke benku lueel athör këne yic bäk kəc käk cı wët Jethu gam nhiaar. Rin Nhialic guöp acı we piöç të bı wek röt aa nhiaar thın kamkun. ¹⁰ Ku ë yic, wek aa nhiaar miëthakun Mathedonia yic ëbën. Ku anot lëkku we, bäk nhiërdun juak yic. ¹¹ Täaukë wenhüm ku bäk cien apath, bäk cı ë cien guënyguëny, ku raan ë rot muk apath kam kəc ë kënde cimën wäär cı ƣok ye lëk we. ¹² Na luoië ë këne ke wek aabi kəc kək këç wët Jethu gam nhiaar ku thekkë we. Luoië röt bı cien kë yakë wıc tënë kəc kək.

Aköl bën ë Bëny

¹³ Miëthakua, awıcku bäk yic ŋic rin kəc cı thou ë kamkun, ku bäk cı dhiau wepuöth cimën kəc kək cinkë yekë ŋööth. ¹⁴ Ayeku gam lön cı Jethu thou ku acı ben pır. Këya, ƣook aya, ayeku gam lön Nhialic abi kəc ke cı wët Jethu gam ku thoukë, cöl aa ben pır ku dhukkë kek ye.

¹⁵ Kën yen lëkku we emën, ee kë cı Bëny piöç tënë ƣok kəc bı ŋot ƣo pır. Aköl bı Bëny bën, ƣok aacı bı la tuen tënë kəc cı kaŋ thou. ¹⁶ Kəc ëbën aabi röl atunydit Nhialic piŋ, ke koth kaŋ ë Nhialic lëk kəc, ku Bëny guöp abi bën piny nhial. Ku kəc cı thou ke cı wët Raan cı ləc ku dəc gam, kek aabi kaŋ pır. ¹⁷ Ku ƣok kəc bı ŋot ƣo pır aköl këne, ƣok aabi kuööt yiic ke ke, ku ƣeth ƣo luät yiic buk röm kek Bëny alir yic nhial, ku ƣok aabi rëer ke Jethu akölaköl. ¹⁸ Këya, deetkë wepuöth ë wëlkä.

5

Guierkë röt ë rin bën Bëny

¹ Acin kën nadë ke benku lueel athör kënë yic buk aköl bi kakkä röt looi lëk we. ² Anjickë kek we lon Bëny abi bën ke cii njic, cimën dhie ye cuär bën waköu ke cii njic. ³ Të lueel ye ëlä, “Këriëc ëbën apath acin kërac,” ke këreec bi kóc gum thin abi dhiel bën ke cïn raan ye tak lon bi yen rot looi cimën tin dhie röp rem apeï. Ku acin kóc bi poth ë këreec kënë yic. ⁴ Ku wek miëthakäi, wek aacii cit kóc rëer muöth yic, rin wek aa njic Nhialic. Këya, aköl kënë acii bi la ciel wegup cimën cuär ke kuäkkë. ⁵ Week ëbën, wek aa rëer ruel yic rin njic wek Jethu. Yok aacii cit kóc rëer muöth yic kuc Nhialic. ⁶ Na ye këya, ke yok aacii nin cimën kóc kök, yok aa dhil nhüim tir ku dukku ye wiet määu. ⁷ Ee waköu yen aye kóc nin, ku yen dëk kek thin määu apeï. ⁸ Ku yok aa kóc ruel. Këya, tüürku nhüim ku titku röt ë gamda ku nhiërda bi jönrac yo cii duöj. Ku cötku nöth rëer ke yo lon bi Jethu yo luök, aye köt. ⁹ Rin Nhialic akëc yo löc ë tën rin bi yen yo tëm awuöc aköl luödüt, aci looi këya, bi yo luök dhël Bányda Jethu Kritho. ¹⁰ Acï thou rienkua rin bi yok pïr yodhie kek ye aköldä, të pïr yok ayi të ci yok thou. ¹¹ Yakë wepuöth deet, ku kuönykë röt kamkun, cimën looi wek ye ëmën.

Lëk ciëen ku muöth

¹² Wek aa lëjku miëthakua ku bäk köcdit wat wenhüim gam Bányda yic, kóc luikä apeï kamkun theek, kóc we nyuöth kë bäk looi pïr kóc ci gam yic. ¹³ Njickë kóc ciëej apeidit ku nhiarkë ke rin kãpuöth yekë ke looi. Ku njickë cej kamkun.

¹⁴ Week aa yöökku miëthakua, bäk kóc aa dak rööt cie luui lëk, ku riëlkë kóc riöc gup nyin, ku kuönykë kóc wic kuöny, ku yakë raan ëbën jääm ke we ci wepuöth

päl piny. ¹⁵ Dhielkë njic lon acin raan guur kërac këreec dët, ku yakë wic wepuöth bi ya këpath yen yakë looi kamkun ku kóc ëbën akölaköl.

¹⁶ Yakë rëer we mit puöth akölaköl, ¹⁷ ku yakë rëer we röök, ¹⁸ yakë Nhialic leec, kuat këriëc rot looi tënë we. Kënë, yen awic Nhialic tënë we piërdun yic, ke we ye kóc ci mat kek Raan ci löc ku döc, Jethu. ¹⁹ Duk Wëi Nhialic gël nhom. ²⁰ Ku duk wël kóc ye lueel lon ye kek käk Nhialic tin, ye yööj yiic. ²¹ Kanjë deet yic, muökkë wenhüim këpath, ²² ku duökkë röt ye thiäk kuat kërac.

²³ Bi Nhialic ë yo yiëk döör, we looi bäk aa kóc path këriëc ëbën yic, ku muk wëikun ku guäpkun ke cïn yic ajuëc aköl bü Bányda Jethu Kritho. ²⁴ Ku yen raan we cöal ala gam ku abi looi.

²⁵ Röökë aya rienkua miëthakua. ²⁶ Miäthkë kóc ci gam puöu ëbën. ²⁷ Wek aa yöök rin Bányda, bäk athör kënë kuen tënë kóc ci gam ëbën.

²⁸ Bi dhëej Bányda Jethu Kritho rëer ke we.

Athör ë rou cï Paulo gät kɔc cï gam Thethalonika Wët nhom

Athör tuej yic tēnē akut kɔc cï gam Thethalonika, ěcï Paulo gōt lɔn Raan cï lɔc ku dɔc abï bēn dhuk pinyhom. Kēnē ěcï kɔc kɔk liäp nhïim Thethalonika. Ku athörden yic tēnē kɔc Thethalonika aya, Paulo ě jam lɔn aköl bï Bēny bēn acï thiäk. Rin ě wēt kēnē, kɔc kɔk aake cï kōsc ě luoi, ku rēerkē ě path ke tit bēn Jethu raan cï lɔc ku dɔc. Ku Paulo ě wēt kēnē cɔk piny ku nyooth, lɔn tuej ke Raan cï lɔc ku dɔc kēc dhuk, ke raan cɔl “Raan Rac” apēi abï tuöl ku yeen abï yet nhial apēi luoi kārēc.

Ku Paulo atuny Jethu, ee kɔc cï gam leec rin gamden looi kek luoi pïr akölrïēēc ěbēn, cɔk alɔn rēer kek ke gum ke liēp kenhïim ěmēn. Aaye dēet puōth bïk kōsc ě cɔk ku buōthkē tēden yen luui thïn yic, ku lek tuej ke loi kápath.

Käk tš thïn

Muōth tuej 1:1-2

Paulo adeet kɔc cï gam puōth 1:3-12

Käk bï röt dhiel looi ke Jethu kēc dhuk 2:1-12

Kɔc cï gam aa dhil kōsc ě cɔk 2:13-17

Rōōkkē rienkua 3:1-5

Kɔc aa dhil luui 3:6-15

Muōth ciēn 3:16-18

¹ Ὑεν Paulo ku Thilath ku jɔl a Timothi aa yok cï we tuōc athör wek akut kɔc cï gam gen Thethalonika, ku yakē kɔc Nhialic Wāda ku Bānyda Jethu Krītho.

² Bï Nhialic Wāda ku jɔl a Bānyda Jethu Krītho we yiēk dhēēj ku dōr.

Paulo adeet kɔc cï gam puōth

³ Miēthakāi yok aa Nhialic dhiel leec akölaköl ě rienkun. Ku ě yic

buk looi kēya, rin gamdun ě rot juak akölaköl ku nhiēr kamkun ě rot juak aya. ⁴ Ku ě yen rin ye yok jam ke yo nhiam ě rienkun akuut kɔc cï gam nhïim. Yok aa nhiam wēt rēer wek ke we gum ku gamkē wēt Nhialic, cɔk alɔn ye wek rēer ke we jör.

⁵ Ku Nhialic acï jōr kēnē looi bï yen tē le yen cɔk thïn nyuōth. Rin abï we looi bāk aa kɔc bï mat bānyde yic, rin bānyde yen aguum wek. ⁶ Ku Nhialic abï kē la cɔk looi, rin abï kɔc kek we jōr cɔl aa gum aya. ⁷ Ku yen abï kāk gumku nyaai tēnē yo ku wek kɔc gum ěmēn, ku lok tēn lōj yodhie. Kēnē abï rot looi tē le Bēny Jethu bēn piny nhial kek riēdit apēi kek atuucken nhial. ⁸ Tē bï Jethu, mac abï dēp, ku kɔc cï jai wēt Nhialic abï tēm awuōc, kek kɔc cï jai bïk cïi pïr Wēt Puōth Yam ě Jethu Bānyda. ⁹ Keek aabi tēm awuōc bï kek gum akölrïēēc ěbēn, ku keek aabi gēl wei tēnē Bānyda Jethu, ku kākken dīt puōth bï ya kāk kɔc gōi, yiic. ¹⁰ Tē bï yen aköldā, ke yeen abï gām alēēcdīt apēi rin kē cï looi rin kacke. Ku kɔc cï gam aabi gāi ku dorkē rin riel tō kek ye.

¹¹ Ku ě yen kē ye yok rōök akölaköl rienkun. Yok aa Nhialicda thiēc bï we bēi pïr cï yen we caal thïn yic, ku bï we tïj ke lēukē bāk mat ě pïr kēnē yic. Nhialic abï we yiēk riel ku bāk kápuōth wiēckē bāk ke looi, aa looi. Ku bāk kāk wiēc bāk ke looi aa looi dhēl la cɔk rin cï wek Jethu gam. ¹² Tē looi wek ě kēnē ke wek abï Bānyda Jethu cɔl aye leec, ku abï we cɔl aye theek. Kēnē abï rot looi rin dhēēj Nhialicda ku Bānyda Jethu Krītho.

2

Käk bï rot dhiel looi ke Jethu kēc dhuk

¹ Miēthakāi, calkē röt aa benku lēk bēn Bānyda Jethu Krītho, ku tē bï

Ʒok Ʒonh im mat th in ku r erku kek ye. ² Du kk  r t c l aa li ep nh im ku ri  kk  pu th w l ye ke lueel l n c  B nyda Jethu b n. T d  al uk  bik lueel l n c  W i Nhialic Ʒo nyu th   k n , t d  ayek  lueel l n c  Ʒok k n  pi  c t n  k c, t d  l n c  Ʒok ye g t ku tucku ke. ³ Du kk  r t c l aw n ny n kuat dh l yiic  b n, rin ak l b  B nyda b n anoot, Ʒet ak l b  k c ju c keyiic j l mat ku kueeck  w t Nhialic, ku Raan Rac, raan l  n dh l yiic  m n ab  t c, raan ye pan mac k de. ⁴ Yeen ab  jai kuat k  ye door  b n, ku yeen ab  rot t  u tuenj k ri  c  b n nhom ke ye door ke c t Nhialic. Ab  rot Ʒ th tuenj ku dh l Nhialic ku rac k k ye Nhialic door  b n. Ku Ʒ th rot nhial ku t  u rot ci l lu n Nhialic.

⁵ C k k kk  ye tak l n c  Ʒen ke l k we w ar r er Ʒen ke we? ⁶ Ku  m n anj ck  alanden yen k  g l Raan Rac, raan l  n dh l yiic b  c i b . Ku yeen ab  nyu  th t  le t de b n. ⁷ Ku ri lden ye kek kuc l  n  b n alui piiny, ku yeen ab  luui piiny k ya Ʒet t  b  raan ye g l nyaai. ⁸ T  n ke Raan Rac, raan l  n dh l yiic  b n ab  t c. Ku të le Jethu B nyda b n ka b  n k aliir thok   path ku m r piny   ru lde. ⁹ Raan l  n dh l yiic ab  b n ke riel j nrac. Ku ab  k k cie yith ya looi, k k ru  ny ye t  ye lu i ke k c g i. ¹⁰ Ku looi kuat k k ye ke k c ru  ny  b n t n  k c b  m ar. Keek aab  m ar rin c  kek kuc bik yic c i nhiar rin b  ke lu k. ¹¹ Ku aab  Nhialic looi b  ke ru  ny apeid t b  ya k  cie yic yen yek  gam   rot. ¹² Ku k  b  rot looi ak n, kuat raan k c yic gam ku ye pu u miet lu i adumu  m yic, ab  lu k wei.

K c c  gam aa dhil k  c   c k

¹³ Mi thak i, wek aa k c nhi er B ny. Ʒok aab  Nhialic aa leec   rienkun ak lak l rin wek aaci Nhialic l c b k t  kam k c tuenj b  kanj lu k yiic. Wek aaye lu k

dh l W i Nhialic we looi b k aa k c path, ku rin ye wek w t yic gam. ¹⁴ Nhialic aci we c l   dh l W t Pu th Yam yen yeku l k we. Yeen aci we c l ku b k diik B nyda Jethu Kr tho r m kek ye. ¹⁵ K ya, mi thak i du kk  wenh im war, lak tuenj ke we muk yic cuk pi  c t n  we w ar r er Ʒok ke we, t d  ke cuk g t ath r cuk tu c we yic.

¹⁶ Nhialic W da anhiar Ʒo, ku   Ʒo nyu th li r pi nde. Ku   yen c i yen ye k  c deet yen Ʒo deet pu th, ku c l anjicku l n b  Ʒok la pan Nhialic. Ʒok aa r ok b  Nhialic kek B nyda nhom, Jethu Kr tho, ¹⁷ week deet pu th ku g m we riel b  wek aa luui k path. Ku l uk  b k k path aa lueel ak lak l.

3

R  kk  rienkua

¹  m n, t  j l w tdi  w ik, wek aa Ʒ k mi thak i b k r ok rienkua, rin b  w t B nyda lac thi i piny ke di ekde cim n c  yen rot looi k ya kamkun. ² R  kk  aya b  Nhialic Ʒo kony t n  k c r c, rin acie raan  b n yen w t gam. ³ Ku B ny   k  ye lueel ti erj nhom, ku ab  we deet pu th ku ab  j nrac g l b  ci n k r ec lui we. ⁴ Ku B ny yen   ye c l anjicku alanden l n looi wek k  yeku l k we, ku l n b  wek la tuenj ke lu ik  k ya. ⁵ Ʒen   r ok b  B ny we c l anjic nhi r Nhialic apeid t. Ku Ʒik we riel pu u cim n riel pi nde yen Kr tho.

K c aa dhil luui

⁶ Mi thak i, wek aa l kku riel c  B nyda Jethu Kr tho g m Ʒo b k r t m ec wei t n  mi thak i aa dak r ot cie luui, cie k k cuk l k ke ye looi. ⁷ Week anj ck  yen t  dhil wek Ʒo ki  t th n, rin Ʒok aa Ʒo cie r t   dak w ar r er Ʒok ke   t k. ⁸ Ac n k n  raan cuk kanj l om ke k cku Ʒ c, Ʒok aa Ʒo ye luui ak l ku w er, ee rin b  ci n raan kamkun t  u k de piny b  yen Ʒo kony. ⁹ K n 

acuk looi, ku acie lön cïn yök yic buk we thiëc ë miëth. Yök aaci luui, rin bäk yo kiëet bäk pïr cimënda aya. ¹⁰ Acuk lëk we wäär rëer yök ke ë tök, “Na ye raan kuc bï cïi lui ke duökkë gëm këcam.”

¹¹ Yök aa gät athör kënë rin ayeku piñ ëmën lön rëer kəc aa dak rööot cie luui kamkun, kəc cie käkken ye looi, kəc rëer ke ciik röt käk kəc kök yiic.

¹² Yök aa lëk kockä riël Bányda Jethu Kritho bïk pïr pïr path, ku yekë luui bïk röt muk käkken. ¹³ Ku week, miëthakäi duökkë dhör luai këpath.

¹⁴ Na le raan kuc bï wët ca göt athör kënë yic cïi gam, ke muökkë nhom ku yakë göör, ee rin bï njic lön yen kërac yen looi. ¹⁵ Ku duökkë ye ciëëñ cimën raan la ater ke we, luai kë cimën mënkhui dun wiëckë bï käh njic.

Muöth ciëën

¹⁶ Bï Bëny nhom guöp, raan yo gam döör we yiëk döör, kuat këriëec ëbën yic akölaköl. Ku rëer ke we ëbën.

¹⁷ Yën Paulo, yën agät ë muöth kënë ë ciëendië, kënë yen ë tē ye yën riënkïë gät thïn athör ya göt ëbën cök, kënë yen ë tē ye yën ye gät thïn.

¹⁸ Bï dhëëñ Bányda Jethu Kritho rëer kek we.

Athör tueŋ cî Paulo gät Timothî Wët nom

Timothî ë ye riënythii cî gam pan yen Turkia ëmën, wun ë raan Girik ku man ke ye nyan Itharel. Ee ye cath kek Paulo ku kony ë piöoc. Athör kënë cî Paulo gät Timothî ë jam wël kadiäk.

Athör aci jök yöök piöoc lueth tënë akut kəc cî gam, cî lääp nom kek piöoc kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel. Piöoc kënë aye lueel lön käk pinynhom aa rëc. Ku alëu raan bi kuöny yök ë niny käj cî moony ë rot, ku luoi ye ke müth käk theek ku cii thiëk. Ku dët ye kek rou tã athöör yic aya, ee piöoc mäac akut kəc cî gam ku duär Nhialic kek tã bi bäny kəc cî gam ku jöl aa kəc ke kuöny aa rëer thïn. Ku kë ye kek diäk, Paulo ë Timothî wëët athör cök ciëen tã bi yen ya alony Jethu Kritho thïn, ku jöl a luoi muk ke löŋ akuut juëc kəc cî gam.

Käk tã thïn

Musth tueŋ 1:1-2

Piöoc rin akut kəc cî gam ku kəc mac ke 1:3-3:16

Piöoc tënë Timothî rin luoi de 4:1-6:21

¹ Ee yen Paulo atuny ë Jethu Kritho cî Nhialic yen yo luäk, ku Jethu Kritho yen nãthda lëk ba ya atuuc. ² Ee yen tuc athöör manh cit manhdië ayic cî wët Nhialic gam cöl Timothî. Bi Nhialic Wäda ku Jethu Kritho Bänyda yin a nuaän ku yik yi dhëen ku döör.

Paulo aci Timothî lëk bi yenhom tiit piöoc ë lueth

³ Wäär cieth yen ya la Mathe-donia, yin aca yöök ku ba rëer Epethuth, rin ba kəc kəc piöoc ë lueth yöök ku bik cii la tueŋ ke piöoc wël lueth. ⁴ Lëk ke bik köoc anyikööl

yekë ke lueel akölaköl. Ku jöl aa rin juëc wärkendit kəc, ee rin ye kəc rëer ke teer röt ë path, acin kë yekë juak käk cî Nhialic guir yic. Rin wët Nhialic aye njic tã cî raan gam. ⁵ Wët lëk yi ë rin nhiër bën ke njic puön path, ku gam ë yic. ⁶ Kəc kök aa cî kenhüim wël roor ku yekë jam wël cïn kë kony kəc thïn. ⁷ Awickë ku bik kəc piöoc löön Nhialic, ku keek acie wëlken yekë lueel ë deet yic, wël yekë ke lueel ke cî kepuöth löŋ.

⁸ Anjicku yen lön puöth löŋ tã njic ye muk nom apath. ⁹ Anjicku aya, lön löŋ acie looi rin kəc path. Aye bëei bei rin kəc rëc. Ku aa kəc löŋ dhöl yic, ku kəc cî wët Nhialic dhöl yic. Ku kəc käreac looi, ku kəc cie Nhialic ye rök ku cik thek. Ku rin kəc ë kəc ke dhiëth ke nöc. Ku rin kəc kəc nöc. ¹⁰ Ku tënë kəc la gup akor ku kəc kök ke lööm röör kök cit ke. Ku kəc kəc yaac, ku alueth, ku kəc ë lueth lueel cak aa lön kuëen ke, ku jöl a këriëc ebën cii thääny kek yith ye piöoc. ¹¹ Ku piöoc puöth kënë athöŋ kek Wët Puöth Yam path apeï bö tënë Nhialic la döc, ku ë yen aci thön ya ba piöoc.

Dhëen Bëny tënë Paulo

¹² Jethu Kritho Bänyda aba leec rin cî yen ya yiek riël. Ku nöstth yapuöu ku looi ya ba luoi de looi. ¹³ Cök alön cî yen ke kuöc aa jam wäthëer rin Jethu, ku ca kəc cöl agum. Ku ya käk kök looi, ke yen aci Nhialic nyuöth lier piände, rin yen aci luoi ke cïn kën ë njic. Ku yen a ya këc wët Nhialic gam. ¹⁴ Ku Bänyda acä yiek dhëen den dit apeï kek nhiër, ku gam käk tã ë tök kek Jethu Kritho.

¹⁵ Wët yic yen lëu ba lueel, ku alëu bi gam akïn, Jethu Kritho aci bën pinynhom ku bi kəc käreac looi bën luäk. Ku yen, ee yen raan wat kəc rëc nhüim. ¹⁶ Ku Nhialic alir puöu tënë ya, ku ë rin ë wët kënë yen aci Jethu

Kritho ya nyuoth lier piände dit apeï, rin bi ya yen ye ke raan käreç looi apeidit nyuoth thin. Ku bi ya thön kəc bi wətde gam aköldä ku yökkë pir akölrüec ebën. ¹⁷ Tënë Nhialic Madhol Bëny mëc akölrüec cie tin, Nhialic tök ye theek ku lec akölrüec ebën. Yenakan.

Paulo aci Timothy yöök ku bi yepuöu deet

¹⁸ Timothy, wëndië, yin aba thön kënë ku bi wël ci lueel rienku theer röt tiëñ, rin na buoth keyiic ke yin abi luoidu njec looi, ¹⁹ tē muk yin gamdu apath ke njic puön path. Kəc kək aa këc wël ci thön ke muk nhim ku aaci gamden rac. ²⁰ Kam ë kackä aa yi Yëminaitn ku jöl aa Alekdhändër, kəc kek ca thön jönrac ku bi ke piöc bik Nhialic ci ben dhöl.

2

Të bi kəc aa röök thin

¹ Tuenj, yin ayöök bak aa röök ku yakë Nhialic thiëc. Ku yakë röök rin kəc kək ku leckë rin raan ebën, ² cimën banyjaknhim, ku kəc kək tö riel kecin. Ku buk pir ke yo döör ke cin akëk kam kəc. Ku yepu kac tök kek Nhialic ku cinku gup acuöl. ³ Kënë ë këpath ku ë Nhialic col amit puöu, ⁴ yen wic raan ebën bi poth kërac yic ku bik wët yic njic. ⁵ Nhialic ë tök ku jöl aa raan tön döör kəc ke Nhialic, Jethu Kritho, ⁶ yen ci rot gam bi nõk bi kəc ebën waar, ku wët kënë aci nyuoth aköl ci lac. ⁷ Ku rin ë wët kënë yen aci ya kuany, ke ya atuuc ku ya raan piöc tënë kəc cie kəc Itharel, ku ba gam ë yic luuel. Yen acii lueth luel, ee yic yen aluel.

⁸ Yen awic röör wuöt thok ebën, ku bik kecin taar nhial ke röök tënë Nhialic, ke cin riäk ë puöu, ku agöth.

⁹ Yen awic diäär bik aa cienj alëth path. Ku cikkë kenhim ye nai dhöl tuut kek kəc. Ku cik ye cienj milän

töc ku alëth ku guët kək ye yöc wëu juëc apeï. ¹⁰ Ku keek aa dhil röt col adhëñ kəpuöth yekë ke looi, kək ye diäär ci gam looi bik Nhialic aa door.

¹¹ Tik adhil piöc lier guöp ku ye wët ci lek ye gam. ¹² Tik acä ye puöl ku bi ya piöc tädë ke la riel tënë röör, aadhil rëer ke lir gup. ¹³ Rin Adam yen ë kan cak, ku jöl Eba ben cak. ¹⁴ Ee cie Adam yen ci wëñ nyin ë ye tik yen ëci wet nyin, ku ci löñ Nhialic thek. ¹⁵ Ku diäär aabi kony ku luäk keek dhiënh mith yiic, tē le kek tuenj keye kəc ci gam, ku nhiër kepuöth, ku yekë kəc ë luui kəpath dhël athëk.

3

Bäny akut kəc ci gam

¹ Ku wët yic cin yic lueth akin, na le raan wic ye ku bi ya bëny kəc ci gam, ke luoi path nhiaar. ² Bëny adhil a raan cin kërëc ye looi. Yeen adhil la tiëñ tök, ci gam puöu ebën. Ku alir guöp ku ci kan ye bāth ku athek yeguöp. Ku ë kəc ben tënë ye njec lor. Ku alëu ku bi kəc piöc. ³ Yeen acie raan ë wiet ë mäü, tädë keye raan ë tön. Adhil a raan njic cienj ke kəc. Ku acie raan nhiar wëu apeï. ⁴ Adhil paande njec mac apath bi miëthke col athek ye, ku yekë wətde pinj. ⁵ Na kuc raan paande mac, ke lëu kädë ku bi kəc ci Nhialic gam njec aa guir? ⁶ Yen adhil a raan ci nhom bak ë gam yic rin ku bi ci nhiam bi luök wei aya cimën jönrac. ⁷ Ku yeen adhil a raan ye kəc këc gam njec jam rienke, rin bi ci wai win jönrac bi guöp yär.

Kəc kəc kony luoi kək Nhialic

⁸ Kəc kəc kony luoi kək Nhialic aa dhil aa kəc path thek cin kë yekë moony. Keek acie kəc dek möu apeï, tädë keye kəc kok wëu. ⁹ Keek aa dhil gam ci nyuöth ke muk kepuöth, ku mukë puön yer.

¹⁰ Keek aa dhil them tuen, ku na cîk njec luui, ka jol puöl bik kœc aa kony luoi. ¹¹ Diäärken aya aa dhil gup la athëk ku cîk ë luum kœc tœr gup, keek aa dhil aa kœc lir gup, ku aacie kœc ye ruëeny këriëec ëbën yic. ¹² Raan kœc kony luoi kæk Nhialic adhîl la tîj tœj cî gam puöu ëbën, ku adhîl miëthke ku paande njec mac apath. ¹³ Kœc kek kœc kony luoi, ku aa luoiden njec looi, aaye theek, ku alëukë bik aa jam kœc nhîim ke cîn riösc guöp. Ku piürkë gamden yic tënë Jethu Krîtho.

Këril nyuoöth

¹⁴ Cîmën gët yen athör këne tënë we, aya njösth wek aba la tîj. ¹⁵ Ku na le kë göu ya, ke athör këne abi we cöl anjic tē lëu bî wek kæk akut cî gam aa luoi thîn, ku yen akut kœc cî gam ë Nhialic pîr, yen ë mën yen yic kuony.

¹⁶ Acîn raan lëu bî kë cî nyuoöth, këdan thekku ë yic, jai.

Yeen aci nyuoöth ke ye raan.

Acî Wëi Nhialic nyuoöth lön ee yen raan la cök.

Ku aci atuuc nhial tîj,

ku lëk wuööt ëbën.

Ku kœc pinyinhom aaci bën la gam tënë yeen,

ku aci yäth nhial pan Nhialic.

4

Kœc piöoc aa wëen

¹ Aye Wëi Nhialic lueel ë gei lön kœc kœk aabi gamden cîi ben aa theek aköldä. Keek aabi kæk bî jakrœc ke aa wëj nyîn aa gam, ku buöthkë piöoc jakrœc yic. ² Piöoc cît ë këne aye thiäi piny kœc aa lueth kœc wëj, kœc cîn kë njic piäthken. ³ Kœc cît käckä, aa kœc yöök ka awuöc ku bî raan thiëek, ku ciem müth kœk yekë tak ka rœc. Ku yen Nhialic aci müthkä cak ku bî kœc cî gam njic yic keek aa cam tē cî kek kañ rööc.

⁴ Kuat këriëec ëbën cî Nhialic cak apath, acîn kë lëu bî kœc kuec, ku yen këriëec ëbën aye cam ku rööc

kœc bî Nhialic leec, ⁵ rin wët Nhialic ku rööc ë miëth cöl apath.

Aluan Jethu Krîtho

⁶ Të piöoc yîn wëlkä tënë miëthakua, ke yîn abi ya raan luoi path ë Jethu Krîtho cî njec muk ë dhöl gam yith ku piöoc path ca buöth yic. ⁷ Ku mœec rot wei anyikööl cie yith ë Nhialic, anyikööl cîn wëtden yic cîi path bî ke aa lëk kœc. Lui apeî ba rot piöoc ba pîr cît tē wic Nhialic ye thîn. ⁸ Luoi ye raan looi ë guöp muk bî riël apath, ku luoi ye yîn rot piöoc ba pîr cît tē wic Nhialic ye thîn anuëen apeî, rin ala kë ye njösth thîn piir ëmën yic, ku pîr pan Nhialic aköldä. ⁹ Ku yic yen lëu ba lueel bî gam akîn. ¹⁰ Yok aabi buöc ku luuiku apeî, rin yok aa njöth Nhialic pîr, yen raan ëbën kony, ku tuen aa kœc cî wëtde gam.

¹¹ Yakë kœc yöök ku piöockë ke ë käckä. ¹² Duökkë kœc cöl aaye we dhöl gup rin koor wek. Ku luoi kë röt bî kœc cî gam röt aa thœj we ë jamdun yic, ku piërdun ku nhiërdun ku gamdun ku lön cîn wek gup ajuëec. ¹³ Agut tē bî yen bën, yakë wël cî göt athör Nhialic yic kuën kœc. Ku yakë kœc lëk ku piöockë ke. ¹⁴ Duk yîpuöu wel wei kë cî yiëk yî yic ë rot, këwäär ca yök dhël cî Nhialic lëk kœc ë riënkü wäär tēu kœc dît akut, kœc cî gam kecin yînhom.

¹⁵ Tääu yîpuöu piny apath ba kæk Nhialic njec looi, ku bî raan ëbën luoi du tîj tē le yen tuen thîn. ¹⁶ Tîj piërdü cök ku kæk ye piöoc apath. Dœet wëtdu yic apath, rin na loi këya ka bî yî luök ku kœc wëlku piñ aya.

5

Käk loi tënë kœc cî gam

¹ Duökkë raandit ye kuöc jääm, yakë jääm dhël athëk cîmën wuurdun. Yakë riënythii njec jääm apath cîmën miëthakun, ² ku yakë diäardit jääm kecit märkun, ku

diäärkor kecît nyierakun ke we cîn puõth akuεεth.

³ Thekkê lêer cîn nhïim kœc ke kony. ⁴ Ku na la lêer mïth, tēdê ke ye mïth miēthke, ke keek aa dhilkê kaŋ nyuõõth lœn cî kek gam ē dhœl muk kek kœc manyden thok thïn. Ku këya aabî kœc ke dhiēth ke, wårken dît ku mårken dît riœp rin wäär muk kek ke. Ku kēnē yen ē Nhialic cœl amit puõu. ⁵ Lêer rēer ē rot ke cîn raan muk ye ayic ē Nhialic nœõth, ku ye rœök wēer ku akœl, ke ye Nhialic thiēec ku bî ye kony. ⁶ Ku lêer ye yiēk yepuõu miēt puõu ē rot, acît raan cî thou cœk œlœn ŋuõt piir yen. ⁷ Lēkkê kœcœn cî gam ē wēlkā aya, rin ku bî ciēn raan gæk ke. ⁸ Ku na le raan cïi kœc ruääi kek ye muk, nadē ke ye manyde thok, ka cî kucē ē gam, ku raan cîn gam aŋuēēn tēnē ye.

⁹ Acîn lēr met akut lêer yic tē kœc ruõnke thiårdätem waan thok. Ku ē ye tinj path tēnē muõnyde. ¹⁰ Ku aye ŋic rin wēt kœpuõth ye looi, cïmēn lœn ŋic yen mïth muk, ku ē kœc gœœŋ apath, ku ē kœc cî Nhialic gam luõi kœpath, ku ye kœc la kē jœr ke kony, ku ye cool luõi kuat kēriēec ēbēn path.

¹¹ Duõkkê lêer kor ye mat akut lêer yiic, rin na lek rœœr tak, ka cœl rœt athiak, ku cîk kepuõth ben yiēk wēt Raan cî lœc ku dœc. ¹² Ku këya, ka cā awuõc looi ē rin cî kek athœn wäär bîk aa looi thoŋ kœu. ¹³ Keek aya aabî piœc rēer piiny ē path ku yekē bēēi kuany yiic, ku dēt rac aya, keek aabî aa kœc œlop jœt ku yekē luup wēl cïi path. ¹⁴ Ke yeen aya tak lœn puõth yen bî lêer kor aa thiaak, ku bîk la mïth, ku mackē bääiken apath, rin bî raan aterda dhœl cïi yœk bî ke aa jääm wēl rœc kegup. ¹⁵ Lêer kœk emēn aacî jai wēt Jethu ku keek aacî jœrœc buõõth cœk.

¹⁶ Ku na le tinj cî gam tœ lêer manyden thok, ka dhilke muk apath, ku

cïi ke pœl akut kœc cî gam bî ya yen muk ke, rin bî akut kœc cî gam yenhom yiēk muõœk lêer cîn nhïim kœc muk ke.

¹⁷ Bány luõi akut kœc cî gam looi apath aaye theek ku riœp ke, rin ye kek kœc ē luui apœi, kœc kek kœc lœk wēt Nhialic ku yekē kœc piõœc. ¹⁸ Aye athœr thœer wēl Nhialic luœl, “Duk muœr der thok tē luui yin ye bî rap kœœm.” Ku këya, “Raan ē luõi adhil yiēk ariœpde.”*

¹⁹ Duõkkê wēt gœœny raandit ye gam tē cî yen kœc karou ku diäk kek gœœny yen. ²⁰ Tē le yen kœc cî kērac looi ka dhil nyieeny kœc nhïim, rin ku bî kœc kœk kecît ē kēnē cïi ben looi.

²¹ Wek ayœœk Nhialic nhom, ku Jethu Kritho ku jœl atuuc cî Nhialic lœc, thekkê wēlkā ke we cïi kœc ye tek yiic bî la raan dēt yakē ŋuään kuat kē luõikē yic.

²² Duõkkê ye lœc yen lœn kueny wek raan bî Nhialic luõõi. Duõkkê rœt mat luõi kœrœc yiic, rēer kē ke we lip gup.

²³ Duõkkê piyu ye dek kepœc, yakē muõn thïn-nyœt dek, ku bî we kony bî thiœœr we cïi ye lac piäär yiic.

²⁴ Kœrœc ye kœc kœk looi aa la gai kœc nyin, ku aake wat nhïim ē luk yic, ku kœc kœk aaye kœracken cîk thiaa jœl ŋic ciēēn. ²⁵ Ku ē dhœl tœœŋ kēnē, kœpuõth ye raan looi aa cie muõœny, ku kœpuõth kœk cî thiaan aabî ŋic akœldä.

6

¹ Aloony ēbēn aa dhil luui apœi, ku yekē bányken theek apœi, rin bî ciēn raan kuc jam rin Nhialic, ku jœl aa piœœc ye yœk kœc piõœc. ² Aloony kœc cî gam acîk lœu ku bîk kœcken cî ke loony dhœl gup, rin keek aa wämäthakēn. Kē lœukē bîk looi ē lœn bîk luõiden aa looi apath, rin kœc la kē yekē yœk luõi yic, aa kœc cî gam nhiarkē ke. Aa kek kæk lœukē bæk ke

* 5:18 L.rou 25:4; Mt 10:10; Lk 10:7 (aliu ciēēŋ Jiēēŋ yic) 5:19 L.rou 17:6; 19:15

piöc tēnē kōc, ku yakē ke dæet puōth bik ke theek.

Piöc ē yic ku piöc ē lueth

³ Raan piöc wēt dēt cie kēn ē Nhialic ku aciī thōŋ kek wēl Bānyda Jethu Krītho ku jōl aa piöcda rin Nhialic, ⁴ ke yeen anēk nhiam wei ku acin kē ŋic. Yeen ala kē wic cie thök yepuōu bi rot aa tæer ku göth ke kōc wēl cie yith, ku kēnē ē tiæel bēēi ku kēēk kōc, ku lēēt kōc rōt, ku bī diu rac kam kōc, ⁵ ku kōc cīn nhīim aa rōt cool ē teer ku acin yiny tō ke ke. Ayekē tak lōn yath ē dhēl kōc cōl ajak.

⁶ Ee kēya, yanh la cōk ē raan cōl ajak apēi, tē cī yen kāk tō ke ye gam piānde ēbēn. ⁷ Rin yook acin kē cuk bēēi pinynhom, ku ka cīn dēt lēuku buk nyaai thīn. ⁸ Na lok kē camku ku kē ceŋku ka cīn dēt yikku yopuōth. ⁹ Kōc ye wic bik jak, aaye piāthken thēl kārēc yiic, ku keek aa wēi kāk kuckē ku kārēc ye piāthken nhiaar, kāk ke thēl riāāk yic ku rēc ke. ¹⁰ Rin ku bi raan jīæek nhiaar, ee kōc miæet kuat kākjuēc rēc yiic. Kōc kōk aaci kepuōth yiēk jīæek apēi agut bik nhīim mār ē gam, ku keek aaci kājuēc ŋōōŋ ē nyin bēēi kepuōth.

Timothî aci nyuōth luōide

¹¹ Ku yīn raan Nhialic mæec rot wei luōi kārēc yiic, ku ye dhōl la cōk yen muk cōk. Ku ye luui kāk Nhialic ke yī ŋōth Jethu ku ye kōc nhiaar, ku ye gum, ku ye raan ŋic ciēŋ ke kōc. ¹² Thār kē yeku gam apath, ku muk pīr akōlriēc yen ē cōl Nhialic yī apath aya, kēwāār ca gam ba lueel thuōŋdu kōc juēc nhīim. ¹³ Nhialic nhom, yen wēi yiēk kēriēc ēbēn, ku Jethu Krītho, yen cī ye lueel gai wāār Pilato nhom, yīn aya yōk, ¹⁴ muk lōōŋkā nhīim apath ke cīn kē wāac yet akōl bi Bānyda Jethu Krītho bēn bēn. ¹⁵ Lōn bi yen bēn bēn abi rot looi akōl cī Nhialic tak yen raan cī dōc, ku yen Bēnyŋaknhom

yetōk, yen Bēnyŋaknhom tō tuēŋ bānyŋaknhīim, ku ye Bēny bāny. ¹⁶ Ee yeen yetōk yen acie thou, ku yen aciēŋ ruel yic, ruel cīn raan rot thiāk ye. Acin raan cūi ye kaŋ tīŋ, ku acin raan lēu ku bi ye tīŋ. Yen aaye theek, ku ala riēdūt tet akōlriēc ēbēn. Yenakan.

¹⁷ Yōk kōc cī jak kāk pīir pinynhom bik cīi nhiam, ku cik ŋāthden tēū kāk cie yith yiic cīmēn jīæek, ku ye Nhialic yen ŋōthkē, Nhialic cī yo yiēk kēriēc ēbēn ē biōkruaalde ku buk puōth miæt. ¹⁸ Yōk ke bik kāpath aa looi, bik aa abiōkrueel, ku dhilkē kākken aa rōm kek kōc kōk. ¹⁹ Kēya, keek abi jīæek la cōk tōōu ē rienken pan Nhialic. Ku ē yen abi ya kēril diit bi ke cōk piny akōldā. Ku yen abi kek pīir la cōk yōk. ²⁰ Yīn Timothî muk kē cī kuēi yī apath. Mæec rot wei ē jam rac cīi thiāāk ke Nhialic yic, ku ater cīn yic kē kuan y ye kōc kōk yīin jōōny ē lueth ku luelkē ke ŋiēc ē kāŋ. ²¹ Rin aye kōc kōk lueel lōn ŋic kek kāŋ, ku ē tēēnē, keek aci mār wei dhōl gam yic.

Dhēēŋ Nhialic abi rēer ke we ēbēn.

Athör ë rou cî Paulo gät Timothî Wët nhom

Athör ë rou cî Paulo gät Timothî ala yic wël wëet juëc. Rin cît Timothî manh koor ku ye raan ye kony ë luai. Wëtdit athör yic, ee gum. Timothî aye yöök bî yepuü dæet ke la tuenj ke nyooth wët Jethu Kritho ke cî gam. Ku muk piöoc ë yic Wët Puoth Yam ku athör theer wël Nhialic. Ku ye luui kecît raan ë piöoc ku ye raan kœc lœk wët ë Nhialic, ke cîi riœc kœc bî ye luc ku jœikë wët lueel.

Paulo acî Timothî lœk athöör yic apeî ku bî rot cîi mæt jam kanyiaap yic ku teer wël kuc nhîim. Wëlkä kœc ke pinj, aa kœrac yök thîn.

Ku kënë ëbën, Timothî acî bën lœk pîr raan ë gët athöör, wët gamde, lier puü, nhiër, riel ë puü ku gum.

Käk tœ thîn

Muüth tuenj 1:1-2

Lœc ku lœk 1:3-2:13

Wëet ku lœk 2:14-4:5

Pîr Paulo 4:6-18

Thök ë wël 4:19-22

¹ Ee yen Paulo atuny Jethu Kritho cî tooc ba kœc bën lœk pîir cî thœn rœër ke Jethu Kritho.

² Tënë Timothî, manhdiën nhi-aar, bî Nhialic Wäda ku Jethu Kritho Bányda yî nuaän ku yîk yî dhœenj ku döör.

Timothî acî dæet puü bî gamde muk

³ Nhialic yen ya door puän cîn yic diu, aya leec cîmën wärkuan dit. Aya leec tœ tek yen we tœ röök yen aköl ku wëer. ⁴ Ÿœn cî wek dhiau rin cî yok puök aya tak, ku awiœc ku ba we bën tinj, rin ba puü miæt. ⁵ Lœn ye wek kœc cî gam ë yic amuök nhom, ku athœnj kek tœcît tœ cî mo-ordit Loith ku jœl aa moor Yunith gem thîn aya. Aya yök yapuü lœn

cî yîn gam aya. ⁶ Ee rin ë wët kënë yen aye yen yî lœk ba miœc wäär cî Nhialic yiœk yî, wäär tœeu yen yacin yînhom ba yî dœœc cœl arœer ke dœp yîpuü. ⁷ Wëi cî Nhialic yiœk yo acie yo cœl ariœc. Wëi Nhialic ë yo yiœk riel, ku nhiarku rœt, ku ye raan rot muk apath bî kœrac cîi loi.

⁸ Duk rot ye yök ciët yî bî guöp yâr tœ lœk yîn kœc wët Bányda, ku yeen aya, duk rot yök ke yî bî guöp yâr rin cî ya mac wëtde. Mât rot ya ba gum rin Wët Puoth Yam, ku Nhialic abî yiœk riel ba luui rin wëtde. ⁹ Yeen acî yo kony ku acî yo lœc buk aa kacke, ku acie rin kœpuoth cuk looi, ee rin kœden wïc. Ku acî Nhialic guuir këya rin piathde. Ku tœwäär kœc piny guœ cak, Nhialic ëcî Jethu Kritho guuir bî yo nyuüth piathde. ¹⁰ Ku ëmën Jethu Kritho acî lœc ku dœc, aluândä acî riel thou tiaam, ku bîi Wët Puoth Yam la gei cît ruel. Ku yîk yo pîr akœlriœœc ëbën.

¹¹ Nhialic acî ya kuany ba ya atuuc ku ya raan piöoc ba Wët Puoth Yam lœk kœc. ¹² Ee wët kënë yen aguum yen kœkkä ëmën. Ÿœn not ya kœc puü pœk wei, rin yen anjic raan cî yen wëtde gam, ku anjic alanden lœn yeen ala riel, ku abî kë cî thœn tiit apath agut cît aköl bî yen bën la dhuk. ¹³ Muk wël puoth yith ca piöoc tënë yî nhîim apath, ke cît kœc ba buœoth cœk piærdu yic. Ku rœer ë gam ku nhiër yic, kœc ye yök rin ye wek tœk kek Jethu Kritho. ¹⁴ Muk kœpuoth cî thœn yî apath ë riel Wëi Nhialic rœer kek yo.

¹⁵ Yîin anjic lœn cî kœc ke rœer kek yen ëbën pan Athia, agut Pigeluth ku Ÿermojinith, kuc piöœcdië ku jîlœkë.

¹⁶ Bî Nhialic paan Onethiporuth dœœc rin acî yen kony bî yen a muœœc mieth, ku cîi guöp riœc wët cî ya mac. ¹⁷ Ku nawën la yœët Roma akœc bën gääu, acî tœ tœ yen thîn bën yœöp apeî agut tœ yök yen ya. ¹⁸ Yeen

abî Bëny Jethu cöl ayök këpath aköl bi yen ben la dhuk. Ku yïin anjic apath yen tē ci yen ya kuony thin pan Epethuth.

2

Apuruk path tēnē Jethu Krītho

¹ Ku tēnē yī, yīn wēndiē, cöl rot aril pušu riēl yen ba yök wēt puøth Jethu Krītho, rin ye yok tøk kek Jethu Krītho. ² Muk wēl yon ca lueel nhūim ke kōc juēc tō thin. Ku lēk ke kōc ca deet puøth bik ke muk nhūim, ku aa kōc lēu ku bik kōc kōk pišōc aya. ³ Gum kek yo cit ye apuruk path tēnē Jethu Krītho. ⁴ Apuruk tō luoi yic aye wic ku bi bānyde cöl amit pušu, ku acie rot la liāap wēl cie kāk apuruuk yiic bi pīr cimēnden. ⁵ Raan wēēr kek kōc ē kat yic, acie ariōp ci yen kōc wuār ē yok tē kēc yen lōōj buøth yiic apath. ⁶ Raan ē pur apeī, adhīl duōmde kaŋ tem. ⁷ Tak yic apath yen kē lēk yī, rin Bëny abī yī cöl adet kaŋ yiic ēbēn.

⁸ Muk yīn hom Jethu Krītho, yen ci jōt bei ē raŋ yic, yeen ee raan many Debit, cit tē ci ye luēl thin ē Wēt Puøth Yam ya pišōc. ⁹ Rin ye yon Wēt Puøth Yam pišōc ē yen ye yon gum, ku ye ya rek ciēt ya ye raan cā awuōcdit apeī looi. Ku Wēt Puøth Yam akēc rek bi cī la tuēj. ¹⁰ Ku ē wēt kēnē, yen aye yon kēriēēc ēbēn guum, rin kōc ci Nhialic lōc ku bi ke lušk rin Jethu Krītho, ku bik la duaar akōlriēēc ēbēn.

¹¹ Kākkā aa wēl yith,
“Tē ci yok thou kek yeen,
ke yok aabi pīr kek yeen.
¹² Ku na lok tuēj ke yo gum,
ke yok aa mēc kōc kek yeen.
Na jēiku, ka bi yook jai aya.
¹³ Ku na cuk ye kōc kē ye lueel loi,
ke yeen ee kē ci lueel looi,
rin aciī lēu ku bi rot jai ē rot.”

Raan luoi ci Nhialic gam

¹⁴ Ben kacku tāk kēnē, ku jai ke apath Nhialic n hom bik cī ye gōth kamken wēl yekē lueel. Acin kēpuøth ye yok thin, ku ē kōc ke piŋ rac. ¹⁵ Them apeidit ku ba rot nyuøth tēnē Nhialic lōn ye yīn raan luoi ci gam, raan luoi cie gušp ē rišōc, ku ē wēt Nhialic ē yic yen aye pišōc apath. ¹⁶ Ye rot cöl amec tē ye kōc jam thin wēl cie wēl ē Nhialic, rin wēlkā aa kōc thel wei. ¹⁷ Kāk bik aa pišōc aa wēl cit tētōk cie dem. Kam ē kōckā aayi Yēminaith ku Pile-tuth. ¹⁸ Keek aaci wēt yic dhōj, ku keek aa rēc kōc kōk ci gam nhūim, rin ye kek ye lueel lōn jōn bi kōc rōt jōt thou yic aci rot looi thēer. ¹⁹ Ku yiny ril Nhialic cit kuur cie nyoōj ci thany kōu wēlkā, “Nhialic anjic kōc kek kacke,” Ku, “Na le raan ye lueel ke raan ē Jethu ka dhil luoi kārēc puōl.”

²⁰ Pandit lāau yic ē yic la aduuk ku tōny, ci kōk looi milāŋ tōc ku kōk milāŋ thith, ku kōk aaci cuēēc ē tiōp. Aduuk kōk ku tōny kōk aaye bēēi bei ē tōōu yic, bi kōc ke luoi nīn ciem ke yai, ku aduuk kōk ē kuōt ku tōny kōk tiōp aaye kōc luoi ē path akōlakōl. ²¹ Kēya, tē le raan gušp wic bi kārēc cī ye looi, ka bi thōj kek aduuk ye kōc ke luoi akōl yai, rin ci yen yepušu tāau luoi ē Bëny yic, ku rēer ke ci rot guir bi kuat luoi path ya looi.

²² Duškkē wepuøth ye yiēk kāk ē bal ku kāk kōk cimēn riēnythii, wēlkē tuēj ē gam ku luoi la cōk, ku nhiēr ku dōr wedhie wek kōc yer puøth bāk Jethu aa cōl ē kuōny. ²³ Ku calkē rōt amec tē ye kōc rōt tēer thin wēl cīn wētden yic ku wēl kōc kuc kēŋ, rin anjēckē lōn ye teer tōj bēēi. ²⁴ Aluaŋ Bëny aciī lēu ku bi thōr. Yeen adhīl a raan path tēnē kōc ēbēn, raan piōc path lir pušu, ²⁵ raan cie kōc atērde ye thaŋj gup tē cōk yen kenhūim piny, tēdē aabi Nhialic lēu bik kenhūim waar luoi

kārec yiic ku ŋickē yic. ²⁶ Ku dhāŋkē dēp cī jəŋrac ke deep, ku looi ke bīk kākke aa looi.

3

Kārec bī rōt looi nīn ciēn yiic

¹ Muk ē kēnē nhom! Tē le tēn bī Jethu dhuk pinynhom thiōk, ka bī yic riel tēnē yo Krīthiaan buk pīr tēcīt tē wīc Nhialic ye thīn. ² Rin kōc ēbēn aabī rōt aa nhiaar ē rōt, Ku aabī wēeu nhiaar apei. Ku aabī kenhūim aa lēc, aabī nhiam, aabī kōc aa lāät. Ku aaciī wēēt bī kōc ke dhiēth ke aa wēt ya gam. Aaciī puōth bī ya miēt kəpuōth ye luoi ke. Ku aaciī Nhialic bī ya theek. ³ Acīn raan yekē nhiaar. Acīn kē bīk aa pāl piny. Aabī ya luum. Ku aabī ya kōc cie rōt ye duut kuat luoi kērac. Ku aabī rēēc apeiđit, ku aabī kēpath ye looi aa maan. ⁴ Keek aabī kōc ya luam. Aabī ya kōc kuith. Ku aabī nhiam ciēt kek path ē rōt. Keek aabī kāk miēt ē puōu aa nhiaar tēnē lōn nhiēer kek Nhialic. ⁵ Kōckā aabī rōt ya nyuōth ciēt yekē kōc Nhialic. Ku kēnē yic aa kuc riel Nhialic lēu ye bī piērden waar yic. Cōl rot amec tēnē ē kōckā.

⁶ Kōc kōk keyiic aala bēēi yiic ciēt ke ye kōc path, ku kē tō kepuōth ē lōn bīk diāār ye lac wel nhūim lēu, bīk kē wickē ya looi. Diāār aa adumuōm looi arak juēc, ku dōōr aliu kepuōth. Aa kāk wīc piāthken kek aa yekē ke looi. ⁷ Diāār ye them akōlakōl bīk piōc ku acikkē lēu bīk yic ŋic. ⁸ Cīmēn Janeth ku Jambrith aake cie wēt Mothith ye gam, ku kōckā aake cie yic ye gam, keek aa kōc cī nhūim kōōc ku aaciī Nhialic jai rin liu kek ē gam yic. ⁹ Ku kē loikē aciī bī la tūeŋ apei, rin raan ēbēn abī ke tūŋ tē kuc kek kəŋ thīn, cīt mēn cī yen rot looi tēnē Janeth ku Jambrith.

Lēk ciēn tēnē Timothi

¹⁰ Yīn aŋic kāk ca piōōc ēbēn tēnē yī. Ku tē cī ŋen pūr thīn. Ku kēn

yen wiēc ku ba looi ē piērdiē yic. Aca deet yen yī, yen tē ye ŋen raan cī gam thīn. Ku lōn cī ŋen ye raan tuc guōp. Ku ŋen anhiar kōc, ku lōn ye ŋen kəŋ guum. ¹¹ ŋen aci luc arak juēc. Ku ŋen aci gum apei. Yīn aŋic kajuēc cī rōt looi tēnē ŋa Antiōk Ikonia, ku Lithtra. Luny cī ŋa luc apei aca guum. Ku Bēny aci ŋa kuōny bei kecin ēbēn. ¹² Kōc wīc ye ku bīk pūr dhēl Nhialic akuōt tōk yic kek Jethu Krītho, aabī dhiel gum. ¹³ Ku kōc luui kārec ku yekē rōt nyuōth ciēt keye kōc path aabī la tūeŋ ke looi kārec apei, ku aa kōc tuōōr nyīn ku tuur ke nyīn aya.

¹⁴ Ku tēnē yī, lōr tūeŋ ke yī looi yic yen cī piōōc tēnē yī, ku aca gam piāndu ēbēn, rin yīn aŋic kōc kek ke piōōc yī. ¹⁵ Ku tēwāār ye yīn meth, yīn aŋic wēl cī gōt athōr Nhialic yic, lēu ku bīk yīn cōl aye raan ŋic kəŋ apath. Ku ŋiny kəŋ yen abī cōl aluāk dhēl gam Jethu Krītho. ¹⁶ Athōr wēl Nhialic ēbēn aa wēl ye Nhialic lēk kōc kākke tūŋ bīk ke gōt, ku ē kōc kony bī kōc piōc ē yic, ee jai awuōc. Ku ee kārec ye looi cōk piny, ku ee kōc nyuōth dhēl la cōk. ¹⁷ Rin bī raan ē luui tēnē Nhialic, ye lēu apei ku guiir rot bī kuat luoi path ēbēn ya looi.

4

¹ Yīn adhiel lēk Nhialic nhom ku Jethu Krītho yen bi luŋ kōc ēbēn luk akōldā, kōc pīr ku kōc cī thou rin bī yen bēn kek bāānyde. ² Piōōc kōc Wēt Puōth Yam, ku dēet ē kenhūim apath bīk piŋ tēdē ke cīk piŋ. Ku cōk kenhūim ku lēk ke bīk kepuōth dēet ke piōōc ke, ke yī cī rot pāl piny. ³ Ala akōl bi bēn akōl cīī kōc bī bēn piŋ ē yic, ku aabī kākken nhiarkē aa buōth cōk. Ku keek aabī kōc piōōc juēc aa mat nhūim, bīk ke aa lēk kāk kek nhiarkē bīk ke aa piŋ. ⁴ Keek aabī kuc bīk wēt ē yic cīī ye piŋ, ku aa anyikōōl kek yekē nhiaar. ⁵ Ku ye rot duut kēriēc yic ēbēn ku

ye kârec guum, loi kê ye raan Wêt Puoθ Yam ë Nhialic piöc, ku ye luoidu looi ëbën ke yi aluanj Nhialic.

⁶ Wëikië acit ajuër ci juër Nhialic. Acî looi bi ke ye luösi. Ku ëmën, aköl bi yen thou acî yëët. ⁷ Yen acî luoidië looi apath, yen acî luoidië looi ëbën, cimën raan këëc cie dhuk ciëen tən yic, yen acî luoi cî Jethu yiëk yen thääp cimën raan cî kóc wuör, yen acî rëer alanden ke ya ye raan cî gam. ⁸ Ëmën, ariöp bi yiëk yen ke ya ye raan ye Nhialic piërdië tñj ke la cök, ariöp yen ye Jethu, yen Bëny kóc ték yith, abî yiëk yen aköl luñdit, ku acie yen yatök, abî yiëk kóc tit ye aya ke nhia aköl bi yen ben bën.

Athön Paulo

⁹ Them apeî ëmën ku ba bën tënë ya. ¹⁰ Demath acî pîr pinynhom nhiaar, ke yeen acî kat tënë ya, yeen acî la Thethalonika. Krithkinth acî la Galatia ku Tito acî la Dalmatia. ¹¹ Ee Luka yetök yen arëer kek yen. Cöl Marko ku bakkë tënë ya, rin yeen alëu ku bi ya kony ë luoi. ¹² Tikikuth aca tuöc Epethuth. ¹³ Të bi yin, ke yi luëth alanhdiën wiir ca nyään Troath tënë Karputh, bëxi athör aya, athör cî looi ë biöök.

¹⁴ Raan thöth cöl Alekdhändër acî yen luoi këracc apeî, yeen abî Nhialic luoi kê thöñ kek kê cî looi. ¹⁵ Ba rot tiit ye apath, rin acî kuc wët yeku lueel ku ye wic bi thör.

¹⁶ Acin raan tök cî köc kek yen aköl tuen yen yëth yen luk yic, raan ëbën ëci jäl yakou. Acä wic ku bi Nhialic kuëen keköth. ¹⁷ Ku Nhialic acî yen bën kony ku yik ya riël, agut të bi yen wët Nhialic lëk kóc cie kóc Itharel ëbën ku bik piñ. Ku yen acî bën poth bi yen cii tëm ë nöök. ¹⁸ Ku Nhialic abî yen kuöny bei kârec jöñrac yiic ëbën. Ku abî yen nyaai ke ya puöl guöp, bi ya yäth

paande ë bäanyde yic. Yeen abî ya theek akölrüëc ëbën! Yenakan.

Muöth Ciëen

¹⁹ Prithkila ku Akuila aa ya muöth, ku jöl aa mïth Onethiporuth. ²⁰ Eratuth arëer Korinth, ku Tropimuth aca nyään Miletuth rin ë tuany. ²¹ Them apeî ku ba bën ke rut këc yëët. Week aaci Ebuluth, Pudenth, Linuth, ku Klaudia muöth, ku jöl aa wämäthkuan kök cî gam.

²² Bi Bëny Nhialic rëer ke wëikun. Dhëñj Nhialic abî rëer ke we ëbën.

Athör cī Paulo gät Tito Wēt nom

Athör kënë aci Paulo gät Tito riēnythii tō Kret raan ye ye kony, yen cī Paulo nyääñ piny bi akut kōc cī gam lōk biōōk. Athör ē jam wēl kadiāk ril apei.

Wēt tueñ, Tito a lēk bi tē ye kōc cī Nhialic gam luui thīn bi buōath yic, rin kōc juēc pan Kret aci path. Wēt dēt, ee wēēt Tito tē bi yen kōc juēc cī gam pan Kret ya piōōc thīn, rōōrdit ku diāardit, ku riēnythii ku aloony aya. Ku jōl diāardit diāārkor ya piōōc. Wēt ciēen, Paulo ē Tito lēk tē bi kōc cī gam cieñ thīn, bik rēēr ke mēt ku dōōr ke cīn agōth, ku cīn tiēel bi kōc cī gam rēēr keye tōk.

Kāk tō thīn

Muōth tueñ 1:1-4

Luoi Tito pan Kret 1:5-16

Luoi akut kōc cī gam 2:1-15

Cieñ peth Krīthiaan 3:1-11

Muōth ciēen 3:12-15

¹ Athör Paulo aluañ Nhialic ku ye atuny Jethu Krītho cī tuōc Tito. Ÿen ēcī kuany ku toc ya ba kōc cī Nhialic kuany bēēi gam yic bik pīr akōlriēēc ēbēn yōk, ku űickē yic kōc yāth tēnē Nhialic, ² yen tō űōth ē pīr akōlriēēc thīn. Nhialic cīi lueth ye lueel, aci yo thōn ē pīr kēnē wāthēer ke piny kēc cak. ³ Lōñ ē pīr aci Nhialic nyooth ku tuuc Ÿen ē rielde kek Aluāñda Jethu ba bēn lēk we.

⁴ Yin agāt athör Tito manhdiē Nhialic nom, cuk gam yodhie. Bi dōōr ku dhēēñ Nhialic Wāda kek Wēnde Jethu Krītho Aluāñda rēēr kek yī.

Luoi Tito pan Kret

⁵ Yin aca nyiāāñ pan Kret, ba kāk kēc rōt cōk wāār lōk cōk. Ku kuany kōcdit bik akuut kōc cī gam wat

nhīim ē gēeth pan Kret yiic ēbēn cit tē cī Ÿen ye lēk yī thīn. ⁶ Raandit wat akut nom adhil a raan luoi akut kōc cī gam looi apath, ku aci thiēēk tiēñ tōk. Ku miēthke aadhil aa kōc cī gam ku lek gup athēēk ku cīk nhīim ril. ⁷ Kēya, raan wat akut kōc cī gam nom yen ē raan luoi kāk ē Nhialic, adhil a raan path cīi nom ril, cīi puōu lac dak ku cīi ye wiēt ē māāu ku cīn guōp akōōk, ku cīi ye bath wēū. ⁸ Adhil aa biōkruul ku nhīer luoi kēpath, adhil a raan ē rot duut, la cōk ē Nhialic nom ku peth. ⁹ Ee raan dhil wēt Nhialic muk piānde ēbēn cit tē cī ye piōōc thīn. Kēya, abi kōc kōk riel puōth wēt Nhialic cie lueth yic, ku nyuth kōc kuc ē wēt kēnē lōn ye piōōcde yic.

¹⁰ Rin kōc juēc aake cī kuc, ku alanden kōc Itharel cī gam bik bēn Jethu cōk, aa kōc bēn liāap nhīim ē lueth ye kek kōc wēñ nyīn. ¹¹ Anŷēñ bi ke yōk bik kōōc ē jam, rin liēp kek kōc nhīim bēēi yiic piōōcden rēec kēnē wēt wic kek wēū ē path tēnē kōc yekē ke piōōc. ¹² Raan tōk pan Kret ē kam kōcken kāk Nhialic tiñ aci yic lueel ēlā, “Kōckuan pan Kret aa lueth, aa lāāi, aa dak rōōt cie luui, aa kōōr ē mūth.” ¹³ Rin wēt kēnē adhil wek ke aa miēk nyīn thīn apei, bik kepuōth waar bik wēt Nhialic gam kepuōth ēbēn. ¹⁴ Ku cīkkē ben aa luui wēl kōc Itharel, wēl cit anyikōōl, lōōñ kōc cī kuc ē wēt yic. ¹⁵ Tēnē kōc Ÿer puōth ēbēn aa cīn yiic ajuēēc, ku tēnē kōc col puōth kāñ ēbēn aa la yiic ajuēēc rin aaci wel nhīim ku piāthken aaci yith kuc. ¹⁶ Ku ayekē lueel lōn űic kek Nhialic, ku aye kāk yekē ke looi nyooth lōn cīi kek ye űic. Acīn kē ye kek piath thīn, aa cīn gup athēēk ku acīn kēpeth yekē looi.

2

Kē la cōk dhil piōōc

¹ Yin adhil kəc piöcc wēt Nhialic ë yic. ² Lək kəcdit bik kegup aa theek ku yekë röt tiit, ku gamkë Nhialic ë puöu ebën, ku nhiarkë röt ku dhilkë gum aya. ³ Lək diäardit aya bik aa diäär thek Nhialic. Ku cik wël ye dhëeth, tädë ke yik röt määu. Ku yekë diäärkor nyuöth kəpath. ⁴ Ku nyuuthkë diäärkor bik röörken ku miëthken nhiaar. ⁵ Ku bik röt muk apath bi ciën käreec ye luëel kegup. Ku thekkë röörken gup, bi ciën raan rac dhäl wēt Nhialic yic riënken.

⁶ Këya, yin adhil riénythii aa dëet puöth aya bik röt aa muk apath. ⁷ Yün aya, adhil nyooth lön ye yin raan athëek path ye kiëet ku njic piöcc. ⁸ Ye jam wël la cök rin bi ciën raan dhäl yigüöp, bi kəc aterdu ciën nyin yökkë bi kek yo aa jääm gup.

⁹ Piöcc aloony bik bányken aa miëet puöth kuat kək yekë ke looi akölaköl, ku cik wëlken ye jööny, ¹⁰ ku cik ye cuëer aya. Ku bik nyooth lön ye kek kəc path akölaköl cïn kë ye ke diëu thin, ku bik nyooth aya lön peth piöcc rin Nhialic Aluängda kuat kək yekë ke looi yiic.

¹¹ Rin Nhialic aci tē puöth yen thin nyuöoth, rin ci yen bën bi raan ebën bën luök pír. ¹² Dhëëndë ë yo lək buk pír rac ku kək pinyhom puöl. Ku buöthku pír path yic, pír löj Nhialic pinyhom ë tən, ¹³ ke yo tit aköl ci döcc yen nãthda, tē bi diik Nhialic ril apei ku Jethu Kritho Aluängda rot nyuöoth. ¹⁴ Bányda Jethu aci rot gam bi nök rin bi yook kony kuat käreec ye raan ke looi yiic, ku cöl yo aaye kəc ci kegup wuööny wei, ku yeku kacke yetök ku yeku nhiaar diët yeku looi kəpath.

¹⁵ Piöcc kakkä riëdun tō ke yi. Ku ye ke dëet puöth ku miëk kəc piöcc ke nyin thin. Ku duk raan tök ë path päl bi yi dhäl guöp.

3

Ciënj peth Krithiaan

¹ Lək kəc bik njic lön ë luoiden bik bány baai ku lööj məc baai theek ku loikë kəpath. ² Lək ke bik kəc kək cii ye lom ku yekë kəc ë kəc döör, ku mēethkë kamken ku yekë röt nyuöoth akölaköl lön ye kek kəc path tēnë raan ebën. ³ Yook thëer yok aa yo ye luui käreec, acin kënë njicku, yok aa yo cïn gup athëek, ku yeku aloony käreec ye piäthkua wic ebën. Yok aa yo la gup kuith ku tiëel ye ke yo maan kək kək ku manku ke aya.

⁴ Nawën ci piath ku nhiër Nhialic yen yo kony rot nyuöoth, ⁵ ke kony yo. Ku acie rin kəpath cuk looi, ee rin yer yen puöu. Ací yo kony ë lökwëi ci yo bën dhiëeth riël Nhialic ë yic, ku ben yo cöl aaye yam dhëenj Wëi Nhialic, ⁶ ci gäm yo ë path rin Jethu Kritho Aluängda. ⁷ Ku bi dhëëndë yo cök piny Nhialic nhom, ku buk pír akölrüëc ebën yeku njöth yok. ⁸ Kënë yen ë wët yic, dëtkë yic apath, rin bi kəc rëer ke ci Nhialic gam, aa rëer ke loi kəpath ë raan ebën kony.

⁹ Pälkë jam cïn kë ye kuöny kəc rin wärkuan düt thëer. Ku ater ku agöth rin löj, rin kakkä ebën aa cïn kë ye yok thin. ¹⁰ Wëet raan rac kën yic tök ku rou, ku päl tē cii yen ye gam. ¹¹ Njic lön ye raan cit kënë raan rac, ku aye kəkken rëc ye looi guo nyuöoth.

Muöth ciëen

¹² Tē le Artemath ku Tikikuth yet tēnë yi, ke yi löc bën tēnë ya gen Nikapolith rin awiëc ba pëi rut thöl ë tēnë. ¹³ Luösi apath ba Dhenath raan lööj ku Apolo kony kényden yic, yiëk ke kuat kë wickë ë cãth yic. ¹⁴ Adhil kackua njëec bik cii ye rëer ke cii lui, aa dhil aa luui kəpath wic piërden, acik lëu bik pír pír rac.

¹⁵ Kɔc rɛɛr ke ɣɛn ɛbɛn aa we
muɔɔth. Muɔth kɔc nhɪar ɣo
miɛthakua le ɣok gam tɔk. Dhɛɛŋ
Nhɪalɪc abɪ rɛɛr kek we ɛbɛn.

Athör cī Paulo gät Pilemon Wēt nom

Pilemon aye raan ë lóc kam kóc cī gam gen Kolothia, ku ë ye raan akut kóc cī gam, ku ë la alony cöl Onethimuth. Alony kënë ëcī kat tēnē ye. Nawēn ke la röm kek Paulo yōn ë mëc ku wel Paulo nom bi ya raan cī gam. Athör Paulo cī gät Pilemon ë tuc ye rin bī Pilemon döör kek aluonyde Onethimuth, ku lor ke cie wēt ye yen alony cī dhuk tēnē ye, ku ë wēt cī Onethimuth ya wämēnh cī gam aya.

Käk tō thīn

Muōth tueŋ 1-3

Alεεc tēnē Pilemon 4-7

Bī Pilemon kē cī Onethimuth
wuōc pāl piny 8-22

Muōth ciēn 23-25

¹ Paulo raan cī mac ë wēt Jethu raan cī lóc ku dōc, yen agät athör tēnē wāmāath ë gam yic Timothī ku mātħda Pilemon raan luui yōk, ² ku nyanakāida Apia ku mātħdan dēt lui apēi cimēnda cöl Arkiputh ku tēnē kóc cī gam ë röm paandu. ³ Bī döör ku dhēēŋ Nhialic ku Bēny Jethu raan cī lóc ku dōc, aa rēer kek we.

Alεεc tēnē Pilemon

⁴ Wāmāath cī gam Pilemon, na rōök akōlakōl ke yīn aya tak rōōkdiē yic ku lεεc Nhialic riēku. ⁵ Rin yēn ë nhiērdun nhiēer yīn kóc ë Nhialic, ku gamdu tēnē Bēny Jethu, piŋ. ⁶ Rōōkkiē ë lōn bī piath bēēi kamkua buk athiēei cuk yōk piērda yic tēnē Raan cī lóc ku dōc aa deet yic. ⁷ Nhiērdu acā cöl amit pušu apēi ku deet yapušu rin cī yīn kóc cī Nhialic gam nyuōōth apath.

⁸ Kēya, rin wēt kēnē, alēu ba yī yōōk ke ya cīt wāmuuth rin Raan cī lóc ku dōc, kē wiēc ba looi, ⁹ ku rin nhiēr nhiaar yēn yī yen abī yēn yī thiēec. Kēnē aya looi rin ë yēn Paulo tit nyin Jethu raan cī lóc ku dōc yic, cī mac ēmēn wētde. ¹⁰ Yīn alāŋ rin Onethimuth cī jāl a manħdiē rin Raan cī lóc ku dōc, rin cī yēn bēn ya wun wēike wāar mëc ya. ¹¹ Wāar tueŋ acin kēn ye kony tēnē yī, ku ēmēn ala kē lēu bī kony tēnē yō yodhie, yīin ku yēn. ¹² Yēn atuōc ciēn tēnē yī, cōk alōn cīi piāndiē ye wīc.

¹³ Ee nhiaar bī lōk rēer ke yēn tēthin-nyōt, bī yēn kony nyiēndu mēnē lōk mēc yēn rin piōōc ë wēt Nhialic. ¹⁴ Acā wīc ba yī nāk kuōnydiē, awiēc ba kēdu tak ë rot. Acin kē luōi ke kēc ë gam.

¹⁵ Tēdē, wēt jiēl Onethimuth tēnē yī ë rin bī yen bēn dhuk bāk la rēer ke we cīi ben puōk rin cī gamdun a tōk. ¹⁶ Yēn adhuk tēnē yī rin ë yen aluonydu, ku ŋic lōn ye yen wāmuuth aya rin cī yen gam. Yēn anhiaar apēi ku aba nhiaar apēidit aya ke cīt aluonydu, ku ye wāmuuth rin Bānyda.

¹⁷ Na luuiku ë tōk, ke yī lor Onethimuth cīt lōn bī yīn ya lor. ¹⁸ Na le kēreεc cī luōi yī, tēdē ke kōny ë wēēu, ku wīc ke ke nyaa ke kākkiē yīic. ¹⁹ Ee yēn Paulo yēn agät kēnē ë ciēndiē. Yīin aba cuōōt. Ku duk nom mār yīn acī pīr akōlriēec ēbēn yōk ë riēkdiē. ²⁰ Ke yīn manh ma, loi kēnē apath rin Bānyda. Ku ë wēt ca lim tēnē yī ke yō cīt mīth ë tik rin Raan cī lóc ku dōc, dēet yapuōu. ²¹ Anŋiεc lōn bī yīn kē ca thiēec tēnē yī looi ku kajuēc kōk.

²² Ku dēt aya, guir tēn anīin tēnē ya, tēk ke Nhialic abī rōōkkun piŋ ku abā cöl adhuk tēnē we.

Paulo awīc Onethimuth bī kony

Muōth ciēn

²³ Epaprath raan cī mac kek γεν
rin wēt Jethu raan cī lōc ku dōc, ee
we muōōth. ²⁴ Ku kōc lui kek γα,
Marko ku Arithtarkuth ku Demath
ku Luka, aa week muōōth aya.

²⁵ Bī dhēēη Bānyda Jethu raan cī
lōc ku dōc rēēr ke we ēbēn.

Athör cī gāt kōc Itharel cī gam Wēt nom

Athör cī gāt kōc Itharel, ee gēt tēnē akut kōc cī gam wäär duēr gamden wai wei, ku dhukkē gamden thēer yic, rin cīi kōc juēc kē loikē nhar ku yekē ke kuōc ciēēŋ. Ku keek aake ye raan gāt athöör ke dēet puōth ē gamden yic. Ku nyuth ke lōn Jethu Kritho yen ē yic la cōk, ku ē yen aci Nhalic rot nyuōth thīn. Wäär gēt yen athöör ē wic bī yith kadiäk dēet kepuōth apei. (1) Jethu yen ē Wēn Nhalic akōlriēc ēbēn, ku yeen aci bēn gum bī tē yen Wun Nhalic thēek thīn ŋic. Rin ye yen Wēn Nhalic, Jethu adīt tēnē kōc kāk Nhalic tīŋ cī gōt athör thēer wēl Nhalic yic. Ku adīt tēnē atuuc nhial ku tēnē Mothith aya. (2) Jethu aci Nhalic nyuōth bī ya yen raandīt kāk Nhalic akōlriēc ēbēn, ku dīit tēnē kōc kāk Nhalic tō athör thēer wēl Nhalic yic. (3) Ku Jethu yen ē raandīt kāk Nhalic. Ku ē yen pīr ē yic bēēi tēnē yo. Ku lāāi wäär ye kōc Itharel ke nōk, ku tēwäär ye kek yanhden duōr thīn duēl yic, aa ye kiit yen aye kek pīr bī Jethu bēēi akōldā kiēēt.

Ku cōkdīt 11 yic, raan gēt athöör ē kajuēc rin gam kōc thēer cī gōt athör thēer wēl Nhalic yic lēk kōc bā athöör kuen, bīk kepuōth dēet gamden yic. Ku cōkdīt 12 aaye lēk bīk la tuēŋ ke gam yet tē thou raan ku cīk kekōth wēl Jethu. Ku gumkē kuat kārec lui rōt ke, ku nāāk bī bēn tēnē ke aya.

Wēl juēc tō athör thēer wēl Nhalic yic, aaye raan ē gāt athör kēnē tēnē kōc Itharel cī gam, lac mat thīn. Kek wēlkā aabī raan kuen athöör ya yōk ciel kit ŋāny ku kit ē thišk yiic (“ ”) Athöör ē thōk ē wēēt ku lēk.

Kāk tō thīn

Wēt Nhalic aci Wēnde lēk kōc 1:1-3

Jethu adīt ku aril tēnē atuuc nhial 1:4-14

Buōthku Jethu bī yo lušk la pan mac 2:1-4

Jethu aci bēn bī yo lušk 2:5-18

Jethu adīt apei tēnē Mothith 3:1-6

Gamku wēt Jethu buk rēer ē duk 3:7-4:13

Jethu yen ē Raandan dīt apei kāk Nhalic 4:14-6:12

Athōn Nhalic ē yic 6:13-20

Melkidhedek 7:1-14

Raan dēt kāk Nhalic cīt Melkidhedek 7:15-28

Jethu yen ē Raandan dīt kāk Nhalic 8:1-15

Tē ye Nhalic duōr thīn wāthēer 9:1-10:18

Bāk lok tēthiāk ke Nhalic 10:19-39

Gam 11:1-12:29

Tē ye Nhalic miēet puōu thīn 13:1-16

Thek kōckun dīt wēl Nhalic 13:17-19

Rōök ciēen 13:20-21

Wēl ciēen 13:22-25

Wēt Nhalic aci Wēnde lēk kōc

¹ Wāthēer Nhalic aci jam tēnē kōc kākke tīŋ bīk wētde lēk wārkuan dīt arak juēc dhōl juēc. ² Ku ēmēn, ee Wēnde yen ē kākā lēk kōc. Yen aci Nhalic thōn kāriēc ēbēn pinynhom, ku ē riel Wēnde yen ē looi yen kāriēc ēbēn tō thīn. ³ Wēn Nhalic yen ē dhēŋde nyuōth. Ku yen aye Nhalic tic yeguōp ayic. Ee riel wēt yen ē kāk tō nhial ku piny cōl alui cīt tē cī yen ke cak thīn. Ee yen aci thou ba adumuōmkua laak wei yōgup, ku ler ku nyuuc Bāānyde yic nhial cuēny Wun Madhol.

Jethu adīt ku aril tēnē atuuc nhial

⁴ Kēya, Jethu adīt ku aril apei tēnē atuuc nhial, cimēn rin cī Nhalic gām ye bī ye a cōl ke, “Wēn Nhalic,” ye nyuōth. Rinkā awār rin atuuc.

⁵ Rin acin atuny cī Nhalic kaŋ lēk yeen ēlā,

“Yin ee Wëndië, akölë, ɣen aci ya Wuur.”

Ku acin atuny cī Nhialic kaŋ lëk yeen aya ëlä,

“ɣen abi ya Wuur, ku yin abi ya wëndië.”

⁶ Ku wäär tuuc Nhialic Wenden bi thñn kärke pinynhom aci lueel aya ëlä,

“Yen adhil atuuc nhial door.”

⁷ Ku kē cī Nhialic lueel rin atuuc nhial akin,

“Acā atuuc nhial cak ke puɔl gup cimēn yom.

Ku cimēn bir deŋ bik yeen lac aa luṣṣi.”

⁸ Ku lueel Nhialic tēnē Jethu ëlä, “Bäänydu abi ciēŋ akölrüëc ebēn, ku yin abi ŋiɛc mac apath.

⁹ Yin ee koc luui kápath nhiaar, ku yin ee koc luui käreɛc lac tēm awuɔc.

Ku ee yen kē cī Nhialic, yen Nhial-icdu,

yī tāau tuēŋ koc nhīim rin cī yen yīin lac ku gēm yīin miēt puṣu ebēn.”

¹⁰ Ku wël theɛr Nhialic cī gōt aa jam ëlä rin ë Jethu,

“Bēny wäär tuēŋ cək kãŋ yin aci piny cak, ku nhial aya ee yin aci yeen cak.

¹¹ Kakkä ebēn aabi liu aköldä, ku yin abi tō thñn athɛɛr.

Aabi dhiɔp ku riëëkkē cimēn alath.

¹² Aaba ya mat yiic cimēn alanh cī riääk ku cuet wei.

Ku war keek aya cimēn alëth.

Ku yin guɔp, yin acīi rot bi kaŋ waar, ku yin acīi bi dhiɔp.”

¹³ Acin atuny cī Nhialic kaŋ lëk yeen ëlä,

“Nyuc kōŋdiēn cuëc ku ɣen abi koc aterdu guiir ku dhuɔk keek ciēn yiçök.”

¹⁴ Na ye këya, ya atuuc nhial kãŋö? Atuuc aa jak Nhialic luṣṣi ë path. Aaye tooc bik koc bi pīr akölrüëc ebēn yök, aa kony.

2

Buathku Jethu bi ɣo luɔk la pan mac

¹ Këya, ɣok aadhil ɣopuŋth tāau piny apeɪ ku piŋku wët Jethu apath, buk cīi mēr wei dhël la pan Nhialic yic. ² Wët Nhialic wäär cī yen atuṣöcke tooc bik löŋ lëk Mothith, rin bi Mothith ye lëk wärkuan dīt. Koc cī bēn kuec bik wët kēnē cīi piŋ aaci bēn tēm awuɔc. ³ Këya, yeŋö bi ɣo gël bi ɣo cīi tēm awuɔc aya, tē cīi ɣok wët bi ɣo kony ye Jethu lëk koc rin pīr akölrüëc ebēn ye piŋ? Ee Jethu yen ë kaŋ wët pīr lueel. Ku yen aci koc cī ye piŋ lëk ɣo lön ye yen yic. ⁴ Ku aye Nhialic nyuɔth akölaköl lön ye kakkä yith ë kakkith jāŋ gōi röt looi yiic. Ku miöc juëc riël ye Wëi Nhialic yiëk koc cī kakkä gam tēcīt tē wic yen ye thñn.

Jethu aci bēn bi ɣo bēn luɔk

⁵ Nhialic acīi atuuc nhial bi looi bi ya kek la riël piny yen wic bi bēn guiir, piny yen jɛɛm ɣok ëmēn.

⁶ Aacie ke, rin aci Debit lueel tēnē Nhialic ëlä theɛr athör waak yiic,

“Raan yeŋö, ku manh raan yeŋö, ye yin yinhom yiëk ye apeɪ kēlä?

⁷ Wäär aca cɔl atɔu nhom ciēn kaam thñn-nyɔt tēnē atuuc nhial,

ku aŋot ca bēn yiëk bääny ku tāau këriëc ebēn yecök.

⁸ Ku wēn cī yin këriëc ebēn tāau yecök.”

Acin kēnē cī nyään wei. Ku ëmēn acuk tiŋ lön tō këriëc ebēn yecök.

⁹ Ku ɣok aa Jethu wäär ca tṣu nhom ciēn tēnē atuuc nhial tiŋ ëmēn ke ye yen cī yiëk bääny. ɣok aa Jethu tiŋ ke cī ya bēny rin cī yen thou, bi raan ebēn luɔk ë piath Nhialic.

¹⁰ Ku ë yic bi Nhialic yen cī këriëc ebēn cak, ku cɔl ke aa ciēŋ cīt tē cī yen ke cak thñn, Jethu cɔl agum, rin wic yen ye bi koc juëc

kony ku yēth ke bäänyde yic pan Nhialic. ¹¹ Raan kōc cōl ala cōk, ku kōc ye looi bik la cōk aala Wunden. Ku yen aci Jethu guōp ye yār bi ke aa cōl wāmāthakēn. ¹² Acī lueel tēnē Nhialic ēlä,
 “Yēn abi wāmāthkiē lēk kē ca looi, yin aba leec amatden yic.”

¹³ Ku lueel aya,
 “Yēn abi Nhialic ḡsōth.”

Ku ben lueel tēnē Nhialic,
 “Yēn akīn, yōk mīth ca gām yēn.”

¹⁴ Jethu aci ya raan cīmēnda. Rin na le thou, ke gōk jōḡrac la riel ē thou. ¹⁵ Ku Jethu aci bēn aya, bi kōc ke cit aloony piērdēn yic akōlakōl bēn wēēr bei rin riōōc kek ē thou. ¹⁶ Kēya, adhilkū tāāu yōnhūm lōn Jethu akēc bēn bā atuuc nhial bēn kony. Acī bēn bi yō bēn luōk, yōk kōc cī gam cīmēn Abaram. ¹⁷ Ku rin ē wēt kēnē yen aci yen ciēt yō, yōk wāmāthakēn. Rin bi yen a Raan kāk Nhialic yēr puōu luōi kāk Nhialic yiic. Ku rin bi ye juaar tēnē Nhialic ba adumuōōm pāl piny. ¹⁸ Anjicku lōn bi yen yō kony tē thoōc jōḡrac yō awuōc yic, rin yēen aya, ēci jōḡrac them ku guum apeī.

3

Jethu adiḡ apeī tēnē Mothith

¹ Wek miēthakāi cī gam, wek kōc cī Nhialic cōl aya cīmēndiē, awiēc bāk Jethu raan cī Nhialic tuōōc pinynhom ke ye Raandan dīt apeī kāk Nhialic, bi yō bēn piōōc kāpuōth wic Nhialic ke buk ke gam, tak apath. ² Jethu ēci wēt Nhialic yen tooc ye gam, ku looi piānde ēbēn cīmēn wāār cī Mothith wēt Nhialic gam, ku looi wāār cī Nhialic ye tāāu kōcken Itharel nhīm. ³ Raan mac cak nom aye leec apeī tēnē kōc ē manyē. Ku kēya, Jethu aye leec apeī tēnē Mothith. ⁴ Mac ayī dhiēth ala raan ye cak nom. Ku Nhialic yen ē cak kārīēēc ēbēn. ⁵ Anjicku ēbēn lōn cī Mothith wēt Nhialic gam

ku looi apath wāār ye yen alony Nhialic, wāār cī Nhialic ye tāāu kōc Itharel nhīm. Ku lēk ke kāk bi rōt looi akōldā. ⁶ Ku Raan cī lōc ku dōc aci wēt Nhialic gam ku mac manyde apath rin ye yen Wēnde. Ku yōok kōc cī gam yōk aa many Nhialic. Yōk aa manyde tē le yōk tuēy yō deet yōpuōth, ku nhiēemku ḡōthdan bi yō luōk akōldā.

Gamku wēt Jethu buk rēēr ē duk

⁷⁻⁸ Kēya, Wēi Nhialic ē yōok yōōk,
 “Tāāukē wenhūm piny ku piēḡkē wētde ya akōl.

Ku duōkē wepuōth wel wei tēnē yēen,

cīmēn wāār cī kōc Itharel kepuōth wel wei tēnē Nhialic wāār them yen keek ror liēet, wāār jiēl kek pan Ijip.

⁹ Keek, aake cī kāk jāḡ gōi cī Nhialic looi rin bi yen ke kony tūḡ, ku ḡot ke cī wēt Nhialic gam tēn ruōōn thiārḡuan, bik ciēt kōc ke them Nhialic, ku bik tē lir yen puōu thīn tūḡ.

¹⁰⁻¹¹ Nawēn ke riāāk puōu tēnē keek ku kuēēḡ ku lueel,

‘Kōckā aaci wēt diē ben piḡ, ku aacā bi puōl bik tē ca guiēr ke bi kek la rēēr thīn ē duk, dōōt.’

¹² Miēthakāi, tietkē rōt bi ciēn raan tak kērac kamkun bi wēt dhāl yic, ku wel yepuōu wei tēnē Nhialic yen tōu kēriēēc ēbēn yecin. ¹³ Yakē rōt wēt ē kamkun, ku deēt kē wepuōth akōlakōl, tē ḡot ye wek ye lēu bāk wepuōth dhuōk ciēēn, cīmēn wēt ye Nhialic lēk we bāk looi yakōl, “Pāl kē luoi adumuōōm, bi ciēn raan kuēeth jōḡrac wei, ku dhēl wēt Jethu yic.” ¹⁴ Rin na mukku gamda apeī akōlriēēc ēbēn, ku ḡōthku Nhialic cīmēn wāār gam yōk ye buk Jethu buōōth, ke yōk aa tōk kek Jethu. ¹⁵ Yōk aabi dhēl Jethu buōōth yic tē gam yōk kē yeku kuen cī gōt athōr thēēr wēi Nhialic yic, ye lueel buk cī kuc, ku buk cī cit kōc Itharel

wäär cī kēn ē ye Nhialic lēk ke ror liēet dhāl yic.

¹⁶ Njic kōc ke cī wēt Nhialic piŋ ku dhälkē yic? Alēu ba njic lōn kōckā aa wārkuān dīt, kōc Itharel wäär wēt Mothith kenhūim wei lēeŋ yic pan Ijip. ¹⁷ Ku keek kōckā, cī Nhialic rac pušu tēnē rušōn thiārŋuan, aye kērac yen aa cīk looi. Kōckā aacī bēn thou ku dōŋ guāpken ror liēet. ¹⁸ Ku kē cī kek nhūim riel bīk wēt Nhialic cīi piŋ, yen acī Nhialic pušu bēn riāāk ku kueec, ku kuēēŋ bī kōckā tē cī guir bī kek la lōŋ thīn cīi dōt. ¹⁹ Kēya, ayeku tiŋ lōn aa kēc Nhialic bēn pušl bīk ē tēn dōōt, rin kēc kek wētde gam.

4

¹ Adhielkē muk wenhūim lōn tēpuōth wäär cī Nhialic thōn ŋo bī ŋok la lōŋ thīn ke ye, aŋot tiit yen ŋo thīn. Kēya acīn raan kuec bī lōŋ wäär cī thōn ŋo cīi yōk. ² Rin ŋok aacī Wēt Puōth Yam piŋ cīmēnden. Ku keek aacī wēt piŋ ku akēc ke kony, rin wäär piŋ kek ye aa kēckē gam. ³ Ku ŋok kōc cī gam, ŋok aa lōŋ cī Nhialic thōn yōk, rin ŋok aacīi cīt wārkuān dīt wäär cī wēt cī Nhialic thōn keek piŋ ku cīk gam, go lueel ēlā, “Kēya, ŋen acī pušu riāāk ku kuēēŋ, ‘Lōn kōckā aacīi bī la tē bī kek la lōŋ thīn.’ ” Ku lōŋ ye Nhialic lueel ē tō thīn theer wäär cī yen piny cak. ⁴ Rin ayeku yōk aya athōr theer wēl Nhialic yiic lōn cī Nhialic lōŋ luōide yic akōl ye nīn dhorou, tēwäär cī yen nhial ku piny cak ku kāk tō nhial ēbēn thōl. ⁵⁻⁶ Cīt lōn cī Nhialic ye lueel, “Kōckā aacīi bī la tēn lōŋ.” Ku kōc ke cī wēt kēnē kaŋ piŋ aa kēc bēn la tēn lōŋ rin cī kek wēt Nhialic dhāl yic. ⁷ Ku Nhialic ē cā akōl dēt looi. Ku ē yen akōlē yen cī yen jam tēnē Debit wāttheer, cīt tē cī ye gāt thīn athōr theer wēl Nhialic, “Na piēŋkē Nhialic rōl ke

cōt akōlē, ke duōkkē kuec cīmēn kōc theer.”

⁸ Kēya, duōkkē tak lōn cī wārkuān dīt, pan wäär cī Nhialic lueel bī kek la lōŋ thīn dōōt wäär yeet kek pan kanaan, kek bānyden Jocuā wäär cī bēn a bēny Mothith cōk. Duōkkē tak, rin na ke cī pan cī Nhialic luōi ke dōōt, ŋuōt akēc Nhialic bēn lueel lōn le yen akōl dēt bī kōc cī wētde gam, bī kek la lōŋ thīn ke ye, bēn. ⁹ Ee yic! Anjicku lōn ŋot bī yen la lōŋ tēnē kōc wēt Nhialic gam, cīmēn wäär cī Nhialic lōŋ nīn kadātem cōk wäär cak yen pinyhom. ¹⁰ Rin raan cī lōŋ cī Nhialic thōn yōk, abī lōŋ luōide yic, cīmēn wäär cī Nhialic lōŋ luōide yic. ¹¹ Kēya, luuiku apath buk lōŋ kēnē yōk, rin bī ciēn raan tōk kamkua mār, cīmēn wäär cī wārkuān dīt kuec bīk wēt cīi gam. ¹² Wēt Nhialic arēer thīn ku alui piērda yic akōlakōl. Wētde aril apei, ee lōōny kōc puōth bī kāpath ku kārēc tō ŋopuōth tek thook. Acīt tōŋ moth dhie riŋ teem bī yom la tek thook. ¹³ Acīn kē lēu bī thiaan tēnē Nhialic. Anjic kē cī cak ku adaai kēriēec ēbēn. Acīn kē lēu raan bī thiaan tēnē ye. Ku ē yen aye bēn lēk kārēc.

Jethu yen ē raandīt apei kāk Nhialic

¹⁴ Jethu Wēn Nhialic, yen ē raandīt apei kāk Nhialic rēer kek Nhialic. Na ye kēya, ke ŋo muk gamda apath. ¹⁵ Raandan dīt apei kāk Nhialic acie yepušu ē pēn ŋo cak alōn ye ŋok luui kārēc. Rin yeen ēcī jōŋrac them aya ē dhāl juēc yiic cīmēnda. Ku acīn awuōc cī looi. ¹⁶ Lokku tēnē Nhialic cī nyuc thōnyden dhēēŋ nhom ke ŋo cīi riōc. Tēēn, ŋok aabi lier pušu yōk, ku yōkku dhēŋ bī ŋo kony tē wīc ŋok kuōny.

5

¹ Raandīt kāk Nhialic theer ē ye kacke kuany bī ya jam tēnē Nhialic

rin kōc ebēn. Ku nēk kāṅ bī yen ke Nhalic door rin bī Nhalic kākken rēc yekē looi pāl piny. ² Ku yeen aya, ee ye luui kārēc akōlakōl rin ye yen raan. Ku kēya, alēu bī kōc cī mää, ku kōc cīn kē ṅickē ṅuään. ³ Ku rin cīi bēny ye riēl apēi wēt Nhalic yic, ee kāṅ nōk bī yen ke Nhalic door rin kārēc ye kacke looi, ku rin kāraacke aya. ⁴ Acīn raandit kāk Nhalic rot kuany ē rot. Ee Nhalic ē rot yen ē raanden cī tak lōc cīmēn wäär lōc yen Aron.

⁵ Kēya, Bānyda raan cī lōc ku dōc ecīi bāāny ye yen raandit kāk Nhalic rum. Ee Nhalic yen ē lōc ye wäär lueel yen ye ēlā, “Yīn ē Wēndiē, Ya akōlē, ḡen aci ya Wuur.” ⁶ Ku aci gōt athör thēer wēt Nhalic yic lōn cī Nhalic ye lueel aya akōldēt ēlā, “Yīn aci lōc ba ya raan kāk Nhalic akōlriēc cīmēn Melkidhedek.”

⁷ Wäär ciēṅ Jethu pinyhom, ecī rōök apēi tēnē Nhalic, ku cōl Nhalic ke dhiau, Nhalic lēu ye bī kony thou yic. Ku yen aci Nhalic bēn kony rin yen Jethu yōk ke loi kēden wīc. ⁸ Na cōk alōn ye Jethu Wēn Nhalic, ke yeen aci dhiel bēn gum bī kē wīc Nhalic yen bī looi dhiel ṅic bī wēt. ⁹ Ku wēn cī yen jāl a raan la cōk, cī luōide lēu, aci bēn aa raan ye pīr akōlriēc ebēn yōk thīn ē kōc wētde piṅ ku loikē. ¹⁰ Ku ē yen kē cī Nhalic ye bēn nyuōth kōc ebēn, lōn ye Jethu Raandit apēi ē kāk Nhalic akōlriēc ebēn cīmēn Melkidhedek.

¹¹ Ala wēt kōk ril kek ba lēk we ē wēlkā cōk, ku aril yic ba ke teet yiic rin wek aacit kōc la yīth adōk, cīi kāṅ ye piṅ. ¹² Na we cī wepuōth pāl piny, ṅuōt wek aa kōc kōk piōōc wēt Nhalic emēn, rin tēn gam wek ye bāk aa kōc cī gam aci mēc. Ku wek aaci dhuk ciēn, arēk nadē ke wek aa wīc kōc ben we piōōc wēt tuēṅ Nhalic wäär cāk kaṅ ṅic. Wek aacit mīth kor ṅot ke dhil muk ē ca,

kēc guō dīt bīk mīth mīth ril kōth. ¹³ Ku raan ṅot cīt manh koor muk ē ca, aye nyooth lōn kēc yen wēt Nhalic deet apath. Aṅot cīt manh kuc kēpath ku kērac. ¹⁴ Miēth ril kōu ee kēn kōc cī dīt, kōc cī rōt piōōc bīk kāpath ku kārēc ṅic.

6

¹ Lokku tuēṅ buk we piōōc wēt bī we cōl aṅic kājuēc. Acā wīc ba we piōōc kāk wäär wiēckē bāk ke ṅic bāk aa kōc cī gam. Acā wīc ba bēn lēk we bāk wepuōth dhuōk ciēn rin adumuōmkun ku bāk Nhalic gam. Kākā aa ṅieckē ke thēer. ² Piōōc rin lōkwēi, ku piōōc bī cīn tāāu kōc ṅhīim bī Wēi Nhalic lōōny kōc gup. Ku jāl a piōōc bī Jethu kōcken cī thou bēn jōt bei thou yic akōl le yen dhuk pinyhom, bī luk bēn looi kam kōc cī wētde gam, ku kōc cī jai wētde. Piōōc cīt kēnē acie yen path bī ya dhuōk yic tēnē we akōlakōl. Kek aa kāk ye ke piōōc jōk. ³ Apath buk la tuēṅ buk kājuēc kōk ṅic rin Jethu. Ku ē yen kē buk looi tē pēl Nhalic ye.

⁴ Rin aci rot lēu bī kōc cī jāl gamden yic cōl aa ben kepuōth dhuōk ciēn. Keek aake cī yic kaṅ ṅic, ku ṅickē pīr yam cīk yōk tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku Wēi Nhalic. ⁵ Ee cīk ṅic lōn puōth wēt Nhalic, ku ṅṅkē kāk jāṅ gōi. ⁶ Ku kāk loikē ke emēn, aa ben kek Wēn Nhalic piāat tim cī rīiū kōu, ku rēckē guōp kōc ṅhīim ebēn.

⁷⁻⁸ Raan cī wēt Nhalic gam piānde ebēn athōṅ ke dom dhie la tiōom path, ee piū yiīi na tueny deṅ ku pur ke lok apath. Raan cīt kēnē aye Nhalic puōu mīet tēnē ye, ku kony bī pīr akōlriēc ebēn yōk. Ku dom ye puur ku la kuōth cil thīn, acit raan ye lēk wēt Nhalic ku cīi piṅ. Raan cīt kēnē aye Nhalic tēm awuōcdit bī yen rēer pan mac akōlriēc.

⁹ Na cōk alōn cī ʒen we gāt athör kēnē wek māthkiē, ka ɲiɛc wek aa ɲot we la tuen apath. Wek aa ɲot we kuany dhəl pīr akōlriēɛc ēbēn yic. ¹⁰ Nhialic acie mītil nadē ke mār nom kāpuōth cāk looi, ku tē nhiɛɛr wek ye thīn cāk nyuōth ye kāk cāk looi yiic, ku kāk ɲot ke luōikē ke ēmēn rin kacke. ¹¹ Ku wek aa wīcku bī ɲek la tuen ke loi kāpath cīt kāpuōth thɛɛr akōlakōl ʒet akōldā. Rin bī kē ɲōthkē yenhom tiɛɛɲ. ¹² Awīcku bāk rōt cī dak luōi kāpath yiic. Awīcku bāk cīɛt kōc wāār cī gam, ʒet tē yōk kek kēpuōth wāār cī Nhialic thōn ke.

Athōn Nhialic ē yic

¹³ Wāār lueel Nhialic ye lōn bī yen Abaram gām mīth juɛc, acī rot kuēɛɲ rin cīn yen raan dēt dīt tēnē yen bī ye kuēɛɲ ē riɛnke. ¹⁴ Ku lueel, “Yīn alɛk yic! Yīn aba dōc ku gām yī mīth.” ¹⁵ Go Abaram tūt ku ɲōōth kē cī Nhialic rot kuēɛɲ ʒet tē cī kēnē yenhom bēn tiɛɛɲ. ¹⁶ Tē kuēɛɲ raan, ee kuēɛɲ rin raandīt tēnē ye. Ku kuɛɲde aye gam. ¹⁷ Ku ē wīc Nhialic bī cōl ala gɛi, lōn bī yen kē cī thōn guōt nom ke cīi war yic. Ku kuēɛɲ bī wētde dhīel a yic. ¹⁸ Nhialic acī ʒo lɛk kāɲ karou, athōn ku kuēɛɲ, lōn bī yen wēlke muk nhīim. Ku rin ē kākā karou, aɲicku lōn ye athōn yic. Keek aacie rōt ye waar ku Nhialic acie lueth ye lueel. Nhialic acī kēnē lueel bī ʒo dɛɛt puōth apɛi lōn bī ɲāthda tēnē Nhialic yenhom tiɛɛɲ. ¹⁹ Ku rin ɲāthda tēnē Jethu yen aye ʒok thōny Nhialic dōōt, tēwāār cī Jethu la thīn ʒonhīim tuen bī la rōōk ku lɛɲ Nhialic ē riɛnkua.

²⁰ ɲōth ye ʒok Nhialic ɲōōth kāpuōth cī thōn ʒo rin wēikua yen ē ʒo muk puōth, rin Jethu acī ʒo wat nhīim pan Nhialic. Ku yeen acī ʒal a raandīt apɛi kāk Nhialic cīmēn Melkidhedek, akōlriēɛc.

7

Melkidhedek

¹ Melkidhedek ē ye bēnydīt gen cōl Thalam, ku yen aya ē ye raandīt apɛi kāk Nhialic Madhəl. Naʒōn akāl tōk ke pīɲ lōn cī Abaram la dhuk tōɲ yic ke cī tōɲ bāny wuōt kaɲuan cop. ² Go Abaram Melkidhedek juɛr tōɲ thiāār kāk cī ke la peec tōɲ yic. Melkidhedek, wētde yic, “Bēny la cōk.” Ku ē ye bēny dōōr aya. Cīmēn rin genden cōl Thalam, wētde yic, ee “Dōōr.” ³ Acīn wun ku man ku kuat. Ku tēn ʒōk pīɛrde rot thīn ku le thōk acīi ɲic. Arɛɛr ke ye raan kāk Nhialic akōlriēɛc cīmēn Wēn Nhialic.

⁴ Jalkē tīɲ tē dīit Melkidhedek thīn! Agut Abaram guōp, raandīt wārkuan dīt thɛɛr, acī tōɲ thiāār kākken wāār cīk la peec tōɲ yic, juɛr ye. ⁵ Alēu raan bī gam lōn ye kē cī Abaram ajuɛr gām Melkidhedek yic, tēn ye Melkidhedek raan Lebī, kuat Abaram kek kōc kāk Nhialic ē kōc Itharel wāār tōk thiāār yic juaar tēnē kacken cīt lōɲ Mothith. ⁶ Ku yen Melkidhedek acie raan kuat Lebī, ku aca ajuɛr bēn lōōm tēnē Abaram ku cuēt pīu. Ku Abaram acā athōn Nhialic yōk. ⁷ Ku aɲicku aya lōn raan yen kōc dōc, awār raan bēn tēnē ye bī bēn dōc. ⁸ Ku dēt aya, kōc kāk Nhialic wāār ajuɛr kuany, aake ye kōc ē path, aacī bēn thou cīmēn bī ʒok thou, ku aye athōr thɛɛr wēl Nhialic lɛk ʒo lōn Melkidhedek apīr. ⁹ Alēu buk lueel lōn ye Melkidhedek raandīt apɛi kāk Nhialic tēnē kōc Lebī, kōc kāk Nhialic. Rin Abaram wundīt kuat Lebī, yen acī tōɲ thiāār kāk wāār cīk la peec tōɲ yic juɛr Melkidhedek. ¹⁰ Kēya, alēu bī lueel lōn kōc Lebī aacī tōɲ thiāār juɛr Melkidhedek aya, rin ye kek kōc riem Abaram.

¹¹ Na lēu kōc Lebī, kōc kāk Nhialic bīk ʒo cōl aala cōk, ɲuōt acīn dēt ben raan dēt kāk Nhialic cīmēn

Melkidhedek bēn, raan cī cīt Aron, raandīt kāk Nhialic wäär ē kuat Lebī. Ku koc Lebī, koc kāk Nhialic aake buoθh lōḡ Mothith yic. ¹² Ku aa kēc ḡo bēn cōl aala cōk. Ku kēya, acie raan dēt kāk Nhialic yen wīcku ē rot, ḡok aa wīc lōḡ dēt yam aya. ¹³ Jethu Bānyda, raan jīem ḡok rienke ēmēn, ee cie raan dhiēnh Lebī. Ku acīn raan tōḡ kuatde cī kaḡ a raan kāk Nhialic, ee Nhialic door yīk nhom. ¹⁴ Anjicku lōn Bānyda Jethu ē raan dhiēnh Juda. Ku akēc Mothith puōl bī koc dhiēnh Juda ya koc kāk Nhialic.

Raan dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek

¹⁵ Acī jāl la gei apēi ēmēn, tē le raandīt dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek tuōl. ¹⁶ Raan kēc aa raandīt kāk Nhialic cīt lōḡ ciēḡ koc pinynhom, acī ya raandīt kāk Nhialic cīn kē bī riēlden pīr akōlriēēc ēbēn kaḡ rac. ¹⁷ Rin aye athör theer wēl Nhialic lueel ēlā ē rienke, “Yīn abī ya raan kāk Nhialic akōlriēēc ēbēn cīmēn Melkidhedek.” ¹⁸ Ku lōḡ theer wäär acī puōl acīi ril. Acie koc ē kony. ¹⁹ Rin lōḡ Mothith acie koc cōl aala cōk. Ke ēmēn ḡok aala lōḡ yam ḡo cōl anōθh lōn bī ḡok thiōk kek Nhialic.

²⁰ Ku dēt, Nhialic ēcī kuēḡ aya kēde. Ku acīn koc kōk cī ya koc kāk Nhialic cī yen kuēḡ kēden. ²¹ Ku Jethu acī ya raandīt kāk Nhialic apēi rin cī Nhialic kuēḡ wētde wäär lueel yen ye ēlā, “ḡen acī kuēḡ ku acā bī waar yic. Yīn ē bēny akōlriēēc ēbēn.” ²² Rin ē kuēḡ kēnē yen acī ḡok ye ḡic lōn lōḡ dōōr ē yam cī Nhialic looi ē Jethu, ya kēpath.

²³ Ku dēt cīi kek thōḡ akīn. Koc kāk Nhialic theer aake ye juēc, rin na cī raandīt kāk Nhialic thou, ke raan dēt ala nyēnde. ²⁴ Ku Jethu apīr akōlriēēc ēbēn, luōiden ē yen raandīt kāk Nhialic acie rot ye waar. ²⁵ Jethu ala riēl dīt bī koc

buoθh dhōlde yic kony ēbēn, koc wīc ye bīk la tēnē Nhialic. Rin ē rēer ke lāḡ Nhialic ē rienken.

²⁶ Jethu yen ē raandīt kāk Nhialic cī kākkuā lēu. Arēer ke dhēḡ Nhialic, acīn ḡuōp adumuōōm, ku yen acī Nhialic tēk bei tēnē koc kārēc looi, ku tēḡu kāk cī cak nhīim ēbēn nhial. ²⁷ Yen acīi thōḡ kek kocdīt kāk Nhialic wäär ḡōk nōk ruōōn thok ēbēn, rin bī adumuōōmken ku adumuōōm kacken pāl piny. Jethu acīi thōḡ ke ke. Acī rot juaar arak tōk wäär thou yen tim cī rīiu kōu rin adumuōōm koc ēbēn. ²⁸ Kēya, alēuku buk ḡic lōn koc kāk Nhialic wäär ē luui dhōl lōḡ Mothith aake cīi la cōk. Ku athōn Nhialic cī yen kuēḡ wäär lōḡ Mothith ēbēn cōk, acī Wēnde looi bī ya raan la cōk akōlriēēc ēbēn.

8

Jethu yen ee raandan dīt kāk Nhialic

¹ Wēt ril yen wīcku buk lēk we, ee lōn le ḡok raandīt kāk Nhialic cī nyuc lōḡ cuēc thōny Nhialic Madhol nhom nhial. ² Jethu alui ke cīt raandīt kāk Nhialic, tē rēer dhēḡ Nhialic thīn ayic tēn ē looi Bēny ke cie raan.

³ Ku cīt lōn ye raandīt kāk Nhialic kuany bī kāḡ aa juaar ku nēk ḡōk tēnē Nhialic, ke raandan dīt kāk Nhialic aya adhīl la kē ye juēr Nhialic. ⁴ Ku na Jethu rēer pinynhom, ḡuōt akēc kaḡ a raan kāk Nhialic, rin koc kāk Nhialic, ke ye Nhialic nāk ḡōk cīt tē ye lōḡ Mothith luēl ye aake tō thīn. ⁵ Ku luōi yekē looi kek koc kāk Nhialic kā, ee ye kīit yen ē ye kek kāk ye looi nhial tē rēer dhēḡ Nhialic thīn kiēt. Ku yen athōḡ kek luōi Mothith. Rin wäär wīc yen ye bī duēl looi ēcī Nhialic lēk ye ēlā, “Adhīl ḡic lōn yīn adhīl kaḡ looi ēbēn cīt tēden wäär ca nyuōθh yī ē ḡōt nhom.” ⁶ Ku Jethu ēmēn, raandīt kāk Nhialic acī gam

rieldit yen luui wār rielden. Rin dōör yam cī looi kam Nhialic kek kacke anjēēn apei, rin dōör yam aa rēer kāpuōth cī Nhialic thōn yo thīn.

⁷ Na lōŋ dōör tueŋ wāär la cök ŋuot acīn kē cī Nhialic lōŋ dēt ben wīc. ⁸ Rin ēcī Nhialic yök lōn lōŋ dōör tueŋ ēcī path tēnē kacke, go lueel ēlä,

“Nīn aacī thišk, lueel Bēny, tē bī ŋen lōŋ dōör yam looi kek koc Itharel ku koc Juda.

⁹ Acīi bī ciēt dōör tueŋ wāär ca looi kek wārken dīt akōl wāär nyēel ŋen keek pan Ijip.

Aake kēc lōŋ dōör ca looi ke keek muk nom apath, guo kuēc ē keek, lueel Nhialic.

¹⁰ Ēmēn, dōör ba looi kek koc Itharel nīn bī bēn cök akīn,

lueel Bēny.

Ÿen abī lōŋkiē tāäu kenhīim ku kepuōth.

Ÿen abī ya Nhialicden ku yekē kackiē.

¹¹ Acīn raan ē kamken bī miēthakēn ben pišōc,

nadē ke lēk koccken ē baai, ‘Nīc Bēny.’

Rin keek aabā ŋic ēbēn, meth ku raan dīt.

¹² Ÿen abā adumušōmken pāl piny, ku cā kāracken ben kuēc nhīim.”

¹³ Jalkē tīŋ ēmēn, wēn lueel Nhialic yen ka bī lōŋ dōör yam looi, ee ŋic lōn cī lōŋ dōör thēer path, ku anjicku aya, na cī kēdāŋ riāāk apei ka cīn kē kuny koc.

9

Tē ye Nhialic duōör thīn wāthēer

¹ Lōŋ dōör tueŋ ē la tēden ye Nhialic duōör thīn, ku tē ye Nhialic door thīn ēcī looi aya pinynhom tēn. Koc kāk Nhialic Lebī aake ye Nhialic door ŷōn cī puōl bī ke Nhialic ya door thīn, ku duēl aake tō pinynhom ē tēn. ² Duēl ye Nhialic

door thīn ē ye looi ke ye yic rou. Ÿōn ye kaŋ yök tē le koc duēl yic, ee cōl Tēyaath ē Nhialic. Ku lōŋ kēnē, many adōk ē dēp ē ye tōōu thīn, ku agen ye ayum cī juēr Nhialic tāäu yenhom aya. ³ Ku ŷōn tō alanh cī duēl tek yic kōu, ee cōl ŷōn Yaath apei ē Nhialic. ⁴ Ku ē ŷōn kēnē yen arēer agen thīn, agen cī tōc nom mīlāŋ tōc ye raan kāk Nhialic Lebī adōŋ ŋīr cī took tōōu yenhom, ku ē ŷōn kēnē aya yen arēer rōŋdīt tet, ye cōl Rōŋ Lōŋ ē dōör thīn. Ku yen arēer tōny mana thīn, ku wai Aron ē ye rēer thīn aya. Wai kēnē ēcī Nhialic cōl acil kōu ayōr ku looi yōšk cōk alōn ee yen tim thēer cī riēl. Ku aleel dīt tet karou cī lōōŋ Nhialic kathiāär gōt thīn, aa tō thīn aya.

⁵ Ku ē rōŋ dōör kēnē nom, atuuc nhial karou cī kiēēt, cōl Kerubin ē diik aake tō thīn. Ku keek aake ye Nhialic nyuōōth. Aake la kōth wušk dīt rōk kum nom tēn yen ye cōl, “Pēl Piny Kārec.” Rin tēn, arak tōk rušōn yic, raan dīt kāk Nhialic ē ye koc wiēth rim kē cī nōk tēnē Nhialic rin be adumušōmke ku adumušōm kacke pāl piny. Ku ēmēn acā wīc ba kājuēc kōk ŋīec rin ee kēnē teet.

⁶ Kēya, koc kāk Nhialic aake ye Nhialic door cit tē cī guiēr ye. Aake ye la ŷōn tueŋ bī kek Nhialic aa la door thīn. ⁷ Ku ŷōn yaath Nhialic, ee raandīt kāk Nhialic yen ē la thīn ē rot, bī la rōök thīn arak tōk rušōn tōk yic. Tē le yen ŷōt, ee riēm wēŋ cī juēr Nhialic muk bī la wiēth ŷōt, bī Nhialic awācke ku awušōc ye kacke looi ke kuckē pāl piny. ⁸ Aye Wēi Nhialic nyuōōth ŷō ē kēnē yic lōn nadē ke dhēl la ŷōn yaath Nhialic ē yic, anōt kēc ŋaany thok cit lōn ŋot koc lui dhēl thēer. ⁹ Kē lēuku buk deet ē kēnē yic aya ēmēn, ee lōn nadē ke riēm wēŋ cī juēr Nhialic ye wiēth koc, aacie koc ē Nhialic door ye looi bik puōth la cök. ¹⁰ Kākkā

ëbën aa kāk lōŋ theer, lōŋ ye kāŋ nōk ku cuet ke è path. Ku kājuëc kōk ye looi bī awuōc laak wei, aa kōc gup path ayeer kek aaye lōk. Kākā aa lōōŋ ke rēer thīn theer cīn kē yekē kony yet tē bī Nhialic dhël yam, dhël adumuōōm nyaai kōc puōth guir.

Lōŋ yam cī Jethu thany è riemde

¹¹ Jethu acī ya raan dīt kāk Nhialic. Kājuëc path cī bën pinynhom rin cī yen la duël dīt la cōk è Nhialic yic, duël cīi loi kōc cin pinynhom è tēn. ¹² Wäär le Jethu duël yic, ëcī la tē dhēŋ apeī arak tōk bī rēer thīn akōlriëc ëbën. Ku wäär le yen è tēen acie riem thōk ayī riem weŋ yen cī la wiëth duël yic. Ee riemde yen ëcī juër Nhialic rienkua bī yo luōk akōlriëc ëbën alanden. ¹³ Wäthēer kōc kāk Nhialic aake ye riem thōk ku riem muōar lōōm bī kek kōc wiëth, rin bī awācken pāl piny. Ku keek aya aake ye manh weŋ è dōu nōk ku nyopkē abī ya col. Ku liōrkē è pīu ku wīth kek kōc la gup adumuōōm rin bī adumuōōmken wuōōny wei. ¹⁴ Na ye këya, bī riem Raan cī lōc ku dōc yiëndē, cī adumuōōmkua bī laak wei yopuōth, ku buk lēu buk Nhialic pīr ya luōōi? Ku riël Wēi Nhialic yen acī Raan cī lōc ku dōc rot juër Nhialic è rienkua. Këya, ajuër la cōk cīn diu.

¹⁵ Ku rin è wēt kēnē yen aye Jethu raan yen loi lōŋ dōōr yam, rin bī kōc wäär cī Nhialic thōn pīr akōlriëc ëbën, pīr yōk. Kēnē abī rot lēu rin cī Jethu thou bī kōc waar kārēc yiic, kāk wäär cī looi lōŋ dōōr tuēŋ yic. ¹⁶ Kēnē athōŋ kek raan kākke ciēen tē bī lōk tēk ke tē le yen thou. Ee kē bī ŋek è miëthke yiic lōk lōōm tē le yen thou than piny. ¹⁷ Ku acīn raan kēdāŋ guō nyaai tē ŋot pīir yen. Ku na le thou ke kāwēn cī dōŋ aaye ŋek kē cī tēk ye jāl nyaai. ¹⁸ Agut lōŋ

dōōr theer aya, awic bī kēdāŋ kaŋ nōk bī riem kuër bī tē door Nhialic thīn jāl la cōk. ¹⁹ Mothith è ye kōc kaŋ lēk lōōŋ Nhialic ëbën. Ku jāl riem miōōr ku thōk cī nōk liāap è pīu, ku wīth athör cī lōōŋ gōt thīn ku kōc. ²⁰ Ku lueel, “Kēnē è riem lōŋ dōōr, lōŋ cī Nhialic lēk we bāk muk apath.” ²¹ Ku Mothith è ye duël ku kāyaath ye tōōu thīn wiëth riem aya. ²² Këya, cimēn lōŋ theer, yōk aake ye nōk bī riemden lōōm bī kōc kōc, ku na cīn kē nāk bī riem kuër ka adumuōōm aacīi pēl piny.

²³ Duël ye Nhialic door thīn ku kōk tō thīn ëbën, aake ye kāk ye duōr è yic tō pan Nhialic kiëēt, rin ye kārēc tō kōc gup wuōōny wei rin yōk ye nōk è path. Ku luoi è yic nhial tēnē Nhialic, adhīl wīc ajuër la cōk, ²⁴ Këya, Raan cī lōc ku dōc akēc la duël ye Nhialic door thīn yic, duël looi raan pinynhom è tēn kēcīt kīit ye ke kārēc wuōōny wei kōc gup rim è yōk. Yeen nhom guōp acī la pan Nhialic, ku arēer thīn ke lōŋ Nhialic ëmēn rienkua. ²⁵ Raandīt kāk Nhialic kuat Lebī è ye duël la wiëth riem kē cī nōk cie riemde arak tōk ruōōn thok ëbën. Ku Jethu akēc rot juaar arak juëc, acī rot gam arak tōk giliŋ. ²⁶ Ku ëmēn acī bën arak tōk cīt tē cī Nhialic ye guīer thīn bī rot bën juër Nhialic bā adumuōōm nyaai. ²⁷ Cimēn ye raan thou arak tōk ku yēth luk yic arak tōk Nhialic nhom, ²⁸ Jethu acī gam bī thou arak tōk bī adumuōōm kōc ëbën nyaai. Ku abī bēn dhuk ku acīi bī bēn thou rin adumuōōm, ku è rin bī yen kōc ŋōth ye bēn luōk.

10

¹ Lōŋ theer Mothith, ee kīit yen è ye kāpuōth bī rōt looi akōldā kiëēt. Ee cīi thōŋ kek kāpuōth cī bēn kek Jethu raan cī lōc ku dōc. Kāk ke ye nāk Nhialic ruōōn ëbën cīt tēn lōŋ theer, aake cie kōc ke ye Nhialic door cōl aala cōk. ² Na kāk ke ye

nāk Nhialic kōc cāl aala cōk, ŋuōt kōc akēc la tuen̄ ke ye kǎŋ nāk Nhialic. Rin ŋuōt kǎkkā aake bā adumuōōm kōc Nhialic door wuōōny wei arak tōk, ku cik ben ya tak lōn le kek gup adumuōōm. ³ Ku keek aake ye kāk yekē nāk Nhialic ruōōn thok ēbēn, cāl aa takkē lōn le kek gup adumuōōm. ⁴ Rin aciī rim yōk ku rim thōk ye nāk lēu bik adumuōōm wuōōny wei.

⁵ Kēya, ēcī Raan cī lōc ku dōc lēk Nhialic wāār bū yen pinynhom ēlā, “Yin aciī wīc kāk ye nāk ku kāk ye juēr yīin, rin cī yīn ya gām guōpdien bī juaar tēnē yīin.

⁶ Yin acie puōu ye miet yōk ye nāk yīin tēdē ke ye kāk ye juēr yīin bik adumuōōm nyaai.

⁷ Ku lueel, ŋen akīn ba kē wīc looi Nhialic Madhōl, cimēn cī ye gōt rienkiē athör lōŋ theer yic.”

⁸ Ēmēn, tāāukē wepuōth piny ku takkē wēt cī Jethu lueel tuen̄ ēlā, “Yin aciī wīc, ku tēdē yīn acie puōu ye miet tēnē kāk ye juaar, ku kāk ye nāk yī bik adumuōōm nyaai.” Acī lueel kēlā cōk alōn ye kāk ye juaar looi cīt tē ye lōŋ ye lueel thīn. ⁹ Ku lueel, “Ųen akīn Nhialic Madhōl, ba kē wīc ba looi, looi.” Kēya, Nhialic aci tēthēer ye ye duōar thīn puōl, ku wēen Raan cī lōc ku dōc thīn, bī riēmde kuēr rin bī adumuōōm kōc ēbēn nyaai. ¹⁰ Jethu raan cī lōc ku dōc aci kē wīc Nhialic tēnē ye bī looi, looi. Ku rin cī yen rot juaar arak tōk theer, kākkuan rēc aci wuōōny wei ēbēn.

¹¹ Raan kāk Nhialic Itharel, aye kǎŋ nōk wāthēer akōlakōl bī yen Nhialic door. Ku aaye kāk tōŋ thōŋ juēr Nhialic arak juēc. Ku kāk ye ke juaarkā aake cie adumuōōm ye nyaai. ¹² Ku Raan cī lōc ku dōc aci rot juaar arak tōk rin adumuōōm, ajuēr cī ye bēn lēu bā awāckua nyaai

akōlriēc ēbēn. ¹³ Ku ēmēn atīt yet tē bī Nhialic kōc aterde guir ku dhuk ke yecōk ciēēn. ¹⁴ Ku ajuēr cī looi arak tōk, aci kōc cī adumuōōmken nyaai looi bik la cōk akōlriēc.

¹⁵ Ku Wēi Nhialic ē jam tēnē yo ē wēt kēnē aya. Acī lueel ēlā, ¹⁶ “Lōŋ dōōr ba looi ke ke akīn nīn bī bēn cōk, lueel Bēny. Ųen abi lōōŋkiē tāāu kenhīim ku kepuōth.” ¹⁷ Ku ben lueel, “Ųen aciī adumuōōmken ku kārēc yekē ke looi ben kuēēc nhīim.” ¹⁸ Wek paan ē ma, kārackua aci pāl piny papot. Na ye kēya, le dēt ŋot wīc yōk bāny bik yōk aa nōk rin bī adumuōōmkua pāl piny?

Bāk lok tēthiāak ke Nhialic

¹⁹ Kēya miēthakāi, yōk aci nhīim lāāu alanden buk la Ųōn Yaath apeī ē Nhialic tō nhial, rin cī Jethu rot juaar bī nōk bī riēmde kuēr. ²⁰ Wāār thou yen tim cī rīiu kōu, aci kēn yo gēl buk cī la Ųōn Yaath apeī ē Nhialic bēn rac. Ku jōt rot raŋ yic, ku ēmēn arēēr Ųōn Yaath apeī ē Nhialic ke lāŋ Nhialic rienkua. ²¹ Ku na cuk la raandīt kāk Nhialic yen mac kōc Nhialic, ²² cīt mēnē ye kākkuā yith, lokku tē rēēr Nhialic thīn thōnyde nhom ē puōn yer ku gam cīn yic diu. Lokku kek puōthkuan yer cīn yīic luōi kārēc rin cī ke lōk riēm Jethu. Ku rin cī yo muōoc nhīim bā adumuōōmkua laak wei aya.

²³ Kēya, mukku kē cī thōn yo piān tōk ke yo cie puōth ē rou, rin aŋicku raan cī yo thōn ē wētde tiēēŋ nhom. ²⁴ Takku tē bī yōk yōpuōth aa dēet thīn, buk nhiēr ku luōi path aa nyuōōth. ²⁵ Dukku kē ye yōk yōnhīim mat yōdhie pāl cimēn ye wāmāthkuan kōk ye looi. Lok tuen̄ yo cī dhōr yo deet yōpuōth, buk rōt aa lēk buk aa bēn amat yic, aŋicku Akōl bēn Bēny aci thiōk.

²⁶ Acīn kāk ye nāk Nhialic lēu bī adumuōōm pāl piny, tē ŋot le

ʒok tuen ʒo loi kārɛc ke yic cī lək ʒo. ²⁷ Kēya, ʒok aa dhil tiit ʒo rišc rin akōl bēn Luṇdit, ʒok kōc cī wēt Nhialic dhāl yic, ʒok aabi tēm awušc bī ʒok rēer pan mac akōlriēec ēbēn. ²⁸ Aṇjɛckē, wāthɛɛr tē kueec raan bī lōṅ Mothith cī piṅ, ku ʒōny kōc karou ayī kōc kadiāk, ka dhil ʒāth ē kōcdit nhūim, ku biōök aleel bī thou. ²⁹ Jālkē thōṅ, na ye raan cī lōṅ Mothith dhāl yic tēm awušc cīt kēnē, ke ya awušc yīndē bī Nhialic tēm kōc cī kuec wēt Wēnde? Acit lōn cī kek Jethu dhāl ʒuṅp, ku cuitkē, ku witkē piny ku kēckē yic. Ku acit lōn cī kek dōṛ cī Jethu looi riemde kamken ʒōṅ yic. Ku acit lōn cī kek Wēi Nhialic lāat wēl rɛc rem apeī, cōk alōn kony yen ke. Kōckā aabi dhiel tēm awušc thiek apeī. ³⁰ Aṇjicku yen raan cī ye lueel thɛɛr ēlä, “Piɛṅkē! Ee ʒen ala riel ba kāṅ ʒuṅṛ.” Ku aṇjicku lōn cī yen ye lueel aya ēlä, “Bēny abī kacke tēm awušc.” ³¹ Kēya, abī rēec alanden tē ye yen Nhialic pīr akōlriēec ēbēn yen tēm raan awušc.

³² Miēthakāi, takkē tēn ye wek rēer thīn wāthɛɛr. Wāär cī wek wēt Jethu gam, wek aa dhiel gum ku wek aaci puōth bēn riel. Wek aakēc puōth bēn bath rin kārɛc cī we yök. ³³ Wek aa we ye lat ku bui we aköldēt. Ku aköldēt, wek aa we ē kōc kōk kony tē tiṅ wek ke ke baṅ cimēndun. ³⁴ Wek aaci gum kek kōc cī mac, ku wek aakēc puōth riāäk tē wāär ye kākun peec, rin ṅic wek yeen lōn wek aabi kāpath wār kākā la yök pan Nhialic. Kāpuōth cīn raan bī ke kaṅ nyaai tēnē we. ³⁵ Duškkē puōth bath bāk wēt Jethu wai wei, rin wek aabi ariōpdit yök pan Nhialic. ³⁶ Apath bāk wepuōth dɛɛt tē beṅ we, rin ke wek aaci kē wīc Nhialic looi, ku yōkkē kē cī Nhialic thōn we.

³⁷ Rin aye athör thɛɛr wēl Nhialic

lək ʒo ēlä, “Ee kaam thiin koor ku raan cī lueel ka bō acīi bī ʒāäu, abī ʒuṅ bēn. ³⁸ Ku kōckiēn la cōk aabi rēer gam yic, ku ʒen acīi puōu bī miēt tē cīi kek kepuōth bī dɛɛt.” ³⁹ Ku ʒok aaci cīt kōc ʒuṅ dhōr bīk māär, ku ʒok aala gam bī ʒook luök.

11

Gam

¹ Gam yen ē ʒo cōl aṅic kāk ṅōthku ke bī rōt looi. Ku yeen ē ʒo cōl aṅic kāk cuk ye tiṅ.

²⁻³ Ee gam yen aye ʒok ye ṅic lōn ē cɛk Nhialic piny ku nhial kek kāk tō thīn ēbēn wēt lueel ē path. Ku kāk yeku ke tiṅ emēn acīn kēn cīi Nhialic lōöm bī yen ke cak. Ku wāär le wārkuan dīt gam tēnē Nhialic, yen acī Nhialic ke bēn gam.

⁴ Ku gam yen acī Abel Nhialic bēn juēr kēpuōth cī Nhialic bēn nhiaar apeī, wār kē cī Kain mēnhē juaar tēnē Nhialic. Ku gamde yen acī Nhialic puōu bēn miēt tēnē ye. Ku ṅic Nhialic lōn ē yen raan la cōk. Kēya, kē cī Abel looi cī yen Nhialic gam apeī aṅot yeku yök ʒopuōth ke path emēn tē tek ʒok ye, cōk alōn cī yen thou thɛɛr. ⁵ Ku raan dēt la gam ril cīt Abel aya, ee ye Enok. Gamde yen acī Nhialic ye bēn jat nhial ke kēc thou. ʒuāpde akēc bēn yök rin cī Nhialic ye nyaai. Aye athör thɛɛr wēl Nhialic lueel lōn Enok ē ye Nhialic cōl amit puōu, wāär rēer yen pinynhom. ⁶ Acīn raan lēu ye bī Nhialic cōl amit puōu tē cīn yen gam. Rin raan bēn tēnē Nhialic adhīl gam lōn Nhialic atō thīn, ku ē kōc ye thiēec ʒām kē wīckē.

⁷ Ku gam yen acī Noa wēt Nhialic bēn piṅ, wāär lək Nhialic ye ye lōn bī aboördit bēn bī kōc la ʒup adumušm bēn tēm awušc. Go Noa wēt Nhialic gam. Ku ʒueṅ riāi ka aboor kēc bēn bī yen kacke kony. Ku gamde akēc yen kārɛc ye kōcken

kōk ke looi bēn nhiaar. Ku Noa aci Nhalic bēn cōl ala cōk rin gamde.

⁸ Ku ee gam aya yen acōl Abaram agam kē cī Nhalic lēk ye. Ku ler pan cī Nhalic lēk ye cōk alōn awēn kuc Abaram ē pan kēnē. Pan kēnē yen ēcī Nhalic lueel lōn bī yen ye gām miēthke akōldā. ⁹ Ku gam yen aci Abaram bēn cieṅ ke ya alei pan wāār cī Nhalic thōn ye. Ku jōl ṅōōth lōn bī Nhalic piny kēnē gām miēthke akōldā. Ku jōl cieṅ duēl yiic. Ku lōk Ithāk kek Jakop cieṅ thīn aya, kōc wāār cī Nhalic thōn lōn bī yen piny kēnē yiēk ke. ¹⁰ Abaram aci rēēr ē pan kēnē ke tit gen cī Nhalic buth, yen cī Nhalic thōn ye cīi cīt duēl.

¹¹ Ku ē gam cī Abaram Nhalic gam yen ē dhiēēth yen meth cōk alōn wāār cī yen dhiōp apei. Ku tiēṅde Thara ke cīi dhiēēth. Acī ṅōōth lōn bī Nhalic athōnde tiēṅ nhom. ¹² Na cōk alōn awēn cī Abaram dhiōp apei, bī raan ēbēn ṅic lōn cīi yen bī bēn dhiēēth, ke yeen aci bēn a wundit kōc juēc apei cīt liēet, ku kuel nhalic cie kuen.

¹³ Kōckā ēbēn aaci gamden muk agut tē thou kek. Keek aake kēc kāk cī Nhalic thōn ke yōk. Ku aake yekē tīṅ tēmec, ku gamkē ke ke mit puōth. Ku ē yekē lēk kōc lōn aa rēēr kecīt jōōl pinyhom ē tēn, ke bī bēr tē cī lēk ke. ¹⁴ Alēuku buk ṅic ēmēn lōn kōc jam kēlā, aaye kē nyuōōth lōn wīc kek pan bī ya panden. ¹⁵ Na yekē tak lōn ye pan cīk nyāāṅ wei panden, ṅuōt aaci dhuk thīn. ¹⁶ Ku acīk wīc kepuōth apei bīk yet pan path, pan tō nhal. Ku Nhalic acie guōp ye yār tē cōl ye, ke Nhalic-den. Ku kēya, aci gen path guir tēnē ke.

¹⁷⁻¹⁸ Ku gam yen ēcī Abaram rot guir bī wēnde Ithāk nōk wāār them Nhalic ye. Yen Abaram raan cā

athōn Nhalic yōk, ee wīc bī man-hden tōṅ tō yenhom nōk, cōk alōn cī Nhalic ye lueel tēnē ye lōn ē Ithāk yen abī yīn mīth ca thōn yī yōk tēnē ye. ¹⁹ Acī Abaram tak lōn bī Nhalic Ithāk jōt akōldā. Ku kēya, Abaram aci Ithāk yōk ke cīt raan cī Nhalic cōl aben pīr.

²⁰ Ku gam yen aci Ithāk Jakop ku Ethau thōn dōc Nhalic rin kāk bīk yōk akōldā.

²¹ Ku gam yen aci Jakop wēēt wēnde Jothep bēn dōc wāār cī yen thiōk ke thou. Ke kāac ke cī yenhom guōt waiden ē yen piny thany, ku rōōk Nhalic. ²² Ku gam yen aci Jothep ye ṅic wāār cī thuōnde thiōk lōn bī kōc Itharel jōl pan Ijip. Ku lēk ke bīk yuāmke cīi nyiēēṅ pan Ijip akōldā le kek jāl.

²³ Ku gam yen aci kōc ke dhiēēth Mothith ye bēn thiaan pēi kadiāk wāār cī ye dhiēēth. Ee cīk tīṅ ke ye manh path apei. Ku ke aake kēc riōōc wēt kēc kek lōṅ bēnyṅaknhom pan Ijip theek.

²⁴ Ku gam yen aci Mothith bēn kuc wāār cī yen dīt bī cīi ye cōl ke manh nyan bēnyṅaknhom. ²⁵ Na cī wīc bī puōu ya miēt, miēt ē puōu cie ceṅ ē bēn luōi kārēc yiic, ṅuōt aci rēēr pan bēnyṅaknhom. Ku aci bēn nhiaar bī rēēr kek kacke bī gum ke ke. ²⁶ Acī yōk yepuōu lōn bī yen kāpath yōk thīn tē guum yen kuōc ciēṅ rin ē kacke. Cīmēn wāār cī Raan cī lōc ku dōc gum, tēn tē bī yen kājuēc path yōk pan Ijip. Rin ē ṅōth ariōp bī yōk akōldā.

²⁷ Ku gam yen aci yen bēn jāl pan Ijip ke cīi riōc riāāk puōu bēnyṅaknhom. Ku le tuēṅ ke gum ciēt cī Nhalic cie tīṅ, tīṅ. ²⁸ Ku gam yen aci Mothith wēt Nhalic bēn piṅ. Ku guir tē bī kōc Itharel jīel thīn pan Ijip. Ku lēk ke bīk thōk nōk. Ku rōthkē yōōtken thook riēm,

11:8 Cāk 12:1-5 **11:9** Cāk 35:27 **11:11** Cāk 18:11-14; 21:2 **11:12** Cāk 15:5; 22:17; 32:12
11:13 Cāk 23:4; 1Lēk 29:15; Wk 39:12 **11:17-18** Cāk 22:1-14; Cāk 21:12 **11:20** Cāk 27:27-29,
 39-40 **11:21** Cāk 47:31; 48:20 **11:22** Cāk 50:24-25; B.bei 13:19 **11:23** B.bei 2:2; 1:22
11:24 B.bei 2:10-12 **11:27** B.bei 2:15

rin na la atuny Nhialic bī mīth rōör ke kəŋ dhiëeth bēn nōk, ke cīi mīth rōör kai kōc Itharel met thīn.

²⁹ Ku gam yen aci kōc Itharel Wār Lual bēn teem ke ciēt cī dōu. Nawēn jol wīc kōc Ijip bīk ke buōoth, ke wār ben thiāj ku moukē.

³⁰ Ku gam yen aci kōc Itharel pāny gen Jeriko bēn gōöt nīn kadhorou abī wīik.

³¹ Ku gam yen akēc adējōŋ cōl Rayāp bēn nōk kek kōc gen Jeriko wāār nēk ke, rin cī kek jai ē Nhialic. Rin yen Rayāp nhom ē cā anēm kōc Itharel lor ku nyuuc ke paande.

³² Kōc kōk juēc aya aa la gam. Acā lēu ba we lēk kāk cī kōc kōk looi, cimēn yī Gidiōn, Barak, Thamthon, Jeptha, Debit, Thamuel ku kōc kāk Nhialic tīŋ. ³³ Ku gam yen aci kōc kōk bāny bēn cop. Ku yen ŋic kōc kōc kōc mac. Ku yōk kōc kōk kē cī Nhialic thōn kōc. Ku ē yen aci kōc kōk kōör bēn der thook. ³⁴ Kōc kōk kamken aaci mēc bēn nōk, ku rīckē rōt bei ē paal thook. Kōc kōk ke niōp aaci bēn riel apei tōŋ yic. Ku copkē yōm apuruuk ē wuōt kōk. ³⁵ Rin gam yen aci Nhialic rōök diāār bēn gam, ku cōl kōcken cī thou aa ben pīr. Ku kōc kōk aaci bēn aa gum ke cī kenhīim waar, rin bī ke jōt akōldā.

³⁶ Kōc kōk aya aake ye lāāt ku that ke. Ku kōc kōk aake ye rek ku mac ke. ³⁷ Ku kōc kōk aake ye biōök aleel. Ku kōc kōk aake ye tēm kōth ē rou. Ku kōc kōk aake ye tēm rōt paal. Kōc kōk acīn kē yekē cien, aa kōt kek aake yekē kuōm kekōth. Kōc kōk aake ŋōŋ, ku aake ye baŋ ku kuc ke ciēēŋ. ³⁸ Kōckā ēcīi path bīk cien pinynhom. Aake ye piny kuan yic ē path roor liēet. Ku ciēŋkē adhuum yiic, ku kuōr yiic ku gat yiic.

³⁹ Ee ŋic lōn le kōckā ēbēn gam. Ku acīn raan tōk kamken ca athōndīt Nhialic bēn yōk. ⁴⁰ Nhialic

ēcī kēpath guiir ke ŋic γo. Kēya, bī ke nhīim ku γo looi buk la cōk γodhie.

12

¹ Kēya ēmēn, γok aa ŋic kōc juēc wāār cī gamden nyuōoth tēnē Nhialic. Ku rin ē wēt kēnē pālku kāk γo thel adumuōōm yic, adumuōōm yeku ke lac looi. Ku aa γo gēl buk dhēl Jethu buōoth yic. Lok tuēŋ γo wēēr ke γo cīi dhōr buk kē cī Nhialic guiēr γo dōōt. ² Yeku rēer γo dōt Jethu raan cī γo nyuōth dhēl ku gam la cōk. Ku rin miet puōu bī yōk, yen aci yen ye gam bī thou tim cī rīiu kōu. Ku cīi kuc bī kē looi cīi pāl, cōk a wāār ye ke ye yōōr guōp. Ku ēmēn a rēēr kōŋ cuēc thōny Nhialic.

³ Takkē tē cī Jethu guum thīn tēwāār ye kōc kēc wēt Nhialic gam ye gaany thīn akōlakōl, rin bī wek cīi dhōr ku baathkē puōth. ⁴ Rin aŋot cīn raan cī nōk, ayī raan cī yiēk tētōk kamkun kōc cie wētdun ye gam. ⁵ Cāk nhīim māār wēēt puōth ye Nhialic we wēēt ke we cīt miēthke?

“Manhdiē, cōk yīpuōu piny tē wēēt Nhialic yīin, ku duk cōl aye kērac tē nyieeny yen yīin.

⁶ Rin Nhialic ee kōc nhiēer keek cōk piny.

Ku ee kuat raan cī gam kecīt manhde tēm awuōc.”

⁷ Guōmkē kārēc kecīt wēēt Nhialic tēnē we, rin ē yen we cōl acīt miēthke. Nadē cāk kaŋ piŋ le manh kēc wun kaŋ that rin wīc yen ye bī wēēt? ⁸ Na cīi Nhialic we yīk awuōc wēēt yen we cimēn adhie ye wun mīth miēthke wēēt, ke wek acie miēthke. ⁹ Cimēn ye γok ŋot γo thek wārkuā pinynhom ē tēn tē cōk kek γo that, cuk bī lēu alanden buk rōt thōn Nhialic, wun wēikuā ku pīr tē wēēt yen γo? ¹⁰ Wārkuā aa γo

11:28 B.bei 12:21-30 **11:29** B.bei 14:21-31 **11:30** Joc 6:12-21 **11:31** Joc 2:1-21; 6:22-25

11:32 Bāny 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1Tha 16:1-1; 1Bŋ 2:11; 1Tha 1:1-25:1

11:33 Dan 6:1-27 **11:34** Dan 3:1-30 **11:35** 1Bŋ 17:17-24; 2Bŋ 4:25-37 **11:36** 1Bŋ

22:26-27; 2Lēk 18:25-26; Jer 20:2; 37:15; 38:6 **11:37** 2Lēk 24:21 **12:6** Jop 5:17; Kēŋ 3:11-12

wēēt tē kor ʒok buk n̄iɛc ciɛŋ kam koc run lik pinynhom ē tēn, cīt tē yekē yōk ye ke path. Ku Nhialic ē ʒo wēēt akōlakōl rin kāpuoθ buk yōk buk dhēēŋde rəm kek ye. ¹¹ Wēēt acie ʒuə nhiaar nyin yic, aye yōk ciēt r̄ɛɛc. Na lā th̄ɛɛr, ke koc cī tēm awuōc aa la cōk ku yekē koc ē dōōr.

¹² Kēya, duōkkē riōc lak tuɛŋ ke we deet wepuōθ. ¹³ Biathkē dh̄el la cōk yic, bī koc koor gam riel gamden yic. Ku cik m̄ɛr wēi wecōk.

¹⁴ Miēthakāi, th̄ɛmkē bāk n̄iɛc ciɛŋ ke koc ēbēn, bāk rēer dhēēŋ Nhialic yic. Rin raan liiu dhēēŋ Nhialic tēnē ye aciī bī kaŋ t̄iŋ. ¹⁵ Muōkkē wenh̄iim bī ciɛn raan cīi dhēēŋ Nhialic yōk. Ku tiēerke nh̄iim paan ē moor bī ciɛn raan loi k̄ɛrac mat we wēi ēbēn. An̄jickē, ee diɛn tōk yen ē wār rac nyin. ¹⁶ Acīi path bī raan yepuōu ya yiēk bal. Ku cīn raan loi rot bī yic pial cīmēn Ethau wāar p̄el diētde tēnē raan buoθ ye, rin cī yen ye ʒām miēth koor ē path. ¹⁷ Ku an̄jickē wāar wīc Ethau ye bī la tēnē wun bī la d̄ooc ku bī diētde dhuōk ciēn, ku akēc d̄ooc bēn yōk tēnē wun. Kēnē akēc rot bēn lēu bī waar yic cōk a wāar cī yen dhiau p̄iu ē nyin.

¹⁸ Wek aa kēc bēn we cīt koc Itharel wāar cī la ʒon Thinaī cōk. Ku t̄iŋkē manydīt ap̄ei ke d̄ɛp. Nawēn ke t̄iŋ luāāt aya ke cī ʒot paat piny ku looi muōōthdīt, ku yomdīt ap̄ei. Ku ye bir yic ku m̄ɛr ap̄ei abik riōc ēbēn ¹⁹ Ku piŋkē kaŋ yic ku rōl la ʒei. Aaci Nhialic piŋ ke jam rōldīt ap̄ei, nawēn ke lēkkē Mothith bī Mothith Nhialic l̄iŋ bī cīi ben jam tēnē ke. ²⁰ Ku aaci jāl bēn riōc ap̄ei t̄ɛwēn piŋ kek Nhialic rōl ke l̄ɛk ke ēlā, “Acīn raan yēēt ē ʒon kēnē cōk, na cōk a l̄ei ku le nhial ye ka biōōk aleel bī thou.” ²¹ Agut Mothith aci bēn riōc aya ap̄ei wēn looi kākā

rōt abī ya lueel, “ʒɛn aye riōc lath.”

²² Wek aa kēc bēn ʒon Thinaī lōōm. Wek aaci bēn ʒon Dhain lōōm, yen cī Jeruthalem ē yam ʒen Nhialic piŋ buθ yenhom. Wek aaci bēn yan miet puōu dīt yic tō atuuc Nhialic juēc ap̄ei th̄in. ²³ Wek aaci bēn tēnē Nhialic yen luk looi tēnē koc ēbēn. Ku tēnē wēi koc path cī Nhialic looi b̄ik la cōk. ²⁴ Wek aaci bēn tēnē Jethu cī lōŋ dōōr ē yam looi. Acī riemde juaar rin bī Nhialic adumuōōmkua pāl piny, rim cīi thōŋ kek rim Abel wāar wāar thiēc ē guur.

²⁵ Wek aa yōk bāk cīi kuc wēt raan jam. Koc wāar cī kuc b̄ik wētde cīi gam pinynhom tēn aakēc bēn puōl ke cīi tēm awuōc. Na ye kēya, buk poth kēdē, ʒo cīi tēm awuōc tē cīi ʒok wēt cī Nhialic jam tēnē ʒo nhial piŋ? ²⁶ Wāar r̄alde ʒon Thinaī ēcī piny yāak. Ku ēmēn aci koc l̄ɛk ēlā, “Acie pinynhom rot yen ba yāak, ʒɛn abī nhial yāak aya.” ²⁷ Ku dēt aya, kē ye wēlkā nyuōoθ ē l̄on kāk cī cak aabi rōt yāak ku nyiēi ē keek. Ku dōŋ kāk cīi lēu bī ke yāak.

²⁸ Kēya, ʒok aa koc cī Nhialic yiēk pan cīn kē bī ye yāak ath̄ɛɛr. Lecku Nhialic ku dorku dh̄el ye c̄al amit puōu, ku rēerku ke thekku ku riōccku ē ye. ²⁹ Rin ye Nhialic koc tēm awuōc thiek ap̄ei, acit many adhie k̄eriēc ēbēn ruōc piny.

13

Tē ye Nhialic miēt puōu th̄in

¹ Lak tuɛŋ we nhiaar rōt akōlakōl ke we cīt m̄iθ tik. ² Lor jōōl ē puōn yer ku nyuōc keek apath. Rin cī koc kōk atuuc Nhialic kaŋ lor ke kuckē ke. ³ Duōkkē nh̄iim ye m̄aar koc mac ku koc gum. Yākē ke kony ciēt we mac ku ʒuōōmkē ke ke.

⁴ Thiēk adh̄il raan ēbēn theek, rōōr ku diāar aa dhil rōt theek kamken bī ciɛn raan d̄ɛk n̄ɛk puōu.

Nhialic abī kōc cī rot thiaak ē luui akōr tēm awuōc, ku kōc kēc thiēēk luui kāk ē bal aya.

⁵ Duōkkē ye wīc wēpuōth bāk la kājuēc apei, ye kēdun muk yen ye yiēk yīpuōu rot. Acī Nhialic lueel thēer ēlā, “Wek aacā bī kaṅ pāl wei, ku wek aacā bī nyāāṅ wei.” ⁶ Na ye kēya, rēerku ē cōk ku ṅōthku Nhialic, ku yeku lueel ēlā, “Ee Nhialic yen ē ṅen kony, acīn kē ben ṅa riāac. Le raan lēu ye ba luōi kērac?”

⁷ Duōkkē nhīim mār kōcdit tuēṅ wāār we lēk wēl Nhialic. Takkē apath yen tē pīir kek thīn ayet tē thou kek. Luōōikē cīmēnden gam yic. ⁸ Jethu Krītho acie rot ye waar. Ee yen tōṅ akōl wāār ku ya akōl ku akōlriēēc ēbēn. ⁹ Duōkkē rōt cōl aa rēc ē nhīim piōōc juēc kōc ḡōi ye lueel lōn cīi mīith kōk bī ya cam. Wek aa dhil wēpuōth wēl dhēēṅ Nhialic ku acie mīith ye cam cīn kē yekē kuōny wēi kōc ke cam.

¹⁰ Ajuēr ye looi bī ṅo awaar kārēc yiic, acit ajuēr lōṅ dōōr wāār ye looi bī adumuōōm pāl piny. Ku acīn raan ye puōl agut kōc kāṅ juaar tēnē Nhialic duēl yic bīk rīiṅ lān cī nōk cuet. ¹¹ Rin raandit kāk Nhialic ē ye riēm lān cī juēr Nhialic ṅāth tē yaath duēl yic rin bī adumuōōm pāl piny. Ku lān cī nōk ē ye nyop roor abī ya col. ¹² Ku Jethu aya, ee thou ḡeu kōu aṅeer Jeruthalem. Tēwēn nēk ye ēcī riēmde kuēr rin bī adumuōōmkua pāl piny. ¹³ Kēya, dhilku biaath aṅeer aya ḡeu kōu buk yār guōp wāār cī guum la rōm kek ye. ¹⁴ Kēnē adhilkū looi, rin pinynhom tē ciēṅ ṅok thīn acie yen tē bī ṅok ciēṅ thīn athēer. ṅok aa tit gen yam yen bī bēn. ¹⁵ Kēya, cīt mēnē cī ṅok Jethu gam, yeku Nhialic leec akōlakōl. Rin lēc ye ṅok ye leec piāthkua ēbēn, yen ajuērdan ye nyuōōth lōn ye yen Bēny. ¹⁶ Duōkkē nhīim mār luōi kāpath, ku kē ye wek rōt

kony kamkun, rin kākkā kek ajuēr Nhialic cōl amit puōu.

Thek kōckun dīt wēl Nhialic

¹⁷ Thek kōckun dīt wēl Nhialic, ku piṅ tē ye kek yī wēēt thīn, rin ye kek kōc tit wēiku. Ku aṅickē lōn bī Nhialic ke thiēēc akōldā tē cī kek wēi kōc tiēēt thīn. Na thek ke ku gam wētēden, ka bī luōiden looi ke mit puōth. Ku na cī wētēden piṅ ka luui ke rem puōth. Ku na cik ṅic luui apath, ke la kē kuny kē yī? ¹⁸ Yakē rōōk riēnkua. Acīn kērēc rēēr ṅopuōth. Awīcku bī ya kēpath yen yeku looi akōlakōl. ¹⁹ Wek aa liēm piāndiē ēbēn bāk rōōk bī Nhialic ṅa cōl adhuk tēnē we ye nīnkā.

Rōōk ciēēn

²⁰ Ku ēmēn, bī Nhialic rēēr kek dōōr, yen cī Bānyda Jethu cōl aben pīr, week yiēk kāk wiēckē ke bī wek kēden wīc looi. Ku bī luui wēpuōth riēl Jethu raan cī lōc ku dōc, ²¹ bī wek kuat kāk ye miēēt puōu ya looi. Jethu yen abiōṅdīt rin cī yen lōṅ dōōr akōlriēēc cī thany riēmde looi. Bī diik ya kēde akōlriēēc ēbēn. Yenakan.

Wēl ciēēn

²² Miēthakāi piēṅkē wēl lik deet wēpuōth ca lēc we apath. Rin athōr ca gāt we aciek. ²³ Awiēc bāk ṅic aya lōn wāmāāthda Timothī acī lony ē nīnkā. Na lōc bēn bā dōōt, ke ṅok aabi cath ē tōk buk we la neem.

²⁴ Miāthkē kōckun dīt ku kōc kōk cī wēt Nhialic gam ē riēnkua. Wāmāthakua pan Italia aa we muōōth aya.

²⁵ Bī dhēēṅ Nhialic rēēr kek we ēbēn.

Athör Jemith Wët nhom

Athör Jemith aa kāk cī gāt kōc cī Nhialic gam cī thiēi pinynhom ebēn. Raan ē gāt athör aci wēl juēc ē waal path gōt bī yen kōc lēk nīny ē kān, rin bī kōc cī gam, rōt tiit ku luoi path. Acī wēl juēc lueel tēnē kōc cī gam, wēl cīmēn wēl ē jīēek, ku nōōn ku thēm ē jōnrac, ku luoi ku tiēel, ku gam kek ē luoi, ku liem path ku nīny ē kān, ku agōth ku nhiam ku piath, ku luk kōc kōk wei. Ku nyooth ē rot ke nhiam ku lier ē puōu ku rōök. Athör ē jam apei bī gamda rot ya nyuōath luoida yic.

Kāk tō thīn

Muōth 1:1

Thēm ku thōōc kērac yic 1:2-18

Pīn ku luoi 1:19-27

Duōkkē kōc ye tek yiic 2:1-13

Gam ku luoi 2:14-26

Dut liemdu 3:1-12

Nīny kān bō tēnē Nhialic 3:13-18

Thōnkē rōt Nhialic 4:1-10

Duk mēnhkui nyieny 4:11-12

Duōkkē ye tol 4:13-17

Lēk tēnē Ajiēek 5:1-6

Pēl rot piny ku Rōök 5:7-20

¹ Athör Jemith, aluañ Nhialic ku Bānyda Jethu Krītho tēnē kōc cī gam, cī weer pinynhom. Ku muōth ke.

Thēm ku thōōc kērac yic

² Miēthakāi, calkē aye miēt ē guōp tē teem kuat kēril rot ē dhēldun yic, ³ rin anjēckē akōl ye gamdun la tuēñ kārīl yiic, kēn bēn bei thīn ē riēl ē puōu ater yic. ⁴ Calkē riēl piāndun ater yic ayēth we tuēñ, yen abī wek kāñ nīc ku bāk la cōk ke cīn diu. ⁵ Na le kē dhal we bāk cīi nīc, ke we rōōk tēnē Nhialic yen la riēl bī gām we, rin Nhialic ē nīēēc kāñ gam ē path piānde tēnē raan ebēn. ⁶ Ku na rōōkkē ka dhiēlkē looi ē puōn cīn yic diu acīn, kuat raan ē diu acīt

apuōōk wīir ye yom nyiāāñ bī yāth tuēñ ku dhuk ciēēn. ⁷ Raan cīt kēnē cīi ye tak lōn le yen kē bī yōk tēnē Nhialic. ⁸ Ku yen raan kēnē ē puōu rou, ku kāk ye looi ebēn aacie rōm.

⁹ Raan cī gam nōñ adhil puōu miēt tēnē Nhialic, rin bī ye juak bī yāth nhial, ¹⁰ ku raan ajak adhil puōu miēt tē dhuk Nhialic ye piny, rin ajak abī lōōny wei cīmēn yōōk tim. ¹¹ Akōl ē ruēl ku atuōnyde ē tim nyop, ku thou yōōk dhēēñ wēn ebēn ku lōōnykē wei. Ku riāāk dhēēñden puōth wēn. Yen ē kē bī rot looi tēnē raan ajak aya, abī mēr wei jaakde cōk.

¹² Raan bī puōu miēt ē raan bī kērac guum ku nūōt ril puōu ē gamde yic, tē lēu yen kēnē, ka bī pīr akōlriēēc ebēn cī Nhialic guiir ke ya ariōp tēnē kōc nhīar ye yōk. ¹³ Na them raan ē kāk rēēckā, ke cīi raan luēl yepuōu ēlā, “Athēm kēnē abō tēnē Nhialic.” Rin acīn raan lēu ye bī Nhialic cōl aloi kērac, ku yeen guōp acie raan ē them kērac. ¹⁴ Ku raan aye them kērac ye wīc yepuōu ye thēl wei ku deep. ¹⁵ Kērēec ye wīc yepuōu yen ē bēn rēēr kēya yet bī dhiēth adumuōōm, ku adumuōōm yen ē bēn dīt apei yet bī thuōōu bēēi.

¹⁶ Miēthakāi nhīaar duōkkē rōt cōl aaye math nyīn, ¹⁷ kuat kāpath la cōk ye yōk, nadē ke gēm yī aa bēn nhial tēnē Nhialic, Acīēñ cak kāk ē ruēl nhial, ye ruēlden rōt waar ku yeen acie rot waar. ¹⁸ Acī tak ē rot bī yo gām pīr ē yam dhēl wēt ē yic, ku buk rēēr tuēñ kēriēēc nhom ebēn.

Pīn ku luoi

¹⁹ Muōkkē kēnē wenhīim miēthakāi nhīaar ke! Raan ebēn adhil kāñ lac apīn, ku cīi guo jam ē path, ku cīi puōu ē lac dak aya. ²⁰ Riāñ ē puōu acīi pīr la cōk wīc Nhialic ye bēēi. ²¹ Kēya, pālkē luoi kāk la bīth ē kōc yōōr gup, ku kuat luoi kērac ebēn. Gamkē Nhialic

piäthkun ebën, ku wēt puōth cī tāāu wepuōth bī we luōk.

²² Na yakē wēt Nhialic piŋ ku cāk loi, ke wek aa rōt math. Kēya, luōikē kecīt tēde. ²³ Kuat raan ē wēt kēnē piŋ ku cīi looi acīt raan rot tiŋ macar yic. ²⁴ Ee guāpde ŋiēc tiŋ apath, ku na le jāl macar lōōm ke gō nhom määŋ tē cī ye cak thīn. ²⁵ Ku raan ē lōŋ path tiŋ ku dōt yic yepuōu, lōŋ puōth Nhialic yo gēl buk kārēc cīi loi, acīi cīt kēnē, acīi ye piŋ ē path ku mēr nhom ye, ku looi kecīt tēde. Raan cīt kēnē abi Nhialic dōc kuat kāk ye looi yiic ebën.

²⁶ Ye raan tak lōn theek yen yath? Na cīi raan liemde dut ka cīn yanh theek. Ku ē rot math ē rot. ²⁷ Thēk puōth ye Nhialic Wāda gam akīn, kony abēer ku lēer ē ŋāānden yic, ku tiit rot kāk rēc ye tō pinyinhom.

2

Duōkkē kōc ye tekyiic

¹ Miēthakāi, kōc cī wēt Bānyda Jethu Krītho la dhēēndīt apēi gam, wek aadhil kac thōōŋ nhūim kuat ē kāk yakē ke looi yiic ebën. ² Tēdē, tē bī raan cī ŋiēc ruk apath tēnē amat, ku bō raan ŋōŋ cieŋ alanh cī riāāk aya. ³ Na ye raan cī ŋiēc ruk yen ŋic tiŋ ē rot ku lēk ye ēlā, “Bāār nyuc tēn tēpath,” Ku lēk raan ŋōŋ nyīn, “Lōōr kāāc tēēn,” Nadē ke luel, “Lōōr nyuc piiny tēēn yacōk.” ⁴ Ke yīn ala guōp awuōc cī yīn kōc tek yiic, ba kōc kōk luōk wei, ku kēnē ē luoi cīi path.

⁵ Piēŋkē miēthakāi nhiaar, Nhialic acī kōc ŋōŋ nyīn kuēny bei pinyinhom bīk ajīēek ē gamden yic, ku ye bāāny pan Nhialic kēden, bāāny cī Nhialic lueel lōn bī ye gām kōc nhiaŋ ye. ⁶ Ku wek aacī kōc ŋōŋ nyīn dhōl gup. Ye yīŋa, bī we thany nhūim piny ku thelkē we tēnē bēny luk? Ajīēek! ⁷ Aa keek, kek aa kōc jam wēl rēc rin puōth raan cī wek wētde gam.

⁸ Abī ya kēpath yen luōikē tē theek wek lōŋ bāāny Nhialic ye yōk athōr thēer wēl Nhialic yic, “Nhiar raandun akeu nhom cimēn nhiēer yīn rot.” ⁹ Ku na cākē kōc ye thōōŋ nhūim ē luōidun yic, ke wek aala gup awuōc, ku lōŋ abī we tēm awuōc raan cī lōŋ dhoŋ kōu. ¹⁰ Kuat raan ē lōŋ tōk dhoŋ kōu kam ē lōōŋ, ee lōōŋ dhoŋ kōth ebën. ¹¹ Ku yen tōōŋ, yen ē ye lueel ēlā, “Duk tiŋ raandā kār,” ku lueel aya, “Duk raan nāk.” Rin na cāk alōn kēc yīn tiŋ raandā kōōr ku yīn acī raan nōk, ke yīn acī lōŋ dhoŋ kōu. ¹² Ye jam ku lui yī ŋic rot lōn bī yī dōm ē lōŋ yo gēl buk kārēc cīi loi. ¹³ Rin tē le Nhialic luk looi tēnē kōckā, acīi raan cie wēt ye pāl piny bī ŋuāān. Ku pēl piny wēt yen aril tēnē luk.

Gam ku luoi

¹⁴ Miēthakāi, ye kēpiath ŋō tō thīn bī raan aa lueel ka la gam, ku aacīi kāk yeke looi ye nyuōōth? Lēu gam kēnē bī ye luōk? ¹⁵ Na lō miēthakui cī gam ku aacīn miēth camkē ku alēth cenkē ke. ¹⁶ Ye kēpiath ŋō tō thīn tē lēk yīn ye ke ēlā, “Miēthkē ku bāk kuēth, tēdē ke luel, ruōkkē alēth dhīl bī wiir we cīi nāk!” Ku acīn kāk ca gām ke kāk wīckē ke ē piērden yic? ¹⁷ Kēya, gam ē rot ku cīn yic luoi path, ka cīn yic pīr.

¹⁸ Ku abī raan ya lueel, “Raandēt ala gam ku raandā ala luoi,” Ku aba dhuk nhom ēlā, “Nyuōth ya raan cīt kēnē la gam ku cīn luoi? Yīn aba nyuōth gamdiē kākkiēn ya looi yiic.” ¹⁹ Ye gam lōn ye Nhialic tōk? Apath. Aye jakrēc gam aya, ku lēth ke ke cī riōōc. ²⁰ Yīn raan ril nhom! Wīc bī nyuōth yī lōn gam cīn yic luoi acīn koony? ²¹ Abaram Wādandīt thēer, cī cōk piny Nhialic nhom kēdē? Ee luōide yen ē cōk ye piny, wāār juēer yen manhde Ithāk ariāk nhom tēnē Nhialic. ²² Kēckē tiŋ gamde ku luōide aacī luui kedhie, ku gamde acī luōide cōl ala cōk. ²³ Ku kē cī

lueel athör theer wël Nhialic yic aci ya yic, “Abaram aci Nhialic gam, ku rin gamde yen aci Nhialic ye bën tñj ke la cök yenhom.” Ku ye Abaram col aye mäth ë Nhialic. ²⁴ Cäk tñj, ee rin luoi path yen ë raan col ala cök ë Nhialic nhom. Ku acie gam ë rot.

²⁵ Ku ë yen ë ye tēde kek adējōj col Rayāp wäär kony yen anēm kōc Itharel. Wäär, lor yen ke paande, ku kony ke bik röt kwal ë dhël dēt.

²⁶ Kēya, cimēn guōp cīn yic wēi, ee kē cī thou, yen ë tēnē gam cīn yic luoi path, ee kē cī thou aya.

3

Dut liemdu

¹ Miēthakāi, acie we ebēn wek lēu ye bāk aa kōc ë piōōc. Tēcīt tē njēckē ye, yook kōc ë piōōc, luōnda abī yic riēl apeī tēnē luōj kōc kōk. ² Yook yodhie yok awuōōc looi dhōl juēc yiic, ku na kēc raan awuōc loi kāk ye lueel yiic, ka la cök ku alēu bī rot muk apath alanden.

³ Yōk a mathiānj ŋak thok luōnj bī wētda gam, ku jōlku kuaath tē wīcku. ⁴ Tēdē ke yī tak riān rēēr wūr, adīt apeī ku aye yom ril kuaath, ku alēu raan ye kuaath bī tim koor cīt alau cök nhom, ku jōl geer ke wel nhom tē wīc piānde. ⁵ Yen ë tēde ke liep, akoor, ku alēu bī yenhom lēc kākken dīt ril yen.

Thōōnj ror dīttet lāäu yic apeī, ku aye liem many thiin koor yōt. ⁶ Ku liep acīt mac. Yen ë kānj liāāp ku bī riāāk pinynhom, arēēr yōgup ku ye kuat kārēc ebēn thiāi ë guōp yic. Ee piērda dēēp ë manyden bō kek ye pan mac. ⁷ Acī raan lēu bī lāāi roor mac baai kek ye, cimēn lāāi dīt ku lāāi kor ku diēt ku kāpieny ku rēc. ⁸ Ku acīn raan cie lēu bī liemde njēc mac. Liep arac, acie lēu bī duut, ala yic kērēec kōc nōk. ⁹ Ayeku luōōi bī yōk Nhialic leec, ku lēm yok miēthakāi kōk cī Nhialic Wāda ke cak ke cīt ye. ¹⁰ Wēl alēec

ku lēmlēm aa bēn bei ë thonj tōōj yic. Miēthakāi pēth bī rot looi kēya?

¹¹ Acīn yinh pīu path ku pīu rēc bēēi bei ë tōk kedhie. ¹² Miēthakāi tim cīt ŋaap, acie dhiēth ë mīth tim col Olip. Ku abiēc acie dhiēth mīth tim cīt ŋaap, tēdē ke yinh lēi piēuke bī pīu path.

Njiny ë kānj bō tēnē Nhialic

¹³ Le raan tōk kamkun njic kānj ku ye wēl deet yiic? Adhil nyuōōth ë piērde yic, ku luoi path cīn yic nhi-aam rin njēēc ë kānj. ¹⁴ Ku na ye tiēel yī reem puōu apeī ku ye rot nhiēr kānj ë rot, ke yī duk yic dhāl ba jam ë nhiaam. ¹⁵ Njiny kānj cīt kēnē acie bēn pan Nhialic, ee kēn pinynhom ë tēn, acīn yic Wēi Nhialic, ee kēn jōnjrac. ¹⁶ Na rēēr tiēel ku kē ye yīn rot nhiēr kānj ë rot thīn, ke aliāāp ku kuōc luoi, ku kuat kārēc ebēn arēēr thīn aya.

¹⁷ Ku njiny kānj bō nhial, tuenj ala yic dōōr ku ala yic dhēēnj, ku gem rot tēnē Nhialic, athiānj ë lier puōu, ku aa kāpath kek aaye yōk thīn, aciī kōc ye tek yiic, ku aala cök. ¹⁸ Ku kōc dōōr looi, aa kāk la cök yōk dōōr yic.

4

Thānkē rōt Nhialic

¹ Ye tēnen yen ye akēēk ku agōth ë kamkun bēn thīn? Aa bēn tēnē kāk wiēckē ke thōr wepuōth, kāk we col agōth ë kamkun. ² Wek aa wīc kānj, ku aa cāk ë yōk, wek aaci rōt guiir bāk nāk. Wek aa wīc kānj ë riēl ku na cākē ke yōk, ke wek aa gōth ku thārkē, kē wiēckē acāk bī yōk rin kēc wek Nhialic thiēc bī gām we. ³ Ku na thiēckē, ka cāk yōk, rin tē ye wek ye tak thīn tē wīc wek ke, aciī path. Ayakē thiēc ë kākā rin miēt ë piāthkun ë rot. ⁴ Kōc cī jai Nhialic! Kuōckē lōn na yīk raan yepuōu kāk pinynhom, ke raan ë raan ater tēnē Nhialic. Kuat raan ye wīc bī ke nhiaar kāk ë pinynhom, ee ya raan ater tēnē

Nhialic. ⁵ Duškkë ye tak lən cïn yen yic tš athör theer wël Nhialic yic ye lueel ëlä, “Nhialic awic wëikua bïk aa kãkke ë rot.” ⁶ Ku dhëëŋ cï Nhialic gãm yo adit alanden. Ku yen aye athör theer wël Nhialic lueel, “Nhialic aman nhiam ku ë dhëëŋ gãm kɔc lir pušth.”

⁷ Këya, thänkë röt Nhialic. Yakë jɔŋrac thany wei bï kat weləm. ⁸ Bãkkë ë Nhialic lšəm ku abi thišk kek we. Miëëtke wecin bei kãrec yiic wek kɔc la gup adumušəm! Wušnykë wepušth wei wek kɔc pušth rou! ⁹ Riããkkë pušth awušöckkun cãk looi yiic, dhiaaukë ku ŋɛrkë yiic. Calkë dɔl aye dhiëü. Calkë miët ë piãndun aye riããk ë pušu! ¹⁰ Dhuškkë röt piny ë Nhialic nhom, ku abi we jat nhial.

Duk menhkui nyieny

¹¹ Miëthakäi duškkë röt ye nyieeny kamkun, kuat raan bi menhkën nyieeny ë path, tädë ke luk wei, ee löŋ yen aye dhöl ku lueel ka cï path. Ku na luel kërác rin ë löŋ ka cï thek, ku ye rot looi ciët yïn dît tënë löŋ. ¹² Ee Nhialic rot yen ë löŋ gãm kɔc, ku ë yen kɔc lušk wei. Yen ee raan kony ku nëk aya. Ye tak ye yïn ë ŋa ba menhkui lušk wei?

Duškkë ye tol

¹³ Piëŋkë kë lueel ëmën, ayakë lueel, “Ya akölë, tädë keye nhiäk yok abi la keny ë gen dët yic, yok aabi la rëer ë tšën ë ruššn tók, ku lok luui buk wëü juëc yök thïn.” ¹⁴ Yïn akuc kë bi rot looi tënë piërdun nhiäk, yïn acit tol ë mac, ë guɔ bën nhial kam thïn-nyööt ku go liu. ¹⁵ Kë lëu ba ya lueel akïn, “Na wic Nhialic, ke yok aa pïr buk kënë looi ku kënë.” ¹⁶ Ku ëmën wek aa nhiam ku yakë tol, nhiam diit kënë ëbën arac. ¹⁷ Këya, raan ŋic këpath bi looi, ku acii ye looi ala gušp awušc dît tet.

5

Lëk tënë Ajjëek

¹ Ku ëmën, wek kɔc la kãŋ, piëŋkë wëtidië! Ŋɛrkë yiic ku dhiaaukë ë kãrec bi bën weyiëth aköldä! ² Jaakdun aci riããk, ku alãthkun aaci aruɔp cam. ³ Mïlšöŋkun tšc ku mïlšöŋ thith aaci keth, ku keth kënë yen abi dît piãndun nyuöoeth aköldä, ku abi we nyop cimën mac. Wek aaci kãjuãc kušöt yiic ë nïnkä. ⁴ Wek aakëc kɔc lui dušmkun yiic riɔp. Piëŋkë keröt. Dhiën kɔc ë rapkun tem aaci Nhialic Madhəl dööt. ⁵ Piërdun pinyinhom tën, athiãŋ yic miët piãndun ë röt. Wek aci cuai ciët we bi nök aköl yai. ⁶ Wek aci kɔc cïn gup awušc tëm awušc, ku nãkkë ke ke këc jai ë wëttdun.

Pël rot piny ku Röök

⁷ Miëthakäi, gušömkë yet tš bi Bänyda bën. Tiëŋkë, raan puör ee yepušu päl piny bi rapken wäär ci puur duömde tiit bïk lušk apath. Ee tiit yet bi ruël thök bi deŋ bën tueny läkëer. ⁸ Ke week aya, wek aadhil röt päl piny, ku kããkkë ë cök rin aköl bën ë Bëny aci thišk.

⁹ Miëthakäi, duškkë röt ye lom kamkun bi Nhialic we cï luk wei. Alušk luk aci thišk, abi guɔ yëët. ¹⁰ Miëthakäi, na ci kãrec we yök, ke we pël röt piny cimën kɔc wäär ë kãk Nhialic tiŋ ë wël Nhialic lëk kɔc. ¹¹ Cimën ŋic wek ye, aayeku cɔl aaye kɔc ci döc ë rin ci kek gum. Wek aa we ci tš ci Jop guum thïn ku deet yepušu piŋ, ku wek aaci kë ci Bëny bën looi tiŋ, Bëny la ŋuëën ku nhiër.

¹² Kë tuenŋ miëthakäi, duškkë mël ye kuëëŋ rin pan Nhialic. Tädë ë rin piny, tädët ë rin kɔk ë path. Luel, “Yëë,” Të cï yïn ye gam, ku luel, “Yëi,” Të këc yïn ye gam. Na cãk loi këya ke wek aabi tëm awušc.

¹³ Na le raan tók kamkun rëër ater yic ka adhil röök. Na le raan

töönj mit pušu, ke cəl aket waak
 aλεεc. ¹⁴ Na le raan tuany ë we
 ka dhil kəcdit akut kəc cī gam cəl
 bik röök rienke, ku təkē ë miök.
¹⁵ Röök kënë cī looi ku le yic gam
 ril, ka bī raan kony bī pial rin abī
 Bēny cəl apuəl, ku na le adumuššm
 cī looi ka pəl piny. ¹⁶ Kēya, lakkē
 adumuššm cāk looi ë kamkun, ku
 ye ηək röök rin ë ηək rin bī we kony.
 Röök ë raan path cəl aril apeī bī kəc
 kony. ¹⁷ Elija raan kāk Nhialic tīj
 a ye raan ë path cit yo. Ee cī röök
 apeī bī deŋ cī tueny. Ku deŋ akēc
 bēn tueny pinynhom run kadiäk ku
 abak. ¹⁸ Na lä ke ben röök bī deŋ
 tueny bī wal cil ku lok rap pinyn-
 hom.

¹⁹ Miēthakāi, na päl raan tök
 ë kamkun gam ë yic, ku dhuk
 raandēt ë raan kënë thīn, ²⁰ muškkē
 kënë nhom, kuaat raan bī raan lä
 gušp adumuššm dhušk ciēen bī
 käreεc ye ke looi pušl, ke yeen abī
 wēi kony thou yic. Ku abī pəl piny
 adumuššm juēc bēi tēnē ye.

Athör tueŋ cī Pīter gōt Wēt nhom

Athör tueŋ cī Pīter gōt ēcī gāt kōc cī gam, kōc cī Nhialic kuany. Kōckā aake cī thiēi wuōt kōk yiic pan Athia. Wēt gēt yen athōōr ē rin bī yen kōc bī ye kueen dēet puōth bīk gum, wēt ye ke nōk rin cī kek gam. Aaye Pīter lēk Wēt Puōth Yam ē rin Jethu Krītho, raan cī thuōnde ku jōn rot ku kēden cī thōn bō, ke cōl anjōth.

Ku rin ē wēt kēnē adhilkē gam bīk kepuōth dēet ku guumkē rin ē gamden yen athem. Ku ŋickē lōn bī ke riōp akōl le Jethu raan cī lōc ku dōc dhuk.

Na cōk alōn ye Pīter ye lēk ke bīk kepuōth aa dēet, tē yōk kek kārēc, aye lēk ke aya, bīk pīr ke cīt kōc Raan cī lōc ku dōc.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-2

Lēk rin kuōny Nhialic 1:3-12

Kāk dhilkē looi rin Pīr ē Yam 1:13-2:10

Kē ye kōc cī gam kony riāāk yic 2:11-4:19

Kuōny kōc cī gam 5:1-11

Muōth ciēēn 5:12-14

¹ Ÿen Pīter atuny Jethu Krītho, Ÿen agēt tēnē kōc cī Nhialic kuany, cī thiēi bēēi kōk yiic pinyhom cīmēn Pontuth, Galatia, Kapadokia, Athia ku Bithinia. ² Wāda Nhialic acī we kuany rin yen kēden wīc thēer. Ku Wēi Nhialic acī we looi bāk aa kacke, ku kēya bāk Jethu Krītho theek, raan cī thou rin bī adumuōmkun pāl piny. Bī dhēēŋ ku dōrdit rēer kek we.

Njōth akōlriēēc ēbēn

³ Ÿok aa dhil Nhialic Wun Bānyda Jethu Krītho leec. Ku rin lier piānde tēnē Ÿo, acī Ÿo yiēk pīr ē yam, jōn cī yen Jethu Krītho jōt thou yic, ku kēnē ē Ÿo cōl anjōth. ⁴ Anjicku lōn bī Ÿok kāk ye Nhialic tāu kacke yōk.

Kākkā aaye muk nhial paande apath ē rienkun. Aaye tōōu tē cīi kek bī dhiāth thīn, tē cīn kē bī ke rac ku cīn kē nyēi ke thīn. ⁵ Aa tōōu ke ē rienkun, rin le wek gam bī we tiit ē riel Nhialic. Ku kēya wek aabi luōk akōldā cīt tē cī Nhialic guiēr ye.

⁶ Mietkē puōth rin kē cī Nhialic looi, cōk alōn bī wek puōth aa riāāk ēmēn rin kajuēc bāk ke guum. ⁷ Ku kē ye wek gum, ee lōn bāk nyuōth lōn ye gamdun yic. Agut milāŋ tōc, ye raan lēu bī rac, aye kaŋ tāāu mēec bī them. Kēya, gamdun tēnē Nhialic wār milāŋ adhil them aya bī tīŋ lōn bī wek puōth riel. Ku Nhialic abi we cōl ayōk lēc ku duaar akōl le Jethu Krītho dhuk. ⁸ Na cōk alōn kēc wek ye kaŋ tīŋ, ka nhiarkē. Cōk alōn cīi wek ye ye tīŋ ēmēn ka ya ke gam. Ku acīn wēl puōth ye wek miēt piāndun teet, ⁹ rin wek aa kuōny wēikun yōk, kēnē yen ye yōk gam yic tēnē ye.

¹⁰ Kōc kāk Nhialic tīŋ cī we lēk rin dhēēŋ Nhialic, acik wīc apēi bīk kuōny wēi kēnē ŋic. ¹¹ Ku Wēi Krītho rēēr kegup acī ke nyuōth tē bī Krītho guum thīn, ku kăpuōth bī rōt looi, ee kēnē cōk. Ku acik them bīk ŋic ye nen bī kēnē rot looi, ku yeŋō bī ye nyuōth. ¹² Acī Nhialic nyuōth kōc kākke tīŋ lōn kāk yekē ke lueel aacie kāk ē kuōnyden, aa kāk kony ē we. Kāk yakē ke piŋ ēmēn aacī atuuc ē Wēt Puōth Yam jam riel Wēi Nhialic cī tuōōc nhial pinyhom. Kākkā aacī atuuc nhial bēn aa wīc aya bīk ke deet yiic.

Pīr ē Yam

¹³ Kēya, cōkkē rōt piny rin ē luoi. Duōkkē rōt cōl amēr dhōl kōk. Nāthkē ke ye dōc bī Nhialic gām we akōl le Jethu Krītho bēn. ¹⁴ Thēkkē Nhialic, ku duōkkē piērdun cōl acōk kākkuŋ yakē ke wīc wepuōth, cīmēn wāār kuc wek Wēt Puōth Yam. ¹⁵ Mēeckē rōt wei kuat kārēc yiic ēbēn akōlakōl, cīmēn cīi Nhialic raan cī we cōl rot ē thiāk kuat kērac aya. ¹⁶ Acī gōt athōr thēer wēl

Nhialic yic ëlä, “Mεεc rot wei kërac yic cïmën mec γεν kek kërac.”

¹⁷Të röök wek tënë Nhialic, ayakë cöl, “Wäda.” Yen ë luk looi cök tënë kəc ëbën, kë cï raan looi yen ë të bï Nhialic luõηde luõk thïn nyooth. Këya, rëërkë ke we thek Nhialic piërdun yic pinynhom ë tën. ¹⁸Rin wek aa ηic kë cï we wëër bei pïr wäär yic, pïr cïn kë kuany thïn wäär cäk ηic tënë wärkun dit. Ku wek aa we këc waar kën yäi, cïmën ye miläj tïc ku miläj thith yäi. ¹⁹Ku wek aaci waar rin cï Krïtho rot gam bï nõk, ku kënë ajuër thiek yic apeï, ee cït manh amääl cïn kë diu yeguõp. ²⁰Nhialic ëcï Jethu ləc ke piny ku nhial këc cak, ku cöl ajöl ηic ë nïnkä riënkun. ²¹Ku ë Jethu yen aci wek Nhialic gam, Nhialic ë jöt ye ran yic ku yïk duaardit apeï. Ku këya, wek aa la gam ku ηõth tënë Nhialic.

²²Ku ëmën wek aaci la cök rin theek wek yic, ku bäk miëthakun anhiaar ayic, nhiarkë röt kamkun apeï piäthkun yiic ëbën. ²³Wek aa dhil röt nhiaar, ku rin wëtden rëër thïn akölriëëc ëbën, aci Nhialic we cöl aa ben dhiëëth, dhiënh mïth raan cie thou cïmën kəc ke dhiëth yo.

²⁴Cïmën ye athör theër wël Nhialic ye lueel ëlä, “Raan ëbën acit noon ë riël, ku kuat këden path ëbën, acit yõk ë tēη.

²⁵Ku wët cï Bëny lueel ë ya yic akölriëëc ëbën.”

Wët kënë ë Wët Puõth Yam ye atuuc lëk kəc.

2

Alë pïr ku kəc yam Nhialic

¹Këya, pälkë luoi kërac ëbën, pälkë lueth ku ruëëny, ku duõkkë wëpuõth ye yiëk këpëth kəc kők. Ku duõkkë kəc kők ye lëk gup wël rac ë path. ²Luoi kë röt bäk ciët mïthkor ye ciek path ke muk. Yakë ciek path

wïc akölaköl, ciek ë wëikun ku bï wëikun dit ke we ηic Nhialic. ³Rin aci gõt athör theër wël Nhialic yic ëlä, “Acäk yök ë röt yen të pëth Bëny thïn.”

⁴Bäkkë tënë Bëny, Bëny yen cït alel pïr wäär cï kəc jai, ku aci Nhialic kuany ke ye këpath apeï.

⁵Ku week aya, cït aleel pïr, wek aa buth bäk aa luan wëi. Ku bäk aa kəc la cök lëu ye bäk käk wëi cï Nhialic gam juër ye rin Jethu Krïtho. ⁶Rin alëu raan bi kuen athör theër wël Nhialic yic, ee yen ye lueel thïn ëlä, “γεν aci alel ril path apeï kuëny bei aleel yiic,

ku tääu Jeruthalem ë yam ke cït mën, ku raan bï ηäthde tääu alel kënë kou acii guõp bï yär.”

⁷Alël kënë apath apeï tënë wek kəc cï gam, ku tënë kəc këc ye gam. “Alël cï kəc ë buth kuc lön cïi yen path

yen aci bën alel path apeï tënë aleel ëbën.”

⁸Rin aci gõt aban dët yic athör theër wël Nhialic yic ëlä, “Kënë yen alel bï kəc kecök dëeny, ku ee yen kuur bï keek cöl awiëëk.”

Aa kecök dëeny rin këc kek wët cï Nhialic lëk kəc gam. Ku kënë yen ëcï Nhialic guir tënë ke.

⁹Wek aa kəc cï Nhialic kuany ku wek aa kəc käk Nhialic aya, yen bënyηaknhom, wun cï ləc bï Nhialic luõõi, kəc ë Nhialic. Nhialic aci we cöl bei muõõth yic ku bäkkë γerden dhëη apeï yic. Rin bäk käkken puõth ye ke looi lëk kəc. ¹⁰Wek aa we cie kəc Nhialic, ku ëmën wek aa kacke. Wek aa we kuc ηuëën ë Nhialic, ku ëmën wek aaci të ye Nhialic kəc ηuään thïn ηic.

¹¹Mäthkië, wek aa yõk puõu ëbën, wek kəc pïr ke we cït jõöl pinynhom ë tën. Duõkkë wëpuõth ë yiëk kërac ye guäpkun ke wïc, kërac thär kek wëikun. ¹²Piëërkë ë pïr

path kam kɔc kuc Nhialic, ku na cɔkkɛ ya lueel lɔn ye wek luui kɔrɛc, ka bi kɔpuoθ yakɛ ke looi tɨŋ bɨk Nhialic leec akɔl le yen bɛn.

¹³ Rin bi wek kɛ cɨ Bɛny looi buoθh yic, thekkɛ bɔny mɛc baai, bɛnyŋaknhom yen dɨt, ¹⁴ ku bɔny kɔk cɨ ke luɔsi bɨk kɔc kɔrɛc looi aa tɛm awuɔc, ku leckɛ kɔc kɔpath looi. ¹⁵ Rin Nhialic awɨc we ku bɔk kɔc we jɔam gup rin kuc kek kɔŋ, cɔl aabit tɛ tɨŋ kek we ke we loi kɔpath. ¹⁶ Wek aacie aloony ɛ kɔc kɔk. Ku duɔkkɛ kɛnɛ cɔl akum kɔrɛc yakɛ ke looi kɔθh. Wek aa loony ɛ Nhialic luɔsi. ¹⁷ Thekkɛ raan ɛbɛn, ku nhiarkɛ miθthakun cɨ gam. Thekkɛ Nhialic ku thekkɛ bɛnyŋaknhom.

Kɛ ye gum Jethu nyuoθh yɔ

¹⁸ Kɔc luoi aa dhil wɛt ye bɔnyken lɛk ke piŋ, ku thekkɛ ke apeɨ. Luoi kɛ kɛnɛ tɛnɛ ke ɛbɛn, bɔny ŋic we ciɛɛŋ ku bɔny kuc we ciɛɛŋ aya. ¹⁹ Na gum arɛɛm ke cie awuɔcdun ca looi, ke yi ŋic Nhialic yɨpuɔu, ke yɨn abi Nhialic dɔɔc. ²⁰ Ye lec ŋɔ tɔ thɨn tɛ bɛŋ yi ku gum arɛɛm rin awuɔc ca looi? Ku na gum arɛɛm rin kɛpuoθh ca looi, ke yɨn abi Nhialic dɔɔc. ²¹ Ee gum kɛnɛ yen ɛ cɔl Nhialic yi, rin Kritho aci gum ɛ riɛnkun, ku nyuth we tɛ bi wek guum thɨn cimɛnde, rin bi wek dhɔlde buoθh yic. ²² Acɨn awuɔc cɨ kɔŋ looi ku akɛc lueth kɔŋ lueel ɛ thuɔŋde. ²³ Wɔar ye kek ye lɔat, akɛc bɛn adhuk nhom ɛ wɛl rɛc. Ku wɔar bɛŋ ye akɛc kɔc bɛn riɔac lɔn bi yen kɛde guɔr, aci rot bɛn tɔau ɛ Nhialic cin yen luk looi ɛ cɔk. ²⁴ Kritho acɔ awuɔc jɔt, awuɔc kɔrɛc cuk ke looi, wɔar reem ye tim cɨ riɨu kɔk, rin bi yɔk luoi adumuɔm puɔl ku piirku ɛ piir la cɔk. Ku tɛtɔok juɛc cɨ yiɛk ye aaci we waar ɛ thou yic. ²⁵ Wek aa we cit amɛl cɨ dhɛl baai, ku ɛmɛn wek aaci dhuɔk ciɛɛn, bɔk raan diɛr ɛ

we cimɛn ye abiɔok diɛr amɛlke buoθh, raan wɛikun tiit.

3

Diɔar ku Rɔorkun

¹ Kɛlɔ aya, wek diɔar wek aa dhil rɔt thɔn rɔorkun. Rin na le raan tɔ kamken ke kɛc wɛt Nhialic gam, ka bi luoiɔdun path cɔl agɛm, ke cin wɛt lɛk ke. ² Rin aabi piirdun path ku tɛ theek wek ke thɨn tɨŋ. ³ Duɔkkɛ rɔt loi bɔk dhɛŋ rin kɔjuɛc ye ke tɨŋ wegup ayeer kepɛc. Cimɛn tɛ ye wek wenhɨim guɨɛr thɨn. Ku ciɛŋkɛ mlɔɔŋ tɔc ku alɛθ path juɛc kɔk. ⁴ Duɔkkɛ ye luui kɛya, ee kɛ rɛɛr yɨpuɔu alɔŋthɨn yen ɛ tɛ dhɛɛŋ yɨn thɨn nyuɔoθh, dhɛɛŋ la yic athɛɛk ku liɛr ɛ puɔu cie rot ɛ waar tɛ cɔk yɨn dhiɔp. Ku ee yen dhɛɛŋ ye Nhialic tɨŋ ke path apeɨ. ⁵ Diɔar theɛr wɔar path Nhialic nhom ciɛŋ ke ŋickɛ apeɨ lɔn bi Nhialic kɛ cɨ thɔn dhiɛl looi, aake cɨ rɔt thɔn rɔorkun ku ee kɛnɛ yen ɛ ke cɔl adhɛŋ. ⁶ Thara acit ɛ diɔarkɔ, ɛ ye kɛ cɨ Abaram lɛk ye bi looi, looi. Ku tɛ jɛɛm yen tɛnɛ ye, aye lueel bɔnydiɛ. Wek aa cit Thara ɛmɛn tɛ looi wek kɔpath tɛnɛ kɔc kɔk, ke cin kɛ riɔc wek.

⁷ Ku wek rɔor aya wek aa dhil ciɛŋ apath kek diɔarkun, ku ŋickɛ lɔn diɔar aaci ril cimɛn rɔor. Yakɛ ke ŋic ciɛɛŋ ku thekkɛ ke rin keek aabi miɔc path Nhialic yɔk aya cimɛndun. Luoi kɛ kɛnɛ rin bi rɔorkun la cɔk.

Kɔc cɨ gam aa gum rin luoi kɔpath

⁸ ɛmɛn awiɛc ba wɛt lɛk we wit. ŋickɛ ciɛŋ kamkun, ku ye ŋek diɛr kɛrɛɛc bi ŋek yɔk. Nhiarkɛ rɔt cimɛn ŋek ke wɔmɛnhɛ. Liɛr puɔu tɛnɛ kɔc ɛbɛn. Ku dhiɛlkɛ rɔt dhuɔk piny. ⁹ Na lui kɔc kɔk yi kɛrac, ke duk col tɛnɛ ke kɛrɛɛc dɛt. Na ye raan dɛt yi wɛi kɛrac, ke duk wɛi kɛrac aya. Na loi kɔc kɔrɛc tɛnɛ yi ke yi thiɛc Nhialic bi ke dɔɔc. Yen

ee kën cöl Nhialic yī rin bī yīn dācde yök.

¹⁰ Cīmēn ye athör theer wēl Nhialic ye lueel ēlä,

“Raan wīc pīr path ku wīc bī pušu miēt,

ke cie jam wēl rēc ku cīi lueth ye lueel.

¹¹ Ku adhīl luoi kārēc pušl ku looi kāpath,

adhīl them piānde ēbēn bī njēc cien apath kek kōc kōk.

¹² Rin Bēny ee kōc path tiit ku ee rōkken piņ,

ku Nhialic ee yenyin pēn kōc kārēc looi.”

¹³ Yeņa bī cōl agum tē wīc yīn ye yīpušu ba kēpath looi? ¹⁴ Na cōl kōc kōk yī agum rin looi yīn kāpath, ke kēpath yen aloi rot tēnē yī. Duk riōc ē ke ku duk ye diēr, ¹⁵ ku calkē Krītho aye Bēny piērdun yic. Rēēr ke yī cī rot guir akōlakōl ba kōc yī thiēc tēt kē yakē njōth tō wepuōth wek kōc cī gam. ¹⁶ Ku duk kōc ē thany riēl bīk gam, kuēc tēktēk raan dēt nom. Loi kēya ba cīi ye yök yīpušu lōn le yen awuōc ca looi, rin bī kōc man tēpuōth ciēņ wek thīn rin ye wek kōc buōth Krītho gup yār kāk yekē ke lueel. ¹⁷ Anjēēn ba gum rin kēpuōth ca looi tē wīc Nhialic ye ba gum, tēn tē bī yīn gum rin luoi kērac. ¹⁸ Krītho aci thou arak tōk rin adumuōmkua. Yeen ē cīn awuōc cī looi, ku aci nōk bī thou riēnkua yōk kōc la gup adumuōm bī yō wat nhīim tēnē Nhialic. ¹⁹ Ku yeen, aci jam wēt Nhialic tēnē wēi mac. ²⁰ Wēikā aa wēi kōc wāār cī jai wāār tiit Nhialic ke bīk kepuōth dhuōk ciēēn adumuōmken, wāār guir Noa riānde. Kōc lik ke cī la riāi yic, kōc kabēt, kek aaci Nhialic bēn kony aboor yic. ²¹ Ku kēnē aci miōc nom, miōc nom yen aye Nhialic yō kony ēmēn, rin Jethu Krītho cī jōt ē thou yic. Tē jīēm yōk miōc nom, yōk aaci jam rin acol ye laak wēi kōc gup, miōc nom wētde yic yōk

aa rōt thōn Nhialic ke pušn yer. ²² Ku Jethu Krītho atō pan Nhialic ēmēn ke rēēr cuēny ē Nhialic. Ku yeen amēc kāk la riēl ku atuuc nhial ēbēn.

4

War pīr yic

¹ Kēya, Krītho ēcī reem ku guum apeī. Ke week, wek aa dhīl rōt guir bāk gum cīmēnde. Na rem raan ku guum, ka cī yepušu wēl wēi adumuōm yic. ² Ku ēmēn le tueņ wek aadhīl pīr tēcīt tē wīc Nhialic ye thīn, ku acie tē wīc piāthkun ye thīn. ³ Wek aaci rēēr tēbāār ke we loī kāk ye kōc kēc Nhialic gam looi. Wek aa rēēr ke we yīk wepuōth kāk bal ku dēņ ē māāu, ku luoi kārēc kōc cōl ayār gup, ku duōr jak cī kiēt cīi ke wīc. ⁴ Ku rin cīi wek rōt ye māt ke bāk aa luui kārēc kōc yōōr gup aya, ee ke gōi ku jīēm kē wegup apeī wēl lueth. ⁵ Ku keek aabi dhiēl kōōc Nhialic nom yen luk looi tēnē kōc pīr ku kōc cī thou, bīk tēt ye lōn puōth kāk cik ke looi. ⁶ Raan cī lōc ku dōc aci Wēt Puōth Yam lēk kōc cī thou, kōc wāār cī Nhialic luk looi tēnē ke wāār pīr kek, cīmēn ye yen luk looi tēnē raan ēbēn. Wēt Puōth Yam ēcī Jethu lēk ke rin bī wēiken pīr ē tōk kek Nhialic.

⁷ Tē bī kāk loī rōt ēmēn thōk ēbēn aci thiōk. Cōkkē wepuōth ku rēēr kē ke we tīr nhīim bāk lēu bāk rōōk. ⁸ Kēdīt apeī kāriēc ēbēn yīic ē nhiēr bī njek-njek anhiar yepušu apeī, rin na nhiar kōc kōk, ke yīn abi kārēc yekē ke looi tēnē yī pāl piņ. ⁹ Lor raan bō paandu pušn cīn yic tiēl. ¹⁰ Na njēc miōc juēc Nhialic cī yīēk yī muk, ke yīn adhīl miōckā luōōi apath bī yīn ke kōc kōk kony. ¹¹ Tē piōōc raan ē kamkun, ka dhīl kōc aa lēk wēt cī Nhialic lueel. Ku raan kony kōc kōk adhīl looi kēya riēl cī Nhialic gām ye rin ee luoi kēnē. Kuat kē ye raan looi ēbēn adhīl looi bī alēc gām Nhialic ē Jethu Krītho,

raan la diik ku riel akölrüec ebën. Yenakan.

Wek aa gum rin ye wek kəc ci gam

¹² Mäthkië, duäkkë gëi rin arεem them ë we guömkë, duäkkë tak lön kë loi rot këne acie kë ci rot kañ looi. ¹³ Miëtkë puöth, wek aa gum ë dhël tön thön kek teward ci Kritho guum thin, rin yen abi ya mië piändun tã le yen bën ke diεekde.

¹⁴ Miëtkë puöth tã ye we lat rin ye wek Kritho buöth. Na loi këne rot ke njëckë lön reër Wëi diik Nhialic kek we. ¹⁵ Na le raan gum ke cii dhil gum rin awuöc ci looi ye yen näk ë kəc, nadë ke ye cuär, ku ye raan aliäap ku ye rot ciεek käk kəc kək yiic. ¹⁶ Këya, na gum rin ye yin raan ci gam, ke yi duk guöp riöc, lec Nhialic rin ye yin raan ë Jethu.

¹⁷ Luk abi Nhialic guo looi tënë kəc emën, ku Nhialic abi luk kañ looi tuen tënë kacke. Na jok Nhialic luk ë yo, ke luk abi dhil riel tënë kəc këc Wët Puöth Yam bə tënë Nhialic theek. ¹⁸ Cimën ci ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Käril aabi röt kañ looi tënë kəc la cök ku bi keek jal kony, na ye këya, yenö bi rot looi tënë kəc adumuööm, kəc kuc Nhialic?”

¹⁹ Kəc gum rin yen kë wic Nhialic tënë ke, aa dhil röt thön Aciëjden kë ci lueel ka bi looi, dhil tiεen nhom. Ku dhilkë la tuen ke loi käpath.

5

Wëet tënë kəcđit ku riénythii

¹ Yen ë raandit, ku yen alëk kəcđit akut tő kamkun ë piändië ebën. Yen aci tã ci Kritho guum thin tin. Ku yen abi diik bi Nhialic nyuöth röm kek ye. ² Wek alëk ë puöu ebën. Calkë röt aaye abiök kəc ë Nhialic ci yen ke we kuany bäk ke kony. Wek aaci Nhialic wic bäk luoi këne looi ke cit luoi ci we mac thin. Duäkkë

luoi kony wek kəc ci gam ye looi rin ariöp ë rot. Luöökë rin wic wek ye bäk ke kony. ³ Duk rot loi ba kəc ci Nhialic tääu yicök ba ke kony aa cieny ciët yin ë bëny mεc ke. Loi rot bi kəc ci gam yin aa kiët. ⁴ Ku tã le Abiöjdit bën ka bi we gam ariöpdit diik cii ben kañ mää.

⁵ Ku wek riénythii yakë looi kë ci kəcđit lëk we. Ku week ebën wek kəc ci gam, wek aa dhil puöth aa lier ku yakë röt dhuök piny bäk kəc kək ya luösi, rin yen ë kë ye athör theer wël Nhialic lueel ëlä, “Nhialic aman nhiam ku ë dhëej gam kəc lir puöth.” ⁶ Dhuökë röt piny Nhialic ril apej cök bi we kony. Ku abi we jat nhial aköl le yen ye tak. ⁷ Duäkkë wenhüm ye yiëk käk wiëckë ke apej, calkë alooi Nhialic, rin ee yen we tiit.

⁸ Pälkë röt piny ku tiëerkë nhüim. Raan aterdun, jöjrac ë la tën, ku le tën, acit köör ci wäth wic raan ciem. ⁹ Rëerkë ke we ril ë gamdun yic. Duäkkë wëtde gam, rin anjäckë miëthakun ci wëtde gam pinynhom ebën, aa gum aya cimëndun. ¹⁰ Ku tã ci wek gum tëthin-nyöot, ke Nhialic nhiar yo apej, yen ci we cöl bäk diikden akölrüec ebën röm, rin ye wek tök kek Kritho, abi këriëc ebën cök tënë we. Ku abi we looi bäk gamdun cii war ku cöl we aa ril puöth akölaköl. ¹¹ Bi Nhialic mεc akölrüec ebën. Yenakan.

Muöth ciën

¹² Wek aa tuöc athör ci Thilath ya kony, wämäath path ci gam. Wek aa yöök bäk riel gamdun yic, ku lueel lön kë ca göt ë dhëej Nhialic ayic, dhil wek reër thin ë puön la cök. ¹³ Akut kəc ci gam Babilon, akut kockkun ci Nhialic kuany aya ke yo, ee we muööth. Ku Marko, manhdiën ci gam ë we muööth aya. ¹⁴ Miäthkë röt muöth kəc ci gam.

Үен ӗ рӱк бӱк рӗер ке дӱр ӗбӗн,
wek кӱс Крӱtho.

Athör ë rou cï Pïter göt Wët nom

Athör dët cï Pïter göt aci gät kəc juéc cï gam pan Athia. Wëtdit ë gët yen athöör, ee lön bik röt tiit käreç ye kəc kək piöç, wël ë kəc thel kək ë bal yiic. Ku kë bi ke kony atö wët Nhialic yic, wët cï kəc cï Jethu Bányda tñj ku piñkë wëtde piöç.

Pïter ë gät athöör rin ye kəc ye lueel lön cï Raan cï ləc ku dəc bi ben dhuk pinynhom. Aye Pïter lueel lön cï Raan cï ləc ku dəc bi ləc dhuk ayic rin acin raan wïc Nhialic bi mää, awic bi raan ëbën luçi käreç puöl.

*Käk tš thïn
Mušt tuenj 1:1-2*

Kəc cï gam aa dhil pïr ke cït cöt ë
Nhialic 1:3-21

Kəc piöç e lueth 2:1-22

Bën ciëen Raan cï ləc ku dəc 3:1-18

¹ Үен Thaimon Pïter, alony ku ya atuny Jethu Krïtho, Үен агët tënë we. Nhialicda raan luäk Үо Jethu Krïtho, raan la cök path apeï, aci Үо ku week Үodhie gäm piöç thöj ë rienke. ² Wek aabi Nhialic nyuöth nhiërde apeï ku cöl we aala döör dït apeï, rin cï wek riël Nhialic ku Jethu Bányda Үic.

*Kəc cï gam aa dhil pïr tš cït cöt ë
Nhialic*

³ Jethu aci Үо gäm käreëc ëbën ë ciëekde, käk wicku ke bi Үok ke pïr cït tš dhil kəc cï gam pïr thïn. Kënë aci rot lëu rin cï Үok Nhialic Үic. Ku ë yen aci Үо cöl buk diëkde ku piathde rəm kek ye. ⁴ Ku këya, Nhialic aci Үо gäm miöç juéc thiék yiic apeï wäär cï thön Үо. Tš luui wek ë ke, ke wek aa puut bei käjuéc ë kəc rac ye kəc kuc Nhialic yiék kepuöth, käk ke rac. Ku këya, wek aabi pïr ciëekde yic. ⁵ Rin cï Nhialic käckä looi ë rienkua, themkë apeï

bäk piath mat gamdun yic. Ku matkë Үiëc ë Nhialic piathdun yic. ⁶ Ku adhiëlkë them apeï bäk duöt ë rot ku gum mat thïn, ku piërkë cït tš wïc Nhialic ye thïn. ⁷ Themkë apeï bäk kəc kək nhiaar piäthkun ëbën ku nhiarkë Nhialic aya. ⁸ Käckä kek aa kəpuöth wïc ke, ku na Үiëckë Bányda Jethu Krïtho, ka bäk muk apeï wepuöth. Ku këne aci we bi cöl acit adakrööt cie piërden ye kuëc nom. ⁹ Ku raan liiu kəpuöthkä tënë ye, athöj kek raan cï cöör cie daai, ku aci nom mää lön cï adumuösmke laak wei.

¹⁰ Këya, miëthakäi, themkë bäk pïr dhël ye nyuöth lön cï Nhialic we ləc ku cöl we bäk aa kacke. Na luçikë këya, ke wek aaci gamdun bi kañ puöl. ¹¹ Ku këlä, Bányda ku ye Aluända, Jethu Krïtho abi we yiék yic dït apeï bäk la bänyden aköriëc ëbën yic.

¹² Këya, wek aaba ya tək nhüim akölaköl bäk käckä aa tak cök alön Үic wek ke, ku cök alön cï wël yith cï ke piöç tënë we teem wenhüim aya. ¹³ Aya tak ë yic ba we ya tək nhüim tš Үot pïr Үен. ¹⁴ Anjic lön bi Үен guo liu pinynhom rin aci Bányda Jethu Krïtho lëk Үа ayic. ¹⁵ Aba them apeï ba dhöl bi wek käckä lök aa tak, aköl le Үен thou, looi.

*Pïter ku atuuc kək aaci ləc Jethu
tñj*

¹⁶ Acie anyiköl takku ë path, yen yeku lëk we wäär ye Үok jam tënë we tš bi Bányda Jethu Krïtho ben dhuk pinynhom kek riëdït apeï. Үok aaci riëlden cï yen rot waan bi ruel bi la diardiar tñj ë nyiënkua. ¹⁷ Үok aa Үо tš thïn ë göt nom wäär leec Wäda Nhialic ye, ku looi bi rot waan bi Үer apeï bi la diardiar. Tšwäär tš Үok ë göt nom, Үok aaci röl piñ, röl bö nhial tënë Nhialic ke lueel ëlä, “Kënë ë Wëndien nhiaar, mit Үен puö tënë ye.” ¹⁸ Үook nhüim guöp, Үok aaci röl këne piñ ke bö

nhial wäär rëer yok kek ye ë gøn Nhialic nhom.

¹⁹ Këya, yok aacii diu wël ci gõt theer, wëlke keye kɔc kāk Nhialic tɨŋ lëk kɔc. Wët kënë athōŋ ke many dëp muösth yic. Ee dëp yet bi piny bak, ku ruel Kritho ë dëp wepusth cimën ye ciëer bak piny ruel bëi pinynhom. Ee këpath yen abäk looi tē tēu wek wepusth kāk keye kē ke piöc. ²⁰ Kē lëukē bak deet yic apei, ee lön acin raan lëu ye bi kāk ye Nhialic nyuöth kɔc kākke tɨŋ, kāk ci ke gõt athōr theer yiic, teet yiic rielde ë rot. ²¹ Rin acin raan kāk Nhialic tɨŋ ci wët Nhialic kaŋ lëk kɔc rielde ë rot. Ee Wëi Nhialic yen ë kɔc kāk Nhialic tɨŋ cök nhüim tē lueel kek wët bō tēnē Nhialic.

2

Kɔc piöc ë lueth

¹ Wätheer kɔc aa lueth keye ye lueel lön ye kek kɔc kāk Nhialic aake ci tuöl kam kɔc, ku kälä, kɔc piöc ë lueth aabi tuöl kamkun aya. Aabi piöc wël lueth bi gam rac kɔc puöth. Ku kɔc piöc ë luethkã aabi kuc lön cii Raan ci lɔc ku dɔc ye Bënyden yen ci ke waar adumuösm yic. Ku luoiden, aabi kek kē rɛc ke guɔ yok thün. ² Kälä aya, kɔc juëc ë Nhialic aabi piöcden rɛc kënë buöth yic, ku rin kãrɛc yekē ke looi, kɔc aabi kuöc aa jam dhël yic ci Nhialic nyuöth kɔc. ³ Rin wïc kek wëu juëc tēnē we kek kɔc piöc ë luethkã, aabi we muör anyikööl yekē keek tör. Ku tētherrɔn agut emën, Nhialic bi luöŋden looi ku yen bi keek rac, arëer ke ci rot guir bi keek tēm awuöc.

⁴ Yen aluel kënë rin Nhialic akëc atuucken nhial puöl wäär looi kek adumuösm. Aaci bën piëer muösth yic tēthuth mec yic apei ke ci ke rek, ke tit aköl bi yen lundit looi tēnē ke. ⁵ Ku kälä aya, Nhialic akëc kɔc theer wäär kuc ye pinynhom bën

puöl. Aci piny bën col abor bi kockã mou ëbën. Ee Noa raan wäär kɔc lëk dhël la cök yen aci bën kony kek kɔc kāk kadhrou. ⁶ Ku Nhialic aya aci gen Thodom ku Gomora bën tēm awuöc, ku cuëny ke bik aa col kek kɔc ku kāk tō thün ëbën. Kënë aci Nhialic looi bi kɔc nyuöth kē bi rot looi aköldã tēnē kɔc cii kuc ë wëtde. ⁷ Ku yeen aci Lot bën kony, rin ye Lot raan path man kãrɛc ye kɔc kāk ke looi. ⁸ Tëwën rëer raan puöth kënë ë kamken, ëcie puöu ye miët akölaköl tē tɨŋ yen kãrɛc ye looi. ⁹ Cit lön ci Bány kãkkã looi, aye nyooth lön aŋic tē bi yen kɔc path kuony thün kāk gumkē ke yiic, ku tēm kɔc rɛc awuöc akölaköl yet aköl lundit, ¹⁰ kɔc ke looi kāk ë bal la bih ye guäpken ke wïc ku kueeckë bääny Nhialic.

Kɔc piöc ë luethkã aa ril nhüim ku aa puöth lac thöök, ku aacie jak puöth tō nhial ye theek, aa yekē ke läät. ¹¹ Na cök atuuc Nhialic la riöldit apei tēnē ke, aacie kɔc piöckã ye läät Nhialic nhom.

¹² Kɔc piöc luethkã, aa kāk wïc piäthken ke kek aa yekē ke looi ë path cimën lääi cie tak. Këya, aa kãŋ dhël yiic ë path ke cïn yiny peth dhël kek keyiic, ku cik ke kōŋ deet yiic. Ku këya, aabi Nhialic nöc cimën dhie ye raan län tō thün ye nöc döm ku nek.

¹³ Kɔc piöc luethkã kãrɛc looi tēnē kɔc kāk, aabi luoi kãrɛc aya. Rin keek aa puöth miët tē looi kek kãrɛc. Ku miët piänden ayekē yok tē mith kek ku dëkkë ku loikë kāk bal cök aköl ë path. Ku kälä, aa yär guöp bëi tēnē we tē looi kek kãrɛckã ke we mith ë tók ke ke. ¹⁴ Keek aa rëer ke wïc diäär, ku aacie köc wïc wïc luoi kãrɛc. Ku keek aa kɔc cii gamden ril tēnē Jethu muör bik adumuösm looi. Ku keek aaci dit ë puöu njëëc. Ku keek aabi Nhialic tēm awuöc rin kãrɛc yekē ke looi. ¹⁵ Aaci luoi kãpath puöl ku dhukkë dhël jōŋrac. Aaci tē ye Balaam wën

Biör luui thïn buoath yic, raan wäär nhar wëeu ye ye riop bi käreç looi. ¹⁶ Ku Balaam aci Nhialic bën mat apeï rin käreç ci looi. Akajade aci bën jam cimën ë raan, ku pëen Balaam bi cii ë luui cimën raan ci muöl.

¹⁷ Kockä aa cit wër ci döu ku aa cit athöör, ye yom kuaath ë path. Nhialic aci tēcol thuth yic tēn kōc piöoc luethkä looi tēnē ke. ¹⁸ Keek aa jam ë nhiaam wël cïn kē ye kuany thïn. Ku aa luui kāk ë bal bi kek kōc deep, kōc puoc gam puoc jāl tēnē kōc kēc wēt Nhialic gam. ¹⁹ Ayekē lēk kockä lōn bi kek nhüim lääu lööñ juēc ye kōc ci gam ke theek, ku keek nhüim aa loony käreç yekē ke looi, rin raan ë ya alony käreç ye looi käreç ci ye rum pušu ye rac. ²⁰ Na kōc ci kāk tō pinynhom, kāk kōc cōl ayik kepuōth luoi käreç puöl, rin ci kek wēt Bānyda ku ye Aluāñda Jethu Kritho ñic, ku na benkē luoi käreç dhušk ë pinynhom, ka jōl rēēc apeï abik tēwäär kēc kek Jethu ñic waan thok. ²¹ Ee bi ñuēñ apeï tēnē ke tēnē kēc kek dhēl la cōk kañ ñic, ku benkē kuēc löñ ci Nhialic lēk ke. ²² Kē ci rot looi tēnē ke aye nyooth lōn wël ye kēñ lueel ēlä yith, “Jōñ ë ñak dhušk,” Ku, “Dir baai ci deñ lōk ë rot bēn daal tišk yic.”

3

Jethu abi ben dhuk

¹ Kockiēn nhiaar, kēnē athör dēt ye athör rou ca bēn gāt we. Athörkä yiic ēbēn, aca them ba we bēn lēk kāk ñieckē ke, rin bi wek wenhüim tāäu thïn bāk aa tak apath. ² Awiēc bāk wēl ë Nhialic ci kōc kāk Nhialic tñ lueel wäthēer, ku kē ci Bānyda ku Aluāñda, cōl aye atuuc lēk kōc, aa tak.

³ Wēt tuēñ bāk kañ deet yic ë lōn tē le nīn akōl luñdīt thišk, ke kōc kōk rēç, kōc ke looi kāk wīc piāthken kepeç aabi tuöl. Ku keek aabi we

aa bui. ⁴ Ku luelkē, “Acī Jethu thōn lōn bi yen bēn ku luelkē, ye yic? Yen ako? Wārkuān dīt aaci thou wäthēer, ku kēriēc ēbēn añot cit tēthēer wäär cek Nhialic piny.” ⁵ Ku aluelkē këya rin ci kek nhüim riēl bik yic cii gam, yic ci Nhialic nhial ku piny cak wäthēer ë wēt lueel ë path. Wētden ci lueel aci piny cōl atul piu yiic, ⁶ ku Nhialic aci piu looi aya, piu aboor bi yen ke piny kēnē rac. ⁷ Ku nhial ku piny tō thïn ēmēn, aaci Nhialic wēt lueel aya lōn bi kek rēer thïn yet akōl bi yen ke rac. Ku ee mac yen abi ke rac. Aa mēç ke rin akōl bi yen ke luk looi ku rēç kōc cii wētde ye gam. ⁸ Duškkē nhüim mār ë kēnē kockiēn nhiaar. Acīn kēnē wāac tēktēk Nhialic yic ë kam akāl tōk ku rušōn tiem tōk, aa thōñ kedhie karou tēnē ye. ⁹ Nhialic acie gāäu bi kē ci thōn bi looi cōl aloi rot cōk alōn ye kōc kōk ye tak këya. Alir pušu kek we, rin acīn raan wīc bi rac, awīc bi kōc ēbēn kepuōth wel wei adumušōmken yiic ku dhukkē tēnē ye.

¹⁰ Ku Bēny abi bēn akōl cīn raan ñic ye, cimēn dhie ye cuār ye looi këya. Ku akōl kēnē aršōldīt apeï abi rot looi, ku kāk tō nhial aabi riāäk, aabi mac rac, ku piny kek kāk tō thïn aabi dēp ēbēn bik liu. ¹¹ Ku cit lōn bi kajuēckä ēbēn rac këya, ke we ye kōc bi yiēndē ēmēn? Wek dhil pīr la cōk ë Nhialic nhom, ¹² tē rēer wek ke we tit akōl bi Nhialic luk bēn looi tēnē kōc ë pinynhom, ku lušōikē apath bi akōl kēnē lac bēn. Akōl kēnē yen akōl bi mac dēp ku rēç nhial, ku atuoc abi kāk tō nhial lēñ. ¹³ Ku yok kōc ci gam, titku nhial ë yam, ku piny ë yam wäär ci Nhialic ke thōn bi kōc la cōk, la pīr thïn tēcit tē wīc Nhialic ye.

¹⁴ Këya kockiēn nhiaar, tē rēer wek ke we tit akōl bi Nhialic luk looi tēnē kōc pinynhom, wek aadhil luui apeï bi week yok ke we ë kōc la

cök cın gup adumušm, ku lak dšör ke ye. ¹⁵ Tiŋkē lier pušu Bānyda ke cīt dhēl bī kōc kony kāk rεc keek yiic. Yen ē kēnē cī Paulo, raan nhiarku cī gam cimēnda we gāt ē ŋiēεc kāŋ cī Nhialic yiēk ye. ¹⁶ Kēlā aya, Paulo aci ŋiεc gāt rin ē kākā athōr yiic ēbēn cī tušc kōc cī gam. Ku athōrkā aala yiic kōk ril yiic cie deet. Ku aacīi kōc ē piōōc, kōc kuc kāŋ koor gamden ye teet yiic apath, cimēn ye kek wēl kōc thēεr ē Nhialic kušc pišōc aya. Ku kēlā, aa kē rεc ke bēēi tēnē ke ē rōt.

¹⁷ Ku wek kōckīēn nhiaar, wek aa ŋic ē kēnē thēεr. Tietkē rōt apath bī kōc kuc yithkā we cīi mār ē piōōc den ē lueth, bāk jāl dhēldun la cök rēēr wek thīn. ¹⁸ Ku wek aa dhil la tueŋ akōlakōl ke we ŋic nhiēr ku lier ē pušu Bānyda ku ye Aluānda, Jethu Krītho, ku juakkē ŋiēεcdun tēnē ye. Bī ya leec ēmēn ku akōlriēεc. Yenakan.

Athör tueŋ cĭ Joon gŏt Wĕt nhom

Athör tueŋ cĭ Joon gŏt ala yic wĕl dĭt karou kek ke gĕt yen athöör, tueŋ ě wĕt bĭ yen kŏc riĕĕl puŏth bĭk aa rĕēr ě tŏk kek Nhialic ku Wĕnde Jethu Krĭtho. Ku dĕt, ee wĭc Joon bĭ kŏc cĭ gam cŏl atĭr nhĭim piöoc ě lueth bĭ gam kĕnĕ rac. Piöoc kĕnĕ acie rŏm kek kŏk ě Jethu Wĕn ě Nhialic. Kuec ě piöoc kĕnĕ, yen acĭ Joon ŋĭac teet yic lŏn Jethu Krĭtho ě ye raan ayic, ku acĭ nyooth lŏn raan cĭ Jethu gam ku nhĭĕr Nhialic, ka dhil kŏc nhiaar ěbĕn.

Käk tŏ thĭn

Wĕt Nhom 1:1-4

Nhialic ee Ruĕl 1:5–2:29

Mĭth Nhialic ku mĭth jŏŋrac 3:1-24

Yic ku lueth 4:1-6

Käk ye looi rin ě nhĭĕr 4:7-21

Gam ril apei 5:1-21

Wĕt ě Pĭr

¹Wek aa gät wĕt raan yen cĭ Wĕt Nhialic lĕk kŏc, ku yen cĭ kŏc gŏmpĭr akŏlriĕĕc ěbĕn. Yen ě tŏ thĭn thĕĕr kĕc kĕriĕĕc ěbĕn cak. Ku ěmĕn yŏk aaci wĕlke piŋ, ku yeen acuk tĭŋ nyiĕnkua. Acuk tĭŋ, kŏk cĭ looi aa cuk tĭŋ ku acuk gŏot cienkua. ²Acĭ Nhialic cŏl aye raan. Acuk tĭŋ ku wek aa lĕkku yic cuk tĭŋ. Alĕkku we lŏn raan kĕnĕ yen ě pĭr akŏlriĕĕc ěbĕn yiĕk kŏc, ee tŏ thĭn wŏthĕĕr ku yeen ě rĕĕr kek Nhialic Wŏda, ku acĭ Nhialic nyuŏth yŏ. ³Kĕya, raan cuk tĭŋ ku piŋku wĕlke, yen ě raan lĕkku we, rin bŏk rŏt mŏt yŏ aya bŏk la gam tŏk kek yŏ. Ku gamda yŏdhie atŏ tĕnĕ Wun ku Wĕnde Jethu Krĭtho. ⁴Wek aa gät kŏkkŏ rin bŏk rŏt mŏt yŏ gamda yic rin bĭ miet piŏanda dĭt apei.

Nhialic ee Ruĕl

⁵Ku wĕt cĭ Jethu lĕk yŏ ku yen lĕkku we ěmĕn akĭn. Nhialic apath, ala guŏp wic, acĭt ruĕl, ku acĭn

acuŏl. ⁶Na yeku lueel lŏn cĭ yŏk rŏt mŏt tĕnĕ Nhialic ku ŋot yŏ ye luui kŏrĕc, ke wĕt luelku acie yic. Ku aye kŏkkuan yeku ke looi nyuŏth lŏn cĭ yŏk kuec yiny Nhialic. ⁷Ku na yeku luui kŏk wĭc, ke yŏk aatŏ ruĕl yic cĭmĕn tŏ Nhialic ruĕl yic, ke yŏok aabi yoyiic mat, ku thon Wĕnde Jethu abŏ adumuŏŏmkua laak wei ěbĕn yŏgup.

⁸Na yeku lueel lŏn yŏk acĭn gup adumuŏŏm, ke mĕth yen aye yŏk rŏt math, ku yŏok aa kuc yiny cĭ Nhialic nyuŏth yŏ. ⁹Ku na lĕkku Nhialic lŏn cĭ yŏk kŏrĕc looi, ka pĕl kŏrĕc cuk looi piny ku wuuny ke wei yŏgup buk bĕn aa kŏc path tĕnĕ ye, rin acĭ lueel lŏn bĭ yen kŏrĕckua aa pŏl piny, rin kĕ ye lueel aye dhĭel looi akŏlakŏl. ¹⁰Ku na luelku lŏn kĕc yŏk adumuŏŏm looi, ka yeku lueel lŏn ě Nhialic yen ě lueth lueel, ku yŏok aa kĕc wĕtde gam.

2

Raan cĭ lŏc ku dŏc ě yŏ kony

¹Wĕt gät yen we athöör miĕthkiĕ, ee wĕt bŏk kŏrĕc cĭi ye looi. Ku na le raan lui kĕrac kamkun, ke yŏk aala raan Nhialic thiĕĕc ě rienkua bĭ kŏrĕckua pŏl piny. Raan kĕnĕ ě Jethu Krĭtho cĭn kĕ dak yeguŏp ě Nhialic nyin. ²Yen ě raan cĭ thou rin bĭ adumuŏŏmkua pŏl piny. Aacie adumuŏŏmkua ě rŏt kek ye Nhialic ke pŏl piny ě wĕtde, aaye ke pŏl piny agut adumuŏŏm kŏc pinynhom ěbĕn aya.

³Dhĕl ye nyuŏth lŏn ŋic yŏk Nhialic ayic, ee wĕt nadĕ ke yŏ thek lŏŋke. ⁴Na ye raan lueel ka ŋic Nhialic, ku acĭi lŏŋken cĭ lĕk kŏc thek, ke lueth yen aye lueel ku akuc kŏk ě yith tĕnĕ Nhialic. ⁵Ku raan luui kĕ cĭ Nhialic lueel, ke nhĭĕrde acĭi thok bĭ kaŋ dak tĕnĕ Nhialic. Ee kĕya, kĕn yŏ nyuŏth lŏn ye yŏk tŏk kek Nhialic akĭn, ⁶na ye raan lueel

ka cī yeyic mat ke Nhialic, ka dhil a luui cīmēn wäär ye Jethu luui.

Lōŋ Yam

⁷ Ke week kockiēn nhiaar, wēt gāt tēnē we acie lōŋ yam. Ee lōŋ tōŋ ɣon cāk piŋ ɣon jock wek mat tēnē Jethu. ⁸ Kēya, lōŋ gāt we kēnē ala yic wēt ē yam, rin dhēl cī Jethu pūr thīn aci nyuōth ɣo wēt ē yen yam, ku aye piērdun nyuōth aya lōn yen lōŋ yam rin kārɛc aaci dhuk piŋy, rin ruel Nhialic aci nyuōth.

⁹ Na le raan ye lueel lōn luui yen ruel Nhialic yic, ku ē kam awēn, ke man raan cī gam, ke raan kēnē aŋot rēēr muōōth yic agut ēmēn. ¹⁰ Kōc ē kōc cī gam nhiaar kek aa kōc pūr ruel Nhialic yic, ku abi ke cōl acīn kērɛɛc loikē. ¹¹ Ku kuat raan man raan cī gam, acit raan tō muōōth yic kuc tēn le yen thīn. Rin cī muōōth ye cōl acīi piŋy tīŋ.

¹² Wek kōc cīt miēthkiē, wek aa gāt athōr kēnē, rin aŋicku Nhialic aci kārɛc pāl piŋy tēnē we, rin Raan cī lōc ku dōc.

¹³ Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt, rin wek aa ŋic raan tō thīn thēr ke piŋy kēc cak.

Wek kōc puōc gam, ɣen agēt tēnē we rin cī wek jōŋrac gōök.

¹⁴ Wek aa kōc cīt miēthkiē, wek aa gāt wēlkā rin cī wek aa kōc cī Nhialic Wāda ŋic.

Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt rin wek aa ŋic raan tō thīn thēr ke piŋy kēc cak.

Wek kōc we puōc gam, wek aa gāt ē rin cī wek wēt Jethu gam apei, ku bī wēt Nhialic arēēr wepuōth akōlakōl, ku week aaci jōŋrac gōök.

Duōkkē kāk pinynhom ye nhiaar

¹⁵ Duōkkē ke ye nhiaar dhāl kōc rɛc pūr tō pinynhom, duōkkē ke ye nhiaar kāk pinynhom. Rin raan nhiaar kāk tō pinynhom, acīi lēu bī Wāda Nhialic nhiaar aya. ¹⁶ Dhāl

rɛc kōc tō pinynhom cīt ēmēn ye kōc luui kē nhiarkē wickē, ku yekē nhiaar kē cik tīŋ, ku yekē nhiam kajuēc tō tēnē ke. Dhōlkā aa dhāl pūr pinynhom. Aacie bēn tēnē Nhialic Wāda. ¹⁷ Piŋy kēnē aya, aci Nhialic jock bī rac kek kōcken nhiaar ye, ku raan kē wic Nhialic looi ē pūr akōlriēc ēbēn.

Raan ater Raan cī lōc ku dōc

¹⁸ Miēthkiē, thōk ē piŋy aci thiōk. Acuk lēk we thēr lōn bī raan ater Raan cī lōc ku dōc tīc. Acāk tīŋ kōc ater Raan cī lōc ku dōc juēc aaci tuōl. Wēt kēnē, aye nyuōth ē yic lōn cī thōk piŋy thiōk. ¹⁹ Kōckā, aake rēēr ke ɣo ē tōk, ku aaci jāl ēmēn. Keek aake kēc kepuōth māt ɣo ē yic alanden, diēt aa ŋuōt ke rēēr kek ɣo. Jālden ē ye nyuōth wēt kēc kek kepuōth māt ɣo.

²⁰ Ku wek aa kōc ye Nhialic Wēike tāau wepuōth, ku kēya, yen aci wek kāk yith ŋic wedhie. ²¹ ɣen acīi gēt tēnē we rin ye ɣen ye lueel lōn cīi wek yic Nhialic ŋic. ɣen agēt tēnē we rin wek aa ŋic yiny ē Nhialic. Ku rin ŋic wek ye acīn luenh tō yiny ē Nhialic yic.

²² Ye raan yīndē yen alueeth? Ee raan ye lueel, Jethu acie yen Raan cī lōc ku dōc. Raan cīt kēnē, ee raan ater Raan cī lōc ku dōc, ku ē Nhialic Wāda kek Jethu Wēnde kek aaci yen ke kuc. ²³ Na le raan tōŋ kuc lōn cīi Jethu ye Wēn Nhialic ka ril yic apei tēnē ē raan kēnē bī mat kek Nhialic Wāda. Ku na cī gam lōn ye Jethu Wēn Nhialic, ka bī mat kek Nhialic Wāda.

²⁴ Yakē wēt Nhialic wäär yen cāk gam muk wepuōth akōlakōl. Na muōkkē wēt wäär cī lēk we wäär mēt wek rōt Jethu, ke wek aabi pūr ke we ye tōk kek Jethu ku Nhialic Wāda. ²⁵ Ke ɣook aabi pūr akōlriēc ēbēn pan Nhialic cī Jethu ɣo thōn bī yiēk ɣo.

²⁶ Wek aa gāt rin wēt kōc we them bīk we muōr. ²⁷ Ku week aaci Jethu

yiäk Wëi Nhialic, ku rin rëer Wëike ke we, ke wek aaciï ben wïc raan dët piöc we. Ku Wëi Nhialic ë we piöc këriëc ëbën, ku piöc we yiny cïn yic lueth. Këya, wek aaya yöök bäk aa mat ke Jethu tëcit të cï Wëi Nhialic we lëk thïn.

Mith ë Nhialic

²⁸ Wek aaya yöök aya miëthkië, bäk aa rëer ke we mët kek Jethu. Rin na ben la bën pinynhom, ke yook aaciï gup bi riöc buk röm kek ye.

²⁹ Ee këya, cit mën ñic wek ye lön le Raan cï lóc ku dác cök. Këya, anjickë aya na ye raan kë la cök looi, ka cï ya manh ë Nhialic.

3

¹ Takkë wenhïim yen kë cï Wäda Nhialic luöi yo rin nhiërden rëër kek yo, ee kë nhiëer yen yo apeï, abï yook cöl aaye miëthke, ku ë yic alanden yok aaci ya miëthke. Ku wët kuc thän pinynhom ye, lön ye yok mïth Nhialic, ee rin kuc kek Nhialic. ² Wek kockiën nhiaar ëmën, yok aaci ya mïth Nhialic. Ku anot kucku të bi yok yiëndë thïn aköldä. Ku yeen anjicku, të le Raan cï lóc ku dác dhuk pinynhom, ke yok aabi ciët ye, rin abuk tïj ë yic, ye yen ña. ³ Ku week, raan ye nõöth lön bi yen ciët Jethu, ka dhil yeguöp wuööny wei adumuöömke bi rëër ke la wic, cïmën Raan cï lóc ku dác cie adumuööm ye looi.

⁴ Kuat raan la tuej ke loi awuöc Nhialic nyin, ee Nhialic ku lööjke kek aaye dhöl yiic. ⁵ Anjickë, kën biï Raan cï lóc ku dác pinynhom, ee lön bi adumuöömkua bën wuööny wei yögup, ku yen nhom acie adumuööm ë looi acïn.

⁶ Këya, të cï raan rot mat kek Jethu, ka cïï adumuööm looi akölaköl, ku raan adumuööm looi akölaköl aye nyuöoth lön kuc yen Raan cï lóc ku dác alanden.

⁷ Wek miëthkië, tiërkë nhïim, bi ciën raan ruëny we. Raan ye looi ë këpath ala cök cïmën le Raan cï lóc ku dác cök. ⁸ Ku raan awuöc looi akölaköl ë raan jöñrac, rin jöñrac acä awuöc looi tëwäär ciek ë piny. Ku Wën Nhialic aci bën pinynhom bi kë cï jöñrac looi bën rac.

⁹ Acïn raan ya manh Nhialic ku not ye luui käreç. Rin pir Nhialic atö yeguöp. Acie awuöc looi akölaköl, rin ye yen manh Nhialic.

¹⁰ Ku kën mïth Nhialic ku mïth jöñrac nyuöoth akïn, kóc cie luui kápath, ku kóc cie miëthakën ye nhi-aar, acie mïth Nhialic.

Nhiarkë röt kamkun

¹¹ Kënë yen ë wët cäk piñ nyin yic wäär mët wek röt Raan cï lóc ku dác, lön dhil yok röt aa nhiaar kamkua. ¹² Këya, duökkë röt thöj raan yon cöl Kain, raan luui kæk jöñrac cï mënñ nök. Yenö kën nek mënñhë? Kën nek yen mënñ Abel ë wët ë mënñ luui kæk la cök ku yeen ë luui käreç. ¹³ Këya, duökkë gëi miëthakäi të mæen kóc ë pinynhom we. ¹⁴ Anjicku alanden lön yok aa yo cit kóc cï thou, ku ëmën yok aa rëër pir akölrïëc ëbën yic, këne ayeku ñic rin ëmën yok anhiar wämäthakua kóc cï gam. Na ye raan cïï wämënhë nhiaar ka not rëër ke cit raan cï thou. ¹⁵ Ku tënë Nhialic, raan man kóc kök athöj kek raan cï raan dët nök, ku anjickë raan kóc nök acïn pir akölrïëc ëbën pan Nhialic tö kek ye ë yic. ¹⁶ Nhiër ayeku ñic këlä, Jethu aci rot cöl anak rin bi yen yo waar adumuöömkua yiic, aye nyuöoth lön nhiëer yen yo. Ku këya, yook aya yok aa dhil röt cöl anak rin miëthakäi kua.

¹⁷ Këya, cïmën na ye raan la këj ku tïj mënñhë dët cïn këj ku kueec bi cïï muoc, ka cïï lëu bi lueel lön nhiëer yen Nhialic. ¹⁸ Wek miëthkië acuk bi ya lueel ë path yothook lön nhiëer yok röt kamkua, yok aa

dhil röt kony kamkua käk yeku ke looi yiic. ¹⁹ Na cit nhiër nhiëer yok röt ë kënë, ka buk jal njic ayic lön yok aa kəc Nhialic, ku cuk ben aa diëer. ²⁰ Na ye käk yeku ke looi yo col aaye kəc rac, ka dhilku njic lön tək̄tək̄ Nhialic awär täktäkda, anjic kəriëec ëbën ë cök.

²¹ Wek kackië, na cii käk yeku ke tak ye lək̄ yo lön ye yok kəc rac, ke yok aacii gup bi ya riöc tē rööc yok tēnē Nhialic. ²² Ku abi yo gam kuat käk cuk thiëc, rin ë kē cī lueel yen ayeku looi. Ku yok aa p̄ir dhēlden miēt pūu yic. ²³ Kē cī Nhialic lək̄ yo ë lön buk la gam tēnē Wēnde Jethu Krītho, ku yok aa dhil röt nhiaar kamkua, cit tēwäär cī yen ye lək̄ yo thīn.

²⁴ Kuat raan loi kē wic Nhialic aci rot mat kek Nhialic, ku Nhialic ë rēer kek ye. Ku tē ye yok ye njic thīn lön cī Nhialic rot māt yo, ee Wēiken cī gam yo.

4

Wēi yic ku wēi lueth

¹ Wek kackiën nhiaar duökkē wēt raan ye lueel lön le yen ke wēi ë gū gam, kan̄kē wētde tak yic apath bāk njic lön tō Wēi Nhialic yegūp alanden, rin cī alueth kan̄ t̄ij thiēi pinynhom ëbën. ² Tē lēu bi yin raan rēer kek Wēi Nhialic njic thīn akīn. Ee raan ye lueel lön Jethu Krītho aci bēn pinynhom ke cit raan, Wēi Nhialic arēer kek ye.

³ Kuat raan kuc kāk̄k̄ aci rēer kek Wēi Nhialic, ee riël jōj ater Raan cī lōc ku dōc yen arēer kek ye. Yen wäär cāk̄ piñ lön bi yen bēn, aci bēn, arēer pinynhom ëmēn.

⁴ Ku wek miēthkië, wek aa kəc Nhialic, ku wek aacii jai piöc ë kōckä. Wek aacii jai piöc kārēc rin rēer Wēi Nhialic kek we, ku yen aril tēnē jōjrac yen mac kəc kuc Nhialic pinynhom. ⁵ Aluethk̄a aa kuc Nhialic. Käk̄ yekē ke lueel aa käk̄ ye kəc kuc Nhialic ke lueel.

Ku kəc kuc Nhialic aa wētden gam. ⁶ Ke yok kəc cī gam yok aa kəc Nhialic. Ku kuat raan njic Nhialic ë piöcda gam, ku kəc kuc Nhialic aacie piöcda ye gam. Ku ë yen tē ye yok kəc rēer Wēi Nhialic kegup njic thīn, ku kəc rēer jōjrac kəc ruēny kegup.

Nhialic ee Nhiër

⁷ Ke week kackiën nhiaar, yeku röt nhiaar ë kamkua, rin ë Nhialic yen yo col anhiar kəc kōk. Kuat raan kəc kōk nhiaar, aye nyuōth wēt ë yen manh Nhialic ë yic ku anjic Nhialic. ⁸ Ku raan cii kəc kōk ye nhiaar akuc Nhialic, rin Nhialic ë nhiër. ⁹ Ku Nhialic aci nhiërde nyuōth yo rin aci Wēnden tōk col abō pinynhom ë tēn, rin buk p̄ir alanden ë riēnke. ¹⁰ Nhiër ë yic acie wēt bi yok Nhialic nhiaar, ee lön nhiëer Nhialic yo, ku kēnē yen aci yen Wēnde tuöc ë pinynhom bi bēn thou rin bi adumuömkua päl piny. ¹¹ Ke wek kackië, na ye Nhialic kē nhiaar yo ap̄ei kēlä, ke cie yic buk röt aa nhiaar kamkua?

¹² Acin raan cī Nhialic kan̄ t̄ij, ku na nhiarku röt kamkua ke Nhialic abi ya mat kek yo, ku nhiërde abi rot a lūi yo tēcit tē wic ye. ¹³ Yok aaci Nhialic yiēk̄ Wēike, ku buk aa njic kēya lön cī yok aa tōk kek ye, ku yeen ë tōk kek yo.

¹⁴ Ku acuk t̄ij, ku yen ayeku lək̄ kəc aya, lön cī Nhialic Wāda Wēnde tuöc pinynhom bi raan ëbën bēn lušk. ¹⁵ Na ye raan lueel lön ye Jethu Wēn Nhialic, ke Nhialic aci mat kek ye ku aci mat kek Nhialic. ¹⁶ Ku nhiërde tēnē yo acuk njic ku gamku.

Nhialic ee nhiër. Ku na ye raan Nhialic nhiaar ku kəc kōk, ka cī mat kek Nhialic, ku mēt Nhialic kek ye. ¹⁷ Nhiërda ë la cök tē cii yok gup ye riöc akól lundit, rin yok aa p̄ir pinynhom tēcit tēwäär p̄iir Jethu thīn.

¹⁸ Kuat raan tš nhiër yepušu acin kë ye yen rišöc. Rin nhiër ë yic, ee rišöc cuop wei. Koc aa rišöc tš ye kek ye tak lön bi ke tēm awušč, ku raan ë rišöc acii nhiërde la cök.

¹⁹ Kënë yo yiëk riel buk Nhialic nhiaar ku koc kök, ee rin cï yen yo kañ nhiaar. ²⁰ Ku na le raan ye lueel ka nhiaar Nhialic, ku ë kam awën ke man menhkën cï gam, ke raan kënë ë lueth yen aye lueel. Rin acii lëu bi raan Nhialic nhiaar, Nhialic këc kañ tñj, ku cii raan nhiaar, raan ye tñj akölaköl. ²¹ Ke yook, yok aa dhil koc nhiaar aya, rin yen kë cï Nhialic lëk yo buk aa looi. Acï lueel kuat raan nhiaar Nhialic adhil koc nhiaar aya.

5

Gam tənë Manh ë Nhialic

¹ Kuat raan ye gam lön Jethu yen ë Raan cï lac ku dac, ke raan kënë ë manh Nhialic. Ku na yeku nhiaar raan yen Wäda, ke yook aa dhil miëthke nhiaar aya.

² Ayeku njic alanden lön nhiëer yok mïth ë Nhialic, tš nhiëer yok Nhialic ku yeku looi kuat kë ye lëk yo buk looi.

³ Yen ë jam këlä, rin na nhiarku Nhialic ayic, ke yok aa dhil käk cï lëk yo looi. Käkka aacii yiic ril buk ke looi. ⁴ Rin kuat manh Nhialic ala riel bi kuc dhöl koc kuc Nhialic, ku alëuku buk looi rin cï yok la gam tənë Jethu. ⁵ Acin raan dët la riel bi kuc dhöl koc kuc Nhialic, aa koc la gam tənë Jethu kapëc lön ye yen Wën Nhialic.

⁶ Ee yeen Jethu Kritho, yen aci bën pinynhom, ku yeen aci Joon raan koc muöc nhüm bën muöc nhom ë piu. Acie mišč nhom yen cï rot looi ë rot, yeen aci bën nök rienkua. Ku aye Wëi Nhialic nyuöth yook lön ye wëlkä yith. Rin Wëi Nhialic yen ë koc nyuöth kën yic akölaköl. ⁷ Ala kañ kadiäk ye nyuöth yo ye Jethu ŋa.

⁸ Käkka kadiäk, Wëi Nhialic, mišč ë nhom, ku nääkke, keek kadiäk ëbën ë tok yen ayekë nyuöth.

⁹ Na ye koc jam käk cik tñj ku gamku wët luelkë, yenö cii yok käk cï Nhialic nyuöth yookkä ye gam? Aa dhil ë gam, rin käk ye Nhialic ke lueel aa düt apei tənë käk ye raan ke lueel, ku wët jiem yen kënë, ee Wënde yen aye yen jam tənë yo. ¹⁰ Këya, na ye raan cï gam, ka dhil njic ë cök lön ye Jethu Wën Nhialic, ku adhil njic alanden lön käk cï Nhialic nyuöthkë aa yith. Ku raan cie kë cï Nhialic lueel ye gam, ka ye lueel lön ye Nhialic alueeth. Rin akëc wët cï Nhialic lueel rin Wënde gam. ¹¹ Kënë ye col anjicku lön kë cï Nhialic lëk yo ë yic, ee rin cï yen yo yiëk pïr akölrïëc. Ku pïr kënë ayeku yok tənë Wënde. ¹² Ee këya, kuat raan cï mat kek Wënde ka bi pïr akölrïëc yok. Ku raan cï jai Wën Nhialic, ka cii pïr akölrïëc ëbën bi kañ yok.

Thök ë wël

¹³ Wek aa gät, wek koc cï riel Jethu gam, ke ye Wën Nhialic ku bäk njic lön le wek pïr akölrïëc ëbën.

¹⁴ Ku ë këya, acin kë lëu bi yo riäac gup tš ye yok Nhialic door, rin kuat kë buk aa thiëc ye, kën ye miëet pušu abuk ya yok.

¹⁵ Ke week təcit tš njicku ye, akëc kañ kuc kë wicku. Yeku thiëc kë wicku, ku njicku lön bi yen ye gäm yo. ¹⁶ Ke yeen, na tñj raan menhkën cï gam ke looi awušč, awušč ë dhie cie raan ë tək bei tənë Nhialic akölrïëc ëbën, ka dhil röök tənë Nhialic bi raan kony. Ku Nhialic abi pïr ë raan col ala cök. Ala adumušöm raan tək bei tənë Nhialic akölrïëc. Ku yen acii jam bäk aa röök rin adumušömke. ¹⁷ Kärec ye looi ëbën, adumušöm, ku ala adumušöm koc cie koc ye tək wei tənë Nhialic akölrïëc ëbën.

¹⁸ Anjicku lön raan cï ya manh Nhialic acie awušč ë looi akölaköl,

aye Jethu Wën ë Nhialic tiit guöp,
aciï jəŋrac ye muör acin.

¹⁹ Aŋicku lön ye ɣok mïth ë
Nhialic, ku lön yen jəŋrac yen mac
kəc kuc Nhialic. ²⁰ Aŋicku aya lön
Wën Nhialic aci bən pinynhom ë
tən. Ku ë yen aci ɣo cəl aŋic Nhialic
ë yic, yen aci ɣo cəl amat ɣoyiic
kek Nhialic, ee rin cï ɣok mat kek
Wënde Jethu Krïtho. Acin Nhialic
dët ee Nhialic tön. Ee yeen ë rot
yen ë pïr akölrïëc ëbën bëëi. ²¹ Ke
week miëthkië tiëerkë nhüm bäk
piöoc rac cï gam.

Athör ë rou cï Joon göt Wët nhom

Athör ë rou ë cï Joon göt tënë akut kóc cï gam tädët. Wäär gët yen athöör, Joon ë rot cäl raandit, ku cäl akut kóc cï gam aye tik ke miëthke. Athör ciek kënë ë jam nhiër kam kóc cï gam, ku bï kóc yöök bik röt tiit tënë kóc aa lueth ku piööcden.

Käk tã thïn

Muöth tuen 1-3

Yic ku nhiër 4-6

Lëk rin piöök ë lueth 7-11

Muöth ciëen 12-13

¹ Ee yen raandit akut kóc cï gam, yen agët athör kënë tënë akut kóc cï gam cï Nhialic lóc bï rëer keyiic ke cit miëthke. Wek aa nhiaar piändië ëbën, ku acie yen rot yen nhiaar we, aa kóc ëbën ñic yic cï Nhialic nyuöth ke, kek aa nhiaar we piänden yic aya. ² Wek anhiaar ke rin yook ëbën, yok aa ñic yic cï Nhialic nyuöth. Ku yic kucku abuk aa ñic akölaköl.

³ Bï Nhialic kek Wënde Jethu Kritho yo döc ku pëlkë káraackua piny, ku bik yo cäl arëër ë duk döörden yic, tã rëer yok dhël yic cik nyuöth yo, ke yo nhiaar röt kamkua.

Yic ku nhiër

⁴ Yen a ya cï puöu miët apeidit wäär pin yen ye, lön kóc kök weyiic aake lui təcit tã cï Nhialic ye nyuöth yo, yen ë kã cï lëk yo buk ya looi.

⁵ Këya, wek kóc cï gam alëk we lön yok aa dhil röt nhiaar ë kamkua. Ku kënë acie lön yam, ee lön thëer ñicku tëwäär buöth yok Jethu. ⁶ Na nhiaarku röt ayic, ke yok aa dhil kã cï Nhialic lëk yo buk looi, looi, rin wäär tuen gem yok wët Jethu, kën cï lëk yo buk aa looi ë lön buk röt aa nhiaar kamkua.

Lëk rin piöök ë lueth

1:5 Jn 13:34; 15:12, 17

⁷ Yen aluel kënë rin kóc kök ë kóc wën nyin aatö thïn, aa kóc piöök lueth ë path. Ayekë lueel lön Jethu Kritho akëc bën pinyhom kecit raan. Raan ye lueel këlä, ee kóc wën wei, ku athön kek raan ater ë Jethu. ⁸ Tiëerkë nhüm bï kockä we cii wën, bï kakkun puöth cäk looi tënë Nhialic cii mär ë path. Tietkë wenhüm apei bï Nhialic we gam ariöpdun ëbën.

⁹ Alëk we, na ye raan juék këde thïn kãwäär cï Jethu piöök yiic, ka cii køn mat kek Nhialic. Ku na cii raan wët cï Jethu piöök juak ë wëlke ë rot, ka bï mat kek Jethu ku Nhialic Wun. ¹⁰ Ku na bö raan tënë we ku ye ke piöök käk cii thön kek käk cï Jethu piöök, ke duökkë cäl abö pandun bï bën rëer kek we. Ayi muöth aya duökkë muöth. ¹¹ Kënë alëk we, na ye raan muöth raan kënë bï ciët raan cï gam, ka cï rot mat ye. Ku aloi këreec ye looi aya.

Muöth ciëen

¹² Kajuëc apei aake ba lëk we, ku acä wic ba ke göt athör yic ëmën. Kë wiëc ba looi, ku anääth aya, ee lön bï yen la keny tënë we, buk la röm ku jiemku röt ë kamkua, ku yok aabi puöth jal la yum yodhie.

¹³ Akut kóc cï gam ë tënë ë we muöth.

Athör ë diäk cï Joon göt

Wët nhom

Athör ë diäk ë gët Joon tënë raan tš akut kəc cï gam nhom cəl Gaiöth. Acï Gaiöth leec thïn wët ë yen kəc cï gam kony, ku yöök ke bik röt tiit ë mony cəl Diötrepeth.

Käk tš thïn

Mušt̄h t̄uej 1-4

Joon acï Gaiöth leec 5-8

Joon acï Diötrepeth nyieeny 9-10

Joon acï Demetriöth leec 11-12

Mušt̄h ciëen 13-14

¹ Ee ɣen raandit akut kəc cï gam, ɣen acï yï gät athör kënë yïn Gaiöth raan nhiaar piändië ebën. ² Mäthdië, anjäath ɣapušu lön puł yïn ɣuəp, ku lön le yïn t̄uej kek luaidu apath, cimën p̄ir wäiku ë Nhialic nhom. ³ ɣen acï pušu bën miət ap̄ei wäär bii kəc kək cï gam tënë yï, ku lëkkë ɣa lön yïn ap̄ir dhël ë Nhialic yic akölaköl. ⁴ Na piɛɲ lön müthkiën cï gam cimëndu aa p̄ir t̄ëcit t̄ë cï Nhialic ye nyuöth ɣo thïn, ke ɣa cəl amit pušu ap̄eidit.

Gaiöth acï leec

⁵ Mäthdië yïn acï käjuëc looi kək cï kəc cï gam kony, kəc cï gam ë cath ke piöoc wët Jethu, agut kəc cie kəc pandun. Kënë, acï nyuöth ɣa lön yïn ë raan path cï wët Jethu gam. ⁶ Acï kəc ca konykä lëk ɣo, ɣok kəc cï gam t̄en yen t̄ë nhiɛr yïn ke thïn. Ku ëmën alëk yï ba ɲot yï la t̄uej ke yï kony ë kockä, t̄ë jiël kek tënë yï. Kënë adhiëlkë looi dhël nhiɛr Nhialic. ⁷ Rin kockä aa cath ë baai yic, rin aa kəc lui rin Jethu. Acin kë yekë thiëëc, nadë ke lömkë tënë kəc cie kəc cï gam bi kek röt kony. ⁸ Këya, ɣok kəc cï gam, ɣok aa dhil kockä gäm kuat kək wickë ke, rin buk aa kac tök lui ɣok ke yiny Nhialic yen yekë lëk kəc.

Diötrepeth ku Demetriöth

⁹ Wek aaca kan gät athöör thɛr, wek kəc cï gam ë t̄ëen. Ku Diötrepeth acï bën jai ë wëtdië, rin awic bi ya yen wat akut nhom. ¹⁰ T̄ë le ɣen yet pandun, acin kë ba moony tënë kəc, ee kək ye Diötrepeth looi yiic ebën, aa kək lueth kek aye luɛɛl ɣaguəp. Ku yeen aya aloi d̄ët wär kënë, akuec bi kockuan cï gam lor, kəc ë cath ke piöoc wët Jethu, ku ë jai aya bi kəc puł bik wämäthakën cï gamkä aa lor, ku ë kəc ë kəc lor cuəp wei akut yic. ¹¹ Yin mäthdië duk kockä rɛɛc luaiden ye kiëët, dhïel ë kiëët këpath ye kəc path looi. Na loi raan käpath, ke këpuöth cï looi aye nyuöth lön raan kënë ë manh Nhialic, ku raan ë luui käreɛc, käreɛc ye looi aaye nyuöth lön raan kënë akut Nhialic.

¹² Kuat raan ebën kəc cï gam yiic, aye lueel lön raan cəl Demetriöth ë raan path. Ee kë cï Nhialic lëk ɣo buk aa looi yen aye looi. Yen alëk yï lön yeen ë raan path, ku anic aya, kuat kë ya lueel rin raan ebën, ee ya yic.

Mušt̄h ciëen

¹³ Käjuëc ap̄ei aake nhiaar ba ke lëk yï, ku acä wic ba kek gät athör yic. ¹⁴ Kë wiëc ku anjäath, ee lön bi ɣen la keny tënë we ëmën, ku ë t̄ëen ɣok abi la yök ku jiɛmku röt kamkua ɣodhie. Nhialic abi we cəl arëër ke döörde. ¹⁵ Wämäthakun cï gam rëër ë t̄en aa yï muöth. Miäthkë kəc cï gam rëër ke we ë riɛnkië ebën.

Athör Jut Wët nhom

Athör Jut aci gät bi kəc lek bik nhüm tir kəc piöoc ë lueth, kəc ye lueel lön ye kek kəc ci gam. Kë tö athör ciek kënë yic, yen athön kek athör rou ë Piter, raan ë kəc bi ye kueen deet puöth, bik nuot ke la tuen kek gam wäär ci Nhialic gam kacken ci wëtde gam.

Käk tö thün

Muöth 1-2

Awuöc bi kəc piöoc ë lueth yök 3-

16

Riel ë puöu gam yic 17-23

Röök 24-25

¹ Ee yen Jut, yen alony Jethu Kritho. Ku ya mēnhē Jemith.

Yen agēt kəc ci Nhialic ke cööl, kəc pīr ë nhiēr Nhialic Wāda. Ku tit Jethu Kritho ke. ² Calkë döör ku nhiēr ku pēl piny ë wēl arēēr kek we athēr.

Kəc piöoc ë lueth

³ Wek kackiēn nhiaar, aca them apēi ba we gät tē ci Jethu Kritho yo kuony thün yodhie. Ku kē ca tak ë kē bi yen we gät nyin yic emēn. Ku ba we deet puöth, bāk la tuen kek gam wäär ci Nhialic gam kacke bi rēēr ke ke. ⁴ Rin ci kəc rēc kuc Nhialic röt kuēl yoyiic ke kucku ke. Ku rēckë wēt puöth ë Nhialic bi kek dhölken rēc thiaan köth thün. Ku jēikē Jethu Kritho ku ye Bānyda. Ku athör thēr wēl Nhialic acā awuöc bik yök thün nyuöth wäthēr.

⁵ Na cək alön njic wek kakkä ebēn, ka wiēc ba bēn tāk we, yen tēyon ci Nhialic kəc Itharel luāk thün tēnē kəc pan Ijip. Ku tē ci yen kəc kək kamken ke ci jai ë wētde bēn rac thün. ⁶ Ku takkē aya, lön atuuc nhial wäär ci luoiden bar nyin ku kueeckē bik rēēr tēden ci tēk ke, aa rēēr ke ke dēr akōlaköl ë muöth

yic piiny. Tē muk Nhialic ke thün yet aköl lundit bi ke jal tēm awuöc thiek.

⁷ Ku muökkē wenhüm aya yen kēwäär ci rot looi tēnē Thodom ku Gomora, ku bēēi thiök ke ke. Wäär ci kəc ke rēēr ë gēethkā yiic luui cimēn atuuc nhialkā, kəc wäär ci kepuöth yiēk bal. Ku kuat kārēc kək ye kek röt lööm. Ku emēn aaci tēm awuöc ci ke cuat many akōlriēc ebēn yic. Ku bi nyuöth raan ebēn yen awuöc ye gām kəc ci luui kārēc.

⁸ Ku kəc rēc ci röt kuēl yoyiic kā, aa la kākken ke nyuöth ke kēya bik awuöc aa looi kegup ë röt. Aaci riel Nhialic dhöl yic ku lueelkē kārēc atuuc nhial gup. ⁹ Na cək aa tunydit atuuc nhial nhüm col Maikel ka kēc looi. Wäär göth yen kek jōnrac, yon teer kek ye, yēja bi guöp Mothith nyaai, yen Maikel nhom akēc jōnrac bēn lat, aci bēn lueel ēlä, “Nhialic abī yī tēm awuöc!” ¹⁰ Ku kōckä aa kəc māt ku lēētkē kəc kē kēc deet yic, ku kāk njickē ke cik ye tak yiic, cimēn läai ë path, luoi ë kakkä abī Nhialic ke nök. ¹¹ Abī rēc apēi tēnē ke! Ee dhēl Kain yen acik buöth yic. Ee rin wēu ë path yen aye kek awuöc wäär ci Balaam looi, looi aya. Aaci kēec wei tēnē Nhialic cimēn Kora, ku aabi Nhialic nök cimēn wäär nēk yen Kora. ¹² Ku keek aa yār guöp bēēi tēnē we, tē looi kek kārēckä ke ci gup riöc, tē mith wek ke ke akuötdun yic. Ayekē nhiaar kē la guäpden yic kepēc. Aa cit luäät ye yom kuaath ku cii tueny. Aa cit tiim cie luök tē cək yen a rut, tiim ci meiken nyuän bei. Kōckä aa thou arak rou ë luoi adumuööm, ku kākken rēc yekē ke looi cək alön ye kek kəc ci gam. ¹³ Aa röt jat nhial cimēn apuöök ë wärdit yic, bik tēden rēc kek thün nyuöth. Aacit kuēl ci yic dhēlden yekē buöth yic, ë rin ci Nhialic tēcol bi yen ke cuat thün looi tēnē ke akōlriēc ebēn.

¹⁴ Enok, raan kāk Nhialic t̄iŋ, manh ye kuat Adam yic dhorou yen ěcī ye lueel th̄eɛr ě rienken ělä, “Nhialic abi b̄en kek atuucken juĕc apei c̄i kuen, ¹⁵ b̄ik luk b̄en looi t̄enĕ k̄oc. Ku k̄oc la gup adumuš̄m c̄i kuec ye, aabi t̄em awuš̄c rin k̄arec juĕc c̄ik looi. Ku k̄arec c̄ik luɛel yeguš̄p!”

¹⁶ Kockä aa Nhialic ḡok akölaköl ke nyieny k̄oc k̄ök. Ee luoi ě dhölken r̄ec kek ayekĕ ke buə̄th yiic. Aa jam ě nhiam rienken ě röt. Ku yekĕ k̄oc k̄ök math nyin b̄ik ke buə̄th cök.

T̄ir ě nhom ku lĕk

¹⁷ Ku yeen muš̄kkĕ wenh̄im wek kockiĕn nhiaar, yen kĕwäär c̄i atuuc Bányda Jethu Kr̄itho lĕk we.

¹⁸ Ac̄ik lĕk we ělä, “T̄ĕ le aköl luŋdit thišk, ke k̄oc k̄ök r̄ec, k̄oc ke looi kāk w̄ic piäthken kep̄ĕc aabi tuš̄l. Ku keek aabi we aa bui.” ¹⁹ Kockä kek aa k̄oc t̄ĕk yiic, k̄oc ye buə̄th yic dhöl k̄oc ě path, keek aa c̄in gup Wĕi Nhialic. ²⁰ Ku week kockiĕn nhiaar lak tueŋ gamdun yic apath c̄imĕn ye Wĕi Nhialic we kony bāk aa rök.

²¹ Ku muš̄kkĕ röt ě nhiĕr Nhialic yic, ke we tit Bányda Jethu Kr̄itho, b̄i we b̄en nyuə̄th t̄ĕ nhiĕr yen we th̄in ku gām we p̄ir akölr̄iĕc ěbĕn.

²² Yakĕ k̄oc ŋot ke diu nyuə̄th piathdun. ²³ Kuə̄nykĕ k̄oc k̄ök b̄ik c̄i la m̄eɛc. Ku nyuə̄thkĕ piathdun t̄enĕ k̄oc k̄ök, ke we tit röt ě ke b̄ik we c̄i riöp ac̄ol k̄aracken yiic, ku bāk c̄i la dhölken yiic, dhöl adumuš̄m.

Rök

²⁴ T̄enĕ Nhialic, raan lĕu ye b̄i we muk bāk c̄i lööny wei. Ku b̄i we, ku c̄ol we akäac yenhom diɛkde yic ke we mit puə̄th, ke c̄in kĕr̄eɛc r̄ĕĕr ke we, ²⁵ t̄enĕ Nhialic, yen Nhialic t̄oŋ t̄o th̄in, yen ŋo kony, rin Jethu Kr̄itho Bányda, b̄i ya leec, ee diĕtde, ee riɛl, ku bäänyde, akölĕ, ku th̄eɛr, ku akölr̄iĕc ěbĕn! Yenakan.

Nyuuth tēnē Joon Wēt nom

Athör kēnē anyuth tēnē Joon cī gōt wäär guum kōc cī gam, rin cī kek la gam tēnē Jethu Krītho ke ye Bēny. Wēt dīt wīc raan gāt athōōr, ee wēt bīi kōc bī ye kuen rīeal puōth bīk la nōth, bīk rēer ke nōth akōōl kārēc ke gum.

Abañdīt athör kēnē yic atō kajuēc wat kekōōth kāk cī nyuōōth, ku kāk cī tīj cī ke kiēt wēl yīic, kāk ye kōc thēer wäär cī gam ke deet yīic. Ku alēukē bīk rēer ke cī moony tēnē kōc kōk ēbēn. Athör kēnē acī guir ke cīt dhōl waak, yen aye ke wēl lueel ku ben ke ber yīic dhāl juāac cīi thōj, cīt tē cī ke wat kōōth thīn.

Na cōk alōn cī tāk ye rōm kek tēcīt tē ye ke dēet yīic thīn athōōr yic. Ke wēt cīel yic ala gēi, dhēl Krītho Bānyda, yen Nhialic. Abī kōc aterde tiaam alanden akōl ciēēn agut Bēny jakrēc. Akōl le tiām kēnē thāap, ke kōc cī gam aabī dōc. Ku riap ke pīnē ē yam, nhial ē yam.

Kāk tō thīn

Wēt Nhom 1:1-8

Jōk ē nyuuth ku athör cī gāt akuut

kōc kadhorou 1:9-3:22

Athōōr kek adōk kadhorou 4:1-8:1

Kēj kadhorou 8:2-11:19

Jōrac ku lāāi karou 12:1-13:18

Anyuth kōk juēc 14:1-15:8

Riāāk puōu ē Nhialic 16:1-21

Riāj Babilon ku tiām cī kōc ater

Nhialic tiaam 17:1-20:10

Lun dīt 20:11-15

Nhial ku piny ku Jeruthalem ē yam 21:1-22:5

Thōk ē Wēl 22:6-21

Wēl tuēj

¹A athör kēnē yic Joon acī kāj gāt piny, kāk cī Jethu Krītho nyuōōth. Acī Nhialic looi bī kākā tīj, rin bī

kacke cōl anjic kāk bī rōt looi nīn thiōkkā yīic. Raan cī lōc ku dōc acā atunyden nhial tuōc aluōnyde bī lēk athōn kēnē. ²Joon acī kāk cī tīj ēbēn lueel. Yeen acā athōn bō tēnē Nhialic gāt piny, ku kāk cī Jethu Krītho nyuōth ye.

³Raan mit puōu ē raan bā athōn kēnē kuēn kōc cī gam, athōn bō tēnē Nhialic. Ku kōc mit puōth, aa kōc bī ye piñ ku thekkē kē ye lueel, rin tē bī Nhialic kākā cōl aloi rōt acī thiōk.

Muōth tēnē akuut kōc cī gam kadhorou

⁴Ee yen Joon, yen agēt tēnē akuut kōc cī gam ē bēēi Athia yīic.

Yen arōōk lōn bī wek nhiēr ku dōōr yōk tēnē Nhialic. Yen tō thīn ēmēn, ku arēer thīn tēthēryōn, ku yen bī bēn. Wek aabī nhiēr ku dōōr yōk tēnē wēi kadhorou ē thōny Nhialic nom, ⁵ku tēnē Jethu Krītho, raan yen nyooth yic rin Nhialic. Yen ē ye raan tuēj cī rot jōt ē thou yic, ee yen amac bānyjakhnīim ēbēn piny nom aya.

Yen anhiar yō, ku ajuērden cī yen rot juaar bī thou, ēcī yen yō wēer bei adumuōōmkua yīic, ⁶ku looi yō buk aa kōc luui Nhialicde ku ye Wun, diik ku rīel aa kākke akōlriēēc ēbēn. Yenakan.

⁷Tiējkē, yen abō pial yīic. Abī raan ēbēn tīj, agut kōc wäär nāk ye. Kōc piny nom ēbēn aabī dhiau ē rienke. Kēya abī ciēt kēnē! Yenakan.

⁸Aye Bēny Nhialic lueel ēlā, “Ee yen jōk ē cōk ku yen thōk ē kāj.” Nhialic Madhōl tō thīn ēmēn, ku arēer tēthēryōn, ku yen bī bēn.

Tīj Raan cī lōc ku dōc

⁹Ee yen Joon mēnhkui dun, week ēbēn wek kōc tuōc athör kēnē, ke ya ye raan cī wēt Jethu gam cīmēndun. Ku rin ē kēnē yōk aa tōk, ku yen agum aya cīmēndun. Ku yen abī rēer ē bāany Nhialic yic kek we aya,

ku ʔen alir puʂu cīmēndun. ʔen a ʔa mac golgol Patmoth nhom, golgol rēēr Adēkdiēt yic, rin cī ʔen wēt Nhialic, ku yiny Jethu nyuōōth. ¹⁰ Wēi Nhialic aake cī bēn ʔaguōp akōl Nhialic. Guō rōldit la wic cīt kaŋ piŋ ke jam ʔakōu ciēēn. ¹¹ Ku lueel, “Gāt kē ye tiŋ athōōr yic ēbēn, ku tuōōc athōōr tēnē akuut kōc cī gam ē bēēi kadhorou yiic, Epethuth, Thimirna, Pergamum, Thiatora Thardīth, Piladelpia ku Lodikia.”

¹² Guō rot wel ba raan jam tiŋ, nawēn wēl ʔanhom, ke ʔa tiŋ kāk ye many adōk took kenhīim cī looi mīlāŋ tōc kadhorou, ke kāāc. ¹³ Ku kēcīt manh raan ke kāāc keciēl yiic, ku a cieŋ alanh diit ye paat kōc kōōth ē piny kuaar ʔet yecōk, kek karkar diit cī looi mīlāŋ tōc yepēem. ¹⁴ Nhīmken ē nhom aake ʔer ka cīt gai tueny deŋ, ku adēp nyin cīmēn mac. ¹⁵ Ku cōk ala diardiar cīt ban cī coth kōu, ku akōk yic apei cīt lōōr puōc kōōc. ¹⁶ ʔen wēn amuk kuēl kadhorou ciinden cuēc, ku amuk pal diit moth ē thok kedhie bō bei yethok. Ku dēp nyin cīt ruēl akōl ciēl yic.

¹⁷ Wēn tiŋ ʔen ye, ke ʔa wiēēk piny yecōk ciēt ʔa cī thou. Go ʔa thany nhom ciinden cuēc ku lueel, “Duk riōc. Ee ʔen ʔōk ē cōk ku ʔen thōk ē kāŋ. ¹⁸ ʔen ē pīr, ʔen a ʔa cī thou ku ēmēn ʔen aci bēn pīr akōlriēēc ēbēn. ʔen amuk wēnh riēt ʔōōt ē thou ku ʔōōt pīr aya.

¹⁹ “ʔin adhīl kākā gōt ēbēn, kāk ye tiŋ ēmēn ku kāk bi rōt looi akōldā. ²⁰ Ku kuēl kadhorou, ca tiŋ kōŋdiēn cuēc, wētden yic, atuuc nhial kadhorou, tēnē akuut kōc cī gam kadhorou. Ku kāk kāāc kāk ye many adōk took kenhīim akuut kōc cī gam kadhorou.”

2

Athōn tēnē kōc cī gam Epethuth

¹ “ʔin awiēc ba athōōr gāt akut kōc cī gam gen Epethuth, raan muk kuēl kadhorou ciinden cuēc ku cieŋ kam kāŋ kadhorou ye many adōk took kenhīim, aye lueel tēnē we ēlā.

² Anjēc yen tē cī wek piir thīn ē piērdun yic. Anjēc yen tēril cī wek luui thīn ke we kōc cī gam, ku tē cī wek kārīl yiic gōōk thīn. Anjēc lōn cī wek ye bi lēu bāk kōc ē luui kārēc puōl bīk ke ya looi welōm. Wek aaci kōc ye lueel lōn ye kek atuuc Jethu them, ku acāk bēn yōk lōn ye kek alueth ē path. ³ Anjēc lōn guum wek riēnkiē we lir puōth, ku wek kēc puōth bath. ⁴ Ku kē maan tēnē we akīn, wek aci ʔen nhīar ēmēn cīmēn thēer wāar puōc wek gam. ⁵ Kēya, muōkkē wenhīim yen tē cāk dōōt luoi kārēc yiic! Pālke luoi kārēc, ku piēērke cīt tēthēer wāar puōc wek wēt ca lēk we gam. Na lak tueŋ ke we lui kārēc, ke ʔen abī la tēnē we, ku la we tēm awuōc bi ʔen kēdun ye wek many adōk took yenhom nyaai tēden kēēc yen thīn. ⁶ Ku wek ya leec rin mēēn wek kāk ye kōc Nikolauth looi cīmēn mēēn ʔen ke aya.

⁷ “Na lakkē yiith, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. ʔen abī kōc cī jōŋrac tiaam gām yic bīk mūth tim ē pīr cam, tim rēēr gōr ē Nhialic yic!

Athōn tēnē kōc cī gam Thimirna

⁸ “ʔin awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Thimirna ēlā, kēnē ē wēt raan kāŋ cōl ajōk rōt ku cōl ke aa thōk, raan cī thou ku ben pīr aya, aye lueel,

⁹ ʔen anjic kārīl rēēr wek thīn, anjēc lōn wek aa nōŋ ku wek ajīēk wepuōth. ʔen anjic kārēc ye lueel wegup kōc ye lueel ka kōc cī Nhialic lōc, ku ē lueth ē path. Ku keek aa kōc akut jōŋrac.

10 Duškkē rišc gum bī wek gum emēn. Piεηkē! Jōηrac acī thišk kek tē bī yen kōc kōk kamkun mac rin bī yen gamdun them. Wek abī rēer ater yic nīn kathiäär ku duškkē pušth go bath wētdiē yic cōk alōn nēk we, rin wek aaba gām pīr akōlriēēc ēbēn ke ye yen ariōp.

11 “Na lakkē yīth, ke we piη kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. Ku raan bī jōηrac tiaam, acīn kēreεc bī ye yōk alanayōn ē thon yic rou.

Athōn tēnē kōc cī gam Pergamum

12 “Yīn awiēc bā athōör gāt tēnē akut kōc cī gam gen Pergamum, kēnē athōn bō tēnē raan muk pal cī ther thok kedhie.

13 Yēn anjic tē rēer wek thīn gen mεc jōηrac. Wek aa kōc wētdiē ē cōk, ku wek akēc pušth dhōr gamdun yic tēnē ya. Wek akēc gamdun waar yic, agut wäär cōk Antipāth raan ye nyuōth kāk ye looi yiic lōn ee yen raandiē nōk genḍun ē tēēn, gen mεc jōηrac. 14 Ku ala kāthii maan tēnē we, kōc kōk weyiic aa piōōc Balaam buōth yic, Balaam wäär nyuth Balak tē bī yen kōc Itharel cōl aloi adumušōm thīn. Ku lēu bik riη cuet, riη lān cī nāk jak, ku loikē kāk bal. 15 Ku kēlā aya, kōc kōk weyiic aa piōōc kōc Nikolauth buōth yic. 16 Pālkē luoi käreεc! Na cāk pāl ke yēn abī bēn kek ē pal bēn bei yathok bī yēn kōckā tēm awuōc. 17 Na lakkē yīth, ke we piη kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam. Yēn abī raan cī jōηrac tiaam gām aban ayum nhial cī Nhialic tōōu, ku gām alel yer, alel cī rin yam cīn raan ηic ke gōt yekōu, na cie raan cī gām ye.

Athōn tēnē kōc cī gam Thiatira

18 “Yīn awiēc ba athōör gāt akut kōc cī gam gen Thiatira ēlā, kākā aa wēl bō tēnē Wēn Nhialic raan nyin dēp cīt mac, ku le cōk diardiar cīt ban cī coth kōu.

19 Yēn anjic kāk yakē ke looi. Anjic lōn wek aanhiar rōt kamkun, ku wek aa muk gamdun. Anjic yen tē cī wek rōt kuony thīn kamkun, ku tē guum wek thīn, anjic lōn wek aaloi kājuēc wār kāk wäär tuēη. 20 Ku yēn ala kēthiin maan tēnē we, wek acī tik pušl tiη cōl Jedhebel ye lueel ke raan kāk Nhialic tiη. Ku pišōcde ē kackiē thēl luoi kāk bal yiic, ku camkē miēth cī juēr jak cī kiēt. 21 Aca lēk bī yepušu dhušk ciēēn adumušōmke yiic, ku acī jai bī yepušu dhušk ciēēn. 22 Ku kēya, aba cōl atuany ku kōc kāk bal looi kek ye aabī gum apei tē cīi kek kepušth dhuk ciēēn, ku pālkē käreεc yekē ke looi kek ye. 23 Kōc cī pišōcde gam aa ba nōk, ku aabī akuut kōc cī gam ēbēn jal ηic lōn yēn ē raan ē kē tō raan pušu ēbēn ηic, ku ηiεc kuat kē wīc. Ku kuat raan ēbēn aba tēm awuōc cīt kē cī looi.

24 “Ku emēn aba lēk kōc abēk kamkun gen Thiatira, kōc kēc piōōc rεεc ē tiη buōth yic, ku wek aakēc luui kē ye kacke cōl, ‘Aye kē cī thiaan apei cī jōηrac moony.’ Aya lēk we lōn wek acā bī mēc dēt ril yic. 25 Wek aadhil la tuēη ke we gam wētdiē, yet tē bī yēn bēn. 26 Yēn abī kōc cī jōηrac tiaam, ku lek tuēη ke loi wētdiē yet tē bī yēn dhuk gām riel bik pinynhom mac. 27 Aabī pinynhom mac riel ke cīn anuān, ku abīk thuōr piny ku thorkē ke cimēn tōny cī looi ē tiōp. 28 Riēlden abī thōη kek riel ca yōk tēnē Wā. Aaba gām ciēēr aya, ciēēr bī ke nyuōth tiām cī kek tiām. 29 Na lakkē yīth, ke we piη

kē cī Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

3

Athōn tēnē kōc cī gam gen Thardīth

¹ “Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Thardīth ēlā, raan mac wēi kadhorou thōny Nhialic nhom, ku amuk kuēl kadhorou, ee we tuōc wēt kēnē,

ʎen anjic kuat kāk cāk looi ēbēn, anjic lōn ye wek ye tak lōn pūr wek cōk alōn cī wek thou. ² Aca yōk lōn piērdun ke we ye kōc cī gam aciī thōŋ kek tē cī Nhialic ye guēer thīn. Kēya, pāäckē nīn yic, ku dhuōkkē riel yam ē pīr kōc cī gam yic ke we kēc guō thou ē gīm.

³ Muōkkē yith wāār cī piōc tēnē we nhūim, ku thekkē ke. Pālkē luoi kāreç ku dhuōkkē wepuōth ciēen adumuōmkun yiic. Pāäckē bar rot cīi kuēl wegup ciēt ʎa ye cuār ē bēn baai wakō. Ku aciī bī njic ba bēn nēn. ⁴ Ku na cōk a kēya ke wek anōt we la kōc lik Thardīth, kōc kēc luui kāreç. Keek aabi cath kek ʎa ke ciēŋ alēth ʎer, rin aala yic bik looi kēya. ⁵ Raan bī riel jōŋrac tiaam cīmēn ē kek abā alēth ʎer ciēŋ. Ku riēnke acā bī nyaai athōr pīr yic. Tē le ʎen kōōc Wā nhom kek atuucken nhial ye luōōi, aba lueel yenhom lōn njic ʎen ē raan kēnē. ⁶ Na lakkē yith, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

Athōn tēnē kōc cī gam gen Piladelpia

⁷ “Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Piladelpia ēlā, raan la guōp Wēi Nhialic ku yic, yen la riel bī kōc Nhialic mac nyin bēnyŋaknhom Debit. Ku tē ŋeeny yen ʎōt thok ka cīn raan lēu ye bī thiōōk. Ku tē thiōōk yen ʎōt thok ka cīn raan lēu ye bī ŋaany.

⁸ ʎen anjic kāk yakē ke looi, anjic lōn le wek riel koor, ku wek aa ŋot we buōth piōc diē yic ku thekkē ʎa. Tiēŋkē ʎōt aca ŋaany thok wenhūim, ku acīn raan lēu ye bī bēn thiōōk thok. ⁹ Tiēŋkē, ʎen abī kōc kek kōc jōŋrac, alueth ye lueel lōn ye kek kōc cī Nhialic lōc looi bik tō wecōk, ku bik deet yic lōn nhiēer ʎen we. ¹⁰ Wek aci gum riel ē thok cīt tēwāār cī ʎen we lēk thīn. Kēya, wek aba kony aya tē le nīn thōk, nīn bī ʎen kōc pīr ēbēn them pinyinhom. ¹¹ ʎen abō ēmēn, muōkkē kē cāk yōk apath, bī ciēn raan rum kēpēth cāk yōk rin cī wek tiam. ¹² Raan bī riel jōŋrac gōōk aba looi ke ye thel ril yōn ye Nhialic door thīn, Nhialic yen ya luōōi. Raan kēnē aciī bī kanj jāl ē tēēn. Aba gāt kōu rin Nhialic diē ku rin Jeruthalem yam, yen rin gen ē Nhialic diē bī bēn bei tēnē Nhialic nhial. Aba gāt kōu aya rinkiēn yam.

¹³ “Na lakkē yith, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

Athōn tēnē kōc cī gam gen Lodikia

¹⁴ “Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Lodikia ēlā, raan yen Yenakan. Yen cī yiny Nhialic nyuōōth ē cōk, ku ē yen aci kēriēec ēbēn cī Nhialic jōak cōk cak, aye lueel ēlā,

¹⁵ ʎen anjic kāk cāk looi ēbēn, wek aa kēc ʎen jai, tēdē wek aa kēc ʎen lor piāthkun ēbēn, na we ye rōt mat abak, diēt apath ʎapuōu. ¹⁶ Ku rin kēc piāthkun rōt mat abak, ʎen abī jai ē we. ¹⁷ Yūin aye lueel, ‘ʎen ajak! Acīn kē ŋōŋ ʎa, acīn kē bēn wīc.’ Ku aciī njic yen tē ye yīn laŋ anjāŋ thīn. Yīn anjāŋ ē cath ke cīn kē ceŋ, ku yīn ē cōr. ¹⁸ Rin ē kēnē, yīn alēk bī ya milāŋ tōc la wic yen ʎoc tēnē ʎa, bī

yīn jiēek yōk thīn. Yīn adhīl alēth yer Ƴoc aya ba ke tāāu yīkōu, ku bī kēwāār yīn cath yīkōu path ke cīn alanh cīeŋ liu ba guōp cīi ben rišōc ē kōc, ku Ƴoc kē ye kōc kēnyīn tōc ba tāāu yīnyīn rin bī yīn daai. ¹⁹ Kōc nhiaar aa ya māt ku tēm ke awuōc, kēya rēēr kē apath ku pāl kē luoi kāre c bāk puōth miēt. ²⁰ Pāl kē weyīth piny, Ƴen ē Ƴarōl tuŋ Ƴōndun thok. Na le raan piŋ Ƴarōl ku ηeny Ƴōt thok ke Ƴen ala thīn, ku laar ku määth kek ye. ²¹ Ƴen abī raan cī riel jōŋrac gōök gām yic bī nyuc ē thōōc nhom Ƴalōōm. Kēnē abī ciēt ēmēn cī Ƴen riel jōŋrac gōök ku nyuōōc ē thōōc nhom Wā lōōm. ²² “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.”

4

Thōny pan Nhialic

¹ Tēwēn cī Ƴen kākkā ēbēn tīŋ, ke Ƴa ben nyuōōth aya, ku tiēŋ Ƴōt thok ke ŋaany pan Nhialic. Ku kē ca piŋ tuēŋ ē raan jam tēnē Ƴa rōldīt la wic cīt kaŋ ye ye lueel, “Bāār nhial tēn ku yīn aba cōl atīŋ kāk bī rōt looi ye kēnē cōk.” ² Nyīn yic ē tēēn ke Wēi Nhialic la Ƴaguōp. Ku tiēŋ thōōc ē tēēn pan Nhialic ku raan ke cī nyuc yēnhom. ³ Raan cī nyuc ē thōōc adēp nyīn bilbil cīt kuur Ƴer dhēŋ, ku kēdiit cīt mūt ke cī thōōc gōōl piny, ke dēp bir-bir. ⁴ Ku alōŋthīn kēwēn cī thōōc gōōl piny yic, thōc kōk kathiārou ku ŋuan aake kāāc thīn, ku kōcđīt kathiārou ku ŋuan aake cī nyuc kēnhīim. Ku keek aake cīeŋ alēth yer ku ajōm ē bāny kēnhīim. ⁵ Thōōc abier ku mēēr nhial ciēt ye deŋ. Thōōc nhom tuēŋ mēc adōk kadhorou aake dēp thīn, kākkā aake ye Wēi Nhialic kadhorou. ⁶ Aya, thōōc nhom tuēŋ, ala ke diit cīt baar ē wār

cī looi macar dēp la bilbil. Ku thōōc kōu tēn ku tēn, lāāi kaŋuan la nyīn juēc kēnhīim ku kēkōōth aya aake tō thīn. ⁷ Lān tuēŋ acīt kōōr, ku lān ye kek rou acīt muōōr ē wen, ku lān ye kek diāk acīt nhom raan, ku lān ye kek ŋuan acīt lienh tōŋ pār nhial. ⁸ Keek ēbēn ŋek ē la wuōk kadātem la nyīn juēc keyiic ku kēkōōth aƳeer. Aa waak ket akōl ku wēēr ēlā, “Alēec, alēec, alēec tēnē Bēny Nhialic Madhōl tō thīn ēmēn ku arēēr tēthēryōn, ku yēn bī bēn.”

⁹ Lāāi kaŋuan aa diēt ket tēnē raan cī nyuc thōōc nhom, pār akōlriēēc ēbēn. Aa ket waak leec kek ye lōn ril yēn ku le diikđīt. Tē looi kek ye kēya, ¹⁰ kōcđīt kathiārou ku ŋuan aa kēnhīal guōt piny raan cī nyuc ē thōōc nhom cōk, ku dorkē raan pār akōlriēēc ēbēn. Ku cuetkē ajōmken piny ē thōōc nhom, ku luelkē, ¹¹ “Yīn ala yic, buk yīn a door Bānyda Nhialic, ku gēmku yīn alēec rin le yīn riel ku diik. Rin yīn acī kēriēēc ēbēn cak, ku riēnku yēn acī yīn kēriēēc ēbēn cak ku piirkē.”

5

Athōōr ku Manh Amāāl

¹ Ku tiēŋ athōōr ke muk raan cī nyuc thōōc nhom ciinden cuēc. Athōōr acī gōt yic ku yekōu aya, ku acī nuēt thok thēny kadhorou. ² Ku tiēŋ atuny Nhialic ril apeī, ke thiēc rōldīt, “Yeŋa la yic bī thaany kuem athōōr thok ku liep athōōr yic?” ³ Ku acīn raan pan Nhialic, nadē ke ye pinyinhom ku piiny tiōp yic la riel bī athōōr pet yic ku kueen. ⁴ Guō dhiau apeī rin cīn yēn raan cī yōk ke la cōk bī looi kēya. ⁵ Go raan tōk kōcđīt lēk Ƴa, “Pāl dhiēēu! Tīŋ kōōr, raan kuat Juda wundīt Debit wāār ē bēnyŋaknhom yēn acī jōŋrac

tiaam, këya yen alēu ye bī theny kadhorou kuem ku pet athöör yic.”

⁶ Ku tiēn Manh Amääl ē thon ke kääc ē thōny bēnyñaknhom ciēl yic. Yeen aci lääi pīr kañuan ku kōcdīt gōöm piny. Ku Manh Amääl aca tiñ ke ciēt cī nōk. Ku ala tuñ kadhorou ku nyīn kadhorou kek Wēi Nhialic kadhorou cī tuōōc pinynhom ēbēn. ⁷ Go Manh Amääl la ku lööm athōr tō ciin cuēc tēnē ye cī nyuc thōōc nhom. ⁸ Tēwēn cī yen ye lööm, ke lääi pīr kañuan ku kōcdīt kathiārou ku ñuan, gut kenhiäl piny yenhom, ku kōcdīt aake muk thoom ku aduuk cī looi mīlōōñ tōc cī thiāñ adōñ ñīr, yen tō nyin rōök kōc ē Nhialic luōōi. ⁹ Ku ketkē waak ē yam ēlä,

“Yīn ala yic ba athöör lööm ku kuem theny yethok.

Rin cī kōc yī nōk ku riemdu yen aci yīn kōc pinynhom,

dhiēth ku wuōt ku thok ēbēn yōōc bīk aa kōc ē Nhialic ēmēn.

¹⁰ Yīn aci keek cōl aaye kōc Nhialicda luōōi.

Ku aabī pinynhom mac.”

¹¹ Ku ben daai, ku piēñ rōl atuuc nhial juēc apeidīt cīi kuen ke kääc ke cī thōōc gōöm piny, ku lääi pīr kañuan ku kōcdīt, ¹² aake kēt waak rōldīt apeī,

“Manh Amääl wäär cī nōk yen ala yic.

Adhil leec rin riēlden tō kek yeen, ku jīēk ku ñīny kāñ, ku diik, aa dhil athēēkdīt apeī yōk thīn.”

¹³ Ku piēñ kuat kē pīr ēbēn tō pan Nhialic ku pinynhom, ku piiny tiōp yic ku wēr yiic ēbēn ke kēt ēlä,

“Tēnē yeen cī nyuc thōōc nhom ku tēnē Manh Amääl, bī alēec ku athēēk ku diik ku riēl aa kākke akōlriēec ēbēn!”

¹⁴ Ku gēm lääi pīr kañuan, “Yenakan.” Ku gut kōcdīt kenhiäl piny ku dorkē.

6

Theny

¹ Guō Manh Amääl tiñ ke kuem thaany tuēñ kam theny kadhorou, ku piēñ lān tōk kam lääi kañuan pīr ke lueel rōldīt apeī cīt mār ē deñ, “Bäär!” ² Ku tiēñ piny, go ya mathiāñ yer yen tiēñ, ku raan cath ē ye amuk dhañ ke wieth, ku gēm ajōm ē bēny bī tāāu yenhom. Ku jiēl bī la pinynhom, cīt këny cī tōñ dhoñ ku cop kōc ater.

³ Ku kuem Manh Amääl thaany ē rou thok, ku piēñ lān pīr ē rou ke jam rōldīt ēlä, “Bäär!” ⁴ Ku bō mathiāñ thith bei tēwēn. Ku raan cath ē yeen aci gām riēl bī kōc cōl aathār pinynhom, ku bī kōc rōt nōk ē rōt. Ku gēm paldit ye kōc thōr.

⁵ Ku ben Manh Amääl thaany ē diäk kuem, ku piēñ rōl ē diäk lān pīr ke lueel, “Bäär!” Ku tiēñ piny, go ya mathiāñ col yen tiēñ ku raan cath ē ye amuk wēnh ye kāñ them yecin. ⁶ Guō kē cīt rōl raan piñ ke jam kam lääi kañuan pīr yiic ku lueel, “Aduñ abīk yen ariōp akāl tōk, ku aduuk kadiäk ayiēer kek ariōp akāl tōk. Ku duōkkē tiim ye miök yōk thīn ku tiim ye cam rēc.”

⁷ Ku ben Manh Amääl thaany ē ñuan kuem thok, ku piēñ rōl lān ē ñuan pīr ku lueel, “Bäär!” ⁸ Ku tiēñ mathiāñ cīn kīt la geī, ku raan cath ē ye ala rin, “Thou,” Ku rin kōk cōl, “Piny ē Thou,” Ke buōoth cōk ke cīi yiic mec. Keek aake cī gām riēl bīk tēcīt abañ ñuan kōc pinynhom yiic nōk ē tōñ ku cōk, ku tuaany, ku lääi roor.

⁹ Ku ben Manh Amääl thaany ē dhiēc kuem thok, ku tiēñ wēi kōc wäär cī nōk ariäk cōk rin cī kek wēt Nhialic gam puōu ēbēn, ku yekē luēel. ¹⁰ Go wēi kiu rōldīt apeī ku luelkē, “Bēny yīn ala cōk ku yīn ē yic! Ye nēn bī yen rot jāl looi ba kōc pinynhom tēm awuōc rin cī kek

yo nōk?” ¹¹ Go ɲek kamken aa gām alanh ɣer, ku lēk ke bīk tīit tēthin-nyōt yet tē bī akuēn kōc lui ke ke, ku miēthakēn kek ke bī nōk ēbēn cimēnden, jāl tuōōm.

¹² Ku tiēŋ Manh Amāäl ke kuem thaany ē dātem thok. Ku ya ayiēkyiēk pinydit tet yen loi rot, ku loi akōl rot bī cuōl cit alanh col, ku wel pēei yenyin bī ya malual cit riem. ¹³ Ku lööny kuēl piny nhial cimēn ɲam cī luōk ye yom tēŋ piny tē yiēk yen tim. ¹⁴ Ku dol nhial rot ciēt ye athōōr ku mēr, ku nyēei kuōr ku golgol tō wīir rōt ē nyiēnken yiic. ¹⁵ Go bānyɲaknhīim ē pinynhom, ku bāny mēc, ku bāny apuruuk ku ajiēek, kōc thiek yiic ku aloony, ku kōc cie aloony them bīk thiaan ē kuōr yiic, tēdē ke ye kuōr nhīim. ¹⁶ Ku yekē cōōt kuōr yiic ku aleel yiic, ku luelkē, “Aa wek kuōrkā kuōmkē yonhīim bī raan rēēr ē thōōc nhom ɣo cī tiēŋ. Ku Manh Amāäl aciī bī lēu bī ɣo bēn tēm awuōc. ¹⁷ Ee yic akōldīt bī Nhialic ku Manh Amāäl raan ēbēn tēm awuōc aci bēn, ku acin raan bī awuōc kēnē göök?”

7

Kōc 144,000 Itharel

¹ Ku bēn atuuc nhial kaŋuan tiēŋ ke kääc guōk ē piny kaŋuan yiic, ke ke jāc yom ē bēn guōk kaŋuan yiic nhom, bī ciēn yom bēn buōk ē pinynhom, tēdē wēr yiic, tēdē kuat tim nhom. ² Ku tiēŋ atuny dēt ke bō bei tē ye akōl nyin bēn thīn, ke muk thaany Nhialic pīr, ku cōl atuny kēnē rōldīt atuuc nhial kaŋuan wāār cī gām riel bīk pinynhom agut cī wēr. ³ Ku lueel, “Duōkkē piny ku wēr ku tiim rēc, yet tē bī ɣōk kōc cī Nhialic gam ēbēn yiēk nhīim kit kēnhīim tuēŋ.” ⁴ Ku lēk raandā ɣen, lōn akuēn kōc la

nhīim thaany ē Nhialic kōc Itharel yiic aa kōc 144,000 ē kuat thiāār ku rou Itharel yiic, ⁵⁻⁸ tim thiāār ku rou kuat Itharel tōk yic, Juda, Ruben, Gat, Acer, Naptali, Manathe, Thimaan, Lebī, Ithakar, Dhebulun, Jothep, ku Benjamin.

Kōc juēc kääc pan Nhialic

⁹ Ku diēl ɣanyin piny, ke ɣa tiēŋ kōc juēc cī lēu bī ke kuen. Keek akuut kam kuat dhiēth, ku wuōt, ku thok kōc rēēr pinynhom ēbēn. Ku keek aake kääc ē thōōc nhom tuēŋ ku jōl a Manh Amāäl, ku aake ciēŋ alēth ɣer ku keek ēbēn aake muk wuōk agēp kecīn. ¹⁰ Ku kiiukē rōldīt apei ku luelkē,

“Nhialicdan rēēr thōōc nhom ku Manh Amāäl kek aa ɣōok luōk.”

¹¹ Ku atuuc ēbēn aake kääc ke cī thōōc, ku kōcdīt, ku jōl aa lāāi pīr kaŋuan göōm, ku gutkē kēnhial piny ē thōōc nhom tuēŋ ku dorkē Nhialic, ¹² ku luelkē,

“Yenakan! Bī alēec, ku diik, ku ɲiny kāŋ ku gam riel, ku athēēk, ku rieldīt apei ku lēc aa kāk Nhialicda akōlriēc ēbēn. Yenakan.”

¹³ Go raan tōk kam kōcdīt wēn ɣa thiēc ku lueel, “Ye ɣiŋa kōc ciēŋ alēth ɣerkā, ku bīk tēnēŋ?”

¹⁴ Guō dhuk nhom, “Aa kuōc ke, bēny. Ee yin aŋic ke.” Go lueel, “Kekkā aa kōc cī tēēk kārīl yiic ku guumkē. Aacā alāthken lōk riem Manh Amāäl bī ke looi bīk ɣer. ¹⁵ Ku ē yen aye kek kōōc thōny Nhialic nhom ku yekē luōōi akōl ku wēēr luanje, ku yen cī nyuc ē thōōc nhom abī ke aa kony ē rēērde thīn. ¹⁶ Keek aaciī rou ku cōk bī bēn nōk acin, tēdē ke ya akōl tuc yen bēn ke nyop gup, ¹⁷ rin Manh Amāäl yen rēēr thōōc yic ciēl abī ya abiōŋden. Ku abī ke la dēēk nyin piū ē pīr, ku

6:12 Ny 11:13; 16:18; Ith 13:10; Juel 2:10, 31; 3:15; Mt 24:29; Mk 13:24-25; Lk 21:25 **6:13** Ith 34:4 **6:14** Ny 16:20 **6:15** Ith 2:19, 21 **6:16** ɳoth 10:8; Lk 23:30 **6:17** Juel 2:11; Mal 3:2 **7:1** Jer 49:36; Dan 7:2; Dhāk 6:5 **7:3** Edhe 9:4, 6 **7:14** Dan 12:1; Mt 24:21; Mk 13:19 **7:16** Ith 49:10 **7:17** Wk 23:1; Edhe 34:23; Wk 23:2; Ith 49:10; 25:8

aabi Nhalic weec nyin ē pīu wāār dhiεeu kek.”

8

Thaany ē dhorou

¹ Nawēn ŋany Manh Amāāl thaany ē dhorou thok, kam wēn ke piny la bit tēthin-nyōot koor.
² Ku tiēŋ atuuc kadhorou ke kāāc Nhalic nhom ku ŋek ke cī yiēk kaŋ.

³ Ku bō atuny dēt, ku kēēc ariāk lōōm ke muk kē ye adōŋ ŋir took thīn cī looi milāŋ tōc. Ku yeen ēcī gām adōk juēc ŋir apēi, bī ke juaar kek rōōk kōc ē Nhalic ariāk cī looi milāŋ tōc nhom, rēēr ē thōōc lōōm.
⁴ Ku la tol adōŋ ŋir cī took nhial, kek rōōk kōc ē Nhalic muk atuny nhial kāāc Nhalic nhom. ⁵ Go atuny kē ye adōk took thīn lōōm, ku muōoc yic many rēēr ariāk nhom ku cuet piny. Ku piŋ kē cīt mār ē deŋ ku bir, ku loi ayiēkyiēk rot.

Keŋ

⁶ Go atuuc kadhorou la keŋ kadhorou rōt guiir bīk ke kooth. ⁷ Go atuny tuerŋ kaŋde kooth yic, go ya goi ku many cī liāāp kek riem kek lōōny pinynhom. Go mac tōōŋ ē diāk tiim ku wal cī cil pinynhom nyop.

⁸ Go atuny ē rou kaŋde kooth yic, go ya kēdīt cīt kuur ē mac yen piir rot adēkdiēet yic. Go tōōŋ ē diāk rot waar bī ya riem. ⁹ Go tōōŋ ē diāk kāk piir adēkdiēet thou, ku rēc tōōŋ ē diāk riēth.

¹⁰ Ku koth atuny ē diāk kaŋde. Go ya kueldit apēi dēp yen lōōny tōōŋ ē diāk wēr ku nyin piū ye dek yiic.
¹¹ Ku rin ē kuel kēnē acōl kēkec γar. Go piū rōt wel bīk kec, ku kōc juēc ke cī dek thīn acī bēn thou rin cī piū kec.

¹² Go atuny ē ŋuan kaŋde kooth. Go tōōŋ ē diāk akōl ku pēi ku kuel

rac abi tōōŋ ē diāk ruelden yic liu. Ku cīn ruel tōōŋ ē diāk akōl ku wēēr.

¹³ Ku jal jat γanyin, ke ye acu yen tiēŋ ke pār nhial, ku piēŋ ke cōt rōldit apēi ku lueel, “Ye kērēc ē dā! Ye kērēc ē dā tēnē kōc ē pinynhom rin aabi kārēc yōk, tē le atuuc kōk kadiāk keŋ kooth yiic.”

9

¹ Ku koth atuny ē dhiēc kaŋde. Guō kuel cī lōōny ē pinynhom tiŋ, ku yeen acī gām wēnh ē riēt bī yen tēthuth mec yic apēi ŋaany nhom. ² Go tēthuth mec yic apēi ŋaany nhom. Go toldit apēi bēn bei tēthuth, tol cīt tol manydit dēp apēi, ku pat tol akōl nyin ku nhial ku looi piny bī cuōl. ³ Ku ye kōryōm yen bō bei tol yic bī la pinynhom, ku gēm riēl cīt riēl ē kith. ⁴ Go lēk ke bīk wal kek tiim ku kākōk cil pinynhom cī rēc, ku ye kōc cīn gup kīn Nhalic kenhūim tuerŋ kepēc kek rēc kē ke. ⁵ Keek aake cī Nhalic puōl bīk kōc aa yiēk tērem apēi tēn pēi kadhiēc ku cīk kōc nāk. Ku arēm yekē yiēk kōc acit arēm dhie cī kiēth raan moc. ⁶ Ye pēikā kadhiēc yiic abik wīc bīk thou, ku thuōu abi mec ke ke.

⁷ Kōryōm juēc kē aake cīt mīthiōōŋ cī guiir bīk la tōŋ yic. Ku aake ceŋ kacit ajōm cī looi milāŋ tōc kenhūim, ku aake cīt nyin kōc. ⁸ Ku nhīm tō kenhūim aa bār cimēn nhīm ē diāār, ku aala thook lec cīt lec ē kōōr. ⁹ Ku aala pem kē cīt wēnh dhie ye kōc kepuōth gēēŋ tōŋ yic. Ku duōot ye wuōkken looi tē pēēr kek, acit duōot riēth dhie ye mīthiōōŋ juēc thel looi, tē le kek tōŋ yic. ¹⁰ Ku yālken aa cīt yāl ē kith, ku kē cīt kek yāl kāk kē yen ale kek riēl bīk kōc ya gām tē rem ye pēikā kadhiēc yiic. ¹¹ Ku keek aala bēnyāknhom mac ke, yen atuny tēthuth mec yic, ku

8:3 Amo 9:1; B.bei 30:1, 3 **8:5** Leb 16:12; Edhe 10:2; B.bei 19:16; Ny 11:19; 16:18 **8:7** B.bei 9:23-25; Edhe 38:22 **8:10** Ith 14:12 **8:11** Jer 9:15 **8:12** Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15 **9:2** Cāk 19:28 **9:3** B.bei 10:12-15 **9:4** Edhe 9:4 **9:6** Jop 3:21; Jer 8:3 **9:7** Juel 2:4 **9:8** Juel 1:6 **9:9** Juel 2:5

rienke acōl riääk, tēdē ka cōl raan ē kǎñ rac.

¹² Kēreec tuen̄ aci thōk. Ku ye cōk ciēēn käreec kōk karou thiek apeī aabō.

¹³ Ku koth atuny ē dātem kan̄de, guō rōl piñ ke bō kam guōk kan̄uan yiic ariäk cī looi milāñ tōc kääc ē Nhialic n̄hom. ¹⁴ Ku lueel rōl tēnē atuny ē dātem wēn muk kan̄ yecin ēlä, “Lony atuuac kan̄uan wäär cī duōōt piny wārdit Yuparet yic.”

¹⁵ Go atuny ē dātem atuuckā kan̄uan jal lony bik tōōñ ē diäk ē kōc pinynhom nōk. Aake cī Nhialic tāu akōldeen alanden. ¹⁶ Go lēk yen lon apuruuk aa timtim buot karou.

¹⁷ Ku tiēñ mūthiōōñ ku kōc cath ē ke nyuōth yic. Ku kōckā aala pem kēcīt wēnh dhie ye kōc kepuōth gēēñ tōñ yic, ku wēthkā aa thith cimēn mac, ku aa miñōk ku mikēth aya. Ku nhīm mūthiōōñ aa thōñ ke nhīm kōr. Ku mac ku tol ku kēdēt mac cōl adēp ē bēn bei kethook. ¹⁸ Kākkā kadiäk, tol, ku mac ku ban mac cōl adēp bēn bei mūthiōōñ thook, aci tōōñ ē diäk kōc pinynhom bēn nōk. ¹⁹ Rin riēl mūthiōōñ atō kethook ku keyäl aya, rin yälken aake cīt kāpieny kenhīm ye kek kōc gām yōntōōk.

²⁰ Abēk kōc ē pinynhom kēc kajuēc rēc kōc nōkkā ke nōk, aake kēc luoi käreec puōl acin, luoi ye kek jakrēc door, jak cī kiēt ē wēth ku aleel ku tiim cie daai, ku cik ye piñ ku cik ye cath. ²¹ Kōckā aakēc luoi käreec puōl, cīt nāäk ē rōt, luoi kāk jakrēc, ku luoi ē bal, winy diäär ku cuēr.

10

Atuuac ē Nhialic ku athōr koor

¹ Ku bēn atuny dēt ril apeī tiñ ke bō bei pan Nhialic ke bō ē pinynhom. Ee cī luät kum ku miit yenhom nhial, ku adēp nyin cimēn akōl, ku dierke kecīt liem ē mac. ² Atuny

kēnē amuk athōr thiin koor ŋaany yic yecin, ku cōkden cuēc ēcī tāau adēkdiēet n̄hom, ku cōkden ē cam pinynhom, ³ ku cōōt rōldit cīt dhiēn kōōr. Nawēn cī cōōt ke kēcīt mār ē deñ gam yerōl arak dhorou nhial.

⁴ Wēn jiēm kacīt mār deñ kadhorou, ku wēn duēr kāk cik lueel gāt piny, ke ya piñ rōl pan Nhialic ke lueel, “Duk kāk cī kacīt mār deñ kadhorou lueel lēk kōc kōk, ku duk ke gēt piny.”

⁵ Go atuny wäär ca tiñ ke kääc adēkdiēet n̄hom ku pinynhom ayeer, ciinden cuēc jat nhial. ⁶ Ku kuēēñ rin Nhialic cie thou, ku yen cī nhial ku piny ku wēr, ku kāk tō keyiic ēbēn cak ku lueel, “Nhialic aciī bī tūt apeī ēmēn, bī kē cī guiir cīi loi tēcīt tē bī yen rot luōi thin! ⁷ Ku tē le atuny ē dhorou kan̄de kooth, ke Nhialic abi kēden cī thiaan thāap cimēn wäär cī yen ye lēk aluōnyke, kōc kākke tiñ.”

⁸ Go rōl wēn ca piñ ke jam nhial yen yōōk, “Lōr lōm athōr koor ŋaany yic muk atuny kääc adēkdiēet n̄hom ku pinynhom ayeer.”

⁹ Guō la tēnē atuny nhial ku thiēc bā gām athōōr. Go gām yen ku lueel, “Lōm ku cam. Abī miēt yithok ciēt ye kiēc ku abi rot la wel bī wac yiyāc.” ¹⁰ Guō athōōr lōōm ku cam, go miēt yathok ciēt ye kiēc. Nawēn yet yayāc ke wel rot bī wac bī ciēt cuēei. ¹¹ Ku lēk ya ēlä, “Yin adhil kē cī Nhialic guiir tēnē kōc ē pinynhom ēbēn nyuōōth ēmēn, kōc jam ē thok juāac ku bānyñaknhīm.”

11

Kōc wēt Nhialic lēk kōc

¹ Go yen gām wai, wai ē duēr ciēt tim dhie ye kǎñ them, ku lēk ya, “Lōr them luāñ Nhialic ku ariäk tō thin, ku kuen kōc ē rōōk thin tēnē ya. ² Ku dukkal yic tō luak kōu them rin lōñ kēnē aci gām kōc kēc wēt diē

gam. Ku keek aabi gendiē kuany kōu ke rēc kāŋ pēi kathiārŋuan ku rou. ³ Ku ŋen abi kackiē karou tuōōc bik wēt ē yic la lueel. Aabā alēth col, alēth ē lēēŋ cien, ku aabi wētdiē la lēk kōc ē nīn tīm ku buōt karou ku thiārdātem yiic.”

⁴ Kōckā karou wēt Nhialic nyuōōth, kek aa tiim karou ye miēthken looi ē miōk, ku kāk ye mēc adōk karou took kenhūm ē kōōc Nhialic nhom bēny pinynhom. ⁵ Na le raan them ye bi kōckā karou yiēk tērem, ke mac abō bei kethook ku nyuōp kōc ater ēbēn. Kēya raan wīc ye bi looi kēya abi Nhialic nōk. ⁶ Aaci Nhialic gām riel bi kek deŋ pēen bi cīi tueny nīn bi kek wētde nyuōōth. Aaci gām riel aya bi kek piū waar bik aa riem, ku cōlkē kuat kērac ēbēn abō pinynhom. Kēnē alēukē bik aa looi akōlakōl tēcīt tē wīckē ye.

⁷ Nawēn cī kōckā karou wēt jal nyuōōth ēbēn, ke lān roor rac apeī bō bei tēthuth mec yic, aabi thōr ke ke ku aabi lān ke nōk, ⁸ ku guāpken aabi cuat ē gēk yic gendit wāār cī kek bēny ē kōckā karou piāāt thīn tīm cī riūu kōu. Gen kēnē acīk gām rin cīt rin pan Thodom ku Ijip. ⁹ Kuat dhiēth, wuōt ku thok pinynhom ēbēn aabi guāpken aa tīŋ piiny ē gēk yic nīn kadiāk ku abak, ku acīn raan bi puōl bi ke thiōk. ¹⁰ Kōc pinynhom ēbēn aabi puōth miēt rin cī ē kōckā karou thou. Aabi yai looi ku gēm kē rōt kāpath kamken, rin cī kōckā karou kōc pinynhom cōl agum apeī. ¹¹ Tēwēn cī nīn kadiāk ku abak thōk, ke Wēi Nhialic la ē kōc wēn cī thou gup ku jōtkē rōt. Go kōc ŋic ke cī ke tīŋ riōōc apeī dīt. ¹² Ku piŋ kōckā karou rōl ke cōt pan Nhialic, “Bāk tēn.” Gokē la nhial ke kōc aterken daai, ke ke cath ē piōōl yic. ¹³ Kaam wēn cōk ka ayiēēkyiēēk dīt tet loi rot. Go tōōŋ ē thiāār ē gēu

wīk, ku thou raan tiim kadhorou. Ku jōl kōc cī pīr riōōc ku leckē dīt Nhialic tō nhial.

¹⁴ Kēnē, yen ē thōk kēreec ye kek rou, kēreec dēt ye kek diāk abō emēn!

Kaŋ ē Dhorou

¹⁵ Go atuny ē dhorou kaŋde kooth yic, guō atuuc nhial piŋ rōt ke jam rōldīt pan Nhialic ku luelkē,

“Nhialicda ku Raan cī dōōc ku lōc aaci bāāny pinynhom ya kēden,

ku Nhialic abi mac akōlriēēc ēbēn.”

¹⁶ Go kōcdīt kathiārou ku ŋuan cī nyuc ē thōny Nhialic lōōm wīk ke gut kenhīōl piny, ku dorkē Nhialic, ¹⁷ ku luelkē,

“Bēny Nhialic Madhōl yen rēēr thīn thēer ku yen tō thīn emēn.

Yīn yeku leec rin cī yīn riēldu nyuōōth yook ku yīn aci māācdu jōk cōk!

¹⁸ Ku kōc kuc yīn aake cī puōth riāāk rin tēn riāŋ ē piāndu

aci bēn tē bi kōc cī thou yāth luk yic, ku tē bi kōc ariōpden yōk yīn luōōi, ku kōc kāk Nhialic tīŋ, ku kacku ēbēn kōc yī door,

kōckor ku kōcdīt ēbēn aaci bēn.

Tē bi kōc cī pinynhom rac nōk aci bēn.”

¹⁹ Go luāŋ Nhialic nhial ŋaany thok, ku rōŋdīt lōŋ ē dōōr ē tō alōŋthīn. Go kāk cīt bir ē deŋ ku ayiēēkyiēēk, ku mār ē deŋ ku tueny ē gei, rōt looi.

12

Tik ku kēdūt cīt jakanuaan

¹ Ku loi kēdūt kōc gōi rot nhial. Tik ē tō thīn ke cī akōl gōōm piny ku pēi yecōk, ku cien ajōm la kōu kuēl kathiāār ku rou. ² Yeen ē tīŋ liac, nawēn cī thiōk ke dhiēth, ke rōp ku rem abi dhiau apeī.

³ Ku ben dēt bēn bei nhial kēdiit kōc gōi, ku kēdiit thith cīt jakanuaan la nhūim kadhorou ku tunj kathiäär ku ajōm kadhorou kenhūim. ⁴ Ku thēl tōōŋ ē diāk kuēl bei nhial yeyōl ku piir ke pinyinhom, ku bīi ku kēēc tinj wēn dhiēth nhom bi manh dhiēth tiit bi dhiēth bi cam. ⁵ Go tik manh ē moc dhiēth, yen bi kōc pinyinhom mac ke cīn aŋuān. Go atuny nhial bēn ku rum meth man cin ku yēth nhial tēnē Nhialic thōnyde nhom. ⁶ Go tik rinj roor tē cīi ceŋ, tē cī Nhialic guiir tēnē ye bi yen la rēer thīn, bi la muk ē nin tim ku buot karou ku thiārdātem.

⁷ Go tōŋ rot looi pan Nhialic. Atuny cōl Maikel ku atuuc kōk aaci bēn thōr kek kēdiit wēn cīt jakanuaan ku atuōōcke. ⁸ Ku kēdiit kēnē aci bēn tiaam, ku aci bēn cuōp wei pan Nhialic. ⁹ Maikel kek atuōōcke aaci kēdiit kēnē kek atuōōcke bēn cuōp wei pan Nhialic. Kēnē yen ē Bēny jakrēc diit wäär ye lueel ka cōl kēpiiny, yen raan ēbēn cōl aloi awuōc. Acik bēn cuat pinyinhom kek atuōōcke ēbēn.

¹⁰ Ku piēŋ rōldit ke cōt pan Nhialic ku lueel,

“Ēmēn, tē bi Nhialic kōc luōk aci bēn! Ēmēn, Nhialic aci riēlden yen bēnyŋaknhom nyuōōth! Ēmēn, Raanden cī lōc ku dōoc aci riēlde nyuōōth! Rin raan wäär ē kōōc Nhialic nhom ku gōony miēthakua akōl ku wēer, aci cuōp wei pan Nhialic. ¹¹ Miēthakua aaci jōŋrac tiaam rin cī Manh Amāāl rot juaar bi nāk rienkua ku rin cī kek wēt yic lēk raan ēbēn, ku keek aa kēc wēiken nhiaar bik riōōc ē thou. ¹² Week ēbēn, wek kōc rēer pan ē Nhialic miētkē puōth, ku kuat kē rēer ē pinyinhom ku wār abī gum apeī dīt. Rin jōŋrac aci cuōp ē pinyinhom tēnē ke, ku yen acit

puōu mac rin acin nin juēc cī pāl ye bi yen luui.”

¹³ Nawēn le kēdiit cīt jakanuaan ŋic lan cī ye cuat pinyinhom, ke cop tinj wēn cī manh moc dhiēth bi dōm. ¹⁴ Go tik gām wuōk cīt wuōk acu ku bi cōl apēer tēden wäär roor tē cīi cieŋ. Ku bi yen la tiit thīn run kadiāk ku abak, ku akēc jōŋrac bēn lēu bi yiēk tētōk. ¹⁵ Ku ŋōk kēpiiny piēu dīt cīt aboor yethok rin bi tik mou. ¹⁶ Go tiōm pinyinhom tik kony, rin cī ŋaardit apeī piny dai yic, ku wet piū thīn ŋōŋōr. ¹⁷ Go kēdiit cīt jakanuaan puōu riāāk tēnē tik apeī ku le thōr kek mūthken kōk cī lōōŋ Nhialic theek, ku mukke wēt yic cī Jethu nyuōōth. ¹⁸ Ku la jōŋrac kōōc ē wār nhom.

13

Lāai karou

¹ Ku tiēŋ lān roor rac apeī ke bō bei adēkdiēet yic. Ku ala nhūim kadhorou ku tunj thiäär la nhūim ajōm kathiäär. Ku kenhūim ēbēn rin aaci gōt rin ē Nhialic tōon guōp. ² Lān wēn ca tinj acit kuac, ku adit cōk kek riōōp bēer la kōth nhim, ku acit thok kōōr. Acī kēdiit cīt jakanuaan gām riēlde bi nyuc ē thōōc nhom cīt bēnyŋaknhom la ye cōk. ³ Nhuōm tōk, nhūim ē lān kēnē ala yic piäär cīt piäär tētōk dīt apeī ku jōl dem. Kōc ē pinyinhom ēbēn aake cī gāi ē lān kēnē ku buōthkē. ⁴ Keek ēbēn aake ye jōŋrac door rin cī yen lēi gām riēl, keek aya aake ye lēi door, ku luelkē, “Acin kēril cīt ē lān kēnē. Acin raan lēu bi thōr kek ye.”

⁵ Go lēi puōl bi jal nhiam apeī, ku ye Nhialic lat. Go Nhialic pāl riēl kēnē tēnē pēi kathiārŋuan ku rou. ⁶ Ku jōl lēi jam ku lēet Nhialic kek kōcken rēer nhial paande. ⁷ Acī Nhialic puōl bi thōr kek kōc Nhialic ku tiēm ke. Ku ēcī gām riēl kōc pinyinhom nhūim ēbēn. ⁸ Kuat raan

12:3 Dan 7:7 12:4 Dan 8:10 12:5 Ith 66:7; Wk 2:9 12:7 Dan 10:13, 21; 12:1; Jut 9

12:9 Cāk 3:1; Lk 10:18 12:10 Jop 1:9-11; Dhāk 3:1 12:14 Dan 7:25; 12:7 13:1 Dan 7:3; Ny 17:3, 7-12 13:2 Dan 7:4-6 13:6 Dan 7:8, 25; 11:36 13:7 Dan 7:21

rēēr pinynhom ēbēn abī ye adoor, kōc cīi ye bī ya door aa kōc cī rienken gōt athōr pīr yic, ke piny kēc guō cak. Athōr kēnē ē kēn Manh Amāäl wāär cī nōk.

⁹ Na lakkē yīth, ke we pīj apath, ¹⁰ “Kuat kē cī Nhialic guuir bī rot luāi yī abī rot dhiel looi kēya. Raan bī mac, raan bī teem rōl ē pal abī teem rōl. Wēt kēnē ē lōn bī kōc cī gam dhiel gum ku ril kē puōth gamden yic.”

¹¹ Ku tiēj lān dēt ke bō bei piny, ke la tuŋ karou cīt tuŋ jōŋrac. ¹² Yeen alui riel cīt riel lān tuēj ke ŋic lān tuēj, ku thēny kōc ē pinynhom thīn bīk lān tuēj aa door, lān wāär cī tētōk dēm yenhom. ¹³ Ku looi kākđit jāŋ gōi. Ee ye mac cōl alōōny piny nhial ke kōc ēbēn daai ē ye. ¹⁴ Lān ciēen kēnē aci puōl bī kākđit jāŋ gōi aa looi ke lān tuēj daai thīn. Rin ē kākka yen aci yen kōc pinynhom wēj bīk la yecōk. Aaci bēn yōōk bīk kēdāŋ buth bī kek lān tuēj kiēt ku yekē door, lān wāär cī nōk ē pal ku ben pīr. ¹⁵ Lān ciēen kēnē aci puōl bī wēi yāth kēwēn cī lān tuēj kiēt yic, rin bī ya jam ku cōl kōc cīi ye ye door anāk. ¹⁶ Ku yōōk lān ciēen kōc ēbēn, bēny ku kīc, ajak ku raan ŋōŋ, alony ku raan lāāu nhom, bī raan ēbēn kīt tāāu kōjden cuēc, tēdē ke tēū yenhom tuēj. ¹⁷ Acīn raan cī puōl bī kēde yaac, tēdē ke yōōc ke cīn nhom kīt kek rin, tēdē ke ye akuēn rienke nyuōth.

¹⁸ Yin adhil kāŋ ŋic apath ba kēnē jāl deet yic. Raan la kē ŋic adhil kēnē dōt yic, bī akuēn ē lān ŋic, rin akuēn akāac nyin rin ē raan, akuēn ē buōt kadātem ku thiārdātem ku dātem.

14

Manh Amāäl ku kacke

¹ Ku jōl lā diēl ya nyin piny, ke ye Manh Amāäl yen tiēj ke kāac

gōt nhom Jeruthalem, kek kacke tim buōt ku thiārŋuan ku ŋuan cī rin Manh Amāäl ku rin Wun gōt kenhīm tuēj. ² Ku piēj rōl nhial kecīt arōōl ē pīu kat apeī. Aye piŋ kecīt mār deŋ thiek apeī, tēdē ke ye thoom juēc gut. ³ Ku kāac kōc tim buōt thiārŋuan ku ŋuan ē thōōc nhom tuēj, ke ket waak yam lāai pīr kaŋuan ku kōcđit nhīm. Waakkā acīn raan lēu bī ke ket, aa keek kek kōc cī Nhialic luōk ē rōt. ⁴ Keek aa kōc cī rōt tiit cie wīc ē diāār. Keek aa kōc la cōk. Ee Manh Amāäl yen aye kē buōth cōk kuat tē le yen thīn. Kōckā kek aaci luōk kam kōc ēbēn, aa kōc ē Nhialic ku Manh Amāäl, aa cīt rap ē yam dhie ye juēr Nhialic. ⁵ Ku keek aa kēc lueth kaŋ lueel. Ku acīn kēreec cīk kaŋ looi.

Atuuc nhial kadiāk

⁶ Ku tiēj atuny dēt ke pār aliir yic nhial ke muk athōr Wēt Puōth Yam, wēt pīr akōlriēc ēbēn tēnē kuat dhiēth ku wuōt ku thok pinynhom ēbēn. ⁷ Ku lueel rōldīt, “Thēkkē Nhialic ku lēckē rin dīit yen apeī. Rin nīn aaci thōk, nīn bī yen kōc ē pinynhom yāth ē luk yic. Duōrkē rin yen aa cak nhial ku piny ku wērdīt ku nyīn ē pīu.”

⁸ Ku buōth atuny rou atuny tuēj cōk, ke ye lueel ē rōldīt, “Gendīt Babilon aci rac ēbēn. Babilon ē ye kōc pinynhom cōl adek muōn kec apeī, muōn ke cōl aloi kāk ē bal cī Nhialic bēn rac puōu.”

⁹ Ku buōth atuny ē diāk atuuc tuēj wēn karou cōk, ke ye lueel rōldīt, “Raan lān kēnē door kek kēden cī kiēt, raan la kīn ē lān kēnē yenhom tuēj, tēdē ke ye yecin. ¹⁰ Abī muōn riāŋ puōu ē Nhialic dhiel dek, muōn kēnē ē kē cī Nhialic puōk ē bīny riāŋ piānde yic. Kōckā aabi dēp many bēn bei kuur yic tuc apeī, ka atuuc nhial ku Manh Amāäl daai thīn. ¹¹ Many bī ke nyop

kēnē abī ke reem akōlriēec ēbēn. Kōc ē lēi ku kēden cī kiēēt ku kuat raan la kīn ē rienke, aciī bī kanj lōŋ aciŋ akōl ku wēēr.”

¹² Kēnē wētde yic ē lōn bī kōc ē Nhialic kepuōth dēet, kōc lōōŋ ē Nhialic theek ku lek gam tēnē Jethu.

¹³ Ku piēŋ rōl nhial ke cōt ku lueel, “Dhil gōt, kōc mit gup aa kōc thou ēmēn rin cī kek wēt Bēny gam.” Ku lueel Wēi Nhialic, “Ee yic Alanden! Keek aciī bī bēn gum athēer. Kāk cik looi aabī cath ke ke.”

Tēmtēm pinyňhom

¹⁴ Ku lā daai nhial, ke ye luāāt yer yen tiēŋ ku kēcīt Manh raan ke cī nyuc ē piōōl nhom, ku ala nhom ajōm cī looi mīlāŋ tōc, ku amuk pal moth thok yecin. ¹⁵ Ku bō atuny dēt bei luanj Nhialic ku jīēm rōldīt tēnē raan cī nyuc ē piōōl nhom, “Jōk luoi cōk ye pal kēnē, kāk tem pinyňhom aaci luōk, ku akōlden bī ke tem aci bēn.” ¹⁶ Go raan wēn cī nyuc ē piōōl nhom palde met yic ku ler luōide yic, ku kēya, kēriēec ēbēn pinyňhom aci tem.

¹⁷ Ku tiēŋ atuny dēt ke bō bei nhial luanj Nhialic ke muk palden moth aya. ¹⁸ Ku bō atuny wēn muk riel ē mac bei ariāk lōōm. Ku cōl atuny wēn muk pal moth rōldīt ku lueel, “Lōm paldu ku tem abiēc dom yic pinyňhom rin abiēc aci luōk.” ¹⁹ Ku jōl atuuc palde met yic ku jōl abiēc tem piny, ku kuut keyiic ku yēth ke tē bī ke la nhialc yiic thīn, rin riāŋdīt pušu Nhialic. ²⁰ Abiēc ēcī nhialc gēu kōu ayeer, go ya riēm yen loi kuēer, abī riēm lōl bār kōu apei ku thuuth yic looi.

15

Kādīt rēc bī atuuc nhial bēēi

¹ Ku tiēŋ kēdīt dēt kōc gōi nhial. Kēnē, aake ya atuuc kadhorou la riel bik kārēc apei kadhorou gam

14:11 Ith 34:10 **14:14** Dan 7:13 **14:15** Juel 3:13 **14:20** Ith 63:3; Dh 1:15; Ny 19:15
15:3 B.bei 15:1 **15:4** Jer 10:7; Wk 86:9 **15:5** B.bei 38:21 **15:8** B.bei 40:34; 1Bŋ 8:10-11; 2Lēk 5:13-14; Ith 6:4

kōc, ke ye kek awuōōc ciēēn bī Nhialic tēm kōc rēc, rin kek aabī riāŋ ē piānde jāl thōk. ² Ku tiēŋ kēcīt adēkdīēet le piū nyin kīr thīn cī liāāp kek kēcīt mac. Ku tiēŋ kōc wāār cī lēi kek kīnden cī ye kiēēt tiaam aya, agut lān wāār ye rienke ŋic akuēn. Keek aake kāāc adēkdīēet le piū nyin kīr yōu ke muk thom cī Nhialic gām ke, ³ ku ketkē waak Mothith alony ē Nhialic, ku waak Manh Amāāl ēlā,

“Yīn Nhialic, yīn aril aciŋ kē thōŋ ke yīin,

kāk ye looi aa path ku aa kōc gōi! Ee yīn amac pinyňhom ēbēn, kuat kāk ye looi ēbēn aala cōk ku aa yith.

⁴ Raan ēbēn abī riōōc ē yīin Bēny! Ku rienku abī leec athēer!

Ee yīin ē rot yīn Nhialic ē yic. Kōc ē pinyňhom aabī ya bēn ku dorkē yīin.

Raan ēbēn aci tēpēth ye yīn luui thīn tīŋ.”

⁵ Nawēn ē kēnē cōk, ke ya tīŋ luanj Nhialic ke ŋaany thok, kek duēl Nhialic nyuōōth alōŋthīn. ⁶ Ku bō atuuc nhial kadhorou, wāār muk kādīt rēc apei kadhorou bei luanj ē Nhialic. Keek ēbēn aake ciēŋ alēth yer la diardiar, ku karkar cī looi mīlāŋ tōc aa cik kaar kepuōth. ⁷ Go lān tōk kam lāāi wāār pīr kaŋuan, atuōny tōk ya atuuckā gām aduŋ mīlāŋ tōc la yic awuōōc thiek bō tēnē Nhialic pīr akōlriēec ēbēn, bī gām kōc ē pinyňhom. ⁸ Duēl ē Nhialic ēcī tol paat yic piny, tol bō diik ku riel Nhialic yic. Ku aciŋ raan lēu ye bī la thīn, yet tē bī kārēc dīt apei kadhorou wāār muk atuuc nhial ku bī ke pinyňhom, kanj thōk.

16

Kārēc dīt apei ciēēn kadhorou

¹ Guō rōldīt apei piŋ ke cōt luanj pan Nhialic yic, ke ye lueel tēnē

atuuc nhial kadhorou ëlä, “Lak pinynhom ku gamkë kädit rëc ciënkä kadhorou, käreç riäñ pušu ë Nhialic.”

² Go atuny tuenj kërëec cï Nhialic lëk ye bï gäm kəc ë pinynhom gam. Go ya yöntöök rëc rem apeï kek tul kəc la gup kin lëi gup, ku kəc këden cï kiëët door aya.

³ Go atuny ë rou kërëec cï Nhialic gäm ye bï gäm kəc pinynhom gam. Go ya piü adëkdiëet kek wel röt bik ya riëm, ku thou käk pir rëër piü yiic ëbën.

⁴ Go atuny ë diäk käreç cï Nhialic gäm ye bï gäm kəc pinynhom gam. Go ya piü wër yiñh ye dek kek wel röt bik ya riëm. ⁵ Guo atuny yen muk piü pinynhom piñ ke lëk Nhialic, “Yin aci yic tæk kəc ë käreçkë yiic, tëdu kan ëmën ku tëtthëer yon, ee yin apath yitök rin le luñdu cök. ⁶ Kəc rëc wäär cï kacku ku kəc kækku tiñ nök aaca gäm riëm bik dek, yen këpath ke ke.” ⁷ Ku piëñ raan röl ke dhiau tën ariäk ku lueel, “Ee tède Bëny Nhialic Madhöl, käreç ca gam aa yiñh ku aa la cök, luk aca ñiëc looi!”

⁸ Go atuny ë ñuan kërëec cï Nhialic gäm ye bï gäm kəc pinynhom gam. Go aköl tuöc apeï, ee cï Nhialic puöl bï kəc nyop atuöc. ⁹ Kəc aake cï atuny aköl nyop apeï abï ke gäm gup yöntöök. Gokë Nhialic lat guöp, Nhialic yen büi käreçkë, ku cïk luoi käreç päl ku cïk Nhialic ye leec.

¹⁰ Ku gem atuny ë dhiëc kërëec cï Nhialic gäm ye ku ler ku tëü thöny län rac nhom. Go ya muöötth yen kum kəc mëc lëi piny arëk abik kethook aa kac rin arëem, ¹¹ ku yekë käreç apeï lueel ë Nhialic guöp rin arëem ku yöntöök rëër kegup, ku cïk luoi käreç päl.

¹² Go atuny ë dätem kërëec muk gam, go ya wärdit Yuparet yen döu, bï bänynjakhñim löñ ciëen puöl bik

tem kek apuruöökken. ¹³ Ku tiëñ wëi jakrëc kadiäk cit aguek. Keek aake bö bei këdit cit jakanuaan thok, ku län rac thok, ku thoñ län wäär aya bö kek wët ë lueth yen kəc wëñ nyin. ¹⁴ Keek aa wëi jakrëc ë cath ke loi käk kəc göi. Wëi jakrëckä kadiäk aa bänyn pinynhom ëbën kuööt nhüim bï ke yäth tøj yic. Tøj këné ë tøj bï rot looi luñdit bï Nhialic Madhöl luk looi tēnë kəc pinynhom ëbën.

¹⁵ Aye Bëny lueel, “Piëñkë! Yën abö cit ya ye cuär waköu. Raan mit guöp ë raan ba yök ke këc nin, ciëñ aläthke, rin bï cü cath ke cïn alanh ciëñ bï guöp yär tē tiñ ye.”

¹⁶ Ku jöl wëi jakrëckä bänynjakhñim kuööt nhüim tē ye kəc Itharel cöl, Amagedon.

¹⁷ Ku jöl atuny ë dhorou kërëec muk päl aliir yic. Go Nhialic jam röldit nhial ë thöoc nhom luanje ku lueel, “Kuat këkith ëbën aci luöoi təcit tède.” ¹⁸ Ku bier deñ apeï, ku mëër ë mär thiek ku looi ayiëëkyiëëk rot abï kəc riöc ëbën. Acin këdit cit këné cï rot kañ looi tēnë cëk ke raan pinynhom, ayiëëkyiëëk rëc piny cit këné. ¹⁹ Go gendit Babilon yeyic tek ë diäk, ku wit ayiëëkyiëëk gëeth ë pinynhom juëc, ku këya, ke Nhialic tēm gen Babilon awuöc thiek apeï rin riäñ piände.

²⁰ Tëwën le piny rot yäak ke yon thöny wüir mär, ku la gat dir piny ëbën. ²¹ Go göidit thiek apeï lööny piny nhial ë kəc nhüim. Ku këya, ke kəc lëët Nhialic rin cï yen deñ cöl atueny göi thiek apeï cï piny bën rac.

17

Tiñ rac adëjöök

¹ Go atuöny tök atuuc wäär bö nhial kadhorou muk käreç kadhorou bën tēnē ya ku lueel ëlä, “Bäär ba yï nyuöth tē bï Nhialic ë

tiŋ rɛɛc adējōök tēm awuɔc thīn, yen tiŋ rēēr wēr yōth.* ² Bānyŋaknhīim ē pinynhom aaci kārɛc apei, kāk ē bal looi kek ye, ku kɔc ē pinynhom aake ye miānde dek bīk wīɛt, ku tē cī kek wīɛt ka jol kārɛc apei kāk ē bal looi kek ye.”

³ Go Wēi Nhialic la ɣaguɔp, ku nyiɛi atuny Nhialic ɣa ku ɣēth ɣa roor tē cīi cien. Ee tēen ke ɣa tiŋ tiŋ cī nyuc lān thith kōu, lān la nhīim kadhorou ku tuŋ kathiäär cī guɔp thiāŋ rin ē Nhialic lat guɔp. ⁴ Tik a cien alanh thith ku alanh mathiāŋ. Ku aci milāŋ tōc ku kākōk la diardiardi ku guēt dhēŋ thiāŋ yeguɔp. Ku amuk aduŋ cī looi milāŋ tōc cī thiāŋ kāraken ē bal ye looi. ⁵ Ku yenhom tuen aci rin gōt thīn rin cie deet yiic. Rin ye lueel ēlā, “EE ɣEN BABILONDīt, ɣEN Ē MAN DIÄÄR RɛC ĒbĒn, ɣEN AYE KÄRɛC JÄL THĪN KÄRɛC Ē PINYNHOM ĒbĒn.” ⁶ Ku tiēŋ tiŋ wēn ke cī wīɛt riem ē kɔc Nhialic wäär cī ke nōk, rin cī kek wēt Jethu gam.

Ku wēn tiŋ ɣen ye, guɔ gāi apei. ⁷ Go atuny nhial ɣa thiēc, “Yeŋō cī gōi? Yin aba lēk wētde yic yen kēnē, ku lān cieth yen la nhīim kadhorou ku tuŋ thiäär. ⁸ Lān yen ca tiŋ emēn aci kaŋ pīr thēr, ku aci ben pīr emēn rin abi bēn bei piiny tēthuth mec yic akōldā, ku abi jal la rōm ke riääk. Kɔc pīr ē pinynhom kēc Nhialic gāt athörde yic, athör ē pīr thēr kēc piny cak, aabi gāi tē tiŋ kek ē lān kēnē. Aci kaŋ pīr, ku aci ben pīr ya akölē, ku abi ben dhuk pinynhom.”

⁹ Go atuny nhial lēk ɣä, “Kēnē awīc raan ŋic tak. Nhīim kadhorou aa rēēr nyīn kuŋr kadhorou kek cī tik nyuc kenhīim. ¹⁰ Kek aa bānyŋaknhīim kadhorou aya. Bāny kadhiēc kamken aaci liu. Raan tōk aŋot ye bēnyŋaknhom emēn ku dēt aŋot kēc bēn, ku na le bēn ka bī rēēr ē bāny yic kam koor. ¹¹ Ku

lān bī bēn bei tēthuth, yen abi ya bēnyŋaknhom ye kek bēt. Ku yen ē raan kam bānyŋaknhīim kadhorou, ku yeen abi rōm ke riääk.

¹² “Tuŋ kathiäär ye ke tiŋkā, aa rēēr nyīn bānyŋaknhīim kathiäär kēc baai guɔ mac, ku aabi riel dhiel yōk bīk baai mac kek lēi kam thiin koor. ¹³ Wētden ē tōk, abīk gam kedhie bīk bānyden thōn lēi. ¹⁴ Bānyŋaknhīim kathiäär ku lēi aabi keyiic mat ku thērke kek Manh Amāäl. Ku keek aabi Manh Amāäl kek kacke ke tiaam, rin Manh Amāäl yen ē bēnydit ē bāny, ku bānyŋaknhīim ku kacke kek aa kɔc cī Nhialic kuany ku cōl ke, ku kek aa kɔc cī wētde gam.”

¹⁵ Go atuuc lēk ɣa, “Pīu ye tiŋ cī tik nyuc kenhīim, aa rēēr nyīn kɔc ē pinynhom ēbēn. ¹⁶ Lēi ku bānyŋaknhīim kathiäär ca tiŋ aabi kenhīim wēl adējōŋ kēnē. Abīk dam ku thatkē ku retkē kōu, ku pālke ke cīn kē cien. Aabi guäpde cuet. Abīk rac ku ɣot abaŋ cī dōŋ ē mac. ¹⁷ Bānyŋaknhīim kathiäärkā aabi ē kēnē looi, rin cī Nhialic ye tāau kepuŋth bīk bānyden gām lēi, rin wīc Nhialic ye këya. Aabi läai theek yet tē bī kē wīc Nhialic thök.”

¹⁸ Go atuny nhial lēk ɣa, “Tiŋ ca tiŋ kēnē ē gendit yen mac bāny pinynhom ēbēn.”

18

Nhialic aci Babilon rac

¹ Nawēn ē kēnē cök ke ɣa ben atuny nhial dēt tiŋ ke bō bei nhial pan Nhialic, ku atuny kēnē ala riöldit apei. Ruēl diit yeer wēn bō bei tēnē yen aci pinynhom ēbēn bēn looi bī ɣer. ² Ku cōöt röldit apei, “Gendit Babilon aci riääk. Kɔc aaci kat thīn ēbēn.

Acīn raan cī dōŋ thīn, aa jakrɛc ku diet rɛc cīt awujoŋ.

* **17:1** Wētde yic gen Babilon. (Jer 51:13) Jer 51:7 **17:8** Dan 7:7; Ny 11:7; Wk 69:28 51:8; Ny 14:8

17:2 Ith 23:17; Jer 51:7 **17:3** Ny 13:1 **17:4** **17:12** Dan 7:24 **18:2** Ith 13:21; 21:9; Jer 50:39;

³ Kāreċ ē bal ye looi gen Babilon
aaci yen ke pinynhom ēbēn
liāāp,

bī bāny pinynhom keek aa looi kāk
ē bal, ciēt ke cī mušn kec apeī
dek.

Ku tēēn yen aci Nhalic rac pušu
yeguōp.

Ku kōc ē pinynhom aake ye Ƴōc
thīn ku loikē kāreċ Nhalic
rac pušu.”

⁴ Ku piēŋ rōldēt ke jam nhial ku
lueel,

“Kackiē jālkē geeu!

Ku bī week cīi met awuōc looi keek
yiic kā,

ku bī Nhalic we cīi yīk kādīt rēc
apeī cīmēnden.

⁵ Awuōcken cik looi aaci juēc
nawēn

ke la nhial abī Nhalic dōōt bik la
rac pušu.

Go Nhalic awuōckā yōk ēbēn, ku
aacīi bī kaŋ puōl ke cīi tēm
awuōc.

⁶ Dhielkē luōi kāreċ cīt kāwāār cī kaŋ
aa luōi week.

Dhielkē kāreċ wāār cī looi cool kāk
wār kāk wāār cī kaŋ luōi kōc
kōk.

Adhielkē gām mušn kec apeī bī
wiēet cīt tēwāār ye luōi kōc
kōk.

⁷ Ee nhiam rielden dīt rēer ke yeen,
ku pīrden rēer yen kāpath yiic.

Adhielkē gām kē rem yeguōp thōŋ
kek miēt ē pušu dīt rēer yen
thīn.

Rin ye yen rot leec ēlā,

‘Ƴen tiŋ dīit ŋaknhom mac paandiē ē
riel cīn ke tem Ƴanhom,

Ƴen acīn mony bī thou ku ba dhuur.’

⁸ Rin ye Babilon jīēm kanhiaam
kēya,

ee kaam thiin koor ku abī Nhalic
kādīt rēc

apeī cōl aabō tēnē yeen cīmēn
tuaany, ku cōŋdīt apeī ku
thuōu.

Abī Ƴōt mac bī nyop ēbēn, rin Bēny
Nhalic yen bī ye tēm awuōc,
ala riēldīt apeī.

⁹ “Bāny ē pinynhom wāār cī kāreċ
looi kek ye aabī dhiau ku lōōnykē
puōth tēnē ye, tē tiŋ kek tol many
cī ye Ƴōt nhom tēmec. ¹⁰ Aabī kōōc
tēmec, rin cī kek riōōc ciēt ke bī gām
awuōc thiek cīt kēn cī gām Babilon,
rin wāār cī kek kāreċ looi aya kek
ye. Abīk aa lueel,

‘Ye kēreċ ē dē, gendīt Babilon, gen
ril yen cī guō riāāk ye kam
thiīn yic!’

¹¹ “Kōc ē Ƴōc pinynhom aa dhiau
rin Babilon, rin acīn raan bī kākken
bēn lōk Ƴōc. ¹² Mīlōōŋken tōc, ku
alēth path, alēth cī looi mīlāŋ thith
ku guēt path ku kāpuōth kōk cie lac
yōk ku tuŋ aa kōn, ku kuōr path la
diardiar, acīn raan bī keek bēn lōk
Ƴōc tēnē ke. ¹³ Mīōk ŋīr, māāu ku
abīk, ku Ƴōk ku thōk, ku mīthiōōŋ
ku lāāi kōk baai ku tiim path ku
aloony, acīn raan bī ke lōk Ƴōc.

¹⁴ Abī kōc Ƴōc aa lueel tēnē Babilon
ēlā, ‘Kuat kāpath wāār ye ke cam, ku
kāpuōth wāār ye ke cīeŋ aaci rac, ku
aacīi bī bēn yōk acīn.’ ¹⁵ Kōc ē Ƴōc
wāār cī jak rin ye kek kākken Ƴōc ye
aabī dhiau tē tiŋ kek ye ke dēp. Aabī
ya kōōc tēmec rin wāār cī kek mat
kek ye ciēt ke bī mat ē riāāk yic aya.

¹⁶ Abīk aa lueel,
‘Ye kēreċ ē dē tēnē gendīt cīt kēnē,
gen dīit dhēŋ cīt raan ceŋ mīlōōŋ tōc
ku guēt path yeyeth!’

¹⁷ Rin kākā aaci guō bēn mār nyin
yic.’

“Kōc ē riāth geer adēkdīet yiic,
ku kōc la kākken yekē keek la Ƴaac
riāth yiic, kāk ye kek pīr thīn aabī
kōōc tēmec, ¹⁸ ku dhiēukē tē tiŋ kek
tol nhom ke dēp geeu kek kāk tō thīn
ēbēn, ku jōlkē ya lueel, ‘Makei! Acīn
gendīt cī kaŋ ciēt ē gen!’ ¹⁹ Ku jōlkē
kenhīim pot ē ŋeth bik nyuōōth lōn

cī kek puōth löny ku dhieεukē apeī ku luelkē,

‘Makei! Cī gendit riāāk kēya?

Gendit wäär ye kōc la riāth jieek la yök thīn,

yen cī guō riāāk ye kaam thīn yic kek kāk tō thīn ēbēn!

²⁰ Kōc rēēr pan Nhialic miētkē puōth rin cī Nhialic Babilon rac.

Miētkē puōth kōc ē Nhialic ku atuuc ē Raan cī lōc ku dōc,

ku kōc kāk Nhialic tīj rin cī Nhialic Babilon tēm awuōc tēcīt tēn kārēc wäär cī keek luōi week.’”

²¹ Ku tiēj atuny Nhialic ril cī kuurdit thiek kuany ku piir wūr adēkdieēt yic ke lueel,

“Kēnē yen ee tē bī gendit Babilon rac thīn,

ku acī ben tīj acīn.

²² Yīn Babilon acīn lää r bī ben piñ yiic tēdu,

ku acīn kēēt bī ben piñ rōt ke gut thom, tēdē ke ye keñ kooth yiic.

Kōckun atēēt ēbēn aabī mää r, ku wēthkun ye rap guur abī cīēn rap ben guur thīn.

²³ Ku mēc acī bī kañ ben tīj nyīn ke dēp,

ku acīn ruōi bī ben looi, rin kōckun ē yōc kek aake ye kōcdit pinynhom,

ē pinynhom cam tēbäär ē ruēeny.”

²⁴ Nhialic acī Babilon tēm awuōc rin le yen guōp awuōc cī yen kōc kāk Nhialic tīj nōk, ku kōc juēc kōk ē Nhialic, Babilon ala guōp awuōc cī yen kōc juēc ē pinynhom ēbēn nōk.

19

Riāj ē Babilon ē kōc Nhialic miēēt puōth

¹ Tēwēn cī atuny ril thōk ē jam, ke ya piñ kōc rōt nhial ke loi kieεu apeī ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Nhialic yen acī yo luōk, diik ku riel aa kāk Nhialicda kedhie.

² Luōjnde ee yic ku ala cōk.

Yen acī tīj adējōök wäär ηieε tēm awuōc thōj kek kāk cī luōi kōc ē pinynhom.

Babilon cī pinynhom rac, rin rim kōc Nhialic atō yecin.”

³ Ku ben thān awēn loi kieεu yai cam,

“Lecku Nhialic!

Babilon abī dēp ku many nyop ye abī tol ya la nhial akōlriēc ēbēn.”

⁴ Ku tiēj kōcdit kathiārou ku ηuan, ku lääi pīr kañuan ke gut kenhiol piny ē Nhialic nhom ku dorkē ke cī nyuc thōnyde nhom,

“Yenakan, Lecku Nhialic!”

Yan thiēj Manh Amääl

⁵ Ku piēj rōl ke cōt thōōc lööm ku lueel,

“Wek aa dhil Nhialicda leec, week ēbēn,

kōc ril ku kōc niōp, wek kōc thek yeen ēbēn ye door.”

⁶ Ku piēj kōc juēc ke loi kieεu nhial apeī, ke loi arōōl cīt arōōl ē piū kat apeī, ku cīt mār deñ ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Rin Bānyda, Nhialic Madhōl ee Bēnyñaknhom!

⁷ Jōlku puōth miēt ku lecku Nhialic, rin cī nīn thiēj Manh Amääl thōk, ku nyan thiak acī rot guir bī lor.

⁸ Acī Nhialic ruōk alēth path cīn gup acuol bī keek cieñ.”

Alēth path aatō nyin kāpath ye raan luōi Nhialic.

⁹ Go atuuc lēk ya, “Gāt wēlkā, kōc mit puōth aa kōc cī cōl ē yan thiēj Manh Amääl yic.” Ku met thīn ēlä, “Wēlkā aa wēl ē yith bō tēnē Nhialic.”

¹⁰ Guō yanhiaal guōt piny yehom ba door. Go lēk ya, “Duk loi kēya! Ee Nhialic yen aya luōi cīmēn

ye yīn ku miēthakun cī gam, kōc cī yic cī Jethu nyuōōth, buōōth yic. Ee Nhialic ē rot yen aye door.” Rin yic cī Jethu nyuōōth yen ē kōc cōl agam wēt ē Nhialic.

Raan cath mathiāṅ ʒer

¹¹ Ku tiēṅ pan Nhialic ke ṅaany thok, go ya mathiāṅ ʒer yen tiēṅ thīn kek raan cath ē ye. Ee yen raan ē Nhialic luōōi ē puōn ʒer, kuat kāk ye looi ēbēn aaya yith, tē looi yen luk tēdē ke ye tōṅ, ka la cōk ēbēn. ¹² Yen adēp nyin cīmēn mac, ku acieṅ aṅm juēc yenhom. Acī gāt kōu rin, ku ē yen aṅic riēnke ē rot. ¹³ Ku acieṅ alanh bār yekōu cī kōu thiāṅ ē riēm. Ku riēnke aa, “Wēt ē Nhialic.” ¹⁴ Abuōōth apuruuk Nhialic ke cieṅ alēth ʒer, ku aake cath mīthiōōṅ ʒer. ¹⁵ Ku pal moth ē bēn bei yethok bī yen kōc ē pinynhom tōk. Abī kōc pinynhom mac ke cīn aṅuān, aabī nhiac yiic cīmēn mōn nhiēc bei athuāāi yic, bīk riāṅ puōu ē Nhialic yōk kegup. ¹⁶ Ku alanhde kōu ku yeyām, rin acī gōt thīn ēlā, “BĒNYŅaknhom ē BĀNYaknhīim, BĒNYDīt ē BĀnydīt ēbēn.”

¹⁷ Guō atuny nhial kāāc akōl nyin tūṅ, ke cōl diēt pār aliir yic ēbēn ku lueel rōldīt, “Bāk tēn, bāk bēn mīth miēthdīt ē thēi cī Nhialic guir! ¹⁸ Bāk ṅuetkē gup bānyaknhīim, kōcdīt apuruuk, kōcdīt ril, gup mīthiōōṅken ku kōc cath ē ke, gup kōc ēbēn, kōc aloony ku kōc cie aloony, kōcdīt ku kōc kor!”

¹⁹ Ku tiēṅ lēi ku bānyaknhīim ē pinynhom kek apuruōōkken, ke kuut kenhīim ēbēn bīk la thōr kek raan cath mathiāṅ ku apuruōōkke. ²⁰ Go lēi dōm, kek raan wēt lueth wēṅ yen kōc nyin lueel, raan kāk kōc gōi looi, bī kōc la nhīim kīn lēi kenhīim tueṅ muōr rin kākken kā ku dorkē kēden cī kiēt. Go keek ēbēn karou piēer manydīt tuc apēi

bēn bei kuur yic ke pīr. ²¹ Ku nāk apuruōōkken ēbēn ē pal bēn bei raan cath mathiāṅ thok. Ku guāpken aacī diēt bēn ṅueet.

20

Ruōōn tiēm tōk

¹ Ku tiēṅ atuny nhial ke bō piny, ke muk wēnh ye tēthuth mec yic tuer thok, ku luṅ arēk dīt thiek apēi. ² Ku dōm atuny nhial kēdīt cīt jakanuaan, kēpiiny thēer yen jōṅrac dīt ē pinynhom, ku rek ē ruōōn tiēm tōk. ³ Ku piir tēthuth mec yic apēi, ku riit thīn ku thiōōk thīn ē thaany. Ku abī rēer ē tēēn ē ruōōn tiēm tōk. Ku kēya acī bī lēu bī kōc pinynhom bēn tuōōr nyin. Ku na la runkā thōk ke yeen abī pāl ayeer ē kaam koor.

⁴ Ku tiēṅ kōc ke cī nyuc ē thōc nhīim, ku tiēṅ wēi kōc wāār cī tēm rōt rin cī kek wēt Jethu Krītho ku yen wēt Nhialic gam. Kōckā aake nāk ke rin kēc kek wēt lēi gam ku dorkē, ku aacīn gup kīn ē lēi kenhīim tueṅ ku kecin. Aacī bēn pīr ku nyuuckē ē thōc nhīim, rin cī Nhialic ke gām riel bīk mac. Ku jōlkē mac kek Raan cī lōc ku dōc ē ruōōn tiēm tōk. ⁵ Na cī runkā thōk, ke kōc kōk cī thou, kōc cī gam ku kōc ē pinynhom aabī bēn pīr, ku ē yen jōn rot tueṅ bī gup kōc cī thou rōt jōt. ⁶ Ku Nhialic abī kōckā dōc, ku keek aabī ya kacke rin ye kek kōc cī kaṅ pīr, rin cī ke kaṅ jōt thou yic. Ku keek aacī bī thou thon ē rou, ku aabī ya kōc Nhialic luōōi ku Jethu Krītho, ku aabī mac kek ye ke ye bāny ē tōk ruōōn tiēm tōk.

Jōṅrac acī tiaam

⁷ Tē le ruōōn tiēm tōk thōk, ke jōṅrac abī lony tēwāār cī ye mac thīn. ⁸ Ku abī bēn bēn ē pinynhom bī kōc kōk bēn wēēṅ nyin, kōc cī thiēi ē bēēi pinynhom yiic cōl Gok ku Magok. Aabī jōṅrac mat yiic ku ʒēth ke tōṅ yic. Ku keek aa juēc ka

cīt liēet agōr. ⁹ Ku weerkē pinynhom ebēn, ku goolkē gen nhiēer Nhalic piny, gen rēer kacke thīn. Go Nhalic mac tuōōc piny nhial bi ke nōk ebēn. ¹⁰ Ku cuet jōnrac wāār ke wēj manydīt tuc apēi bēn bei kuur yic, tēwāār cī lēi ku kōc tōr lueth kaṅ cuat thīn. Ku keek aabī reem akōl ku wēer ē tēen akōlriēec ebēn.

Luj thōk ē piny

¹¹ Ku tiēj thōnydīt yer apēi kek raan cī nyuc yenhom. Go piny ku nhial māār yenhom tuenṅ ku cīn raan ben ke tiṅ acīn. ¹² Ku tiēj kōc cī thou ebēn kōcdīt ku kōckor ē pinynhom ebēn ke kāac thōōc lōōm. Ku jōl athōr ṅaany yiic, ku athōr cī kāk cī kōc pinynhom looi gōt thīn, ku jōl athōr dēt yen athōr pīr ṅaany yic aya. Ku kōc ebēn aake ye tēm awuōc thōj kek kē cī ṅek looi pinynhom, cī gōt riēnke thook athōōr yic. ¹³ Ku jōl kōc ke thou wīr bēn ku kēēckē Nhalic nhom luk yic, ku jōl kōc cī thou rēer guāpken piiny rēj yiic rōt jōt aya, ku kēēckē Nhalic nhom luk yic. Ku keek aacī bēn tēm awuōc thōj kek kāk ke cik looi pinynhom. ¹⁴ Go thou nhom guōp cuat manydīt dēp apēi yic. Manydīt dēp kēnē yen ē thon ē rou. ¹⁵ Kwat raan liu riēnke athōr ē pīr yic, acī cuat baau mac dēp kēnē yic.

21

Pinyinhom ku nhial ē yam

¹ Ku jal pinynhom ku nhial ē yam tiṅ, rin cī piny ku nhial thēer māār, ku cīn wērdīt kōk ben rēer thīn. ² Ku tiēj gen Nhalic yen Jeruthalem ē yam, ke bō piny nhial pan Nhalic bī bēn pinynhom. Gen ē Nhalic acī guiir cimēn nyan cī guiir bī gām moc. ³ Ku piēj raan ke cōt rōldīt apēi ē thōōc lōōm ku lueel, “Ēmēn pan Nhalic arēer kek raan!

Ku keek aabī ya kacke, ku Nhalic nhom guōp abī rēer ke ke ku abī ya Nhalicden. ⁴ Abī piū wēec wei kenyīn. Ku acīn raan bī bēn thou acīn. Acīn raan bī puōu bēn riāāk ku dhiēu, tēdē ke bēn tērem yōk yeguōp cimēn thēer, rin kāj aacī rōt wāār.”

⁵ Ku lueel raan cī nyuc thōōc nhom elā, “Tiēṅkē! Kāj ebēn aluōi bīk aa yam!” Ku lueel aya elā tēnē ya, “Gāt kēnē, alēu ba gam yen kē lueel rin wēlkā aa yiith.

⁶ “Kwat kākkih ebēn ēcī luōi tēcīt tēde. Ee yen jōk ē cōk ku yen thōk ē kāj. Yen abī raan nēk rou gām piū dek, aba gām piū ē pīr, ku aba gām ye ē path. ⁷ Kwat raan cī tiam abī kākā yōk tēnē ya. Aba gām ē kākā ebēn, ku yen abī ya Nhalic ku yeen abī ya manhdiē. ⁸ Ku kōc riōc, ku kōc cī gamden puōl ku kōc cā adumuōōm looi, kōc cī kōc nōk, kōc ē luui kārec, kōc ē jōnrac, kōc jakrec door, ku kōc alueth, kōckā ebēn aabī cuat manydīt tuc bēn bei kuur yic, ku yen ē thon ē rou.”

Jeruthalem ē yam

⁹ Go atuōny tōk kam atuuc kadhorou wāār muk kērac apēi ciēen bēn ku cōl ya, “Bāār lokku ba yi la nyuōth nyan bī ya tiṅ Manh Amāāl.” ¹⁰ Go Wēi Nhalic la yaguōp ku yēth atuuc ya ē kuurdīt bār nhom. Ee tēen ke nyuth ya Jeruthalem gen ē Nhalic ke bō piny nhial pan Nhalic. ¹¹ Ee dēp diardiar ke diik Nhalic. A dēp cīt kuur cī guaṅ bī la lējlēj. ¹² Ku acī gōōl piny kal ril bār, ku ala thok kathiāār ku rou, ku thokkā ebēn aaye atuuc kōōc thīn. Ku thokkā aacī rin kwat Itharel kathiāār ku rou gōt thīn. ¹³ Ku kal cī geu gōōl piny ē la guōk kaṅuan, ku guōj tōk ē la thok kadiāk. ¹⁴ Kal cī ke geu gōōl piny aacī buth aleeldīt kathiāār ku rou nhīm. Ku rin atuuc Manh

Amääl kathiäär ku rou aake cī gät aleelkä kōōth.

¹⁵ Ku atuny wäär yen jam ke ya, amuk wai cī looi mīlāŋ tōc bī yen geu athem, pānyde ku thuokke.

¹⁶ Geu ala guök kaŋuan thōŋ thook. Ku them atuny nhial geu waiden wēn muk, ku yök ke cīt meel tiem tōk ku buōt kadhiēc bēr ē kōu, ku lāäu yic kek bēr la nhial ē cīt kēnē aya. ¹⁷ Ku them atuuc la nhial ē kal ku dīt ē kōude aya, ku yök ke ye akāāth thiärdātem. Käk ke ye atuuc them aake cīt kāk ye kōc them ē path.

¹⁸ Pāny cī geu looi, aacī buth kuur yer dhēŋ ku geu nhom ēcī looi mīlāŋ tōc la gei cīt macar. ¹⁹ Puōōny ē geu aake cī jōök cōk kuat aleel la diardiar. Aleel ke cī puōōny jōök cōk aya aake yiic thiäär ku rou. Kōk aake thith, ku kōk aa yer ku kōk aa maŋōk, kōk aa mīthiōōŋ, kōk aa mīkēth, kōk aa mīyēn, kōk aa mīlōōth, kōk aa maliik, ku kōk aa mamer. ²⁰ Ku kīt ēbēn aake ye thiäär ku rou. ²¹ Thok kathiäär ku rou ē genē aake cī looi aleel yer kathiäär ku rou, thuōŋ tōk ē ye looi alel yer tōk, ku gēek ē geu yic aacī looi mīlāŋ tōc la diardiar cīt macar.

²² Yeŋ akēc luāŋ Nhialic ye kōc rōök thīn tīŋ, ee gen kēnē yic, rin Bēny Nhialic Madhəl ku Manh Amääl kek aa luāŋ Nhialic. ²³ Gen kēnē ēcīi wīc ruel akāl, tēdē ke ye pēei, rin ala ruelde ē rot, rin rueldīt Nhialic yen aye ye mer yic, ku Manh Amääl yen aye ye mer yic cimēn many adōk. ²⁴ Ku ruel ē gen yen aye kōc cath thīn, ku bāny pīnyhom aabī ya bēn bīk jaakden bēēi thīn.

²⁵ Kal aabī ya rēer ke ŋaany thook akōi ku wēer, rin pīny acī ben a cuəl.

²⁶ Kōc wuōt ēbēn aabī bēn ē gen yic rin bī kek Nhialic bēn aa door ku leckē. ²⁷ Acīn kōc la gup adumuōōm

bī puōl bīk la geeu, ayī kōc ē luui kāk kōc cəl ayār gup ku kōc tōr lueth. Kōc bī puōl bīk la geeu aa kōc cī rienken gōt athōr ē pīr Manh Amääl yic.

22

¹ Ku ben atuny nhial ya nyuōth wār cī thiāŋ pīu ē pīr la kīrkīr apēi bō tēnē thōny Nhialic ku Manh Amääl, ² ke kuēer geeu gēk ciel yic. Agōr ē wār lōŋ ku lōŋ, akēēc tim ē pīr thīn, tim luok ē pēei thok ēbēn ruōōn tōk yic, ku kōc wuōt ēbēn aa yiēthke lōōm bī kek yōntōōk aa cəl adem, ku tuēny kōk aya. ³ Acīn dēt mēen Nhialic bī rēer ye gen kēnē yic. Kōc Nhialic ku thōny Nhialic kek thōny Manh Amääl kek aa rēer thīn, ku kōc ē Nhialic kek aabī ye aa door. ⁴ Kōckā aabī Nhialic aa tīŋ ku rin Nhialic abī gät kenhūm tuēŋ. ⁵ Abī ciēn cuəl ē pīny ye gen yic. Kōc ē rēer thīn aacīi bī wīc ruel akāl, tēdē ke ye many bī pīny mer yen wīckē. Rin Nhialic yen abī ya ruelden. Aabī rēer thīn ke ye bāny akōlriēc ēbēn.

Bēn ē Jethu

⁶ Go atuuc lēk ya, “Kuat kāk ca tīŋ ku pīŋ ke aa yiŋh ēbēn. Ku Bēny Nhialic yen Wēike yāth ē kōc kāk Nhialic tīŋ gup, yen acā atuōnyde tuōōc bī kacke nyuōth kāk bī rōt looi ye nīnkā.” ⁷ Aye Jethu lueel ēlā, “Dhiēlkē pīŋ apath! Yeŋ abō ēmēn! Kōc mīt puōth aa kōc thek kāk cī lueel athōr kēnē yic ēbēn!” ⁸ Ee yeŋ Joon yeŋ a ya pīŋ ku tīēŋ kākā. Tēwēn cī yeŋ ke pīŋ ku tīēŋ ke, ke ya gut yānhīəl pīny yecōk ku duōōr atuny wēn nyuth yeŋ kākā. ⁹ Go jal lēk ya, “Duk loi kēya! Yeŋ alony cimēndu, ku miēthakuī kōc kāk Nhialic tīŋ, ku kōc ēbēn kāk tō athōr yic theek. Dor Nhialic!” ¹⁰ Ku lēk ya, “Duk kāk cī gōt athōr kāk

Nhialic kēnē yic thian tēnē kōc, rin cī piny thiōk ke thōk. ¹¹ Ku kōc kārēc looi aabi ŋot ke la tuen ke looi kārēc, ku kōc cī wēt Jōnrac gam aabi ŋot loikē kēya. Ku kōc ē luui kāpath aabi ya luui kāpath. Ku kōc Nhialic aabi la tuen ke luui Nhialic.”

¹² Aye Jethu lueel ēlä, “Piēŋkē apath ŷen abō ēmēn thiin, ŷen abō ba kōc bēn riōp, tēdē ke ŷa tēm kōc awuōc thōŋ kek kē cī ŋek looi thēer wāār. ¹³ Ee ŷen jōk ē cōk ku ŷen thōk ē kāŋ.

¹⁴ “Kōc mit gup aa kōc cā alāthken lōk riēm Manh Amāäl, rin aabi la yic bīk mīth tim pūr cam, ku aala yic aya bīk la gen Nhialic ē yam. ¹⁵ Kōc tō gēu kōu aa kōc pan mac, kōc cī kegup yiēk acuəl rin theek kek jōnrac, kōc nāk ē kōc, ku kōc ē jam lueth, ku kōc luui kāk bal aacī kōŋ la ē gen kēnē yic acin.

¹⁶ “Aye Jethu lueel ēlä, ŷen acā atuōnydiē tooc bī kākā bēn lēk we, wek akuut cī gam. ŷen ē kuat

dhiēnh bēnyŋaknhom Debit, ee ciēer bak piny ē ruel bēēi.”

¹⁷ Aye Wēi Nhialic ku kōc Nhialic kek cīt nyan thiak ē Manh Amāäl lueel, “Bāk!” Ku kuat raan piŋ ē kēnē adhil lueel aya, “Bāk!” Na le raan nēk rou ke bō, kuat raan nēk rou abi dek piū pūr ē path.

Thōk ē wēl

¹⁸ ŷen Joon, ŷen alēk kuat raan piŋ ē wēt kēnē puōu ēbēn, na le raan juēk kēde thūn ka bī Nhialic tuōc kārēc cī gōt athōr kēnē yic. ¹⁹ Ku na le raan nyēei wēt tōk kam wēl tō athōr wēl cī nyuōth ŷen yic, ke Nhialic abi yinyden bī tēk ye mīth tim ē pūr yic, ku la gen yam, cī ke gōt athōr kēnē yic, nyaai tēnē ye.

²⁰ Ku Jethu raan lēk kōc kākā ēbēn aye lueel, “ŷēē-ŷēē! ŷen abō ēmēn!” Kēya, ee tēde. Bāār Bēny Jethu!

²¹ Bī dhēēŋ Bēny Jethu rēer kek kōc ē Nhialic. Yenakan.